Johannes Gossner

Skattkiste

Bibelske betraktninger for hver dag i året

Oversatt til norsk
Gamle stier · gamlestier.no

Johannes Gossner: *Skattkiste* (Bibelske betraktninger for hver dag i året).
Tekstene er frie fordi forfatterne døde for mer enn 70 år siden. Oversettelsene er eget arbeid.
Bibelsitatene er fra Norsk Bibel 88/07.
Boka kan leses, skrives ut og deles fritt. Den nyeste utgaven finnes alltid på gamlestier.no.
Utgave 25. november 2026.

Innhold

Forord til femte utgave 1
Johannes Gossners liv 3
Gossners eget forord 14
Januar 18
Februar 53
Mars 84
April 118
Mai 152
Juni 187
Juli 223
August 262
September 303
Oktober 340
November 377
Desember 417
Om Johannes Gossner 463

Forord til femte utgave

Snart er det sytti år siden Johannes Gossners «Skattkiste» så dagens lys for første gang. Det er en lang levetid for en bok. Likevel står den fremdeles frisk og ekte, og med Guds hjelp vil den ennå lenge beholde sin plass i det kristne hjem som en trofast venn og ledsager gjennom livet her nede.

Hvorfor har Gossners betraktninger vunnet og beholdt en så kjær plass i de kristnes hjerter, mens den ene andaktsboken etter den andre er kommet og har forsvunnet igjen?

Svaret ligger først og fremst i den rike skatten av dyrebare bibelske sannheter som boken rommer. De blir belyst av en sjelden sterk personlig erfaring. Gossner er gjennomtrengt av den mest urokkelige overbevisning om at Guds ord er sant, helt og fullt.

Han viker ikke av og smisker ikke for tidens strømninger og menneskelige særmeninger, men bygger på den grunnen som er klippen, Jesus Kristus. I lyset av den ser han menneskelivet med alle dets mangler og skrøpeligheter, men båret oppe av en nådig og kjærlig Gud, som ikke vil at noen synder skal dø, men at han skal vende om og leve.

Da det femte opplaget av denne boken – vel kjent og utbredt både her hjemme og i Danmark – skulle gis ut, henvendte forleggeren seg til undertegnede. Han ba meg gå gjennom «Skattkisten» og gjøre de endringene i den nye utgaven som nå måtte regnes som helt nødvendige,men slik at både språktonen og språkformen og i alt vesentlig også utvalget av salmer ble beholdt.

Innenfor denne rammen har jeg bearbeidet boken. Jeg fant det helt nødvendig å bringe bibelstedene i samsvar med vår kirkes nye oversettelse og utgave av Den hellige skrift.

Gossner sier jo selv i sin «Nøkkel» at hovedhensikten med boken var at «Guds ords dyrebare og kostelige skatter i Bibelen skulle tilbys enhver, fritt og åpent». Dermed måtte jeg også i noen grad endre betraktningene.

De aller fleste av de tidligere salmene er beholdt.

Men jeg har søkt å fjerne rasjonalistiske vendinger og helt gammeldagse eller støtende uttrykk. Hvordan salmene skal bearbeides, er ellers for en stor del en skjønns- og smakssak. Jeg vet bare at jeg til det ytterste har søkt å arbeide meg inn i bokens ånd og å fjerne alt som kunne være fremmed for den. Feilene i tidligere utgaver er alle rettet, og manglene ved versene, både i form og rytme, er forhåpentlig helt avhjulpet.

Så avslutter jeg arbeidet mitt med et inderlig håp til Herren om at hans velsignelse fremdeles vil følge boken, og at den fortsatt må få være det den sannelig har vært for mange: en veileder i sannheten til salighet.

Fredrikshald i oktober 1892

Hans Woll

Johannes Gossners liv

(*Etter «For Fattig og Rig», 1861, nr. 15 og 16.*)

Johannes Evangelista Gossner ble født i den lille byen Hausen ved Günzburg i Bayern den 14. desember 1773. Foreldrene hans hørte til den katolske kirke. Selv ville han bli prest i denne kirken, og derfor ble han tidlig tatt opp i det katolske presteseminaret i Augsburg.

Allerede da kjente han seg i hjertet dratt mot Herren, som han senere tjente så trofast.

En dag sa en av vennene hans til ham: «Her har jeg en bok der Herrens navn står på hver side.» Gossner svarte: «Her har jeg en der dette navnet ikke står en eneste gang. Skal vi bytte?» Vennen gikk gladelig med på byttet, og slik fikk Gossner «Lavaters Briefe an reisende Jünglinge» i hendene (*Johann Kaspar Lavater, reformert prest i Sveits, 1741–1801*). Han leste boken med stor iver og dypt grepet i hjertet, og den første gnisten ble tent i sjelen hans.

Senere studerte han ved universitetet i Dillingen i bayersk Schwaben. Der virket den kjente Sailer med velsignelse – til jesuittenes store ergrelse (*katolsk professor, senere biskop i Bayern, 1751–1832*). Denne mannens friere, evangeliske retning fikk uten tvil stor innflytelse på ham. En attest fra den tiden roser sterkt hans flid og moralske livsførsel. Senere dro han til Ingolstadt i Øvre-Bayern.

Fra den tiden har vi et bemerkelsesverdig vitnesbyrd om hvor alvorlig den unge mannen alt da arbeidet med sitt eget hjerte. Blant papirene han etterlot seg, fant man nemlig en «Dagbok eller notater –resultatet av mine tanker og følelser, min lesning, mitt samvær med andre og min ettertanke – mitt hjertes historie. Påbegynt i min enogtjuende vinter – i desember, i det georgiske kollegium i Ingolstadt». På baksiden av tittelbladet står det: «Mange vet mye, men seg selv har ingen lært riktig å kjenne.»

Boken begynner slik: «Den 22. desember 1794. Hensikten med denne boken: En omhyggelig husholder fører en fullstendig dagbok over alle sine utgifter og inntekter. Han teller, regner og sammenligner alt for å være en god husholder. Skulle ikke jeg på samme måte holde en dagbok over mine tanker og følelser, mitt liv, mine gleder og lidelser og så videre – en fortegnelse over mine kunnskaper og anstrengelser, en merknadsbok over min fremgang og tilbakegang i det moralske og i vitenskapene? Jo, det skal jeg, og det vil jeg. Til det skal disse bladene være bestemt.

Her vil jeg føre inn og skrive opp alt som gjør meg dyktig i min stilling, og alt som fører meg videre i å erkjenne og oppfylle mine plikter. Alt som utvider min innsikt og min kjennskap til mennesker, til meg selv og særlig til dem som hører til min krets og min stilling – kort sagt alt jeg samler gjennom samvær, lesning, tenkning og så videre.»

Denne dagboken ble funnet forseglet blant den avdødes papirer, med påskriften: «Rør meg ikke!» (Noli me tangere). Der heter det for eksempel: «27. februar 1795. Om kvelden fikk jeg melding om at min beste venn, Robert, var død. Ennå hører jeg det: 'Kjente De Briger?' – 'Ja, han var min beste venn!' – 'Han er død nå – han er virkelig død.'

Blek og stum sto jeg lenge der. Til slutt falt jeg tilbake på benken, og ennå vet jeg ikke hva jeg tenkte, eller hvordan det var med meg. Den neste timen, fra klokken tre til fire, på forelesningeni dogmatikk, hørte jeg ingenting av det professoren sa. Tungsinnet hadde overveldet meg helt, og ennå har det meg fullstendig i sin makt. Ofte kan sorgen være meg en velkommen venn, men nå blir den meg tung å bære.

Robert borte, død, begravet! Men nei, han er ikke død. Han lever lykkeligere enn jeg. Han trodde på Jesus, og den som tror på ham, skal leve evig og ikke stilles for dommeren. Altså lever han ennå og skal leve evig, men likevel er han død for denne verden og for meg.

Her ser jeg ham ikke mer, her omfavner og kysser han meg ikke mer, her smiler han ikke mer til meg, her kan jeg ikke lenger glede meg over å være sammen med ham. Nå er han i et edlere, renere selskap og nyter Guds fred og Jesu vennskap. Å, om jeg bare alt var i dette selskapet!» Og så videre.

«24. mai 1795, pinsedag: I dag ble den levende Guds Ånd utøst over de første forkynnerne av vår tro – sannhetens, kjærlighetens og enighetens Ånd. Da de var blitt grunnfestet ved sannhetens styrke og trøst, kunne ingenting rive kjærligheten til Gud fra dem. Ingenting kunne kjøle ned deres iver etter å gjøre det som var lagt på dem, og ingenting kunne svekke motet deres til å lide for Jesus, den korsfestede. De sto fast og holdt ut til enden.

Måtte Guds Ånd også opplyse meg med en stråle av sitt lys, som gir liv til alt, og tenne mitt hjerte, så jeg rett kan forberede meg til det kallet som en gang skal bli mitt – så jeg ikke skal tre inn i helligdommen som en uverdig leiesvenn!»

Bønnen hans ble ikke uten svar. Mot slutten av året 1796 gikk han ut av seminaret, der han hadde følt seg engstet og trykket. Han kaller denne dagen «en lykkelig dag, som ga ham tilbake en velsignelse skjenket fra himmelen og igjen lot ham smake saligheten ved å kunne puste fritt og uten frykt».

Nå ble hankapellan i en landsbymenighet og gransket med stor iver Guds ord, som alt i tidligere år hadde grepet ham kraftig. «Bibelen,» vitner han selv, «og en sterk bevegelse i mitt fedreland på den tiden åpnet mine øyne og mitt hjerte. Straks i det første året av min embetstid, i 1797, ble mine øyne åpnet for Jesu Kristi evangelium, og jeg kom til tro på det. Jeg kjente og erfarte det i mitt hjerte som Guds visdom og kraft.

Jeg tok også straks fatt på verket og forkynte det for alle med glede og frimodighet. Det gjorde jeg selv om mine samtidige og medlemmene i min kirke

forfulgte det – både hos meg og hos mine brødre i den samme nåden – dels som kjetteri og forargelse, dels som svermeri og dårskap. Vi trodde, derfor talte vi, men vi var svært plaget» (Sal 116,10).[1]

I nesten tre år studerte han Den hellige skrift uten opphold. Dessuten kom han i nær forbindelse med forskjellige menn, og samværet med dem var til stor hjelp for hans indre liv.

Slik ble han kjent med kapellan Sommer, en mann som Den Hellige Ånd arbeidet mektig med i hjertet. Disse to vennene besøkte hverandre flittig. Ofte møttes de halvveis, i en bjørkeskog, for å snakke sammen om sjelens sak.

En gang fortalte Sommer ham at folk snakket mye om en prest ved navn Boos (*katolsk prest med evangelisk retning, 1762–1825*). Han ble anklaget for kjetteri, og Sommer trodde at det måtte være noe særlig ved den mannen. Like etter hørte de at et skrift av ham med tittelen «Kristus for oss og i oss» gikk rundt i avskrifter blant hans tilhengere. De prøvde å skaffe seg skriftet og leste det med stor velsignelse. Det forkynte Jesus, den korsfestede, med kraft.

Senere bodde Gossner en tid i huset til presten Fenneberg og levde tett innpå ham. Denne mannens barnlige tro virket som en forfriskende dugg påhans indre liv.

Mens han bodde der, kom en reisende til Fenneberg og ba om å få låne tre speciedaler fordi han hadde brukt opp kontantene sine. Fenneberg hadde akkurat tre daler igjen, men ga dem til den som ba. Like etter kom han selv i stor knipe og sa i barnlig enfold: «Herre, jeg har lånt deg tre daler. Du har ikke gitt meg dem tilbake, og du vet jo hvor godt jeg trenger dem. Jeg ber deg: Gi meg dem tilbake!»

Samme dag kom et bud med et pengebrev, og Gossner rakte det til Fenneberg med disse ordene: «Her, min kjære gamle venn, er det De har lagt ut.» Det lå 200 daler i brevet. Den reisende som Fenneberg hadde lånt sine siste penger til, hadde ved inntrengende forbønn fått en velstående mann til å låne Fenneberg dette beløpet. Da ropte Fenneberg, helt forskrekket og overveldet: «Å, kjære Herre Gud, jeg tør ikke si et ord til deg. Du gjør meg altfor skamfull!»

Jo dypere Gossner skuet inn i evangeliet, inn i læren om Kristi forsoning, og jo kraftigere og mer levende han vitnet om det, desto sikrere måtte motstanden mot virksomheten og læren hans komme. Boos hadde allerede måttet lide forfølgelse for evangeliets skyld. Nå måtte turen også komme til Gossner. Han ble kalt til Augsburg for å stå til rette.

Da Den augsburgske bekjennelse ble feiret med jubileum i 1830, fortalte han menigheten sin hva som hadde hendt ham 28 år før. Da var han selv blitt forhørt for troens skyld i Augsburg, mistenkt for kjetteri – på samme sted og i den samme bygningen der de evangeliske fyrstene 300 år tidligere hadde avlagt og lest opp denne bekjennelsen for keiseren og riket.

Under slike omstendigheter spurte den trofaste Gossner seg ofte om det ikke ville være bedre å gå over til den evangeliske kirke. Men han holdt det for sinplikt å forkynne evangeliet modig i den kirken han hadde tilhørt fra barndommen, så lenge det ikke ble revet fra ham med makt.

[1] NB: «Jeg trodde, for jeg talte. Jeg var ille plaget.»

På grunn av de mange forfølgelsene sa han likevel fra seg presteembetet i Dirlewang, der han hadde vært fra 1804 til 1811. Han tok imot et lite kall i München, der han håpet å kunne virke mer i fred og først og fremst arbeide med å skrive.

I begynnelsen levde Gossner helt stille i München og brukte tiden særlig til å skrive små oppbyggelige skrifter. Ved siden av det fullførte han en oversettelse av Det nye testamente, og på få år ble det solgt 60 000 eksemplarer av den.

Men da han begynte å preke i forskjellige kirker, ble folk snart oppmerksomme på ham. Tilhørerne ble stadig flere, og de merket at han prekte som en som hadde myndighet.

Nå samlet det seg en liten flokk som hadde tatt imot budskapet om Frelseren i hjertet, slik han forkynte det i Den Hellige Ånds kraft. Den ene kalte på den andre, slik kvinnen ved Jakobs brønn kalte på sine venner.

Da Isar-broen styrtet sammen i 1813 og mange mennesker mistet livet, holdt Gossner en inntrengende preken som gjorde sterkt inntrykk.

Fremdeles var han tro mot den katolske kirke. På den tiden var han tvert imot opptatt av tanken på at de alvorlige kristne i de forskjellige kirkesamfunnene burde knytte seg nærmere til hverandre og styrke hverandre i troen, uten å skille seg fra sin egen kirke.

Men den katolske kirke er lite tjent med slike vitner som vil preke evangeliet, selv om de ikke akkurat kaller seg evangeliske. Derfor ble Gossner snart mistenkt igjen. Han ble stilt til ansvar for virksomheten sin, og etter at han frimodig hadde gjort rede for seg, ble han avsatt fra embetet.

Men heller ikke nå ville han forlate den kretsen av troende som hadde samlet seg omham. Først da fiendskapet ble hissigere og tok fra ham enhver mulighet til å arbeide for at Guds rike skulle utbres i München, bestemte han seg i 1819 for å ta imot et kall til Düsseldorf. Der ble han ansatt som religionslærer ved gymnaset og som prest i byen.

Oppholdet i Düsseldorf ble kort, men rikt på velsignelse. «Gossners prekener,» het det derfra, «vekker stor oppsikt. Så ofte han står fram, har han en svært stor krets av tilhørere, både katolikker og protestanter. Det han preker – troen på Jesus Kristus som den eneste i hvis navn mennesker kan bli frelst – har vårt katolske folk aldri før hørt fra noen prekestol. Men jesuittene og de fanatiske romerske katolikkene ivrer sterkt mot det.»

Gossner måtte innse at han heller ikke her kunne virke uhindret lenge, og i 1820 tok han derfor imot en innbydelse fra keiseren av Russland om å komme til St. Petersburg. Der levde han fire svært lykkelige år som et glad og frimodig vitne om evangeliets frelsende kraft. Fra denne trofaste Kristi tjener fløt det strømmer av levende vann, og han bar alt sin Herres merke på pannen.

I prekenene sine ville han nemlig ikke vite av noe annet enn Jesus Kristus, og ham korsfestet. Han vitnet om ham med bevis i Ånd og kraft, og derfor samlet en stadig større krets av frelseshungrige tilhørere seg om ham, fra den greske, den katolske og den protestantiske kirke. Den store Malteserkirken, der han prekte, var nesten alltid full, og et Åndens sus åpenbarte seg der slik man sjelden merker det.

En gang steg bevegelsen – gråten, bønnen og ropet: «Gud, vær meg synder nådig!» – så høyt at Gossner stanset på prekestolen; han visste ikke hva han skulle si eller gjøre. Her skjedde det samme som ved pinsefesten: De troende hadde ett hjerte og én sjel, og de saikke om noe av det de eide, at det var deres eget, men la alt sammen ved Gossners føtter.

«Men,» sa den dyrebare mannen om denne mektige bevegelsen, som han selv sjelden fortalte noe om, «slik kunne det ikke fortsette. Etter den første alvorlige bevegelsen og vekkelsen kom alt snart inn i det rette sporet.»

Selv bevarte han alltid den rette edruelighet, som er en frukt av den sanne ydmykhet, og han forsto alltid å holde orden og lede alt. En gang ropte en stemme fra skaren av tilhørere høyt midt under prekenen: «Hør! Dette er Guds røst!» Gossner lot seg ikke bringe ut av fatning, men svarte straks: «Ti!» og fortsatte prekenen.

Når det gikk slik fram, kunne ikke forfølgelsene utebli lenge. Blant Gossners papirer finnes dette brevet: «Etter befaling fra Hans eksellense ministeren for de geistlige anliggender og folkeopplysningen ber jeg Deres velærverdighet om å innstille prekenen fra i morgen, det vil si søndag, og ikke lenger preke i Malteserkirken. Gjennom generalguvernøren vil De nemlig uten opphold bli underrettet om at det har behaget Hans keiserlige majestet å forby Dem all preking. St. Petersburg den 22. april 1824.»

I Gossners bibel står det skrevet med blyant ved Salme 7,2: «1824, den 12. mai.» Verset lyder slik: «Herre, min Gud! Til deg setter jeg min lit. Frels meg fra alle mine forfølgere og fri meg» (Sal 7,2).

Gossner hadde en privat audiens hos keiser Alexander I. Keiseren forsikret Gossner om sin fulle aktelse. Samtidig beklaget han at han ikke lenger maktet å holde ham oppe og beskytte ham mot fiendenes press, og at han måtte sende ham ut av landet. Han ba Gossner henvende seg til ham i full tillit hvis han kom i vanskeligheter.

Dessuten lot keiseren hamfå overlevert 1000 rubler. Gossner avviste dem og sa «at han tjente en rikere Herre enn keiseren».

Det var særlig den greske kirke som følte seg truet av den store velsignelsen som hvilte over Gossners forkynnelse og virksomhet, og som derfor hadde motarbeidet ham. Den romersk-katolske kirke hadde sluttet seg til, og dessverre også lutherske og reformerte.

Verden blir alltid redd når den ser det sanne liv fra Gud røre seg.

Den siste foranledningen til at han ble forvist, var et sted i skriftet hans «Ånden i Jesu liv og lære i Det nye testamente», 2. opplag. I andre bind av denne boken hadde han skrevet: «Den 8. mai 1824 har du, kjære lille bok, drevet meg bort fra Petersburg og latt din førstefødte bror bli igjen der i arrest. Den 27. september 1824 ble han brent i klosteret.»

Kosakker fulgte ham til den tyske grensen. Fiendene hans jublet. Keiser Alexander hadde riktignok gjort kosakkene ansvarlige for enhver krenkelse som den tyske presten måtte bli utsatt for underveis. De skulle være hans beskyttere. Men i popenes øyne var de bare en vakt av samme slag som vanlige forbrytere får. (*Pope kalles de lavere geistlige som ikke er medlemmer av noen geistlig orden.*)

Gossners mange takknemlige venner tok farvel med ham under hete tårer, og ved avreisen takket Gossner Gud for at ikke noe verre hendte ham. Slik var han nå jaget fra både Bayern og Russland for Kristi og hans ords skyld.

Deretter dro den fordrevne til Berlin, reiste derfra til Hamburg og Altona og ble til slutt i Leipzig, der han drev med skrivearbeid. Her skrev han i 1824 sin «Skattkiste».

Men han lengtetsterkt etter å virke, og særlig etter anledning til å forkynne Guds ord offentlig.

Dessuten lot politiet i Leipzig ham ikke være i fred. På spørsmålet om hvilken trosbekjennelse han hørte til, svarte han «at han var en kristen». Da han fikk beskjed om at det ikke var tilstrekkelig, utbrøt han spøkefullt: «Så har jeg altså lært av politiet at det midt i kristenheten ikke er nok å være en kristen!»

Nå var dørene til den romerske kirke stengt for ham for godt. Da gikk han i stillhet over til den evangeliske kirke, som han lenge hadde følt seg ett med i bekjennelsen, og reiste så til Berlin for å søke ansettelse som evangelisk prest.

«Ved blinde ivreres forfølgelse,» skrev Gossner den 12. januar 1827 i en søknad til det brandenburgske konsistorium (kirkerådet), «har jeg mistet min offentlige virkekrets. Jeg er altså blitt en såmann uten åker og en hyrde uten hjord – og likevel føler jeg meg kalt til å virke så lenge det er dag. Mitt lille skip er drevet bort av stormen og sitter fast i forfølgelsens sand. Derfor ber jeg det høyærverdige konsistorium om å hjelpe det ut på åpent hav igjen. Det vil si: Jeg ber om å få anledning og tillatelse til igjen å forkynne Guds ord offentlig.»

Det var likevel flere vanskeligheter å overvinne før han fikk ansettelse. Men de to årene han måtte vente, var ikke bortkastet, for han fikk rikelig anledning til å preke Guds ord. Schleiermacher var den første som åpnet prekestolen sin for ham. Dessuten prekte han i brødremenighetens sal og i den store Luisekirken.

Til slutt ble han palmesøndag 1829 ansatt ved Betlehemsmenigheten i Berlin som etterfølger for den kjente presten Jänicke (*Jänicke døde i 1827 og hadde opprettet en misjonsskole i 1800*). Vi vil her gjengi et stykke av tiltredelsesprekenen hans.

«Lovet være Gud, elskede, dyrebare menighet! Lovet være Gud, som har ført oss sammen! Lovet være hans hellige navn, for han har ført meg opp denne trappen! Ja, han, han har gjort det. Den var bratt og ble meg tung og lang, og den har kostet meg mye tålmodighet, mye kamp og mange bønner. Men han har hjulpet. Hans hånd har utført det mennesker ikke maktet. Han som i dag i sannhet er midt iblant oss, han har hørt deres bønn og oppfylt deres ønske. Lovet være han!

Men hvordan er jeg kommet til dere? For fem år siden på denne tiden sto jeg på en prekestol omtrent 200 mil herfra. Der forkynte jeg da av ufortjent nåde evangeliet for en menighet som for alltid er meg kjær og uforglemmelig, og med en velsignelse som jeg aldri i evighet vil kunne takke nok for. Men fienden, som ikke kan se noen velsignelse uten hevn og vrede, fikk det til slik at jeg plutselig ble revet bort derfra. Jeg ble fratatt prekestolen, støtt bort fra embetet og hjemmet og satt ut på landeveien som fører fra nord mot sør.

Der sto jeg som en far som på én dag har mistet alle barna sine, som en hyrde uten sin hjord, som en høne uten kyllingene sine. Der sto jeg under åpen himmel og visste ikke hvor jeg skulle vende meg. Jeg så opp mot himmelen, til den Gud som en gang så ned til Jakob da han flyktet for sin vrede bror Esau og vandret til Mesopotamia. Natten overrasket ham ute på marken. Han la en stein under hodet og så i drømme den stigen som var et bilde på forbindelsen mellom himmel og jord og på Guds trofaste omsorg, som vil følge oss overalt.

Til Jakobs Gud så jeg opp, fordi mitt tusenfold engstede og sønderrevne hjerte sukket angstfullt etter trøst, og fordi jeg i hele den vide verden ikke kunne finnenoen slik trøst. Til denne Jakobs Gud så jeg opp, og han så ned til meg og svarte meg. For jeg slo opp i den hellige Bibelen, som fulgte meg på flukten, og da fant jeg Salme 7.

Jeg leste: 'Herre, min Gud! Til deg setter jeg min lit. Frels meg fra alle mine forfølgere og fri meg, så ikke fienden river min sjel i stykker som en løve, sliter meg i stykker uten at noen redder meg. Herre min Gud! Dersom jeg har handlet slik, dersom det er urett i mine hender, … så la fienden forfølge min sjel og innhente meg, la ham tråkke mitt liv til jorden og legge min ære i støvet. Stå opp, Herre, i din vrede! Reis deg mot mine fiender som raser imot meg! Våkn opp og hjelp meg! Du har jo påbudt dom. La skaren av folkeslag omgi deg, og vend tilbake over den til det høye' (Sal 7,2–8).

Disse ordene talte sterkt til meg og gjorde dypt inntrykk. Jeg leste dem om og om igjen og tenkte: Av hvem, når og hvor er denne salmen skrevet? Av David, svarte jeg meg selv. Av David, da han flyktet for sin sønn Absalom, ble drevet fra sin trone og sin kongsgård og da Sjimi spottet ham og kastet skitt og stein på ham. Av David, da han ikke lenger hadde noe håp om å komme tilbake på tronen, da hele Israel syntes å vende seg til sønnen hans. Likevel håpet og ba den forkastede David: Våkn opp og hjelp meg! Du har jo påbudt dom.

Da fattet jeg mot og tenkte: Han som satte den forkastede og forstøtte David inn igjen og hjalp ham tilbake til hans gjerning – skulle ikke han kunne og ville hjelpe deg? Davids Gud er også din Gud. Han vil og kan også hjelpe deg inn i den gjerning som han har satt deg til, så folkene igjen skal samle seg for å høre det herlige evangeliet forkynt.

Sannelig, på Betlehemskirken i Berlin tenkte jegikke den gangen. Men Herren tenkte på den, og i dag har han for deres øyne oppfylt det han den gang syntes å love. Han har satt meg inn igjen i det kallet som han ga meg for 32 år siden, og som han siden overalt – fra Donau og Rhinen til Neva og tilbake igjen til Elben og Spree – har hjulpet meg å bære og forvalte med velsignelse. Han har hjulpet meg inn igjen i det salige kallet. Folkene samler seg på ny, og for ditt kalls skyld kommer jeg igjen opp. Lovet være Jakobs Gud!»

I sytten år forkynte Gossner læren om korset i denne byen, med stor kraft og til velsignelse for tusener. Selv om frukten av forkynnelsen ikke ble en synlig vekkelse, slik som i St. Petersburg, var den likevel til stede i rikt mål. Virksomheten hans nådde folk i de mest forskjellige stillinger. Generalsuperintendent Büchsel (1803–1889) vitner om at han blant Berlins borgerskap særlig har støtt på sporene etter Gossners virksomhet.

Gossner samlet kretser av studenter om seg og søkte å føre dem inn på det ene nødvendige: å kjenne Guds ord og erfare hvordan det virker i hjertet. Bønnene hans fulgte den edle prinsesse Wilhelmine til hennes hjemgang (1846). I all sin gjerning forble han alltid dypt ydmyk.

Da han i 1852 lå dødssyk, sa en av vennene hans til ham: «Kjære far, hvor mange av dem De har vist veien til det evige liv, vil ikke en gang komme Dem i møte i evigheten!» Han svarte: «Man roser ikke det usle redskapet, men mesteren. Han alene har gjort det. Meg tilhører bare skammen og skaden for all vantro og forsømmelse og alle feil.»

Ved siden av den ydmykheten han vandret i for Herren, var det særlig hans styrke i bønnen som gjorde at virksomheten hans ble velsignet. Büchsel sa i likprekenen over ham: «Når vi spør hvorforHerren har kunnet bruke ham som et så velsignelsesrikt redskap, vet jeg bare ett svar: Jeg har sjelden sett noen som har kunnet be slik som gamle Gossner.

Han har bedt sykehusets murer på plass. Han har bedt hjertene der inne til rette, likesom hjertene til så mange rike, så de har åpnet hendene sine langt utenfor fedrelandets grenser. I India og her og der på jorden har han bedt misjonsstasjoner fram. Med bønnene sine har han holdt oppe og båret misjonærenes hjerter i fristelser og nød. Med bønnene sine har han vannet gjerningen deres og sådd den ut i den vide verden. Gamle Gossner har vært en mester i å be.»

Hvor høyt han satte bønnen, viste han på sin egen særpregede måte da han skulle si hva han mente om møtene i Bibelselskapet burde åpnes med en stille bønn eller en bønn høyt.

Han skrev: «Et bibelselskap som ikke begynner med en høyt uttalt og høytidelig bekjennelse av sin avhengighet av Gud og av Guds velsignelse – som skammer seg over den, som ikke har noe hjerte for den og ikke føler noen glede ved den – er som et selskap av fakkelbærere og lampetennere som er blinde eller med vilje binder for øynene sine, så de ikke skal se det lyset de tenner eller holder for andre. Det er som et selskap av oljehandlere som spiser salaten uten olje, som vinhandlere som drikker vann, som vognmenn som ikke smører vognene sine.

En kort, stille bønn vil jeg ikke forakte, for enhver tanke på den store, opphøyde, allestedsnærværende er meg hellig. Men i et bibelselskap er den for lite for meg. Den er ikke mer enn når en barnepike sier til et barn: 'Vær nå tjener!' Barnet leker tjener, og det er det hele. Verden, de vanhellige – jeg vil ikke si: de troende – må ergre seg over et bibelselskap som strir mot offentlige, høytidelige, høyt uttalte bønner.

Om jeg kunne vekke døde, ville jeg i dag dra til Wittenberg og kalle Luther, Spener, Arndt og Andreä fram fra graven, føre dem til Bibelselskapet i Berlin og la dem avgjøre spørsmålet. Luther ville da fortelle hvordan det hadde vært for ham, og hvordan det var i kirken før Bibelen ble utbredt. Og han måtte da si: Dere ville alle sammen være som hester og muldyr og ennå kjøpe avlat av paven, hvis Bibelen ikke var utbredt – og så kan dere ta den i hånden og utbre den uten å falle ned og takke! Dere kan omgås den uten bønn!»

Leseren har allerede hørt at gamle Gossner ikke bare forsto å be, men også å arbeide – ja, at han ble en velsignet arbeider i Herrens vingård fordi han var så trofast og kraftig i bønnen.

Vi kan ikke skilles fra ham uten å kaste et blikk på de arbeidene han utførte ved siden av prekeembetet. Hans storslåtte og på mange måter særpregede misjonsarbeid er alminnelig kjent blant de kristne, selv om det ikke er verdensberømt.

Alt som katolsk prest hadde Gossner tatt levende del i misjonslivet, som da blomstret opp på ny. Da han kom til Berlin, sluttet han seg til arbeidet som der ble drevet for å utbre evangeliet i hedningeverdenen. Alt i årsberetningene fra Berliner-misjonsselskapet for 1831 finner vi navnet hans blant komitémedlemmene.

Fra 1834 ga han ut det kjente misjonsbladet «Bien på misjonsmarken».

Senere skilte en meningsforskjell ham fra Berliner-misjonsselskapet. Ved misjonsskolen der ble det etter hans syn lagt for mye vekt på den lærde utdannelsen av elevene, som kom fra håndverkerstanden og alt var kommet til modnere alder. Han la fremfor alt vekt på at hjertet gir seg helttil Gud, og på hjertets samfunn med Herren som det ene nødvendige, og ville ikke vite av noe annet.

Han hadde en skarp og bestemt karakter, og det vakte sterk motstand. Da han ikke fikk sine synspunkter gjennom, gikk han ut av selskapet. Han trakk seg tilbake i stillhet og ville ikke lenger ha noe med misjonssaken å gjøre, også fordi legemlige lidelser ofte holdt ham bundet til rommet sitt i hele måneder.

I 1837 sendte en gudfryktig og aktet mann i Berlin tre–fire unge håndverkere til Gossner med et brev. Han ba ham ta seg av disse unge menneskene, som kjente et klart kall til misjonsgjerningen, men likevel ikke kunne bli tatt opp ved misjonsseminaret. Han ba Gossner undervise dem og be med dem, og – hvis han fant dem dyktige og skikket – åpne en vei for dem ut i hedningeverdenen.

Gossner avviste dette straks og ville ikke innlate seg på det. Men de unge kom stadig igjen og ba ham ta seg av dem og i det minste lese i Bibelen og be med dem søndag ettermiddag. Da han også fra andre kanter ble bestormet med bønner om ikke å vise saken fra seg, lot han dem komme til seg, særlig søndag kveld og senere også en eller to ganger i uken når de hadde tid. Snart var de blitt 10–12.

Ofte innvendte han: «Hva skal jeg gjøre med dere? Hvor skal jeg sende dere? Det vet jeg ikke. Jeg kan ikke gjøre noe for dere.» Da svarte de: «Bare be med oss! Det kan ikke skade oss, selv om det ikke blir noe av at vi blir sendt ut. Men er det Guds gjerning og hans hellige vilje, så vil han i sin tid åpne en dør for oss.»

Slik begynte Gossners misjonsarbeid, helt umerkelig. De unge håndverkerne fortsatte i arbeidet sittog fikk ingen understøttelse overhodet. De måtte forsørge seg selv, og etter at de hadde arbeidet tungt hele dagen, kom de sent om kvelden til ham for å være med på kveldsandakten hans.

De gjorde avtale med mesteren de arbeidet hos, om å få noen ettermiddager fri i uken, så de kunne få undervisning hos Gossner. Det tillot mesteren gjerne, for han ville ikke miste de dyktige arbeiderne.

Undervisningen ble først overtatt av en student som var blitt anbefalt til ham. Senere fantes det alltid gudfryktige folk, studenter og kandidater, som av kjærlighet til den gamle faren gjerne brukte noen timer i uken på disiplene hans. Flere av dem ble selv grepet av misjonsiver og dro ut som misjonærer.

Men hva skulle han nå gjøre med disiplene sine? Også det fant det seg råd for. Gossner hadde venner i England. Da han hadde fortalt dem om saken, ble han snart inntrengende bedt om å sende misjonærer til Australia for å grunnlegge misjonskolonier blant de innfødte. I juli 1837 hadde han gleden av å innvie og ordinere elleve misjonærer.

I England ble misjonærene hans tatt imot med den inderligste kjærlighet. Og da virksomheten hans først var blitt kjent der, åpnet Herren en dør for ham til en av Englands viktigste misjonsmarker.

En prest i Den engelske kirke, Start, som stammet fra en av de mest ansette og rikeste kvekerfamiliene, var blitt baptist. I 1832 hadde han reist til India for å forkynne korsets ord blant hedningene. Der døde hustruen hans, og siden han ikke hadde barn, bestemte han seg for å bruke sine store midler til å få flere prester og misjonærer til India.

Derfor reiste han til England for å verve dyktige menn til dette arbeidet. Gossners første elever, de som ble sendt til Australia, oppholdt seg da der, og det fikk ham til å reisetil Berlin for å komme i forbindelse med Gossner.

Alt i juli 1838 sendte Gossner ut tolv nye misjonærer, som gikk om bord sammen med presten Start til India. Andre fulgte etter året etter. Presten Start sørget for overreisen og underholdet for alle disse mennene.

Gossner hadde uten betenkning overlatt dette til baptistpresten, som han anerkjente som en trofast Herrens tjener. Hver dag hadde han bedt Herren om å døpe dem på ny med Ånd og nåde, men ikke med vann. Og i sterk tro på Herren og hans ord håpet han at Herren ville bevare dem i sannheten.

Bare tre av dem, de svakeste, gikk over til baptistene. Forholdet til presten Start, som lot dem handle etter eget skjønn i kallet sitt og ellers sørget kjærlig for dem, ble svært vennskapelig.

Gossner ble angrepet fra flere kanter for den særegne måten han drev misjonsarbeidet sitt på. Ja, mot slutten av 1839 fikk han ved en kabinettsordre bestemt befaling om å holde seg borte fra alt eget misjonsarbeid og slutte seg til en av de to misjonsskolene som allerede fantes.

Gossner forklarte at de unge han sendte ut, dro helt av egen drift og på eget ansvar, som enhver annen utvandrer, og at ingen kunne bebreide ham at han ga dem sin velsignelse med på veien. Men man ville ikke høre på ham.

Da døde kong Frederik Vilhelm III (1840). Gossners misjonsarbeid hadde nettopp sett ut til å være ved veis ende, men nå kunne han utvide det enda mer. Han sendte misjonærer til Sydhavsøyene, til Vestindia og til Java, skaffet prester til tyskerne i Nord-Amerika og utrettet mer alene enn mange misjonsselskaper.

Han hadde begynt arbeidet 65 år gammel, i en alder da de fleste alt har trukket seg tilbake i stillhet, og han fortsatte det nå utrettelig til sin død.

Han sendte ut 140 misjonærer, blant dem 15 teologiske kandidater og et stort antall dyktige skolelærere, og mange av dem hadde allerede vært i arbeid før. Han førte hele brevvekslingen alene. Brev fra India, Australia, Afrika, Sydhavsøyene og Amerika strømmet inn med gledelige og sørgelige nyheter, med spørsmål og klager. Alt dette bar han på hjertet sitt.

Da det en gang hadde oppstått misforståelser og strid mellom misjonærene, skrev han til dem: «Hvis dere ikke vil tåle hverandre og ydmyke dere, vil jeg slutte å be for dere.»

Han hadde aldri noen sekretær eller annen medhjelper. «Jeg er inspektør, husbond, sekretær og pakkesel – alt i én person.» Ennå i sitt syttiende år lærte han seg engelsk for å kunne oversette noe fra engelske skrifter til misjonsbladene sine.

Når man tenker på at gamle Gossner ved siden av alt dette arbeidet passet prekeembetet sitt helt til 1846 og tok seg av menigheten sin med all troskap, vil vel alle som leser dette, måtte bekjenne med skam at de ikke har forvaltet den tiden Herren har betrodd dem, slik han gjorde. Og likevel hadde Gossner ennå tid, kraft og lyst til helt andre oppgaver.

I 1833 var det med hans medvirkning blitt grunnlagt en forening for syke menn. Heller ikke kvinnene ville stå tilbake i denne kjærlighetsgjerningen, og de ba om at gamle Gossner ville være med i saken.

I november 1833 innbød han til et møte i brødremenighetens sal. Der ble det stiftet en kvinneforening. Medlemmene tok på seg å besøke og pleie syke kvinner på sjel og legeme, hver i en større eller mindre del av byen.

Nå hendte det ofte at de i de fattiges hjem fant syke eller døende kvinner i det sammerommet som mannen arbeidet i, eller der en flokk små barn bråket. Ikke sjelden ble de besøkende damene øyenvitner til rå og grusomme opptrinn, når berusede menn mishandlet sine syke hustruer og ikke en gang ville tillate at noen tok seg av dem.

Slik vokste det fram et ønske om å grunnlegge et sykehus. I begynnelsen leide man et lokale til dette, etter at en fornem og rik dame hadde tilbudt seg å betale leien.

Den 1. oktober 1837 tok man i bruk et eget hus, kjøpt for 14 500 daler, og straks ble 40 syke tatt inn. Alt året etter ble dette Elisabeth-sykehuset utvidet slik at det ble plass til mer enn 60 syke. En diakonisseanstalt, der sykepleiersker ble utdannet, ble knyttet til det.

Gossner sto i 25 år i spissen for dette velsignelsesrike arbeidet. Han viste i gjerning at man kan ta seg av de stakkars hedningenes nød langt borte og samtidig ha hjerte og øye for den nøden man er omgitt av.

Den 30. mars 1858 kom den timen da den 85 år gamle oldingen gikk fra arbeidet sitt inn til den evige hvile. Han sovnet inn under svært store legemlige smerter, men urokkelig fast i sin tro. Hans død og begravelse vakte uvanlig stor deltakelse i Berlin. Han hadde preget navnet sitt så dypt inn i manges indre livshistorie at Betlehemskirken knapt kunne romme dem som ville følge ham til hans siste hvilested.

Gossners eget forord

Nøkkel til denne skattkisten

«Vis alle ære, elsk brødrene, frykt Gud, ær kongen!» (1 Pet 2,17).

Tittelen og navnet på denne lille boken er vel ikke noe nytt, men alt gammelt. Vi har jo flere skatt-, sang- og språkkister som gudfryktige kristne bruker daglig.

Men hele verden ligger i det onde (1 Joh 5,19), og verdens fyrste regner ikke noe for så hellig at han ikke vil spotte det og prøve å gjøre det mistenkt. Derfor kunne en og annen som står under hans innflytelse, komme på den tanken at denne skattkisten inneholder noe hemmelig eller farlig.

Jeg vil derfor henge nøkkelen ved kisten og la den følge med på vandringen, så hver den som har lyst, kan åpne den, se ned i den og med ett blikk overskue hele innholdet.

I denne skattkisten skal ingenting ligge skjult. Guds ords dyrebare og kostelige skatter i Bibelen skal tilbys enhver, fritt og åpent. Og med Guds hjelp skal det ikke bli lagt noen annen mening i hans helligste ord enn den hans Ånd har gitt de hellige mennene som skrev ned den dyrebare Bibelen.

Dette er i hvert fall forfatterens ærlige hensikt. Har han noen gang ikke nådd den, så har han i alle fall ikke villet det.

Derfor vil han at de ordene av apostelen Peter som står ovenfor,skal regnes som nøkkelen til denne skattkisten. Han vil på ingen måte at ett eneste ord i dem skal forstås eller tolkes annerledes. Herved protesterer han mot enhver annen forståelse eller tolkning av dem enn den som Den Hellige Ånd la i apostelens hjerte da han skrev disse ordene til de troende.

Vis alle ære! – Ær enhver bestående orden, lovene i ethvert land og enhver stat der dere bor, og stand og karakter hos hvert menneske dere kommer i berøring med – alt som er hellig og ærverdig for den enkelte – så dere ikke forarger noen og ikke gir noen anstøt!

Elsk brødrene! For av dette skal alle kjenne at dere er Jesu disipler, om dere elsker hverandre slik Jesus har elsket dere (Joh 13,34–35).

Frykt Gud, så dere renser dere fra all urenhet på kjød og ånd og fullender helliggjørelsen i gudsfrykt! (2 Kor 7,1).

Ær kongen eller keiseren, de myndigheter dere har over dere, ikke bare av frykt for straff, men for samvittighetens skyld! For det er ikke øvrighet uten av

Gud, og den som setter seg opp mot øvrigheten, står Guds ordning imot. Men de som står imot, skal få sin dom (Rom 13,1–2).

Dere vet, dere velvillige lesere, at jeg aldri har ment noe annet enn dette. Alle dere som har hørt meg og lest noe av meg, har heller aldri forstått meg annerledes, og det siste dere sannelig ville finne på, var å legge en annen mening i ordene mine.

Men for de ukjærlige menneskenes skyld, som vet å legge den mest hatefulle mening i de mest uskyldige ord og å gi de helligste uttrykk den mest ugudelige tydning, må jeg si det så fritt og rett ut som mulig:

Det har alltid vært uendelig langt fra meg – og jeg håper til Gud at det i all evighet skal være uendelig langt fra meg – å tenke, tale og skrive annerledesenn i samsvar med Guds og Jesu Kristi klare og utvetydige ord.

Jeg ærer keiseren, kongen og all øvrighet, ikke bare fordi de har makt og myndighet til å straffe eller belønne, men fordi keisere, konger, fyrster og øvrigheter er innsatt av Gud, og fordi Kristi og apostlenes ord og eksempel lærer og innskjerper oss dette så ettertrykkelig.

Derfor er det for meg, som for alle sanne kristne, like hellig og viktig å gi keiseren det som tilhører keiseren, som å gi Gud det som tilhører Gud. Jeg vil ære øvrigheten og vil at den skal bli æret. Det vil jeg gjøre like trofast og samvittighetsfullt som jeg av hele mitt hjerte ønsker å elske Gud og brødrene og gi enhver den ære som tilkommer ham.

For den samme Gud som har befalt oss det ene, har også befalt oss det andre. Og den som holder hele loven, men snubler i ett bud, han er blitt skyldig i dem alle (Jak 2,10).

Derfor roper jeg til dere med apostelen Peter: Underordne dere enhver menneskelig skapning – hvor mye mer da en keiser eller konge, som har den høyeste makt, eller dem som handler på deres vegne! For slik er det Guds vilje, at dere ved å gjøre det gode skal stoppe munnen på uforstandige og uvitende mennesker (1 Pet 2,13–15). (*På gresk står det* κτίσει, *«skapning»; etter vår og Luthers bibeloversettelse: «all menneskelig ordning».*)

For Guds og Jesu Kristi åsyn, han som skal dømme levende og døde: Dette er min mening, dette er min hensikt med alt jeg tenker, taler og skriver! Den som legger en annen mening i det, må selv bære dommen for den tanken han tillegger meg. Han får svare for seg og rettferdiggjøre seg for Gud, som prøver hjerter og nyrer.

Men jeg vil be Gud om at han ikke må tilregne ham hans synd,men la ham bli edru og komme til erkjennelse av sannheten.

Og for øvrig: Jo mer de baktaler oss, desto mer skal vi følge apostelens formaning (1 Tim 2,1–3) og fremfor alle ting daglig – ja, daglig! – bære fram ydmyke bønner, påkallelser, forbønner og takk for alle mennesker, både venner og fiender, men særlig for keisere, konger, fyrster og øvrigheter!

Og den trofaste og sannferdige Gud, som skal føre fram i lyset det som er skjult i mørket, og åpenbare hjertenes råd (1 Kor 4,5), han vil snart åpenbare hvem som har ment det ærlig og oppriktig med Gud og med keiseren. Det er min tillitsfulle tro.

Ta nå imot boken, dere mine kjære, som før har hørt og tatt imot mitt muntlige vitnesbyrd! Til dere, ja, til dere er også dette skriftlige vitnesbyrdet viet, og det er skrevet bare for dere.

For jeg vet at dere ikke ser på klesdrakten, men på saken. Dere søker ikke vakre og høytravende ord, men sannhet, gudsfrykt og Kristus, sannhetens levende og frelsende ord.

Og ham, ja ham ønsket jeg å by dere, innhyllet i dette uanselige svøpet – det beste jeg makter å gi – så dere stadig mer skal ta imot ham i hjertene deres. Og når dere tar imot ham, skal dere i troen på ham få makt til å bli Guds barn og være det i all evighet (Joh 1,12).

Vil noen andre bruke boken, unner vi ham det av hjertet. Jeg må bare be ham om å ha den samme tålmodigheten med boken som dere, mine tilhørere, har hatt med meg – og som sikkert også mine lesere vil ha.

Har den noe verd, tilskriver jeg det Bibelens hellige ord og de kraftfulle salmene jeg har lånt fra andre.

Det jeg selv har skrevet, har i mine øyne ikke noe annet verd enn den gode hensikten og det ærlige formålet: å føre dere dypere inn i Den hellige skrifts og de gudfryktige fedres ånd og holde dere lenger fast vedbetraktningen av Guds ord. Slik vil jeg oppmuntre dere til selv å lese ofte i Bibelen, minst ett kapittel daglig, med bønn og påkallelse.

Nå har jeg riktignok ikke lyktes så godt med dette arbeidet som jeg ønsket. Jeg har nok ikke bedt nok mens jeg holdt på med det, og jeg har hastet for mye fordi jeg ville gi dere minst halvparten av det i hende allerede til nyttår 1825.

Likevel regner jeg med deres overbærenhet og håper til Gud at han vil velsigne det skrøpelige og ikke la lesningen være uten husvalelse og styrke for dere.

Jeg ønsker at hver familie vil innføre en ordentlig husandakt – likevel uten å forsømme den offentlige gudstjenesten.

Da bør dere hver dag – om morgenen eller om kvelden, eller når omstendighetene og gjøremålene tillater det – først lese oppmerksomt gjennom dagens bibeltekst sammen med betraktningen. Slå gjerne selv opp teksten i Bibelen, så dere kan se den sammen med det som går foran og det som følger etter. Kanskje kan dere også si eller be noe ut fra den. Til slutt bør dere sammen synge salmen som står ved den.

Den hellige sangen bidrar mye til oppbyggelse. Den forsterker de gode inntrykkene, oppmuntrer sinnet og knytter hjertet og sjelen fastere til sannheten. Derfor har jeg oppgitt melodien ved hver salme.

Før dere begynner å lese, vil det være svært nyttig at dere først samler tankene litt i stillhet og stiller dere fram for Guds ansikt i inderlig bønn, inntil det blir klart og visst i hjertet deres at Herren er nær og midt iblant dere, slik han har lovt (Matt 18,20). Vend så hjertets øre og øye mot ham og hør hva han har å si dere!

Derfor trenger dere ikke binde dere strengt til det nummeret som hører tilhver enkelt dag i året. Vil dere heller det, kan dere hver dag slå opp der det faller seg, eller velge de numrene dere vil.

Det er riktignok tatt hensyn til fastetiden, påskefesten, pinsefesten og så videre, slik at betraktningene som hører til, faller nettopp på disse tidene (i året 1825). Men dere kan godt lese dem ellers også. For den kristne kan feire påske, pinse, jul, langfredag og Kristi himmelfartsdag hver dag, enten det er sommer eller vinter.

Måtte nå Herren, som jeg har påkalt uavbrutt mens jeg skrev, velsigne dette mitt arbeid for dere. Måtte han daglig skjenke dere så mye trøst, så mye lys, så mye liv og så mye kraft til helliggjørelse som jeg ønsker dere, og som hjertene deres lengter etter!

Jeg vet at han vil gjøre det, så sant dere kommer nær til ham og hans ord med et mottakelig hjerte, hungrende og tørstende etter rettferdigheten – så sant dere ikke gir dere over til bokstaven, men til Ånden, og mer søker det levende Ordet, Kristus, enn sannhetens ytre skikkelser og former.

Herre Jesus! Kom nær til alle som kommer nær til deg, du alle troendes lys og liv! Velsign hvert ord og følg det inn i hjertene med din salvelse! La hver leser bli grundig vakt, vendt til deg og inderlig forent med deg! Amen.

Leipzig i desember 1824

Johannes Gossner

Januar

1. januar

«Du, Herre, er vår far, vår gjenløser fra eldgammel tid er ditt navn» (Jes 63,16).

«Og det er ikke frelse i noen annen. For det finnes ikke noe annet navn under himmelen, gitt blant mennesker, som vi kan bli frelst ved» (Apg 4,12).

«Hans herlige navn være lovet» (Sal 72,19)! «Ditt navn er en utgytt salve» (Høys 1,3).

Å, om han i dag ville utgyte hele sin salvelse over oss, så vi gjennom hele året kunne vandre i denne salvelsens vellukt, i kraften fra dette hellige og helliggjørende navnet!

Måtte Den Hellige Ånds guddommelige kraft, som han er salvet med uten mål (Sal 45,8; Joh 3,34; Apg 10,38), ikke bare bli utgytt i våre hjerter, men spre sin livgivende duft over hele verden. Og måtte den strømme ned over oss, ikke bare i dag, men hver dag, og som en kraftig olje fylle hele huset – vårt hjerte og vårt liv – med sin vellukt (Joh 12,3)!

Han er Far – han er Gjenløser, en faderlig gjenløser, en gjenløsende far. Slik kjente de gamle ham allerede, og slik kalte de ham. De gledet seg i ham, priste ham og stolte på ham, for slik var han kjent og nevnt for dem, slik han også er kjent i det herlige navnet Jesus Kristus, Gud over alle ting, høylovet i evighet.

Skulle ikke vi da glede oss i ham, når han er grunnsteinen og hjørnesteinen i hele vår tros- og livsbygning, vårt evige håp og vår kjærlighet?

Hans navn er i sannhet en hel bibel, en Guds bok, et testamente med både det gamle og det nye. Det er en skattkiste der alle Guds visdoms og kunnskaps skatter ligger skjult, et sendebrev fra Gud som kunngjør hele rådslutningen om vår frelse, en kilde og en brønn som vi kan øse alt av som vi trenger til liv og gudfryktig ferd.

La oss gå inn i det nye året fulle av tillit til at alt i det skal lykkes for oss!

La oss begynne og fullende hver dag i året og hver time på dagen med dette navnet! La oss arbeide og hvile, våke og sove, spise og drikke i dette navnet! La oss gjøre alt og lide alt i dette navnet! La oss bli i det for evig! Amen.

Mel.: Når vi i største nøden stå.

Ditt navn, o Jesus, lokker meg
til deg å komme trøstelig

og trykke deg med troens arm
i kjærlighet inn til min barm.

Så kommer jeg og bøyer meg,
en synder arm, her ned for deg.
Ditt navn, den søte Jesus-lyd,
jeg hilser med en salig fryd.

Ditt navn jeg alltid kaller på,
hvor enn i verden jeg skal gå.
Ditt navn er meg den stille borg
hvor jeg går inn med all min sorg.

O Jesu navn, o søte ord,
et paradis på denne jord,
en rose full av livsens kraft,
en drue full av himmelsaft!

Ved dag og natt og hvor jeg går,
til deg mitt hjertes attrå står.
Ved deg jeg har i livet ro,
ved deg jeg går til døden fro.

2. januar

> «Jeg er Alfa og Omega, sier Gud Herren, han som er og som var og som kommer, Den Allmektige» (Åp 1,8).

Er Jesus Alfa og Omega, begynnelsen og enden, så la ham ikke bare være din alfa, men også din omega. Begynn ikke bare med Jesus, men fullend også med ham – eller la ham fullende det han har begynt i deg.

Mange blir stående ved alfa. De nøyer seg med begynnelsesgrunnene, med de første bokstavene i kristendommen, med de første rørelsene eller bare med gode forsetter – og med slike, sa de gamle, er veien til helvete brolagt.

De fortsetter ikke i gudsfrykten og øver seg ikke alvorlig i den (1 Tim 4,7–8; 2 Tim 3,5). Hvordan skal det komme til omega, til enden, når en blir sittende allerede ved begynnelsen? (*Alfa* (A) *og omega* (*lang* O) *var navnene på den første og den siste bokstaven i det greske alfabetet*.)

Men en må heller ikke hoppe over alfa og skynde seg mot enden før en har lært alfa ordentlig, før en har lagt en god grunnvoll og gjort en rett begynnelse i og med Kristus (1 Kor 3,11). Det er ikke for ingenting at Jesus forkynner seg som Alfa og Omega: Han vil være alt i deg.

Der han en gang sier alfa, der vil han også si omega. Der han begynner, der vil han også føre saken fram til seier. Hans alfa er for oss et pant på at han også vil være vår omega. Tro, vær ved godt mot, og våg det!

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Min Jesus er min begynnelse og ende
i alt det jeg gjør, hvor jeg meg enn mon vende;
han er mitt øyemed, hvor enn jeg går på jord,
og med sin nåde han i hjertet mitt bor.

Når jeg kun Jesus har, hva bryr jeg meg om jorden?
Hva enser jeg da sludd og storm og ild og torden?
Hans kjærlighet, den gjør hver byrde meg til lyst;
jeg intet uten ham vil huse i mitt bryst.

Med Jesus våker jeg, med Jesus vil jeg sove,
med Jesus går jeg glad og alt fritt tør jeg vove;
med Jesus går jeg en gang til mitt hvilested;
det er jo ei å dø når livet følger med.

Min Jesus, før meg selv i alle mine dage,
ei uten deg et trinn på denne jord å tage!
Skal jeg meg føre selv, forføres jeg så lett;
men fører du meg, da er all min vandring rett.

Deg vil jeg ganske meg med liv og sjel hengive,
i tanke, gjerning, ord deg tjene her i live.
Forsmå det offer ei, la meg få være din;
gjør med meg hva du vil, din vilje er og min!

3. januar

«Sett deres lit til Herren til alle tider! For i Herren Herren har vi en evig klippe» (Jes 26,4).

«Sett deres håp fullt og fast til den nåde dere får i Jesu Kristi åpenbarelse» (1 Pet 1,13).

Sett din lit til Herren! Det betyr ikke: Legg hendene i fanget og vær ubekymret for din frelse! Men det betyr: Gå til verket med urokkelig mot og grenseløs tillit!

Herren er en uovervinnelig klippe og en festning ingen kan innta, ikke bare for seg selv, men også for deg. Når du kaster deg inn i hans festning, vil hans nåde bevare deg og med sin allmektige kraft styrke deg til alt.

Sett ditt håp fullt og fast til nåden! Det betyr ikke: Gjør ingenting selv, la nåden utrette det! Men det betyr: Når du med all mulig iver jager etter saligheten, så stol ikke på deg selv og din egen kraft, og bygg ikke på den. Sett ditt håp til den nåden som aldri forlater deg.

Med den formår du alt, men den kan ikke frelse deg uten deg selv – det vil si: uten at du selv for alvor vil bli frelst. Slik du ikke formår noe uten den, slik kan og vil heller ikke den virke noe i deg uten deg selv.

Mel.: Udi min angst og nød.

O Herre Krist, på deg
jeg vil forlate meg;
i trengsel, nød og fare
du vet meg å bevare;
du kan min jammer vende
om til en salig ende.

Du for min synd og nød
led villig korsets død;

for meg å bringe ære
min synd du ville bære;
du vil i himlen give
et sted hvor jeg kan blive.

Derfor så fast jeg tror
på ditt det sannhets ord
at du meg vil ledsage
i alle mine dage,
inntil fra denne hytte
jeg hjem til deg kan flytte.

Der skal jeg se hvor vel
du voktet har min sjel,
at du i nød avvendte
de farer jeg ei kjente,
og at du talte nøye
hver tåre i mitt øye.

4. januar

> «Han gir den trette kraft, og den som ingen krefter har, gir han stor styrke. Gutter blir trette og utmattet, og unge menn snubler. Men de som venter på Herren, får ny kraft. De løfter vingene som ørner. De løper og blir ikke utmattet, de går og blir ikke trette» (Jes 40,29–31).

Unge mennesker og modige nybegynnere som stoler på seg selv og mener at nå kan ingenting mer mangle dem – som gjør luftsprang og vil hoppe over andre – faller ofte ynkelig, til sin egen ydmykelse.

Men den som føler seg skrøpelig og liten, skal ikke bli trett eller motløs, for Herren er hans styrke. Herren fullender sin kraft i de skrøpelige, ikke i de sterke.

Han gir dugelighet til dem som føler seg udugelige; dem som føler seg dugelige, lar han synke.

Mist derfor ikke motet, dere som kjenner deres egen skrøpelighet og klager over den! For Herren lar dere vite gjennom sin profet at han har kraft nok liggende klar for dere. Bare hent den ned ved å be i tro og uten opphør! Han gir kraft til de trette som ber.

O dere trette, kom til Guds kraftkilde, til Jesus! Han vil gi dere hvile.

Hvem vil da miste motet? Herren er her og vil styrke. Han som formår alt, Den Allmektige, kaller på deg; vil du ikke komme til ham? Vil du heller bli liggende i din maktesløshet, enda han som formår alt, rekker deg sin hånd? Grip den, så får du krefter og formår alt i ham som gjør deg sterk.

Hvem tør unnskylde seg med sin skrøpelighet når Herren, Den Allmektige, tilbyr ham kraft nok? Ja, den som forlater seg på ham, skal svinge seg opp som en ørn i Herrens kraft, selv om han bare er en orm i støvet.

Mel.: Vår Gud han er så fast en borg.

Jesus:

Kom hen til meg, du trette sjel!
Jeg er den gode hyrde;
så sant du vil ditt eget vel,
så kom med all din byrde!
Kom, legg den hos meg ned,
og ta udi dens sted
mitt åk og lær av meg;
på nåde er jeg rik
og ydmyk rett av hjerte.

Hos meg er fred og hvile sød,
hos meg er kraft og styrke,
hos meg er legedom i nød,
hos meg er lys i mørke.
Sjel, o tro meg blott:
mitt åk, det er så godt,
min byrde er så lett;
ak, kom hvis du er trett;
du skal det aldri angre.

Sjelen:

O Jesus from! Jeg kommer her;
av deg jeg nå vil lære.
Min syndebyrde ikke mer
jeg makter nå å bære.
Jeg høre vil din røst;
gi du meg ro og trøst,
og la meg kjenne rett
at byrden din er lett,
ditt åk kun gagn og glede.

5. januar

«Min sjel lengter, ja, fortæres av lengsel etter Herrens forgårder» (Sal 84,3).

«Min sjel tørster etter deg, mitt kjød lengter etter deg i et tørt og uttørket land, hvor det ikke er vann. Slik har jeg skuet deg i helligdommen, da jeg så din makt og din herlighet» (Sal 63,2–3).

Den som har vært i Herrens forgårder og har smakt hans nærhet og drukket av hans fylde, kjenner denne tørsten uten opphør. Utenfor Herren er alt for ham tørt og uttørket.

Den som har skuet Herrens helligdom – den han bygger seg i troende sjeler – og har skuet makten og herligheten som Herren åpenbarer der og gir hver den som nærmer seg ham, han ligger alltid utenfor døren hans. Så snart det blir lukket opp for ham, vil han gå inn og skue Herrens makt og herlighet i hans helligdom.

Ser det ikke herlig ut i denne helligdommen? Men utenfor den – hvor ynkelig ser det ikke ut der! I Herrens forgårder, i hans helligdom, føler en seg hjemme,

men utenfor den som i en ørken, som i et fremmed land. Med brennende lengsel søker en den og føler seg salig hver gang en finner den.

Hvorfor er mange så tørre, kalde og tomme? Fordi de ikke søker Herrens helligdom og ikke lengter etter hans forgårder. De ligger ikke utenfor hans dør, de venter ikke og bier ikke på hans nåde. Derfor blir det ikke lukket opp for dem, og derfor kommer de ikke inn og får skue hans makt og herlighet.

Å, kom da, og bli ikke lenger i det landet der det ikke er vann!

Mel.: Gud Faders Sønn enbårne.

O nådens sol og sete,
o Jesus, livets liv!
Ditt lys, din trøst, din glede
meg i mitt hjerte giv!
La meg din godhet nyde,
la den min ånd nå pryde,
min lyst og ære bliv!

Fra deg mitt håp begynner
og bliver kun hos deg.
Forlat meg mine synder
og hjelp meg nådelig!
Ak, la ditt hjertes tale
min trette sjel husvale!
O Herre, hør du meg!

Fordriv av hu og sinne
den gamle Adams lyst,
og bygg deg selv der inne
ditt tempel i mitt bryst,
at alt mitt liv må være
oppofret deg til ære,
du som meg har forløst!

Lær meg å elske, Herre!
Lær meg å elske deg!
Mitt hjerte, det vil være
kun ditt evindelig.
Kun deg, deg vil jeg følge
alt over dypets bølge;
o, dra og hold du meg!

6. januar

«Vend dere til meg og bli frelst, alle jordens ender!» (Jes 45,22).

«For stor over himmelen er din miskunnhet, og inntil skyene når din trofasthet» (Sal 108,5).

Her ser en hvor allmenn Guds nåde er. Han innbyr alle, fra den ene enden av jorden til den andre. Alle skal komme, alle er innbudt, alle blir tatt imot. For Gud ville jo ikke kalle på dem om det så bare var én eneste som han ikke ville ta

imot – om det så bare var én eneste som han hadde bestemt til fortapelse. Nei, etter hans hensikt og bestemmelse skal alle jordens ender bli frelst.

Den som ikke blir det, stenger seg selv ute og går glipp av sin frelse – ikke fordi Gud ikke vil frelse ham, men fordi han selv ikke vil la seg frelse.

Han kaller jo på deg; bare kom!

Hvorfor er det fortsatt så mange mennesker som ikke følger denne nådige innbydelsen? Det burde jo ikke lenger bo noen på jorden som ikke for lengst hadde kastet seg i Guds åpne nådesarmer. Hvorfor sier ikke den ene det til den andre? Ak, om de alle visste hvor salige han gjerne ville gjøre dem – sannelig, da ble alle kristne!

Med sine armer av kjærlighet og barmhjertighet omfavner han ikke bare ett folk, men alle folk; ikke bare noen, men alle mennesker fra den ene enden av himmelen til den andre.

Hvor store, hvor vide er ikke disse armene! Sjel, tror du ikke at det også er plass til deg i dem? Nåde, frelse og salighet er beredt for alle i hans fang. Fanget åpner seg så vidt at hvert menneske som kommer, får en vennlig mottakelse og finner rom nok og frelse nok, selv om de alle kommer. Så langt som himmelen og skyene når, går det en sti, en vei til Guds nåde i Kristus. Så lenge du ennå vandrer under himmelen og skyene, så lenge er du fortsatt under nådens himmel, og så lenge rekker nåden også til deg.

Ser jeg himmelen og skyene, så ser jeg fortsatt nåde – innbydende, kallende, frelsende nåde. Hvor jeg enn ser himmelen og skyene, forkynner de meg sin og min Guds nåde. Slik kan også du forkynne for hvert menneske som bor under himmelen og skyene, at det er nåde å finne for ham, at nåden rekker også til ham og ikke er for kort for ham; for den når så langt som himmelen når.

Mål himmelen! Du har likevel ennå ikke målt nåden. For den er større enn himmelen, slik han som har skapt himmelen og deler ut nåden, er større enn alt han har skapt.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

O Gud, hvor er din godhet stor,
hvor faderlig ditt milde ord!
«Så sant jeg lever», sier du,
«til synders død står ei min hu.»
Du vil at hver omvender seg
og får en evig arv hos deg.

Det ord betenk, o menneske!
Fortvil ei i din angers ve!
Du finner her en kraftig trøst
som lindre kan all sorg og brøst.
Gud selv i Ordet den besvor:
Du salig er såfremt du tror.

Ja, sant det er at Gud ei vil
sin nåde for oss lukke til;
men den som nåden tukter ei
til å forsake syndens vei,

alvorlig han betenke må
at nådens tid vil ende få!

Enn er det tid, jeg lever enn;
hvem vet om jeg ser dag igjen!
Den som i dag er frisk og rød,
kanskje i morgen ligger død;
og gikk jeg uten bot herfra,
en evig død meg ventet da.

Hjelp, o min Jesus, hjelp du meg
at jeg må komme nær til deg
og følge deg i ydmyk tro!
Da får mitt hjerte trøst og ro,
og selv du gjør meg vel bered
å bo hos deg i evighet.

7. januar

«Hvem kan da bli frelst?» (Matt 19,25).

«Men den som holder ut til enden, han skal bli frelst» (Matt 10,22).

Mange vil gjerne bli frelst. Men det som kreves for å være og bli frelst – å holde ut i gudsfrykten og vandre i den nåden som er gitt, helt til enden – det vil de ikke. De ønsker nok å være salige i Kristus, men samtidig å være lystige eller rike eller beundret i denne verden.

Derfor tror de nok på Kristus, men elsker samtidig verden, for å få nyte noe glede og salighet av begge. Men de vil miste begge deler og bli evig usalige.

Å holde ut er en nåde som en må be sin Frelser om på kne hver dag. For bare han som har kalt oss til salighet, kan også bevare oss i den og føre oss videre.

Mange blir bedratt av den falske tryggheten – av en falsk kunnskap om nådelæren, der en ikke med hjertet går rett inn i nådens element og vesen og blir der. Derfor blir de ikke levende i ham som har kalt og vakt dem. De slumrer inn igjen og drømmer at de fortsatt lever, enda de stadig blir liggende på den samme gamle flekken av bare viten og snakk, uten å holde fast ved sin første kjærlighet.

Våkn opp! Våkn opp, og be om dette ene: om kjærlighetens hellige ild, som brenner evig og aldri slukner!

Mel.: *Nå rinner solen opp*.

Stå fast, min sjel, stå fast i Herrens krige!
Tenk, hvilken skam og last sin Gud å svike!
Det båter lite din sak
først ham å kjenne
og så på stridens dag
deg atter redd og svak
til verden vende.

Betenk hvor hardt det stod
før du fikk nåde,
fikk synden under fot,

som ville råde,
hvor du mot verdens lyst
deg ofte øvet
og mangen mektig dyst
med troens skjold for bryst
mot Satan prøvet!

Begynt er dog ei endt,
det må du vite.
Du har din Jesus kjent;
bli ved å stride!
Vær tro til døden, så
og ellers ikke
kan du for Gud bestå,
kan kronen smukt seg på
ditt hode skikke.

8. januar

«Salig er den du utvelger og lar komme nær, så han bor i dine forgårder. Vi skal bli mettet med de gode ting i ditt hus, ditt hellige tempel» (Sal 65,5).

Hvem bor i Herrens forgårder? De utvalgte, dem Jesus er kommet til i hjertet, dem hans nåde har dratt til ham, dem han daglig lar komme nær til seg, og som alltid kjenner hans nærhet og smaker hans godhet. De blir sannelig mettet med de gode ting i hans hus, med de hellige ting i hans tempel.

For vi er selv hans hus og hans tempel, sier Paulus (1 Kor 3,16; Hebr 3,6), når bare vi blir i ham og bevarer en levende tro og en brennende kjærlighet.

Hvordan skulle vi kunne mangle trøst når han bor i oss som i sitt hus? Hvem skulle ikke lengte etter disse forgårdene til Herren, som er så rike på nåde og trøst?

Hvem skulle ikke med all troskap bli der når nåden har ført ham dit?

Den som en gang har smakt hvor god Herren er, den som en gang har fornemmet hans nærhet – å, han må også bli hos ham og ikke lenger søke noen trøst utenfor ham! For så snart han prøver det, og Herren alene ikke er ham nok, blir han vist ut igjen av Herrens forgårder.

Den rike trøsten som bare flyter i Herrens hus og nærhet, og som bare nytes i hans hellige tempel, i samfunnet med ham, forsvinner og tørker snart ut utenfor Herrens forgårder. Da blir en ussel og ynkelig og fattig og blind og naken, selv om en tror at en er rik, har overflod og ikke mangler noe (Åp 3,17).

Mel.: Nå ber vi Den Hellige Ånd.

O Herre Krist, hvor du er nær,
salig fryd i hjertet stadig er.
Trøstens ord de blide
du min sjel forkynner;
fred får ved din side
hver en fattig synder.
Jesus, priset vær!

Ak, om min lengsel dag og natt
brant for deg, mitt hjertes største skatt;
kunne jeg deg kalle
hva du selv vil være:
Vennen over alle,
du min Frelser kjære.
Jesus, deg skje takk!

Så gi meg, Jesus, Frelser god,
for min synd en tilflukt ved din fot.
Du i nød og fare,
som min sjel vil trenge,
kjærlig meg bevare,
fast ved deg å henge,
Jesus, Frelser kjær!

9. januar

> «Om morgenen hører du min røst, Herre. Om morgenen legger jeg min sak fram for deg og venter» (Sal 5,4).

«For Gud Herren er sol og skjold, Herren gir nåde og ære. Han nekter ikke dem noe godt som vandrer i uskyld» (Sal 84,12).

«Men for dere som frykter mitt navn, skal rettferdighetens sol gå opp med legedom under sine vinger» (Mal 4,2).

Tidlig om morgenen, tidlig i din ungdom, bør du stille deg fram for Herren og hver dag tidlig løfte deg opp til ham. Til ham kommer du aldri for tidlig. Han er allerede oppe før deg for å høre din røst og bøye sitt hjerte til ditt hjerte.

Jo tidligere og mer inderlig du søker hans ansikt straks om morgenen, desto herligere og kraftigere vil han gå opp som din sol og tre fram som ditt skjold. Han vil jage bort all natt og alt mørke fra ditt sinn og gjøre ditt hjerte fruktbart i tro og kjærlighet.

Gartnerne pleier å sette ut sine planter og vekster i morgensolen. Slik skal også du la rettferdighetens sol skinne ned i ditt hjertes hage – den solen som daglig går tidlig opp for deg når du søker den tidlig. Ta tidlig imot dens velgjørende, opplivende, varmende og styrkende stråler i ditt hjerte.

Solen går opp hver dag uten noe strev fra din side. Den går sin bane over deg og din hage uten at du trenger å holde eller føre den. Du trenger bare å åpne ditt hjerte, eller i det minste ikke lukke eller dekke det til, men stille deg ut for den med et åpent, lengselsfullt og higende hjerte. Da vil den opplyse deg, gi deg liv og tenne en ild i deg.

Det som særlig er gledelig ved denne sjelens sol, er at den aldri går ned, og at den til alle årstider skinner like varmt og klart, i nord som i sør, om vinteren som om sommeren. Den kjenner ingen nedgang og ingen skyer. For finnes det skyer som skjuler solen for deg, så stiger de bare og alene opp av din egen myr. Den som aldri slipper den av syne, ham forlater den heller aldri.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

Kom, Hellig Ånd, kom hjertemild,
opptenn mitt hjerte med din ild,
at den i meg forbrenne må
all verdens kjærlighet som strå;
sett sjelen i en himmelbrann
som aldri mere dempes kan!

Opplys meg rett, du sannhets skinn,
at jeg kan gjøre sikre trinn!
Ta du mitt hjerte så i akt
at ingen fremmed ild får makt!
Din guddomsdugg forfriske meg!
Så blomstrer sjelen yndelig.

Kom, kom, du allerbeste trøst,
så er jeg fri fra verdens brøst;
kom du som alt å give har,
oppliv mitt sinn, min vei gjør klar!
Oppfyll min vilje og forstand
med nådens rene lys og brann!

10. januar

> «Våkn opp, du som sover! Stå opp fra de døde, og Kristus skal lyse for deg» (Ef 5,14).

«La oss derfor ikke sove som de andre, men la oss våke og være edrue» (1 Tess 5,6).

Det er ingenting en kristen – selv den mest ivrige – må være reddere for enn å falle i søvn. Jo høyere kjærlighetens lue stiger, desto dypere synker den. Jo raskere ilden blusser opp, desto før slukner den igjen, om en ikke stadig legger ny ved på.

For den som sover, skinner ikke solen. Den som ikke våkner, ikke river seg løs fra sin døsighet og ikke løfter blikket, ham opplyser ikke Kristus, Lyset.

Årvåkenheten og edrueligheten må fornyes hver dag. Ellers kommer vi til å ligne de andre døde i denne verden, som aldri har våknet av sin søvn eller nød. Og vi vil få samme lønn som de når han som kommer som en tyv om natten, finner dem sovende.

Paulus skrev også ordene ovenfor til vakte, benådede kristne i Efesos og Tessalonika, som han ellers roste mye.

Men selv i den beste menighet og blant de mest nidkjære finnes det alltid noen som har stor tilbøyelighet til å sove, og som stadig trenger å bli vekket hvis de ikke skal slumre inn i døden.

Mange drømmer så livaktig i søvne at de holder seg selv for våkne og levende. De blir sinte når en vil vekke dem. Disse ligger i den tyngste søvnen, og bare Gud kan vekke dem av den med et sterkt rop eller med kraftige slag og støt.

Gid Herren ville vekke oss alle, enten vår søvn er lett eller tung! For de slumrende jomfruene sov seg fra bryllupet og ga ikke akt på brudgommen. De kom for sent, etter at døren var lukket.

Mel.: O hjertens ve.

Opp, våk og be,
min sjel! Du vet
deg ellers ikke sikker,
at du jo kan drages ned
i den ondes strikker.

Vær uforsagt,
men gi dog akt
på sinnet, hvor det vanker!
Lær å holde stadig vakt
over dine tanker!

De sjelefår
som Satan slår,
går inn ad skjulte gange.
Den som ei på vakten står,
blir snart hans fange.

Opp da på vakt
av all din makt,
og våk med alle fromme!
Våk, som Guds Sønn har sagt,
til dere ser ham komme!

11. januar

«La ikke deres hjerte forferdes!» (Joh 14,1).

«Jeg vil vende deres klage til fryd og trøste dem og glede dem som sørget» (Jer 31,13).

«Alle dem jeg elsker, dem refser og tukter jeg» (Åp 3,19).

Hver den som kan tro at Jesus elsker ham, har ingen grunn til å være bedrøvet over noen ulykke eller lidelse – unntatt synden. Den er den største ulykke og lidelse og fortjener sannelig sorg.

Likevel bør ikke sorgen over synden føre til fortvilelse, men til tro. For også synderen kan, så snart han er bedrøvet over sin synd, være viss på at Jesus, synderes venn, elsker ham, søker ham og vil ta imot ham, benåde ham og frelse ham. Bør ikke det vekke glede?

Dessuten kommer det sannelig ikke noe tungt over oss uten at han har sendt oss det i ren kjærlighet og visdom – han som bare sårer for å lege og bare dreper for å gjøre levende. Det er bare kjærlighetsslag, som skal drive oss nærmere til ham og forene oss mer inderlig med ham.

Vi er slemme barn; vi følger ikke Gud når han bare bruker ord. Derfor må han hente oss hjem med riset eller pisken. Kommer vi straks og forstår hans kjærlighet, så hører tukten også straks opp.

Din sorg bør altså ikke formørke Jesu kjærlighet for deg; for da er den en svart sky fra helvete.

Er du bedrøvet, så tenk: Jesus elsker meg og søker meg; derfor vil han ikke bedrøve meg. Fordi jeg ennå ikke er nær nok til ham, vil han ha meg nærmere til seg. Han vil elske meg mer enn jeg hittil har latt meg elske.

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Hjerte, la deg ei innbilde
at du er av Gud forstøtt;
hold deg fast til Ordets kilde,
evangeliet er søtt.
Har du gjort din Gud imot,
se, han er jo mild og god.
Var du skyldig til Guds vrede,
gled deg: Nåden er tilrede.

Vel er du, som andre arme
Adams sønner, syndefull;
men Gud vil seg jo forbarme
over deg så nådefull.
Vender du deg om igjen,
se, så er Gud straks din venn.
Vær frimodig, Gud vil tage
mot din bedringsgråt og klage.

Lukk da opp til himmerike,
søte Fader, nådens port,
at jeg rett der inn kan kikke
og bese hvor høyt og stort
nådens rike er og går,
at mitt navn i himlen står!
La i kjærlighet meg øve
og deg ei ved synd bedrøve!

12. januar

> «Bevar meg for fellen de har satt opp for meg, og for snarene til dem som gjør urett» (Sal 141,9). «Bevar meg, Herre, for ugudeliges hender» (Sal 140,5). «Du, Herre, vil bevare dem» (Sal 12,8).

«De skal stride mot deg, men ikke få overhånd over deg. For jeg er med deg og vil frelse deg og redde deg, sier Herren. Jeg vil redde deg av de ondes hånd, og jeg vil løse deg ut av voldsmenns grep» (Jer 15,20–21).

La synden eller kjødet eller verden eller Satan – eller alle disse urettferdige, ugudelige og stolte sammen – falle over deg og legge snarer og strikker for deg. Du kan likevel bli bevart når du bare selv vil, og bli revet ut og reddet ved Herrens hånd.

Men du må også være i denne hånden og ikke kjempe mot disse fiendene med din egen neve. Du må ta ditt hjerte i hånden og bære det til Frelseren, legge det i hans hånd og la det bli liggende der. Og hver dag og hver time – jo oftere, jo bedre – skal du se etter om det fortsatt ligger der.

Hviler ditt hjerte, hviler du selv fast og urokkelig i Herrens hånd, og bærer du stadig ditt hjerte tilbake til ham og legger det i hans hånd, så står du fast mot alle dine fienders angrep og er uovervinnelig i alle dine fristelser. Selv den verste fienden, Satan, makter da ikke å skade din sjel, for den er i Herrens hånd.

Trekk deg derfor ikke unna ham! Riv deg løs fra alt, bare ikke fra Herrens hånd!

Utenfor den er du en kasteball for verden, djevelen og kjødet. Da kommer du lett inn igjen i alt det gamle som du for lengst har fått avsky for. Du blir igjen overvunnet av den fienden du tror du for lengst har beseiret, og blir en trell under dine tidligere synder.

I Herrens hånd er du derimot uangripelig. Den holder deg på en skjult og underfull måte, også når du ser ut til å ligge under. Og om du så allerede var i Satans klør – kan du bare gripe Herrens hånd, så river den deg ut og frir deg fra all fiendenes og syndens vold og makt.

Egen melodi.

Mitt hjerte ta og alt som er hos meg;
o Jesus, ta det hen fra meg til deg!
Kun være din
jeg vil med sjel og sinn.
Du på din vei meg føre,
din vilje rett å gjøre.

Men også min du være skal igjen
og i det hjerte bo som du tok hen,
min trøst i nød,
min Gud i liv og død!
Ja, gi meg, Frelser kjære,
én ånd med deg å være!

13. januar

«For mitt folk henger fast ved sitt frafall fra meg» (Hos 11,7).

«Ta det til hjertet, dere overtredere!» (Jes 46,8).

«Og når det hellige folks makt er fullstendig knust, skal alle disse tingene fullendes» (Dan 12,7).

Israels folks spredning er et bilde på alle spredte sjeler. De er støtt ut av fredens lovede land og vanker omkring utenfor seg selv, uten tempel og helligdom, uten yppersteprest og offer, uten sin konge. De søker ro, men finner den ikke.

Men vender de tilbake fra sin spredthet til sitt hjerte og søker Frelseren i helligdommen, så blir alt som er lovet dem, oppfylt, og alt skjer: Herren vil bo og vandre i dem.

Overse ikke dette tegnet, dere som gransker tidene, og regn dere ikke bort i mange tall! Bare én ting er nødvendig. Før alle tall tilbake til én, og bli samlet hos dette ene! Da er dagen allerede brutt fram i dere, og dere går heller ikke glipp av det som skal komme.

Men den som ikke er tro i det som er nå, hvem vil gi ham det som skal komme? Den som ikke bruker det han har eller i alle fall kunne ha, og ikke er hel og udelt i det, hvem vil gi ham det som skal komme? Fra ham blir også tatt det han har.

Spredthet, og tale om hellige ting uten at hjertet er med, driver nådens Ånd bort. Han trekker seg alltid tilbake når vi ikke omgås det hellige på en hellig måte – når vi bare snakker om det vi skulle gjøre, og når Herren bare finner oss i ferd med å snakke om ham, ikke med å gjøre hans gjerning.

Mel.: Jeg vet et evig himmerik.

Min sjel, om du vil noen tid
din Gud i sannhet prise,
da bør du av all makt og flid
ny lydighet bevise.

Forgjeves du til kirke går
for Herrens ord å høre,
om hjem igjen du glemsom går,
vil ei deretter gjøre.

Bli ved Guds bud og la din tro
i kjærlig gjerning kjenne,
så skal du i Guds fred og ro
oppnå en salig ende.

14. januar

> «Ransak dere selv om dere er i troen! Prøv dere selv! Eller kjenner dere ikke dere selv at Kristus Jesus er i dere? Det måtte da være at dere ikke består prøven» (2 Kor 13,5).

Korinterne sto i troen. De var apostoliske kristne, ført til troen av apostelen selv og veiledet i den. Likevel råder han dem til denne prøvingen og driver alvorlig på med den.

Er vi bedre og sikrere enn korinterne? Skulle vi ikke tvert imot hver dag spørre oss selv: Er Kristus i ditt hjerte, eller bare på din tunge, bare i ditt hode, i bibelord og utenatlærte ord?

Er Kristus plantet i ditt hjerte som det gode treet, så må du kjenne ham på fruktene. Der Kristus er, der er Kristi sinn og liv. Der troen på Kristus er, der er også troens og kjærlighetens frukter. Der Kristus bor i hjertet, der er verden og djevelen drevet ut. For Kristus og Belial, Gud og verden, kan ikke forlikes i ett og samme herberge.

Har du ikke Kristi sinn og ferd og ikke troens frukter, så har du heller ikke Kristus og troen på Kristus. Og har du ikke ham, så lar ikke verden og Satan ditt hjertes herberge stå tomt; da er verden og Satan i deg.

Men du bør si dem opp fra denne boligen i deg den dag i dag. Og ikke bare det: Du bør uten å nøle og betenke deg kaste dem og hele følget deres på dør.

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Ransak dere selv
om dere i troen ere,

om dere ved troens kraft
i hjertet Jesus bære,
og om dere følger ham
i kors tålmodig inn
med kjærlig ydmykhet
og troens rene sinn.

O Jesus Krist, du meg
i troen daglig øve!
Så skal meg ingen ting
et hellig liv berøve.
Hvor lyset er, der må
og glansen ytre seg;
o, lær meg at jeg rett
og alltid følger deg!

15. januar

> «Til deg, Herre, løfter jeg min sjel» (Sal 25,1). «Mine øyne er alltid vendt til Herren» (Sal 25,15). «Min sjel tørster etter Gud, etter den levende Gud. Når skal jeg komme og tre fram for Guds åsyn?» (Sal 42,3).

«Om noen tørster, han komme til meg og drikke!» (Joh 7,37).

Finner du ikke Frelseren i din sjel, kjenner du ikke hans hellige nærhet, så slå deg ikke til ro før du finner ham igjen! Søk ikke trøst noe annet sted enn hos ham! Det ville være en skam om du så lett kunne unnvære ham som du ikke kan bli salig uten. Og det ville være synd å savne ham og se deg om etter en annen.

Når han stundom skjuler seg for deg, så bli derfor ikke trett av å lete trofast etter ham, slik de hellige i den gamle pakt gjorde. Han har ikke forlatt deg; han har bare skjult seg for å øke din attrå og din lengsel etter ham.

Blir du trett og holder opp med å lete etter ham og lengte etter ham, så krenker du ham, slik at han viker enda lenger bort fra deg, og du må unnvære hans vennlige nærvær enda lenger.

Hvor er din attrå, hvor er din lengsel etter ham? Ser ditt indre øye alltid etter ham? Tørster din sjel alltid etter ham, etter den levende Gud? Eller nøyer du deg med en blott og bar tanke eller et kaldt begrep om Gud og Kristus? Søker du å spore Guds og Kristi liv og kraft i ditt hjerte?

Strever du etter å komme dit, til ro og stillhet i ditt sinn, inn i din sjels aller helligste, for å stå for Guds ansikt og skue ham, så langt det er mulig her?

Tørst, hig og lengt etter ham som David, som Asaf, så skal også du fornemme den levende Gud slik de gjorde – ja, mer enn de.

Mel.: Et trofast hjerte, Herre min.

I Jesus søker jeg min fred;
all verden har kun smerte;
hans vunder er mitt blivested,
der hviler seg mitt hjerte;
der kan jeg bo
i stille ro,

der finnes alt det som min tro
så lengselsfullt begjærte.

Inntil jeg fant det kildespring,
gikk jeg på tørre veie;
jeg søkte trøst i mange ting
som kunne ei fornøye
den sjelsattrå
som i meg lå;
jeg ennå ikke tenkte på
å søke til det høye.

Så blindt, så tungt, så jordisk var
mitt sinn at det ei kunde
oppsøke deg, skjønt jeg ble var
at andre trøstegrunde
ga liten trøst
udi mitt bryst,
om de enn alle var utøst;
ei heller var de sunde.

Da ynket du deg over meg
og dro meg, usle dåre,
ved nådens kall: Kom hit til meg!
Her skal du bedre fare;
Immanuel
alene vel
husvale kan din arme sjel
og frelse av all fare.

Ak, måtte jeg kun idelig
ved deg, min Jesus, henge!
Ak, måtte kun min sjel i deg
seg daglig dypt inntrenge!
Så fikk jeg fred,
så fant jeg sted
for duens trette fotefjed,
enskjønt det varte lenge.

16. januar

> «På mitt leie lette jeg om natten etter ham som min sjel elsker. Jeg lette etter ham, men jeg fant ham ikke. Jeg vil stå opp og gå omkring i byen, på gatene og på torgene. Jeg vil lete etter ham som min sjel elsker. Jeg lette etter ham, men jeg fant ham ikke» (Høys 3,1–2).

Salig er den sjel som leter slik etter Frelseren, som brenner av en slik lengsel etter ham at den natt og dag lengter etter ham, bare etter ham. Den kan ikke sove rolig når den ikke har ham, men må stå opp og lete etter ham i gatene og på torgene i Guds by, det vil si: på alle det indre livs veier.

De sjelene som Frelseren øver slik i å lete, er uten tvil de edleste. Deres øyne blir holdt igjen så de ikke ser og kjenner ham, enda han vandrer med dem. Før har de vært vant til hans søte samfunn, men nå har de lenge ikke kunnet få del i trøsten fra hans nærhet så ofte og så snart som de ønsket.

Derfor har de vært plaget av trengsel i det ytre og av tvil, angst og anfektelse i det indre. Jo mer han skjuler seg for dem, desto hetere blir deres lengsel etter ham. Jo lenger han synes å fjerne seg fra dem, desto ivrigere leter de etter ham.

For de vet at det bare er en prøve på deres kjærlighet og en styrking av deres tro. De er overbevist om at han ikke for alvor kan forlate menneskene, at han ikke kan hate noen sjel som elsker ham, eller flykte fra noen sjel som søker ham.

Flykter han fra oss, så vil han bare dra oss til seg ved det og trenge dypere inn i vårt indre. At han fjerner seg, skal bare bringe oss nærmere til ham og rydde bort det som ennå ligger mellom oss og ham. Det skal rive ned skilleveggen og gi oss ham for evig.

Egen melodi.

Jesus, din søte forening å smake
lenges og trenges mitt hjerte og sinn;
riv meg fra alt som meg holder tilbake!
Dra meg i deg, min begynnelse, inn!
Vis meg rett klarlig min jammer og møye!
Vis meg fordervelsens avgrunn i meg,
at seg naturen til døden kan bøye,
ånden alene må leve for deg.

La meg, o Jesus, forgjeves ei rope!
Se dog hvor sjelen er hungrig og trett!
La oss, Immanuel, være til hope!
Har jeg deg ene, da blir jeg mett.
Fordum du sa jo: De ville forsmekte
dersom jeg lar dem hungrige gå!
Evige kjærlighet, kan du da nekte
sjelen som hungrer, en smule å få?

Nådigste Jesus, nå vil jeg meg binde
fast til din dyre forjettelses pakt:
«Be og let, så skal dere få og finne»;
så har de sanndru lepper jo sagt.
Jeg vil med kvinnen fra Kanaans egne
etter deg rope og ei bli still
før du på bønnen til sist må tegne:
Amen, ja amen, deg skje som du vil!

17. januar

> «Se, jeg gir dem helse og legedom, og helbreder dem, og jeg vil la dem se en overflod av fred og trygghet» (Jer 33,6).

«De (jordens folkeslag) skal skjelve og beve når de får se alt det gode og all den fred jeg gir den» (Jer 33,9).

Din Frelser vil ikke bare tilgi deg, men også trøste deg. Og han vil ikke bare trøste deg, men også lege deg for alle dine skader og gi deg fred og trofasthet, når det er deg om å gjøre og du alvorlig og stadig ber om det.

Ja, han vil gi deg så mye godt, så mye himmelsk fred og usigelig glede og salighet i ditt hjerte, at du blir forundret over det og knapt kan tro det.

Sett derfor ingen grenser for hans kjærlighet! La ham gi deg alt det gode han har tiltenkt deg. Bli ikke stående ved at han har tilgitt deg dine tidligere synder. La deg også lege fra grunnen av, og la din sjel fylles med himmelske goder i Kristus.

Han som så lenge har tålt deg i synden, vil etter syndenes forlatelse løfte deg opp så du får nyte alle goder i hans frelse.

Å, når en benådet sjel lar Frelseren og hans Ånd virke fritt i sitt hjerte og ikke legger hindringer i veien for ham ved lettsindighet eller spredthet, da tar den imot mange underfulle nådesbevis og himmelske velsignelser.

Men de fleste sjeler ønsker bare at deres synder skal bli forlatt, ikke at de skal bli helbredet for synden og få en frisk sjel. Men uten helbredelsen vil de snart også miste forlatelsen. For er synden virkelig og i sannhet forlatt deg, så er også ditt hjerte leget, så du ikke lenger har lyst til å synde.

Mel.: Gud Faders Sønn enbårne.

O nådens sol og sete,
o Jesus, livets liv!
Ditt lys, din trøst, din glede
meg i mitt hjerte giv!
La meg din godhet nyde,
la den min ånd nå pryde,
min lyst og ære bliv!

Fordriv av hu og sinne
den gamle Adams lyst,
og bygg deg selv der inne
ditt tempel i mitt bryst,
at alt mitt liv må være
oppofret deg til ære,
som dyrt meg har forløst!

Ja, Jesus, gi meg evne,
gi styrke meg og mot
alt ondt du vet å nevne,
å trå ned under fot!
Jeg intet kan utrette;
kun du kan gjøre dette,
min Frelser stor og god!

18. januar

«Hvor elskelige dine boliger er, Herre, hærskarenes Gud!» (Sal 84,2). «Salige er de som bor i ditt hus, de skal stadig love deg» (Sal 84,5). «For én dag i dine

forgårder er bedre enn ellers tusen. Jeg vil heller stå ved dørterskelen i min Guds hus enn bo i ugudelighets telt» (Sal 84,11).

«Men vi har vårt hjemland i himmelen» (Fil 3,20).

Guds hus, hans boliger og forgårder er ikke bare i himmelen blant de fullendte sjelene og englene, men også her nede i de troende og benådede sjelene, i vårt hjertes aller helligste. Når vi går inn dit og blir der, så er vi i hans hus og hans fredsboliger. For vi finner ham og i ham himmelen, og vi vandrer i ham som i himmelen.

Finner vi ham ikke alltid straks, men venter på ham og bier på hans nærvær, så står vi i Herrens forgårder. Og selv om det mange ganger faller tungt nok å holde ut der på grunn av ørkenen og tørken, så er dette likevel bedre enn å spre seg blant ugudelighets telt og løpe etter sansenes og verdens fornøyelser.

For når vi blir værende i hans forgårder og fortsetter å vente på ham, så kommer han sikkert og fører oss inn i sine boliger. Da er all den anstrengende ventingen gjennom timer, dager og år rikelig erstattet i ett øyeblikk.

Da priser en Herren og synger med David: «Hvor elskelige dine boliger er …»

Mel.: Kom, du folkefrelser sann.

Jesus, kom dog selv til meg,
Frelser, ak, forlat meg ei;
kom, min sjelevenn så kjær!
Du er ene mitt begjær.

Ingen annen lukkes inn
i mitt hjerte, hu og sinn.
Ak, så kom da, sjelevenn,
driv all sorgen fra meg hen!

Stadig jeg deg vente vil,
legger dette sukk dertil:
Herre Jesus, trøst meg når
jeg av denne verden går!

19. januar

«Sort er jeg, men yndig, dere Jerusalems døtre – som Kedars telter, som Salomos telttepper. Stirr ikke på meg, fordi jeg er så mørk, fordi solen har brent meg! Min mors sønner ble harme på meg» (Høys 1,5–6).

Kristi sanne kirke og Guds ekte barn er svarte og uanselige i verdens øyne. Det kommer dels av deres lave stand og stilling i det ytre eller av at de er så få mot verdens store hop, dels av de trengslene som rammer dem. Men desto vakrere og mer yndig er deres indre skikkelse i Guds øyne.

Utenpå er de å se til som de enkle hyttene til kedarittene – et omstreifende arabisk folk – i det øde Arabia. Men innvendig er de, takket være Den Hellige Ånds gaver og hans himmelske velsignelser, like herlige som Salomos gullinnvevde telttepper.

Ta derfor ikke anstøt av at Kristi brud er svart i det ytre! Hun er blitt så forbrent og mørk av forfølgelsenes eller anfektelsenes hete at hun ligner en elendig og trøstesløs, en som er drevet bort som av storm (Jes 54,11).

Det er heller ikke de vantro, jødene, hedningene og tyrkerne som plager henne, men hennes egen mors barn, det vil si: slike som vil være i kirkens fang.

Sanne kristne må alltid lide all slags vold fra falske brødre og lemmer som bare hører med i det ytre. Og disse er alltid mektigere enn de.

Men det gjør de sanne kristne vakre og herlige i Guds øyne. Det tørker og renser dem, så de blir lik sin Herre og Konge. Han var riktignok den mest foraktede av alle og hadde slett ingen skjønnhet i det ytre, men var likevel den fagreste blant menneskenes barn.

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Av trengsels torner bryte
de skjønne roser ut
som skal i himlen pryde
og kranse Herrens brud.
Ved korset Jesus tjente
at denne krans vi få;
men hvis vi vil den hente,
da må vi med ham gå.

Jo mere vi må stride
for ham å være nær,
jo mere vi må lide
fordi vi har ham kjær,
jo større kors vi bære,
des større seiersglans
der hist skal evig være
fra sjelens brudekrans.

20. januar

«Vend om til meg av hele deres hjerte, med faste og gråt og klage!» (Joel 2,12).

«Dersom dere vender om til Herren av hele deres hjerte, så få de fremmede guder … bort fra dere!» (1 Sam 7,3).

«Omvend meg du, så blir jeg omvendt! Du er jo Herren min Gud» (Jer 31,18).

Det finnes mange såkalte vakte, men få som er omvendt av hele sitt hjerte.

Du har en gang hørt vekkerrøsten og er blitt skremt opp av søvnen. Du har bedt, sukket og grått, er blitt rørt og trøstet og har en tid vært meget gudfryktig. Men så har din indre iver og din hengivenhet til Herren gått tapt igjen. For å berolige deg selv holder du riktignok fortsatt fast ved det ytre – ved bønn, lesning, salmesang og kirkegang.

Men ditt hjerte henger igjen ved verden, ved pengene eller æren, og er fortsatt hengitt til sinne eller misunnelse eller andre tilbøyeligheter og lidenskaper. Det barnlige samfunnet med Gud er fremmed eller tungt for deg. Du har beholdt de gamle avgudene eller tatt dem fram igjen og bare gitt dem et annet anstrøk eller hengt en annen kappe om dem.

Du er ikke omvendt. Skynd deg og frels deg! Be: Omvend meg du, Herre, så blir jeg omvendt!

At du i sannhet er omvendt, skal du kjenne på at den levende Gud eller Kristus bor i ditt hjerte, at hans sinn og vesen er preget inn i deg og stråler ut fra deg, og at avgudene er styrtet: egenkjærligheten, ærgjerrigheten, forfengeligheten, vinnesyken og de andre. Og tro, kjærlighet, ydmykhet, vennlighet, troskap, tålmodighet og mer til er trådt i deres sted som den sanne omvendelsens frukter.

Mel.: Kom hit til meg, enhver især.

Stor, Jesus, er din miskunnhet;
for deg i nød jeg faller ned;
ak, la meg finne nåde!
Jeg er et får som farer vill;
til deg jeg roper, Herre mild;
o, hjelp du meg av våde!

Ak ve, at jeg er veket bort
fra deg til helvetesveiens port!
Gi at jeg det begråter!
Før meg inn i din fåresti,
gjør meg fra syndeskylden fri;
derom jeg ber og gråter.

Ak, Jesus Krist, ta imot meg
og la meg finne ly hos deg
og liv i dine vunder!
Løs nådig meg av syndens bånd
og styrk meg med din Hellig Ånd
i alle livsens stunder!

21. januar

> «Se til, brødre, at det ikke hos noen av dere er et ondt og vantro hjerte, så han faller fra den levende Gud. Men forman hverandre hver dag, så lenge det heter i dag, for at ikke noen av dere skal forherdes ved syndens svik» (Hebr 3,12–13).

Apostelen fant denne advarselen nødvendig for de første kristne, som var vakt og ledet av ham eller av andre av Herrens apostler. Hvor mye mer nødvendig er den ikke da for oss!

Ak, hvor lett faller en ikke tilbake, blir lunken igjen og til sist uimottakelig for alle nådens rørelser, noe som litt etter litt føder forherdelse!

Ingenting er mer listig enn synden. Den bedrar så lett på ny den som nok har sagt den fra seg, men ikke helt og fullt, eller som ikke stadig frykter den – som ikke bevarer sitt hjerte i ydmykhet og henger barnlig ved Herren.

Det skjuler seg så lett noe ondt i hjertet og gjør det vantro, så det faller fra den levende Gud og blir hengende ved den døde bokstav, ved former og tilvante ytre øvelser. Men den levende Gud, Kristus og hans Ånd, hans fred og nærhet har veket fra hjertet.

Hva kan og skal det bli av et slikt hjerte, tomt for Kristus og uten Gud? En annen flytter inn, og han har med seg sju andre som er verre enn ham selv.

Hvorfor sier Paulus «fra den levende Gud»? Fordi Gud er en død Gud for oss hvis han ikke lever i oss. Gud er i seg selv alltid levende, men for deg er han det ikke dersom du ikke fornemmer hans liv og vesen, hans Ånd og kraft i deg. Da eier du bare livløse avguder: åndløse bokstaver og tomme ord. Dette er en virkning av syndens svik.

Så lenge Gud og Kristus ikke lever i deg, lar synden deg gjerne beholde en død Gud på tungen, uten Ånd i hjertet, for at den kan drive sitt spill i ditt hjerte.

Men det skal være omvendt: Synden må drepes i ditt indre, og Kristus må leve der. Ellers er du falt fra den levende Gud, og dine gudelige øvelser blir til tomme avguder som forherder ditt hjerte.

Mel.: O hjertens ve.

Opp, våk og be!
Min sjel, du vet
deg ellers ikke sikker,
at du kunne drages ned
i den ondes strikker.

Et lite grann
av surdeig kan
all deigen gjennomsyre;
kommer gnisten først i brann,
er den ond å styre.

Om slikt han vet
god beskjed
som Gud sin Gud tør kalle.
Jesus roper: Våk og be
om du ei vil falle!

Opp da på vakt
av all din makt,
og våk med alle fromme!
Våk, som Guds Sønn har sagt,
til dere ser ham komme!

22. januar

«Slangen dåret meg» (1 Mos 3,13). «Dette ble til et bedrag for livet» (Visd 14,21). «Dere må ikke narre dere selv» (Jer 37,9). «La ingen bedra seg selv!» (1 Kor 3,18). «… for at ingen skal bedra dere med lokkende tale» (Kol 2,4).

Er du bedre, fastere eller visere enn Eva var i paradiset? Og hun ble likevel forført! Maktet slangen å forføre mennesket i dets uskyldige tilstand i paradiset, hvorfor skulle den da ikke kunne gjøre det samme med deg, som er født og oppdratt i synd? Legg derfor godt merke til hva din mor Eva bekjenner om seg selv.

Hvor mange tåpelige tanker og innbilninger våkner ikke i ditt hjerte som kunne forføre deg, og hvor mange spissfindigheter i din bestukne forstand!

Hvor mange tilsynelatende gode forslag blir ikke lagt fram av venner eller fiender!

Derfor gir profetene og apostlene – og alle gudfryktiges erfaring – deg denne advarselen: Vær på din post, og bli i ham som er blitt deg visdom fra Gud!

Den som henger barnlig ved ham, den som ikke stoler på seg selv, men ser opp til ham ved hver begynnelse og i alt han gjør og lar være, og ikke foretar seg noe uten ham, han blir ikke forført, ikke engang av den listige slangen. For Jesus kan og vil knuse dens hode, gjøre dens list og kraft til intet og fri oss ut av alle dens snarer.

Men den som ikke holder urokkelig fast ved ham som er hodet, vil snart bli slapp og kjølne i sin iver. Verden, Satan og lunkne venner vil gjerne gjøre ham den tjenesten å bevise for ham at hans første iver var overdrevet og hans første kjærlighet til Kristus overspent.

Og dette vil han så mye heller tro, siden han allerede har rådført seg med sitt kjøtt og blod og ikke lenger kan skjelne deres røst fra Den Hellige Ånds.

La dere ikke forføre! Tenk på Eva, på Lots hustru! Eva lot seg forføre av en liten lyst, Lots hustru av et nysgjerrig øyekast. Av små utroskaper vokser store, skrekkelige synder fram.

La dere ikke forføre!

Mel.: Hvor godt, hvor salig er det dog.

Det koster mangen kamp og strid
når en i sannhet vil en kristen blive;
for kjødet blir det så tung en tid
i Kristi død seg stadig hen å give.
Og er enn en og annen kamp forbi,
der følger ti, der følger ti.

På slanger har vi her å gå,
som gir oss så mangt et stikk i hælen;
da gjelder det for oss å passe på
at giften ei seg trenger inn i sjelen.
Erfaring kun om denne sjelepest
kan tale best, kan tale best.

Dog er det vel all møye verd
når en den fryd og herlighet besinner
som den som kjempet har med troens sverd,
til seierskrans for Lammets trone finner.
Det synes tungt, men nåden gjør det lett;
bruk den kun rett, bruk den kun rett.

Opp da, min sjel! Bli ikke trett
all mørkets vold og makt å gjennombryte!
Hvi klager du: Din evne er så slett?
Betenk den kraft som Herren vil deg yte!
Betenk å komme inn ad himlens dør,
hvor godt det gjør, hvor godt det gjør!

23. januar

> «Disse er vannløse kilder … de lokker … dem som nettopp har flyktet bort fra dem som ferdes i forvillelsen. … For dersom noen ved kunnskap om vår Herre og frelser Jesus Kristus har unnflydd verdens urenhet, og så igjen blir fanget inn av den og ligger under for den, da er det siste blitt verre for dem enn det første» (2 Pet 2,17–20).[1]

Selv de rikeste kilder kan tømmes og bli vannløse, og selv den mest gudfryktige kan bli ugudelig. Den som har sluppet unna, kan bli tatt til fange igjen, bli overvunnet og på ny filtret inn i det gamle vesenet. Dette viser Peter med eksempler og erfaringer fra sin tid.

Måtte vi bare ikke selv se lignende eksempler og gjøre lignende erfaringer! Bli i det minste ikke du et slikt eksempel, kjære leser! Vær bare ikke trygg, og ros deg ikke! Stol ikke på deg selv; stol bare på ham som bærer alle ting med sitt mektige ord. Han vil holde deg fast når bare du blir i ham.

Det finnes dessverre altfor mange som har skinn og utseende av kilder, men som likevel ikke gir en dråpe livsens vann – ord nok, men ingen virkelighet, ingen salvelse, ingen Ånd.

Vokt deg for slike kilder! Hvorfor vil du dvele ved dem? Du må forsmekte om du ikke selv oppsøker det levende vanns kilde hos ham som sa: «Den som tror på meg, … fra hans indre skal det flyte strømmer av levende vann» (Joh 7,38).

Der disse livsstrømmene ikke renner, der må du ikke søke å slukke din tørst – om du da virkelig tørster etter dem og kjenner kilden av erfaring. Ellers blir du selv en vannløs kilde og vil falle tilbake til verdens urenhet, bli filtret inn i dens villfarelser og bli verre enn du var.

Vil du likevel for alvor være og bli salig, så står det i din egen makt. Kilden er nær og står åpen for alle som tørster og vil komme og drikke.

Er Jesus i deg, så er livets strøm i deg, den som aldri tørker ut og aldri mangler vann. Bli derfor i ham, og la ham være i deg! Da blir du ingen vannløs kilde. Da vil din kilde alltid gi rikelig vann, så du og dine daglig kan slukke tørsten.

Mel.: Se solens skjønne lys og prakt.

Jeg går med Jesus hvor jeg går,
han trofast meg ledsager;
hans fylde daglig åpen står,
av den jeg nåde tager.
Hvor han sitt fotspor lot,
der setter jeg min fot,
og en gang gjennom dødens dal
min Jesus meg ledsage skal.

Bli ved, o verdig Hellig Ånd,
min sjel til ham å føye,
til siste tåre ved hans hånd
skal tørkes av mitt øye!
Da jeg i himlens sal

[1] NB: «vannløse brønner».

min Jesus kjenne skal,
som her usynlig nærmet seg
og trofast vandret med meg.

Stå fast, min sjel, i Kristi tro,
som Herren deg vil skjenke;
så skal du evig hos ham bo;
hvem kan den fryd seg tenke?
Her, som i fremmed land,
du er en vandringsmann;
gå kun ved Jesu side frem,
så når du til ditt himmelhjem.

24. januar

> «Våkn opp, nordavind! Kom, sønnavind! Blås gjennom min hage, så dens duft kan strømme ut! Å, om min elskede ville komme til sin hage og spise dens kostbare frukt!» (Høys 4,16). «Jeg er kommet til min hage, min søster, min brud!» (Høys 5,1).

Kristi sanne, levende kirke, og like så hvert av dens lemmer – hver sann kristen – er en Guds lysthage. Kristus har plantet den og gjort den fruktbar, og han vanner den med Åndens levende vann. Den er lukket og omgitt av guddommelig vern, og når det gjelder dens indre tilstand, er den skjult og ukjent for denne verdens mennesker.

Ofte roper sjelen: Kom, Hellige Ånd! – den Ånd som snart refser og tukter som den kalde nordavinden, og snart varmer, kvikker opp og trøster som den milde sønnavinden. Da drypper hans kostelige urter rikelig: omvendelse, tro og kjærlighet med alle deres frukter.

Ja, sjelen sukker og roper etter gartnerens eget nærvær når den savner ham. Og da kommer han og besøker sin hage, dens hjerte, og velsigner den og ser til den, som det seg hør og bør.

Hvordan står det nå til i din hage? Hva finner din gartner når han kommer? Elsker du ham? Ønsker du hans besøk? Blåser hans vind gjennom din hage? Drypper dine urter? Går du din elskede, den eneste gartner i sitt slag, i møte med hellig lengsel, inderlig kjærlighet og hjertelig lyst til å behage ham?

Åpner seg alle blomster og ønsker i din sjel, og vender de seg mot ham? Ser han dette hos deg, å, hvor snart og hvor ofte vil han ikke da besøke sin hage, hvor omhyggelig vil han ikke stelle den, og i hvilken herlig stand vil han ikke holde den!

Mel.: Våkn opp og slå på dine strenge.

Min Jesus ene er min glede,
min lykke og min dyre skatt!
Hva fryd meg verden vil berede,
er ikkun skyggeverk og natt,
ei verd engang å tenke på;
til Jesus skal min attrå stå!

Din skjensel, hån og tornekrone
for kjødets trell ser ringe ut,
som bare tilber lykkens trone
og kjenner ingen annen gud,
men finner røk og dødens lukt
når korsets tre bær livsens frukt.

Meg verdig gjør med deg å lide!
Legg på meg korsets gode åk,
og hjelp meg i din kraft å stride;
mitt navn står jo i livsens bok;
i hånden har du tegnet meg,
og jeg er din evindelig.

La i ditt navn meg seier vinne,
du som for meg først seier vant,
og når jeg dør, da la meg finne
din kraft i meg til seierspant!
Kom, milde Jesus, du er min;
kom når du vil, jeg er og din!

25. januar

«Salig er den mannen som du tukter, Herre, den du gir lærdom av din lov» (Sal 94,12).

«Han irettesetter og tukter og lærer og fører tilbake, som en hyrde sin hjord» (Sir 18,13).

«Men når vi blir dømt, da er det Herren som refser oss, for at vi ikke skal bli fordømt sammen med verden» (1 Kor 11,32).

Finnes det noe barn som ikke trenger tukt? Hvilken nåde er det ikke når Herren ikke lar oss gå våre egne veier, men stiller seg i veien for oss og tar oss under sin tukt!

Han stenger avveiene for oss med en tornehekk av prøvelser, ydmykelser, lidelser eller forfølgelser, så vi ikke kan fjerne oss fra ham og ikke blir forblindet og forherdet, men må søke ham og bli hos ham. Hvilken nåde er det ikke når han tar fra oss all trøst utenfra og slår alle støttestaver ut av hendene våre, for at vi bare skal søke vår trøst og hjelp hos ham!

For refselser, lidelser og prøvelser har alle Guds hellige takket ham mer enn for gleder og velsignelser. En gang vil også vi takke ham for det, selv om vi ikke kan gjøre det nå, fordi vi ennå ikke har forstand på det.

Uten tukt, uten anfektelse kan ingen bli til behag for Gud, og ingen kan lære å forstå Guds ord rett. Tukt og anfektelse er også en nøkkel til Skriften og lukker opp for oss mange av Guds hemmeligheter som vi uten den ikke ville kjenne.

Mel.: Jeg roper fast, o Herre.

Vår trengsel, hvor besværlig
den også synes kan,
er for Guds folk en herlig
og uskatterlig stand.

Vår trengsel, når vi trede
i Jesu fotspor ned,
bereder oss en glede
og evig herlighet.

Vår trengsel er en gave
av Jesu milde hånd,
et tegn som de skal have
som drives av Guds Ånd.
Vår trengsel er en ære
som Gud oss dertil gav:
vår Jesus lik å være;
det roser vi oss av.

Vår trengsel gjør oss trette
av verdens slaveri,
men hjelper til å lette
vår fot på himlens sti.
Vår trengsel gjør bestandig
i Jesu rene sinn
frimodig, sterk og mandig
å gå i kampen inn.

Hvem vil da ikke lide
og gjerne takke til?
Hver skynde seg å stride
som inn i himlen vil!
Der skal vi se og finne,
når kronen settes på,
hva vi for ære vinne
når vi i kampen stå.

O søte kors, min lykke
og skjønne arvedel,
Guds kirkes gylne smykke
og deilige juvel!
Deg glad jeg her vil bære
til siste åndedrag!
Bli du min fryd og ære
på dommens store dag.

26. januar

«Bare i håp til Gud er min sjel stille, fra ham kommer min frelse» (Sal 62,2).

«Vær stille for Herren og vent på ham!» (Sal 37,7).

«… men Herren var ikke i jordskjelvet. Etter jordskjelvet kom det en ild, men Herren var ikke i ilden. Etter ilden kom lyden av en stille susing» (1 Kong 19,11–12).

Solens bilde speiler seg ikke i vannet uten at det er rolig, stille og blankt. Slik er det også med Gud i sjelen.

Det finnes gudfryktige mennesker som har så mye å tale med Gud om i sine bønner at Gud ikke får talt til dem, fordi de ikke levner ham tid til det. De venter ikke på svar. De har så mye å si Gud at han ikke får sagt dem noe.

Ett ord som Gud taler til deg, er bedre enn tusen som du taler til ham.

Å sitte ved hans føtter som Maria og bringe sitt urolige, brusende hjerte til ro for hans ansikt, for å ta imot hans opphøyde og dype inntrykk, å søke hans ansikt og glede seg i hans nærvær – det er også tusen ganger bedre enn å gi seg mye å gjøre som Marta.

Den milde susingen som Elia fant Herren i, kan du heller ikke merke i ditt hjerte – og da heller ikke fornemme Herren i deg eller nyte hans nærhet – dersom det stormer i deg eller naturens ville ild blusser i ditt indre.

Tenk deg at du og din Frelser er alene i ditt hjertes kammer. Steng verden ute, ikke bare fra ditt rom, men også fra ditt hjerte. Bring alle uordentlige bevegelser i ditt hjerte til ro, så vil Guds Ånd komme med lyd som av en stille susing, og Herren vil la seg fornemme i sitt hellige tempel.

Mel.: Hvor godt er det i Jesu armer.

Når seg min sjel i Jesus hviler
og smake kan hans vennlighet,
da fred og glede til meg smiler,
jeg glemmer hver en sorg jeg led;
da svinner bort all nød og jammer;
ved lukket dør i stille kammer
jeg med min Fader tale kan.
I Kristus jeg Guds barn er vorden;
o, det en himmel er på jorden
med Jesus, min Frelsermann.

Min Gud, hos deg jeg salig hviler,
i livsens bok jeg skreven er.
Med all min sorg til deg jeg iler,
som har min sjel så trofast kjær.
O, la meg alle mine dage
din godhet rett i hjertet smage
og trøstes ved at jeg er din.
Så skal jeg og i motgang sige:
La hele verden fra meg vige,
jeg har jo nok, Gud selv er min.

27. januar

«Bare Moses skal komme nær til Herren. De andre skal ikke gå nær til, og folket skal ikke stige opp med ham» (2 Mos 24,2).

«Herren er i sitt hellige tempel. Vær stille for hans åsyn, all jorden!» (Hab 2,20). «Vær stille, alt kjød, for Herrens åsyn!» (Sak 2,17).

Den som rett vil nærme seg Herren i sitt indre, må ikke komme med et spredt hjerte. Hjertet må, som Moses, stige alene opp på Herrens fjell til bønn. Det må la Aron, de eldste og folket – det vil si alt som kunne forstyrre oss i det fortrolige samfunnet med Frelseren – bli langt tilbake nede ved foten av fjellet.

Herren vil ha sjelen alene og atskilt fra alt annet for å skrive sin levende lov i dens hjerte, ikke på steintavler som for Moses, men på kjødtavler.

Når Moses måtte være så alene og avsondret for å ta imot bokstavens steinharde, drepende lov, hvor mye mer må da ikke sjelen være atskilt fra alt annet når den nærmer seg Gud og sin Frelser for å ta imot den livgivende Ånd og la den lov som gjør levende, bli skrevet inn i hjerte og sinn!

Skal Gud, Kristus, skrive denne loven i din sjel, så må du være rolig og din sjel ren for alt annet. Hver urolig bevegelse i ditt hjerte hindrer ham i hans hellige skrivning og forstyrrer ham i hans milde tale, så han ikke kan skrive noe i ditt sinn og ikke tale noe i din sjel.

La alle slette tanker, alle tåpelige ønsker, alle verdslige begjær – la hele verden, la alt bli stående langt borte, der nede i glemselens dal. Og kom til Herren med et disippelhjerte, som bare lytter, som bare vil ta imot og la sitt indres tomhet bli fylt!

Mel.: Av høyheten opprunnen er.

Min Jesus, sjelens største fryd,
jeg vet din hulde stemmes lyd
slett intet ved å ligne.
Den glede intet overgår
når i ditt blod du for meg står,
mitt hjerte å velsigne.
La meg daglig
deg fornemme
og forglemme,
ja, forsage
alt hva meg fra deg kan drage!

Med glede fyller du min sjel;
hos deg den seg befinner vel;
o, la hos deg den blive!
Ei gjerne du bedrøve vil;
hva i ditt ord du sier til,
det vil du trofast give.
La meg da deg,
deg alene
elske, tjene,
deg kun dyrke;
selv du i din tro meg styrke!

28. januar

«La hvert menneske prøve seg selv» (1 Kor 11,28). «La enhver prøve sin egen gjerning!» (Gal 6,4).

«Jeg vet, min Gud, at du ransaker hjerter og har behag i oppriktighet» (1 Krøn 29,17).

Når de gudfryktige forsømmer den daglige selvprøvelsen, fører det mye skade og ulykke med seg. Holder en ikke stadig øye med seg selv med prøvende blikk, så kjenner en ikke seg selv og sin fordervelse. Da føler hjertet ingen nød, og uten nød er det ingen trang til bønn og ingen drivkraft til ydmykhet.

Hjertet ydmyker seg ikke, det ber ikke – i alle fall ikke alvorlig og inntrengende – og mange onde tilbøyeligheter sniker seg inn og tar sete i hjertet. En taler ord uten kraft og roser seg av nåden uten å bruke den, uten å la seg oppdra av den, uten å fornekte de verdslige lystene og leve sedelig og rettferdig og gudfryktig (Tit 2,12).

Still deg ofte fram for det altseende øye slik du er, og si av din sjels innerste: «Herre, for ditt åsyn er all min lengsel, mitt sukk er ikke skjult for deg» (Sal 38,10).

Prøv deg selv; ellers prøver og tukter Herren deg med et hardt ris. La hans øyne, som gjennomtrenger alt som ildsluer, ofte se inn i ditt hjertes mest skjulte folder.

Frykt ikke! Det du åpenbarer for ham, skader deg ikke. Men det du skjuler for ham og for deg selv, blir en snikende gift og til sist føde for ilden som skal brenne deg opp; det drar en hard dom etter seg.

Oppriktige sjeler som alltid lar Herren se inn i sitt hjerte, dem elsker Herren; han leger, trøster, renser og styrker dem og gjør dem salige. Vær oppriktig hvis du ikke vil bli dømt!

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Ransak dere selv
om dere i troen ere,
om dere ved troens kraft
i hjertet Jesus bære,
og om dere følger ham
i kors tålmodig inn
med kjærlig ydmykhet
og troens rene sinn!

Vår tro, den er et lys;
i hjertet dypt forborgen
den bryter deilig fram
rett som den klare morgen,
gjør sjelen frydefull,
oppklaret, deilig, rik,
ny, rett forandret og
i sinnet Jesus lik.

O Jesus, styrk du meg
i troen alle dage!
Så skal meg ingen ting
et hellig liv fratage.
Hvor lyset er, der må

og glansen ytre seg;
o, lær meg at jeg rett
og alltid følger deg!

29. januar

«Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet? Trengsel eller angst eller forfølgelse eller sult eller nakenhet eller fare eller sverd?» (Rom 8,35–39).

Hvem kan i sannhet si disse ordene etter apostelen? Hvem er så full av kjærlighet til Kristus at han kan tåle – jeg vil ikke si ild og sverd, stor angst og forfølgelse, men bare en liten fristelse eller prøvelse der han skal fornekte noe, en liten urett, et hardt ord eller et tap?

Hvem er så sterk i kjærligheten at han kan bære det for Kristi skyld og bli i kjærligheten til Frelseren og i kjærligheten til venner og fiender, så ingenting skiller ham i hans hjerte fra Kristi kjærlighet? Gjør vi ikke da disse deilige ordene til løgn i vår munn når vi ikke har kraften i vårt hjerte og viser den i vår ferd?

Mange kunne kanskje lettere tåle store lidelser og prøvelser i sitt sinn av kjærlighet til Kristus enn lære å bære de små som tynger dem hver dag. Det synes også å være vanskeligere å bli i kjærligheten under de daglige tålmodighetsprøvene enn å stå imot når store forfølgelser og harde lidelser vil dra en bort fra Kristus.

Om begge deler må en påkalle Frelseren og vente på ham.

Den kjærlighet som Gud ved Den Hellige Ånd har utøst i hjertet, kan overvinne alt. Den lar seg ikke skille fra sin kilde ved noe, like lite som heten lar seg skille fra ilden, eller lyset og varmen fra solen.

Den innbilte kjærligheten derimot, som bare består i ord eller i en tanke, makter ikke å overvinne noe. Den kan ikke skilles fra Kristus, for den er ikke hos og i Kristus, men er bare en innbilning, et selvbedrag. Den kan ikke dø, fordi den ikke lever; men nettopp derfor kan den heller ikke tåle og bære noe.

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Min Gud, mitt ett og alt,
la ett med deg meg blive,
så har jeg nok, så skal
meg intet fra deg rive.
Alt annet intet er
når du meg alting est;
med deg mitt jordeliv
blir meg en høytidsfest.

30. januar

«Men du, Guds menneske, fly bort fra alt dette! Og jag etter rettferdighet, gudsfrykt, tro, kjærlighet, tålmodighet og mildhet» (1 Tim 6,11).

«Ha som forbilde de sunne ordene du har hørt av meg, i tro og kjærlighet i Kristus Jesus» (2 Tim 1,13).

Slik ville apostelen innprente en tro med kraft, ikke bare en tro i hode og munn. Han ville ha troens frukter levende fremstilt i menneskets ferd, og derfor advarer han mot slike som har mistet sin tro ved pengegjerrighet.

Ingen som lever i laster, ingen som tjener synden, kan i sannhet tro.

Troen opphever synden eller syndens herredømme, og synden opphever troen. Tro og synd er like motsatte som Ånd og kjød, som ild og vann, som lys og mørke.

En malt ild kan godt leve i broderlig fred med mørket. Slik kan også en sminket tro bo i endrektighet sammen med alle lidenskaper i et syndig hjerte og sinn.

Men den sanne, levende tro er full av kraft og kjærlighet, full av rettferdighet og gudsfrykt, full av ydmykhet og tålmodighet. Den driver bort alt som strider mot den, og virker alt som fremmer den.

Du derfor, Guds menneske, som roser deg av Jesus Kristus og hans rettferdighet: Les her hva slags tro Paulus forkynte, og ransak om denne troen også er din!

Mel.: Jeg vil din pris utsjunge.

Den tro som Jesus favner
og hjertet rense kan,
den tro hvormed en havner
i himlens frydeland,
den tro er sterk og må
all verden undertrede,
i sorger og i glede
sin prøve kunne stå.

Den tro som vil med lempe
og uten møye frem,
den tro som ei vil kjempe
seg gjennom verden hjem,
den tro er død og kold,
ei verd en tro å nevne,
har ingen kraft og evne
mot Satans pil og skjold.

Den tro som ham har funnet,
vår Kristus, sjelens skatt,
er den enn skjult i grunnen
og synes ganske matt,
så sant den er kun der,
så har den kraft å kjempe,
å jage og å dempe
den hele Satans hær.

Den kan vel også slukkes
i hjertet ganske ut
når viljen da forrykkes

og viker fra sin Gud!
Men vil den kun sin stav,
sin Jesus, ikke slippe,
så står den som en klippe
i det opprørte hav.

O, du min lyst og ære,
min Gud og Frelser sød!
Din vil jeg evig være,
det gjelde liv og død;
la komme hva der vil,
jeg vil det overstride
og intet annet vite
enn høre Jesus til.

31. januar

«Er ditt hjerte oppriktig, slik som mitt hjerte er mot ditt hjerte?» (2 Kong 10,15).[2]

«Hvordan kan du si: Jeg elsker deg, når ditt hjerte ikke er med meg?» (Dom 16,15).[3]

Disse to spørsmålene har mennesker stilt til mennesker. Hvor mye mer kan og vil ikke da Herren spørre oss slik!

Krever den skammelige Dalila Samsons hjerte for å kunne forføre og drepe ham? Krever Jehu av Jonadab at hans hjerte skal være oppriktig mot ham, så han kan rekke ham hånden og la ham stige opp til seg i vognen?

Skulle da ikke Herren, din Frelser, ville ha ditt hjerte og kreve at det skal være oppriktig mot ham, at det alltid skal være med ham og hos ham, så han kan gi deg livet og sitt evige hjertesamfunn?

Uten ditt hjerte kan ikke Jesus være Jesus for deg, din Frelser. Hvordan skal han kunne frelse det når du holder det borte fra ham, når det ikke er hos ham?

Henger ikke ditt hjerte ved ham som en borre ved et klesplagg, som barnet ved sin mors bryst, så kan du umulig få liv og kraft, fred og frelse fra hans hjerte.

Hjerte ved hjerte, hjerte i hjerte – slik vil Frelseren ha det. Vi er forvisset om at hans hjerte alltid er vendt mot oss. Hvor er vårt?

Sjel, roper han, er ditt hjerte oppriktig, slik mitt hjerte er mot ditt hjerte? Hvordan kan du si at du elsker meg, når ditt hjerte ikke er med meg, men spres på andre ting som ikke vedkommer det?

O Herre, «ransak mine nyrer og mitt hjerte» (Sal 26,2)! «Bøy mitt hjerte til dine vitnesbyrd» (Sal 119,36)!

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Ett enn fattes meg, o Herre,
ett som så nødvendig er:
deg, du korsfestede, dessverre
har jeg ei helt fått kjær.

[2] NB: «Mener du det like så oppriktig med meg som jeg med deg?»
[3] NB: «Hvordan kan du si at du elsker meg når du ikke har tiltro til meg?»

Skap det hjerte du i meg
som ei kan unnvære deg,
at meg intet må behage
når jeg ei din fred kan smage.

Ta, min Jesus, da mitt hjerte,
dann du det til stadighet;
legg du minnet om din smerte
dypt i dette hjerte ned;
la meg stadig skue deg
som du bleknet hen for meg;
dette syn la mektig blive
andre bånd å sønderrive.

Deg hver aften å beskue
og hver morgen hilse deg
som av kjærlighetens lue
du fortæret ble for meg,
hver en stund i ånden se
Golgata, Getsemane –
dette her min kamp skal være,
at jeg kronen hist må bære.

Februar

1. februar

«Hiskia holdt fast ved Herren» (2 Kong 18,6).

«Min sjel henger fast ved deg, din høyre hånd holder meg oppe» (Sal 63,9).

«Men den som holder seg til Herren, er én ånd med ham» (1 Kor 6,17).

«Men for meg er det godt å holde meg nær til Gud. Jeg tar min tilflukt til Herren Herren» (Sal 73,28).

Når et menneske henger ved et annet, retter han seg helt etter ham. Han ser bare på ham og på hvert vink han gir, og lar seg lede av ham i alt. Han våker og sover, arbeider og hviler, spiser og drikker gjerne sammen med ham og hos ham. Han kan ikke leve uten ham, og selv om han ikke kan være hos ham med legemet, er hjertet og sinnet hans likevel hos ham.

Henger du slik ved Herren, som mennesker henger ved mennesker, står det nok ikke ille til med deg.

Men du må henge ved Herren enda dypere. Ikke bare munnen og øyet ditt, men også hjertet og sjelen din skal henge ved Herren, og din ånd skal være én ånd med Jesus.

Du må forstå og følge hvert vink fra hans vilje, slik hele legemet ditt forstår og følger viljens bevegelser. Hånden og foten din beveger seg bare etter din vilje; viljen din lever, rører og beveger seg i lemmene dine. Slik skal også du være i Jesus og Jesus i deg, og slik skal du la deg lede og bevege av ham.

Den som vet hva han eier i Jesus, og hva han ville vært uten ham, henger også ved ham med hele sin sjel, med legeme og ånd. Han er et sant og levende lem på Jesu legeme, for det er Jesus som gir ham liv og styrer ham, slik sjelen gir liv til lemmene på legemet hans og styrer dem.

Mel.: Nå takker alle Gud.

Jeg slipper Jesum ei,
i Jesu vil jeg blive;
han i begynnelsen
meg livet ville give;
det liv som han meg gav,
av ham sitt opphold får,
når verden faller om
og ganske undergår.

Jeg slipper Jesum ei,
med Jesu vil jeg lide;
han lindrer meg mitt kors
med trøst i rette tide;
det meg til gode skjer;
når Jesus er hos meg,
han korsets bitterhet
skal gjøre tålelig.

Jeg slipper Jesum ei,
fra ham vil jeg ei trede;
vi sammenbundne er
med kjærlighetens kjede
så fast som noe kan
tilsammenføye seg,
og han skal drage meg
med seg til himmerik.

2. februar

> «Vend tilbake, Israel, du frafalne, sier Herren. Jeg vil ikke se på dere i vrede» (Jer 3,12).

«Vend om til meg, for jeg gjenløser deg!» (Jes 44,22).

«Herren … vil ikke at noen skal gå fortapt, men at alle skal komme til omvendelse» (2 Pet 3,9).

Hvem er den gudfryktige som aldri – ja, som ikke ofte – har vendt seg bort fra Herren og mistet hans ansikt av syne?

Likevel er du salig, selv om du ofte vender deg bort fra ham, bare du straks vender tilbake til ham. Du er salig om du så hadde glemt ham hundre ganger om dagen, bare du hundre ganger søker hans ansikt igjen.

Men holder du deg borte, blir stående vendt bort fra Herren og fortsetter å glemme ham, blir følgen frafall – et fullstendig frafall fra Herren, et brudd mellom deg og ham.

Da mister hjertet motet til å vende tilbake til ham, selv om det ennå ville. Det tenker: «Han tar ikke lenger imot meg. Han har latt sitt vrede ansikt falle på meg, han har forlatt meg.»

Men dette er falske tanker. For i hans ord står det skrevet noe annet enn i ditt frafalne hjerte.

Han kaller på deg. Han vil at det frafalne Israel skal vende om til ham. Han vil ikke at noen sjel skal gå fortapt, ikke engang den frafalne, men ønsker heller å se den frelst.

Å, måtte alle som mer eller mindre har vendt seg bort fra Herren, komme tilbake – han som før var dem så god og så nær! Måtte alle som har mistet ham av syne og av hjertet, komme tilbake! Måtte de alle vende om til ham igjen!

Hvor gjerne vil han ikke da igjen vende sitt vennlige ansikt mot dem og la seg finne av dem!

Mel.: Den siste rose (eller egen melodi).

Gud er nådig; han vil ikke
noen synders dom og død;
han vil hjelp og redning skikke
når du er i sjelenød.
La deg intet mere smerte,
gi du Gud ditt bange hjerte,
ta til deg det ord du lærte:
Gud vil ingen synders død.

Der er fryd i himmerike
har en synder seg omvendt;
engler ned til jorden stige,
av Guds miskunnhet utsendt,
salve hjertet som enn bløder,
nådens Ånd det gjennomgløder,
bort all tvil, all mishåp støder.
Salig den som det er hendt!

3. februar

> «Vær edrue, våk! Deres motstander, djevelen, går omkring som en brølende løve og søker noen han kan oppsluke. Stå ham imot, faste i troen!» (1 Pet 5,8–9).

«Men fredens Gud skal i hast knuse Satan under deres føtter» (Rom 16,20).

Du har en mektig fiende som du ikke ser. Verden tror ikke at han finnes, eller den holder det han er og gjør, for svermeri og tøv. Desto mektigere og farligere er det han gjør.

Apostlene Peter og Paulus kjente ham og trodde at han fantes. De advarte de troende mot etterstrebelsene hans, som ikke var innbilte, men virkelige og farlige.

Hva er mer fryktelig enn en brølende løve? Hvor forsiktig ville du ikke vært om du hadde en slik i nærheten og visste at den truet deg! Men skulle ikke djevelens etterstrebelser være langt mer skremmende og farlige?

Å nekte at han finnes, at han går omkring og vil oppsluke, beskytter deg sannelig ikke mot ham. Hva beskytter deg da? Tro, alvorlig motstand i troen og stadig bønn.

Den som ikke tror at han finnes, og den som ikke står ham imot, er allerede i snarene hans. Den som riktignok tror at han finnes, men ikke våker og ikke ber, vil falle i gapet hans. Han slipper ikke derfra uten dype sår, om han da ikke blir helt oppslukt.

Han har angrepet og fristet Hodet, Kristus. Skulle han da frykte Kristi lemmer, hans disipler, eller skåne dem? Vi er for lette og maktesløse for ham; vi kan ikke overvinne ham.

Men Herren har overvunnet ham og kan og vil overvinne ham også i oss. Han er sterkere enn den sterke.

Den som blir i Kristus, har seiret over den sterke, den onde (1 Joh 2,13). Men verden ligger i det onde (1 Joh 5,19); den er fanget av ham for å gjøre hans vilje (2 Tim 2,26). Gud alene kan fri oss fra hans makt (Kol 1,13).

Mel.: Store profet med den himmelske lære.

Jesu, gi seier, livsfyrste og kilde!
Se dog hvor mørket nå trenger seg inn,
søker med helvetes krefter å hilde
og å fordærve mitt hjerte og sinn!
Satan kan tusinde kunster opptenke,
meg å besnære, å knuse og krenke.

Jesu, gi seier og la meg ei synke!
Løgnerens krefter titt skjulte fremstå
og seg med sannhetens farve oppsminke;
hjelp dog at aldri de svike meg må!
Lær meg i Ordet meg flittig å øve,
inderlig bede og åndene prøve!

Jesu, gi seier og la meg omsider,
prøvet i kampen, klenodiet få!
Så skal med lovsang til evige tider
salig jeg hist i din helligdom stå;
ja, hvor ditt navn da med pris og med ære
av dine frelste velsignet skal være!

4. februar

«Om noen ville gi alt han har i sitt hus for kjærligheten, ville han bare bli foraktet» (Høys 8,7).

Kjærlighet for kjærlighet! Om du så hadde gitt alt du har og er – ja, om du hadde gitt deg selv helt og fullt for kjærligheten – hadde du likevel ikke betalt for den. Du hadde ennå ikke gitt noe for den.

Og likevel har du ennå ikke engang gitt dette som er ingenting, og du vil vel heller ikke for alvor gi det helt ennå. Så lite akter du kjærligheten – den kjærligheten som er kostbarere og dyrebarere enn alt det kostbare og dyrebare som himmel og jord eier!

Den er Gud selv, det høyeste gode. Den vil gi deg seg selv.

Men du skal også gi den hjertet ditt og gjøre deg mottakelig for den ved å tømme hjertet for alt som ikke er kjærlighet, for alt som ikke er av Gud. Du skal la alt annet fare for å få plass til den. Den vil være alene om å eie hjertet ditt, og den vil gi deg seg selv, hel og udelt.

Du skylder kjærligheten kjærlighet; du har skyldt den deg selv fra evighet av. For den har elsket deg fra evighet av og har dessuten i tiden gitt seg helt for deg.

I all evighet kan du ikke bli rikere, herligere eller saligere enn når du evig elsker den evige kjærligheten med udelt hjerte og gir deg helt til den.

Mel.: Hvo ene later Herren råde.

Bort, verden, av mitt sinn og øye!
Din lyst du selv beholde må,
som meg ei mere kan fornøye
enn støvet som jeg treder på.

Hver elske hva hans sinn står til!
Jeg kun min Jesum elske vil.

I svakhet blir han min styrke;
min bitterhet gjør han meg sød;
han er mitt lys i nødens mørke;
han sviker ei i liv og død.
Hver elske hva hans sinn står til!
Jeg kun min Jesum elske vil.

Hans herlighet er uten like,
som verden dog ei kjenne vil;
hans rikdom ingen kan utsige,
og hva han har, meg hører til.
Hver elske hva hans sinn står til!
Jeg kun min Jesum elske vil.

5. februar

«De dager skal komme, da dere skal lengte etter å få se en av Menneskesønnens dager, og dere skal ikke få se den» (Luk 17,22).

«Å, om jeg hadde vinger som duen!» (Sal 55,7).

«Ve meg, som må leve som fremmed blant Mesjek, og må bo ved Kedars telt. Lenge nok har min sjel bodd hos dem som hater fred» (Sal 120,5–6).

Menneskesønnens dager, de dagene da Jesus vandret på jorden, var sannelig salige dager for dem som kjente ham og var sammen med ham. Hvem kjenner ham uten ofte å ønske seg tilbake til de dagene, for å se den menneskekjærlige Menneskesønnen vandre omkring i kjødet og få tale med ham munn til munn?

I Ånden kan vi det, ved hans nåde. Vi kan ha ham så nær og omgås ham så fortrolig som om vi så ham og talte med ham.

Men vi kan aldri ha ham nær nok. Vi ville gjerne ha ham enda nærmere. Derfor ønsker sjelen seg vinger for å kunne fly opp til ham. Er den tro og utholdende i lengselen, får den også iblant vinger, så den med kraftige slag kan løfte seg opp til ham.

Men da blir det også så mye tyngre for den å måtte synke ned igjen og bo så lenge blant Mesjek og Kedar (1 Mos 10,2; 25,13).

Det vil si: blant mennesker som verken kjenner Kristus, tror på ham eller har følelse for ham – like lite som de ville skyterne og de røverske araberne. Det blir tungt å ha med vantro mennesker å gjøre. De har ikke hans fred, fordi de ikke kjenner ham, og derfor forfølger de dem som elsker ham og i sannhet tror på ham. De spotter det de ikke forstår.

Men slå deg til ro, kjære sjel! For din skyld har han selv bodd her og vandret blant mennesker som hatet ham uten grunn.

Mel.: Nå hviler mark og enge.

Gud, etter deg jeg lenges,
av sorgen hjertet trenges,
til deg står all min lit;
alt på ditt ord, din nåde

jeg stoler i min våde;
å Herre, vær meg mild og blid!

Å Jesu, livsens Herre,
vil du min Frelser være?
Hvor søtt er ei ditt navn!
Min Frelsermann den milde
vil seg fra meg ei skille;
min Jesus er min trygge havn.

Gud Fader seg miskunne,
la meg ei gå til grunne,
mitt håp er satt til deg.
Guds Sønn, som meg forløste,
du hjelpe meg og trøste!
Styrk det du har begynt i meg!

Guds Ånd i like måte
meg give visdom, råde!
Gi lykke, gode råd
til flittig tjener være,
mitt kors tålmodig bære
og få i himlen del og lodd!

6. februar

«Vil dere ikke tro, skal dere ikke holde stand» (Jes 7,9).

«Den som tror, haster ikke» (Jes 28,16).

«Våk! Stå faste i troen! Vær mandige! Vær sterke!» (1 Kor 16,13).

«Og dette er den seier som har seiret over verden: vår tro» (1 Joh 5,4).

Den som ikke våker og ber om at troen hans må bli bevart og daglig økt og styrket, vil ikke stå fast lenge eller bli stø i troen. Troen hans vil bli til vantro, til innbilning eller til munntro. Han blir ikke grunnfestet i Kristus. Han vil ikke makte å bære Kristi vanære, men vil haste bort fra ham til verden, i det minste med hjertet.

Den som har en levende tro på Kristus og ved troen har Kristus boende i sitt hjerte, haster ikke til noen annen. Han står fast, er mandig og sterk til å overvinne seg selv og verden. For Kristus, som bor i ham, er sterkere enn han som er i verden, ja, sterkere enn hele verden.

At vi holder ut og står fast, og at vi seirer over verden, kjødet og djevelen, avhenger av troens liv. Lever troen i oss, så lever Kristus i oss. Lever Kristus i oss, så holder vi stand mot alle fiender. Da er vi sterkere enn verden og seirer – ja, mer enn seirer – over den.

Kristus i oss er troens liv og seier over alt.

Mel.: O Helligånd, du skatt så skjønn.

Vår tro er den forvissning på
at vi Guds nåde have,
som ingen av seg selv kan få,

men som er Åndens gave;
den faste grunn, i hjertet lagt
ved Ordet om den nådepakt
som er i Kristus stiftet.

Et eget vesen er vår tro,
et meget mektig gode,
som føles udi sjelens ro
og gjør oss vel til mode.
Hva ingen ser, det ser den grant
og vet at det er evig sant,
hva Gud i Ordet lover.

Så vil jeg da i denne tro
mitt ganske levnet yte
og i min Jesu søte ro
en himmelsk glede nyte.
Hans Ånd er meg et pant derpå
at endelig min tro skal få
en søt og salig ende.

7. februar

«Dere skal finne meg når dere søker meg av hele deres hjerte. Jeg vil la meg finne av dere» (Jer 29,13–14).

«De søker alle sitt eget, ikke det som hører Kristus Jesus til» (Fil 2,21).

Mange som søker, finner ikke. Det er fordi de ikke søker det de gir seg ut for å søke, eller fordi de ikke søker med helt, men bare med halvt hjerte, med sideblikk. Kort sagt: De søker i grunnen bare seg selv og sitt eget, ikke Jesus Kristus.

Har Paulus sagt dette om alle sine medarbeidere i den velsignede tiden da kristenheten var ung og apostlene levde, hvem skulle da ikke i vår egenkjærlige tid frykte for å bedra seg selv? Og hvem skulle ikke prøve seg selv alvorlig for å bli fri for denne frykten? Han må finne ut om han søker Jesus alene – ikke noe annet enn Jesus, ham og ikke andre ting ved siden av ham.

Feilen kan ikke ligge i løftet: «Jeg vil la meg finne av dere.» Herren holder ord. Altså må feilen ligge hos dem som søker. Enten søker de ham ikke av hele sitt hjerte, eller så søker de ikke ham, men seg selv eller bare sitt eget.

Å, kjære deg som søker, prøv deg selv! Prøv hjertet ditt for hans øyne, han som du søker! Prøv om det henger helt ved ham, om du er rede til å gi alt for ham, om du ikke venter å finne noe annet hos ham enn ham selv. Prøv om han alene er nok for deg, og om du i ham kan unnvære alt annet – om du tenker som Asaf (Sal 73,25–26)!

Mel.: Jeg roper, Herre Jesu Krist.

Å Jesu, som har elsket meg,
ja, med så overmåte
aldeles ubegripelig
en kjærlighet og nåde,
å, tenn mitt hjerte an igjen

med kjærlighetens iver,
at jeg giver
meg ganske til deg hen
og stedse hos deg bliver!

Å, la dog kjærlighetens brann
mitt hjerte så inntage
at uten deg meg intet kan
i denne verden smage!
Støt alting av mitt hjerte ut
som sjelen vil forvende
fra å brenne
som din forelskte brud
til livets siste ende!

Å, drag meg, ta meg, vær meg nær;
min lengsel kan ei stilles
før vi kan møtes hvor du er,
og aldri mere skilles;
jeg av din dyre Frelsermunn
i Ordet vil fornemme
nådens stemme,
så er jeg glad og sunn
og kan min nød forglemme.

8. februar

> «Smeltedigel for sølv og ovn for gull, men den som prøver hjertene, er Herren» (Ordsp 17,3).

«Han skal sitte og smelte og rense sølvet. Han skal rense Levis barn, lutre dem som sølv og gull» (Mal 3,3).

Mange som søker Herren og tror de har funnet ham, tenker at nå skal alt gå godt og vel, og at ingen trengsel nå får komme nær dem.

Men nettopp fordi et slikt menneske ikke har søkt Herren oppriktig, men bare har vært ute etter å få gode dager hos ham, må trengsel og angst komme over ham. Hjertet hans må inn i trengselens og nødens hete, slik sølvet og gullet må i ilden. Slik skal slagget av bihensikter og egenkjærlighet smeltes og brennes bort, og hjertet hans renses, lutres og grunnfestes.

Men når nød og ulykke, trengsel og angst melder seg hos en slik som bare har søkt med halvt hjerte, tenker han kanskje selv, eller får høre verden spørre:

«Hva lønn har du nå for at du har søkt Herren?» Å, svært mye! For nå har Herren søkt og funnet deg. Nå prøver og renser han hjertet ditt og arbeider slik med det at du søker ham av hele ditt hjerte og samtidig kan finne ham.

Mel.: Jeg roper, Herre Jesu Krist.

Å Gud, forstanden fatter ei
ditt forsyns skjulte nåde,
din ubegripelige vei
og underlige måte

å føre dine venner på,
dem bære og ledsage
alle dage
og alltid med dem stå,
helst når de finnes svage.

Du lar oss med helvedfrykt
i våre synder plage,
at nåden rett kan blive søkt
og desto bedre smage;
du truer oss med nød og død
når du oss vil opplive,
trøsten give,
som er langt mere sød
enn noen kan beskrive.

Du fører oss i kamp og strid
mot mørkets hele skare;
vi synes titt på sådan tid
i altfor stor en fare;
da lærer vi hvor lite vår leir
formår mot Satans pile,
til deg ile
og etter vunnen seir
i deg alene hvile.

I sådan kamp vi føres inn
til våres store nytte,
i Gud et uforandret sinn
å få til del og bytte;
når vi vår jammer, synd og nød
ved Ånden så bekrige
at de vige,
det bringer kjødet død,
men ånden kraft og rike.

Så bruk din faderrett i alt,
din vise tuktemåte;
det ville gå oss altfor galt
om kjødet skulle råde.
Grip hjertet fatt og bring oss ei
i verden noen hvile
før vi ile
til deg på troens vei
fra korsets jammerpile.

Ja, før oss ved din egen hånd
som du det best kan finne,
og la din gode Helligånd

oss alle tider minne
at hvordan du oss føre vil,
så er din vei og måte
oss å råde,
hvor hardt det enn går til,
dog ene nåde, nåde!

9. februar

> «Jeg bekjente min synd for deg og skjulte ikke min skyld. Jeg sa: Jeg vil bekjenne mine misgjerninger for Herren! – Og du tok bort min syndeskyld. … Derfor, la hver from be til deg den tid du er å finne» (Sal 32,5–6).

«Den som skjuler sine overtredelser, har ingen lykke. Men den som bekjenner dem og vender seg fra dem, finner miskunnhet» (Ordsp 28,13).

Legg godt merke til at de helliges gjerning er å bekjenne sine synder og be om tilgivelse – be Gud, han som ikke engang himlene er rene for. Hva slags hellig er du, om du ikke kjenner og bekjenner noen synd? Herren tilgir bare dem som ærlig bekjenner.

De stolte og trygge hellige lar han beholde sine synder til dommen.

Men si heller ikke: «Jeg må og vil synde. Jeg må jo ha synd og bekjenne den, ellers har ikke min Frelser noe å tilgi og løse, og Frelser og Forløser må han jo være.»

Du er en synder og synder også uten dette sataniske forsettet. For selv når vi ærligst strever etter sann helliggjørelse, feiler og faller vi bare altfor ofte. Og nettopp når du strever etter å være uten synd og legge av all synd, og bare da, vil du kjenne og bekjenne synden din rett.

De største hellige er i sine egne øyne de største syndere. For jo helligere de søker å bli, desto syndigere føler de seg. Den som ikke jager etter helliggjørelse, finner og kjenner ingen synd hos seg selv.

De hellige bekjenner heller ikke bare i alminnelighet at de er syndere; nei, de bekjenner sine synder.

Mange kaller seg elendige syndere uten at de for Herrens ansikt virkelig kjenner en eneste av sine synder. Og viser noen dem så bare én slik synd, blir de sinte og rettferdiggjør seg selv.

De vil bare synes hellige, men ikke være det.

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Du sier vel: Jeg er
en kristen; jeg bekjenner
min synd med ærlig sinn
og titt til Gud meg vender;
men, venn, innfinner seg
– jeg beder, si det meg! –
på din bekjennelse
forbedring og hos deg?

Er du en kristen, da
skal du av det sinn være

som Jesus Kristus var,
og kjærligheten nære
av ganske hjertens grunn;
om rett du ydmyk er
som Kristus, da du står
den Herre Jesus nær.

En kristen kall deg ei,
med mindre her i live
din hele ferd på jord
kan derom visshet give
at ei i munnen blott
du er en Kristi venn,
men at av hjertegrunn
til ham du gir deg hen.

Gi nåde, å min Gud,
at jeg meg vel bereder,
så jeg en kristen er
og ei alene heter!
Hvo ei i gjerning all
sin tro vil la seg se,
han aldri komme skal
til Gud i himlene.

10. februar

«Min sjel er nedtrykt i støvet, hold meg i live etter ditt ord!» (Sal 119,25).

«Jeg vil styrke den trette sjel, og hver sjel som sulter vil jeg mette» (Jer 31,25; Jes 57,15).

Den som ikke er trett, smaker ikke hvilen; han trenger ingen vederkvegelse.

Men når sjelen vår er dypt nedbøyd og snor og vrir seg som en orm i støvet – når den virkelig dypt føler sin elendighet, fattigdom, avmakt, skrøpelighet og syndighet, så den kunne smelte bort og gå til grunne, og den roper til Herren om miskunn – da ser han til den og vederkveger den trette sjelen med sin ubegripelige fred.

Da metter han den utsultne sjelen, som er dypt bekymret for sin frelse, med himmelske goder. Han øser sine nådeskatter ut i fanget dens, så den tror at den med ett er flyttet fra en ørken til et paradis, fra helvete til himmelen, fra djevelen til englene.

Den som er i den første tilstanden, bør også tro på den andre. For like sikkert som den første kommer, må også den andre komme.

Alt har sin tid. Etter tørke må det til sist komme regn; etter natten må dagen komme.

Mel.: Fryd deg, du Kristi brud.

Ha god tålmodighet
og ei så såre græd;
bi på Gud, din Herre;

han vet når det skal være,
han vil av nød deg drage
og gleden la deg smage.

Ha god tålmodighet!
For du, å sjel, jo vet,
tålmodighet skal vende
alt til en salig ende.
Akk, la din Gud kun råde!
Han hjelper deg av våde.

Ha god tålmodighet!
Hist evig ro og fred
skal all din jammer lege
og evig vederkvege
deg og oss alle sammen
ved Jesum Kristum. Amen!

11. februar

«Vær ikke lunkne i iveren!» (Rom 12,11).

«Gi akt på ham som utholdt en slik motstand fra syndere, for at dere ikke skal gå trett i deres sjeler og bli motløse» (Hebr 12,3).

«Rett derfor opp de slappe hender og de svake knær!» (Hebr 12,12).

Lunkenheten og trettheten vil så gjerne snike seg inn igjen. Det skjer når vi blir for trygge i nåden. Etter at vi har fått våre synders forlatelse, drar vi ikke i strid mot alle våre onde vaner, men slutter fred med en eller annen yndlingssynd og blir på en lite merkbar måte hengende ved den.

Det skjer når vi, mens vi nyter Herrens godhet, tror at vi ikke lenger trenger å være på vakt mot våre gamle fiender – at den onde ikke lenger kan gjøre oss noen skade, og at vi ikke lenger kan gå fortapt fordi vi sitter på Guds fang.

Men bare altfor snart viser den gamle vanen og tilbøyeligheten seg igjen – den synden som ennå henger ved oss. Nåden svinner fordi vi ikke holder fast ved den og ikke er ivrige, men lunkne i Herrens gjerning. Da føler vi oss svake, lar hendene synke og skåner de svake knærne.

Ikke slik, kjære dere! Følg apostelens formaning! Ta mot til dere og rett opp de slappe hendene og de svake knærne, så dere kan løfte hendene mot himmelen og gå med sikre skritt!

Og all nådes Gud, som har kalt oss til sin evige herlighet, skal selv dyktiggjøre, styrke, stadfeste og grunnfeste dere til det.

Mel.: Hvor deilig skal Guds kirke stå.

Jeg ennå ei har vunnet sak;
min troes kraft er ennå svak;
dog skal jeg jage, strebe rett,
om jeg kan få klenodiet;
men fattes jeg årvåkenhet,
så faller jeg i trygghet ned.

Tro ei deg selv, men våk og strid,
og til Guds nåde sett din lit!
Ditt hjertes svake side kan
din velferds fiende gripe an;
ved sikkerhet så mangen falt;
våk derfor flittig overalt!

12. februar

> «Men dette skal du vite, at i de siste dager skal det komme farlige tider. For menneskene skal da være egenkjærlige … slike som elsker sine lyster høyere enn Gud» (2 Tim 3,1–2.4).

«… og ikke være oss selv til behag. For heller ikke Kristus levde seg selv til behag» (Rom 15,1.3).

Den skammelige egenkjærligheten smigrer så gjerne også de gudfryktige, slik at de behager seg selv, ser ned på andre og setter seg selv høyere enn sine skrøpelige brødre – ja, kanskje til og med forakter dem.

Det finnes ingen mer fordervelig gift på noe apotek enn den du, min kjære, bærer med deg i stort forråd i ditt indre. Den forgifter alle dine gjerninger og gjør hver glede bitter for deg om du ikke er rett på vakt. Det er din usle selvbehagelighet, din blinde egenkjærlighet.

Unnskyld deg ikke! Du elsker deg selv ennå altfor høyt. Erkjenn og bekjenn det åpent.

Og vil du ikke litt etter litt miste all nåde, så søk en motgift mot denne drepende giften! Søk rikdommen av Guds nåde og rene kjærlighet ved Kristus, din Herre. Han alene kan knuse denne slangens hode i deg og lege deg for det giftige bittet.

Våk og be uavlatelig om du vil få denne øgleyngelen utryddet av hjertet ditt og ikke vil dø av giften!

Mel.: *Kom, sterke Frelser, snart.*

Den egenkjærlighet hos meg seg titt innsniker
og hindrer ved sin makt endog min stille ro;
for denne gift min fred går bort og fra meg viker;
den med sin mørke kraft i hjertet fester bo.
Skal stedse lys i meg
med mørke blande seg?
Når mon dog lyset vil fremstråle rent i meg?

Oppløs du dog, min Gud, de bånd og syndesnarer
hvormed min arme sjel ennå er bundet fast!
For mine fienders list jeg beder du meg sparer
ved ham på hvilken du min synd og skyld har kast'.
Nedbryt, nedriv, nedslå!
La ved din Sønn meg få
rett frihet, at jeg ei min krone miste må.

13. februar

«Jeg løfter mine øyne opp til fjellene: Hvor skal min hjelp komme fra?» (Sal 121,1).

«… og fjellene skal dryppe av most» (Am 9,13).

«Et Guds fjell er Basans fjell. … det fjellet som Gud finner behag i å bo på» (Sal 68,16–17; jf. Jes 2,2; 25,6; Mi 4,1). (*Basan var et fruktbart og rikt landskap mellom Jordan og Libanon.*)

Med dette bildet, Herrens fjell, mente de gamle den hellige bønnen, tilbedelsen av Gud i ånden. For templet, Herrens bolig, sto på et fjell.

Og bildet passer godt. Bønnen er en oppløftelse, et oppsving av sinnet til Gud. I bønnen lar vi alt jordisk bli langt tilbake nede i dalen; vi har hjertet i himmelen og bor så å si i det høye og i Guds helligdom.

Fra disse fjellene kommer all hjelp. Disse fjellene drypper. Ja, en flom av himmelsk velsignelse, en overstrømmende rikdom av åndelige goder, strømmer fra disse fjellene ned over dem som strever etter å løfte seg opp dit med tro og tillit, med et helt og udelt sinn, og som der søker Frelserens nærhet.

Fra disse fjellene kommer vi aldri tomhendte tilbake, men alltid rikt lastet med himmelens gode gaver. Når vi i ånden har løftet oss opp til den inderlige bønnens fjell og kommet nær til Herren, er det som om vi hadde vært i himmelen.

Derfor ba David: «Send ditt lys og din sannhet, la dem lede meg! La dem føre meg til ditt hellige berg og til dine boliger. Så kan jeg komme til Guds alter, til min fryds og gledes Gud» (Sal 43,3–4).

Mel.: Fryd deg, du Kristi brud.

Hvor der er tro på Gud,
der bryter troen ut
i bønn av hjertens grunde;
ja, der vil ånden stunde
høyt opp til himlens sale
for med sin Gud å tale.

Den tolker da sitt savn
i Jesu Kristi navn;
den roper: Abba, Fader!
På deg jeg meg forlater;
du hjelpe vil og råde
ditt barn i nød og våde.

Og bønnen henter ned
fra himmelen Guds fred;
den henter kraft og styrke
til Herren rett å dyrke;
den henter hjelp i nøden,
den henter trøst i døden.

14. februar

«Vi elsker fordi han elsket oss først» (1 Joh 4,19).

«Ved dette ble Guds kjærlighet åpenbart iblant oss, at Gud har sendt sin enbårne Sønn til verden, for at vi skal leve ved ham» (1 Joh 4,9).

Det finnes dyp vi ikke kan nå bunnen i. Og det dypeste dypet av alt, det som er for dypt for oss, er uten tvil dette: at Gud har elsket oss først.

Han har ikke bare elsket oss, men elsket oss så høyt at han ikke kunne elske oss høyere. Han har gitt oss så mye at han ikke kunne gi oss mer.

Sin enbårne Sønn, fullkomment lik ham selv, Gud fra evighet til evighet, har han gitt oss, og han har latt ham komme i nød og død for vår skyld!

Hvem kan utgrunne disse dypene? Her står vi som ved en avgrunn og tilber.

Det beste er at vi styrter oss, slik vi er, inn i denne kjærlighetens avgrunn; for det er derfor den har åpnet seg for oss. Å granske og gruble er nemlig til ingen nytte her. Han vil bli elsket, for at han kan elske oss desto mer, og for at vi skal bli desto mer mottakelige for hans uendelige kjærlighet, som gjør oss salige.

Mel.: Jesu, dine dype vunder.

Kjære sjel, hvo kan utgrunne
Gud i all hans kjærlighet?
Dem han vil sin frihet unne
som av syndens trelldom led.
Se, hans egen Sønn må gå,
ta en tornekrone på,
stige fra sin himmeltrone,
verdens store synd å sone.

Å du sterke, dype, søte,
evige Guds kjærlighet!
Jeg går fattig deg i møte,
kaster i din favn meg ned.
Bort, all verden, av min hu!
Jeg har bedre tilhold nu;
Gud, din kjærlighet meg drager;
du meg synder arm mottager.

15. februar

«Er han ikke din Far, som gjorde deg til sin eiendom?» (5 Mos 32,6).

«For Faderen selv elsker dere, fordi dere har elsket meg» (Joh 16,27).

«Se, hvor stor kjærlighet Faderen har vist oss, at vi skal kalles Guds barn» (1 Joh 3,1).

Den som elsker Sønnen, blir også elsket av Faderen. Det er en avgjort og sikker sak. Vi ser det blant mennesker: Foreldre får straks et godt øye til enhver som elsker barna deres. Hjertet deres vender seg med en gang mot det mennesket som viser barna kjærlighet.

At det skulle være slik med Gud også, kunne vi nok verken vente eller tro, for vi fortjener det langt fra, og vi er slett ikke verd å elske.

Men her står Sønnen selv og sier oss det: «Min Far elsker dere fordi dere elsker meg.» Å, for et herlig ord!

Nå vet vi altså hvordan saken vår står. Kjenner vi en dragning mot Jesus i hjertet, har vi i det et segl og et bevis på at Faderen elsker oss, og at vi er hans barn.

Kjære sjeler! Har dere kjærligheten til Jesus i dere, så har dere også Faderens kjærlighet til dere.

Men la ikke kjærligheten deres til ham som døde for dere, bestå i bare ord og fakter, følelser og begreper, men i gjerning og sannhet! «Dersom dere elsker meg, da holder dere fast på mine bud» (Joh 14,15).

Mel.: Hvor deilig er vår Konges brud.

Se, hvilken gunst og kjærlighet
Gud Fader viste oss derved,
at han sin kjære Sønn hengav
for oss i kummer, død og grav,
at vi, som døde udi synden lå,
Guds rette barn ved Sønnen kalles må!

Når vi i Sønnens nåde stå,
da Åndens vitnesbyrd vi få
at Kristi Fader har oss kjær
og nå vår rette Fader er,
og at med Kristus arv og lodd vi få,
så sant vår synd på ham alene lå.

Vi falt, gikk fra vår Fader bort
og kom til dødens åpne port;
did gikk vår bror, Kristus, hen,
drog oss fortapte hjem igjen.
Guds barn vi er nå; men skjult er det,
hva Gud har gjemt til sine arvinger.

Men skue skal vi Jesum Krist;
det har han lovet oss for visst;
og vi skal ham ligne da;
for synge vi halleluja.
Å salig håp: Til ham vi skal gå
og fri fra synden for hans ansikt stå!

16. februar

> «Frykt ikke, du lille hjord! For det har behaget deres Far å gi dere riket» (Luk 12,32).

«Mitt rike er ikke av denne verden» (Joh 18,36).

Gud gir deg sitt rike, himmelens rike, her og hisset. Er ikke dette nok for deg, så finn deg en annen som gir deg mer! Du må jo lide av en umettelig grådighet når det Gud gir deg i sin Sønn, ikke er nok for deg.

Og likevel har det Gud lover, vært for lite for hele verden helt til denne dag. Den søker alltid andre ting. Den jager, snapper og griper alltid med brennende begjær etter hver skygge – bare ikke etter det Gud tilbyr den og har lagt i fanget dens.

Alle Guds gaver i verden er kjærere for verden enn den høyeste, beste og største gaven, som er mer enn tusen verdener: Kristus og hans rike, Guds rike.

Når nå verden kaster det fra seg, så grip du etter det, du lille hjord som verden forakter! Jo mer verden forsmår det, desto mer vil Gud gi deg av det.

Men tenk på dette: «Guds rike er inne i dere» (Luk 17,21)! Verden vil ikke vite av noe indre, for den ser det ikke og kjenner det ikke.

Den som vil ha Guds rike, må gå inn i sitt hjerte og bli et menneske som tenker over seg selv. Han må ha lyst til å være hjemme hos seg selv og vandre i Ånden og ikke i kjødet.

Mel.: Se solens skjønne lys og prakt.

Hvor er det dog en salig stand
Gud Faders barn å være!
Vel vandrer man i fremmed land
i spott og i vanære;
men hjemme er et sted
ved Jesum Krist bered;

hvo her sitt hjerte ham hengav,
hans gråt skal hjemme tørkes av.

Nå, kjære sjel, så tenk deg om:
Har du deg ham hengivet?
Vet du deg frelst fra død og dom
ved ham som ble avlivet?
Er deg den sak vel klar
at han din byrde bar?
Er nå din hu til himlen satt?
Er der ditt hjerte, der din skatt?

Å Jesu, du vårt håp, vår trøst!
Vi beder her og sige:
Vekk du oss med din sterke røst
å søke rett Guds rige!
De ting som snart forgå,
la ei i veien stå!
Hva hjalp det om jeg verden vant,
når dommens dag meg fattig fant?

17. februar

«Sannelig sier jeg dere: Uten at dere omvender dere og blir som barn, kommer dere slett ikke inn i himlenes rike. … For himlenes rike hører slike til» (Matt 18,3; 19,14).

Herren sa ikke dette til de enfoldige menneskene – dem en tror ikke betyr noe, og som en mener har best av å forbli enfoldige. Han sa det særlig til dem som ville være noe, ja, de første og betydeligste i hans rike – til apostlene selv.

Det vet vi; det leser vi før og etter dette skriftordet, og dessuten mange andre steder der han formaner disiplene sine til å bli små og fornedre seg selv. Og fordi han selv ble den minste og mest barnlige, lærer vi det allerede av hans eksempel, selv om han ikke hadde sagt det så tydelig med ord.

Den som ikke vil bli et barn, ikke bli barnlig, er ikke skikket til å søke inn i himlenes rike. Hvordan skal han da kunne bli eller være lærer og veiviser til himmelen?

Slik skiller da dette riket seg fra alle andre riker. Det er det største – det er umåtelig – og likevel kan ingen kjempe, ingen som er veldig i makt, innta det. Bare barn kan ta det i besittelse og rive det til seg.

Her heter det da også: «Når jeg er svak, da er jeg sterk.» For da kan jeg løfte himmelen og bære den bort. Når jeg derimot er sterk, da er jeg svak, så jeg ikke kan holde fast på noe, men må slippe alt, himmel og jord.

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Før grep du etter ros
og ærens tomme skygge;
på god samvittighet
du nå din ros vil bygge.
Deg selv å kjenne før
du gjerne ville sky;
nå ba du Gud derom,
nå ble du født på ny.

Nå ble du barnet lik;
ei for den dag i morgen
med tvil og frykt din sjel
seg overga til sorgen;
glad i den lodd du har,
du trygt og rolig sov;
«Min Fader», sa du, «vet
hva jeg har behov.»

Nå ble du barnet lik;
det leker med sin like,
selv om det og var født
som arving til et rike;
du kjenner ei forakt,
men i en ydmyk ånd
med brødre knytter du
det søte samfunnsbånd.

Nå ble du barnet lik,
som refses av sin fader
og gråtende, men dog

med ømme, milde later
seg kaster i hans favn
og gunst utbeder seg;
så kysser du Guds hånd,
som tukter faderlig.

Gjenfød meg da, min Gud,
og la meg se ditt rike;
la meg erfare det
som ord ei kan utsige;
naturens vanart bryt,
løs syndens harde bånd,
skap i meg troens liv
ved din den gode Ånd!

18. februar

«Brødre, vær ikke barn i forstand! Vær småbarn i ondskap, men vær fullvoksne i forstand!» (1 Kor 14,20; jf. Ef 4,14).

«Men jeg ønsker at dere skal være vise til det gode og enfoldige til det onde» (Rom 16,19).[1]

Paulus forklarer oss her Kristi sinn. Han viser oss at Kristus ikke vil ha dumme, enfoldige barn, men edelt enfoldige hjerter, oppriktige sjeler uten svik, falskhet og hykleri. Herren vil ikke ha mørkets, listens og ondskapens barn, men lysets, sannhetens og rettferdighetens barn.

Det onde i verden skal være like fremmed for oss som for de minste barn. Det gode derimot skal vi kjenne og forstå bedre enn de eldste og mest erfarne verdensbarn og de som er vise på verdens vis.

Slik sier David: «Dine bud gjør meg visere enn mine fiender. … Jeg er blitt klokere enn alle mine lærere. … Jeg er mer forstandig enn de gamle, for jeg tar vare på dine befalinger» (Sal 119,98–100).

Når Herren og Paulus byr oss å bli som barn, mener de derfor ikke barnslig dumhet eller barneforstandens uvitenhet, men barnets enfold og det barnlige sinnets renhet.

Det viser seg også at sann enfold og barnlighet er den sanne visdommens sete. Jo renere sinnet er, desto klarere er forstanden. Jo mer forskrudd hjertet er, desto blindere og mer djevelsk mørkt er hodet.

Rens hjertet ditt for all ondskap, så tenner du lyset i forstanden din. Men tåler du ondskap i hjertet, slukker den alle lys i hodet ditt.

Mel.: Av dypest nød, o Gud, til deg.

Oss alle av den slekt
Gud til sitt rike kalte,
ga oss i Jesu varetekt,
til sine barn utvalgte;
å, hjelp oss at vi rettelig,

[1] NB: «rene for det onde».

vår Frelser, vandre etter deg
i gjerning og i tanke!

La all vår vandring her på jord
få nåde for ditt øye,
lær oss ved ditt sannhets ord
at vi oss ydmykt bøye;
gi oss å vise nesten fred;
gi at med kjærlig hjelpsomhet
de ringes nød vi lindre!

Gud, hjelp at vi til hellighet
må skride frem alt mere,
at Jesu Kristi stille fred
i alle må regjere;
gi oss samdrektighetens ånd,
at frem vi vandre hånd i hånd
som barn av felles Fader!

19. februar

«Hvem har jeg ellers i himmelen? Når jeg bare har deg, begjærer jeg ikke noe på jorden» (Sal 73,25).

«Bare i håp til Gud vær stille, min sjel, for fra ham kommer mitt håp» (Sal 62,6).

«Se, vi kommer til deg, for du er Herren vår Gud. … Sannelig, i Herren vår Gud er Israels frelse!» (Jer 3,22–23).

Hva ville himmelen være uten Gud, uten Jesus? Hvem ville bry seg om å være i himmelen uten ham? Altså er Gud, Kristus, vår himmel. For himmelen ville ikke være himmel om vi ikke hadde Gud, Kristus, i himmelen. Og hva er jorden for oss når vi ikke har ham? I sannhet, alt er et helvete når vi ikke eier ham og ikke er viss på hans kjærlighet.

Men nå er vi salige overalt og nyter en himmel full av lyst og glede når vi har ham nær oss. Og vi kan ha ham både her og hisset.

Hvem vil da ikke rette all sin streben, all sin lengsel, all sin tro, alt sitt håp og all sin kjærlighet mot å ha ham, ham alene, og å være i ham?

«Den som ikke har seg selv», sa en vis mann, «har ingenting.» Og den som hadde hele verden og ikke noe annet enn hele verden, hadde likevel ingenting. «Verden består av bare nuller; tallene er bare de som Gud bor i.»

Mel.: Vær nå glad og vel til mode.

Herre Gud, du er og bliver
den som jeg har hjertens kjær;
i ditt hus en dag meg giver
mere enn som tusen her;
under livets strid og nød
hvilen i ditt ord hvor sød!
Og hvor godt, hos deg, vår hyrde,
å få glemme dagens byrde!

Utenfore hjertet isner,
verden er så kaldt et hjem,
troen kjølner, håpet visner,
ugress vokser frodig frem;
liv og lykke varer kort;
venner skilles, vandrer bort;
Rakel sine barn begræder,
trøstes ellers ingen steder.

Men når til meg Ordet kommer
sterkt og trofast fra min Gud,
som de skjulte tankers dommer,
som et trøstens sendebud,
som en torden, som en ild,
som en luftning søt og mild,
da min sjel til himlen bæres,
tidens sorg som røk fortæres.

20. februar

«Jeg skal ikke etterlate dere farløse, jeg kommer til dere» (Joh 14,18).

«Jeg er kommet for at de skal ha liv og ha overflod» (Joh 10,10).

«Men dere vil ikke komme til meg for å få liv» (Joh 5,40).

Herren elsker sine som sine barn og kan derfor ikke la dem være alene i denne verden. Selv om de er fratatt hans synlige nærvær, for at de skal øves i å tro på ham som er usynlig, som om de så ham, er han dem likevel nær i Ånden. Og hvorfor, i hvilken hensikt, kommer han til sine?

For at de skal ha liv og ha overflod – for at de rikelig og i fullt mål skal ha alt de trenger til et gudfryktig liv og levesett.

Ve den som rammes av hans klage: «Dere vil jo ikke komme til meg, dere vil ikke ta imot det livet jeg vil gi dere; dere foretrekker døden for livet.»

Å sjel! Her står din Frelser levende for deg i sitt ord. Han tilbyr seg å komme inn i hjertet ditt og bringe med seg det evige liv. Inne i deg, utenfor deg og rundt omkring deg er det bare død og mørke. Hvilken av delene ønsker og velger du nå?

Mel.: Kom, Helligånd med skapermakt.

Kom, Ord fra Gud, med ånd og liv,
og varm den opp som kald og stiv
i dødens søvn er sovnet hen,
gjør levende vår sjel igjen!

Kom, Ord fra Gud og hellig sæd,
og søk deg her et stille sted
i hjertebunnen, tårevæt
og renset for å vokse rett!

Det hjelpe Gud, vi får hans ord
i våre hjerters arme jord

med Åndens varme, nådens regn,
til frukt i Guds, vår Herres, hegn!

Du bar til oss så fullt i fang
den livsens sæd all dagen lang;
gikk gråt derhos og klagerøst,
så ta med gledessang din høst!

Om enn vår tid er mørk og kold,
gi tretti, seksti, hundre fold;
det minste er i armod stort.
Ha takk for alt hva du har gjort!

21. februar

> «For så sier Den Høye, Den Opphøyede, han som troner for evig, han som bærer navnet Hellig: I det høye og hellige bor jeg, og hos den som er knust og nedbøyd i ånden, for å gjøre levende de nedbøydes ånd og gjøre de knuste hjerter levende» (Jes 57,15).

Den Høye og Opphøyede kan ikke se opp over seg, bare ned under seg, for det er ingenting over ham; han er den Høyeste. Derfor ser han – og kan han bare se – lave, bøyde og ydmykede hjerter, som hammeren i hans ord og kraften i hans Ånd har slått til jorden.

Til dem, til dem og bare til dem ser han i nåde. Det vil si: Han reiser dem opp igjen og gjør dem levende; han leger sårene deres, ja, velger til og med å bo i dem.

Et bøyd hjertes fattige hytte er ikke for liten og ikke for lav for ham som er den Høye og opphøyd over alle ting. Han har til og med så stort behag i den at hans kjærlighet ikke kan gå forbi, men må gå inn og ta bolig der for alltid.

Gud ser ikke til de hovmodige, og han kan ikke se til dem, for han ser bare det som bøyer seg under ham. Og hver synder som ikke er knust og bøyd, er hovmodig; han vil se ned på Gud og heve seg over ham.

Bøy deg derfor, du menneske! Bøy deg stadig og alltid, selv om du allerede har fått nåde, om du vil at Gud skal se til deg og bo og bli i deg!

Mel.: Jesu, dine dype vunder.

Hvorfor vil du stå der ute,
du velsignede Guds Sønn?
Du som ene kan bebude
all min trøst og største lønn!
Du, min Jesus, du, min fryd,
hjelp til rette tid meg yt,
leg, o Frelsermann, mitt hjerte
for de vunder som meg smerte.

Mine vunder er den jammer
som meg hver en tid og stund
lovens ve- og trusselhammer
har tilføyet mangelund.

Å, den svare tordenrøst
som Guds vrede uten trøst
mot mitt arme hjerte sender,
skremmer meg hvor jeg meg vender.
Fryd deg, sjel! Gud deg bønnhører;
se, nå går han inn til deg;
ved din hjertedør han rører,
rop: Velkommen hjertelig!
Gjør for ham ditt sinn bered,
overgi deg i hans fred,
åpne ham ditt hele hjerte,
klag for ham din nød og smerte!

22. februar

«For Gud er den som virker i dere både å ville og å virke til hans gode behag» (Fil 2,13).

«Ingen kan komme til meg uten at Faderen som har sendt meg, drar ham. … uten at det er gitt ham av Faderen» (Joh 6,44.65).

Det mennesket foretar seg etter sin egen vilje og med naturlige krefter, rekker ikke langt eller er ikke rent for Gud; det er ikke gjort i Gud.

Men skal da mennesket legge hendene i fanget og verken ville eller handle, fordi det ikke makter noe uten Faderens hjelp og kraft?

Skal det vente og sitte stille til Faderen kommer til det?

Å ja, på en viss måte. For det må ikke foreta seg noe uten først å kaste seg ned for sin Gud og Frelser i ånden – og om mulig også med legeme og sjel – og hente kraft og styrke hos ham.

For Gud er ikke langt borte fra noen av oss; i ham lever vi, beveger oss og er til. Han bor i dem som bøyer seg for ham. Han arbeider alltid, som Jesus sier (Joh 5,17), og slik virker han også alt i den som ydmykt og tillitsfullt foretar seg alt i ham.

Du skal derfor slett ikke slutte å arbeide, men bare slutte å kaste ut garnet i ditt eget navn.

Du skal bare gjøre det i hans navn. Da vil han aldri unnlate å virke i deg både å ville og å virke, å dra deg til alt godt og gi deg alt du trenger.

Mel.: Av dypest nød jeg rope må.

Kom, kraft fra salighetens væld!
Kom, styrke fra det høye!
All egenvilje i min sjel
du dempe og nedbøye!
Lær meg min troes øyemed,
du Herre, min rettferdighet!
Drag meg til deg alene!

23. februar

> «De elendige og fattige leter etter vann, men det er ikke noe. Deres tunge brenner av tørst. Jeg, Herren, jeg vil svare dem. Jeg, Israels Gud, jeg vil ikke forlate dem» (Jes 41,17).

Herren fører mange sjeler på svært harde og kronglete veier gjennom livet. De vandrer som gjennom en sandørken, der de ikke finner noe vann til trøst og vederkvegelse, og der alle kilder synes uttørket. Der de søker trøst, finner de ingen, men overalt bare enda større hjertesorg.

Selv i deres indre, i Herrens helligdom, viser det seg ikke noe nådeblikk, tross all bønn og gråt. Det er som om Herren hadde tenkt å ta sin nåde fra dem, slik Job mente: «Han har kastet meg ut i sølen, så jeg er blitt lik støv og aske. Jeg skriker til deg, men du svarer meg ikke. Jeg står der, og du bare ser på meg» (Job 30,19–20).

Men sjeler som synes forlatt som Job, skal trøste seg med at bønnhørelsen verken kan eller vil utebli. Gud kan umulig forlate dem, selv om det ser slik ut.

Mens de skriker, sukker og lengter, er han allerede nær. I dette mørket er han deres skjulte lys, som i sin tid skal stråle klart inn i øynene deres.

Mel.: Jesus er mitt håp og trøst.

Sørger du ennå, min sjel?
Å, hvortil vel tjener sorgen?
Tro dog, Jesus vil deg vel,
skjønt hans råd deg er forborgen;
akk, hvor ofte har hans makt
roser ut av torner bragt?

Kristi vei er alltid god,
rett og riktig nok befunden,
han som har seg med sitt blod
til din frelse dyrt forbunden;
tro da kun at det er sant,
da du har så stort et pant.

Visst er veien tung og trang
til å vandre for de fromme;
skal vi blive fri engang,
får vi dog den vei å komme;
gjennom ørken skal vi gå
for til Kanaan å nå.

Didopp da, mitt bange sinn,
hvor man seierskranser binder,
og kun frisk i kampen inn!
Det har ingen nød, jeg vinner;
for jeg er jo, Jesu, din;
så er du og himlen min.

24. februar

«Pris Herren, for han er god, hans miskunnhet varer til evig tid» (Sal 106,1).

«For så høy som himmelen er over jorden, er hans miskunnhet mektig over dem som frykter ham» (Sal 103,11).

Nåde! Å, du velsignelsesrike ord! Den som forstår deg, har allerede himmelen i seg.

Men den som bare har ordet og ikke saken, ikke selve nåden, har lite eller ingenting. Ja, det hadde vært bedre om han ikke hadde noe som helst – om han heller ikke kjente ordet. Nåden er ikke gitt oss for at vi skal leke med dette ordet, men for at vi virkelig skal leve i nåden og la nåden – den nådige, barmhjertige og levende Gud og Frelser – leve i oss.

Si meg: Forstår du hva dette vil si? Har du erfart den levende Guds nåde i ditt hjerte?

Å, så bevar den, bruk den og gjør deg nytte av den, så den ikke blir tatt fra deg. For blir den ikke brukt, forsvinner den. Lever du derimot i den og gjør deg nytte av den, så vokser og øker den.

Men vær samtidig ydmyk og glem ikke at den er gitt deg for ingenting. La nåde være nåde, og gjør den ikke til noen fortjeneste – men heller ikke til en latskapens pute å sovne på. Du må strebe etter å holde deg våken, oppmerksom, virksom og levende i Kristus.

Nåden varer evig; forkort ikke dens varighet for deg selv!

Nåden er himmelhøy over oss og i en slik fylde at ikke engang alle himler kan romme den. Så er den vel også rik og overflødig nok til at vi alle dager kan makte alt ved den og ikke trenger å bli søvnige og late.

Mel.: Alene Gud i himmerik.

Opp, alle folk på denne jord,
Guds kjærlighet å kjenne,
som ropes ut ved livets ord
til hele verdens ende:
at alle arme syndre må
nå komme hit og nåde få,
ja evig liv og glede.

Vel vet jeg, mangen suger gift
av nåden som oss trøster,
og har Guds ord og hellig skrift
til skjul i sine lyster;
de sier: Det har ingen nød.
De håpe tør på Kristi død
endog i sine synder.

Alligevel vi må dog ei
den bange sjel forville;
her bør å være åpen vei
til Jesu nådes kilde;
det søte surt ei gjøres må;

men rent skal læres, rett skal stå
hvor høyt vår Gud oss ynder.

Ja, det at Gud er mild og lot
seg ved sin Sønn forsone,
det ord om Jesu død og blod,
det har så sterk en tone
at det oppvekker den igjen
som døde før i synden hen,
når han det til seg tager.

Det skinner inn i hjertets natt,
så det i sjelen dages,
og Jesus som den skjulte skatt
i troen favnetages;
da bliver og vår vandring ny,
da vil og kan man synden fly
og følge Jesum etter.

Så la, å hjertesøte Gud,
ditt ord i kraft forkynnes,
og dette milde himmelbud
i hele verden yndes,
så folk må se hvor søt du est
og holde daglig gledesfest
i Jesu rike nåde!

25. februar

«Derfor frykter vi ikke om jorden vakler, om fjell skakes i havets hjerte, om dets bølger bryter og bruser, og om fjell skjelver ved dets overmot» (Sal 46,3–4).

«Hva er dette for en, siden både vinden og sjøen adlyder ham?» (Matt 8,27).

Fordervelsen i den verden vi lever i, er stor overalt; verden ligger i det onde. De gudfryktige har til alle tider sammenlignet vårt liv her i verden med en farefull reise på havet. Der må vinder blåse og stormer rase, ellers kommer ikke skipet i havn.

Men under alle stormer og farer frykter den ekte kristne likevel ikke, like lite som den hellige sangeren fryktet da han sang denne salmen.

La dette livets hav bølge og bruse så mye det vil! Den som har den rette styrmannen hos seg i skipet, i sitt hjerte, seiler trygt og uten fare og når uskadd fram til hvilens havn.

Ja, den som har Herren hos seg der inne, skjelver ikke, selv om verden ser ut til å gå under og fjellene truer med å falle sammen. For han som er hos ham, er sterkere enn fjellene og havet. Han er verdens Herre. Han kan sette en grense for alt.

Mel.: Min sjel og ånd, oppmuntre deg.

Å kjære sjel, frykt aldri mer,
om alting surt i verden ser,

og Herrens store dommer
for verdens skyld vil falle inn;
vær dog frimodig udi sinn;
la hva der vil, kun komme,
Gud kjenner dog de fromme.

Jeg gruer ei, om jeg enn så
all verden ville undergå,
og ei om himlens vrede
i luft og hav og jorden skjøt
fordervelse og giftig død!
Min Jesus skal dog lede
meg ut og for meg bede.

For jeg ved Herrens gode Ånd
beseglet er og i Guds hånd
inntegnet utav nåde;
han aldri meg forglemme kan;
det tror jeg visst og beder: Han
vil ene for meg råde
i velstand og i våde.

26. februar

«Gled deg i Herren! Så skal han gi deg det ditt hjerte trakter etter» (Sal 37,4).

«Er det noen Gud uten meg? – Det er ingen klippe, jeg kjenner ingen» (Jes 44,8).

Gjennomsøk himmelen, gjennomsøk hele jorden – en bedre Herre finner du ikke. Ingen annen gir eller kan gi deg det hjertet ditt begjærer. Ingen annen kan utslette syndene dine og lege samvittigheten din. Ingen annen kan gi deg et nytt hjerte, et himmelsk sinn, lyst og kraft til å holde hans bud. Ingen annen kan virke i deg et levende håp om et evig liv, om den guddommelige herligheten, og stadfeste og besegle det slik som han.

Det finnes ingen du så trygt og tillitsfullt kan stole på i all nød som på ham, og ingen du kan vente så kraftig og rask hjelp av som av ham. Derfor er han den uforlignelige, den eneste i himmelen og på jorden.

Men hvem kjenner ham som en slik – hvem tror på ham som en slik?

For hvem er Herrens arm åpenbart? Ingen andre enn den som har erfart det, vet hvor godt det er å være ett med ham.

Gled deg i ham – det er det eneste vilkåret – så vil han være alt for deg og gi deg alt hjertet ditt lengter etter. Gi ham bare hjertet ditt, så gir han deg alt. Vær bare helt hans, så er han helt din.

Når alt hjertet ditt begjærer, er vendt mot ham, slik armene til et barn i fare strekker seg mot moren – når lengselen din favner ham slik og henger slik ved ham – da vil han gi deg enda mer enn hjertet ditt begjærer, mer enn det kan begjære. For før du har nytt og erfart det, kan du ikke gjøre deg noen forestilling om alt det gode, herlige og salige som han gir dem som gleder seg i ham: «Det som intet øye har sett …» (1 Kor 2,9).

Egen melodi.

Vil du have ro, min sjel,
vil du leve glad og vel,
ønsker du i all din møye
deg å glede og fornøye,
elsk din Jesum, intet mer,
så skal du og se det skjer.

Aldri noen har begrædt
at han elsket Jesum rett;
ingen derav ve har funnet
at til ham han har seg bundet;
Jesum blott å have kjær
er å være salig her.

Nå, min Jesu, hjelp meg til
at jeg deg kun elske vil
rett av hjertens grunn således
at jeg ved all verden kjedes,
så at deg å have kjær
alt er hva jeg ønsker her!

27. februar

«Likevel formaner vi dere, brødre, til å bli enda mer rike i dette. Sett deres ære i å leve i stillhet, og ta vare på deres egne ting» (1 Tess 4,10–11).

«Men nå hører vi at noen blant dere ikke skikker seg vel. De arbeider ikke, men er opptatt med unyttige ting. Slike folk påbyr og formaner vi i den Herre Jesus Kristus, at de skal arbeide i stillhet» (2 Tess 3,11–12).

«… hjertets skjulte menneske, med den uforgjengelige prydelse – en mild og stille ånd, som er dyrebar for Gud» (1 Pet 3,4).

Disse formaningene fra apostlene er heller ikke overflødige i våre dager. For også nå til dags finnes det mange ørkesløse skravlebrødre som snakker mye om kristendommen, men gjør lite.

Derfor er disse ordene fra apostlene hellige for hver sann kristen. Han innbiller seg ikke at han allerede har grepet det, men han jager etter det. Han streber etter å bli stadig mer fullkommen, mer trofast, ivrigere og flittigere, å gå fram i alt, i sitt åndelige som i sitt legemlige kall, og i alle måter å vokse opp til ham som er hodet.

Han forstår å forene stillhet i hjertet med troskap i kallet og utrettelig arbeidsomhet. Og den som ikke forstår det, kjenner ikke Kristi nåde, evangeliets kraft.

Den som i sannhet er gudfryktig, lar seg aldri treffe verken av Gud eller mennesker uten at han ber eller arbeider – eller, når det står best til med ham, både ber og arbeider. For han vet altfor godt at ørkesløs snakk, selv når den gjelder gode ting, bare sprer hjertet og etterlater sjelen tom og uten ånd, i stedet for å fylle den med salvelse.

Når munnen plaprer mye, er det sikkert ingen ro og ingen fred i hjertet. Et hjerte fullt av Guds fred tar vare på sin skatt, dekker den til og arbeider heller enn å snakke. En skravlebøtte, et ørkesløst, uvirksomt menneske er sannelig

ingen kristen, selv om han ikke snakker om annet enn Bibelen og kristendommen. Og enda mindre er han det når han snakker over seg om skjulte og kommende ting som han ikke vet noe om, og farer omkring med gjetninger som med en limstang i tåken.

Paulus sier at vi bare ved å være stille og arbeide skal vise vår kristendom. Peter sier at det ikke er en ånd som vet mye og snakker mye, men en mild og stille ånd som er dyrebar for Gud – et hjertemenneske, ikke en tunge- og munnkristen.

Les disse apostoliske formaningene sju ganger! Be, og prøv dere selv! Paulus besverger og ber dere om det ved Jesus Kristus.

La dere bevege, og gjendriv i gjerning de urettferdige bebreidelsene som rettes mot gudsfrykten! Vis ved deres flittige og stille ferd at Kristi Ånd, med all sin inderlighet og stillhet, likevel ikke gjør oss late og uvirksomme!

Mel.: *Jeg vet et evig himmerik*.

Min sjel, om du vil noen tid
din Gud i sannhet prise,
da bør du av all makt og flid
ny lydighet bevise.

Det hjelper ei du kjenner Gud
og vet av ham å sige,
når fra hans ord og rene bud
du vil med ondskap vige.

Bli ved Guds bud og la din tro
i kjærlig gjerning kjenne,
så skal du i Guds fred og ro
oppnå en salig ende.

Å søte Jesu, la din Ånd
min gjerning helliggjøre,
og selv du ved din allmakts hånd
min avmakt hjelp tilføre!

Så skal min gjerning priselig
ved deg alene blive,
og du av nåde himmerik
meg skjenke skal og give.

28. februar

«Herre, hvem er som du blant gudene? Hvem er som du herlig i hellighet, forferdelig å lovprise, underfull i gjerning?» (2 Mos 15,11).

«Herre, hærskarenes Gud, hvem er mektig som du, Herre?» (Sal 89,9).

«Til ditt navn og ditt minne sto vår sjels lengsel» (Jes 26,8).

Var Herren det høyeste gode for de gudfryktige hjertene i den gamle pakt, et gode som ingenting kunne sammenlignes med? Ga han seg allerede så rikelig til dem mens skyen ennå hang over helligdommen? Hadde de allerede den gang en slik erfaring av ham at de helt mistet lysten på alle andre ting, så han og minnet

om ham var hjertets største glede? Hva skal da ikke vi få fornemme og erfare i den nye pakt, der alle som med utildekket ansikt ser Herrens herlighet som i et speil, blir forvandlet til det samme bildet (2 Kor 3,18; 4,6)?

Hva har han ikke gjort for oss? Hva gjør han ikke daglig for sjeler som venter på ham? Hva skal og vil han ikke i all evighet gjøre for oss etter sine løfter?

Den som vet dette og lever i gleden over hans frelse, roper sannelig tusen ganger, full av undring: «Herre, hvem er som du?» Hos et slikt menneske kan ingen tanke på noe annet stige opp, og i sjelen hans kan det ikke bo noe ønske om å eie noe utenfor Herren eller ved siden av ham.

Hvem er så god, så vennlig, så nådig? Hvem gir og hvem tilgir så mye og så ofte som han? Hvem ville ha så mye tålmodighet og langmodighet med våre skrøpelige hjerter, som stadig vil ut på villstier og så ofte går bort fra ham? Nei, ingen er som han.

La hans navn og minnet om ham være og bli vårt hjertes eneste lyst og glede! La ingenting være oss så kjært som han! La noe være aldri så stort, så vakkert, så innbydende og tiltalende – det skal likevel ikke fortrenge ham fra hjertet vårt. Ingenting skal ta hans plass der.

La ham alene være den vår sjel favner, holder fast og ikke lenger vil slippe.

Alt bør og må vike for ham. Alt som ikke kan bestå ved siden av ham, bør og må han fortrenge fra sinnet vårt. La hele vårt vesen hvert øyeblikk si, som med tusen tunger: «Herre, hvem er som du?»

Mel.: Min sjel, nå lover Herren.

Min sjel, min sjel, lov Herren
og alt hva i meg er, hans navn!
Min sjel, min sjel, lov Herren,
glem ingen ting av alt hans gavn!
Han som din synd utsletter
og leger dine sår,
han som ditt liv oppretter
når du til døden går,
han som ny kraft deg sender,
gjør alderdommen ung,
han som deg bær' på hender
når tiden faller tung.

29. februar

«Som en hyrde skal han vokte sin hjord» (Jes 40,11).

«Han som spredte Israel, skal samle det og vokte det, som en hyrde vokter sin flokk» (Jer 31,10).

«Se, jeg kommer og vil spørre etter min hjord og se til dem. Som en hyrde ser til sin hjord på den dagen han er iblant sine spredte får …» (Esek 34,11–12).

De tre store profetene Jesaja, Jeremia og Esekiel vitner for oss om Jesu troskap som hyrde, slik han selv har skildret den så vakkert og rørende (Joh 10 og Luk 15).

Han er ingen fryktelig hersker som jager skrekk i oss. Han er vår hyrde. Han ser ikke på oss som sine treller, men som sine får. Han vil ikke ha ull, gagn og fordel av oss; han søker bare vårt vel og vår frelse.

Han forakter ikke noen av sine får, ikke engang de elendigste, ikke engang dem som har gått seg vill og er fortapt. Han leter etter dem med utrettelig iver, og har han funnet ett, er det som om han hadde funnet et kongerike.

Han tar imot alle som sine får. Det verden forakter og forkaster, samler han med omsorg og kjærlighet, og han vokter og bevarer det med øm troskap. Han overlater ikke sine får til leiekarer; han tar seg selv av alle sine får.

Hvilke fordeler har da ikke ett av Kristi får, som kjenner ham som sin gode hyrde, erfarer hans troskap og står under hans varetekt!

Akk, hvorfor skynder ikke alle mennesker seg til ham? Hvorfor forsmår så mange den store lykken å være et av Kristi får? Når kommer den tiden da det bare skal være én hjord og én hyrde? Den skal, den må komme; han som spredte Israel, skal også samle det.

Mel.: Alle folk som navn av Kristus bære.

Hør, min sjel, den gode Hyrdes stemme!
Trofast etter deg han går;
han deg elsker, vil deg aldri glemme;
i hans hånd ditt navn jo står.
Ingen trussel fra hans leppe lyder;
livet, evig liv han deg tilbyder;
gled hans hjerte da i dag,
kast deg i hans favnetak.

Skynd deg, sjel, å skynd deg! Natten kommer;
natten, akk, den er så sort.
Nådens tid er lik en nordisk sommer,
blid den er, men såre kort;

her er han som i din barndoms dage
i sin pakt deg kjærlig ville tage;
se, han har deg ennå kjær;
skynd deg til ham som du er.

Gjør du det, så har han seier vunnet,
og hans hjerte gleder seg,
og det liv du ved hans død har funnet,
skal da vederkvege deg.
Overflødig liv han vil deg give,
når du kun i ham vil stedse blive;
han vil sige: Nåde tag
av min fylde dag for dag!

Mars

1. mars

Betraktninger over Jesu lidelse

«Og om noen spør ham: Hva er det for sår du har på kroppen? – da skal han svare: Det er sår jeg har fått i mine elskeres hus. Sverd! Våkn opp mot min hyrde, mot den mann som er min neste! sier Herren, hærskarenes Gud» (Sak 13,6–7).

De som elsket deg, slo deg disse sårene. De som burde elske deg, slo deg: det folket som var kalt med ditt navn, som for all verden ville kjennes ved den sanne Gud og var stolt av å kjenne ham, og som ventet hans Sønn ned fra himmelen som Messias, Frelser og Gjenløser.

Dette folket slo deg – dine såkalte elskede og utvalgte, Israels barn.

Hvem er det så som slår Herren nå? Jo, også nå er det hans folk, de som kaller seg med hans navn og vil kjennes ved at de tror på Kristus, ærer og elsker ham! Hedningene slår ham ikke; de kjenner ham ikke. Men hans egne, som skulle elske ham, de slår løs på ham med alle syndens våpen. Og han lar dem slå, for at han kan lege dem som slår ham.

Også Faderen har denne kjærligheten til de utakknemlige, så han lar dødens sverd falle over sin Sønn, over ham som er hans like i guddommelig natur og evig vesen. For et ord i Guds munn: «Sverd, våkn opp! Slå min hyrde for fårenes skyld, slå ham som står meg nærmest og er meg likest, så de som har veket bort fra meg, de som er falt så dypt, kan bli hentet opp av sine dyp, av fordervelsens avgrunner, og ført nær til meg.»

Se her Guds rådslutning: dommen over hans elskede Sønn til din frelse! Faderen kalte all denne lidelsen ned over sin Sønn, ikke fordi han ikke elsket ham, men fordi de begge elsket menneskene like høyt – menneskene, som ikke elsket dem, men hatet dem.

Å kjærlighet, ta våre hjerter til fange! Her er mitt!

Mel.: På sitt kors i dødens smerte.

Naglet til et kors på jorden
henger under vredens torden
Herren, Guds enbårne Sønn;
selv den evig gode Fader
ham til døden overlater,
hører taus hans angstebønn.

Ak, hvor engstet, hvor bedrøvet,
inntil døden dypt bedrøvet
er den ømme Frelsers sjel!
Lidelsenes kalk utdrikke
skal han, må han, ellers ikke
frelses kan min arme sjel.

Hvem kan tenke på slik smerte
uten med et såret hjerte,
selv om usel synder led?
Men her led den evig høye;
smelt, mitt hjerte, gråt, mitt øye!
Ak, her lider hellighet.

Å, la aldri noensinne
korsets tre meg gå av minne,
som deg, frelsens fyrste, bar;
men la kors og død og smerte
tale, rope i mitt hjerte
hva min frelse kostet har.

2. mars

> «… men uttømte seg selv idet han tok en tjeners skikkelse på seg, da han kom i menneskers liknelse. Og da han i sin ferd var funnet som et menneske, fornedret han seg selv og ble lydig til døden – ja, døden på korset» (Fil 2,7–8).

Hvor dypt han uttømte og fornedret seg, kan vi ikke begripe, fordi vi ikke fatter den høyhet og herlighet han hadde hos Faderen fra begynnelsen av. Vi kan ikke måle den høyden han var i; derfor kan vi heller ikke lodde det dypet han steg ned i.

Men det er nok at vi vet dette: Han var den høyeste og ble den laveste. Han var den allmektige og ble den mest avmektige, den svakeste. Han var den helligste og tok hele verdens synder på seg.

Det var kjærligheten til oss som drev ham ned i disse dypene. For han måtte stige like dypt ned som vi var sunket og falt, så han kunne dra oss opp av den dypeste fordervelse. Det har han gjort, den trofaste Gud. Og for dette vil han ikke ha noe annet enn kjærlighet, og at vi med takk tar imot og eier det han har vunnet oss ved å fornedre seg til døden på korset.

Fordi han led og døde, skal vi leve og bli salige.

Alt var tapt for mennesket ved fallet; alt ble funnet igjen og gjenopprettet ved at Gud fornedret seg. Alle mennesker var fanger og treller under synden, døden og helvete; alle ble frie, forløst og gjenkjøpt ved at Guds Sønn ble solgt, bundet, tatt til fange og korsfestet. Alt blod på jorden var fordervet, forgiftet og forbannet! Alt blod kan bli frelst, helbredet, sunt og velsignet ved Forsonerens blod.

Mel.: Du, o Gud, vårt håp skal være.

Jesus, i din død er livet
og i livet salighet;

for ved deg er der meg givet
himlens håp og jordens fred.
Brutt er syndens slaveri,
dødens redsel er forbi;
jeg for Sinai ei gruer,
deg på Golgata jeg skuer.

Engang graven seg opplater,
og mitt hode bøyer seg;
da jeg roper til din Fader
med de ord du lærte meg:
Fader, Fader, i din hånd
jeg befaler nå min ånd.
Faderlig han meg bønnhører
og min sjel til himlen fører.

3. mars

«For det er én Gud, og én mellommann mellom Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus, han som ga seg selv til en løsepenge for alle» (1 Tim 2,5–6).

«Sannelig, våre sykdommer har han tatt på seg, og våre piner har han båret. … Men han ble såret for våre overtredelser, knust for våre misgjerninger» (Jes 53,4–5).

Vår Frelser var evig Gud, men han var også sant menneske. Han følte som et menneske og hadde tatt på seg en sann menneskenatur som kunne lide. Det viste seg hele tiden i hans liv, men mest av alt i hans siste lidelsesdager.

Derfor sier Paulus med klare ord at det var mennesket Jesus Kristus som uttømte og fornedret seg selv – han som var i Guds skikkelse, og som Paulus ellers kaller Gud, velsignet i evighet.

Som Gud kunne han ikke lide. Men kjærligheten drev ham til å forløse menneskene ved å lide, og til å vise dem sin kjærlighet ved å dø – slik at han selv bar den dødsstraffen de hadde fortjent. Derfor måtte han ta på seg menneskenatur og kle seg i vår elendighet og skrøpelighet.

Hvem av oss ville vel bli en slange, et dyr? Og likevel ville det slett ikke være så nedverdigende og ydmykende for oss som det var for Guds Sønn å bli et menneske – å bli lik de fordømte syndere og dø som en forbryter, å svette blod i dødsangst, å kjempe med døden, å føle seg forlatt av Gud, å bli forbannet og forstøtt av sine egne skapninger, å bli slått, såret, spyttet på og regnet blant overtredere, og så videre.

Alt dette og langt mer gjorde Gudmennesket for deg, kjære sjel.

All hans angst, alle hans smerter, alle de sårene du ser på ham – dem har du voldt ham. Alt dette har han frivillig lidt for deg, for å forløse deg fra det og gi deg glede og salighet.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

O hjertenskjære Jesus Krist,
som frelser oss fra Satans list,
du som et fromt, uskyldig lam

led hjertets angst og verdens skam
og endelig ved korsets nød
forløste meg fra evig død.

Uskyldig du for retten står,
jeg med min skyld i frihet går.
Du føres frem til bitter dom;
til fryd min brøde vendes om.
Du hånes, spottes, lider slag;
min sorg ved deg blir gledesdag.

Jeg takker deg av hjerterot
for dine sår og for ditt blod
og ber deg så ydmykelig
at du min synd vil tilgi meg,
for den du, o Jesus, led
så mye pine og fortred.

La, søteste Immanuel,
din død ei spilles på min sjel!
Din dødskamp og din blodig' sved
la komme meg til salighet;
ditt fengsel og de harde bånd
fri meg av mine fienders hånd!

4. mars

> «Og da de hadde sunget lovsangen, gikk de ut til Oljeberget. Da sier Jesus til dem: I denne natt kommer dere alle til å ta anstøt av meg» (Matt 26,30–31). «… og sorg og angst kom over ham» (Matt 26,37).

Å, om alle menneskers hjerter ville gå dit i ånden og – om så bare for en time – i fullt alvor betrakte og tenke over hva Frelseren led der for dem! Da ville de sikkert alle si farvel til synden og verden og kaste seg i hans armer; de ville bli kristne.

Nå vel, du gudfryktige kristne: Om de ikke alle går dit med deg, om alle tar anstøt av ham, om alle akter hans lidelser for ringe, så vil du likevel ofte gå til ham, din lidende Forsoner.

La det være ditt kjæreste arbeid på jorden og ditt hjertes glede å fryde sjelen din ved Forløserens lidelser. Ingen steder finner du blomster som dufter deiligere, ingen steder en duft som styrker ånd og hjerte mer, enn i denne hagen.

Intet klarere lys kan skinne for deg enn det som skinner i denne natten, når du kaster deg ned for din Frelser på Oljeberget og ser ham be for deg, gråte, sukke, kjempe, engstes og svette blodig svette for din skyld.

Å, denne aller helligste hendelse, den mest merkverdige som noen gang har skjedd og er skrevet ned her på jorden – la den ikke være skrevet forgjeves for deg!

Samle heller alt som er skrevet om din Frelsers smerter og lidelser, og legg det som kostelige klenodier ned i ditt hjertes skattkiste. Gled øynene dine ved

det dag og natt, så er du rikere og lykkeligere enn alle som kalles lykkelige og rike på jorden.

Mel.: Jesus, din ihukommelse.

Nå opp, min sjel, følg Jesu fjed,
inn i Getsemane kom med!
Du der et syn for øye får,
ved hvilket tanken stille står.

Hva ser jeg? Guds enbårne Sønn,
som bærer mine synders lønn.
Forferdelse ham møter der,
så han til døden bange er.

Han faller på sitt ansikt ned;
for meg han sveder blodig sved;
han roper høyt: O Far, hør meg!
Kan du, så ta den kalk fra meg!

La daglig meg for øye stå
den dødens kamp hvori du lå.
All syndens makt er brutt ved deg;
så skal den ei beherske meg.

5. mars

> «Og han kom i dødsangst og ba enda mer inntrengende, og svetten hans ble som bloddråper som falt ned på jorden» (Luk 22,44).

Så få ord! Så kort fortalt! Og likevel et slikt innhold!

Århundrer strekker ikke til, og alle tunger og penner er for få til å si eller skrive hva Frelseren har lidt.

Han som vekker opp de døde, han som likesom Faderen har liv i seg selv og har gitt alle liv og ånde og alle ting – han kjemper med døden, så han med rett og rimelighet kan gi liv og salighet til alle syndere som har fortjent døden.

Han kjemper med døden og er fylt av dødsangst. Hvor ubegripelig – og likevel hvor gledelig, hvor troverdig! Livet selv, livets opphavsmann, kjemper med døden, og angsten og redselen presser blodig svette ut av ham.

Og du vil ikke kjempe med deg selv for å bli revet løs fra den synden som piner ham så hardt!

Han ber, og han ber stadig mer inntrengende og inderlig – og du vil ikke holde ut i bønnen, men lar så fort hendene synke! Han svetter blod for dine synders skyld – og du er verken redd eller forferdet. Du er ikke bekymret for din frelse; den overlater du til den gode Gud og følger dine egne lyster!

Ak, jeg frykter at du lar din Frelsers blodige svette falle ubrukt til jorden, og at den går tapt for deg.

Kom da og skynd deg til Oljeberget! Se hans bloddråper. Be, kjemp sammen med din Frelser, til du merker kraften og virkningen av hans blod i hjertet ditt, til du har funnet fred i ham. Og slipp så ikke det du finner i ham, men hold fast på det i all evighet!

Mel.: Opp, alle som på jorden bor.

Til døden Jesus bange var
og falt i hagen ned;
den kjærlighet han til oss bar,
ham voldte blodig sved.

Han er i denne jammernatt
utskilt til offerlam;
han finnes ene og forlatt,
og ingen hjelper ham.

Ak se, hvor ham imøte kom
all verdens synd og nød,
all helvets pine, kval og dom,
Guds vrede, evig død.

Jeg, Jesus, aldri glemme vil
at du meg elsket så;
det skal, så lenge jeg er til,
i sjelen skrevet stå.

6. mars

> «… med blikket festet på Jesus, han som er troens opphavsmann og fullender. For å oppnå den gleden som ventet ham, led han tålmodig korset, uten å akte vanæren, og har nå satt seg på høyre side av Guds trone» (Hebr 12,2).

«Den som seirer, ham vil jeg gi å sitte med meg på min trone, likesom jeg òg har seiret og har satt meg med min Far på hans trone» (Åp 3,21).

I harde lidelser og dypt mørke er ingenting mer velgjørende, trøstende og styrkende enn et blikk på Jesus, den lidende og korsfestede Frelser.

Vend derfor ikke øynene dine hit og dit, og søk ikke trøsten din her og der hos mennesker og skapninger. Søk den der den er å finne, der den ligger ferdig for deg.

Se på Jesus! Han har begynt troens gjerning i deg; han skal og må også være den som fullender den.

Se ham lide og dø. Se på ham som fra evighet av hadde all glede og herlighet i himmelen til sin tjeneste, men som likevel frivillig forlot all glede og valgte kors og død for din skyld – og som gjennom kors og død gikk inn i sin herlighet igjen.

Det hans guddoms kraft maktet og virket i hans menneskenatur, det makter den også i deg, i din menneskenatur. For du er ben av hans ben og kjøtt av hans kjøtt.

Likesom han har seiret i sin store nød og angst, i alle sine lidelser, slik skal også du seire ved ham, så sant du ser på ham i troen. Likesom han etter sin lidelse ble opphøyet til Guds høyre hånd og sitter på Guds trone i sin menneskenatur, slik skal også du bli opphøyet ved ham, så sant du seirer ved ham.

Det han maktet og ble ved seg selv, det makter og blir du ved ham.

Følg ham med øynene fra Oljeberget til Guds høyre hånd, og la hans kraft virke mektig i deg. Så skal også du gå inn med ham fra lidelse til herlighet.

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Skriv deg, Jesus, på mitt hjerte,
o min Konge og min Gud,
så ei vellyst eller smerte
deg formår å slette ut!
Denne innskrift på meg sett:
Jesus utav Nasaret,
den korsfestede, min ære
og min salighet skal være.

7. mars

«Og han gikk et lite stykke fram, falt på sitt ansikt og ba: Far! Er det mulig, så la dette begeret gå meg forbi! Men ikke som jeg vil, bare som du vil» (Matt 26,39).

Hva er du, menneske? Hvor dypt er du ikke falt, når Guds Sønn må synke til jorden og kjempe slik for din skyld! Hvor stor må ikke din fordervelse være, hvor forferdelig din synd, hvor farlige dine sår, hvor ulegelig din sykdom, når legen din må streve, arbeide og slite seg ut slik og tåle så mye angst og nød!

Av det middelet som ble brukt for å helbrede deg, kan og bør du slutte deg til hvordan sykdommen din er. Middelet er forferdelig. Ingen kan tenke på det uten hjerteskjærende smerte. Det sårer sjelens innerste som et tveegget sverd og trenger gjennom marg og ben.

Hvor forferdelig, hvor fortvilet må da ikke din skade og din sykdom være!

Lær da å kjenne deg selv ved å se på din Forsoner og Mellommann, din Lege og Frelser, på hans strev og lidelse – og se hvem og hvordan du er.

Ydmyk deg nå en gang, og kast deg ned for ham på den jorden som er farget av den blodige svetten han svettet for deg. Ta hans bloddråper opp i hjertet ditt, så det kan bli bløtt, forvandlet og renset.

Dette bitre dødsbegeret har du skjenket ham. Med syndene dine har du fylt dette begeret med døden og dødens redsler, og han måtte drikke det.

I stedet rekker han deg nå frelsens og livets beger. Sett troens munn til og drikk!

Ser du din Frelser ligge på sitt ansikt og be for deg og tømme det beskeste beger i ditt sted, så skam deg heller ikke over å bøye knærne, du også, og med ansiktet mot jorden be ham om tilgivelse, tilbe ham og rope til ham om kraft og nåde til kampen og om tålmodighet på din pilegrimsvei!

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Se den smerte uten like
som din Frelser er uti;
hør hans angstskrik opp seg stige
at den kalk må gå forbi.
Se, min sjel, for deg det er,
all den angst han tåler her.
Inntil døden er han bange,
for at du til liv skal gange.

Jesus, hva skal jeg deg give
for så stor en kjærlighet?
Jeg meg selv deg vil forskrive;
usel er jeg, som du vet.
Som jeg er, du tage meg,
jeg meg helt vil gi til deg;
og din Ånd meg må opplære
deg av hjertet tro å være.

8. mars

«Ja, gi akt på ham som utholdt en slik motstand fra syndere, for at dere ikke skal gå trett i deres sjeler og bli motløse» (Hebr 12,3).

«Frykt ikke! Jeg har gjenløst deg … du er min» (Jes 43,1).

Når mistroens forvrengte ånd kommer over deg, så skynd deg til Golgata og se der hva din Gud har gjort og lidt for deg. Fester du øyet rett på dette, må troen og tilliten våkne til liv igjen hos deg, og mistroens og motløshetens søvn må slippe deg.

Send all tvil og alle djevler til Kristi kors. Der skal de prøve sin styrke og vise sin kraft. Men glem ikke at du som et forsvarsløst barn ikke er dem voksen og ikke kan måle deg med dem.

Fly til din mors fang! Kast deg med tillit i armene til din korsfestede Forbarmer. Han vil stride for deg og knuse all din tvil og alle dine anfektelser om troen mot sitt kors. For i korsets luft trives de ikke, der må de dø.

Treffer de deg derimot utenfor Golgata, langt borte fra Kristi kors, da er du slått; deres ånde forgifter, lammer og dreper deg.

Hold deg derfor stadig ved Kristi kors. Betrakt uavlatelig hans lidelse og død, som han har forløst og gjenkjøpt deg med. Nettopp derfor er du hans, og ingen tvil og ingen djevel skal rive deg bort fra ham, bare du blir i ham og ikke viker fra hans kors.

Der blir alle mistroiske tanker og all tvil som svekker din tillit, avslørt som løgnere og gudsbespottere. For all tvil om Guds ord og løfter er løgn og gudsbespottelse, fordi den motsier hans ord og stiller det fram som falskt og oppdiktet.

Slik tvil er helvetes yngel, djevelens barn, som du må knuse mot klippen, Kristi kors.

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Den grunn hvorpå jeg bygger
er Kristus og hans død;
i Jesu pines skygge
er sjelens hvile søt.
Der har jeg funnet livet;
selv er jeg intet verd;
hva Jesus meg har givet,
det gjør for Gud meg kjær.

Ei ånders kraft og evne,
ei fyrstedømmers makt,

ei hva man vet å nevne
av skjensel og forakt,
ei stort og ei det ringe,
ei sorrig eller savn,
ei døden selv skal tvinge
meg ut av Jesu favn.

9. mars

«Straffen lå på ham, for at vi skulle ha fred. … Men Herren lot den skyld som lå på oss alle, ramme ham» (Jes 53,5–6).

Hva er du redd for, synder? For syndens straff? For dom, død, djevel og helvete, som er den lønn syndene dine har fortjent?

Vær ikke redd for det som ikke ligger på deg, men har ligget på ham. Han gikk til dommen og i døden for deg, i kampen mot djevelen, i helvete, i helvetes kval og pine. Han har utstått det, overvunnet det og seiret over alt sammen.

Hvorfor er du da redd for det som ikke lenger ligger på deg – for det som ble lagt på Lammets rygg, og som Lammet har båret bort, slettet ut og gjort godt igjen?

Men hvordan kom din synd på hans rygg? Gud la den på ham, fordi han så forut at du ikke kunne bære den og slette den ut – at den ville knuse deg. Gud ynket seg over din rygg; derfor la han byrden på sin Sønns rygg, og Sønnen tok den frivillig på seg og bar den bort.

Vær derfor ikke redd for det som er opphevet og slettet ut. Men se flittig på Lammets rygg, og se hvor tungt det sleper på dine synder – hvordan det, bøyd ned under den tunge byrden, engstes, sukker, svetter blod og er nær ved å segne.

Lær av dette å frykte det som ennå er å frykte, og som alltid vil være det så lenge du lever i kjødet: syndelysten, ditt kjøtt og blod, verden og Satan, som frister deg til synd.

Når du ser Lammet som er tynget av synd, skal du lære hvilket onde synden er, og hvor nøye du må vokte deg for den – og for å legge nye byrder på Guds Lam og dra over deg nye dommer og straffer.

Søk heller å bevare den freden som Guds Lam har vunnet deg ved å slette ut syndene dine. De gamle syndene dine skal ikke og kan ikke stjele denne freden fra deg; men ny utroskap og nye krenkelser mot Lammet tar den fra deg.

Vokt deg, og se uavlatelig på Lammets rygg!

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Under vredens tunge byrde
Jesus Kristus for meg står;
jeg med angst den gode hyrde
ser så full av blod og sår.
Se, min sjel, o nøye se!
Se dog hvilket menneske!
Guds Sønn pint og vanæret!
Hva har årsak dertil været?

Ak, jeg selv med all min brøde
har hans store nød forvoldt;
det er til den død han døde,
hertil jeg var dømt og solgt;
for jeg gikk min egen vei,
på Guds kall jeg hørte ei;
derfor nå min Frelser bløder,
min synd er det som ham døder.

10. mars

> «Han bar selv sitt kors og gikk ut til det stedet som heter Hodeskallestedet, på hebraisk Golgata. Der korsfestet de ham» (Joh 19,17–18).

Han som bærer himmel og jord og alle ting ved sin krafts ord, han bærer ditt kors, kjære sjel – og av kjærlighet til deg kaller han det sitt kors. Hans kjærlighet har gjort det til hans eget; for intet kors hører ham til.

Himlene og all himlenes herlighet er hans. Ære og tilbedelse tilkommer ham fra både engler og mennesker – og nå har han et kors på skuldrene, forbannelsens, skammens og dødens tre, og kaller det sitt kors, som om han var den skyldige, synderen som måtte dø på korset.

Slik drar han av sted under ditt kors, som han elsker som sitt eget, og bærer din skyld.

Kjære sjel, følg ham med øynene! Betrakt denne korsveien som din Frelser går. Tenk da: Hvordan kunne Gud legge et så tungt kors på sin elskede Sønn? Tenk bare: Ditt kors, som du skulle ha båret, tok han av dine skuldre og la det på sin uskyldige Sønns skuldre – som om du var ham kjærere, som om du lå ham mer på hjertet enn hans Sønn!

Hvem begriper denne kjærligheten? Intet menneske og ingen engel. Englene trakter etter å skue inn i denne hemmeligheten, Guds kjærlighet, men de kan det ikke. Også de har, likesom vi, for svake og kortsynte øyne til å lodde disse dypene.

Men noe kan og skal du gjøre: Ta opp det korset han bar for deg, og gi det plass i hjertet ditt. Og glem aldri hvor tungt han måtte bære på ditt kors, og hvor høyt Gud har elsket deg, han som ikke sparte sin egen Sønn, men la ditt kors, som du selv ikke kunne bære, på ham, for at du ikke skulle gå fortapt, men bli frelst og salig.

Mel.: Et lite barn så lystelig.

Her ser jeg da et lam å gå
som seg til døden skynder,
et tålig lam som bærer på
all verdens sorg og synder;
til pinebenken står hans hu.
Han sier: Se, her står jeg nu
for Adams ætt å stride.
Man viser alle piner frem;

han svarer: Gjerne! Hvert et lem
er rede til å lide.

Det Lam er Herren, stor og sterk,
med Adams ætt forbunden,
av Gud til vår forløsnings verk
alene dyktig funnen.
Gå hen, min kjære Sønn, og lid
for dem som inntil evig tid
min vrede skulle smage!
Den straff er grusom ut å stå,
men verdens frelse står derpå:
Vil du deg den påtage?

Ja, Fader, ja, av hjertens grunn!
La skje hva du vil skikke!
La komme kun den bitre stund!
Jeg dødens kalk vil drikke. –
Hvem hørte før slik kjærlighet,
så høy, så dyp, så lang, så bred,
å tenke og å sige?
Å kjærlighet, så sterk og søt!
Du fører ham til kors og død
som eier himmerige.

11. mars

> «Sterke okser omringer meg, Basans okser omgir meg. … Jeg kan telle alle mine ben. De stirrer, de ser på meg med skadefryd. De deler mine klær mellom seg og kaster lodd om min kappe» (Sal 22,13.18–19).

«For han har kledd meg i frelsens drakt, i rettferdighetens kappe har han svøpt meg» (Jes 61,10). (*Basan: et fruktbart og rikt landskap mellom Jordan og Libanon.*)

Jesus ble frarøvet klærne sine og naglet naken til korset. Han lot seg frarøve alle ting; han lot livet sitt bli tatt for å gi oss livet, uskyldighetens og herlighetens drakt, rettferdighetens kappe.

Han som kler alle ting – alle blomster på marken, alle fugler i luften, hele jorden med så mangfoldig skjønnhet – han står der avkledd all skjønnhet, som den aller fattigste og mest foraktede, som et slaktefår, for å ofre seg for sine skapninger.

Han som sa: «Når en tar ytterkappen din fra deg, så nekt ham heller ikke kappen», han har latt seg kle av til han var helt naken, så det ikke engang var en tråd igjen på ham som han ikke hadde gitt fra seg for oss.

Hvem lar seg ta fra så mye som ett eneste plagg av sine overflødige klær?

Hvor høyt verdsetter ikke menneskene klærne! Hvor mye forfengelighet bor det ikke innenfor klærne deres! Hvor stolte er de ikke av denne lånte skjønnheten! Hvor forakter de ikke et menneske i dårlige klær! For et fortrinn gir ikke fine klær dåren og den ugudelige her i verden framfor den vise og gudfryktige

som går enkelt kledd! Hvor mange bruker ikke nærmest hele livet til å tenke på klær!

Se, derfor står alle tings Skaper blottet.

Men han har ennå en drakt igjen, den vakreste og kosteligste av alle, som dekker ham i hans nakenhet – en drakt som englene beundrer, og som vi sammen med dem vil tilbe i evighet. Lys, kjærlighet, ydmykhet og tålmodighet er den drakten han stråler i her. Men denne lysende kledningen ses bare av øyne som Gud har åpnet.

Å Herre, gi oss sans til å se og fatte din herlige nakenhet!

Egen melodi.

Jesus er mitt liv i live,
Jesus døden har min død;
du for meg deg ville give
i den største sjelenød;
for min salighet å fremme
lot du deg så dypt beskjemme.
Takk og ære tusenfold
skje deg derfor, Jesus bold!

Ja, jeg takker deg av hjerte,
Jesus, for din angst og nød,
for hvert sår, hver spott og smerte,
for din jammerfulle død;
for de mange sukk og klager,
for de mange tusen plager,
for din skjelven, for din sved,
skje deg takk i evighet!

12. mars

> «Jeg er utøst som vann, og alle mine ben skiller seg at. Mitt hjerte er som voks, smeltet inne i meg. … For hunder omringer meg, de ondes hop gjerder meg inne. De har gjennomboret mine hender og mine føtter» (Sal 22,15.17).

«Han lærer opp mine hender til krig» (Sal 18,35). «… ja, mine føtter fra fall» (Sal 56,14).

Slik klaget David i Messias' navn, da han så hans lidelser forut og så hvordan Israels barn en dag ville omringe ham og nagle ham til korsets pæl. Lenge før betraktet altså de gamle Frelserens kommende lidelser i ånden og pekte på dem, enda de bare så bruddstykker av dem, og det bare i dunkle bilder.

Burde da ikke vi alle stadig og alltid ha hans lidelser for sjelens øyne, og ikke overse selv den minste ting ved hans pine?

Kjære hjerte, se hvordan din Frelser, som så ofte rakte ut hendene sine for å lege og helbrede, nå villig rekker de samme hendene fram og lar dem bli naglet for din skyld til det korset som du ikke engang har tålmodighet til å holde ut ved!

Han kjente smerten når hammerslagene drev naglene gjennom hendene og føttene hans, de som alltid hadde velsignet og gjort godt. La denne smerten trenge gjennom sjelen din og lege den for alt begjær etter verdens lyst og glede!

Grip stadig på nytt i ånden denne hammeren og disse naglene, når hendene dine strekker seg etter en forbudt nytelse, eller føttene dine vil gå inn på en avvei – når et kjødelig begjær, egenkjærlighet eller noe annet melder seg i deg – og slå dem fast til Kristi kors med hammeren og naglene.

Da blir du korsfestet med Kristus og skal også leve med ham. Da lærer hans naglede hender dine hender opp til krig og strid; da bevarer hans gjennomborede føtter dine føtter fra fall og snubling.

Lar du derimot den onde lysten leve i deg, hva gagn har du da av at din Frelser henger på korset? «De som hører Kristus Jesus til, har korsfestet kjødet med dets lidenskaper og lyster» (Gal 5,24; Rom 6,6).

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Min Jesus, du er såret
for mine synder så;
jeg burde selv ha båret
den straff som på deg lå.
Se, her står jeg den arme,
fordømt til vredens ris.
O Gud, deg meg forbarme!
Din nådes glimt meg vis!

Jeg vil meg ei begive
fra deg; ta meg ved hånd!
Hos deg jeg fast vil blive
når du oppgir din ånd;
når du aldeles blekner
i siste nød og død,
jeg da meg deg tilegner
og favner i mitt skjød.

13. mars

> «Sammen med ham korsfestet de to røvere, en på hans høyre og en på hans venstre side» (Mark 15,27).

«Derfor vil jeg gi ham de mange til del, og sterke skal han få til bytte, fordi han uttømte sin sjel til døden og ble regnet blant overtredere – han som bar manges synd, og han ba for overtredere» (Jes 53,12).

Han hang midt mellom røvere og overtredere, som om han var den største av dem. Nettopp slik ville han ha det, fordi han hadde tatt på seg alle menneskers overtredelser – og alle mennesker er overtredere (Rom 3,12) – og bar dem på sitt legeme opp på treet.

For en skam og vanære lå ikke da på ham, Guds aller helligste Sønn!

Hvordan kunne den kjærligste Faders øyne tåle å se ham i dette selskapet, på dette stedet, hengende mellom røvere på forbannelsens tre? Og han så ham og lot ham henge.

Hvorfor? Fordi han hatet ham? Å nei! Men fordi han elsket deg og ville slette ut dine overtredelser og gjøre overtredere til rettferdige og salige mennesker.

Slik elsker bare Gud. Slik kan intet menneske og ingen engel elske.

Men nettopp fordi han fornedret seg så dypt og ikke forsmådde overtrederne, skal han også få en mangfoldig skare av syndere til del og eiendom, og til og med få de sterke, de groveste og mest forherdede overtredere, til bytte.

Kjære sjel, se da rett på din Frelser på korset – i hans vanære og i hans kjærlighet!

Hvor mye virker ikke hans kjærlighet! Hvor mange herlige og utallige frukter bærer ikke dette treet! Hvor langt rekker ikke kraften av hans lidelser og av de bønnene han sendte opp for syndere mens han led!

Syndere fra alle århundrer og alle folkeslag på jorden har hans blødende forbønner på korset å takke for sin frelse. Og det blir ingen ende på at hans bønner blir hørt; evighetenes evigheter skal kunne fortelle om det.

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Minn, o Jesus, tidt mitt hjerte
om din trengsel, kval og nød;
minn meg om din sjelesmerte,
om ditt kors og om din død;
da mitt liv skal prise deg
og min død evindelig,
når du hist mitt støv oppliver
og meg seierskronen giver.

14. mars

> «De ga ham da vin blandet med galle, men da han hadde smakt det, ville han ikke drikke» (Matt 27,34).

«Men Jesus sa: Far, forlat dem, for de vet ikke hva de gjør» (Luk 23,34).

De rekker ham galle; han gjengjelder gallen med den søte bønnen om at syndene deres må bli tilgitt. Hva er vel alt vårt liv og strev, som han ser hos oss og tar imot av oss, annet enn bare galle? For synden – og synd er jo alt han finner hos oss – er beskere for ham enn galle, og mer motbydelig for hans smak enn eddik og myrravin.

Han liker ikke denne beske drikken som vi rekker ham. Men han forkaster og forbanner oss ikke for det. Tvert imot trer han fram for sin Far i vårt sted og ber ham om ikke å tilregne oss syndene våre og ikke gå i rette med oss.

Men når han nå har benådet deg, skal du ikke lenger rekke ham galle og eddik eller myrravin, men kjærlighetens og takknemlighetens søte vin. Nå skal sjelen din henge ved ham med et kjærlig og trofast hjerte.

Den beske gallen av onde lyster, hat, misunnelse og annet slikt er uutholdelig for ham. Derfor vil hans nåde forvandle den hos deg til en brennende lengsel etter å behage ham, til et hellig alvor i å fornekte all ugudelighet og leve sedelig og rettferdig og gudfryktig i denne verden.

Han vender seg fra sine mordere til Faderen, men ikke mot dem – han ber for dem. Han kaller ikke ned hevn, men sin Fars barmhjertighet over sine fiender. Han sender ikke opp anklager, men unnskyldninger og forbønner. Han krever ikke av sin Far at han skal sende ned straff og ild og tilintetgjøre fiendene hans,

men at han vil gi dem tilgivelsens nåde, dra dem til seg og frelse dem og gjøre dem salige.

Mel.: Gå under Jesu kors å stå.

Du først for dine fiender ba:
O kjære Fader, dem forlat!
For hva de gjør, det vet de ei,
så blind' de går på syndens vei.

O Jesus, be du og for meg!
Du ser hvor blind og skrøpelig
jeg ofte her i verden går!
Men ved din bønn jeg styrke får.

15. mars

«De som gikk forbi, spottet ham, ristet på hodet» (Matt 27,39).

«En av ugjerningsmennene som hang der, spottet ham. … Og han sa: Jesus, husk meg når du kommer i ditt rike. Og han sa til ham: Sannelig sier jeg deg: I dag skal du være med meg i Paradis!» (Luk 23,39.42–43).

«… sa han til sin mor: Kvinne, se, det er din sønn! Deretter sa han til disippelen: Se, det er din mor!» (Joh 19,26–27).

De spotter; han frelser. De rister på hodet av ham for å såre ham; han ryster synderes hjerter for å gjøre vel mot dem.

Men mens de alle sammen, både prestene og folket, spottet ham, mens alle forkastet og forbannet ham, var det likevel én som ba til ham. Han var riktignok ikke annet enn en røver og ingen helgen, men bønnen hans ble likevel hørt. Han ba ikke om å bli befridd fra korset, men om å komme inn i himmelriket etter døden på korset.

Det var en stor bønn: En røver ber om himmelriket! Hvordan kan det gå an? Og likevel ble bønnen hans innvilget på stedet.

Jo mer andre banner og spotter, håner og forakter, desto mer tillitsfullt skal du be – for desto mer får du. Jo mindre menneskene omkring deg søker, kjenner og elsker Kristus, desto fastere skal du bekjenne deg til ham i troen – for desto gladere tar han imot deg, og desto mer velkommen er du hos ham.

Og selv om du regner deg like lite verdig til nåden og himmelriket som røveren: Er bare hjertet ditt like sønderknust, angrende, troende og tillitsfullt som hans, og skammer du deg like lite som han over å bekjenne for all verden at du er en forbryter som har fortjent døden, og at Kristus er rikets Herre og din Redningsmann og Frelser – da skal også du få det samme svaret og løftet som røveren fikk.

Han fordømte seg selv, og Kristus erklærte ham for salig. Han svømte mot hele verdens strøm. Han rettet seg verken etter prestene som hånte, eller etter folket som spottet, heller ikke etter spotteren som ble korsfestet sammen med ham, men søkte bare Kristus og hans rike, og alt ble gitt ham.

Gå du og gjør likeså!

Når han på korset så til syndere og tok imot dem, hvordan skulle han da kunne glemme sine venner og sine kjære? Ordene hans til Maria og Johannes

vitner tydelig nok om hans uforanderlige kjærlighet til vennene sine, og om hans troskap mot dem helt til enden.

Han er den ømmeste venn. Intet menneskehjerte føler som han.

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Jesus syndere annammer;
salig hver som på ham tror!
Han seg ei ved noen skammer –
trøst for synder arm på jord!
Merk, min sjel, hva her nå skjer;
her du jo beviser ser
i den mann som med ham døde,
at han ingen vil utstøte.

Han jo kjærlig til seg drager
fra sitt kors i bitter ve
den som tilflukt til ham tager
og i ham sin fred vil se.
Før den mann var Satans trell;
nå blir alting godt og vel;
nå hans sjel mot frelsen higer,
Jesus mildt den ham tilsier.

Når mitt lik i jord skal senkes,
la i Paradis min sjel
hos deg, milde Frelser, benkes
som din kjøpte arv og del!
Du min rette Herre er;
la meg, mens jeg vandrer her,
annet åk enn ditt ei bære,
så jeg hist hos deg må være!

16. mars

«Men fra den sjette time falt det et mørke over hele landet, like til den niende time. Og ved den niende time ropte Jesus med høy røst: … Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» (Matt 27,45–46).

«Han har i sitt kjøds dager, med sterkt skrik og tårer, båret fram bønner og nødrop til ham som kunne frelse ham fra døden. Og han ble bønnhørt for sin gudsfrykt» (Hebr 5,7).

Både utvendig og innvendig rugte det tykkeste mørke over ham. Da sto lysets hardeste kamp med mørket. Han, verdens lys, skulle ødelegge mørkets rike, overvinne mørkets fyrste og forvandle alle nattens barn til lysets barn. Derfor måtte han utsette seg for de forente stormene og angrepene fra Satans mørke krefter.

Det måtte komme til det verste. Lyset syntes allerede å ligge under og mørket å triumfere. Lyset syntes allerede slukket og mørket å ha fått herredømmet. Natt omga jorden; dagen var forsvunnet og slukt.

Men hans tålmodighet, hans sterke indre rop og hans bønner blandet med tårer, som nå hadde nådd sitt høyeste i hans sjel, trengte igjennom, overvant alt og fullførte seieren.

Da viste han hvordan den kristne må seire ved å ligge under, og hvordan lysets fiende, helvete, må ligge under ved å seire. Her på korset, i disse ordene, kan vi se kristendommen i dens sanne skikkelse.

Når alle lys går ut og dagen er hyllet i svart natt, når Gud selv har gjort seg til en fiende og motstander og synes å stå på fiendenes side, så selv den som har den sterkeste tro og den største fortrolighet til Gud, ikke kan bære fram annet enn klager og sterke rop – da er seieren nær og triumfen sikker.

Bli her, kjære sjel! Dette sterke ropet, disse bønnene blandet med tårer fra Jesus i hans dypeste forlatthet, har frelst deg fra det evige mørket og den evige død.

Slik måtte din Gjenløser bli forlatt og engstes, for at du kunne bli tatt imot og trøstet. All din trøst og fred strømmer ut av denne kilden, Jesu angst.

Mel.: Gå under Jesu kors å stå.

Det fjerde ord var fryktelig,
og aldri hørte himlen slikt:
Min Gud, min Gud, hvi haver du
i denne nød forlatt meg nu?

For min skyld du i mulm og natt
deg følte så av Gud forlatt,
så aldri jeg forlates skal
i dødens dype skyggers dal.

17. mars

> «Etter dette, da Jesus visste at nå var alt fullbrakt, og for at Skriften skulle bli oppfylt, sier han: Jeg tørster! … De satte da en svamp, fylt av eddik, på en isopstilk og holdt den opp til munnen hans» (Joh 19,28–29).

Etter de mørke timene da han hadde vært forlatt av Gud, kjente Jesus allerede seieren i sitt indre. Han så alle ting fullført: den fangne menneskeslektens evige forløsning og alle dens fienders nederlag. Og mens han visste dette, sier han: «Jeg tørster!»

Hva tørster du etter? Du evige, som alles øyne vokter på, du som lukker opp din hånd og metter alt levende med det som er godt for dem, du som gir vann i ørkenen og strømmer i ødemarken, så ditt folk, dine utvalgte, kan drikke (Jes 43,20) – du som gjorde vann til vin og lot vann springe ut av en klippe for å slukke tørsten både hos mennesker og dyr – du som gir regn på den tørre jorden, samler havets vann som en dynge og måler det med din hånd – hva tørster du etter?

Etter vår frelse, etter dine forløstes salighet.

Men hva slukker de tørsten din med? Du tørster, og eddik er det du får å drikke. Det er det sanne bildet på hvordan menneskene takker sin Skaper og Frelser og gjengjelder hans velgjerninger.

Hvor mange slags drikker og frukter har han ikke skapt for å slukke menneskets tørst og styrke det! Og ham rekker de eddik, nå når han tørster for oss og i vårt sted. Men slik ville han det selv; slik sto det skrevet (Sal 69,22).

Denne brennende tørsten er blitt en brønn for oss som aldri tørker ut, en livets strøm, den søteste kilde til forfriskning. Han, den gode hyrde, tørstet slik for at han kunne la oss ligge i grønne enger og lede oss til hvilens vann (Sal 23,2). Han, livets kilde, ble selv uttørket og tørstet, for at vi skulle kunne øse vann med glede av frelsens kilder (Jes 12,3).

Han måtte plages av tørst, for at han kunne innby alle og si: «Nå vel, alle dere som tørster, kom til vannene!» (Jes 55,1). For på den samme dagen – etter at han hadde tørstet – skulle levende vann strømme ut fra Jerusalem, fra Golgata, der han led den brennende tørsten og vansmektet (Sak 14,8).

Du, Jesus, måtte tørste, for at du kunne si: «Den som drikker av det vannet jeg vil gi ham, skal aldri i evighet tørste.» «Den som tror på meg, … fra hans indre skal det flyte strømmer av levende vann.» «Jeg vil gi den tørste å drikke av livets vannkilde for intet.» «Og jeg vil stenke rent vann på dere» (Joh 4,14; 7,38; Åp 21,6; Esek 36,25).

Slikt vann, slik forfriskning har din tørst gjort i stand for oss. Vi drikker alle av din tørst; at du vansmektet, gir oss ny kraft.

Mel.: Gå under Jesu kors å stå.

All verdens synder bar Guds Lam,
og vredens ild fortærte ham;
Jeg tørster, sa han, og han fikk
kun eddik sur til leskedrikk.

Det trøster derfor sinn og mot
at jeg en evig gledesflod
for denne sure drikk skal få
fra frelsens kilde, livets å.

18. mars

«Da Jesus hadde fått vineddiken, sa han: Det er fullbrakt!» (Joh 19,30). «Og Jesus ropte med høy røst og sa: Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» (Luk 23,46). «Og han bøyde sitt hode og oppga sin ånd» (Joh 19,30).

Fall ned her og tilbe! Et større ord er aldri blitt sagt på jorden; et ord med større følger er aldri blitt hørt.

Sjel, hva er fullbrakt? Din frelse, din evige forløsning, rettferdiggjørelse, helliggjørelse og salighet. At syndene dine blir slettet ut. Ditt levende håp om den evige herlighet. Din rett som barn og arving hos Gud.

Det er fullbrakt at du blir skapt for andre gang, skapt på nytt: forvandlet fra et mørkets barn til et lysets og salighetens barn, fra en trell under synden og djevelen til Guds frie nådebarn, fra helvetes bytte til en av Guds husfolk og en medborger med de hellige i himmelen, fra et tilholdssted for de urene ånder til et Guds tempel, en bolig for den hellige treenighet.

Og hvem kan si, hvem kan nevne alt det Guds Sønn har fullbrakt ved sin lidelse og død?

Alt dette er nå ditt. Det er fullbrakt for deg, gjort i stand og ferdig for deg. Du kan få det og eie det; det er tiltenkt deg og blir tilbudt deg i evangeliet.

Og hva ville vel Guds Sønn – han som har betalt for alt dette med så mange lidelser og med døden – hva ville han heller se enn at du allerede eide det og gledet deg over det, at han kunne finne alle disse fruktene av sin forløsning hos deg?

Hele dagen rekker han sine gjennomborede hender ut til deg for å kunne øse ut i fanget ditt og gi deg det han så sårt har vunnet for deg.

Lukk din munn vidt opp, og la deg fylle med det gode i hans hus! Tro, elsk og håp! Overgi deg med hele din sjel til ham som fullender deg og er din frelses opphavsmann, så skal alt bli ditt og være ditt i evighet.

Men ros deg ikke av ham og hans nåde bare med tungen. La hjertet ditt være fullt av kraften, fylden og nåden i Jesu forløsning, så vil også munnen din flyte over av det.

Mel.: Gå under Jesu kors å stå.

Da lød hans ord: Det er fullbrakt!
Og større ord ble aldri sagt.
Nå står meg åpen himlens port;
for meg har Jesus fyllestgjort.

Det siste sukk, det siste rop
var fullt av livets store håp;
han sa: O Fader, i din hånd
befaler jeg min sjel og ånd.

Det ord, det ord, det trenger inn
uti mitt hjerte og mitt sinn;
gid det og blir det siste ord
jeg taler her på denne jord!

19. mars

> «Hvem er den som fordømmer? Kristus er den som er død, … som også går i forbønn for oss» (Rom 8,34).

«Hvem er den som fordømmer?» Slik spør Paulus. Spør også du slik, når synden og Satan vil storme løs på deg og ta fra deg all trøst og tro.

Fly til Kristi kors! Se på ham, se hvordan han bøyer hodet og dør. Til deg bøyer han det; for deg dør han, for at du skal leve, og leve i ham.

Å, for et hellig sted å dvele: ved Jesu død på korset!

Likesom biene hviler på blomstene, senker seg dypt ned i begeret deres og suger den søte saften, slik legger hver gudfryktig sjel seg på Kristi kors. Den senker hjertet og tankene sine dypt, så dypt som mulig, ned i begeret og dypet i hans lidende og forsonende kjærlighet, og øser av den evige legedomskilden all trøst for livet og døden.

Hvilken større trøst kunne Faderen gi de syndige menneskene enn at han lot sin Sønn dø for dem på korset?

Hvem kan nå tilregne oss syndene våre? Hvem kan dømme eller fordømme oss? Han som vi har krenket og syndet mot, og som alene ville hatt rett til å

fordømme og straffe, har jo selv latt seg fordømme og drepe for de syndere som hadde fortjent dom og straff.

Dommeren selv dør for forbryteren; hvem vil da anklage og dømme forbryteren? Herren, dommeren, bærer tjenerens straff; hvem vil da straffe tjeneren? Den som er gjort urett, ber for forbryteren; hvem vil da fordømme ham?

Mel.: Jesus er mitt håp og trøst.

Jesus, når jeg synet ned
i de dype grunner senker,
på din store kjærlighet
til meg arme synder tenker,
å, da blir jeg så glad
som jeg snart i himlen satt.

Lammet være pris og makt,
som seg lot for synden slakte
for å opprette nådens pakt,
som en evig frelse brakte!
Den jeg uti dåpen får
og med Jesus barnekår.

Helvete, i lenker lagt,
kan seg over meg ei glede,
og den onde verdens makt
vil jeg under føtter trede;
ja, ved Jesu kraft det skjer
at jeg kun av døden ler.

Tordner det på Sinai
over alle syndeslaver,
jeg i Jesus Krist er fri;
alt det som han vunnet haver,
det er meg av Gud tilkjent
som jeg selv det hadde tjent.

Han som nåde til meg vant,
lystes i min sjel å blive,
og til sikkert festepant
vil sin Helligånd meg give;
Gud hos meg i hjertet bor,
gjør det til sitt tempelkor.

Driv da fra meg alt det skum
som mitt hjerte vil besvære;
la ditt evangelium,
dåpen, nattverden meg nære,
så jeg derved styrke får,
fast hos Gud i nåden står!

20. mars

«… om at Jesus skulle dø for folket, og ikke bare for folket, men også for å samle til ett de Guds barn som er spredt omkring» (Joh 11,51–52).

«Dette gjorde han for i seg selv å skape de to til ett nytt menneske og slik stifte fred, og i ett legeme forlike dem begge med Gud ved korset» (Ef 2,15–16).

Jødenes Messias skulle ikke bare slette ut jødenes synder, men alle menneskers. Alt i hele verden som hadde skilt seg fra Gud og var blitt uenig innbyrdes, skulle han forene med Gud igjen og forlike med hverandre.

Da hans sjel ble skilt fra legemet hans, da han døde, ble altså alt som var skilt, forent og bundet sammen for evig. Hans sjel ble utøst, og nettopp dette samlet og forente alle som var spredt.

Nå skal hans død, hans gjennomstungne hjerte, være det punktet der alle menneskers hjerter forenes. Under hans kors, ved hans hjerte, der den samme frelse og det samme liv strømmer ut til alle, skal vi alle forene oss, hvilket folkeslag og hvilken religion vi enn måtte tilhøre. Når vi har én hyrde som har gitt sitt liv for alle fårene, skal også vi alle være én hjord.

Alle skillelinjer, partier og splittelser er en skam for Kristus og hans død. For han døde og lot hjertet sitt bli gjennomstunget, for at alt som var splittet, skulle bli forent i ham.

Å, måtte hans blod og død, som intet menneske blir salig uten, snart samle alle Guds spredte barn! For ennå er de så langt fra hverandre, splittet av usle ting.

La oss se bort fra alt annet og bare se på ham og hans kors! Så blir vi ett legeme under ett hode, så skal vi ha fred både innvendig og utvendig og bare være ett menneske.

Men det gamle mennesket, som ennå har så mye liv overalt, skiller og vil skille, helt til det blir slått i hjel på Kristi kors.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

O dere som har Herren kjær,
stå sammen, ak, stå sammen nær,
forbindes rett i kjærlighet
og tenk på vår dåps ed
og på hva Jesus oss har sagt
og hver især på hjertet lagt!

O Jesus, du som kom hit ned
å stifte fred og kjærlighet,
utbred ditt rike vidt og bredt,
forbind oss alle rett til ett,
så vi med deg og dine må
til evig tid i samfunn stå.

21. mars

«Jerusalems døtre! Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og deres barn. … For gjør de slik med det grønne treet, hva skal så skje med det tørre?» (Luk 23,28.31).

«Og er det med nød og neppe den rettferdige blir frelst, hvordan skal det da gå med den ugudelige og synderen?» (1 Pet 4,18).

De gudfryktige kvinnene som fulgte Jesus, gråt da deres Mester ble ført som en dødsdømt forbryter gjennom de folkerike gatene i den såkalte hellige stad.

Og hvem skulle ikke ha grått? Hvem skulle ikke ennå gråte hver gang han tenker: Slik vanære måtte min uskyldige Frelser lide for meg, en synder som har fortjent vanære – og jeg lønner ham så ille for det! Det faller meg så tungt å lide selv en liten skam for hans skyld.

Dette så Frelseren forut. Han klandret ikke tårene deres, og han sa heller ikke at de ikke skulle gråte – for det skulle de – men ikke over ham. Han trenger ikke våre tårer; over oss selv skal vi gråte.

Du vil vel ikke spørre: Hvorfor? Kjenner du ditt eget hjerte, vil du finne nok å gråte over der, ja, å gråte blod over, om du kunne.

For når slikt skjer med det grønne treet, med Guds Sønn – når Gud for syndens skyld ikke sparer sin egen Sønn, men gir ham til slik vanære, til kors og død – hva skal da ikke skje med det tørre? Hva vil ikke Gud gjøre med den synder som ikke lar seg bløtgjøre, omvende og frelse ved denne store kjærligheten fra Gud!

Hva vil han da ikke gjøre med de falske kristne, som vil hykle og gråte, men likevel ikke henger ved Frelseren av hele sitt hjerte og fremdeles lever for verden og seg selv, og ikke for ham som er død for dem!

Du tørre tre, du magre kristne, som uten hjerte, uten omvendelse, uten kjærlighet kaller Jesus din Frelser og sier: Herre, Herre! men ikke gjør hans vilje – du som roser deg av Kristi rettferdighet og fortjeneste og likevel nøyer deg med fariseernes rettferdighet – du tørre tre!

Se her Kristi lidelse, se hva Gud gjør med det grønne treet! Begynn å grønnes igjen, og pod deg ved omvendelse, tro og kjærlighet inn i det grønne treet, Kristi kors, i samfunnet med hans lidelser og død! Så skal du ikke bli brent opp, men slippe den evige ild.

Mel.: Hvem ene later Herren råde.

Til Golgata vår Jesus treder;
det tunge kors han bærer på.
En flokk der følger ham og gråter;
å, la oss med i flokken gå!
Hver tåre, her for ham utøst,
blir sæd til gledens rike høst.

Min Frelser! Ja, vel må jeg gråte,
ei over deg, men over meg;
av meg du har så liten glede,
skjønt jeg så mye koster deg.
At jeg ei før er blitt din,
det smerter dypt meg i mitt sinn.

Ak, at jeg deg så sildig kjente,
enskjønt ditt kall så vennlig var!
Dog, mens jeg meg fra deg vendte,

du alt meg i ditt hjerte bar;
ditt blod, det ropte idelig:
Kom hit! For jeg forløste deg.

Ak, kunne jeg snart ferdig bli
herfra å flytte hjem til deg!
For mye truer her i livet
fra deg ennå å skille meg.
O du som seier vunnet har,
ditt arme barn hos deg bevar!

22. mars

> «Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere. … For ble vi forlikt med Gud ved hans Sønns død, da vi var fiender, skal vi så mye mer bli frelst ved hans liv, etter at vi er blitt forlikt» (Rom 5,8.10).

Hvordan kunne kjærligheten bedre vise seg og herliggjøre seg enn ved å dø for sine fiender og for syndere? Vil den vel nå overgi oss til død og fortapelse, etter at vi har lært den å kjenne, trodd på den, tatt imot den og har den boende i hjertene våre?

For et pant på vår kommende salighet og det evige liv har den ikke gitt oss! Jeg kunne nesten si at pantet vi allerede har, er større enn – eller like stort som – det som det er pant på, og som vi derfor venter å få.

Kjærligheten er vårt pant og vårt håp, vårt evige liv. Den er vår – her som en forsmak og hist i full nytelse – evig vår.

Har Gud søkt oss og funnet oss da vi flyktet fra ham, kunne han da flykte fra oss og støte oss fra seg når vi søker og finner ham?

Har Gud fått i stand vår forsoning, enda den kostet hans Sønns blod og død, skulle han da kaste oss bort igjen, og ikke tvert imot frelse oss, når vår frelse enda mer vil herliggjøre hans Sønns liv og øke hans ære? Har han gjort godt mot oss da vi var hans fiender, skulle han da gjengjelde oss med ondt etter at vi er blitt hans venner?

Da vi elsket synden og tjente Satan, døde han for oss. Skulle han da nå drepe og ødelegge oss, når vi elsker og tjener ham?

Elsket han inntil døden dem som hatet ham, hvor høyt vil han da ikke elske dem som elsker ham!

La oss derfor ikke lenger vike fra Jesu kors, så vi kan lære Guds kjærlighet å kjenne i hele dens storhet og herlighet, og lære å elske den, håpe på den og stole på den!

Egen melodi.

O store Gud, din kjærlighet
jeg aldri nok kan skatte;
det rikdoms dyp jeg ikke vet
med all min sans å fatte:
hvordan du elsket verden så,
din Sønn du ville give,

at hver som tror på hannem, må
i himlen salig blive.

I vår natur han kledde seg
og den med din forente,
og for vår arv i himmerig
i trelldoms kår han tjente;
for Jesus Kristus ved sitt blod
har fred med deg opprettet,
og i den dyrebare flod
er all vår synd avtvettet.

Min sjel, vær derfor frisk og fro,
bli full av himmelglede!
Du kan i fast, frimodig tro
nå for Guds ansikt trede;
for døden mistet har sin brodd,
og slangens lumske hode
ved kvinnens sæd er undertrådt.
Gud være evig lovet!

23. mars

«For med ett offer har han for alltid gjort dem fullkomne som blir helliget» (Hebr 10,14).

«På den dagen skal det være en åpnet kilde for Davids hus og for Jerusalems innbyggere mot synd og urenhet» (Sak 13,1; jf. Hebr 10,22).

Vår Frelsers død er et offer og en kilde. Den er et offer som forsoner og rettferdiggjør synderen, og en kilde til sunnhet og full helbredelse for alle laster.

Den er på alle måter en fullkommen forløsning, befrielse fra synd og helliggjørelse. Den tar skylden og straffen bort fra samvittigheten og rykker syndens rot opp av hjertet, så den ikke lenger kan bryte fram og få herredømmet igjen.

Den er et offer som gjelder fullt ut for all synd i hele verden, så ingen synder trenger å fortvile, hvor store og mange syndene hans enn er – ja, om de så var flere enn sandkornene ved stranden, dråpene i havet og bladene på trærne. Jesu offer sletter ut all hans skyld, har båret all hans straff og har gjort fullkommen forsoning for ham.

Og like fullgodt og i seg selv tilstrekkelig er det også til helliggjørelse. Hver gang spor av synden viser seg hos oss, trenger vi bare å gå til denne kilden og øse av denne helsebrønnen. Der veller livets vann fram, som hver gang vasker bort vår urenhet og samtidig gir oss nye krefter til å bli helbredet for synden og bli sterke på sjel og ånd.

Dette er altså den sanne helsebrønnen, den eneste som fortjener det navnet. Salig er den som ikke bare ønsker å bli vasket, men også å bli frisk.

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Du spør, du bange hjerte:
Hvor skal jeg finne råd?
Hvem stiller sjelens smerte?

Hvem tørker hjertets gråt?
All verden kan ei trøste;
den beste trøst kun var
lik vannet som man øste
i sønderbrutte kar.

Forgjeves legen øver
på sjelens sår sin kunst,
og hvilken urt du prøver,
du prøver den omsonst.
Dog én er enn tilbake;
til ham, o sjel, fly hen!
Utøs for ham din klage;
han hører synderen.

Ham ene er det givet
å løse hjertets bånd!
Ved ham oppstår til livet
hver syndefallen ånd;
da han på korset døde,
der liv og frelse kom,
og i hans blod det røde
er evig legedom.

Og var enn knust mitt hjerte
av syndens tunge vekt,
han stiller all min smerte;
ved ham jeg blir legt.
Når synder meg da sårer,
rekk ut din legehånd!
O Jesus, tørk min tåre,
oppreis igjen min ånd!

24. mars

> «Ubotelig er din skade, ulegelig ditt sår. … For jeg vil gi deg helsen tilbake og lege dine sår, sier Herren» (Jer 30,12.17).

«… og ved hans sår har vi fått legedom» (Jes 53,5; 1 Pet 2,24).

Her sier Gud Herren deg hvem og hvordan du er – la det nå en gang bli sagt deg! Din sykdom er ulegelig, ditt sår dødelig. Hvem ville våge å si deg slike ting, om ikke Herren gjorde det, han som du ikke tør motsi?

Han kjenner deg til bunns. Vær viss på at Gud ikke overdriver. Det er ingen redning for deg om ikke han redder deg.

Men hvor ille, ja fortvilet tilstanden din enn er, så kaster han deg likevel ikke bort ennå. «Jeg vil gi deg helsen tilbake og lege dine sår», sier han. Tror du ham på det første, at du er helt fordervet og uhelbredelig, så tro ham også på det andre: at han ennå både vil og kan helbrede deg.

Nekt ikke, skjul ikke din fordervelse. Dekk ikke sårene dine til med hykleri, for slik blir de ikke legt.

Gi Gud æren! Bekjenn at hans ord er sannhet, og at du er fordervet i grunn og bunn; så gir han deg frelse og liv.

Ved hva? Ved sine sår, ved Jesu sår. Han ble såret for våre overtredelser og knust for våre misgjerninger, og ved det ble vi legt. Bare vi først kjenner oss sønderknust og virkelig såret i ånden, skal vi ikke mangle frelse.

Men den som nekter sin fordervelse og ikke vil regnes som ond, eller som tror han kan helbrede seg selv, eller som bare dekker sårene sine med ordene «Jesu sår» uten å la seg helbrede grundig og fullstendig – hans skade er, kunne jeg si, mer enn fortvilet; hans sår kan ikke leges i all evighet.

Gjør ikke Jesu sår til bare et plaster som dekker over dine sår! Legedom, legedom skal de være for deg! Mange sier: «Vi er legt ved hans sår», og likevel er de ikke legt, men fulle av sår i samvittigheten.

Har du derimot virkelig fått tilgivelse ved hans sår, så bli i hans sår, og vokt deg for synden ved deres kraft, så den ikke skal tilføye deg nye sår – så du ikke blir et tre som er dødt to ganger, og som det er vanskelig å få liv i igjen!

Mel.: Våkn opp og slå på dine strenge.

O hvem kan lege og fordrive
den syndesykdom ond og led?
Det kan du, Jesus; kom å blive
meg visdom, kraft og hellighet!
Din død og lære kan alene
mot syndens nød og jammer tjene.

Død er min sjel til alt det gode;
den intet vet og intet kan.
O la din kraft den skade bode,
gi slik en vilje og forstand
at jeg et dyktig tre kan være,
som vil deg gode frukter bære.

Jeg fattig er og full av plage;
o nåderike Jesus, kom
og la mitt arme hjerte smage
ditt søte evangelium,
så jeg endog her i live
kan derved rik og salig blive!

25. mars

«Tal til Israels barn og si: Avgi de tilfluktsstedene … Dit skal en drapsmann kunne flykte når han har slått noen i hjel av vanvare, uten forsett» (Jos 20,2–3).

«Men om noen med overlegg dreper sin neste med svik, da skal du ta ham, om det så er fra mitt alter: Han skal dø» (2 Mos 21,14).

«Min due i klippens kløfter, i fjelltindens ly!» (Høys 2,14). «Der skal være en hytte til skygge mot heten om dagen og et tilfluktssted, et skjul mot vannskyll og regn» (Jes 4,6).

Israels fristeder ga trygghet, vern og redning til en drapsmann når drapet var skjedd av vanvare og uten forsett, så ingen blodhevner våget å gripe ham. Men en morder som drepte med forsett og svik, hjalp de ikke.

Disse fristedene er et bilde på Jesu sår. Også de står åpne som et fristed for hver synder som ærlig og oppriktig bekjenner syndene sine. De gir ham vern mot dom, død, djevel og helvete, som forfølger hver synder som blodhevnere og truer ham med evig fortapelse.

Den som skjuler seg i Jesu sår fordi han er lei av synden og virkelig vil bli fri fra den ved en alvorlig omvendelse, han er uangripelig; han er berget.

Men en morder med forsett var ikke engang trygg og fikk ikke vern i selve templet, om han så grep om alterets horn; han ble tatt, ført bort og overgitt til den straffen han hadde fortjent.

Slik kan og skal heller ingen synder og ingen hellig trøste seg med Jesu sår, så sant han ikke oppriktig og ærlig omvender seg – så sant han ennå i løndom eller åpenlyst elsker verden og synden, og når han bare griper Jesu sår og fortjeneste med munnen og ikke med hjertet.

En slik blir revet bort fra korsets alter, fra Jesu sår, som han bare fører i munnen, og blir kastet i sjøen som brenner med ild og svovel, sammen med hykleren.

Men for alle som er ærlig omvendt, for alle som for alvor søker frelse, for alle ivrige og samvittighetsfulle sjeler som er bekymret for sin frelse, er Jesu sår salige fristeder, klippekløfter og skjul i tårnet.

Der blir de fri og frelst fra den vrede, den dom, den straff, den død, det helvete som de hadde fortjent med syndene sine.

Der finner de skygge, kjølighet, vern, frelse og salighet i hver trengselens hete, i hver nød og plage.

En virkelig gudfryktig sjel forlater aldri mer et slikt sted. Der finner den evig hvile og glede, all sin kraft og styrke, overflod og full tilfredsstillelse.

Egen melodi.

Jesus, dine dype vunder
og din smertefulle død
trøster meg i alle stunder
udi livs- og sjelenød.
Faller noe ondt meg inn,
straks jeg tenker i mitt sinn
på din pine, som forbyder
meg å drive skjemt med lyder.

Ja, mot alting som meg krenker,
give dine vunder kraft;
når seg hjertet i dem senker,
finner jeg ny levesaft.
Din den himmelsøte død
vender all min nag og nød:
at du salighet meg brakte
da du døden for meg smakte.

Har jeg deg udi mitt hjerte,
du all godhets kildespring,
jeg da finner ingen smerte
enn i dødens siste sting.
Ingen fiende skader meg
når jeg skjuler meg i deg;
hvem med dine sår seg dekker,
ham til livet du oppvekker.

26. mars

> «Vi vet at vårt gamle menneske ble korsfestet med ham for at syndelegemet skulle bli tilintetgjort, så vi ikke lenger skal være slaver under synden» (Rom 6,6).

«Jeg er korsfestet med Kristus» (Gal 2,19). «Men det skal være langt fra meg å rose meg, uten av vår Herre Jesu Kristi kors! For ved det er verden blitt korsfestet for meg og jeg for verden» (Gal 6,14).

Mange av apostelens ord sier vi gjerne etter ham. Men disse hører vi sjelden – i alle fall ikke sagt i sannhet.

Likevel kan den sanne kristne ikke hoppe over dem, slik de lette sommerfuglene flyr over blomstene uten å suge honning av dem. For det er nettopp her den beste honningen er å finne.

Korset, den Korsfestede, må være i oss, så sant vi i sannhet tror på ham. Og når denne salighetens klippe er i oss, vil alle bølgene fra de stormende lidenskapene som velter inn, alle fristelser fra kjødet, verden og djevelen, bryte seg mot den, knuses, miste sin kraft og dø.

Gjør ikke Kristus og hans kors eller hans fortjeneste til en tjener for synden hos deg, men til en som ødelegger synden – en som knuser slangens hode inne i deg, og ikke bare utenfor deg.

Når verden og synden og hver tilbøyelighet til synd, ja, allerede tanken på synd, er et kors for deg, og du nettopp derfor dreper den med Kristi kors eller på Kristi kors, da er du – ditt gamle menneske – korsfestet med Kristus.

Og da kan du i sannhet rose deg av Kristi kors – men heller ikke av noe annet enn Kristi kors. For bare det makter å korsfeste synden, det gamle mennesket, i deg. Uten ham og hans kors er alt ditt strev forgjeves, og all din ros bare skam og skade.

Mel.: Jeg vil din pris utsynge.

O hjelp at jeg korsfester
den gamle Adam så
at han ei blir min mester;
o hjelp meg at jeg må
i live være død
fra synd, fra skam, fra laster,
som meg i døden kaster;
hjelp, Jesus, av den nød!

27. mars

«Men døde vi med Kristus, da tror vi at vi også skal leve med ham» (Rom 6,8; jf. v. 5).

«… han som døde for oss, for at vi – enten vi våker eller sover – skal leve sammen med ham» (1 Tess 5,10).

Han har vunnet oss for seg ved å dø for oss. Vi skal høre ham til, høre ham til i evighet; derfor døde han.

Ve den som trekker seg unna ham, som gir seg ut for å tro på ham og likevel ikke lever for ham!

Den som lever for ham eller i ham, lever sammen med ham, slik Paulus vil ha det, likesom disippelen med mesteren i ett hus, i ett verksted. Den som lever så fortrolig og vennskapelig med ham, har lett for å bli ferdig med synden.

Kommer den, ser disippelen bare på mesteren, og så er han ferdig med den; den pakker seg bort.

Men kommer den igjen – nå ja, så er det lov å kaste et blikk på mesteren igjen; jo oftere, jo bedre, det ser han gjerne. Hvert blikk som sendes ham, bringer med seg et tordenslag mot synden og er dessuten et vern mot den.

Ja, samlivet med Jesus er det saligste liv. Visste bare menneskene det, ville de slett ikke ønske seg noe bedre.

Og enten vi våker eller sover – likegyldig om vi sover i sengen eller i graven, om vi våker her eller hist – skal vi alltid være med ham. Vi skal slett ikke kunne få ham ut av øynene, hjertet og sinnet, og heller ikke prøve på det.

Derfor, nettopp derfor døde Kristus. Så viktig var du i hans øyne. Et slikt liv vil hans død gi deg – her og hist – for det skal være og bli et evig, uavbrutt samliv.

Mel.: Hjelp, Gud, at jeg nå kunne.

Når meg min synd vil krenke,
o søte Jesus Krist,
da la meg vel betenke
at du korsfestet est
og all min syndestraff og ve
har taget, da du døde,
med deg på korsets tre.

Ak, la din pinsels plage
hver time og hvert sted
meg minne å forjage
all synds begjærlighet;
ja, la meg ei evindelig
forglemme hva det kostet
da du forløste meg.

Og når min død tilstunder,
da la meg finne trøst
i dine sår og vunder
og tro for ganske visst
at som mitt håp er satt til deg,

så skal jeg deg bekomme
å se evindelig!

28. mars

«Se der Guds lam, som bærer bort verdens synd!» (Joh 1,29).

«For dere vet at det ikke var med forgjengelige ting, med sølv eller gull, dere ble kjøpt fri fra den dårlige ferd som var arvet fra fedrene, men med Kristi dyrebare blod, som blodet av et feilfritt og lyteløst lam» (1 Pet 1,18–19).

Ja, han er det Lammet som alle Guds sendebud i den gamle og den nye pakt har pekt på. Allerede Jesaja, Israels evangelist, så det og pekte på det da han sa: «Han ble mishandlet, og han ble plaget, men han opplot ikke sin munn, lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn» (Jes 53,7).

Men han er ikke bare Guds Lam fordi han var taus og tålmodig i den dypeste og mest krenkende lidelse. Han er det først og fremst som offeret og forsoningen for våre synder. Med hans blod er vi forløst og kjøpt fri fra syndens trelldom og Satans vold, for å tjene den levende Gud.

Hva er herligere å se på, hva er yndigere og mer tiltrekkende, enn at Gud lar ham som han sender til verden for å frelse oss, tre fram som et lam?

Overfor en dommer og herre ville vi frykte og skjelve. Men et lam drar til og med barn til seg og er kjært for alle mennesker. Hvor god er ikke Herren også i dette!

Skremmer helvete deg, jager Satan frykt inn i deg, truer dommens redsler deg, så se på Lammet! Johannes viser deg det; han peker på det med fingeren.

Men det som framfor alt gjør dette Lammet så elskelig og yndig for oss, er at det bærer vår synd og ble slaktet for oss som et fullgyldig offer for vår synd.

Mel.: Hjertelig kjær haver jeg deg, Herre.

O du Guds Lam, jeg elsker deg;
du har på korset hengt for meg,
min synd tålmodig båret.
Jeg gråte må og glede meg
når jeg i troen skuer deg
for mine synder såret.
Det syn oppvekker kjærlighet;
jeg elsker deg, ja, det du vet,
og dog for lite, som du ser.
Ak, kunne jeg deg elske mer!
For sannelig, du var det verd
at jeg deg hadde mere kjær.

Så la meg da hver morgen se
deg i ditt marterbilde
og det i hjertet bære
til legedom mot syndens sår;
la, når jeg hen å sove går,
meg dypt innpreget være

at Guds enbårne Sønn for meg
har til gjenløsning gitt seg.
Ved dette minne skal du her
meg daglig vorde mere kjær;
å elske deg rett hjertelig,
det jeg med lengsel ønsker meg.

29. mars

> «For til dette ble dere kalt, fordi også Kristus led for dere, og etterlot dere et eksempel, for at dere skal følge i hans fotspor, … han som ikke skjelte igjen når han ble utskjelt og ikke truet når han led, men overlot det til ham som dømmer rettferdig, han som bar våre synder på sitt legeme opp på treet, for at vi skal dø bort fra syndene og leve for rettferdigheten» (1 Pet 2,21–24).

Fra hvilken side vi enn ser på Kristi lidelse, er den av usigelig verdi og fortjeneste for oss. Han led for oss på alle måter. Først og fremst led han for at syndene våre skulle bli tilgitt, som vår Forsoner. Da blir hans fortjeneste min fortjeneste ved troen, når jeg ser på ham som det Lammet som soner for mine synder og tar dem bort, og som ved sin lydighet til døden gir meg en nådig Gud og Far.

For det andre led og døde han for å vinne og gi oss nåde, Ånd, kraft og liv, så det indre mennesket kan bli helliget og fornyet. Hans død er en livets kilde, en helsebrønn som gjør alle friske som drikker av den.

For det tredje led og døde han som forbilde og trøst for oss i våre lidelser og i vår død, for at vi skulle ha ham for øye og vandre i hans fotspor, slik apostlene tydelig skriver.

Den som bare ser på ham som Forsoner og ikke samtidig som forbilde, tenker og handler ikke apostolisk. Det gjør heller ikke de som bare stiller ham fram som eksempel og dydsmønster, men aldri som Forsoner.

Han er alt for oss. Vi må på ingen måte dele ham opp og stykke ham i biter, men ta ham hel, slik han selv stiller seg fram og apostlene forkynner ham for oss.

Mel.: Til *deg alene, Herre Krist*.

Gud Fader være lov og pris,
som så til oss i nåde!
Den Herre Jesus likervis,
som frelste oss av våde!
Pris være og den Helligånd,
som løser oss av mørkets bånd
og fører oss til troens fred
og salighet!
Gud være takk i evighet!

30. mars

> «La hvert menneske prøve seg selv, og så ete av brødet og drikke av begeret. For den som eter og drikker uverdig, eter og drikker seg selv til dom, fordi han ikke gjør forskjell på Herrens legeme. Derfor er …» (1 Kor 11,28–30).[1]

Selvprøvelse trenger vi alltid, hver dag og hver time. Men aller minst må vi forsømme den eller utsette den til en bedre tid når vi går til den hellige nattverd. Da er den uunnværlig, ja, så nødvendig at liv og død, velsignelse og forbannelse, nåde og dom avhenger av den.

Etter det Paulus sier, drar den harde dommer over seg som går til nattverd uten å prøve seg – eller, som for ham er ett og det samme, går uverdig til den. Han viser til kjensgjerninger og eksempler fra sin egen tid: En slik uverdig nytelse hadde ført legemlig og åndelig svakhet, sykdommer og selve døden over mange.

Slik refser Herren dem som uten å prøve seg, lettsindig og uverdig tar imot hans legeme, som han ga i døden for dem, og hans kostbare blod, som han utøste for dem – dem som ikke gjør forskjell på hans legeme og vanlig jordisk mat.

Hent deg derfor ingen sykdom, et ikke dom og død i nattverden! For det kan du like lett finne der som liv og salighet.

Kraftig mat er ikke for de syke. Den gjør dem bare enda sykere og elendigere, ja, den kan til og med drepe dem. De syke bør slett ikke spise det de friske spiser. Det som fremmer de friskes helse og gir dem næring og styrke, blir gift og død for de syke når de tar det til seg i den tilstanden.

Vokt deg altså for å forvandle det evige livs mat, det guddommelige brød, den himmelske manna, til gift og forbannelse, dom og helvete for deg ved din lettsindighet og ugudelighet.

Prøv deg, ransak deg! Be om lys og selvkjennskap. Bekjenn de syndene du kjenner, for Gud og for din neste som du har krenket. Gjør det anstøtet du har gitt, godt igjen så langt du makter, og gi i det minste ikke nytt anstøt ved å gå til det hellige bord mens du fortsatt lever et lettsindig og uordentlig liv.

Forlik deg med Gud, med din neste og med ditt eget hjerte. Søk å gjenopprette freden inne i deg og utenfor deg, og vis tydelig at det er fullt alvor med din anger, omvendelse, tro og forbedring.

Vis at du vet og kjenner hvem du nærmer deg – nemlig ham som har øyne som ildslue, og som ransaker hjerter og prøver nyrer, som vet hva som bor i deg, og som kjenner alle de skjulte planene i ditt hjerte!

Mel.: Av dypest nød jeg roper må.

Vil du til Herrens alter gå,
den sak er høy og viktig;
om ellers noensinne, må
du handle her forsiktig.
Prøv om du er i slik en stand
at du med glede komme kan.
Den sak må vites riktig.

Så vit at den som hittil
i verdens skjød har sovet,
som synden ei forsake vil,
skjønt han det ofte lovet,
og kommer dog til Herrens bord,

[1]NB: «For den som eter og drikker, han eter og drikker seg selv til dom dersom han ikke akter på Herrens legeme.»

han skyldig er i Jesu mord;
hans blod er på hans hoved.

Til Jesu pine og fortred
vi alle årsak vare;
vår synd var og i flokken med
blant Jesu morderskare;
dog regnes det ei noen til
som Jesus seg tilegne vil;
han skal ei dertil svare.

Vil du da ei den synd du vet,
en gang tilsidesette?
Vil du den pine Jesus led,
evindelig forgjette?
Vil du ei kjenne nådens tid,
men rett med all din makt og flid
Guds store godhet trette?

O, la ennå dog dette råd
deg, kjære sjel, behage:
Vend om med mange sukk og gråt
din ondskap å beklage,
som du har drevet hittil;
så må du tro at Jesus vil
i nåde deg mottage.

Våkn opp! Hvi vil du, synder, gå
således hen i blinde?
Det er den høye tid, du må
dog en gang deg besinne.
Men intet råd jeg mere vet,
om Jesu store kjærlighet
deg ei kan overvinne.

31. mars

Skjærtorsdag

«Jeg har lengtet inderlig etter å ete dette påskemåltidet sammen med dere før jeg lider» (Luk 22,15).

Han lengter inderlig etter deg, du kjære nattverdgjest. Han hungrer mer etter deg enn du etter ham, som om han var den som spiste, og du maten.

Derfor sier han også et annet sted: «Jeg har mat å ete som dere ikke vet om!» Og hvem gjaldt det den gangen? En stakkars synderinne (Joh 4).

Slik er det virkelig mat for ham, noe han hungrer og inderlig lengter etter: at du kommer til hans bord med higende lengsel og brennende begjær etter å komme ham så nær som mulig, etter å forene deg så inderlig som mulig med ham, etter å minnes ham og i troen stille ham slik fram for din ånds øyne som om du så ham henge på korset – som om han rakte deg seg selv, som om du så hans blod flyte, så ham bøye hodet og dø for deg.

Frelseren har noe stort i sinne med dette måltidet. Han gir oss ikke tomme tegn på sin død; han gir deg seg selv.

Derfor vil han heller ikke ha små og trange hjerter, men vide hjerter, en stor trosmunn, en sterk hunger, for at han kan gi riktig mye – for at han kan gi alt, ja, seg selv.

Jo mer rom det er gjort i stand for ham i ditt indre, jo mer vil du ta imot av ham. Jo større lengselen din er, jo mer vil du få del i Kristus (Hebr 3,14).

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Du skjenker meg deg selv,
du selv min del vil være;
min Jesus, ak, hva skal
jeg deg igjen forære?
Alt hva jeg er og har,
for intet regnes kan;
alt hva jeg kan og vet,
det veier ei et gran.

Min tro jeg skjenker deg,
min brudgom; jeg er bruden;
jeg ville heller dø
enn leve deg foruten.
Jeg lever, dog ei jeg,
du lever selv i meg,
og hva jeg lever nå,
det lever jeg i deg.

April

1. april

Langfredag.

«Det var Gud som i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregner dem deres overtredelser. … Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud» (2 Kor 5,19.21).

Så høyt har Gud elsket verden – den syndige, troløse, dypt sunkne og utakknemlige verden – at han ofret sin uskyldige, hellige og rettferdige Sønn for den, som om den store og skjendige synderinnen var ham kjærere enn hans aller kjæreste Sønn.

I dag ser vi Guds Sønn dø på korset – dø for alle syndere, dø for de døde. Der står den hellige skrift som han har skrevet for alle mennesker for å innby dem til sitt store gjestebud og be dem: La dere forlike med Gud!

Den som ikke i dag lærer å lese dette på korset, og ikke der lærer å forstå og tro det, han lærer det aldri.

For det som Moses allerede ante og sa: «Visselig, Herren er den som elsker folkene»[1], står skrevet der med flammeskrift. Der blir det forkynt så høyt og så lettfattelig, så ettertrykkelig og så vinnende som mulig.

Å, kom alle sammen fram til Kristi kors på Golgata og se på ham i ånden! Bli der til kjærligheten som Gud elsket oss med i sin Sønns død, har trengt i all sin fylde gjennom hjerte, ånd og sjel, marg og bein og hele deres vesen – til dere av hele deres sjel kan si: Vi elsker ham fordi han elsket oss først.

Her hjelper det ikke med bare ord. Du må selv gå til Golgata, se kjærlighetens Sønn blø på korset for deg og bli hos ham med blikket festet på ham. Han selv, hans blod, hans død, hans sår og hans bøyde hode skal tale til deg. Gi nøye akt, og la alt i deg tie!

Mel.: O store Gud, din kjærlighet.

O søte Gud, din kjærlighet,
den ikke har sin like;
min sjel, min munn, min tunge vet
den ikke å utsige;
det som en bunnløs avgrunn er
når jeg rett vil beskue:

[1] NB: «Ja, han elsker sitt folk!» (5 Mos 33,3).

hvordan du kunne få meg kjær,
som intet kunne due.

Men du har elsket verden så
at før den skulle blive
fordømt og ganske undergå,
din Sønn du ville give,
som døden led i alles sted,
for alles synd å bære;
jeg derfor er i tallet med;
så skje deg evig ære!

Ja, milde Gud, din miskunnhet,
ditt bunnløst gode hjerte
så til oss, der vi ille led
i syndens ve og smerte.
O glede over glede stor,
som sjel og hjerte fyller!
La meg deg hist i englekor
få takke som jeg skylder!

2. april

> «De tok da Jesu legeme og svøpte det i linklær sammen med den velluktende salven. … På det stedet hvor Jesus ble korsfestet, var det en hage. Og i hagen var en ny grav, som ingen ennå var blitt lagt i» (Joh 19,40–41).

«Josef tok da legemet … og la det i sin nye grav» (Matt 27,59–60).

Kristi lidelse begynte i en hage og endte i en hage.

Velsignede hage, du som tok imot hans legeme, gitt for oss, i ditt fang! Grav over alle graver, du som gjemte liket av ham som skal kalle fram og vekke opp alle som ligger i gravene, til livets eller dommens oppstandelse! Salige Josef, som fikk ta Jesu legeme ned av korset og legge det i den nye graven! Hvem misunner ikke deg?

Og likevel har vi langt mer enn du når vi har Jesus boende i hjertet ved troen – når vi i sakramentet tar imot Jesu levende legeme i hjertet. Måtte bare hjertet vårt slutte å være syndens grav! Måtte det bli Kristi grav, som holder ham inne for evig, svøpt i troen, og som er forseglet for evig med en brennende kjærlighet!

For øvrig må vi ved Kristi grav tenke på hva Paulus sier: «Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død? Vi ble altså begravet med ham ved dåpen til døden» (Rom 6,3–4). Det samme sier han et annet sted (Kol 2,12). Av dette slutter han at vi ikke lenger skal tjene synden og ikke lenger la synden herske over oss.

For med Kristus, ved hans død, er vi døde fra synden og korsfestet, og slik har vi båret synden til graven. Vekk den ikke opp igjen, mine kjære! La den ligge, drept og begravet for all evighet. Kast syndens og den onde lystens døde legeme ut av hjertene deres, og ta imot Jesus, så han kan leve og herske i dere for evig.

Mel.: Med sorgen og klagen hold måte.

O kjæreste sjel, opp å våke!
For dødens og helvetes tåke
ved Frelserens død er forsvunnet,
og seieren evig er vunnet.

Bort synder og laster og lyder!
Skinn fram, dere hellige dyder!
For Jesus vil hellighet have,
at vi våre synder begrave.

Forsoningens blod det er rundet;
forløsningen har vi funnet;
vår Kristus, vår glede og ære,
han ville vårt offerlam være.

Gid renhet vårt hjerte da pryde,
og sannhet i sinnet få lyde!
Så skal vi av mørket nå trede
og påskefest holde med glede.

3. april

«Og se, det ble et stort jordskjelv. For en Herrens engel steg ned fra himmelen … og rullet steinen til side» (Matt 28,2).

«Dere søker Jesus fra Nasaret, den korsfestede» (Mark 16,6).

«Hvorfor søker dere den levende blant de døde? Han er ikke her, han er blitt reist opp!» (Luk 24,5–6).

Da Jesus kom inn i denne verden, var det engler som var hans budbærere og evangelister og forkynte den store gleden at Frelseren var født. Og ved hans nye fødsel, da han steg fram fra døden til livet igjen, er det atter engler som forkynner hans oppstandelse fra graven, hans andre åpenbaring blant de levende.

De irettesetter vennlig de gudfryktige kvinnene fordi de ennå lette blant de døde etter livets Herre, som allerede var oppstanden. For en glede må det ikke ha vært for disse kjærlige vesenene at de fikk være de første som uttalte dette store, evige evangeliet i denne verden av graver – at de som rikets herolder var de første som fikk rope ut: Han er oppstanden!

Gleder englene seg så mye over dette, enda det ikke angår dem nærmest, hvor mye mer bør da ikke vi glede oss, takke og synge! For oss døde han, for oss sto han opp, for oss lever han – og vi med ham, dersom vi står opp med ham og vandrer i et nytt liv.

Men hvordan kan vi glede oss når vi blir liggende i syndens og dødens lenker? Da søker vi den levende blant de døde, og da finner vi ham ikke. Han er bare å finne hos de levende, hos dem som er vakt opp og oppstanden med ham fra fordervelsens grav.

Mel.: Av høyheten opprunnen er.

Han er oppstanden! Store bud!
Min Gud er en forsonet Gud;
min himmel er nå åpen.

Min Jesu seierrike død
fordømmelsenes piler brøt
og knuste mørkets våpen.
O røst,
min trøst!
Ved hans seier,
som jeg eier,
helved' bever;
han var død, men se, han lever!

4. april

> «Da det var blitt kveld samme dag, den første dagen i uken, var dørene lukket der disiplene var, av frykt for judeerne. Da kom Jesus og sto midt iblant dem og sa til dem: Fred være med dere!» (Joh 20,19).

«Hvorfor er dere forferdet? … Se mine hender og mine føtter, at det er meg selv!» (Luk 24,38–39).

Disiplene løp ikke til verden da Mesteren deres var død og lå i graven. Tvert imot stengte de seg inne for den, for de fryktet verden – riktignok ikke med en helt edel frykt. De var nemlig redde for at også de skulle bli grepet og korsfestet, og til det hadde de nå verken lyst eller kraft.

Likevel var denne frykten til gagn for dem, for slik ble de bevart fra verden og ventet i stillhet på sin Frelser.

Skal Jesus stå opp i deg, og skal du bli viss på at han lever i deg, må du først stenge verden ute fra hjertet ditt. Du må holde det åpent for din Frelser alene og lengte etter ham alene.

Dernest bør du også gjerne søke fellesskap med dem som i likhet med deg venter på Israels trøst – dem som ikke slår seg til ro med en død bokstav-Kristus, men vil ha den levende Jesus. Hos de døde er og blir du død, hos de levende blir du levende.

Er du da, i likhet med disiplene, skilt og revet løs fra verden, fordypet i stille forventning, bønn og påkallelse, forent med alle gudfryktige og troende, og lengter du etter Jesus, da vil han også åpenbare seg i ånden midt i hjertet ditt, midt iblant dine, og bringe deg den fred som overgår all forstand – det rette påskebyttet, som han vant ved sin kamp og seier. Ved den blir du viss på at det er ham selv, og ikke noe hjernespinn eller gjenferd.

Egen melodi.

Jesus Krist, du seier vant;
deg ei mere graven eier,
og vi alle ved din seier
liv og evig frelse fant.
Du oppsto; o, la oss ei
hjertet fast til verden binde!
La hos deg oss styrke finne
til å gå vår himmelvei.

Gi oss kraft å følge deg;
styrk vår fot når den vil glide;
stå oss bi når vi skal stride;
gjør vår bortgang seierrik!

5. april

> «Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, som etter sin store miskunn har gjenfødt oss til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde, til en arv som er uforgjengelig og uflekket og uvisnelig, og som er gjemt for dere i himlene» (1 Pet 1,3–4).

«Døden er oppslukt til seier. Død, hvor er din brodd? Død, hvor er din seier?» (1 Kor 15,54–55).

Oppstandelsen er hovedstykket i den kristne lære. På den hviler vår tro og vårt håp, slik Paulus viser (1 Kor 15).

Var Kristus ikke oppstanden, fantes det ingen kristendom. Da var troen vår unyttig, håpet vårt tomt, læren falsk og hele evangeliet forgjeves. Da fantes det ingen tilgivelse for syndene. Da visste vi slett ikke hvordan det sto til med oss, verken i dette livet eller i det kommende – og på det kommende livet kunne vi overhodet ikke tro eller håpe.

Men oppstandelsen grunnfester alt det vi som kristne tror, håper og elsker. Framfor alt gjenføder den oss til et levende håp om det evige liv, for den sluker all frykt for døden og gjør det kommende livet synlig for oss i vår oppstandne Frelser. Han er vårt hode, så sant vi som lemmer på hans legeme henger fast ved ham i levende tro og brennende kjærlighet.

Vi ser vårt hode seire over død, helvete og Satan, sluke disse fryktelige fiendene av menneskeslekten og tråkke dem under sine føtter. Da er det så langt fra at vi kan miste motet, at vi tvert imot må triumfere med vårt hode og glede oss over seieren. For han har ikke seiret over våre fiender for seg selv alene, men også for oss. Seieren er vår, og derfor er også triumfen vår.

Når en helt slår og tilintetgjør rikets fiender – når han seirer og triumferer – da hører seieren og triumfen hele riket til. Da gleder selv den ringeste innbygger i riket seg, for også han har nytte av den, like mye som seierherren selv. Derfor triumferer alle kristne med Kristus i hans herlige oppstandelse.

Mel.: Fryd deg, du Kristi brud.

O salig påskedag!
Nå har vi vunnet sak!
Langfredags bitre minne
må nå så søtt forsvinne;
for Jesus vant med ære;
hans navn velsignet være!

Trass deg, du dødens brodd!
Du mistet har din odd;
trass helved' med ditt velde!
Du kan oss mer ei felle;

I tapte med vanære;
hans navn velsignet være!

Ei frykter jeg nå død,
ei gravens kalde skjød;
mitt støv vil Jesus vekke
og herlig overdekke
med himmelglans og ære;
hans navn velsignet være!

O Jesus, la meg så
av syndens grav oppstå,
jeg møte kan med glede
hist for ditt æressete,
deg evig lov frembære!
Ditt navn velsignet være!

6. april

«Og han døde for alle, for at de som lever, ikke lenger skal leve for seg selv, men for ham som døde og ble reist opp for dem» (2 Kor 5,15).

«Det var til dere Gud først sendte sin tjener, da han reiste ham opp for å velsigne dere når hver av dere omvender seg fra sine onde gjerninger» (Apg 3,26).

«Rens derfor ut den gamle surdeigen, så dere kan være ny deig, siden dere jo er usyret. For vårt påskelam er slaktet, Kristus» (1 Kor 5,7).

Grunnvollen for vårt håp om det evige liv ligger i Jesu oppstandelse. Nettopp derfor er den også grunnvollen og årsaken til at vi vekkes og omvender oss til et nytt liv.

For hvordan skulle vi kunne håpe å triumfere med ham over synd, død og grav, djevel og helvete, dersom vi frivillig fortsatte å være syndens, djevelens og dødens treller? Hvordan skulle vi kunne feire den evige påskegleden med vårt forklarte påskelam, dersom vi ikke renset ut den gamle surdeigen?

Vår gamle surdeig – kjøtt og blod, synd og fordervelse – kan ikke arve Guds rike. Han som har overvunnet fiendene utenfor oss, kan også overvinne dem inne i oss. Han som er død og oppstanden for oss, kan og vil gi oss kraft nok til å dø bort fra synden og leve for ham, til å stå opp med ham, rense ut all ondskapens og falskhetens surdeig og bli en ny deig, full av renhet og sannhet.

Mel.: Nå velan, vær frisk til mote.

Søte Jesus, gi meg nåde
ved din gode Helligånd,
at jeg så min gang kan råde
og veiledes ved din hånd,
at jeg ei skal falle hen
udi dødens svelg igjen,
hvorav du meg engang rykte
da du døden undertrykte.

7. april

> «Meget tidlig den første dagen i uken kom de til graven, da solen gikk opp. De sa til hverandre: Hvem skal rulle steinen bort fra gravåpningen for oss? Men da de så opp, fikk de se at steinen var rullet bort» (Mark 16,2–4).

Kvinnene hadde stått tidlig opp for å lete etter ham uten frykt og uten å nøle. Verken vakten eller den store steinen som de ikke kunne rulle bort, eller seglet som fariseerne hadde satt på den, eller noen annen bekymring kunne skremme deres brennende kjærlighet tilbake.

Å, når kjærligheten leder, finner den alltid fram! For den tror alt, håper alt og tåler alt for å nå sitt mål.

Den tenker: Jeg må finne ham, for jeg må ha ham, om det så lå tusen steiner i veien, ja, om det lå fjell i veien! Og der Gud ser et slikt alvor i kjærligheten, der løfter han også bort de steinene som vi selv ikke kan løfte, og kaster i havet de fjellene som vi ikke kan komme over.

Kanskje møter du store steiner på veien og mange hindringer der du går, slik kvinnene ved graven gjorde. Kanskje finner du ikke Jesus i deg med en gang.

Vent da med lengsel, stå tidlig opp og gi deg ikke, så skal du sikkert finne ham! Du kan få deg en påskemorgen og en påskeglede hver dag, dersom du hver morgen står like tidlig opp som Maria og leter like lengselsfullt, venter like utrettelig og higer like inderlig og brennende etter den oppstandne Frelseren. Den som leter, finner.

Mel.: Fryd deg, du Kristi brud.

Opp, sjel, bryt søvnen av,
og se til Jesu grav!
Han lagdes ned med jammer
i dødens sovekammer
og sto dog opp med ære;
hans navn velsignet være!

O prektig stråleglans,
som overgår all sans!
Guds Sønn, vår sol, er oppe;
han dødens kjempetroppe
beseiret har med ære;
hans navn velsignet være!

Med kvinnene vi vil
vår salve lage til,
all kjærlighet ham yte;
den skal av hjertet flyte
med tro og takk og ære;
hans navn velsignet være!

Bort, du beseglet stein,
som gjemte Jesu bein!
Guds Sønn, den sterke Herre,
kan du ei innesperre;

du og hans kraft skal lære;
hans navn velsignet være!

Hver hindring og hvert støt
skal så ved Jesu død
og troens seier vike;
for død og Satans rike
er ødelagt med ære;
hans navn velsignet være!

O kjære sjel, stig opp
mot himlens stjernetopp,
triumf og lov å sjunge
med hjerte, munn og tunge:
Deg, Jesus, deg skje ære,
ditt navn velsignet være!

8. april

«Gud reiste Herren opp, og han skal også reise oss opp ved sin kraft» (1 Kor 6,14).

«Dersom Kristus bor i dere, da er nok legemet dødt på grunn av synd, men ånden er liv på grunn av rettferdighet. Men dersom hans Ånd som reiste Jesus opp fra de døde, bor i dere, da skal han som reiste Kristus opp fra de døde, også levendegjøre deres dødelige legemer ved sin Ånd, som bor i dere» (Rom 8,10–11).

Du tror at Kristus er oppstanden fra de døde, og du tror at også du skal stå opp. Men har du den Ånd som vakte Jesus opp? Har du Kristi Ånds vitnesbyrd om at du er vakt opp og oppstanden fra syndens grav? Er Kristus, den oppstandne, i deg? Har han vakt deg opp, gjort deg levende og beåndet deg? Er din ånd liv på grunn av rettferdighet?

Er det slik, så la bare legemet ditt dø. Du skal likevel en dag stå opp, slik Kristus er oppstanden.

Men å tro på Kristus, på hans og vår oppstandelse, uten å ha Ånden og uten vitnesbyrd fra Ånden til ham som vakte Jesus opp, det er håpløst. Det er et selvbedrag og en skuffelse å trøste seg med den kommende oppstandelsen og likevel være død her, uten den Ånd som alene kan og må vekke oss opp. Han må allerede nå gi oss del i den første oppstandelsen, livet i Kristus, om vi vil ha del i den andre. Fra et slikt selvbedrag bør vi la oss helbrede jo før jo heller.

Annerledes er det når Kristus er i oss. Det vet vi av den Ånd han har gitt oss, av salvelsen og den uforlignelige, ubegripelige freden og av Guds kjærlighet som er utøst i våre hjerter.

Er Kristus og hans Ånd i oss, og er vi allerede her sant vakte mennesker, levende i Kristus, levende kristne som vandrer rett, da er det ingen tvil: Herren vil like lite la oss bli i graven som han selv kunne bli der. For der hodet er, der må også de levende lemmene være.

Mel.: Du er, oppstandne seiershelt.

Du, Jesus, ene er den mann
som kan de døde vekke;

du, du alene vil og kan
de sterke segl oppbrekke.
Velt steinen bort
og hjelp oss fort
til himlene å haste
og verden fra oss kaste!

O, åpenbar deg for oss når
vi må vår synd begræde,
og hjelp oss mot vår fiende, hvor
han vil oss undertræde;
så kan vi deg
på livets vei
vår påskepalme svinge
og takkeoffer bringe.

9. april

> «Men fredens Gud, han som i kraft av en evig pakts blod førte fårenes store hyrde, vår Herre Jesus, opp fra de døde, må han gjøre dere dyktige til alt godt, så dere kan gjøre hans vilje» (Hebr 13,20–21).

«For at likesom Kristus ble reist opp fra de døde ved Faderens herlighet, så skal også vi vandre i et nytt liv» (Rom 6,4).

Hvorfor lot Faderen hyrden bli slått – og hvorfor vakte han ham opp igjen? Bare for fårenes skyld. Han elsker de spredte fårene og kunne ikke la dem gå på villstier. Derfor vakte han opp hyrden og ga ham fårene tilbake.

Skal da fårene likevel gå fortapt? Vil han ikke nå, nettopp for den oppvakte hyrdens skyld, også søke å vekke opp fårene og gi dem nytt liv, så hyrde og hjord kan bli ett og sammen gå inn i den evige fårekveen?

Vi skal stole på den samme kraften, vandre i den samme kraften og leve et nytt liv ved den samme kraften som Kristus ble vakt opp ved. Den samme kraften er vår, bare vi vil bruke den og ikke vil bygge på våre egne krefter – eller gjerne og med vilje vil være maktesløse, så vi kan bli liggende i syndedøden.

Dere får, se på deres store hyrde! Han var knust, men lever nå igjen, lever for evig og dør ikke mer. Båndene og liksvøpet som bandt og svøpte ham i døden, har han løst opp, rullet sammen og latt bli igjen i graven (Joh 20,6–7). Han gikk fri ut, og nå binder ingenting ham lenger til jorden unntatt hans kjærlighet til oss.

Slik bør også du, kjære sjel, stå opp og rive i stykker de bånd og lenker som binder deg til jorden, verden og synden. La dem bli liggende i denne verdens grav, og følg din hyrde på hans himmelfart til det himmelske, som han har vakt deg opp til.

Mel.: Jeg vil din pris utsjunge.

I døden Jesus blundet,
i graven lagdes ned,
har nå dog overvunnet
all dødens bitterhet.

Nå rinner opp så klar
den sol med lys og glede
som i sitt jordeklede
så rent formørket var.

Med lov vår munn utbryter
om Jesu herlighet;
hvert kristenland seg fryder
fordi hans ord er skjedd;
sitt løfte holdt han visst;
så sjunger alle munne
av hjertets dype grunne:
Takk skje deg, Herre Krist!

Alt det du ville lide,
din død, ditt blod, din sved,
din sjeleangst og kvide,
var for vår salighet.
Vi seier fikk ved deg;
så ville vi nå møte
for deg og sammenstøte
med hellig seiersskrik.

O store seierherre,
som fiendens hele makt
ditt høye navn til ære
har under føtter lagt,
lær oss å kjempe så
at når vår strid har ende,
vi palmer kan i hende
og seierskronen få!

10. april

> «Av dødsrikets vold vil jeg frelse dem ut. Fra døden vil jeg forløse dem. Død, hvor er din pest? Dødsrike, hvor er din sott?» (Hos 13,14).

«Han skal knuse ditt hode, og du skal knuse hans hæl» (1 Mos 3,15).

«Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør» (Joh 11,25).

Den som frykter for døden og dødsriket, bør bare skynde seg til ham som står så nær og roper: Kom! Jeg vil fri deg ut av dødsrikets vold, jeg vil forløse deg fra døden.

Han sier uforferdet til døden: «Jeg vil være din pest», og til dødsriket: «Jeg vil være din sott»[2]. Han sier: Den som tror på meg, dør ikke; jeg er livet; den som tror på meg, gir jeg evig liv. Ved sin død gjorde han til intet den som hadde dødens velde, det er djevelen, og fridde alle dem som av frykt for døden var i trelldom hele sin livstid (Hebr 2,14–15).

[2] NB: «Død, hvor er din pest? Dødsrike, hvor er din sott?» (Hos 13,14).

Noen tror ham ikke og vil ikke tro ham, men vil heller leve i frykt for døden og dødsriket. Og hvorfor? For å tjene den usle kjødslysten og sine onde begjær som en trell og nyte dette forgjengelige livet en kort tid.

Den som ikke tror ham, sier jeg, han må jo elske sin fordervelse og sin evige undergang høyere enn sitt liv og sin salighet. Han må jo være fryktelig forblindet av denne verdens gud (2 Kor 4,4), så han ikke ser og ikke vil se det klare lyset som stråler fram fra Kristi oppstandelse. Det lyset innbyr oss til den saligste triumf over døden og dødsriket, over synd og djevel.

Selv om dødsriket alt ser på oss som sin eiendom, og døden alt hersker over oss som over sine treller, må de likevel la oss gå fri og urørt, bare vi vil. Vi kan finne en pest og en sott for dem, som de må dø og gå til grunne av.

Hvorfor frykter du for døden? Fordi du elsker dødens brodd, synden. Ta heller inn det legemiddelet som er en pest for døden og en sott for dødsriket, og som dreper døden i deg – ta heller Kristus inn! Så skal du leve og bli salig.

Mel.: Jeg vil din pris utsjunge.

Hva trøst kan det meg give
at Jesus han oppsto,
om jeg vil stadig blive
foruten bønn og bot,
forherdet i min synd,
og alltid meg innvelte
i vellyst og meg velte
av ett i annet dynn?

Nei, nei, jeg bør å lade
i liv og gjerning se
at jeg vil synden hade
og meg således te
at daglig jeg oppstår
og med all hjertens glede
vil synden undertræde
ved ham som alt formår.

O, hjelp at jeg korsfester
den gamle Adam så
at han ei blir mester!
O, hjelp meg at jeg må
i live være død
fra synd, fra skam og laster,
som meg i døden kaster!
Hjelp, Jesus, av den nød!

For når jeg rett har smaget
din døds og pines fynd,
på dør er Satan jaget
og hatet hver en synd;
jeg lever synden ei,

men trakter kun å trine
ved Jesu død og pine
på livsens rette vei.

11. april

«Men gå og si til disiplene hans og til Peter: … Der skal dere se ham» (Mark 16,7).

«Herren er virkelig blitt reist opp og er blitt sett av Simon!» (Luk 24,34).

Det mest bemerkelsesverdige i beretningen om Herrens oppstandelse er det som evangelistene også legger særlig merke til: at han først åpenbarte seg for de største synderne, nemlig Magdalena og Peter. Kjære, dette står ikke uten grunn i Jesu historie.

Er han sett av Simon? Først og fremst av ham? spør kanskje noen forundret. Ingen hadde jo bedrøvet ham mer enn Peter, ingen fornektet ham mer skammelig, ingen holdt så dårlig ord og handlet så troløst mot ham, tross alle advarsler og formaninger Herren hadde gitt ham! Helt sant! Han fortjente det ikke, og fallet hans var stort.

Men se, Peter gråt bitterlig. Ingen kjente sin skrøpelighet, sin fordervelse og sin troløshet så dypt som han. Ingen var så redd, ingen ventet med en slik smerte og en slik lengsel som han.

Hvor skyndte han seg ikke sammen med Johannes for å komme først til graven, da han hørte den urovekkende meldingen om at Herrens legeme var borte! Hvordan løp han ikke først inn i graven!

Se, alt dette så og visste Frelseren også. Han ser ikke bare ditt fall, din fornektelse og din utroskap, men også tårene dine, sorgen din og din inderlige lengsel etter å bli benådet, trøstet og tatt imot av ham på ny.

Å, vær ved godt mot, dere dypt nedbøyde hjerter som er sønderrevet over syndene deres! Når Frelseren besøker og trøster sine, da besøker og trøster han dere først og fremst. For han vet at dere trenger det mer enn andre.

Mel.: Vi vår hilsen sende.

Bud fra Jesus lyder,
sier: Han er syndre god;
han ved engler byder
hilse den som ham forlot,
den som trende gange
har fornektet ham
og nå er så bange,
føler sorg og skam.

Simon, still din smerte!
Jesus tenker enn på deg;
se, hans ømme hjerte
har enn ei forandret seg;
etter deg han lenges
for å trøste deg;
for han vet du trenges,
gråter bitterlig.

Førenn brødres skare
kan sin lengsel stillet få,
vi av dem erfare:
Simon ham med øyne så;
Simon, se, hans hjerte
kan ei holde seg;
nei, din svare smerte
drar ham hen til deg.

Jesus, gid jeg kunne
tro din store kjærlighet!
Gid jeg noenlunde
måtte fatte mot derved
og for deg beklage
at jeg falt fra deg!
Styrk min tro, den svage!
Jesus, tenk på meg!

O, jeg arme synder!
Ja, i sannhet jeg det er!
At meg Jesus ynder,
at han ennå har meg kjær,
at på meg han tenker
med forbarmelse,
dette trøst meg skjenker
i min sorg og ve.

12. april

> «Men Maria sto utenfor ved graven og gråt. … Hun sier til dem: De har tatt min Herre bort, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham! Da hun hadde sagt dette, snudde hun seg og så Jesus stå der. Men hun visste ikke at det var Jesus» (Joh 20,11–14).

Den som kunne lete slik som Maria, måtte også finne, slik de andre brødrene og søstrene fant. Dere som leter, men ikke finner ham som mest av alle fortjener å bli søkt: Gå i skole her hos Maria som leter! Den kunsten kan enhver lære, og den gir den største vinning. Der man gråter etter ham, der har man ham. Det viste seg å være sant også her, og det vil alltid vise seg å være sant.

Tårer som kommer fra hjertet og gråtes for hans skyld, bommer aldri på målet. For de er allerede et sikkert vitnesbyrd om at han står ved hjertet og banker på. Ellers ville ikke hjertet vårt være bekymret og grepet for hans skyld.

Hunger og lengsel etter ham kan ingen vekke i hjertet vårt unntatt han selv. Og den som vekker hjertet vårt, må stå hjertet nær.

Og likevel – slik det gikk Maria her – kjenner vi ham ikke alltid før han kaller oss ved navn. Den som så inderlig savner Herren og klager over at han er borte, som gråter over ham så oppriktig, søker ham så alvorlig og ser seg så lengselsfullt om etter ham som denne kjærlige sjelen, han vil og må også snart finne ham.

Ja, kjære sjel, før du har grått ut, før du snur deg, står han der og hilser deg slik bare han kan hilse. Og en slik hilsen er nok verdt all den møyen letingen har kostet.

Mel.: Hvo ene lader Herren råde.

Du, Jesus, kjenner all min smerte;
du ser jo hva det fattes meg:
å søke deg av ganske hjerte
og, som du lover, finne deg.
Hva er det, deg å søke så?
O, lær meg selv det å forstå!

Jeg tror, hvis all min sjel og sinne
ei annen tanke nære fikk
enn denne ene, deg å vinne,
da såre vel det med meg gikk;
for da, o Jesus, fant jeg deg,
og intet kunne fattes meg.

Kun dette ene kan meg trøste:
at du for meg ble dødens mann;
den sjel som du med blod forløste,
jeg vet du aldri slippe kan.
Jesus, se da ei på meg,
men se hva jeg har kostet deg.

Din store kjærlighet meg drive
å søke deg og annet ei!
De bånd du selv må sønderrive
med hvilke verden binder meg.
O Jesus, fant du dog hos meg
den tanke kun: å elske deg!

Din Ånd la stadig til meg rope
at jeg for deg er dyrebar,
at du ditt blod til siste dråpe
meg å forløse givet har!
Den stemme vil jeg høre på;
la aldri den av sinne gå!

13. april

> «Men jeg skal se dere igjen, og deres hjerte skal glede seg, og ingen tar deres glede fra dere» (Joh 16,22).

«Da kom Jesus og sto midt iblant dem og sa til dem: Fred være med dere! Og da han hadde sagt dette, viste han dem sine hender og sin side. Da ble disiplene glade, da de så Herren» (Joh 20,19–20).

«Salige er de som ikke ser, og likevel tror» (Joh 20,29).

Disiplene gleder seg over å se ham igjen, slik vismennene fra Østen gledet seg over å se igjen stjernen som de hadde mistet av syne hos Herodes. Slik gledet de

seg over å se Jesus levende igjen, og til denne dag har ingen tatt gleden deres fra dem. Hvem skulle vel nå ta den fra dem?

Å, den som kjenner denne gleden, hvor må han ikke væmmes ved all annen glede som ikke kommer fra denne gleden og ikke fører til den!

Har du fått del i den gleden å vite at Jesus er oppstanden og lever i deg – at han bor i deg? Har du noen gang vært bedrøvet og sorgfull fordi du ikke hadde Jesus, eller fordi du hadde mistet ham? Har du noen gang, slik som disiplene, samlet deg, samlet deg i hjertet ditt, for å vente på Herren og få del i ham? Å, da er han visst allerede kommet inn i hjertet ditt, eller så kommer han snart og besøker deg – når du har tålmodighet og ikke kjenner noen annen glede enn den å eie ham.

Riktignok kan du ikke her nyte den gleden å se ham slik disiplene gjorde. Men *det* skal ikke skjemme den sanne og langt større gleden: å eie ham og nyte hans nærhet. At du ikke ser ham og likevel tror og ved troen har ham boende i hjertet ditt, skal tvert imot øke gleden din enda mer. Det er så langt fra å skade deg at det gjør deg langt saligere.

Mel.: På sitt kors i dødens smerte.

Søte Jesus, gledens kilde,
som vår angst vil formilde,
alt mitt håp i verdens sorg;
du min honning i min galle,
du min stav når jeg vil falle,
du min tilflukt, skjold og borg!

Du vet best hvor det meg gremmer
når du dine øyne gjemmer
og ei mere til meg ser!
Men skjønt du deg litt dølger,
jeg deg dog i troen følger
og om nåde, nåde ber.

For du kan i all min smerte
glede mitt halvdøde hjerte;
når du unner meg et blikk
av ditt nådefulle øye,
så har jeg fullkommen nøye
under korsets tornestikk.

Ja, jeg vet at du meg prøver
og en liten stund bedrøver
for å skjenke meg en strøm
ut av livsens kildes årer
for de her utøste tårer
i det ny' Jerusalem.

Hold, min sjel, da opp å klage;
la Guds veier deg behage!
Først til strid og så til fred!

Du må tornekronen bære;
så skal livsens krones ære
skjenkes deg i evighet.

14. april

> «Jesus sier til henne: Kvinne, hvorfor gråter du? Hvem leter du etter? Hun trodde det var hagevokteren, og sa til ham: Herre, dersom du har båret ham bort, da si meg hvor du har lagt ham, så vil jeg ta ham! Jesus sier til henne: Maria! Da vender hun seg og sier til ham på hebraisk: Rabbuni! Det betyr Mester» (Joh 20,15–16).

Ja visst har han båret ham bort! Han har selv reist seg fra graven. Og hvor har han lagt seg? Maria! I hjertet ditt. For den som søker ham slik som du, han eier ham allerede. Du vil hente ham langt borte, og han står foran deg – han som du ikke kjenner igjen, men likevel elsker så usigelig. For et deilig spørsmål: Hvor har du lagt ham?

Mitt hjerte, still ham ofte det spørsmålet når han har trukket seg bort fra deg! Men still også deg selv det samme spørsmålet når du selv har lagt ham bort, selv forlatt og mistet ham.

For svært ofte er det hjertet selv som tar ham bort, og da lar han oss lete svært lenge etter seg. Blir vi likevel ikke trette, blir han trett. Han kan ikke la oss gå så lenge og lete etter ham i vemod. Han kommer og kaller oss ved navn.

Og ett ord fra ham, bare røsten hans, gjør oss da like lykkelige som dette «Maria!» gjorde henne. Hvor lite og hvor mye var ikke dette ordet for hennes sjel! Den som forstår kjærlighetens språk, trenger ikke mange ord og lange bevis for å tro på kjærligheten og elske den.

Når han en gang kommer meg i møte og bare kaller meg ved navn slik som Maria her, da er jeg salig gjennom alle evigheter. Og for at han en gang skal kalle oss ved navn på den måten, vil vi nå gjerne lete etter ham, elske ham og forbli hans, til han kommer og kaller alle sine får ved navn (Joh 10,3).

Mel.: Opp, alle som på jorden bo.

O Jesus, la mitt hjerte få
en slik smak på deg
at dag og natt du blive må
min sjel umistelig!
Så skal jeg med tålmodighet
min vei her vandre frem,
til du meg tar bort i fred
og henter til deg hjem.

La meg i troen på din død
da ut av verden gå;
du, Frelser, i min siste nød
for sjelens øye stå!
Når i Guds ny' Jerusalem
opprinner gledens år,

jeg synder karsk da kommer frem,
helbredet ved dine sår.

15. april

> «Deretter ble han sett av mer enn fem hundre brødre på én gang. … Men sist av alle ble han òg sett av meg som det ufullbårne foster» (1 Kor 15,6.8).

Av dette ser vi at Frelseren ikke bare ble sett av de utvalgte apostlene og de vitnene som på forhånd var bestemt til å vitne om hans oppstandelse. Han ble sett av alle som den gang elsket hans åpenbarelse – alle som ville bli visse på at han levde, og på hans gunst og nåde, alle som ventet på ham og satte alt sitt håp til ham.

Dette må gi deg mot og tillit til at han helt sikkert heller ikke vil la deg komme til kort når du søker ham med alvor.

Herrens øyne farer omkring over hele jorden og ser inn i alle hjerter, nå som da.

Den gang så han og fant hjertene til de fem hundre brødrene som lengtet etter ham. Han kunne ikke la dem tæres av lengsel etter ham uten å trøste dem. Slik ser og finner han også nå deg og ditt hjerte når det lengter etter ham. Han vil visselig gi deg den trøst, den glede og den kraft som du trenger til din frelse.

Og fantes det fem tusen slike hjerter i landet, ville det bare være ham desto kjærere å kunne besøke og glede mange. Han ville ikke av den grunn overse en eneste – heller ikke deg.

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Jesus står og rekker hender
til de arme sjeler ut;
tvilen ser og troen kjenner,
sier: Herre min og Gud!
Full av himlens kjærlighet
byr han dem Ånd og fred
som en frukt utav sin pine;
Herren kjenner alle sine.

Søte Jesus, når jeg leter
etter deg i tvilens natt,
når mitt sukk avmektig beder,
la min sjel da få deg fatt!
Tal ditt store: Det er meg!
Så skal mørkets makter ei
meg den minste skade gjøre;
for min Jesu makt er større.

16. april

> «Men jeg, jeg vet at min gjenløser lever. … Og etter at denne min hud er blitt ødelagt, skal jeg ut fra mitt kjød skue Gud» (Job 19,25–26).

«Derfra venter vi også Herren Jesus Kristus som frelser. Han skal forvandle vårt fornedringslegeme og gjøre det likt med sitt herlighetslegeme» (Fil 3,20–21).

Slik visste allerede Job at vår gjenløser lever. Slik så han allerede med levende håp inn i framtiden – over død og grav, inn i et liv der vi skal tre fram for Guds åsyn når legemet er forent med sjelen igjen.

Med hvilken tillit talte ikke denne troshelten, enda før Gud hadde åpenbart seg på Sinai og lyset hadde strålt fram på Golgata!

Hvordan skulle da vi kristne kunne skjelve for at legemet skal skilles fra sjelen? For døden er jo ikke annet enn en kort atskillelse, og etter den skal de snart forenes igjen for evig og i herlighet. Legemets såkorn må ned i jorden for å kunne stå opp igjen herlig, levende og evig udødelig.

Kristi forklarte legeme er det deilige forbildet: Etter det vil han forklare og herliggjøre våre legemer. Hvem skulle ikke gjerne kle av seg kjødets besmittede og forhatte kjortel for å bli ikledd et nytt, udødelig, herlig legeme, likt Kristi?

Mel.: Jesus er mitt håp og trøst.

Jeg er kjød og ganske visst
må til støv og aske vorde;
men min Frelser, Jesus Krist,
skal oppvekke meg av jorde,
at jeg må i evighet
se ham i hans herlighet.

Da skal atter denne hud
disse lemmer omkringgive;
ja, i dette legem' Gud
skal av meg tilbedet blive,
og i dette kjød jeg skal
Jesus se i himlens sal.

Hva her finnes sykt og svakt,
hisset friskt og sterkt skal møte;
jordisk ned jeg vorder lagt,
himmelsk står jeg opp av døde;
her jeg bort naturlig går,
der et evig liv jeg får.

17. april

> «Herren er min hyrde, det mangler meg ingen ting. Han lar meg ligge i grønne enger, han leder meg til hvilens vann. Han fornyer min sjel, han fører meg på rettferdighets stier for sitt navns skyld. … Din kjepp og din stav, de trøster meg» (Sal 23,1–4).

«Vil han da ikke forlate de nittini i ødemarken og gå av sted og lete etter den som er kommet bort?» (Luk 15,4).

Er Jesus din hyrde, må du være hans får. Det vil si: Du må flittig gå på de beitene han fører deg til. Hans ord må være deg søtere enn honning som drypper av vokskakene. Du må holde deg til hans hjord og hans får og sky den onde verdens bukker. Denne hyrdens grønne enger er hans ord i Bibelen, og hans fårs kostelige beite er den indre omgangen med ham i ånden.

Der flyter også de hvilens vann som han gir fårene sine å drikke – vann som ikke har sin like på jorden (Joh 7,38).

Men fårene må følge sin hyrde om han skal føre dem til disse vannene. De må virkelig ha lyst til å beite på hans grønne enger, bli i ham og omgås ham barnlig og hjertelig. Så snart de fjerner seg fra ham og søker seg andre beiter og andre vann, mister de smaken på hans beite og hans vann, går seg vill fra hjorden og går fortapt.

Men han kan ikke la de fortapte gå evig fortapt. Han leter etter dem og følger dem på alle deres tåpelige veier. Når han finner dem, tar han dem ikke bare gjerne til seg, men bærer dem på sine skuldrer, slik en mor bærer barnet sitt. Han er så glad som om han hadde funnet en skatt.

Blir de så hos ham, mangler de ikke noe godt. For hyrden er overmåte rik, og like gavmild og velgjørende som han er rik. Han vil at hans får skal ha alt det han selv har.

Fører han dem ofte på mørke og ujevne veier, er det likevel den rette veien til fårekveen. Og om det så går gjennom dødsskyggens dal, er hyrdestaven hans deres trøst og støtte, som de holder seg til uten å frykte.

Hans kjepp og stav er til skrekk for døden og helvete og et seiersbanner for fårene hans. Med den jager de døden og djevelen på flukt. Alle ulver flykter når man griper hans kjepp og stav.

Kjenner du den, du Kristi får? Kjenner du din korsfestede hyrdes kjepp og stav? Den er vakker, den er herlig, farget av hans blod. For på den døde hyrden for sine får – for deg!

Egen melodi.

Hva kan oss komme til for nød
mens Herren selv oss føder,
bespiser oss med himmelbrød
og til god føde leder?
Vår tørst og vederkveger han
og lesker med det søte vann,
med Helligåndens nåde.

Når sorg og motgang er for hånd
og ulven oss vil rive,
din hyrdestav oss trøste kan,
så vi bestandig blive.
Hos deg vi har hjertens ro
og verges vel udi vår tro,
trass dem som det vil hindre.

Du salver oss med olje sann
og glede oss forkynner;
den olje er din Helligånd,
som læger våre synder;
du skjenker søtt udi vårt bryst
full hjertens trøst og Åndens lyst;
dermed vi døden tvinge.

18. april

«Du er den fagreste av alle menneskenes barn» (Sal 45,3).

«Du som løfter meg opp fra dødens porter, for at jeg skal forkynne all din pris, fryde meg over din frelse i portene hos Sions datter» (Sal 9,14–15).

Hvor finner jeg det vakreste og mest treffende bildet av min Frelser, så sjelen min kan glede seg riktig over det?

Jeg vet ikke noe vakrere enn det profeten Jesaja har tegnet av ham: «Han hadde ingen skikkelse og ingen herlighet. Vi så ham, men han hadde ikke et utseende så vi kunne ha vår lyst i ham. Foraktet var han … og vi aktet ham for intet» (Jes 53,2–3). Profetens utkast ble senere virkelig og levende utført og fullendt på Golgata.

Og nettopp på det stedet der han ikke hadde noen skjønnhet – nettopp der han ble foraktet og forstøtt av alle – forenes all skjønnhetens ynde hos ham. Derfor vinner han prisen framfor alle andre. Om vi vandrer gjennom himmel og jord og leter i alle hjørner og kanter, finner vi ikke noe deiligere og ikke noe herligere enn ham som blødde og døde for oss på Golgatas kors.

Der hadde han kledd av seg all sin guddommelige, himmelske skjønnhet og herlighet og var helt dekket av den dypeste vanære, av kors, skjensel og død.

Når et sønderknust hjerte ser nøye på ham der, finner det langt større behag i ham enn på Tabor. Det bygger seg heller en bolig på Golgata enn på Tabor, fordi det ikke kan se seg mett på hans skjønnhet slik han henger der på korset. Ingen steder i livet har hjertet det så godt som ved korset, for der alene finner det trøst, frelse, hvile, kraft og liv. Der finner vi alt.

Hans død og hans vanære har sprengt og åpnet dødens porter, som ellers ville ha holdt oss fanget i all evighet. Han har ført oss ut og løftet oss opp av dødens fengsel og flyttet oss til Sions datters porter, det nye Jerusalems porter.

Vi kan aldri fortelle og prise nok hvor mye godt han har gjort mot oss: at han har frelst, gjenløst, rettferdiggjort, helliggjort og herliggjort oss. Evigheter er knapt nok til å nyte det, enn si til å fortelle det. Fra evighet til evighet vil vi få nytt stoff til hans pris, og det blir ingen ende på hans berømmelse.

Mel.: Jesus er mitt liv i live.

Jesus, du har måttet lide
fangenskap med spott og skam,
hugg og slag og kval og kvide,
du uskyldige Guds Lam!
Alt på det jeg skulle ikke
sitte fast i Satans strikke.
Takk og ære tusenfold
skje deg derfor, Jesus huld!

Man har grusomt deg forhånet,
drevet med deg narrespill,
purpurkledd og tornekronet:
Hvi ga du dem lov dertil?
At du rett meg kunne fryde

og med ærens krone pryde.
Takk og ære tusenfold
skje deg derfor, Jesus huld!

Du har stedt deg selv i nøden
og har lidt tålmodelig;
du har gitt deg selv i døden
og betalt så dyrt for meg.
For å fri meg, dødens fange,
ble din sjel til døden bange.
Takk og ære tusenfold
skje deg derfor, Jesus huld!

19. april

«Hvem kan fullt ut nevne Herrens veldige gjerninger eller forkynne all hans pris?» (Sal 106,2).

«La dem kjenne at du alene, du som har navnet Herren, er Den Høyeste over all jorden!» (Sal 83,19).

De gjerningene han gjør mot verden og mot sine barn, er usigelige. Den som ser på dem og tenker over dem i Den Hellige Ånds lys, han fryder seg over dem – hjertet hans gleder seg og er salig. Hvor vi enn vender øynene, ser vi ham og hans hånd, som overalt frembringer alle ting, og som vi må beundre og tilbe. For alle hans gjerninger er bare virkninger av hans usigelige kjærlighet til menneskene.

Men blant alle hans gjerninger synes ingen oss vakrere og herligere enn vår forløsning: hans kjærlighet til syndere, hans åpne fang, hans armer som han dag og natt rekker ut mot syndere, hans trofasthet, langmodighet, tålmodighet og vennlighet. Med dem tar han imot syndere, reiser de falne opp igjen, leter etter dem som har gått seg vill, bærer de skrøpelige og styrker de trette.

Og hvem kan beskrive alt det vakre som finnes hos ham? Føl det, mitt hjerte! Still deg under hans kors og se deg mett på hans kjærlighet og skjønnhet! Da vil nok også du gi ham pris og ære framfor alt du noen gang har sett, hørt, nytt eller anet. La ham derfor for evig være ditt ett og alt, den høyeste, den beste, den vakreste og kjæreste i hele verden!

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Lov og takk og evig ære
skje deg, Guds enbårne Sønn,
som en tjener ville være,
kommen utav Davids kjønn!
Søte Jesus, lær du meg
at jeg vandrer rettelig
og i dine fotspor treder,
ja udi din vei meg gleder!

La meg aldri deg forsake,
om enn kors og kummer meg
skal i denne verden plage!

Men at jeg dog hjertelig
elsker deg inntil min død
og forlindrer all min nød
ved din fødsel, død og smerte;
ta dem aldri fra mitt hjerte!

20. april

«Smak og se at Herren er god! Salig er den mannen som tar sin tilflukt til ham» (Sal 34,9).

«Herren er barmhjertig og nådig, langmodig og rik på miskunnhet» (Sal 103,8).

«Ingen er som du blant gudene, Herre, og intet er som dine gjerninger» (Sal 86,8).

Du godhetens Gud! Har du alt vært så søt å smake for de gudfryktige fedrene i tabernaklet, som var gjort med hender og bestemt til å rives ned, hvor søt må du da ikke være å smake for dem som tjener deg i din nye helligdom, i ånd og sannhet!

Det tempelet har du ikke bygd av stein, men reist levende i hjertet, når du velger oss til din evige bolig. Der åpenbarer du ikke lenger din herlighet i en sky, men uten dekke i hver sjel som er helt hengitt til deg i tro og kjærlighet.

Din godhet alene er det som drar oss til deg og binder oss til deg; ellers ville vi mangle mot. Hvordan skulle syndere som vi våge å nærme oss deg, din hellighet og herlighet, dersom ikke din godhet dro oss så vinnende, så innbydende og så lokkende til seg, lik en magnet? Alt i oss ville sette seg mot at vi kom til deg; vår gjennomsyndige natur ville skremme oss bort.

Men din kjærlighet og godhet overvinner alt. Den får oss til å glemme hvem vi er, fyller tankene våre med deg alene og tar hjerte og sinn slik i besittelse at vi ikke kan holde oss tilbake. Vi føler oss altfor salige ved å prise og elske deg til at vi skulle kunne stå imot din dragning og såre din kjærlighet.

Mel.: Du høye fryd for rene sjeler.

Du, deres håp som seg omvende,
hvor søt er dog din kjærlighet
for dem som deg som Frelser kjenne
og ved din død har funnet fred!
Men og mot dem som går i blinde,
du har et kjærlig Jesus-sinn;
du også dem attrår å finne
og drage i ditt samfunn inn.

Det sinn deg har i døden drevet;
ja, kjærlighet ditt hjerte brøt:
ved den du er et offer blevet,
ved den ditt blod på korset fløt.
Deg lå den tapte slekt på hjerte;
for oss av død å rive ut
du tålte villig dødens smerte
og oss forsonte med Gud.

Så kom da, falne Adams stamme!
Se her nå denne Gud og mann!
Det syn må kjærlighetens flamme
i deres sjeler tenne an.
Guds Lam, som verdens synd har båret,
han deres kjærlighet er verd;
Guds Lam, for deres synder såret,
o, få ham dog av hjertet kjær!

21. april

«Du er min Sønn, jeg har født deg i dag» – fra evighet av (Sal 2,7).

«Kyss Sønnen, for at han ikke skal bli vred og dere gå til grunne på veien!» (Sal 2,12).

«Faderen elsker Sønnen, og alt har han gitt i hans hånd» (Joh 3,35).

«Men om Sønnen sier han: Din trone, Gud, står i all evighet. … Og: Du, Herre, la i begynnelsen jordens grunnvoll, og himlene er dine henders verk. … Han bærer alle ting ved sin krafts ord» (Hebr 1,8.10.3).

En kristen kan ikke tenke og tro høyt nok om Kristus. Gud, Gud Herren og Kristus må for ham være navn som betyr det samme, én og den samme. Det vi leser om Gud i Bibelen, det vi ser av ham i naturen, det vi aner om ham og trenger til fra ham i hjertet – alt dette gjelder Sønnen like mye som Faderen. De er ett, som han selv sa.

Tenk, tro og tal derfor aldri annerledes om ham enn om Faderen. Skill dem ikke fra hverandre, for de kan aldri i evighet skilles. Tilbe Sønnen; ellers tilber du ikke Faderen. For Faderen vil bare tilbes i Sønnen og med Sønnen. Tenker du på Jesus uten å tenke på Faderen, eller skiller du guddommen fra Sønnen, da har du gjort guddommen utilgjengelig for deg – da har du ingen Gud (2 Joh 9).

Himmel og jord har han grunnfestet, og han holder dem oppe ved sin allmakt. Kyss derfor Sønnen – det vil si: Ær ham, tilbe ham som din Gud og Herre, elsk ham som din Frelser og redningsmann, så han ikke skal bli vred på deg som dommer, og så du ikke skal falle i hans hender når han kommer for å dømme verden med ild!

Mel.: Jesus, din ihukommelse.

Allmaktens Gud høyt vorde prist,
som oss barmhjertighet har vist
og sendt sin kjære Sønn herned,
født av ham selv fra evighet.

All verdens Skaper nåderik
selv vår natur påtar seg;
til jorden kommer englebud:
Der fødes skal en Sønn av Gud.

Og Ordet, Gud fra evighet,
blir kjød, som ei av synd dog vet;
den første og den siste seg
nedlater, oss å vorde lik.

Ve dem som vender ryggen til
og ei den Frelser hylde vil!
Ja, Jesus bliver dem til fall
som ei annamme nådens kall.

Hans første komme var i fred;
han skjenket dem sin kjærlighet;
det annet angst dem fører på
som ei hos ham i nåde stå.

Men de som blive i hans tro,
skal da gå inn hos ham å bo
i fryd blant de utvalgtes tall,
hvor ingen nød de kjenne skal.

22. april

«Alt hører dere til, men dere hører Kristus til, og Kristus hører Gud til» (1 Kor 3,22–23).

«Han som ikke sparte sin egen Sønn, men ga ham for oss alle, hvordan skulle han kunne annet enn å gi oss alle ting med ham?» (Rom 8,32).

«Og gjennom dette har gitt oss de største og mest dyrebare løfter, for at dere ved dem skulle få del i guddommelig natur, etter at dere har flyktet bort fra fordervelsen i verden som kommer av lysten» (2 Pet 1,4).

Mine kjære, hvor rike kan vi ikke bli i Kristus, bare vi går inn på det lille vilkåret å flykte fra det som likevel snart vil forlate oss, nemlig verdens fordervelige lyst! Alle ting – alt det Gud er og har, alt det himmelen og evigheten rommer – er deres. Dere skal eie og nyte det, så sant dere bare river hjertet helt løs fra verden og sier nei til dens sanselige nytelser.

For begge verdener – himmel og jord, Guds rike og verdens rike, Kristus og Belial – kan ikke bo side om side i hjertet deres.

Vil dere ha alt det Gud rekker dere i Kristus, må dere gi slipp på alt det kjødet, verden og Satan byr dere – og bare byr dere. For de gir ikke det de lover, men tar alt fra deg igjen før du riktig har grepet etter det, før du har fått nyte det.

Gud derimot gir deg ved Kristus del i sin natur, sitt vesen, sin rettferdighet og hellighet, salighet og herlighet. Du skal være hellig og salig som han selv og slik herske og nyte med ham for evig i himmelen.

Hvem kan fatte denne kjærligheten? Gud og hans ord holder slike løfter fram for oss. Hvorfor blir da ikke alt annet en vemmelse for oss?

Hvem kan tro disse løftene og likevel fortsatt skikke seg lik verden, fortsatt ville nyte med verden, fortsatt henge sitt hjerte ved noe annet enn det største av alt? Det er jo allerede hans, når han bare griper det i troen og holder fast på det av hele sitt hjerte.

Om ikke noe annet ord i Skriften kunne vekke og omvende oss helt, burde dette ordet vinne oss helt for Kristus og for alltid drive verden, kjødet og djevelen ut av hjertene og tankene våre.

Mel.: Av høyheten opprunnen er.

Betenk ditt kår, o kristensjel;
betenk den herlighet dog vel
som Jesus deg har givet;
hold den trass verden vel i akt,
vær derved glad og uforsagt
i døden og i livet;
fast stå
derpå
som en klippe,
ei å slippe
denne ære;
la deg slangen ei besnære!

23. april

«Min sjel er knust, så jeg lengter etter dine lover til enhver tid» (Sal 119,20).

«Min sjel tæres av lengsel etter din frelse» (Sal 119,81).

«Herre, du har hørt de nedbøydes begjæring» (Sal 10,17).

«Vi skal bli ham like, for vi skal se ham som han er. Og hver den som har dette håpet til ham, renser seg selv, likesom Han er ren» (1 Joh 3,2–3).

Den som har smakt hvor god Herren er, for ham er det umulig og unaturlig ikke å lengte etter ham.

Når vi kjenner Jesus, skulle vi da lengte mindre etter ham enn Davids sjel, som var knust av lengsel? Skulle den nye paktens Gud – den blødende, lidende og døende Frelseren, den gode hyrde, Lammet, Brudgommen – dra oss mindre til seg enn den gamle paktens tordnende og lynende Jehova? Skulle han ikke tvert imot tenne vår lengsel langt mer? Skulle vår kjærlighet være kaldere mot ham som har elsket oss til døden, og som vi ser dø på korset av kjærlighet?

Nei, den som kjenner ham, brenner av lengsel. Han stunder etter ham dag og natt. Han kan bare trøste seg med Herrens vilje og med det levende håpet om en gang å få se ham – så mye herligere, jo lenger han her må vandre borte fra ham.

Kjære, hvordan står det til med din sjel? Lengter den etter ham? Eller ville du kanskje bli forferdet om du skulle se ham ennå i dag?

Den som vil ha et glad og levende håp om å se ham, renser seg fra all verdens smitte, fra all egenkjærlighet og forfengelighet – han renser seg, likesom Herren er ren. For de urene skal ikke se Gud og Jesus.

Mel.: Vil du ha ro, min sjel.

Jesus er den største skatt;
ham å elske dag og natt
rett av hjertet, det kan give
evig glede her i live;
Jesu kjærlighet vår tid
gjør oss himmelsøt og blid.

Hjelp meg derfor, Jesus, til
at jeg deg kun elske vil
rett av hjertens grunn således

at jeg ved all verden kjedes,
at alt hva jeg ønsker her,
er å have deg rett kjær.

24. april

«Se, til fred ble meg det bitre, ja, det bitre. I kjærlighet dro du min sjel ut fra ødeleggelsens grav. For du kastet alle mine synder bak din rygg» (Jes 38,17).

«Jeg utsletter dine overtredelser som en tåke og dine synder som en sky. Vend om til meg, for jeg gjenløser deg!» (Jes 44,22).

Den som blir bedrøvet over sine synder, for ham skal denne bedrøvelsen være et pant på at Herren står ham like nær som bedrøvelsen. For Herren er i bedrøvelsen. Han vekker den og holder den ved like; ellers ville vi vel aldri her i verden bli bedrøvet over våre synder.

Han som nå gjør deg bedrøvet, vil også gjøre deg glad og salig. For som en vis og god lege sårer han bare for å helbrede deg, og skjærer bare i såret for å gjøre deg frisk og glad.

Han sender først trøstesløshet, eller trang til trøst, inn i hjertet ditt, så han etterpå kan sende trøsten og den blir tatt imot.

Men når den trøstesløse, bedrøvede sjelen roper til ham og stoler på ham, å, da kommer han med trøst og med sitt vennlige åsyn. Når han trer fram med sitt nådeord for den bedrøvede sjelens tårefylte øyne, forsvinner syndene, samvittighetens anklager og dommens redsel – som tåken for solen, som skyene når vinden jager dem.

Da blir sjelens mørke himmel lys og klar. Da smiler solen inn i hjertet ditt. Da legger han lovsanger i munnen din, så også du, like mye som noen annen han har reddet, må gi ham dette vitnesbyrd: Han har i kjærlighet dratt min sjel opp av fordervelsen.

Bli nå bare i denne hjertelige nåden, og vær varsom med den. Like mye som den gleder deg, like trofast skal du bruke og bevare den! Ellers trer synden, som Gud har kastet langt bak sin rygg, fram igjen og tar deg i besittelse med sju ganger større kraft.

Egen melodi.

Av dypsens nød, o Gud, til deg
mitt bange rop seg vender;
bøy nådig øret ned til meg,
hør bønnen jeg oppsender!
For ville du meg la skje
kun etter min fortjeneste,
da måtte jeg fortapes.

Hos deg jo nåden gjelder kun;
den gjør du synd tilgiver;
for ren og salig i sin grunn
vår gjerning aldri bliver;
hvem kan og, Gud, for deg bestå?

Enhver for dommen frykte må
og ty inn under nåden.

Derfor på Gud alene jeg
mitt hele håp vil bygge;
mitt hjerte skal husvale seg
udi hans nådes skygge;
den ble meg lovet ved hans ord;
det er min trøst, på det jeg tror,
deri meg intet rokker.

Ja, venter han fra morgenstund
og inntil aftens ende,
mitt hjerte skal dog ingenlund
forsagt fra ham seg vende;
men som hans eget Israel,
som lesket ble av Åndens vell,
jeg bier på min Herre.

Og er vår syndebyrde stor,
dog større er Guds nåde;
hans sterke hånd, så fast jeg tror,
kan fri oss av all våde;
han er den gode hyrde som
sin hjord fra synd, fra død og dom
i nåde vil forløse.

25. april

«Her er de helliges tålmodighet og tro» (Åp 13,10).

«Følger etter dem som ved tro og tålmod arver løftene» (Hebr 6,12).

«For dere vet at når troen blir prøvd, virker det tålmodighet. Men tålmodigheten må føre til fullkommen gjerning» (Jak 1,3–4).

Når gullet kastes i ilden, viser det seg om det var gull eller bare slagg og falsk glans og glitter.

Du mener du har tro. Men er troen din også allerede prøvd? Har den vært i trengslenes ild? Har du også tålmodighet? Tro uten tålmodighet er ikke en tro som behager Gud. Derfor sier Paulus at det ikke er alle som har troen (2 Tess 3,2). Hvorfor? Fordi troen er noe svært sjeldent.

Mange lærer nok lett troens ord utenat og kan gjenta dem flytende. Men når veien ikke alltid er jevn og slett, blir den sanne troens tålmodighet sittende igjen langt nede ved foten av fjellet. Noen viser riktignok tro i begynnelsen, men de holder ikke ut. Troen deres frembringer ingen fullkommen gjerning. Den står på svake føtter fordi den ikke støtter seg til den mann som alene kan holde den oppe.

De har bygd huset sitt på bare sandkorn – ord de har snakket etter andre – og fra dem er det aldri kommet noen kraft inn i hjertet. Når så flomstrømmene kommer og anfektelsens vinder blåser, styrter stråhytten av en skrøpelig tro sammen, eller trengselens ild fortærer den.

Det trenger ikke akkurat være forfølgelser, ild og sverd – prøvelser som de første kristne sto så herlig imot. Det trenger bare å komme sykdom eller en annen jordisk nød, så er det ingen tålmodighet å finne, selv om man lette etter den med lys. Blir de forferdet over den nære døden, finner de seg noenlunde i det. Men er faren for døden over, er det slutt med tro og tålmodighet. Den som kjenner seg igjen i dette, bør be om at troen hans må vokse. Og den som ennå ikke har fått troen sin prøvd, må se til at han ikke faller.

Mel.: Guds godhet vil vi prise.

Tålmodighet behøves
når tro og håp de skal
ved megen trengsel prøves
i denne jammerdal.
Du Guds utvalgte flokk,
tålmodighet må lære
om kronen du vil bære;
det kan ei sies nok.

Tålmodighet å lære
er ei så lett en sak;
man vil en kristen være,
men i sitt gode mak.
Man har frimodighet
i fred og gode dager;
men kommer kors og plager,
da synker motet ned.

Tålmodigheten gives
av Gud den Helligånd,
når hjertet rett opplives
i hans foreningsbånd;
den søte himmelgjest
formilder all vår plage
og vender kjødets klage
til Åndens frydefest.

Tålmodigheten helder
seg opp til korsets fot;
når fristeren seg melder,
den mister ei sitt mot;
o, tenker den, hva vil
den knuste orm meg gjøre?
Se om han meg kan røre!
Jeg hører Jesus til.

Tålmodigheten viker
fra Herren aldri bort,
om nøden daglig stiger
og alting bliver sort.

Vær sterk! den roper blott;
med Gud jeg alting vover
og ham i korset lover,
så smaker det dog godt.

Tålmodighet jeg ærer
og lyder hvert dens bud;
en kjærlighet jeg bærer
til den som til en brud.
Gud, la tålmodighet
meg følge til det siste,
til mine øyne briste
og jeg går bort i fred.

26. april

> «Hvem har jeg ellers i himmelen? Når jeg bare har deg, begjærer jeg ikke noe på jorden» (Sal 73,25).

«Ja, jeg akter i sannhet alt for tap, fordi kunnskapen om Kristus Jesus, min Herre, er så mye mer verd.

For hans skyld har jeg tapt alt, jeg akter det for skrap, for at jeg kan vinne Kristus» (Fil 3,8).

Alle som i sannhet kjenner Jesus, finner, i likhet med Asaf og Paulus, ingenting mer ønskverdig enn ham. Allerede her på troens vei finner de mer i ham enn himmel og jord kan gi. Hva vil de da ikke finne og evig nyte i ham hisset, der de ser ham som han er, og er ham lik!

Men disse trosheltene har få etterfølgere nå til dags. De fleste taler på motsatt måte og sier det de tenker: Har jeg bare jorden og dens skatter, kan jeg bare få tilfredsstilt kjødets lyster, eier jeg bare ære og anseelse blant mennesker, hva bryr jeg meg da om Jesus? Andre, som ikke går så langt, tenker: Hva bryr jeg meg her i livet om å kjenne Kristus, bare jeg en gang kommer til himmelen?

Dere menneskebarn, dere ønsker for lite! Dere kan få mer, uendelig mer enn hele menneskeheten, ja, himmelen selv har og er. Jesus Kristus vil gi dere seg selv, og i ham har dere mer enn tusen verdener, mer enn alle himlers himler.

Å kjenne ham, og i ham Faderen, det er det evige liv. Det er mer enn alle jordens rikdommer, saligere enn alle kjødets nytelser, herligere enn all ære og anseelse blant mennesker.

Uten ham og utenfor ham er alt bare et rent intet. Da er selve himmelen ikke lenger noen himmel, men en ørken, et helvete. Uten ham og utenfor ham er alt enda mindre enn intet, for det er, som Paulus sier, alt sammen tap og skrap. La dere derfor ikke blende av jordisk glans og forfengelig ære! Den som eier Jesus, eier alt – uendelig mer enn om han hadde alt annet uten ham.

Men den som ikke eier ham, har ham mot seg. Og for den som har ham til motstander, smaker visselig ingen glede riktig.

Ikke nok med det: Kjenner du ham ikke som din Gud og Herre, eier du ham ikke som din Frelser og Saliggjører, er han ikke ditt ett og alt, så er han likevel

din dommer. Og fordi du har forkastet og foraktet ham og gitt andre ting forrangen, vil også han forkaste deg.

Hva hjelper da hele verden deg med all sin glede og ære? Hva kan gods og penger, anseelse og menneskeære gagne deg for hans domstol? Hva kan fri oss fra hans kommende vrede?

Det blir altså ved dette: Ikke bare finnes det ingen vinning høyere enn Kristus, men all vinning er tap og skade når en ikke eier ham. Men den som eier ham, har overflod av alt.

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Når jeg kun Jesus har,
hva skjøtter jeg om jorden,
hva akter jeg på sludd,
på storm og ild og torden?
Din kjærlighet den gjør
hver byrde meg til lyst;
jeg intet uten deg
vil huse i mitt bryst.

Deg vil jeg ganske meg
med liv og sjel hengive,
i tanke, gjerning, ord
deg tjene her i live;
forsmå det offer ei,
la meg dog være din;
gjør med meg hva du vil;
din vilje er og min.

27. april

> «Min Gud! Jeg roper om dagen, og du svarer ikke – og om natten, jeg tier ikke» (Sal 22,3).

«Til deg roper jeg, Herre. Min klippe, vær ikke døv imot meg, for at jeg ikke – om du tier til meg – skal bli lik dem som går ned i graven» (Sal 28,1).

«Min sjel er grepet av stor forferdelse. Og du, Herre – hvor lenge?» (Sal 6,4).

«Hvor lenge, Herre? Vil du glemme meg for evig? Hvor lenge vil du skjule ditt åsyn for meg?» (Sal 13,2).

Ta ikke anstøt av den gode Gud når han behandler deg som sine kjæreste venner. Dem lar han ofte rope lenge uten å gi noe tegn på at han hører, så de er nær ved å fortvile og, så å si, allerede tror at de ligger i graven.

Ta ikke anstøt når du ikke får noe svar på alle dine bønner – når du stadig og alltid må rope: Å, hvor lenge! – når det synes deg at Herren har glemt deg og slett ikke akter på bønnene dine. Se, det samme har alle Guds elskede erfart før deg.

Men at du ikke får svar på dine brennende bønner, er også et svar, og det lyder slik: Vent, bi, ti, lid, strid, håp! Til sist skal også du kunne bekjenne med David, som klaget enda mer enn du: «Men jeg setter min lit til din miskunnhet. Mitt hjerte skal fryde seg i din frelse. Jeg vil lovsynge Herren, for han har gjort vel imot meg» (Sal 13,6).

Så mye som Herren nå tier og bedrøver deg, like høyt og trøsterikt vil han tale til deg. Så fullt som hjertet ditt nå er av klager, like full vil munnen din bli av glede og frydesang når Herren finner det for godt å svare deg.

Mel.: Hvo ene lader Herren råde.

Hva hjelper oss vår sorg og klage?
Hva hjelper oss vårt akk og ve?
Hva hjelper at vi alle dage
begråter hva Gud lar skje?
Vi fyller kun vår motgangs skål
med slikt unyttig klagemål.

Han kjenner hva vårt beste fremmer;
han vet den beste trøstetid;
når han vår troskap kun fornemmer
og merker ingen hykler-id,
så kommer han, før vi det tro,
og skjenker glede oss og ro.

Syng, be og lyd kun Herrens stemme,
vær tro og ydmyk i ditt kall,
og håp din gjerning Gud vil fremme,
da visselig den fremmes skal.
For hvo sin lit til Gud har satt,
han vorder ei av ham forlatt.

28. april

«Salige er de som bedrøves over alle dine refselser, o Gud. For de skal glede seg over deg når de ser all din herlighet, og de skal fryde seg evig» (Tob 13,24).

«Jeg søkte Herren, og han svarte meg, han fridde meg fra alt det som forferdet meg» (Sal 34,5).

«For han skal frelse den fattige som roper, den elendige som ingen hjelper har» (Sal 72,12).

Spør de gamle, spør hver den som noen gang har vært i trengsel og anfektelse, i nød og angst, om ikke Herren har fridd dem ut, trøstet og velsignet dem når de stolte fast på ham og ropte til ham uten å gi seg.

Hva sier ikke Tobias, som ble så hardt prøvd? Hva sier ikke David, denne Guds stridsmann som så ofte ble satt på prøve og var så hardt plaget? Spør ham! Han svarer deg gjennom sine salmer og forsikrer deg om at Herren er trofast, miskunnelig og nådig. Han hører og bønnhører bønner og rop fra de elendige og forlatte, fra de anfektede og fra dem som på en hvilken som helst måte er plaget. Han frir dem ut og styrker dem.

Kort sagt: Du kan ikke komme i noen stilling eller falle i noe dyp som Herrens hånd – den Allmektiges og den uendelige Velgjørerens hånd – ikke kan og vil rive deg ut av.

Det er bare mørkets fyrste eller din kortsynte fornuft som kunstferdig lager en tåke for øynene dine. Ditt urolige, stormende hjerte virvler opp støvskyer som blender synet ditt, så du ikke kan se den frelsende hånden som Herren

rekker ut mot deg. Din engstelighet og din halve vilje hindrer deg i å gripe denne hånden og holde fast på den.

Men gjør du det, uten å bry deg om Satan, mistroiske tanker og alle vantroens innfall og innvendinger, å, hvor snart og hvor herlig blir du ikke da fridd ut, så du får prise Herren!

Mel.: *Jesus Krist, vår hjelp er kommen.*

Synes det i kors og pine
som om Gud forglemte sine,
jeg dog er forsikret på
hjelp engang å skulle få.

Som en fader straks ei giver
alltid det som bedet bliver,
så har Gud sin tid dertil
når han sine hjelpe vil.

Gud kan all min trang formilde,
om det aldri gikk så ille,
tenker på meg natt og dag
med en faders hjertelag.

Fader, vil du min forblive,
glad på alt jeg slipp vil give;
skal og graven gjemme meg:
gjerne, når jeg kun har deg.

29. april

«Han hyller seg i lys som i en kappe» (Sal 104,2).

«Hos ham bor lyset» (Dan 2,22).

«For Gud, som bød at lys skulle skinne fram i mørket, han har også latt lyset skinne i våre hjerter» (2 Kor 4,6).

«Det sanne lys, som opplyser hvert menneske, var i ferd med å komme til verden» (Joh 1,9).

Lysets Skaper, som alt lys går ut fra fordi han selv er bare lys, han alene kan gyte lys inn i sjelen vår når det er mørkt inne i oss. Av naturen er vi i vår ånd det samme som verden ville vært uten sol, nemlig uten lys. Går ikke rettferdighetens sol, Kristus, opp i oss, er det bare mørke, død og kulde i oss, ufruktbarhet og ulyst til alt godt.

Solen i den ytre verden må stå opp og lyse for oss hver dag, om den ikke skal bli liggende begravet i evig natt. Slik må også Kristus, morgenstjernen, tre fram på ny i oss hver morgen og lyse for oss hele dagen igjennom.

Og siden det ikke lenger skal være noen natt i en kristen – for vi er dagens barn, natten er forbi – må han være vår sol, vårt lys og vårt liv like mye om natten som om dagen.

Spør deg selv hver morgen, når dagslyset bryter fram, om morgenstjernen er gått opp i hjertet ditt. Spør deg selv hver natt om også natten er lys hos deg – om Herren er ditt lys, eller om du vandrer i dødens skygge som nattens barn.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

Jeg gikk i dødens mørke før;
men gjennom livets åpne dør
bestråler meg nå himlens glans,
som skal oppfylle sinn og sans,
at jeg i lyset vandrer så
som lysets barn de vandre må.

O, dertil styrk meg, gode Gud,
som førte meg fra mørket ut;
hjelp at jeg aldri glemme må
det kall du lot til meg utgå,
og at det navn som du meg gav,
må lyse for meg til min grav!

30. april

«Jeg er vintreet, dere er greinene. Den som blir i meg, og jeg i ham, han bærer mye frukt. For uten meg kan dere intet gjøre» (Joh 15,5).

«Min venn hadde en vingård på en fruktbar haug. … Hva var det mer å gjøre med min vingård, som jeg ikke alt hadde gjort med den? Hvorfor bar den ville druer når jeg ventet at den skulle bære gode?» (Jes 5,1.4).

For en hellig og stor hemmelighet er ikke sjelens inderlige forening med sitt hode, Kristus! Ja, det er visst og sant: Hva mer skulle du ha gjort med din vingård? Du i oss og vi i deg – kunne du komme oss nærmere?

Skulle man ikke kunne vente guddommelige frukter på greinene når vintreet er guddommelig? Må du ikke bli harm når du, tross alt det du har gjort og gjør mot oss, likevel ikke finner gode druer og fullkomne frukter hos oss, men bare ville druer?

Kjære, se da på dere selv, og se etter hva slags greiner dere er! Hvor er druene?

Hvor er fruktene (Gal 5,22–24)? Finner dere dem ikke, så mangler dere utvilsomt den rette forbindelsen, det rette fellesskapet med vintreet. Da kan dere umulig være i ham.

Finner dere tvert imot de ville druene (Gal 5,19–21), eller i alle fall noen av dem, hos dere, da er det klart at dere ennå aldri har sett eller kjent vintreet. For da går dere fram i kjødet og ikke i Ånden, i Belial og ikke i Kristus.

Å, la oss da gjøre bruk av denne herlige nåden hans! Eller er det ikke nåde at han vil være vårt vintre, forene oss med seg som greiner og bære frukt i oss og ved oss, frukt som vi selv skal kunne nyte?

Dersom han ville kreve fruktene av oss uten selv å være i oss eller la oss være i ham, da var vi visselig håpløst fortapt. Men nå har vi ingen unnskyldning om vi ikke blir i ham.

Mel.: O Helligånd, du skatt så skjønn.

Bli hos meg, kjære Herre Krist,
at jeg kan frukter bære!
Du er min rot, jeg er din kvist
og kan deg ei unnvære;

du vintre i Guds urtegård,
fra deg jeg saft og styrke får,
kan uten deg ei trives.

Mai

1. mai

«Jeg vil lære deg og vise deg den veien du skal vandre» (Sal 32,8).

«Og det var da jeg som lærte Efra'im å gå» – som et barn (Hos 11,3).

«Herre, lær meg din vei, og led meg på den rette sti» (Sal 27,11). «Led meg i din sannhet og lær meg» (Sal 25,5). «For ditt navns skyld vil du føre og lede meg» (Sal 31,4).

Hvem kan uten veiviser finne veien til det skjulte, ukjente fedrelandet, som han aldri før har sett? Å vise seg selv veien er å bedra seg selv.

Menneskers veiledning er nok ikke helt å forkaste, men en kan heller ikke stole helt på den. En vis og gudfryktig tjener av Ordet, som har erfaring i Guds veier, kan nok vise deg veien og lede deg.

Men blir du stående ved ham, kommer du ikke til Herren. Og har du, tross alle gode råd og all veiledning fra gode mennesker, ennå ikke Herren selv og hans Ånd til fører og indre veileder, holder du deg ikke riktig fast til ham og følger ham ikke samvittighetsfullt, da kommer du ikke til målet.

Herren er dessuten så god og imøtekommende at han selv tilbyr seg som din fører. Han gir deg de herlige løftene (Sal 32,8; Hos 11,3) at han vil vise deg den veien du skal gå, gi deg råd med sitt farsøye, ta deg i hånden og føre deg, så du kan vandre trygt. Vil du ikke gripe denne kjærlige og sikre hånden og se på disse øynene som så vennlig vil lede deg?

Men hvordan skal jeg kunne forstå hva hans øyne vinker til meg? spør du.

Han vinker til deg innenfra, ikke utenfra. Så sant øyet ditt er rent, redelig, enfoldig og ikke skjelende – så sant du gjerne går inn i ditt hjerte og lærer å spørre Herren til råds i bønnen – skal du lære å merke og forstå hans svar og hans vink. Da skal du kjenne hans hånd og erfare det han lover.

Hans øyne skal vinke så kraftig, hans skjulte hånd skal gripe deg så veldig og lede og føre deg, slik en far leder, løfter og bærer barnet sitt uten noen gang å slippe det av syne og av hånden. Men denne særlige ledsagelsen krever også en særlig troskap i ditt indre liv, et årvåkent øye og et samlet hjerte som alltid er vendt mot Herren. Ellers overser du vinket fra hans øyne og merker ikke hans ledende hånd.

Mel.: O Helligånd, du skatt så skjønn.

Bli hos meg, kjære Herre Krist!
Jeg ellers går i blinde,
ser ei den vei hvorpå jeg hist
skal fredens hjemstavn finne;
bli hos meg, du all verdens lys,
driv syndens mulm og dødens gys
i nåde fra mitt hjerte!

Bli hos meg, kjære Herre Krist,
blant verdens tusen farer!
Jeg får ei ro for Satans list
om du meg ei bevarer,
om du ei med din hyrdestav,
o gode hyrde, til min grav
meg verge vil og lede.

Bli hos meg, kjære Herre Krist,
når det mot natten stunder!
Er du hos meg, da vet jeg visst
at søtelig jeg blunder.
Bli hos meg til min siste stund,
og si til meg i dødens blund:
Jeg deg til himlen fører.

2. mai

«Derfor døde jo Kristus og ble levende igjen, for at han skulle være Herre over både levende og døde» (Rom 14,9).

«Alltid bærer vi med oss Jesu død i vårt legeme, for at også Jesu liv skal åpenbares i vårt legeme» (2 Kor 4,10).

Kristi lidelse, død og fortjeneste skal ikke bare være i munnen din, men også i hjertet ditt. Den korsfestede vil og skal være din Herre. Det betyr: Du skal ikke bare si «Herre, Herre!» til ham. Du skal også erkjenne ham som din Herre, følge ham og være ham hengitt av hele ditt hjerte. La ham herske og regjere i ditt hjerte, ditt sinn og ditt liv.

Han døde for deg for å kunne leve i deg. Han ga sitt liv for deg, for at også du skal gi ditt liv for ham og ikke lenger leve for deg selv, men for ham. Dette er det som kalles alltid å bære Jesu død og liv i seg. Det skal kunne sees på deg, på ditt sinn og ditt liv, at Kristus døde og sto opp for deg.

Det skal falle i øynene at du ikke lenger tilhører deg selv, men er Jesu eiendom – at du ikke på noe punkt retter deg etter deg selv og din egen vilje, men bare og helt etter Jesus. Da åpenbares hans død og fortjeneste i deg. Da priser du din Frelser med ånd og legeme.

Mel.: Vågn opp, min sjel, og prise.

Din vilje skje, o Herre,
ditt store navn til ære,
så det meg her i live
og hisset gavn kan give.

Din vilje skje, o Herre!
La meg botferdig være,
at jeg mitt liv kan føre
som Guds barn det bør gjøre!

Din vilje skje, o Herre!
La av ditt ord meg lære
å elske deg alene,
deg hjertelig å tjene!

Din vilje skje, o Herre,
når jeg skal korset bære,
som du meg selv tilsender
med faderlige hender!

Din vilje skje, o Herre!
Du ville meg beskjære
en salig stund å fare
herfra til engles skare!

Din vilje skje, o Herre!
Din pris vil jeg frembære
når jeg skal for deg trede
i himmelen med glede.

3. mai

«I min trengsel påkalte jeg Herren» (Sal 18,7).

«Du er den som har latt oss se mange trengsler, og ulykker lot du oss se» (Sal 71,20).

«Ut av trengselen kalte jeg på Herren. Herren svarte meg» (Sal 118,5).

Hva det enn er som skremmer og plager deg, har Herren ikke latt det komme over deg av noen annen grunn enn for å lære deg å be og tro – for å kalle deg til seg. La hver angst og hver nød være et sendebud fra Gud som sier til deg: Nå er det på tide at du vender deg til din Frelser av hele ditt hjerte.

Er det syndene dine som skremmer deg, så la denne angsten være et brev fra himmelen til deg – men et forseglet brev. Bryt seglet og åpne det! Ved utholdende bønn kan du åpne det. Da leser du der, skrevet med Guds egen hånd, det som står i Jes 1,15–19.

Er det store lidelser, eller hvilken nød det enn er, så er det en påminnelse fra Herren som sier til deg: «Kall på meg på nødens dag, så vil jeg fri deg ut, og du skal prise meg» (Sal 50,15).

Herren skremmer ingen menneskesjel uten grunn, men bare av kjærlighet. Med riset vil han drive den til seg fordi menneskene ikke pleier å la seg dra av kjærlighet. Slik vil han nesten med makt nøde og tvinge dem til å søke hans ansikt og la seg hjelpe.

Kunne fedrene i gammel tid trøste seg i sin angst og finne Guds ansikt, hvor mye mer bør vi da gjøre det nå, når Guds favn står vidåpen for oss i Kristus! Han kom jo til denne verden bare for de elendiges og engstedes skyld. Han som ikke

støter bort noen som kommer til ham, roper selv til alle og ber dem vennlig: «Kom til meg, alle …»

Mel.: Hvo ene lader Herren råde.

Jo større kors, des bedre bønner;
de stiger opp fra fryktsom ånd,
og Herrens nåde rikt belønner
enhver som gir seg i hans hånd;
i nøden Davids harpe klang,
og liflig tonet da hans sang.

Jo større kors, des mere lengsel;
på ville sjø vi ser mot land;
i ørkens ensomhet og trengsel
vi lengter etter Kanaan;
når duen her ei finner ly,
da må den hjem til arken ty.

Korsfestede, la korset blive
alt mer og mere kjært for meg;
din gode Ånd mitt hjerte give
den tro som hviler seg i deg,
inntil forløsningstimen slår,
og kronen over korset står!

4. mai

«Herren er nær hos alle dem som kaller på ham, hos alle som kaller på ham i sannhet» (Sal 145,18).

«Du var nær den dagen jeg kalte på deg. Du sa: Frykt ikke!» (Klag 3,57).

Gud, Kristus, er nær hver gang et menneske kaller på ham i sannhet. Den som ikke blir vakt og gjort salig av denne tanken og denne forsikringen – hva skal da kunne gjøre ham lykkelig?

Hva har vært tyngre for menneskene enn at Gud har trukket seg bort fra synet vårt? Slik var det da Adam ble støtt bort fra Guds åsyn og jaget ut av Eden, og kjeruben med det blinkende sverdet ble satt foran paradisets port. Slik var det da en sky tok Kristus bort fra disiplenes og alle menneskers øyne.

Vår eneste trøst er og blir derfor at Gud og Kristus likevel er nær. Han kan finnes nær, fornemmes nær og nytes nær i Ånden – når vi bare i sannhet ønsker det, søker ham utholdende, river legeme, sjel og ånd løs fra alt annet og ved tro og kjærlighet setter oss inn i hans usynlige nærhet.

Når vi søker ham og hans ansikt, vil Herren sannelig heller ikke skremme oss eller vise seg fryktelig for oss. Han vil si også til oss: Frykt ikke, mitt barn! Hold deg nær til meg, så holder jeg meg nær til deg.

Å, hvor vennlig tar han imot de menneskebarn som vender tilbake til ham! Hvor hjertet hans lengter etter oss!

Den som vil gi seg selv en sann glede – den som vil nyte den største glede et menneske kan ha på jorden – skal søke Guds og Jesu Kristi nærhet! Noen større salighet på jorden kan ikke tenkes enn å ha ham nær hos seg.

Mel.: *Hvo ene lader Herren råde.*

Du, Jesus, kjenner all min smerte!
Du ser jo hva det fattes meg:
å søke deg av hele hjerte
og, som du lover, finne deg.
Hva er det deg å søke så?
O, lær meg selv det å forstå!

Jeg tror, om all min sjel og sinne
ei annen tanke nære fikk
enn denne ene, deg å vinne,
da såre vel det med meg gikk;
for da, o Jesus, fant jeg deg,
og intet kunne fattes meg.

Kun dette ene kan meg trøste,
at du for meg ble dødens mann;
den sjel som du med blod forløste,
jeg vet, du aldri slippe kan;
o Jesus, se da ei på meg,
men se på hva jeg kostet deg!

Din Ånd la stadig til meg rope
at jeg for deg er dyrebar,
at du ditt blod til siste dråpe
meg å forløse givet har!
Den stemme vil jeg høre på;
la aldri den av tanke gå!

5. mai

> «Jeg ber ikke bare for disse, men også for dem som ved deres ord kommer til tro på meg, at de alle må være ett, likesom du, Far, i meg, og jeg i deg – at også de må være ett i oss … jeg i dem og du i meg … for at den kjærlighet som du elsket meg med, skal være i dem, og jeg i dem» (Joh 17,20–26).

«Kristus i dere, håpet om herlighet» (Kol 1,27).

Kristus har stiftet et samfunn og en forbindelse som ikke har sin like i himmelen eller på jorden. Faderen i ham, han i Faderen og i oss? Vi i ham og i Faderen? Hva vil det si? Hvem forklarer det? Hvem fatter det? Det skal vi heller ikke, for det kan vi ikke.

Men være og bli i ham, det skal vi. Vi skal ta del i, nyte og holde fast på alt det han vil være for oss og i oss.

Og hva er det? Alt det han er og har, er vårt, fordi han helt og fullt er vår. Ingen kan stige opp til himmelen og måle dens høyde. Slik kan heller ingen utgrunne dybden i denne hemmeligheten.

Ikke strev med å forstå det! Kast deg bare ned i den med alt det du er og har, og bli og lev der.

Men er det også for enhver? Er det også for deg? Ja, hvis du tror. For da har han vunnet det for deg ved sine forbønner. Da har du del i det og er arving til det like så vel som Peter og Johannes. For han ba uttrykkelig for alle som skulle tro på ham ved apostlenes ord.

Tror du nå, så kan du ha det. Men har du likevel ingenting av det – er hjertet ditt likevel tomt, uten Kristus, lever du uten det inderlige samfunnet med ham – da tror du ikke. Da har du bare ordet «tro» i munnen, men ikke troens kraft i hjertet.

Den som tror, eier alt det Kristus har lovet troen, om ikke i full fylde, så i hvert fall i den første begynnelse, som en spire. Tror vi ham, så eier vi ham. Eier vi ham ikke, så tror vi ham ikke.

Mel.: Hva kan oss komme til for nød.

O Jesus, troens dyre skatt,
begynnelse og ende,
o søte Jesus, lær meg at
jeg troen rett kan kjenne,
den tro som har deg selv i favn,
fra den som har vel troens navn,
men er dog død og intet!

Lær meg å sette all min lit
til Gud, min kjære Fader,
til deg som er så mild og blid
mot dem som synden hater,
og til den Helligånd, vår skatt,
ved deg bestandig dag og natt,
treenige, å henge!

Bo selv ved troen i min ånd,
at troen sterk kan blive,
alt mer og mer få overhånd
og mange frukter give
og favne deg i siste nød!
Så blir da troens ende søt,
og all min jammer stilles.

6. mai

«Min elskede er min, og jeg er hans» (Høys 2,16; 6,3).

«For ingen av oss lever for seg selv … For om vi lever, så lever vi for Herren» (Rom 14,7–8).

Er han i oss, og er han vår, så følger det av seg selv at vi må være i ham og være hans. Det finnes ikke noe sant fellesskap der ikke alt blir delt. Egenkjærlighet opphever alt fellesskap.

Den som vil ha Kristus – den som vil eie ham hel og udelt, ha del i hans fortjeneste, hans nåde og hans bolig i oss og hans kommende herlighet – han må også hel og udelt tilhøre Frelseren. Han må gi seg helt og fullt til ham og bli ham

hengitt, uten noe forbehold, uten noe unntak, i liv og død, i glede og sorg, uten noen gang å trekke seg tilbake igjen.

Mange roser seg av Kristus og hans fortjeneste. Mange tar imot Kristus. Men de gir seg ikke til Kristus; de vil beholde seg selv for seg selv.

Kristus skal ikke dele seg, han skal gi seg selv og alt sitt til dem. Men de deler seg, og det på en skammelig måte: De gir ham ord, tunge og et ytre skinn og lar hjertet henge ved verden, ved synden og ved seg selv.

Disse er bare kristne av navn. De innbiller seg at de har Kristi fortjeneste og samfunn, men Kristus har de ikke. Så lenge de ikke gir seg helt til ham, får de aldri i evighet del i Kristus.

Mel.: Du høye fryd for rene sjele.

Mitt hjerte vil jeg deg frembære;
det deg alene åpent stå!
Din Ånd alene det regjere,
at du i meg ditt mål kan nå!
Så kjær jeg var deg, Jesus milde,
at i mitt kjød du kledde deg;
hvor kan jeg da vel tro du ville
her noensinne slippe meg?

Din kjærlighet meg rett inntage
og av mitt hjerte skaffe bort
hva deg hos meg ei kan behage,
det være lite eller stort!
Av all min sjel deg lydig være,
i sorg og glede følge deg,
ei annet åk enn ditt å bære,
kun det til himlen fører meg.

Nå, Jesus, du ditt amen sige!
Jeg giver troskaps høyre hånd
at jeg fra deg skal aldri vige;
du eie legem, sjel og ånd!
La ved ditt nådevalg meg bære
din påskrift her i fremmed land;
la verden kun meg nekte ære,
når blott av deg jeg æres kan.

7. mai

«Om jeg sitter i mørket, er Herren lys for meg» (Mi 7,8).

«Lys er utsådd for den rettferdige, og glede for de oppriktige av hjertet» (Sal 97,11).

Her på jorden vil kampen mellom lys og mørke aldri ta slutt, verken inne i oss eller utenfor oss. Hvor opplyst du enn er, må du likevel igjen vandre gjennom mørke netter og dype skyggedaler. Ofte blir det så mørkt for din ånds øyne som om sol, måne og stjerner var slukket på din sjels himmel. Det er som om de aldri

mer skulle skinne, som om du var begravet i evig mørke og aldri skulle få se en lysstråle igjen.

Din sol, Herrens nærhet, vil skjule seg, som om den aldri hadde skint for deg. Da plager tvilen deg: Har ikke alt bare vært en drøm og et selvbedrag? Har det virkelig noen gang vært dag i sjelen min? «Det finnes ikke noe lys, du har bedratt deg selv,» vil fristeren si.

Men du skal vente og tro på det usynlige lyset, som om du så det.

Det blir snart annerledes. Hver natt blir igjen slukt av dagen. Solen kan ikke bli liggende nede; når dens time kommer, må den opp igjen og løpe sin bane.

Vil du ikke selv lage deg en sol, et lys i mørket – vil du heller stole på Herren og vente på ham – så vil han også være ditt lys i mørket. Han vil lede deg med skjult hånd og la lyset og gleden gå opp for deg igjen så snart hans tid kommer.

Om lidelser formørker din sjels himmel, og du ikke ser solen, ja, om ikke en eneste stjerne skinner for deg, så tro likevel og tvil ikke på at sol og stjerner fortsatt er der på himmelen, selv om de er skjult for deg bak skyene. De står på samme sted, enten du ser dem eller ikke.

En god sjømann vet hvor han befinner seg, og hvor solen og stjernene er, selv om det stormer og himmelen er dekket av skyer. Han retter seg etter dem like fullt som om han så dem i klart vær. Kristus er den samme også når du ikke ser eller føler ham. Herrens hånd er like fullt over deg, selv om den er skjult for deg.

Mel.: Mitt håp og trøst og all tillit.

Om det enn stundom ut kan se
som Gud meg ei vil akte,
og verden spotte vil og le,
med ondt meg ettertrakte,
så vet jeg nok:
i ondes flokk
vil Gud meg ei forlate;
hvo på Gud tror,
i trygghet bor
og tager ingen skade.

Han aldri noen har forlatt
som vil ham lydig være,
som all sin tro til ham har satt,
sitt kors vil stille bære.
Tro, håp og be,
ha kjærlighet,
så gir Gud deg nåde.
Hvo på Gud tror,
i trygghet bor
og frelses fra all våde.

Hvo kun til kjød vil feste lit
og ei vil Herren finne,
forbannet er i all sin tid
og kan ei himlen vinne.

Men søk Guds favn
i Jesu navn;
det bringer evig gammen!
Hvo på Gud tror,
i trygghet bor
og bliver salig. Amen.

8. mai

> «For min sjel tar sin tilflukt til deg, og i dine vingers skygge finner jeg ly inntil ødeleggelsen er dratt forbi. Jeg roper til Gud, Den Høyeste, til Gud, som fullfører sin gjerning for meg» (Sal 57,2–3).

Kjenner du deg igjen når du leser hele denne salmen? Er du i samme eller en lignende situasjon som David da han ble forfulgt av Saul og flyktet til hulen (1 Sam 22,1)? Er du bøyd ned av en eller annen anfektelse og trengsel?

Da skal du gå samme vei som David: Du skal flykte og sette deg i skyggen av Herrens vinger. Der kan du vente trygt og rolig til uværet er dratt forbi.

Hvor finner vi skyggen av hans vinger? Hvor brer han dem ut over oss? Hvor dekker han oss med sitt vern? Overalt der vi søker ham, der vi påkaller ham, der hjertet vårt lengter etter ham. Midt i trengselens ildovn og hete blir han kjøling og forfriskelse for oss. Det skjer når vi ikke løper andre steder hen, men søker ham nettopp der han hjemsøker oss med trengsel, nemlig i hjertet vårt. For der vil han visselig la seg finne.

«Jeg er med deg i nøden,» sa han. Han er oss aldri nærmere og aldri lettere å finne enn når han hjemsøker oss med lidelser.

Faller vi i menneskers hender, så de liksom stikker, slår og river oss i stykker med spyd og piler og med tungenes skarpe sverd, da har vi ikke noe annet å gjøre enn å se rett opp til ham som sender dem over oss.

Han kan ikke være langt borte. De er bare redskaper i hans hånd. Hånden må være like nær som redskapet, for den fører og styrer det. Han som lar trengselen begynne, vet også å gjøre slutt på den. Inntil da er hans skygge nok for deg.

Mel.: Guds godhet vil vi prise.

Hvi vil du så deg klage
og give, kjære sjel,
deg så med kummer plage?
Tro dog din Frelser vel
og vær i hannem fro!
Han vet din sak å vende
til god og salig ende!
Det skal du stadig tro.

Han aldri dem forlater
i noen motgangs tid
som kjenner ham for Fader
og slår til ham sin lit;
ser det enn farlig ut,
du bør dog aldri grue;

din frelse skal du skue
fra all miskunnhets Gud.

Han aldri vil det glemme,
hva nød du frister her;
så skal du deg ei gremme,
hans bistand er deg nær;
kun lid og ti og bi!
Når han vil hjelp tilskikke,
da kan all verden ikke
forhindre ham deri.

Derfor jeg ham hengive
vil meg og all min id;
Gud unne meg å blive
derved i all min tid;
det alt behager meg
som Herren selv behager;
jeg vet, han omsorg drager
for meg så faderlig.

9. mai

«Jeg skal ikke etterlate dere farløse, jeg kommer til dere» (Joh 14,18).

«Jeg går bort, og jeg kommer til dere igjen. Dersom dere elsket meg, ville dere glede dere over at jeg går til Faderen» (Joh 14,28).

For noen hellige og herlige løfter vår Frelser har etterlatt oss! Hvor vennlig og trøstende taler han ikke til sine barn mens han forbereder dem på at hans synlige nærvær skal tas fra dem!

Salig er det troende hjerte som tar Frelseren på ordet og slik gleder og trøster seg ved hans usynlige nærvær og nærhet, og holder seg til det som om det så ham.

Skulle han trekke seg bort fra et slikt barnlig sinn og ikke holde sitt dyrebare ord? Han som alltid gledet seg så inderlig når han så bare et sennepskorn av tro på sitt ord?

Skulle han bare ha gledet seg når menneskene i tro tok imot timelig hjelp av ham, helbredelse for legemets skrøpeligheter og sykdommer? Skulle det ikke heller gi ham en himmelsk glede når vi ikke bare griper hans gaver, men ham selv i troen? Når vi tar ham på ordet: «Jeg kommer til dere, jeg skal ikke etterlate dere farløse»? Når vi ikke ser på dette løftet som tomme ord, men holder det for sannhet og tar vare på det som sannhet?

Den som behandler ordet hans slik, eier ham selv.

Mel.: Av høyheten opprunnen er.

Han synlig var på denne jord;
nå salig er hvo på ham tror,
om øyet ham ei finner;
for av det ord han talte her,
nå for enhver som har ham kjær

et salig liv opprinner.
Han er
enn nær
sine egne
allevegne,
dem å drage
etter seg i nådens dage.

10. mai

> «I min Fars hus er det mange rom … For jeg går bort for å gjøre i stand et sted for dere. Og når jeg er gått bort og har gjort i stand et sted for dere, kommer jeg igjen og skal ta dere til meg, for at også dere skal være der jeg er» (Joh 14,2–3).

For et trøstens ord for alle som lider og er trøstesløse på jorden! Den som griper deg i troen, Jesus, kan glede seg i lidelser og være ved godt mot i en trøstesløs situasjon, ja, tilfreds midt i det ingen kan være tilfreds med.

Slik kan bare Guds Sønn, den evige kjærlighets Sønn, trøste. Slike løfter om det evige liv – hvem andre kan gi dem? Hvem andre kan oppfylle dem?

Derfor skal du eie hele hjertet vårt, du som gjør i stand stedet for oss, du byggmester for de himmelske boligene, du Faderens sendebud. Du vil selv hente oss og føre oss inn i hans palasser av krystall og diamant.

Når det arme, svake hjertet tenker med seg selv: Der du er, skal også jeg være, og slik du er, så opphøyet, så herlig, så salig, skal også jeg bli – når hjertet tar imot dette ordet og fatter hvor vidt, høyt og dypt det når, da holder det nesten på å forgå av salig og herlig håp.

Hvorfor vil du da ha oss hos deg, så nær hos deg, evig hos deg? Hva er det ved oss som behager deg slik? Hvilken glede gjør vi deg? Skulle vi kunne øke din salighet?

Ja, vi skal være noe for din kjærlighet å elske seg mett på. For ingen skapning trenger så mye din kjærlighet og gunst som vi arme, svake syndere.

Hvem kan se på himmelen uten å tenke på deg og ditt himmelske løfte og uten å bli henrykt og glad over dette løftet?

Himmel, du fedrenes hus, du Jesu disiplers hjem, hvor deilig er du ikke når du blir forklart for oss ved Jesu ord – når vi tenker på de boligene hans hånd har gjort i stand i deg! Hvem kan se seg mett på deg, selv bare utenfra?

Hvordan må det da ikke være der inne!

Mel.: O du store seierherre.

Kast med lengsel troens øye
opp til hin den fagre stad,
lagt på evighetens høye;
tross all Satans harm og hat
er den funnet
fast og grunnet;
murens grunnvoll er så rar;
for av rene edelstene
er den glimrende og klar.

Stadens porter og dens gate
er av perler og av gull;
hør, der er alle glade;
hør den sang, av sødme full!
Hør dem kvede
i den glede
som er fri for nag og nød,
fri for plage,
sukk og klage,
fri for gråt og fri for død.

O min sjel, du går og vanker
blant de usle verdens ting;
samle dine ville tanker,
se deg oventil omkring.
Herre, led meg
og bered meg
til din himmel, til mitt hjem;
gjør meg verdig,
gjør meg ferdig
til det nye Jerusalem.

11. mai

> «Brødre, vi har altså i Jesu blod frimodighet til å gå inn i helligdommen. Til den har han innviet for oss en ny og levende vei gjennom forhenget, det er hans kjød. Og vi har en stor prest over Guds hus. Så la oss da tre fram med sannferdig hjerte i troens fulle visshet, med hjertet renset fra en ond samvittighet og med legemet badet i rent vann» (Hebr 10,19–22; jf. 6,19–20).

Ja, den som er bestenket med Kristi blod, kan allerede her gå inn i det aller helligste med frimodighet, det vil si med glad og barnlig tillit: inn i samfunnet med Gud, og en gang hisset i himmelen. Til dette står en ny og levende vei åpen for oss, som Kristus har innviet for oss ved sin lidelse, død, oppstandelse og himmelfart. Han har banet veien. Han har gått inn foran oss som vår forløper. Han har ikke bare latt veien og porten stå åpen for oss; han vil selv være vår vei og port.

Han vil dra oss etter seg med kjærlighetens, troens og håpets tredobbelte og sterke rep. Når vi holder fast i repet og ikke slipper det av hendene, vil han helt sikkert dra oss etter seg på den nye og levende veien.

Hvor vakkert uttrykker ikke Paulus seg når han kaller veien *levende*! Hvorfor kaller han den det? Er ikke Kristus selv veien? (Joh 14,6). Er ikke han levende? Er ikke han veien og sannheten og livet? Er den ikke også ny? Hvor har det før eller etter ham vært en vei å finne til himmelen, til Faderen?

Venn! Forlat verdens og syndens gamle veier, og velg deg denne nye og levende veien!

Hvor godt er det ikke å vandre på en ny vei, og hvor lett på en *levende* vei! Den kalles levende fordi den selv gir liv og styrke til vandrerne. Den hjelper dem opp

igjen når de faller, gir dem nye krefter når de er trette, viser dem til rette og fører dem tilbake når de kommer bort fra den eller farer vill.

Det er en vei som er alt for alle som vandrer på den! For en vei! Hvor finnes en slik vei som denne? Og likevel er det så få som vandrer på den!

Mel.: Nå takker alle Gud.

Jeg slipper Jesus ei,
fra ham vil jeg ei trede;
vi sammenbundne er
med kjærlighetens kjede
så fast som noe kan
tilsammenføye seg,
og han skal drage meg
med seg til himmerig.

Jeg slipper Jesus ei;
hans kjærlighet meg driver;
jeg sover eller jeg
oppvåkner, Jesus bliver
mitt ene faste mål,
og ingen annen vei
jeg har til salighet;
jeg slipper Jesus ei.

12. mai

Kristi himmelfartsdag

«Gud for opp under jubelrop, Herren under lyd fra horn» (Sal 47,6).

«Han for opp i det høye og bortførte fanger, han ga menneskene gaver … Han som steg ned, er den samme som for opp over alle himler for å fylle alt» (Ef 4,8.10).

«Han … satte oss med ham i himmelen, i Kristus Jesus» (Ef 2,6).

Jesu himmelfart fylte alt, himmel og jord, med stor glede. Den er seieren over alle fiender. For han for opp over alle himler som menneskehetens hode, og der hodet er, der må jo også lemmene være. Han vil dra dem alle etter seg. Hodet har seiret og slått seg igjennom; da kan lemmene umulig bli igjen.

Han har tatt til fange det fengselet som synden og djevelen holdt oss fanget i (Sal 68,19). Det vil si: Alt som la lenker på mennesket, stanset løpet dets og holdt det tilbake, har Jesus måttet overvinne og ta til fange ved sin lidelse og død.

Han har tatt ham til fange som holdt oss alle fanget. Han har tatt fengselsforstanderen til fange og kastet ham i fengsel. Men når fengselsforstanderen sitter i fengsel, er fangene fri.

Men han har ikke bare satt oss fri fra lenker og fengsel og vunnet oss syndenes forlatelse. Han har også delt ut gaver, Den Hellige Ånds gaver. Slik skal vi ikke la oss ta til fange på ny, men kunne overvinne verden, Satan og de onde lystene som hele tiden vil ta oss til fange igjen.

Han har vunnet og gitt oss kraft og vinger, så vi kan svinge oss opp til ham og flytte fra det synlige til det usynlige – til hans rike, til hans nærhet, til himmelen.

Mel.: Av høyheten opprunnen er.

O seierrike Frelsermann,
som bar all verdens synders bann!
Nå tar du ditt sete
hos majestetens høyre hånd,
å legge Satans makt i bånd
og ganske undertrede.
Mektig,
prektig!
Triumferer,
jubilerer!
Døden, livet
er vår Jesus undergivet.

Den store flokk av kjerubim
og mange tusen serafim
deg priser høyt fornøyet
at du oss freden haver brakt
og til så stor en guddomsprakt
og glede oss opphøyet;
møter,
støter
glade sammen!
Amen, amen!
Makt og ære
skal vår Jesus evig være.

Du er vårt hode, derimot
vi dine lemmer, kjød og blod;
i deg vi haver livet;
fred, glede, styrke, mot og lyst,
forfriskelse og hjertens trøst
av deg oss vorder givet;
sinn, mot,
liv, blod,
hver en dråpe
synge, rope
full av glede:
Lovet Krist i ærens sete!

13. mai

«Han førte dem ut imot Betania, og han løftet sine hender og velsignet dem. Og det skjedde mens han velsignet dem, at han skiltes fra dem og ble tatt opp til himmelen» (Luk 24,50–51).

For siste gang vandret Menneskesønnen med disiplene sine på jorden og tok veien ut til sitt kjære Betania. Der var det bestemt at han synlig skulle forlate jorden, for å kunne være dem virkelig nær på en usynlig måte. For siste gang løftet han sine hellige, gjennomborede hender over disiplene for å velsigne dem.

Lykkelige disipler, som med egne øyne så disse velsignende hendene over dere! For en velsignelse det må ha vært!

Men gjaldt den da bare dere og ikke også alle troende gjennom de kommende århundrer, slik som den hellige forbønnen i Joh 17,20 flg.? Jo, sannelig gjaldt den også dem.

Derfor stiller også jeg meg uten videre blant dine disipler, Herre. Det er som om jeg så deg løfte dine gjennomborede hender over meg, som om du på denne dag sto der for mine øyne og øste dine himmelske velsignelser ut over meg og over oss alle som elsker ditt navn og stoler på deg og din nåde.

Og jeg vet for visst at du velsigner hver gang noen tror levende på deg, like fullt nå som den gangen da disiplene så deg. For å velsigne er din lyst, og du er sendt oss av Faderen for å velsigne oss (Apg 3,26).

Velsignende steg du opp fra jorden til himmelen. Velsignende ser du sikkert fremdeles ned på oss hver gang vi ser opp til deg i tro, i bønn og med lengsel.

Mel.: *Av høyheten opprunnen er.*

Det er fullbrakt! Fra jordens nød,
fra trengsel, armod, kors og død
går Herren til Guds ære;
den hånd som truet storm og hav,
den hånd som sprengte verdens grav,
skal himmelspiret bære.
Salig,
herlig
du opstiger;
jorden viger,
himlen vinker,
herlighetens krone blinker.

Alt skyens glans omstråler deg;
du enn velsigner jorderig,
din sterke arm utbreder;
du har forkynt oss trøstens Ånd,
når ved din Faders høyre hånd
deg engles hær tilbeder.
Jesus,
stig nå
til din trone!
Salig tone
englestemmer;
Jesus Kristus oss ei glemmer.

14. mai

«Han gikk inn i selve himmelen for nå å åpenbares for Guds åsyn for vår skyld» (Hebr 9,24).

«Derfor kan han også fullkomment frelse dem som kommer til Gud ved ham, da han alltid lever for å gå i forbønn for dem» (Hebr 7,25).

«Vi har en talsmann hos Faderen, Jesus Kristus, Den Rettferdige» (1 Joh 2,1).

Hvor gledelig og trøstende! Han har ikke forlatt oss og ikke trukket seg bort fra oss da han gikk til Faderen. Nei, for oss, for vår skyld gikk han bort, og for oss, for vår skyld er han der.

Vi har en anklager der, en fiende som dag og natt taler til vår skade. Han maler alle våre feil og overtredelser med de mørkeste farger og krever Guds rettferdighet og hevn over oss (Åp 12,10), og han baktaler oss i tillegg (Job 1,9; Sak 3,1).

Hvor godt er det derfor at vi også har en venn der oppe, en som fører vår sak, en talsmann! Og han er slik at alle våre fiender og anklagere må tie for ham, fordi han har overvunnet dem alle!

Derfor sier han: «Det er til gagn for dere at jeg går bort.» Visst er det til gagn, Herre, at vi har deg hisset og likevel også her. Når vi nærmer oss Gud i bønnen, kan vi være helt sikre på at det allerede står en for Guds ansikt i vårt sted. Han lever alltid, han sover aldri og slumrer aldri, han ber alltid for oss.

For en stor og deilig tanke! Måtte den aldri forlate meg!

Herren løfter sine gjennomborede hender også for meg foran Faderens trone. Herren er der bare for min skyld – for å tre fram for Faderen i mitt sted.

Mel.: Lovet være du, Jesus Krist.

Han ved Gud Faders høyre hånd
seg satte, at med ydmyk ånd
vi alle ham tilbede må
og i all fare kalle på.
Halleluja.

Nå frykter vi ei noen nød,
ei verden, djevel eller død;
han har hver fiende under fot
som oss og hannem var imot.
Halleluja.

Han åpnet døren som var lukt;
nå kan vi ete livsens frukt;
ja, fengslet selv han fengslede,
så vi av død og djevlen le.
Halleluja.

Så gledes vi av hjertens grunn
og lover Gud i hver en stund
at Jesus Krist, vår broder kjær,
vår prest, profet og konge er.
Halleluja.

15. mai

«Han ble løftet opp mens de så på, og en sky tok ham bort fra øynene deres» (Apg 1,9).

«Han … ble tatt opp til himmelen. Og de falt ned og tilba ham» (Luk 24,51–52).

Disiplene så ham blø på korset. De så ham bøye hodet i døden, så ham bli begravet og så graven bli forseglet. Da var uten tvil også troen deres helt begravet. Hvor vanskelig ville det ikke ha vært for dem å tro, om en engel den gang hadde sagt til dem: Denne Jesus, som ligger i graven og ikke lenger har noe spor av liv i seg, skal fare på skyene til himmelen for øynene deres! Men se, det skjedde likevel, hvor vanskelig det enn var å tro.

Så liten og skrøpelig som disiplenes tro var den gang, så stor ble siden deres glede og tilbedelse da de med egne øyne så det som hadde vært så vanskelig å tro.

Slik er det med Guds løfter, og slik er det med oss selv. Vi som nå vandrer i støvet, skal tro at vi en gang skal skinne som stjernene, at vi skal se ham som han er, og bli ham lik. Hvor utrolig det enn virker, vil det likevel gå i oppfyllelse.

Det Herren lover, det holder han visselig også, og mer til. Alt vil skje, og det vil langt overgå våre dristigste forventninger. Da vil vi stå der beskjemmet, slik som disiplene. Men vi vil likevel glede oss over at Herren er større, mer trofast og mer sannferdig enn vår skrøpelige tro kunne tenke seg ham.

Hvor liten var ikke Jesus i krybben, hvor fattig og ringe! Og senere, på korset: hvor forslått, hvor foraktet, hvor forkastet, hvor maktesløs, hvor fornedret! Og kort etter, på sin himmelfartsdag: hvor stor, hvor herlig, hvor mektig, hvor høyt opphøyet over alle!

Da tilba disiplene. Det tror jeg nok; det hadde også jeg gjort. Men i stallen og på korset, der alle forbannet og spottet ham – hva da?

Mel.: Et barn er født i Betlehem.

Til himmels for den ærens drott, ærens drott,
som gjorde alt på jorden godt.
Halleluja, halleluja!

Hva er hans navn, den kjempe skjønn, kjempe skjønn?
Det Jesus er, Marias Sønn.
Halleluja, halleluja!

Nå er oppfylt kong Davids sang, Davids sang;
hans Sønn til tronen seg oppsvang.
Halleluja, halleluja!

Han ved Gud Faders høyre hånd, høyre hånd,
tilsender oss den Helligånd.
Halleluja, halleluja!

Snart kommer han igjen på ny, igjen på ny,
med strålekrans på himlens sky.
Halleluja, halleluja!

16. mai

«Du for opp i det høye … tok gaver blant menneskene» (Sal 68,19).

«Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som har velsignet oss med all åndelig velsignelse i himmelen i Kristus» (Ef 1,3).

Han for opp til Faderen for å få det han hadde fortjent ved sin lidelse og død, ved sin lydighet til døden på korset. Han for ikke opp bare for å la seg krone med ære og herlighet, men først og fremst for å ta imot de nådegaver, goder og velsignelser han hadde vunnet for jorden og menneskene, og for å øse dem ut over de forløste.

Han gikk ikke inn i himmelen for å hvile seg der etter sin møye og sitt arbeid, langt mindre for å hevne seg på de ugudelige menneskene som hadde spottet og korsfestet ham på jorden. Nei, han gikk inn for å øse nåde og velgjerninger over dem og gjøre dem salige ved å dra dem til seg.

Æren og herligheten han nyter på Guds trone, er stor og umåtelig. Likevel er den ikke så stor at han ikke lenger kan se ned til oss arme i støvet. Nei, han blir i evig forbindelse med sine på jorden. Han rekker oss sin hånd, full av nådegaver, ned fra den høye himmel og fyller oss med velsignelse og lykksalighet hver gang vi løfter hjerte og hender opp til ham. Han strekker sine hender ned til oss i vårt dyp for å dra oss opp fra jordens mørke til sitt lysrike.

Han kan ikke hvile. Han vil at vi alle skal være hos ham og eie og nyte de gaver han har vunnet for oss, både for dette og for det kommende liv. Vi skal ha alt det han selv har. Slik velsigner Faderen oss ved Sønnen.

Mel.: Min sjel, min sjel, lov Herren.

Hvor måtte han ei lide,
han, den velsignede Guds Sønn!
Hvor måtte han ei stride,
før han vår frelse fikk til lønn!
Han svettet blod i haven,
led angest, spott og spe,
korsfestet, død, begraven
ble for oss syndere.
Nå er det annerledes;
han som var hvermanns spott,
av englene tilbedes
i himlens herreslott.

Når jeg i verdens møye
må mangen gang bedrøvet gå,
så ser jeg i det høye
Guds himler åpne for meg stå;
den trengsel jeg må lide,
slett intet sige vil
så lenge jeg kan vite
at Gud meg hører til;
for hva er verdens plage
mot kronen vi engang
av Jesu hånd skal tage
i engles kor og rang?

Så priser, alle skarer,
den store Herres høye makt,
som opp til himmels farer,
sin hjord å ta der i akt!
Nedfaller og tilbeder
hans godhet, hva dere kan,
som oss et sted bereder
i himlens frydeland!
Ja, la oss dit henrykkes,
o Jesus, deg å se!
O Herre, la det lykkes!
Akk, når mon det skal skje?

17. mai

«Herren … satte seg ved Guds høyre hånd» (Mark 16,19).

«Hvem er den som fordømmer? Kristus er den som er død, ja, mer enn det: som også er blitt reist opp, som også er ved Guds høyre hånd, som også går i forbønn for oss» (Rom 8,34).

«Vi har en slik yppersteprest som satte seg ved høyre side av Majestetens trone i himlene» (Hebr 8,1).

«Ham har Gud opphøyet ved sin høyre hånd til høvding og frelser, for å gi Israel omvendelse og syndenes forlatelse» (Apg 5,31).

Stefanus så ham ved Guds høyre hånd (Apg 7,55). Og hver den som løfter seg opp til ham i Ånden og påkaller ham inderlig og i tro, skal få erfare at hans høyre hånd frelser med stor kraft (Sal 20,7), at hans høyre hånd er full av rettferdighet (Sal 48,11), at det står i hans høyre hånd å forandre alt, at han har en arm med velde, og at hans høyre hånd er opphøyet (Sal 89,14).

Hva det vil si å sitte ved Guds høyre hånd, har Frelseren selv forklart da han sa: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord.» Han hersker, han er alle kongers Konge og alle herrers Herre, Den Allmektige.

Likevel er han vår venn, vår bror, vår talsmann, vår yppersteprest, vår Frelser, som tar seg av den minste som om han var den største. Som yppersteprest bærer han alle på sitt hjerte – ikke bare på brystskjoldet, slik Aron bar Israels barn, men inngravert i sitt hjerte og sine hender.

Han hersker over alle ting med makt og velde og like mye med kjærlighet og vennlighet, og han tenker på alle som tror på ham og stoler på ham.

Intet menneskehjerte kan fatte hvilken salighet og hvilken nåde det ligger i dette: Jesus, et menneske som vi, vår slektning og Gud over alle ting, opphøyet ved Majestetens høyre hånd i himmelen, er vår høvding og vår Frelser. Han bruker ikke sin makt og storhet til å ødelegge og tilintetgjøre, men til å gi omvendelse og syndenes forlatelse til dem som ber ham om det.

Mel.: Lover den Herre, den mektige konge, med ære.

Gud har fra evighet givet sin Sønn oss til Herre;
stort er hans navn, og høylovet det evig skal være;
himmel og jord

lover ham, lyder hans ord;
Herren er han til Guds ære.

Hvo vil da frykte? Med kraft han vil verge sitt rike,
helvetes makter forgjeves mot det vil krige;
hva han har bygd,
står på en klippe så trygt;
fienden med skam må bortvike.

Ut over jorden og inntil dens ytterste ender
hilsen og budskap om fred og om nåde han sender;
vite skal hver:
Jesus en Frelser oss er;
ham skal all jorden bekjenne.

Høyt over himlenes himler han troner, den Herre;
alt som har ånde, utbrede hans lov og hans ære!
Synger i kor!
La oss i gjerning og ord
palmer og salmer ham bære!

18. mai

> «Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, der Kristus sitter ved Guds høyre hånd. La deres sinn være vendt mot det som er der oppe, ikke mot det som er på jorden» (Kol 3,1–2).

Enhver som tror at Kristus også for hans skyld er faret opp til himmelen og sitter ved Guds høyre hånd – at han der fører hans sak, ber for ham og tenker på ham – han skal vise sin tro med et himmelsk sinn og liv. Der din skatt er, skal ditt hjerte være. Er Kristus ved

Guds høyre hånd din skatt og din evige arv, så skal også hjertet ditt være mer hos ham der oppe enn her på jorden.

Men så lenge du fremdeles søker det jordiske mer enn det himmelske og trakter mer etter forgjengelige enn etter evige ting – eller til og med henger med hele hjertet ved menneskelig ære og anseelse og regner kjødelig lyst og glede for din himmel – så lenge bedrar du deg selv, og din tro på Kristus er bare en tom innbilning.

Den levende tro på ham som er opphøyet ved Guds høyre hånd, lar oss ikke henge ved den lave jorden, men løfter oss opp til ham som vi tror på.

Er Kristus i himmelen ditt hode og din Frelser, så må du også som hans lem være hos ham. Er du med hele sjel og legeme her nede på jorden, så er lemmet langt skilt fra hodet. Hvordan kan et lem som er skilt fra hodet, få del i den gode kraften som strømmer fra det?

Du kan ikke tro på ham og henge ved ham uten å være ham nær i Ånden, uten å være hos ham, uten å løfte deg opp til ham. Ja, en sann kristens hjerte er ikke hjemme her, men er hos sin Frelser i himmelen.

Mel.: Hvo ene lader Herren råde.

Bort, verden, av mitt sinn og øye;
din lyst du selv beholde må,
som meg ei mere kan fornøye
enn støvet som jeg treder på.
Hver elske hva hans sinn står til!
Jeg kun min Jesus elske vil.

Han hersker over alle himler;
hans trone i det høye står;
så vidt som skapninger de vrimler,
hans herredømme og rike når.
Hver elske hva hans sinn står til!
Jeg kun min Jesus elske vil.

Hans herlighet er uten like,
som verden dog ei kjenne vil;
hans rikdom ingen kan utsige,
og hva han har, meg hører til.
Hver elske hva hans sinn står til!
Jeg kun min Jesus elske vil.

19. mai

> «Jeg vil gi dere et nytt hjerte, og en ny ånd vil jeg gi i dere. Jeg vil ta bort steinhjertet av deres kjød og gi dere et kjødhjerte» (Esek 11,19; 36,26).

Er det noe som mangler hos et menneske – og hos hvem mangler det ikke noe? – så er det hjertet det er noe i veien med. Alt det menneskets hjerte tenker ut og finner på, er ondt fra ungdommen av. Det er bløtt og mottakelig for alt ondt, så det lynraskt tar opp i seg alle dårlige inntrykk. Bare for Gud og guddommelige ting er det vanligvis steinhardt og uten følelse.

Hvem kan bløte opp denne hardheten og knuse denne steinen? Herren har lovet å gjøre det. Han er trofast; han vil også gjøre det.

Bær bare hjertet ditt titt og ofte fram for ham. Utsett deg bare riktig for strålene fra hans varmende og mykgjørende kjærlighet i hjertelig, inderlig bønn, så vil, ja, så må hjertet ditt forvandles.

Alle ting forandres når de kommer nær ilden: De smelter, blir bløte eller harde, blir renset, blir skjønnere eller blir fortært.

Herren er en fortærende ild. Senker du deg ned i ham, slik gullsmeden holder gullet i ilden, så må det som er hardt, bli bløtt, det som er urent, bli rent, og det som er ondt, bli fortært.

Intet menneske kan unnskylde seg med sitt skrøpelige eller harde hjerte, som han har fått av naturen, når Herren så tydelig og bestemt har lovet å gi oss et nytt hjerte og en ny ånd. Han har lovet å ta bort vårt steinhjerte og gi oss et kjødhjerte, et bløtt hjerte som er mottakelig for hans inntrykk og påvirkning.

Du kan være helt viss på at han gir deg det, så sant du lar ham gi deg det, og at han tar bort alt som skal tas bort, så sant du lar ham ta det bort.

Mel.: Herre, jeg har handlet ille.

Guddomsstråle, himmellue,
trøstens, nådens, sannhets Ånd,
verdes dog min nød å skue,
som vil tage overhånd;
la din kraft meg styrke give
og min trette sjel opplive!

La din ild min sjel oppflamme;
smelt mitt hjertes snø og is;
lær meg dag og natt å stamme
på min Frelsers lov og pris!
Sett min ånd i troens lue,
synden rett med makt å kue!

La din olje titt meg væte,
vi meg til ditt tempel inn,
la min sjel i deg seg glede,
ta ditt herberg i mitt sinn,
gjør meg sterk i dødens krige,
før meg så til himmerige!

20. mai

> «Min Ånd skal ikke til evig tid gå i rette med menneskene. I sin villfarelse er de kjød» (1 Mos 6,3).

«Må din gode Ånd lede meg på jevnt land!» (Sal 143,10).

«Men dere er ikke i kjødet, dere er i Ånden, så sant Guds Ånd bor i dere» (Rom 8,9).

Guds Ånd arbeider altså med alle mennesker, selv med de mest ugudelige. Slik var det med de første menneskene. Ved indre og ytre tukt og refselse strevde han for å bringe dem på rett vei igjen, helt til de satte seg fullstendig opp mot ham og ikke lenger ville låne ham øre. Men da gjorde han også slutt på dem alle ved vannflommen.

Når mennesket ikke lenger hører på Guds Ånd, blir det helt og holdent kjød, et dyremenneske.

For en nåde er det derfor ikke at Guds hellige, rene Ånd vil ha slik befatning med de falne menneskene!

Og når han ikke engang holder opp med å refse og tukte de onde menneskene for å frelse dem, hva vil han da ikke gjøre for dem som sukker og gråter etter ham og ber og trygler ham dag og natt? Med hvilken glede vil han ikke virke i dem, og med hvilken tålmodighet og kjærlighet vil han ikke bære og lede dem!

Prøv deg nå selv: Er du åndelig eller kjødelig? Arbeider Guds Ånd ikke bare med deg, slik han gjør med den onde verden, men bor han også i deg? Følger du ham og lar deg lede av ham på sannhetens og gudsfryktens jevne land? Eller bedrøver du ham og lytter mer til ditt kjød enn til ham? For da står du i fare for å miste ham helt og bli aldeles kjødelig og dyrisk.

Mel.: Fra himlen høyt jeg kommer her.

Nå nærmer seg vår pinsefest;
Gud Helligånd, vær du vår gjest,
du som en evig, mektig Gud
fra Fader og fra Sønn går ut!

Kom, sannhets Ånd, og led du meg
på sannhets veier rettelig,
at aldri jeg fra troens grunn
et hårsbredd viker noen stund!

Om jeg i trygghet slumrer hen,
o, vekk meg snarlig opp igjen;
din nåde stå meg kraftig bi
og lede meg på sannhets sti!

Jeg uten deg ei kjenne kan
min Gud og søte Frelsermann;
la derfor dine stråler meg
i hjertet falle idelig!

O Helligånd, o søte Gud,
styrk meg at jeg kan holde ut;
oppvarm meg med din nådes glød
og gjør meg trøstig i min død!

21. mai

«Meg er gitt all makt i himmel og på jord!» (Matt 28,18).

«Herren har reist sin trone i himmelen, hans kongerike hersker over alt» (Sal 103,19).

«Til deg løfter jeg mine øyne, du som troner i himmelen!» (Sal 123,1).

Når vi legger dette til alle de herlige løftene Frelseren har gitt om sin himmelfart, blir vår trøst og glede fullkommen. Hans kjærlighet og trofasthet, hans gunst og nåde er umåtelig – det vet vi av alle hans løfter. Men det samme gjelder hans makt og storhet, hans velde og herredømme.

Vi skal like lite tvile på at han kan, som på at han vil. Han er den allmektige kjærlighet og miskunn som er seg selv nok og styrer alt.

Hvem er som han? Hvem kan være mot oss når han er for oss? Hvem kan stå ham imot? Hvem kan forbanne oss når han velsigner oss?

Og hvor høyt han enn er opphøyet over alle ting, ser han likevel til ormen i støvet. Hvorfor skulle han da ikke se ned til dem som ber ham med tillit, til gudfryktige hjerter som har kostet ham hans blod? Hvordan skulle han, som ikke overser noe, kunne overse dem som ser lengselsfullt opp til ham og stoler på ham av hele sitt hjerte?

O hjerte, vær bare helt og fullt vendt mot ham!

Hans øye svikter deg ikke og overser deg ikke. Og når den allmektige kjærlighets øye ser ned på deg, hva frykter du da for?

Mel.: Frykt, mitt barn, den sanne Gud.

Jesus Krist, vi ofrer deg
lov og pris evindelig.
Nådig kom du til oss ned,
troner nå i herlighet;
ene du vår tilflukt er,
trøster, styrker, leder her,
er oss allevegne nær.

For din trone bøye seg
alles knær ydmykelig;
verdens riker skal forgå,
men ditt rike skal bestå;
det på sannhets grunn er bygd,
der er ingen tvil og frykt;
der å bo er evig trygt.

Men vår svakhet kjenner du;
kom da nådig oss i hu,
at ei verden med sin svik
skal oss drage bort fra deg;
styrk vår tro, gi oss din fred,
led oss frem i dine fjed,
før oss til din herlighet!

22. mai

Pinsefesten

«Og da pinsefestens dag var kommet, var de alle samlet på samme sted. Da kom det med ett en lyd fra himmelen som når et veldig stormvær farer fram, og fylte hele huset der de satt. Og det viste seg for dem tunger likesom av ild, som delte seg og satte seg på hver enkelt av dem. Da ble de alle fylt med Den Hellige Ånd …» (Apg 2,1–4).

Hva virket ikke de troendes enstemmige bønn her! Må den ikke alltid ha den samme virkningen når den skjer med den samme tillit til de guddommelige løftene, som er gitt alle som ber? Jo visst!

Ingen bønn som kommer fra hjertet, blir uten pinsevelsignelse. Ingen ber i ånd og tro uten å bli fylt av Den Hellige Ånd og av Guds kjærlighets ild. En kommer aldri tom tilbake fra bønnen, så sant bønnen fortjener dette navnet.

Du kan ha en pinsedag hver dag, så sant du hver dag ber inderlig og brennende om Den Hellige Ånd.

Er du ikke full av deg selv – er du tom for din egen ånd, og roper hjertet ditt til himmelen i Ånden, som et tørt land roper på regn – så vil Den Hellige Ånd visselig ikke la hjertet ditt bli tomt.

Men der hjertet er fullt av sin egen ånd, kan Den Hellige Ånd ikke gå inn. For vår egen ånd er en uren ånd, og hvilket fellesskap har lys med mørke?

Mel.: Kom, Helligånd, o Herre Gud.

Tre inn, du edle pinsegjest,
og gi min sjel en liflig fest;

la hjertet udi troen brenne
og seg med makt til himlen vende;
tre inn og nådens gjerning gjør;
gi Åndens liv som aldri dør!
Så kan jeg ved din nådes gave
den rette pinseglede have.
Halleluja, halleluja!

O Helligånd, før du mitt sinn
dog rett i andakts lue inn
og lær meg til min Gud å trede
i bønnens rette kraft og glede!
Jeg er så lunken i mitt bryst;
akk, gi meg rett en hjertens lyst
til deg, min skatt foruten like,
å få og aldri mere svike!
Halleluja, halleluja!

O Helligånd, regjer min ånd
og før meg ved din egen hånd,
mot synden dag og natt å krige
og alltid: Abba, Fader! sige;
la Jesu fred i hjertet bo
og gjør meg stadig, fast og tro,
at ingen synd meg fra deg river,
men i ditt samfunn jeg forbliver.
Halleluja, halleluja!

23. mai

«Ånden selv vitner sammen med vår ånd at vi er Guds barn» (Rom 8,16).

«Slik vet heller ikke noen hva som bor i Gud, uten Guds Ånd … For Ånden utforsker alle ting, også dybdene i Gud» (1 Kor 2,11.10).

«Kast meg ikke bort fra ditt åsyn! Ta ikke din Hellige Ånd fra meg!» (Sal 51,13).

Vi leser vel alle sannheten i Skriften, og når vi har lest eller hørt Guds ord, vet vi hva Gud har lovet oss.

Men om Gud har ment deg og meg – om han vil gi eller har gitt deg og meg det han lover – det tviler vår ånd vanligvis på. Den kan ikke tro det levende og trygt før vi får et guddommelig vitnesbyrd om det i hjertet vårt.

Gud vet hvordan det står til med troen hos dem som bare tror det ytre ordet uten Den Hellige Ånds indre vitnesbyrd. De har bare en historisk tro, det vil si: De holder saken for sann og tilegner seg den uten å fornemme Den Hellige Ånds nådevirkninger i hjertet.

Det er umulig at en slik tro kan gjøre salig, for den skaper ikke det gamle vesenet om til et nytt og forener ikke virkelig hjertet med Kristus.

Men når Den Hellige Ånd gir min ånd vitnesbyrd – det vil si bekrefter og besegler i hjertet mitt det som står i det ytre ordet – da vet jeg ikke bare hva som står skrevet i Bibelen. Jeg vet også hva som står skrevet i Guds farshjerte for

meg, ja, for meg i særdeleshet. For Guds Ånd utforsker de dybdene i Gud som er skjult for meg, og vitner for meg om dem.

Men når en først har fått dette vitnesbyrdet, må en ikke miste det igjen. Vitnet Guds Ånd for meg i går: Du er et Guds barn, så ønsker jeg også i dag å vite hvordan jeg står med Gud, og om han ikke har noe å utsette på meg. Ellers kan jeg ikke være rolig.

Derfor står det at de troende har dette vitnesbyrdet i seg selv (1 Joh 5,10). De har det, ikke bare hadde det en gang.

Derfor ber også David: Ta ikke din Hellige Ånd fra meg! La meg alltid beholde ham, så han daglig kan vitne for meg og daglig forsikre meg om din gunst og nåde!

Den som blir i Kristus, i ham blir Kristus og dermed også hans Ånd. Slik har Kristus lovet: Han skal være hos dere for evig, for han skal være i dere (Joh 14,16–17).

Mel.: Av høyheten opprunnen er.

O Helligånd, kom til oss ned;
din bolig du i oss bered
ved Ordets lys og stjerne;
du himmellys, som mørknes ei,
gi at vi sannhets himmelvei
ved deg må følge gjerne;
ditt skinn
hvert trinn
oss ledsage
og forjage
mørkets tanker
som i våre hjerter vanker.

Gi kraft og virkning ved ditt ord,
som Gud oss sendte ned til jord;
la det som lyset brenne,
at vi Gud Fader og Guds Sønn
og Ånden, vår del så skjønn,
i hellig enhet kjenne!
Gi tro,
gi ro,
lær å håpe,
hjelp å rope;
gi vi alle
kunne Jesus Herre kalle!

24. mai

> «Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud» (Sal 42,2).

«Du skal slå på klippen, og det skal flyte vann ut av den, så folket får drikke» (2 Mos 17,6).

«De lider ingen tørst. Gjennom ørkenen fører han dem, vann av klippen lar han renne for dem» (Jes 48,21).

«Og klippen var Kristus» (1 Kor 10,4).

Noen kan ikke la seg nøye med det lunkne vannet i den rene kunnskapen. De er lei av de hullete brønnene til den flaue verdensvisdommen. De tørster etter friskt og levende vann, som en hjort på heden.

De kjenner den klippen som livets vann veller fram fra, og de forstår å slå på denne klippen. For en slik vil det flyte rikelig med livets vann i dette livets tørre ørken, så han selv, hans folk, hans barn, hans venner og slektninger kan få drikke.

Herren skaffet jo sitt folk så rikelig vann i ørkenen at de ikke led tørst i de førti årene de holdt til der. En klippe måtte jo gi vann til hans folk. Var ikke denne klippen et bilde på Kristus? Var den ikke, som Paulus sier, Kristus selv?

Jo, mine kjære, vi har denne klippen blant oss og i oss: Den som tror på ham, fra hans indre skal det flyte strømmer av levende vann (Joh 7,38). Denne klippen gir vann i overflod til de tørste hjertene i alle folkeslag på jorden.

Hver gang vi slår på hans hjerte med staven – den troende, inderlige bønnen og den barnlige tilliten – veller livets vann fram: Ånd og salvelse, fred og nåde. Det strømmer inn i vårt tørste hjerte, så vi ikke mangler noe godt. Han gir Ånden uten mål.

Men hyrde og hjord, prester og tilhørere, lærere og disipler, gamle og barn, sjel og legeme må vansmekte og tørke inn i dette livets ørken hvis de ikke tørster og lengter etter dette vannet. Slik går det hvis de ikke tror på klippen, ikke ber i tro, ikke holder ut i bønnen og ikke lever i nytelsen av den.

Ta dette til deg, du som skal undervise, oppdra og veilede andre eller gi dem noe eller være noe for dem. Ta først selv imot noe! Lengt etter friskt vann, og slå på klippen så den gir vann. Av det skal ditt folk drikke – dine barn, disipler og tilhørere, de som er satt under deg, eller i hvert fall ditt eget hjerte.

Jesu hjerte, som allerede er åpnet i den nye pakt, og hans sår, som er en åpnet kilde – det er der du skal slå med bønnene dine. De er kilden med det levende vannet. Jesus gir Ånden (Joh 16,7.13–14). I hans navn og på hans forbønn sender Faderen ham (Joh 14,16.26).

Legg merke til dette, så du ikke slår i løse luften når du ber, men treffer den rette klippen. Fra den strømmer det sikkert vann hver gang du slår på den.

Slå på klippen så ditt folk kan drikke! Klippen er Kristus.

Mel.: O du store seierherre.

Lukk deg opp, du livets klippe!
Åpne meg din sides dør,
så at jeg der inn kan slippe
når min ånd er svak og tørr.
Rett som hjort mot vannet skriker,
slik drag mitt svake sinn,
at med lengsels sukk det higer
mot din sides kilde inn.

Dine sårs kraft, la den styrke
sjel og hjerte, sinn og hu,
at for hver en lengsels tørke
leskedrikken vorder du.
La ditt blod i sjelen rinne,
jage mørkets tanker hen,
at jeg frelse snart kan finne
for min arme sjel igjen.

Lam, som bar all verdens synder
for å være frelse min,
meg mitt hjerte nå tilskynder
evig å forblive din.
Du nå bærer ærens krone;
drag meg, Jesus, jeg vil med
for å se deg på din trone
og å vorde brudekledd.

25. mai

> «Og her kommer også Ånden oss til hjelp i vår skrøpelighet. For vi vet ikke hva vi skal be om slik vi burde. Men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke rommes i ord» (Rom 8,26).

«Og på dette kjenner vi at han blir i oss: av den Ånd som han ga oss» (1 Joh 3,24).

Den som har lyst til å be, er visselig ikke uten Den Hellige Ånd og dermed heller ikke uten Jesus. Der bønnens Ånd bor, der bor også Jesus og hans Far.

Et sikkert kjennetegn på at en er en bolig for Gud i Ånden, er at en finner sin største glede i å omgås Gud i Ånden og vandre i Jesu nærhet – det vil si at en gjerne ber.

For bønnen er ikke bare mumling og pludring med munnen. Den sanne, hellige bønn er sukk som ikke rommes i ord – legg godt merke til det – Åndens sukk som ikke rommes i ord.

Så lenge en kan si mye under bønnen, er det fremdeles mye av vårt eget i den. Da er det en ild i den som ikke er helt ren, kanskje til og med fremmed og vanhellig.

Men når Den Hellige Ånd legger glørne i røkelseskaret og strør røkelse på dem, da løfter den hellige flammen oss høyere, og stemmen svikter oss. En finner ikke ord lenger. Hjertet, ånden, sier mer uten ord for Guds åsyn enn tungen kan stamme fram.

For øvrig vil vi slett ikke forkaste den muntlige bønnen. Alt har sin tid.

Jeg mener bare at den som ikke kan be annet enn muntlig, fremdeles gir Den Hellige Ånd liten eller ingen innflytelse over seg. Han makter for mye selv til å tro at han trenger denne guddommelige talsmannen.

Mel.: Kom, Helligånd, o Herre Gud.

Du som i det høye bor,
lys på vår vei med livets ord,
lær oss vår Fader rett å kjenne

og oss i tro til ham å vende;
fra vantro lærdom oss befri,
fra skalkhet og alt hykleri,
at freidig og i troen faste
på Jesus all vår lit vi kaste!

Du guddomslue, vær vår lyst;
oppvarm, oppglød det kalde bryst,
at intet må fra Gud oss rive,
hva trengsel enn vår lodd skal blive!
Gjør du vår skrøpelighet sterk!
Din kraft seg te i alt vårt verk,
at gjennom døds og Satans hære
vi frem kan vinne til din ære.

26. mai

«Og dere skal kjenne at jeg bor midt i Israel» (Joel 2,27).

«For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem» (Matt 18,20).

Ja, vi kan erfare at han er midt iblant oss, enten det bare er to eller to tusen som er samlet i hans navn. En kan erfare det, selv om verden er så langt fra å tro det at den til og med forkaster og spotter det som svermeri. En kan erfare det – det vet alle dere som elsker Frelseren av hele hjertet.

Gud har sagt: Dere skal kjenne at jeg er midt iblant dere. Altså må det kunne erfares.

Og at det virkelig skjer, vet den og bare den som erfarer det. For det ligger i hjertet og lar seg ikke forklare. Det må også bli der inne.

Måtte vi bare glede Frelseren hver gang vi kommer sammen, slik at han kan la seg erfare av oss! Måtte vi bare være samlet slik i hans navn, i en levende tro og inderlig kjærlighet til hans navn, så skal han visst aldri utebli.

Han uteblir aldri noen gang. Han kan ikke være borte fra oss. Det er vi som uteblir fra ham, når vi ikke blir ham var.

Men står vi samlet i Ånden – er vi helt vendt mot ham og lengter bare etter ham – så skal vi ganske visst bli var hans nærvær, som aldri svikter.

Lever og gleder ikke legeme og sjel seg i den levende Gud når han gir seg til kjenne? Er ikke alt levende, kraftig, salvet og deilig når han lar seg fornemme midt iblant oss? Er ikke alt dødt, kaldt, mørkt og smakløst når hjertet savner ham, når vi ikke har ham i oss og blant oss?

Derfor skal ingen i kristne forsamlinger søke noe annet enn ham og hans nærhet. For all annen trang og lengsel er bare agner som vinden blåser bort. Den deiligste preken og den beste bok behager oss ikke når han ikke er å finne i dem.

Jeg er midt iblant dere. Det skal dere erfare. Slik blir det.

Mel.: Hva kan oss komme til for nød.

Sin menighet har Kristus kjær;
han kommer når den beder;

hvor to og tre forsamlet er,
han hilser: Fred med eder!
Hans under midt iblant dem skjer:
den halte går, den blinde ser;
til himlen han dem leder.

Til syndesukk og angersord
han bøyer selv sitt øre;
han kommer til sitt nattverdbord,
og synderen får høre
hans veldes bud: Stå opp og gå!
Hva jordens konger ei formå,
kan Jesus Kristus gjøre.

27. mai

> «For jeg vil øse vann over det tørste og strømmer over det tørre. Jeg vil utgyte min Ånd over din ætt og min velsignelse over din etterslekt. De skal vokse opp som gress blant vann, som piletrær ved bekkene» (Jes 44,3–4).

«Jeg vil gi den tørste å drikke av livets vannkilde for intet» (Åp 21,6).

«Og jeg vil stenke rent vann på dere» (Esek 36,25).

Den som ikke tørster, drikker ikke, selv om han har vann i overflod foran seg.

Slik er det også i det åndelige. Det mangler ikke livets vann, og det mangler ikke utgytelse av Ånden. Etter Guds sannferdige løfter kan det ikke mangle. Men det mangler tørste sjeler.

Det er for mye tørst etter jordiske ting: etter gull og pengeregn, etter sølepytten av lyster og kjødelige fornøyelser. Det er for mye grådighet etter ære og anseelse hos mennesker, etter ros og berømmelse og så videre. Hvor skal da tørsten etter de himmelske goder, etter pinseregnet, komme fra?

Gud kan og vil ikke gi livets vann til andre enn dem som tørster etter det. Det er de som tørster etter forfriskning, etter trøst, kraft og liv ovenfra, som en uttørket mark der alt er svidd av solheten om sommeren, og som roper om det til himmelen dag og natt.

Den som er mett i seg selv, kan ikke ta imot Ånden fra Gud.

Og føler en seg tørst og fattig, men likevel ikke ber, ikke kjemper og ikke holder ut i bønnen, vil en heller ikke få Ånden, i hvert fall ikke i rikelig mål. Men uten Ånden er du død i overtredelsene.

Tørst derfor, be, strid og vent til regnet kommer – til livets vannkilder åpner seg og din Frelser stenker vannet over deg – til han utgyter sin Ånd over din ætt – til du og dine grønnes som gresset og vokser opp som piletrær ved bekkene.

Det står skrevet der, og det må og skal også gå i oppfyllelse. Det Herren har latt skrive i Bibelen, det vil han og kan han også gjøre. Tro, be og strid!

Mel.: Jesus, dine dype sår.

La din nåde på oss regne,
for min sjel er tørr som sand;
gi din kirkes tørre egne,
milde Fader, leskevann;

la din Ånds det rike væld
øse nåde ned og held
og i store strømmer flyte,
hjertet rett å overgyte!

Jesus, du som bort er vandret,
send du Ånden til oss ned,
du som enn er uforandret
i din store kjærlighet,
send dog ned din Ånd, at han
gjennom dette dødens land
kan til livets land meg lede,
hvor hos deg er evig glede!

28. mai

«Over Davids hus og over Jerusalems innbyggere vil jeg utgyte nådens og bønnens Ånd» (Sak 12,10).

«Gud, skap i meg et rent hjerte, og forny en stadig ånd inne i meg!» (Sal 51,12).

Til Davids hus og Jerusalems innbyggere hører alle Kristi sanne disipler. For Kristus og hans rike er Davids hus, det nye Jerusalem. Dets innbyggere er de som bare trakter etter det som er der oppe, og som i likhet med David bare ber og bønnfaller om en ny og stadig ånd og om et rent hjerte.

Herren kommer alle våre bønner i forkjøpet. Alt det vi skal be ham om, har han lagt i munnen vår. Ja, han vil til og med selv gi oss bønnens Ånd, som vi jo ikke kan be uten.

Så miskunnelig er Herren, og likevel er vår tillit til ham så liten og svak! Nettopp derfor burde vi alltid føle oss drevet til å rope til ham om nådens og bønnens Ånd. For nåden gjør hjertet fast og stadig, og bare Ånden kan gi oss liv.

All vår elendighet kommer av at vi er uten Ånd. Hvor dypt bør ikke alt dette bøye oss ned: at sjelen vår er så mager, at vi er så sanselige, og at hjertet vårt er så tomt! Og hvor kraftig bør det ikke drive oss til å be hver dag om at nådens og bønnens Ånd må bli utøst over oss! For Herren vil nå en gang ikke gi oss sin Ånd uten at vi ber om ham, uten at vi lengter etter ham med stor sult og tørst.

Men de fleste gjør alt i sin egen ånd og går til og med til bønnen i den. Derfor er og blir de også krøplinger som kristne, i sin fattigdom og åndstomhet.

De vil vite mer enn de vil gjøre, og se lenger enn de vil gå.

Mel.: Enhver som tror og blir døpt.

O Helligånd, du skatt så skjønn,
som gjør oss evig rike,
du som med Fader og med Sønn
i guddomsmakt er like
og går ifra dem begge ut,
fra evighet en mektig Gud,
som alle kristne prise!

Med bønn vi faller deg til fot;
o, lær du oss å tjene

av hele hjerte, hu og mot
vår Frelsermann alene
og ham i glede som i nød
som Herre over liv og død
å kjenne og å prise!

Gjør du vår ferd og vandel ny
og våre hjerter rene;
hjelp oss forargelser å sky
og elske Herren ene,
at vi kan Jesu Kristi tro
for verdens barn som blant oss bo,
ved kristen gjerning vise.

Din nådes dugg la til enhver
Guds troende nedflyte,
la hver en sjel som såret er,
din søte salve nyte;
gi kraft i korsets harde tid,
la kjærlighet i all vår id
imot vår neste vises!

Gi styrke oss og freidig mot
å gå imot vår fiende,
så vi må verden, kjød og blod
og Satan overvinne!
Når døden løser livets bånd,
la sjelen gjemmes i din hånd,
vårt legem rolig hvile!

29. mai

Treenighetssøndag

«Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn» (Matt 28,19).

«Tre er de som vitner i himmelen: Faderen, Ordet og Den Hellige Ånd, og disse tre er ett» (1 Joh 5,7).[1]

Gud være lovet: Vi har ikke fått befaling om å utforske og forklare treenighetens hemmelighet – for da ville vi bli stående fast – men om å tro den og nyte den.

Vi vet nok om Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd til å kunne bli fullkomment salige. Det vi ikke vet, ville neppe gjøre oss saligere eller bedre i vår nåværende tilstand om vi visste det. Ellers hadde Gud, som er kjærlighet, ikke skjult det for oss.

Bryt derfor ikke hodet med å forstå den, men gi den hele ditt hjerte. Elsk den Gud som ved sine ord og gjerninger vitner om at han er kjærlighet og i all evighet ikke kan annet enn elske.

[1] NB: «For de er tre som vitner: Ånden og vannet og blodet» (1 Joh 5,7–8). Ordene om Faderen, Ordet og Den Hellige Ånd står i eldre bibelutgaver, men ikke i de eldste håndskriftene.

Hvor kjær må ikke Faderen ha deg, du stakkars menneskebarn, når han har gitt deg sin Sønn! Hvor kjær må ikke Sønnen ha deg, når han har gitt seg selv for deg! Hvor kjær må ikke Den Hellige Ånd ha deg, når han så morslig underviser deg, herliggjør Jesus, din Frelser, for deg i hjertet ditt, fornyer deg og gjør deg i stand til å bli et Guds barn og Kristi medarving!

Hva godt har du gjort, siden Faderen og Sønnen vil komme til deg og ta bolig hos deg? (Joh 14,23). Hva har du gjort for å fortjene å være Den Hellige Ånds tempel? (1 Kor 6,19). Hva har du først gitt den treenige Gud, siden han i dåpen har tatt deg opp i sitt hus og gitt deg del i alle hans barns og arvingers rettigheter og krav?

Ti og tilbe! Elsk, tro, håp og gi deg hen!

Hemmeligheten er allerede stor nok så langt du forstår den. Hvordan vil det da ikke gå deg når du en gang får se ned i det dype svelget av hans nåde og kjærlighet!

Mel.: Vi tror og trøster på en Gud.

Vår Gud er én, ham tror vi på;
himlen skapte han og jorden;
han oss i Kristus elsket så
at han er vår Fader vorden.
Daglig brød han oss vil give,
oss forsørge vel i live;
alltid han i nød og fare
sjel og legem vil bevare;
han haver alting i sin makt,
han giver stadig på oss akt.

På Guds enbårne Sønn vi tror;
Jesus Kristus Herr' han heter;
han hos sin Fader har sitt bo,
Gud i alle evigheter;
ham en jomfru monne føde,
han for oss på korset døde.
Døden holdt ham ikke fangen,
han til herlighet er gangen;
igjen han kommer veldelig
når han skal dømme jorderig.

Vi tror og på den Helligånd,
Gud med Faderen og Sønnen,
som er vår sanne trøstermann,
trer frem for oss i bønnen.
Kristi rike han utbreder,
Ordets sendebud veileder;
Kristus han i oss forklarer,
oss i tro på ham bevarer,
at evig liv vi finne må,
som ved hans trøst vi håper på.

30. mai

«Dødens redsler er falt på meg» (Sal 55,5).

«For at han ved døden skulle gjøre til intet den som hadde dødens velde, det er djevelen, og fri alle dem som av frykt for døden var i trelldom hele sin livstid» (Hebr 2,14–15).

Ved sin død har Jesus fridd oss fra den evige død, fra sjelens død, og dermed også fra frykten for denne døden. Men legemet må betale syndens lønn; det må dø.

Ved en sann og levende tro på Kristus er vi beseglet med hans Ånd og visse på det evige liv, for Herren sier: Hver den som tror på meg, dør ikke, men har evig liv, og om han enn dør etter legemet, skal han likevel leve.

Likevel må vi vandre gjennom dødens dal. Den har fylt ikke bare David, men også mange andre store menn med skrekk og redsel – menn som ingen kunne frakjenne tro og gudsfrykt. Også de måtte si: Dødens redsler er falt på meg.

Herren leder sine egne, og han leder dem på veier som er til velsignelse for dem. Og det må de være, når det er Herren som leder dem.

Ingenting avslører så godt alt det skjulte i menneskehjertet – som snart er overmodig, snart motløst – som frykten for døden. Og hvis disse egenskapene i hjertet ikke lar seg fjerne med andre midler, så jager Herren dem ut med dødsfrykten. Nettopp på den måten øver han troen mest av alt.

For når døden overfaller deg med fryktens og angstens mørke og veldige våpen, så vil du, ja, så må du søke en Herre over døden. Og hvor er han å finne? I Kristus.

Døden skal altså bare jage deg hen til livet, til livets Herre, inn i hans armer. La deg jage dit, eller flykt selv dit før du blir jaget!

Mel.: Min sjel og ånd, oppmuntre deg.

Vær trøstig, sjel, og frykt kun ei,
om du skal gå den mørke vei,
der hvor alt kjød forsmekter;
omfavn din Frelser, Jesus Krist;
hans kjærlighet deg trøster visst;
han ei sin troskap nekter
når selv du intet makter.

Når dødens time drar seg nær,
og når mitt øye brustet er,
når tungen ei kan tale,
da Jesus med sin hyrdestav
skal føre meg forbi min grav,
hans livsens ord husvale
i dødens mørke dale.

Han til sin Faders velbehag
har utført min den tunge sak;
han har vår fiende bundet;
han mørkets hele velde brøt;

din brodd han knuste, bitre død;
på ham min tro er grunnet,
snart har jeg seier vunnet.

31. mai

«Så gi da din tjener et lydhørt hjerte!» (1 Kong 3,9).

«Gi meg et udelt hjerte til å frykte ditt navn!» (Sal 86,11).

«La ikke mitt hjerte bli dratt til noe ondt» (Sal 141,4).

«Jeg vil gi dem hjerte til å kjenne at jeg er Herren» (Jer 24,7).

Den som for alvor og i sannhet ønsker å bli gudfryktig og from, stoler ikke på sitt eget hjerte. For det er svikefullt og tilbøyelig til det onde fra ungdommen av. Derfor ber han om et annet hjerte.

Og han som har lovet å gjøre alle ting nye, vil aller helst fornye og forvandle menneskets hjerte. For fremfor alt annet krever han hjertet av mennesket og ønsker å ta det i eie.

Han har innbudt seg selv og lovet å ta bolig i hjertet ditt (Joh 14,23). Men han kan jo ikke komme inn i et gammelt, fordervet hjerte og bli der. Derfor må han først innrette det for seg, slik alle gjør som vil flytte inn i et hus.

Det skal gi deg mot og styrke tilliten din at han er villig til å bønnhøre deg når du, som alle gudfryktige, ber om et nytt og lydig hjerte.

Hans løfte: «Jeg vil gi deg det», er eldre enn din bønn: «Gi meg det!» For over to tusen år siden lovet han allerede det du først nå ber om. Allerede før du ba om det, var han rede til å gi deg det.

Gjør derfor fullt alvor av saken, og be helt til du får og fornemmer et annet hjerte i ditt liv og ikke lenger kan finne det gamle!

Mel.: Jesus, dine dype sår.

Helligånd, de frommes glede,
o, besøk mitt bange sinn;
i mitt hjerte inn du trede!
Vi det til ditt tempel inn;
pryd det deilig som en brud;
rens det grundig og kast ut
hva av verden er tilbake
og meg kan fra Jesus drage!

Juni

1. juni

> «Hvem har målt vannene med sin hule hånd og målt ut himmelen med sine utspente fingrer … og veid fjell på vekt? … Se, folkeslag er som en dråpe i et spann, som et støvgrann i en vektskål er de aktet. Se, øyene er som det fine støvet han lar fare til værs. … Han er jo den som troner over den vide jord. Og de som bor på den, er som gresshopper. … Vet du det ikke, eller har du ikke hørt det? Herren er den evige Gud … Han blir ikke trett, han blir ikke utmattet» (Jes 40,12–28).

Herrens storhet kan verken beskrives eller fattes. Hvor opphøyet Jesaja enn taler om den, er det likevel bare en dråpe av havet, bare et lite sandkorn av alle verdener.

Men hvem skulle tro at han som profeten her taler om, er den samme som han i kapittel 53 skildrer på en helt annen måte? Og likevel er han heller ikke på korset noen annen enn han som troner over den vide jord og favner himmel og jord.

Hans storhet, høyhet og allmakt må fylle oss med ærefrykt, for vi er alle bare støv mot ham. Men like mye må det han har gjort for oss i kjødet, slik vi leser om det i dette kapitlet hos Jesaja, fylle oss med tillit, kjærlighet, takk og glede.

Se, den store Gud, som måler havene med sin hule hånd og himlene med utspente fingrer, rekker hendene fram og lar dem gjennombore for vår skyld. Han som regner alle jordens folk bare som en dråpe i spannet, gir sin siste bloddråpe for dem, for at han ved sitt blod og sin død kan dra dem til seg og vinne dem.

Hva skal vi beundre mest, hans høyhet eller hans fornedrelse? Hva skal vi tilbe mest, hans makt eller hans kjærlighet? Uten tvil begge deler med samme glede og takk.

Alt det han er, er han for oss, og det vil han være for oss i evighet. For hans makt og kjærlighet blir ikke trett og blir ikke utmattet.

Mel.: Et lite barn så lystelig.

Hva i Guds bok om Sønnen står,
den Sønn foruten like,
det all vår tanke overgår.
I herlighetens rike
han hersket før enn tiden var,

og himlene han dannet har;
hans ord frembrakte jorden.
Han sa: Bli! så sto det der;
sol, måne, alle stjerners hær,
alt på hans bud er vorden.

Vel heter han forunderlig;
en jomfru ham mon føde;
han som er Gud evindelig,
for oss på korset døde.
Det ropes skal på jorden ut:
Marias Sønn er evig Gud;
derpå er vi jo døpte;
oss som han har så dyrt forløst,
ei Satan røve skal den trøst:
Gud med sitt blod oss kjøpte.

All himlens lovsang melder om
hvor høyt han oss har aktet;
det Lam han blir beskuet som,
det er for vår synd slaktet;
de englers hær forlystes med
å se inn i den kjærlighet
som drev ham ned til jorden.
Det største under himlen vet,
er at Guds Sønn av kjærlighet
et menneske er vorden.

2. juni

«Og vi snubler alle i så mangt» (Jak 3,2).

«Du har satt våre misgjerninger for ditt åsyn, vår skjulte synd i ditt åsyns lys» (Sal 90,8).

«Løs deg fra dine synder ved rettferdighet» (Dan 4,27).

Apostler taler om mange feil; profeter og menn etter Guds hjerte taler om misgjerninger og synder som er skjult for dem. Alle som lever i det dødelige kjød, kjenner altså til synd og misgjerning, og ingen under solen er ren.

Derfor er det en straffverdig og farlig uvitenhet eller uaktsomhet når et menneske gir så lite akt på sitt hjerte og sinn at han synes han selv er feilfri og ren. En slik er blind og døv og famler i mørket. Han roser seg av sin rettferdighet i tomt selvbedrag og til egen skade.

Og den som ser feil hos seg og likegyldig tåler dem, mens han trøstig påberoper seg disse bibelordene, kjenner ikke apostlenes og profetenes sinn. De bekjente sine feil så redelig for å ydmyke seg selv – ikke for å dysse seg selv i søvn eller skape en falsk trygghet, og heller ikke for å trøste de late. For alle som redelig strever etter å bli feilfri, skal dette være en trøst og en beroligelse, men ingen hodepute for latskapen.

Løs deg fra dine synder, sier profeten Daniel – og det sier i grunnen alle profetene. Løs deg fra dine synder ved rettferdighet, ved den kraft som skjenkes deg i Kristus Jesus for intet og av nåde.

Men den er ikke gitt deg for intet på den måten at du, lik den onde tjeneren, skal grave den ned i jorden. Den er gitt deg for at du skal forvalte den og få den til å bære frukt.

Mel.: Hva kan oss komme til for nød.

Forgjeves er det at din munn
din synd tilkjennegiver,
om ei det skjer av hjertens grunn,
så du i synden bliver.
Ta bort ditt hykleri, ditt svik,
hvormed du selv bedrar deg slik,
din arme sjel til skade.

Betenk din store syndeskyld,
betenk Guds strenge vrede,
betenk den evighetens ild
som brenner med stor hete;
det er det beste råd
at du utgyter angers gråt,
den stund du er i live.

Gå trøstig fram og slå din lit
til Herrens store nåde;
han ga sin Sønn i dødens strid
å frelse deg av våde.
Se, Jesus er Guds rene Lam,
som bar med smerte, spott og skam
den ganske verdens synder.

3. juni

«For Herren elsker det som er rett. Han forlater ikke sine fromme. Til evig tid blir de bevart» (Sal 37,28).

«Men Herren er trofast, han skal styrke dere og bevare dere fra det onde» (2 Tess 3,3; jf. 1 Pet 1,5).

«Lær meg, Herre, dine forskrifters vei! Så vil jeg ta vare på dem inntil enden. Gi meg forstand, så vil jeg ta vare på din lov og holde den av hele mitt hjerte» (Sal 119,33–34).

La det være din daglige bønn at du ved Guds makt må bli bevart ved troen til den frelse som er gjort ferdig for deg. Hvem kan bevare seg selv uten å gå fram i Herren og i hans veldige kraft – uten ved bønn og påkallelse å bli i stadig forbindelse med ham som har begynt en god gjerning i ham, og som også må fullføre den?

Men si ikke lettsindig: «Jeg kan ikke bevare meg selv; Herren må gjøre det.» Nei, Gud må ikke gjøre det. Han kan nok gjøre det, og han vil også gjøre det. Men

han vil ikke gjøre det dersom du ikke bryr deg om din frelse og ikke våker og ber for at du ikke skal falle i fristelse.

Herren bevarer sine hellige, det vil si dem som med alvor og iver jager etter helliggjørelse. Han forlater ikke dem som ikke forlater ham. Hans øyne vokter på dem hvis øyne vokter på ham.

De som griper og holder hans hånd, dem holder han med sin hånd. De er hans hellige; de blir bevart evig.

Men de trygge, late, uvåkne, søvnige hellige, som sover, lar tankene flakke eller fornøyer sansene sine i stedet for å gjøre lampene i stand og skaffe seg olje, de blir ikke bevart. De vil bli stående utenfor når brudgommen går inn i sitt kammer.

Egen melodi.

Nå vet jeg visst,
Herre Jesu Krist,
du vil meg aldri forlate;
du sier jo så:
Kall du meg på,
hjelp skal du få
i all din sorg og våde.

O, gi det Gud,
vi etter dine bud
kunne oss så skikke til
at vi med deg
evindelig
i himmerik
kunne leve i salighet! Amen.

4. juni

«Forman derfor hverandre og oppbygg hverandre innbyrdes, som dere også gjør» (1 Tess 5,11).

«Tal dette, og forman og irettesett med all myndighet» (Tit 2,15).

«Å, at min ferd måtte bli stø, så jeg holder dine forskrifter!» (Sal 119,5).

Det finnes ikke noe mer skammelig og mer til anstøt enn en lunken kristen, som ikke viser noe alvor, men vil regnes for en kristen likevel – som snakker mye om kristendommen uten å røre det sanne kristenlivet med en finger. Slike mennesker vil Gud spy ut av sin munn. For av slikt tar verden anledning til å spotte hele kristendommen eller til å befeste seg i sin ugudelighet.

Om slike mennesker bare heller ville si helt fra seg Kristus og kristennavnet enn å la seg kalle kristne og likevel mene seg fritatt for det liv og det alvor en sann kristen har!

Men den som vet at det er sannhet i Kristus, og som med sant alvor virkelig viser seg som en ekte kristen i ord og gjerning, bør også ta seg alvorlig av sine brødre. Han bør ikke forsømme å formane, advare og irettesette dem for Kristi skyld, så ikke Guds og Kristi navn blir spottet.

Men glem heller ikke deg selv. La særlig ditt eksempel og din alvorlige ferd i Kristus være en formaning og en botspreken for andre.

Verden tar alltid sine saker alvorlig, og likevel fører de alle bare til dens fordervelse. Skulle det da være tillatt for den kristne å være lunken, treg og likegyldig i sine evige anliggender og i Guds hellige sak, som hans frelse og Kristi ære avhenger av?

Nei! Den som ikke gjør vold på himmelriket, vil ikke rive det til seg. Verden, kjødet og Satan vil ti ganger slå det ut av hendene hans dersom han bare tar fatt i det med halvt alvor og ikke griper og holder det fast med heltemodig troskap.

Mel.: O, kjære sjel, fall ydmyk ned.

Gi, Jesus Kristus, at jeg må
deg høre, lyde, følge så
i alle mine dager,
at jeg ved sann oppriktighet
og hjertens tro og kjærlighet
deg, Frelser, kan behage.

Og når jeg her har vandret så,
da gi at i ditt navn jeg må
med håp mitt løp fullende!
Da skal jeg se din herlighet
og i en salig evighet
din frelses fylde kjenne.

5. juni

«Har Gud glemt å være nådig? Har han i vrede lukket til for sin barmhjertighet?» (Sal 77,10).

«… hans miskunnhet varer til evig tid» (2 Krøn 5,13).

«Stor er din miskunnhet, Herre!» (Sal 119,156). «… hans miskunnhet varer til evig tid!» (Sal 118,29; 136,26).

Hvor overbevist David enn var om at Guds barmhjertighet var uten grenser, og at hans nåde og miskunnhet varer til evig tid, kom han likevel ofte i en slik sinnsstemning at det syntes ham som om Guds barmhjertighet mot ham nå var slutt, og som om hans nåde og miskunnhet hadde vendt seg bort fra ham.

Når Herren fører deg, min kjære, på lignende veier – når han skjuler sitt ansikt for deg eller viser seg uvennlig og vred – så mist ikke motet. Guds fortroligste venner har måttet erfare det samme.

Tal da også du til ham slik de gjorde, og klag for ham det du føler i hjertet. Om du må si til ham i dag: «Er din miskunnhet borte for evig?», så vil du i morgen eller en annen gang ikke kunne prise hans nåde nok. Herren vil legge en ny sang i din munn. Til slutt må du rope ut: «Hans miskunnhet varer til evig tid!»

Har du først en gang virkelig erkjent og erfart dette, så tenk på det og hold det fast i troen – også når du ikke føler det, og når du erfarer det motsatte. Du tror jo at solen er og blir klar og skinnende, også når den under en formørkelse liksom er dekket av et svart flor. Slik er også Herren alltid den samme, selv om han sju

ganger om dagen viser seg annerledes for deg. Hold du deg til hans ord og ikke til det som viser seg for sansene dine.

Mel.: Lær meg, o skog, å visne glad.

Jeg bie vil, hvordan det går,
tålmodig, til Guds time slår;
jeg får den nok å høre.
Om nødens dag er enn så lang,
til aftenhvile visst engang
det ringer for mitt øre.

Til aftenro og morgenfryd,
mens engleskaren slår til lyd,
de himmelklokker bølge;
ble hvert et verdens håp bedrag,
en salig, evig sabbatsdag
på gravens natt må følge.

6. juni

«Men Herren styre eders hjerter til Guds kjærlighet og til Kristi tålmodighet!» (2 Tess 3,5).[1]

«I alt viser vi oss som Guds tjenere … i oppriktig kjærlighet» (2 Kor 6,4.6).

Den skjønneste retningen et hjerte kan ha, er den Paulus her ønsker for dem: den som har Guds kjærlighet og Kristi tålmodighet som mål. Enhver annen retning i hjertet er forvendt.

Prøv deg selv for å finne ut hva hjertet ditt har som mål. Hva ønsker det mest og sterkest? Hvilke ting er det helst og oftest opptatt av? Hvem bor egentlig i hjertet ditt? Hva er det som vanligvis går ut og inn hos deg? Hva bedrøver og hva gleder hjertet ditt mest?

Still hjertet ditt oftere disse spørsmålene under bønn og påkallelse. Så vil du lære å kjenne retningen det har, og se om det er hengitt og vendt mot Guds kjærlighet og Kristi tålmodighet, eller mot kjærligheten til verden, egenkjærlighet, pengekjærlighet, ærgjerrighet eller kjødets lyst.

Merker du denne falske retningen i hjertet ditt, denne forvendte tilbøyeligheten til ting utenfor Gud og Kristus, så gråt over din elendighet. Sukk og be uavlatelig til Gud og Kristus om at han vil gi hjertet ditt den rette retningen mot hans kjærlighet, mot hans kors.

Kristi tålmodighet er hans villige lidelse og død for oss, hans lydighet til døden, som også bør gjøre oss tålmodige og lydige.

Sminke ikke kjærligheten din, det vil si: La den ikke bare være en kjærlighet som tungen hykler fram. Be Gud om en usminket, ekte og oppriktig kjærlighet, som ikke er mindre brennende og virksom innvortes enn utvortes, og som går rett mot Gud og Kristus alene.

Mel.: O Gud, av himlen se hertil.

[1] NB: «Må Herren styre deres hjerter til å elske Gud og vente på Kristus med tålmodighet.»

Fra verden har jeg vendt min hu,
til deg min lengsel higer;
o Herre Gud, bevar meg nu,
at aldri deg jeg sviker;
vis meg den vei som jeg skal gå;
lær fast i sannhet meg å stå
tross fienden som meg frister.

Bevar min sjel, og hjelp du meg,
at ei jeg må beskjemmes;
lær du meg selv å elske deg;
din vilje hos meg fremmes!
Utfri meg fra all sorg og ve,
la engang meg ditt ansikt se
i himmerik med ære.

7. juni

«Den som sier at han blir i ham, han er også skyldig til å vandre slik som han vandret» (1 Joh 2,6).

«I dette er kjærligheten blitt fullkommen hos oss, at vi har frimodighet på dommens dag. For slik som han er, slik er også vi i denne verden» (1 Joh 4,17).

Den som sier: «I Herren er rettferdighet og styrke», bør også la Kristi rettferdighet og styrke, som han tror på, bli synlig i sitt liv og levnet. Ellers slår hans eget liv og hans gjerninger ham på munnen når han bekjenner Kristus og hans rettferdighet. Mange roser seg av Kristi rettferdighet, men få eier den og viser den i sine gjerninger.

Paulus sier: «For dere, så mange som er døpt til Kristus, har ikledd dere Kristus» (Gal 3,27). Men da må man jo også kunne se ham.

Har du ikledd deg Kristi rettferdighets kjortel, hvor er den da? Vis meg den! Er Kristi blod og rettferdighet din prydelse og din æresdrakt, så må du jo også være vakker – like vakker å se til som Kristus. Alle må kunne se det og si: «Han er ikledd Kristi rettferdighets klesdrakt og vandrer i den. Det er ikke lenger én eneste tråd igjen på ham av verdens skitne klær, av kjortelen som kjødet har smittet, av Adams fikenblader.»

Å, om vi ikke ville leke med ord som vi har grepet uten hjerte, og si dem etter uten sannhet og uten at hjertet sier ja til dem! Om vi ikke bare ville kle oss i en innbilning, en falsk mening og en munntro, og ikke tilegne og tilregne oss det vi ikke eier og ikke kan bevise med gjerningene våre – det som intet øye kan oppdage hos oss! Det ville ikke være noen varig drakt, men et spindelvev, som vi ikke kunne bestå i for Gud.

Å, om vi virkelig ville gripe Kristus og hans rettferdighet, kle vårt hjerte, sinn og levnet i den, og leve og dø i den!

Mel.: Av dypest nød jeg rope må.

I mørkets barn av Adams kjønn,
som Gud til lyset kalte
og i sin elskelige Sønn

til elskelige valgte,
la oss, ikledd lysets drakt,
på all vår vandel give akt
med et årvåkent øye!

La fromhet pryde våre ord
og stråle fra vårt øye!
Gud, som er ene veldig, stor,
vil ydmyke opphøye;
så la oss da ei bryte ned
ved hovmods synd den enighet
som Frelseren befalte!

La dømme ei få overhånd
imot den svake neste,
men la en mild, saktmodig ånd
ham drage til det beste;
om noen sto der andre falt,
så sto de derfor ei i alt;
hvem er da den som dømmer?

Kom, kraft fra salighetens væld!
Kom, styrke fra det høye!
All egenvilje i min sjel
du dempe og nedbøye;
lær meg min troes rette sed!
O Herre, min rettferdighet,
drag meg til deg alene!

8. juni

> «Si til de urolige hjerter: Vær frimodige, frykt ikke! Se, der er deres Gud! Hevnen kommer, Guds gjengjeldelse. Han kommer selv og frelser dere» (Jes 35,4).

«Trøst, trøst mitt folk! sier deres Gud. Tal vennlig til Jerusalem og rop til henne at hennes strid er endt, at hennes skyld er betalt» (Jes 40,1–2).

Dette er evangeliet for fattige, engstelige, gråtende og bedrøvede sjeler, for dem som sørger over synden og kjemper med motløshet og fortvilelse. Men det er ikke for lystige, lettsindige syndere eller for sovende, trygge, lunkne og late kristne. De leter gjerne fram og tilegner seg alle disse trøsteordene, som slett ikke angår dem, bare for å kunne fortsette å sove i ro, bli værende i sin trygghet og berolige seg med falsk trøst.

Men for dem som mener det alvorlig, som kjemper mot sine skrøpeligheter og synder, som er sønderknust i samvittigheten og ikke vil la seg trøste – for dem kan disse trøsteordene ikke gjentas ofte nok, så de får mot.

Ja, kjære, nedbøyde, sønderknuste sjel! Mot og tillit til din uendelig vennlige Forbarmer sømmer seg for deg. For slik får du hjelp og redning; i det har Herren velbehag. Din nedslåtthet og motløshet gir ham verken ære eller glede, og den fører deg i den visse død, både til sjel og legeme.

Våg det da! Kast deg i armene på ham som så vennlig innbyr deg og så guddommelig mildt trøster deg i disse skriftordene – kast deg i din Forbarmers armer, som åpnes og rekkes ut mot deg gjennom disse ordene. Styrt deg ikke ved mismot, håpløshet og fortvilelse i klørne på din sjels fiende og morder. Med alle de motløse tankene vil han bare ødelegge deg og dra deg ned til seg i avgrunnen.

Styrt deg heller i havet av Guds forbarmelse og Kristi kjærlighet og nåde. Det er dypt, stort, bredt og høyt nok til også å ta imot deg, vaske deg, rense deg og gjøre deg lykkelig og salig.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

Forsmekter enn mitt liv, min sjel,
du, Herre, bliver dog min del;
jeg har alene udi deg
alt det som kan fornøye meg.
Jeg deg alene hører til,
og deg jeg ei forlate vil.

Slik trofasthet er ei på jord
som den jeg finner i ditt ord;
jeg vet du ei forlate kan
ditt barn som holder deg i hånd;
du er den hyrde from og god,
og aldri du ditt får forlot.

Så vil jeg ingen tid unnslå
meg for ditt kors å ta på!
Gjør til å bære det meg sterk;
det fremmer salighetens verk.
Hjelp meg mitt løp å ende vel;
jeg deg befaler liv og sjel!

9. juni

> «... da ville jeg gå løs på dem og brenne dem opp alle sammen – dersom de da ikke skulle søke vern hos meg og slutte fred med meg, ja, slutte fred med meg» (Jes 27,4–5).

«Jeg er ditt skjold. Din lønn skal være meget stor» (1 Mos 15,1).

«Han er et skjold for alle dem som setter sin lit til ham» (Sal 18,31).

Troens skjold har vært skjoldet for alle profeter og apostler, for alle troende korsbærere og Kristi stridsmenn. Med det har de knust og avvist alle fristelsens piler, som vil gjøre oss trette og motløse.

«Om enn mitt kjød og mitt hjerte svikter, så er Gud mitt hjertes klippe og min del for evig,» sier David (Sal 73,26). Og slik roper også Jesaja ut: Om det er krig overalt, i meg, utenfor meg og omkring meg, vil han likevel skaffe meg fred. Om jeg så hvert øyeblikk synes å synke, vil han likevel holde meg oppe, bare jeg setter all min lit til ham.

Og hvordan roper han ikke selv til oss gjennom alle profetene at vi ikke skal frykte eller miste motet midt i alle livets fryktelige stormer og skremmende

farer – at han vil styrke, hjelpe og holde oss oppe med sin rettferds høyre hånd (Jes 41,10)!

Å, denne hånden slipper deg ikke; hold deg bare fast i den! Det finnes ingen avgrunn så dyp at den ikke kan hente deg opp derfra, intet fjell så høyt at den ikke kan løfte det bort eller bære deg over det. Og etter alle livets plager vil han selv være din lønn, slik han nå med sin mektige arm selv er ditt skjold.

Mel.: Jeg ber deg, min Herre Gud.

Gud, den som ikke kjenner deg
og ei ditt ord vil høre,
hans sjel må vandre mørkhets vei,
som kun til sorg kan føre;
hans sukk er ve, fortvilelse,
han ingen redning skuer;
for du er ei hans tilflukt, nei,
han føler deg og gruer.

Men jeg tør all min sjel betro
til deg i mørke stunder;
jeg søker deg og finner ro,
som ei i nød går under;
din trofasthet,
mitt hjerte vet,
meg aldri vil forsake;
all klage, fly!
Guds hjelp er ny
hver dag av mine dage.

Jeg derfor ei vil ynke meg,
ei gråtende fremtrede
for deg, min tilflukt; men til deg
jeg vil med glede bede;
du ei for meg
vil skjule deg
når jeg min bønn fremfører;
du er min trøst,
min tillits røst
du vennelig bønnhører.

I nødens stund din kjærlighet
meg som mitt skjold bedekker;
du bringer meg i sikkerhet,
så intet meg forskrekker;
ja, om den kom,
hin vredens dom,
du vil meg dog betrygge;
du er min ro,

og jeg kan bo
i dine vingers skygge.

Gud, la din nåde føre meg
til deg i himmerike!
Så skal min sjelefryd i deg
ved synden ei bortvike.
Kun den som ei
vil kjenne deg,
for dommens dag han bever.
Jeg har ei frykt,
men stoler trygt:
Jeg vet, min Frelser lever.

10. juni

«Gud er trofast, han som kalte dere til samfunn med sin Sønn, Jesus Kristus, vår Herre» (1 Kor 1,9).

«Tro Gud, og han skal hjelpe deg» (Sir 2,6).

«For hos Herren er miskunnheten, og full forløsning er hos ham» (Sal 130,7).

Den nådefylden som er åpnet for oss i Kristus, kan man ikke tenke seg stor nok når man er i anfektelse. Men den er likevel større enn noe dødelig menneske kan tro eller forestille seg.

Hvem kan nå bunnen i havet? Hvem kan måle og bestige himmelens høyde? Og likevel er havet ikke en dråpe mot Guds nådefylde i Kristus. Hans miskunnhet og godhet er uendelig høyere og større enn himmelen.

Men i anfektelsens stund og i den hete kampen mot verden og synden ser og merker man den ikke. Da synes nåden så langt borte at Guds fjell knapt virker som et sandkorn, og havet av hans nådefylde knapt som en dråpe. Eller man tror kanskje på hans miskunnhet og trofasthet, men kan bare bruke den på andre, ikke på seg selv, og kan ikke tilegne seg den.

Men også da kommer Ånden vår skrøpelighet til hjelp. Han viser oss sikkert nådens åpne dør når vi ber, søker og banker på.

Er hjertet redelig, vil det nok også finne denne døren, bli revet ut av angsten og få trøst. Men ofte ligger det skjulte baktanker i hjertet, hemmelige bånd som det ikke ønsker å bli fri fra, og slik blir man værende fanget.

Den som oppriktig og av hele sitt hjerte, uten noe forbehold, overgir seg på nåde og unåde – den som ønsker å tilhøre sin Frelser helt og fullt – han finner straks nåde, fordi han alvorlig lengter etter den.

Men den som ennå holder i båndene med den ene hånden, hvor gjerne han enn vil rive dem i stykker med den andre, og hvis vilje og hjerte er delt, han vil i grunnen gjerne bli i båndene sine, og nåden kan ikke gjøre ham fri mot hans vilje. Gi deg helt, så gir også Kristus og hans nåde seg helt til deg med all sin fylde.

Egen melodi.

Ak, visste du, som går i syndens lenke,
hvor hardt det er, det sjelens slaveri,

du skulle deg ei øyeblikk betenke
å søke ham som deg kan gjøre fri.
Ak, hvilken salig stund du fikk,
om du begynte nå, i dette øyeblikk!

Ak, kjente du Guds nådes søte rike,
hvor godt det er å høre Jesus til,
du skulle ei mot hans nåde krige,
som deg ennå så gjerne hjelpe vil.
Ak, hvilken seier Guds kirke fikk,
om du begynte nå, i dette øyeblikk!

Ak, visste du at man seg ei kan drømme
i himlen inn – det ei så lett er gjort –
hvor skulle du din lunkenhet fordømme
og lete om den rette, snevre port!
Ak, hvilken jammer ende fikk,
om du begynte nå, i dette øyeblikk!

Ak, skjønte du hvor godt det er å lande
i paradis, hvor gleden er så søt,
du skulle snart all verdens lyst forbanne
og haste hen til Jesu milde skjød.
Ak, hvilken fryd Guds engler fikk,
om du begynte nå, i dette øyeblikk!

Ak, ville du nå én for alle ganger
i bot og bønn deg ganske gi hen,
hvor skulle du da trøst i hjertet fange,
hvor føle Jesus som ditt hjertes venn!
Ak, hvilken hvile sjelen fikk,
om du begynte nå, i dette øyeblikk!

Ak, kunne du – du kunne, om du ville –
dog gripe rett Guds rike nåde fatt!
Nå kan det skje, nå, før det er for silde;
det mørkner alt mot evighetens natt.
Ak, hvilken glede Jesus fikk,
om du begynte nå, i dette øyeblikk!

11. juni

«På alle vis er vi trengt, men ikke stengt» (2 Kor 4,8).

«… mist ikke motet når du blir refset av ham» (Hebr 12,5).

«Da min sjel visnet i meg, kom jeg Herren i hu» (Jona 2,8).

Apostlene og profetene vet også å tale om engstelse og om fristelsen til å miste motet. Du tror ikke det kan være mulig at også slike menn, som ble ledet direkte av Guds Ånd, måtte gjøre slike erfaringer. Du mener at du ikke lenger skal vite av noen engstelse etter at du har begynt å elske Herren – at han nå vil bære deg

på hendene. Det gjør han også, midt i din frykt og angst. Hva skulle ellers bli av deg?

En kristen må ofte engste seg – det kan ikke unngås. Men det må ikke komme så langt med ham at han mister motet helt og fortviler.

Er du likevel nær ved det, så kom Herren i hu, slik Jona gjorde. Også han var trengt i hjertet da han var i dypet, i fiskens buk. Men han tenkte på Herren, som ikke er mindre mektig til å redde i dypet enn på det faste land – han som kan hjelpe like lett i uhyrets buk som i det stille kammer.

Om derfor trengsler, nød og lidelser har slukt deg og omringet deg fra alle sider, slik fisken gjorde med Jona, og om du er dekket av ulykke og elendighet slik han var dekket av havets bølger, så tenk bare på Herren. Også han kjente angst (Luk 12,50), og han roper av hjertet til de motløse at de ikke skal frykte, men være frimodige (Jes 35,4)!

Egen melodi.

Når i den største nød vi stå
og vite ei hvor vi skal gå,
og øyne ei vårt arme råd,
om vi enn gråte hjertets gråt,

da er vår trøst og alt vårt håp
å løfte opp til deg vårt rop,
du gode Gud, av hjertens grunn
og bede alle med én munn.

Vår Fader, se, vår Fader, merk!
Vår fiende han er oss for sterk;
vi seire ei i sorg og savn,
får vi ei seier i Jesu navn.

Det mørkner til den sorte natt,
og fare rundt om oss er satt;
o, led oss på vår redningssti,
gjør oss fra alle plager fri!

Da takke vi av hjertens grunn
deg gladelig i hver en stund,
vi lyde deg med største flid
og love deg til evig tid!

12. juni

«Salig er den som akter på den hjelpeløse!» (Sal 41,2).

«… salig er den som har medynk med arminger» (Ordsp 14,21).

«Velgjørenhet er som et paradis med velsignelser» (Sir 40,19).

«Men glem ikke å gjøre godt og dele med andre. For slike offer er til behag for Gud» (Hebr 13,16).

Hvilke velgjerninger har ikke Herren vist oss! Hvor mye har han ikke kostet på oss! Blod og liv ga han. Ikke bare alt han eide, men seg selv ga han og gir han for oss i evighet.

Nå krever han nok ingenting av oss for sin egen del. Men våre fattige, elendige brødre, som han kaller sine brødre og sine elendige – dem skulle vi gi det vi gjerne ville og burde gi ham, om han trengte det.

Hva ville du gjøre om du ved synet av den skrikende elendigheten oppdaget din Frelser i den fattige – om han viste deg sårene han har fått for din skyld, og sa til deg: «Se, dette har jeg gjort for deg da jeg så deg ligge i ditt blod. Hva gjør du for meg?» Si meg: Hva ville du gjøre om du på den måten så og hørte Frelseren levende for deg i den fattige?

Gjør da det også nå! For hans ord må gjelde like mye for deg som hans person.

Den som gjør vel mot de lidende, planter seg et paradis, en hage med frukter som skal vederkvege ham i nødens tid og i evigheten. Hver velgjerning er et frø sådd for evigheten, og det skal ufeilbarlig bære frukt. Plant hver dag om så bare ett eller to trær i denne hagen, så har du om et år 365 trær; til sist blir det en skog.

Men se ikke på den for å finne behag i deg selv. La ikke din venstre hånd vite hva din høyre har plantet.

Mel.: O Gud, av himlen se hertil.

Vår nestes feil vi skjule må
med kjærlighetens kåpe,
ei trøsteløse lade gå
dem som vår hjelp anrope
om hus og om nødtørftig brød,
som Frelseren oss selv det bød,
hvis nådelønn vi håpe.

Gid vi i gjerninger og ord
må stadig la det kjenne
at i vårt hjerte Guds Ånd bor,
at vi som lys må brenne,
og at i dyd vi skinne må!
Så skal Gud ære av oss få
nå og foruten ende.

13. juni

«Salig er den som har fått sin overtredelse forlatt og sin synd skjult» (Sal 32,1).

«Salig er det folk som har Herren til sin Gud» (Sal 144,15).

«Salig er den mannen som tar sin tilflukt til ham» (Sal 34,9). «Salig er den mannen som setter sin lit til Herren» (Sal 40,5).

«Salige er de som går de oppriktiges vei … Salige er de som tar vare på hans vitnesbyrd» (Sal 119,1–2).

Alle mennesker ønsker og lengter etter å ha det godt og være glade. Men de søker det bare ikke der det finnes.

Før et menneske har fått sine synders forlatelse av Gud i Kristus, og fått vitnesbyrd og stadfestelse om det ved hans Ånd, kan han ikke virkelig ha det godt noe sted; han kan ikke være salig. Å få tilgivelse og nåde er døren og begynnelsen til det sanne velvære.

Går han så fram i nåden, lar han sin Forbarmer lege ham for alle hans skrøpeligheter og styrke ham i all hans svakhet, lar han seg opplyse på sin mørke vei og rense og hellige ved hans Ånd, venner han seg til ham og lærer å bli i ham og vandre fullkomment og ulastelig i ham – da viser den gode og vennlige Frelseren ham sin nådes skatter og sin frelses goder.

Han gjør ham drukken av fettet i sitt hus, lar ham dag for dag smake mer og mer av sin vennlighet, skjenker ham den guddommelige natur, det rene, hellige sinn, og gjør ham lik sitt bilde i rettferdighet, salighet og herlighet.

Og nå har sjelen funnet det sanne velvære, den sanne glede og salighet, som ikke skal tas fra den. Den hviler i Jesu armer. Hvem vil rive den ut av dem? Hvem vil berøve den gleden? Har den ikke selv lyst til det, tør ingen vekke den og ingen forstyrre den (Høys 2,7).

Mel.: Kom, du folkefrelser sann.

O, hvor salig er den sjel
som har Jesus til sin del,
og som på sin vandring her
Jesus har av hjertet kjær.
Ja, den sjel er evig rik,
skjønt den intet har i seg;
Jesus, Guds enbårne Sønn,
er dens skjold og store lønn.
Ham i tro den holder fast,
om enn hele verden brast.

Den i ham har fred og ro;
han den bliver evig tro.
Daglig den ny nåde får,
for hans fylde åpen står,
og for daglig sjelemat
den ham priser hjerteglad.
Hvem der er så lykkelig,
har vel rett å glede seg;
for den salighet består,
om all verden enn forgår.

14. juni

«Men da han … besluttet å åpenbare sin Sønn i meg …, da samrådde jeg meg ikke med kjøtt og blod» (Gal 1,15–16).

«Han skal herliggjøre meg» (Joh 16,14).

«… vi som med utildekket ansikt ser Herrens herlighet» (2 Kor 3,18).

Kristus kan man ikke i sannhet lære å kjenne ved hjelp av bokstaver og menneskelig undervisning, og man kan ikke utforske ham med fornuften. Man kan ikke gripe ham på noen annen måte enn ved at Faderen åpenbarer ham og Ånden herliggjør ham for oss – ved at han selv maler sitt bilde for hjertets øyne, slik han ga seg og døde på korset for oss, og i Guds lys viser oss hva dette betyr for oss.

Da ser vi Guds herlighet og kjærlighet med utildekket ansikt i dens skjønneste glans. For Den Hellige Ånd har tatt bort dekket som ligger over vår naturlige forstand, og åpnet hjertet vårt for hans inntrykk og stråler.

Men den som Kristus på denne måten blir åpenbart for, han rådfører seg ikke lenger med kjøtt og blod, like lite som Paulus gjorde det. Han spør ikke egenkjærligheten hvordan den liker det, men løper til uten videre spørsmål og overgir seg med alt han er og har til ham som har gitt seg selv til ham. Og han er og blir hans i all evighet.

Å, der Kristus, verdens Frelser, har tatt inn, der kan det ikke lenger finnes slike spørsmål som: «Tør jeg, skal jeg nå gi slipp på verden og synden og meg selv? Hva vil verden si til det? Hva vil den ene eller den andre tenke?»

Nei, der har man ikke lenger noen annen lengsel, noe annet ønske, noe annet spørsmål enn: «Hvordan skal jeg kunne behage ham? Hvordan skal jeg kunne nyte ham uten avbrudd og være hos ham uavlatelig? Hvordan skal jeg hver dag, ja så ofte som mulig, kunne skaffe meg den gleden å eie ham slik han i sin kjærlighet og vennlighet åpenbarer seg for meg?»

Mel.: Jeg roper, Herre Jesu Krist.

O Jesu Krist, du elsker meg
mer enn jeg kan utsige;
gi meg igjen å elske deg,
du venn foruten like.
La meg med lengsel favne deg
og stadig her i live
i deg blive,
deg som gjenløste meg,
mitt hjerte ganske give!

Din kjærlighet la i min sjel
sin faste bolig have,
at jeg deg velger til min del,
ei akter annen gave.
Ta bort alt hva meg hindre kan
i kjærlighet å brenne
ved å kjenne
deg, Kriste, Gud og mann;
meg intet fra deg vende!

Hvor er din kjærlighet dog søt!
Må den kun hos meg blive,
så kan ei noen sorg og nød
min glede fra meg rive.
Så la din søte kjærlighet
min ganske sjel inntage;
alle dage
å gå i dine fjed,
kun dette meg behage!

O, at jeg måtte denne skatt
i all min tid bevare!
Hjelp meg å våke dag og natt,
mens her jeg er i fare,
at Satan, verden og mitt kjød
meg ei fra deg skal drage;
la meg smake
den trøst utav din død,
i den min avskjed tage!

Din Ånd meg minne hver en stund
hvor dyr jeg deg er vorden!
De ord du talte med din munn
mens du gikk her på jorden,
dem gjøre han meg daglig ny,
at jeg må synden hate,
med min skade
til deg, min lege, fly
og meg helbrede late!

15. juni

«Jeg vil glede meg i Herren!» (Sal 104,34).

«Jeg vil love Herren til hver tid, hans pris skal alltid være i min munn» (Sal 34,2).

«Min sjel, lov Herren, og glem ikke alle hans velgjerninger! Han som forlater all din misgjerning, som leger alle dine sykdommer» (Sal 103,2–3).

Å, vel deg om du av hjertets fylde kan si i sannhet: «Jeg gleder meg i Herren!» Salig er du om hjertet ditt virkelig har grunn til å glede seg i Herren – om ikke bare munnen din er full av pris og glede, men også hjertet ditt er fullt av Herrens nåde og forbarmelse, og om munnen din bare taler av hjertets overflod.

Har han skjenket deg dine synders forlatelse og gitt deg brev og segl på det i hjertet ditt – et brev som ikke er foreldet, ikke utslettet og gjort uleselig ved nye synder og troløsheter, men som tvert imot blir frisket opp hver dag ved nye nådebevis fra Herren? Vitner Den Hellige Ånd hver dag om at han har tilgitt deg dine synder – og ikke bare det, men at han også leger alle dine sykdommer, og at hans blod renser deg fra all din urenhet?

Hvem skal da kunne hindre din glede, og hvem vil ikke da stemme i med din pris? Aldri må du glemme denne nåden, men minne deg selv om den på ny hver dag.

Mange vil nok likevel ta imot sine synders forlatelse av ham, men for sine sykdommer vil de ikke la seg helbrede. Derfor kan ikke gleden deres være fullkommen. Gud gi at den ikke til og med er falsk og hyklersk!

Frelseren vil både tilgi og helbrede. Den som har fått sine synder tilgitt, men ikke vil la seg helbrede for sine sykdommer også, står i fare for å glemme renselsen fra sine tidligere synder og bli helt blind (2 Pet 1,9).

Mel.: Herre, jeg har handlet ille.

Ak, hva kan den byrde lette
som så dypt meg trykker ned?
Angers gråt kan ei utslette
syndenes mangfoldighet;
trøst og håp og mot forsvinne;
hvor, ak hvor er hjelp å finne?

Jesus, ene du meg arme
trøste kan i denne nød;
du deg over meg forbarme,
frelse meg fra evig død!
Mildt din hyrdestemme lyder
og meg til din favn innbyder.

Ren av synden du meg tvette,
senk i havets dyp den ned!
Gjør du mine veier rette
og mitt hjerte selv bered!
La din Ånd min sjel opplive,
la din nåde hos meg blive!

16. juni

«Og det kom en røst ut fra skyen: Dette er min Sønn, den utvalgte. Hør ham! Da røsten kom, så de ingen uten Jesus alene» (Luk 9,35–36).

Hele verden burde lytte til denne røsten som kom fra skyen. Men menneskene har vanskelig for å holde hode og ører høyt, fordi de er blendet og bedøvet av de røstene de hører nedenfra. Verden klinger altfor mye i ørene deres til at de kan gi akt på Guds røst.

Slik Gud den gang ved Jordan erklærte det for hele folket (Matt 3,17; Joh 12,28), har han her høytidelig og hørbart erklært for disiplene at Jesus er hans aller kjæreste Sønn og en forkynner som i høyeste grad fortjente å bli hørt og trodd.

Men den gode Gud må selv, slik som alle hans sendebud, klage og si: «Hvem trodde det budskapet vi hørte?» Gud har her forkynt fra himmelen og gitt sin Sønn et underfullt vitnesbyrd. Han har tilbudt verden ham og innsatt og stadfestet ham som forkynner og lærer.

Og se, verden har hånet ham og til slutt korsfestet ham som en gudsbespotter! Han som Gud selv har erklært for sin Sønn? Ja, og helt til i dag har verden ikke villet høre ham.

Men hvem skal da forkynne for verden når den ikke vil høre denne forkynneren, som har en så opphøyet prekestol, som taler fra skyene og taler så vennlig og kjærlig?

Vil heller ikke du, kjære leser, tro Faderens forkynnelse om Sønnen? Vil du ikke følge Faderens ord og hans dragning og gå til Sønnen, slik det står skrevet: «Hver den som hører av Faderen og lærer, kommer til meg» (Joh 6,45)? Vil du ikke elske ham over alle ting, slik Faderen elsker ham over alle ting? Vil du ikke ta imot ham når Faderen fra skyene tilbyr deg ham og skjenker deg ham?

Da disiplene hørte den himmelske prekenen, så de ingen uten Jesus alene. Moses var borte, Elia var borte. Slik kunne de vite sikkert at Faderen forkynte om Sønnen, ikke om Moses og Elia. Sønnen alene skulle de høre; Sønnen skulle de forkynne, ikke Moses.

Den som vil være tilhører, kan daglig høre Faderens forkynnelse. For Faderen vitner alltid om Sønnen og drar alltid til Sønnen. Om vi bare ville høre og følge ham!

Mel.: Herre, jeg har handlet ille.

Dype, stille,
sterke, milde
guddomsord fra himmelhavn
rope, kalle
hjerter alle
til den gode hyrdes favn,
vitne om hva oss er givet:
Jesus er vår vei til livet.

Frelser kjære,
takk deg være
for din nåde mot vår jord!
Tiden rinner,
verden svinner,
evig dog består ditt ord;
med ditt ord din nåde varer,
er vårt vern mot alle farer.

Drag de mange
sjeler bange
til deg ved din Helligånd;
allevegne
døden segne
for din sterke frelserhånd!
Før oss fram på livets veier,
før oss inn til livets eie!

17. juni

«Herre, kom David i hu for all hans fornedring!» (Sal 132,1).

«Hvor ofte jeg har flyktet, det har du talt. Mine tårer er gjemt i din flaske. Står ikke de i din bok?» (Sal 56,9).

«Du har gitt dem tårebrød å ete og tårer å drikke i fullt mål. Du gjør oss til et stridsemne for våre naboer, og våre fiender spotter oss. Gud, hærskarenes Gud, omvend oss, og la ditt åsyn lyse, så vi blir frelst!» (Sal 80,6–8).

Som vi ser av disse klagene, har Herren alltid latt sine utvalgte komme i harde lidelser og prøvelser, så de ble spottet og badet seg i tårer. Dette må ikke føre noen sjel vill, men tvert imot styrke og trøste den.

Klag din nød for Herren, slik David gjorde. Da filisterne hadde grepet ham, ba han Herren samle tårene hans i sin flaske. De skulle ikke være felt forgjeves

og gå til spille for hans åsyn; ved Herrens barmhjertighet skulle det følge en gledeshøst etter tåresæden.

Slik ba disse gamle trosheltene, fordi de var fast overbevist om at Gud teller alle tårer og ikke lar noen av dem være grått forgjeves, og at Herren gir nøye akt på våre lidelser. Og det er en stor trøst i lidelsene å kunne løfte øynene til ham som ser alt, og si i tro: «Herre, du ser meg.»

Intet menneske kan forstå den lidende rett; det kan bare Herren. Han forstår de blikkene du sender opp til ham.

Stol derfor ikke på mennesker, og søk ikke trøst hos mennesker. Søk Herrens ansikt! Det alene hjelper, trøster og styrker; det alene gjør alle lidelser søte og erstatter dem.

Mel.: Jeg ber deg, min Herre Gud.

Min Gud befaler jeg min vei,
ham vil jeg lade råde;
han synes hard, men er det ei,
hans straff er selv en nåde.
Han står meg bi i all min sak,
han aldri meg forlater,
og slår han enn med tunge slag,
så er han dog min Fader.

Alt hva han gjør, det vel er gjort
og må til lykke føre,
selv når han lukker gledens port
og åpner sorgens døre.
Med ham blir selv den sorte natt
så lys som morgenrøden;
hva han ei holder, synker brått
og gives hen til døden.

Det aks må vorde altfor lett,
som savner regn og væte;
så brenner åndens fakkel slett
i sol og idel glede;
den urt som bringer bitter ve,
kan skjenke røde kinner;
så må mitt øye sorgen se
før det sin frelse finner.

18. juni

> «Det var ikke noe øye som hadde medynk med deg … Da gikk jeg forbi deg og så deg sprelle i ditt blod, og jeg sa til deg: Du som ligger der i ditt blod: lev!» (Esek 16,5–6).

«De nedbøyde skal igjen glede seg i Herren, og de fattige blant menneskene skal fryde seg i Israels Hellige» (Jes 29,19).

Når ingen har medynk med vår elendighet – når den arme sjel ikke finner trøst og ro noe sted – da går Herren forbi deg. Han går ikke forbi som presten og

levitten, men som samaritanen. Og fordi han ser dypere inn i din sjels sår enn samaritanen gjorde, og langt bedre kjenner faren du svever i, kommer han nær til deg med hjertelig forbarmelse.

Ser han deg nå ligge nedtrådt i ditt blod – det vil si: sukke og vansmekte i dine synder og i blodige tårer over dine overtredelser – da skjærer det ham i hjertet. Han skynder seg til for å hjelpe deg og sier til deg: «Lev! Jeg vil; bli ren!» Og det han sier, det skjer; det han byder, det står der.

Dine ører, som hittil var døve, skal høre; dine øyne, som hittil var blinde, skal se hvor vennlig han står foran hjertet ditt, og hvor kjærlig han taler fredens ord til det. Hjertet ditt, som hittil var lukket for all trøst, skal åpne seg. Hans trøst, som gir liv til alt, skal gå inn og gi deg nytt liv og ny glede i en slik fylde at du vil si: «Det er for mye, Herre, det er for mye! Jeg er uverdig til all den miskunnhet og trofasthet du viser meg.»

Da får den arme sjel fred i Herren, som ikke forsmår de syndere som roper til ham. Da skal hjertet ditt fryde seg i Israels Hellige, som forlater deg alle dine misgjerninger og leger alle dine sykdommer.

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Gudskelov, nå er da funnen
en som oss oppreise kan.
Hver av oss er dog i grunnen
en av Satan plyndret mann.
Nøden som vi lå udi,
så vel mange, dro forbi;
både lekfolk og de lærde
her forgjeves var på ferde.

Røveren fra helved nede
veiens fred så grusomt brøt,
slo oss, tok vårt gods og klede,
lot oss ligge halvveis død;
men der ingen hjelpe kan,
kommer en samaritan.
Hvem var han? Jo, sant å sige:
Jesus Krist av himmerige.

Han oss fant på synde-veie
i en håpløs sjelenød;
han steg ned for oss å pleie
og oss legge i sitt skjød;
vin og olje i vårt sår,
derav liv og kraft utgår.
Han til herberg alle bringer
og et pleiested oss tinger.

Kom da, Jesus, hjelp å bringe
av din rike miskunnhet.
Ta til deg meg arme, ringe,

pleie meg i din kjærlighet.
Jeg er syk og hjertesår;
kald forbi så mangen går!
Er ei noen annen neste?
Kom da, du, den aller beste!

19. juni

«Kast på Herren det som er lagt på deg, han skal holde deg oppe. Han skal aldri i evighet la den rettferdige rokkes» (Sal 55,23).

«For ikke skal den fattige glemmes for alltid. De nedbøydes håp skal ikke for evig gå til grunne» (Sal 9,19).

Alt annet kan vi lett slippe og kaste bort. Men å kaste noe på Herren – det forstår vi enten slett ikke eller i hvert fall svært dårlig.

Ifølge dette og andre ord fra Frelserens munn står han foran oss og ser oss i vår elendighet, i vår angst, frykt og beven. Det skjærer ham i hjertet, og han roper til oss: «Mitt barn, kom bare hit med det som smerter deg! Kast den byrden på meg som trykker deg ned. Jeg ser at du ikke kan bære den.»

Men vi vil ikke, vi kan ikke skille oss av med den forhatte byrden. Vi gir ham ikke det vi likevel ikke kan bære; vi holder fast på det han i sin godhet vil ta fra oss. Er vi ikke forvendte og sta til vår egen skade?

Men den som har lært den kunsten å kaste alt på Herren – den som vet hvor nær han er oss, og hvor gjerne han tar imot alt vi legger på ham – han blir fri for frykt og angst. Han holder seg til Herrens løfte og til Skriftens trøst, som aldri bedrar.

Herren kan umulig glemme eller forlate en stakkars lidende som stoler på ham. Nei, han vil ikke glemme og ikke forlate deg; han vil bare prøve ditt håp, din tillit og din hengivenhet til Gud.

Hvordan skulle du kunne vise ditt håp og din tillit dersom ingen lidelser kom over deg? Hvordan skulle tålmodigheten din kunne øves uten anledning til det, uten trengsel?

Kast derfor din bekymring på ham, som holder hånd og hjerte åpne for å ta den fra deg. Stol på ham; han skal gjøre det. Din bekymring er en tornefull seng som du selv reder for deg. Kast deg i Herrens armer, så ligger du på roser og dun.

Mel.: Vær trøstig, mitt hjerte.

Frimodighet deri alene består
at man er fornøyd hvordan det enn går.
I medgang og glede
tør mangen fremtrede
og si: «Vær alltid frimodig i Gud!»
Men vær og fornøyd når gleden går ut!

Gud la oss finne hengivenhets borg,
at vi kan på Herren rett kaste vår sorg!
Din klynking og klage
gjør intet til saken;

man svekker sin sunnhet og piner sin sjel!
Vær glad i vår Herre og tro ham kun vel.

Ja, jeg er i Jesus fornøyd og fro;
i trengsel og glede han blir min ro;
alt hva ham behager,
jeg gjerne mottager;
han vet hva meg tjener, han søker min fred;
så er jeg frimodig og bliver derved.

20. juni

> «Herren skal være et evig lys for deg, og din Gud skal være din herlighet. Din sol skal ikke mer gå ned, og din måne skal ikke miste sitt skinn. For Herren skal være et evig lys for deg, og dine sørgedager skal være til ende. Og hele ditt folk skal være rettferdig» (Jes 60,19–21).

Her er alle ting i evig skifte. Snart har vi glede, snart sorg. Snart vandrer vi i det klareste middagslys, i idel fred, i Herrens saligste nærhet. Snart blir alt mørkt igjen for øynene våre, og en svart sky skjuler Herrens nærhet for oss; synden stormer løs på oss og truer med å sluke oss.

Vi reiser her som trette vandringsmenn i et mørkt, fremmed og farlig land, fullt av røvere og mordere. Og vi lengter etter vårt fedreland, der det bor bare rettferdige – der nåde og sannhet møter hverandre, og rettferd og fred kysser hverandre (Sal 85,11), der solen ikke mer går ned, og Herren er vårt evige lys.

Men vi kunne nyte en mer varig ro og en mer uforstyrret fred allerede her, om vi hadde øynene mer vendt mot ham som skinner som den evige sol i vår sjel, og som selv i mørket er vårt lys (Mi 7,8). Det er bare hjertets ustadighet og vår skrøpelige tro som gjør at det skifter slik hos oss, så vi ikke blir stående urokkelige i vår evig trofaste og uforanderlige Frelser.

Den som blir i ham, har den uforanderlige trøsten som alltid holder motet hans oppe: «Herren skal være et evig lys for oss.»

Mel.: Et trofast hjerte, Herre min.

I Jesus søker jeg min fred;
all verden har kun smerte;
hans vunder er mitt blivested,
der hviler seg mitt hjerte;
der kan jeg bo
i stille ro,
der finnes alt det som min tro
så lengselsfullt begjærte.

Ak, måtte jeg kun idelig
ved deg, min Jesus, henge!
Ak, måtte kun min sjel i deg
seg daglig dypt inntrenge!
Så fikk jeg fred,
så fant jeg sted

for duens trette fotefjed,
endog det varte lenge.

21. juni

«Det er bedre å ta sin tilflukt til Herren enn å stole på mennesker» (Sal 118,8).

«Hos Gud er min frelse og min ære, min sterke klippe, min tilflukt er i Gud» (Sal 62,8).

Fra første til siste ord oppmuntrer og oppfordrer Skriften oss til å stole på ham som fortjener større tillit enn noen annen, og den advarer oss mot å stole på mennesker og skapninger. Ja, den forbanner den som stoler på mennesker og holder kjød for sin arm, men lover all lykke og velsignelse til den som stoler på Herren (Jer 17,5.7–8). Han skal være som et tre plantet ved vann, som en klippe i havet.

Likevel stoler man så gjerne på mennesker. Man ser seg stadig om etter menneskelige støtter og glemmer Herren og hans arm, som om han ikke fantes – som om han ikke hadde lovt oss noe.

Så vanskelig er det for mennesket å holde seg til det evig faste og uforanderlige, som det ikke ser. Det holder seg heller til et halmstrå som det ser, og støtter seg heller på en rørstav som det kan gripe med hånden – en stav som knekker og skjærer en i hånden før man riktig har lent seg på den.

Men den som har lært å sette sin lit til Herren, som kan lage sti i havet og vei i dype vann, står i uværet som en klippe i havet – angrepet og forfulgt, men likevel urokkelig og fast på sin tillits grunnvoll, som ikke vakler.

Den som ikke ser på faren, ikke på trengselens rullende bølger og brenninger, men på styrmannen, som aldri har lidt skipbrudd og aldri har mistet et skip, han sitter rolig og står fast i sin Gud, som om ingenting var på ferde – som om det ikke fantes noe annet enn han og Gud, ingen fare og ingen ulykke.

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Befal du dine veie
og all din hjertesorg
til hans trofaste pleie
som bor i himlens borg.
Han som kan stormen binde
og lede bølgen blå,
han kan og veien finne
hvorpå din fot kan gå.

Din trofasthet og nåde,
o Fader, best forstår
hva skade kan og båte
forgjengelighets kår.
Alt hva du har for øye,
det skjer, o sterke Gud,
og alting må seg føye
ditt råd å føre ut.

Om alle helvedmakter
enn trosse og motstå,
du det for intet akter,
for deg de vike må.
Hvem kan mot deg vel stande,
som slynger lynets pil?
Hvem våger å forbanne
når du velsigne vil?

Håp da, min sjel, i faren,
vær ingenlunde redd!
Gud frir deg ut av snaren,
hvor ille du er stedt.
Det er et lite stykke,
så lysner himlens grunn,
så rinner opp din lykke
og liflig gledes stund.

22. juni

«Bær hverandres byrder» (Gal 6,2).

«Vi som er sterke, skylder å bære skrøpelighetene hos dem som er svake» (Rom 15,1).

«Vær gode mot hverandre, vis barmhjertighet så dere tilgir hverandre, likesom Gud har tilgitt dere i Kristus!» (Ef 4,32).

Hvilke byrder har vi ikke lagt på vår Frelser! «Sannelig, våre sykdommer har han tatt på seg.» «Herren lot den skyld som lå på oss alle, ramme ham.» Og hvor stille og rolig gikk ikke Lammet under vår byrde uten å åpne sin munn!

Riktignok sier han: «Du har … plaget meg med dine misgjerninger.» Men det sier han ikke for å klage eller bebreide oss. For han legger straks til: «Jeg, jeg er den som utsletter dine misgjerninger for min skyld, og dine synder kommer jeg ikke i hu» (Jes 53,4.6; 43,24–25).

Han vil altså bare vise oss hvordan også vi i taushet skal bære den møye og byrde som andre legger på oss ved sine forseelser, og ikke huske dem, men glemme og tilgi all urett vi er blitt gjort.

Eller skulle vi ville ta imot tilgivelse av ham, men ikke tilgi våre brødre deres synder? Ville han ikke da gjøre med oss slik han gjorde med tjeneren i evangeliet (Matt 18,33–34)?

Den som synes at byrden andre legger på ham, blir for tung, han får se på Lammets rygg og spørre: «Hvem har lagt denne tunge byrden på deg? Hvem har hudstrøket deg og såret deg slik? Hvem har slått deg i hjel? Og hvorfor tier du så stille og lider så tålmodig?» Svaret vil da gi seg selv.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

I bygning settes sten på sten,
de blive alle som til én;
de store jevnes med de små,
at de mot ild og vann bestå;

så samles alle frommes sinn
og vies til Guds tempel inn.

De sterke med de svake gå,
de rike med de arme stå,
erfarne vil i kjærlighet
veilede dem som lite vet;
så alting fører sammen rett,
når alles krefter blive ett.

Des mindre kan man undres på
at Satan derimot vil stå,
og gjør seg all den flid han kan
å så fortred og misforstand
iblant Guds Sønns utvalgte flokk;
så vet han, han har vunnet nok.

Dere da, som har Herren kjær,
stå sammen, ak, stå sammen nær,
forbindes rett i kjærlighet,
og tenker på vår dåpes ed
og på hva Jesus oss har sagt
og hver især på hjertet lagt!

O Jesus, du som kom herned
å stifte fred og kjærlighet,
utbred ditt rike vidt og bredt,
forbind oss alle rett til ett,
at vi med deg og dine må
til evig tid i samfunn stå!

23. juni

> «For Herren forkaster ikke til evig tid, men om han bedrøver, så forbarmer han seg igjen etter sin rike miskunn» (Klag 3,31–32).

«Av det dype kaller jeg på deg, Herre!» (Sal 130,1).

Den som vil opp i høyden, må først ned i dypet. Den som vil inn i himmelen, må først gjennom et helvete. Uten stor bedrøvelse slipper knapt noen gjennom denne verden.

Måtte ikke Paulus og alle de utvalgte i den gamle og den nye pakt gå inn i Guds rike gjennom mange trengsler? Måtte ikke Kristus ned i alle dyp og avgrunner av menneskelig lidelse? Måtte ikke hans sjel bli bedrøvet like til døden?

Om dette nå først og fremst skjedde til soning for våre synder, da Gud lot vår alles misgjerning ramme ham, så skjedde det likevel like mye til vår trøst. Og det blir oss til desto større trøst jo mer vi tror at han ved sin bedrøvelse har vendt den evige bedrøvelse bort fra oss, og at vi nå under all vår sorg kan og skal ty til ham med all tillit.

Når du derfor er bedrøvet og ligger i dypet som David, så hold deg til din Frelser på Oljeberget. Han kan trøste deg; han vet hvordan et bedrøvet hjerte har det.

Men han bedrøver deg også, for at du skal vite hva han har lidt for deg, og hvor høyt han har elsket deg. Han vil ikke la deg dø i din bedrøvelse; han forbarmer seg over deg igjen. Bare søk ham, så finner du enden på din sorg.

Egen melodi.

Hva Herren gjør, det vel er gjort,
han bar meg fred i møte;
jeg sto ved dødens åpne port,
bebyrdet med min brøde;
han viste meg
at han på seg
min syndeskyld har taget
og meg av døden draget.

Hva Herren gjør, det vel er gjort;
så vil jeg aldri glemme
å følge pent i smått og stort
den gode hyrdes stemme.
Ja, han, min Gud,
vil fri meg ut
av all min sorg og våde;
så skal han for meg råde.

Hva Herren gjør, det vel er gjort.
Det er min trøst i livet
at han, min synd å tage bort,
seg har i døden givet.
Ja, visselig,
han elsker meg
og stadig vil ledsage;
hans vei meg da behage!

Hva Herren gjør, det vel er gjort.
Om enn det bittert smager,
så farer frykt og tvil dog bort
når jeg til hjertet tager
den store trøst:
Jeg er gjenløst
ved Kristi død og pine;
Gud teller meg blant sine.

Hva Herren gjør, det vel er gjort.
Når derved fast jeg bliver,
så er min trengsel lett og kort;
omsider han meg giver
den herlighet,

av ham bered,
hvor jeg hos ham skal være
og seierskronen bære.

24. juni

«Din rettferdighet, Gud, når til det høye. Du har gjort store ting, Gud, hvem er som du?» (Sal 71,19).

«… vår Herre Jesus Kristus, han som ga seg selv for våre synder …» (Gal 1,3–4).

«Herre, min Gud! Mange er de under du har gjort, og mange er dine tanker for oss! Ingen kan lignes med deg. Vil jeg kunngjøre dem og tale om dem, er de flere enn at de kan telles» (Sal 40,6).

Alle Guds gjerninger er høye, store og ufattelige. Men hans største gjerning og underverk, som han har gjort mot menneskenes barn, er og blir likevel i evighet at alle tings Skaper selv ble så ringe og gjorde seg til en borgen, en løsepenge, for sine skapninger som sto i gjeld.

Å skape alle verdener kostet ham ingenting, knapt et ord: «Bli!» – så sto det der. Men å skape de fordervede skapningene gode og nye igjen kostet ham den dypeste fornedrelse i støvet, i det syndige kjød, den største vanære, den bitreste smerte og den mest skjendige død.

Derfor kan en sjel som betrakter sin Frelsers kjærlighet på korset – som ser ham i hans skam og dødsnød – ikke ofte nok rope ut i undring: «Herre, hvem er som du? Hva kan lignes med deg? Mange er de under du har gjort, og mange er dine tanker for oss.»

Man kan ikke telle dem, og likevel kan man ikke tie om dem. Man kan ikke prise dem verdig nok – og likevel, hvem skulle prise noe annet enn disse Guds storverk? Ved siden av dem blir alt som kalles stort, til ingenting, og alt som regnes for herlig, forsvinner som en drøm.

Mel.: Opp alle som på jorden bor.

Dere kristne, pris alle Gud,
som i det høye bor;
sin egen Sønn han sender ut
til oss på denne jord.

Han kommer av sin Faders skjød,
han dypt fornedrer seg;
han bliver av en jomfru født,
er uten synd oss lik.

Sin guddomsmakt han legger ned
og bliver fattig her,
han som har evig herlighet
og alltings Skaper er.

Det var for oss han kom herned,
at vi skal adgang få
til hjemmet han oss har bered
før verdens grunnvoll lå.

25. juni

> «… Dette er mitt legeme, som er for dere. Gjør dette til minne om meg! … Dette begeret er den nye pakt i mitt blod. Gjør dette, så ofte som dere drikker av det, til minne om meg! For så ofte som dere eter dette brødet og drikker av dette begeret, forkynner dere Herrens død, inntil han kommer» (1 Kor 11,24–26).

Det lå vår Frelser svært på hjertet å gjøre seg uforglemmelig for oss – å prege seg så dypt inn i vårt hjerte og sinn at vi ikke mer skulle miste ham av minnet og av hjertet. Derfor ga han det som vel ingen før ham har gitt, og ingen etter ham vil gi til minne om seg: sitt kjød og blod, sitt legeme og liv – seg selv. Hvem gir sin venn seg selv til minne, til et bevis på sin kjærlighet?

Derfor skal vi heller ikke bare tenke på ham, og hans nattverd bør ikke bare være et minnemåltid for oss, ikke bare en høytidelig erindring om hans død – selv om den også er det – men noe enda mer: en næring, en nær forening med Jesu liv og død, så de blir levende på ny i vårt indre.

Den som klart kan forestille seg og tillitsfullt tro: Dette legemet, som er gitt for deg, og dette blodet, som er utøst for deg, er samtidig et pant på Jesu liv i deg og et pant på ditt evige liv hos ham og med ham i hans rike. Det er mat og føde for deg, reisepenger på pilegrimsvandringen gjennom jordelivet.

Dette måltidet er for deg et levende og synlig bevis på din forsoning med Gud, på dine synders forlatelse, på ditt samfunn med Kristus og Faderen og på ditt brorskap med alle utvalgte lemmer på Jesu legeme – for når vi mange eter ett brød, er vi alle ett legeme.

Denne mannaen, som i sannhet kommer ned fra himmelen, gir deg det evige liv og holder det ved like i deg. Dette livets brød bevarer deg fra den evige død og skal også en gang vekke legemet ditt opp igjen.

Den som virkelig levende har tenkt og trodd alt dette og enda mer – for ingen kan si alt det som ligger i denne pakten – den som har etet og nytt det og gjort det til saft og kraft i seg: Hvor rik, hvor salig, hvor sterk blir ikke han av dette i sin sjel!

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Du skjenker meg deg selv,
du selv min del vil være;
min Jesus, ak, hva skal
jeg deg igjen forære?
Alt hva jeg er og har,
for intet regnes kan;
alt hva jeg kan og vet,
det veier ei et grann.

Du skjenker meg deg selv,
o sol, min sjel å glede;
bort, sorg! hvor kan jeg nå
bedrøvet gå og gråte?
For Jesus skinner nå
så liflig i mitt bryst

og gleder hjertet med
sitt klare lys, sin lyst.

Du skjenker meg deg selv,
o manna, meg å føde;
mett er min sjel, som før
var hungrig, tom og øde;
se, du har gjort meg sterk
på denne ørkens vei;
jeg nå har forråd nok,
så jeg vansmekter ei.

Du skjenker meg deg selv,
o klare livsens kilde;
ditt himmelsøte væld
kan all min tørst formilde;
når jeg er full av sorg
og verdens trøst er sur,
så er den kilde søt,
livssalig, god og pur.

O, ta til takke med
hva jeg igjen kan gjøre;
mitt hjerte lengselsfullt
begynner seg å røre
og vil oppofres deg;
jeg selv min ringhet ser,
men ta meg som jeg er,
jeg har jo intet mer.

Min tro jeg skjenker deg,
min brudgom; jeg er bruden;
jeg ville heller dø
enn leve deg foruten;
jeg lever, dog ei jeg;
du lever selv i meg,
og hva jeg lever nå,
det lever jeg i deg.

26. juni

> «Den som eter mitt kjød og drikker mitt blod, har evig liv. Og jeg skal reise ham opp på den siste dag. For mitt kjød er i sannhet mat, og mitt blod er i sannhet drikke. Den som eter mitt kjød og drikker mitt blod, han blir i meg og jeg i ham» (Joh 6,54–56).

Nattverden er altså en virkelig delaktighet i og en sann nytelse av fruktene av Jesu død, eller av Jesus Kristus selv. Den som eter i levende tro, eter Jesus. Og den som eter Jesus, har Jesu liv; han har Jesus levende i seg og lever ved ham og i ham. Slik sa han det selv (Joh 6,58).

I nattverden eter nok mange, men uten å bli næret og styrket, fordi de ikke eter i levende tro.

Det som lever, hungrer etter mat og må ete eller dø. Slik er det også med den levende tro. Jesus er den maten den hungrer etter. Ved å nyte den lever og består den; uten den dør den.

Der det ikke er noen hunger etter Jesus, der er det ingen tro, ikke noe troens liv, og altså heller ingen sann eting. Der er det bare ord, tanke og innbilning, bare en utvortes, legemlig eting, som ikke metter og nærer sjelen. Den som er død, forstår ikke å ete og kan ikke ete. Den som lever og hungrer, trenger ikke at noen lærer ham å ete.

Den døde tro spør forbauset og spottende: «Hva vil det si å ete Jesus?» Svaret er det Jesus sier i Joh 6,57, og det Paulus sier i Ef 5,14 og 3,17: Våkn opp, du som sover, og stå opp fra de døde, så skal Jesus lyse for deg og vise deg hva det betyr å ete Kristus ved troen og ha ham boende i sitt hjerte. Du vil komme til å hungre etter ham, og hungeren vil lære deg å ete.

Derfor har nattverden alltid blitt kalt de levendes sakrament. For som en åndelig mat forutsetter den et åndelig liv, som skal næres og holdes oppe ved denne maten. Der det ikke er noe liv, trengs det ingen mat; de døde kan ikke ete. Dåpen skal vekke de døde; nattverden skal nære, holde oppe og styrke de oppvakte og levende.

Sannelig, i nattverden har man ham så nær som man kan ha ham her på jorden.

Mel.: Gå under Jesu kors å stå.

O Jesus, på din alterfot
med hjertens tro, med bønn og bot
for deg jeg kneler, du Guds Lam,
som bar all verdens synd og skam.

Jeg er i dag min Jesu gjest;
o sjel, betenk den høye fest!
Han byder meg til bords hos seg
og med seg selv bespiser meg.

Her rekker han meg under brød
sitt legem, som led korsets død,
og under vin sitt sanne blod,
den dyre nådes purpurflod.

Jeg tror og vet hva her jeg får,
endog min sans det overgår:
Jeg får min Jesus sant og rett,
og av ham selv jeg bliver mett.

Så gled deg da, min sjel og ånd,
at Herrens tjeners ringe hånd
må rekke deg det dyre pant,
hvori seg Gud med deg forbandt.

Det bord, det er min sjelekraft,
der får jeg av mitt vintre saft;
det er min styrkes dype rot,
det er min trøst, min tro, mitt mot.

O Jesus, la meg alltid gå
fra dette bord med sann attrå
å komme snarlig dit igjen
og nyte deg, min sjelevenn,

inntil at du vil flytte meg
opp til deg i ditt himmerik,
hvor meg skal evig ære skje,
og jeg har nok i deg å se.

27. juni

> «Hans navn skal bli til evig tid. Så lenge solen skinner, skal hans navn skyte friske skudd. De skal velsigne seg ved ham, og alle hedninger skal prise ham salig» (Sal 72,17).

«Og det skal skje: Hver den som påkaller Herrens navn, skal bli frelst» (Apg 2,21; Joel 3,5).

Hvor gledelig er det ikke for oss at han ikke bare het Jesus, Frelser, for apostlene og de første kristne, ikke bare for ett folk og ett århundre, men at han evig, evig heter og forblir Jesus, Frelser for alle tider og evigheter og for alle mennesker!

Om ikke vi består, så består likevel hans navn. Derfor vil vi også bli i troen på hans navn. Han har frelst oss og vil frelse oss fordi vi tror på hans navn. Han vil i evighet frelse alle som påkaller ham og bøyer sine knær for ham.

Mist derfor ikke motet! Håp, håp for deg selv og for alle mennesker! Hans navn blir til evig tid; det vil si: hans navn skal og må seire på jorden og i himmelen gjennom alle evigheter.

Lever hjertet ditt i kraften og frelsen i hans navn, så vil du kunne ønske og håpe og be med tillit om at han, Frelseren, må bli kjent av alle, bli trodd på av alle og bli til frelse og salighet for alle han er død for.

Elsker du hans navn og vet hva det er for deg – gir det deg fred og nåde hver gang du tenker på det – så vil du også unne alle dine brødre og hele verden denne frelsen. Da vil du med inderlig bønn og påkallelse lengte etter Jesu Kristi dag, da han skal herliggjøres i alle sine hellige og tilbes av alle tunger.

Mel.: Rinn nå opp i Jesu navn.

O, du kjære Jesu navn,
min forløsnings morgenrøde,
paradisets førstegrøde,
bange sjelers hvilehavn,
troens sterke seiersfane,
håpets rette ankergrunn,
lys på livets trange bane,
ja, udi min siste stund!

O, det søte Jesu navn,
o, det navn foruten like,
o, det søte himmerike,
o, min trygge redningshavn,
o, mitt hjertes lyst og lengsel,
o, min søte himmelskatt,
o, min glede i min trengsel,
o, mitt lys i dødens natt!

La det navn, o Jesus, som
du for meg har villet bære,
alltid meg i tanker være
hvor jeg går i verden om!
Og i dødens siste dvale
la det kvege sjel og sinn,
at jeg må om Jesus tale
til jeg går i himlen inn!

28. juni

> «... la oss ... løpe med tålmodighet i den kampen vi har foran oss ... Ennå har dere ikke gjort motstand like til blodet i deres kamp mot synden» (Hebr 12,1.4).

«Forbannet være den som gjør Herrens gjerning med lathet» (Jer 48,10).

Slik talte Herren gjennom Jeremia da han kalte til kamp mot moabittene. Og han legger til: «Forbannet være den som holder sitt sverd fra blod!» «Moab blir ødelagt, de stiger opp i hans byer, sier Kongen, han som har navnet Herren, hærskarenes Gud» (Jer 48,15).

Var det så viktig for Herren at moabittene ble ødelagt, og oppfordrer han så ettertrykkelig til kamp mot dem, må det da ikke være langt viktigere for ham at moabittene inne i deg blir ødelagt – det vil si alt som vil ta fra deg sjelens ro og fred, alt som ikke henger ved Herren, alt som kalles kjød og verdslig sinn – og at Herrens rike blir opprettet i deg?

Var hver den forbannet av Herren som ikke kjempet blodig, men var ettergivende mot Moab, skulle da du arve velsignelse når du er ettergivende i kampen mot verden og synden, mot ditt kjød og blod, som hvert øyeblikk uroer dine grenser, ja kanskje til og med har tatt ditt land, ditt indre, og hersker over deg?

Nei, du må gripe Herrens sverd og troens skjold og kjempe uten å bli trett, til det blir ro i landet – til Moab er ødelagt og Satans festninger er stormet og jevnet med jorden.

Lunkenhet og dorskhet fører forbannelse med seg; alvorlig kamp og et utrettelig løp i kampen gir velsignelse, fred og frelse.

Hør hvordan Paulus irettesetter hebreerne fordi de allerede lot motet falle, allerede ble trette og ville legge ned våpnene, enda de ennå ikke hadde kjempet like til blodet eller vist noe virkelig alvor! Så lenge det lever en moabitt i hjertet ditt, en fiende av din indre fred, må du ikke legge ned våpnene. Latskap er veien til helvete, alvorlig kamp veien til den evige fred.

Egen melodi.

Opp, dere kristne, rust dere!
Kristi lemmer, ut på vakt!
Satan seg til strid bereder
og vil bruke all sin makt.
Opp, enhver!
Dra ditt sverd!
Fienden trosser Herrens hær.

Nå det gjelder friskt å trede
som en Herrens kjempe frem,
i hans navn du våke, bede,
at du bringer seier hjem!
Jesu blod
gir oss mot,
treder Satan under fot.

Kristi korses røde fane
fører deg i striden inn,
og på stridens tunge bane
Jesus gir deg kraft i sinn.
Hvert et sår
som du får,
seierns frydesang deg spår.

Hist skal Kristi hær fremtrede,
for hans trone stille seg,
bære livets krans og klede
med så stort et seiersskrik.
Tenk engang
hvilken sang,
himmelsøt og evig lang!

29. juni

«Holder vi ut, skal vi også herske sammen med ham» (2 Tim 2,12).

«Den … tåler alt» (1 Kor 13,7).

«Mange er den rettferdiges ulykker, men Herren frir ham fra dem alle» (Sal 34,20).

«Ta profetene, som talte i Herrens navn, til forbilde i det å lide ondt og være tålmodige» (Jak 5,10).

Den kristne er bestemt til lidelser her i verden (1 Tess 3,3), slik evig fryd og glede er bestemt for ham hisset, i det andre livet. «Mine kjære! Undre dere ikke over den ilden som kommer over dere til prøvelse, som om det var noe merkelig som hendte dere. Men i samme grad som dere har del i Kristi lidelser, skal dere glede dere, for at dere også kan juble i glede når hans herlighet blir åpenbart» (1 Pet 4,12–13).

Den som her drikker av lidelsens beger, skal også hisset drikke av gledens vin.

Om noen levende kunne forestille seg den gleden og herligheten som er gjort i stand for de gudfryktige, troende korsbærerne, og alltid kunne ha den for øye,

ville de tonntunge byrdene av de nåværende lidelser knapt synes ham som et sandkorn mot de himmelhøye fjellene av Guds glede.

Han ville skamme seg over å grue seg for et sandkorn og over ikke å kunne komme over en slik ubetydelighet. Han ville stemme i med apostelens sang i 2 Kor 4,17–18 og til og med rose seg av trengslene. For «trengselen virker tålmodighet, tålmodigheten virker et prøvet sinn, og det prøvede sinn håp. Og håpet gjør ikke til skamme» (Rom 5,3–5).

Mel.: Store Gud, som deg til ære.

La oss med Jesus lide!
Salig den som ham blir lik;
glede følger etter kvide,
armod her gjør hisset rik.
Kristnes håp ha vel i sinne:
Sår du enn med sukk og gråt,
for all sorg den Gud vet råd
som på regn lar solen skinne.
Jesus, lider jeg med deg,
deler hist du fryd med meg.

30. juni

> «Jeg er veien og sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg» (Joh 14,6).

Det er mange veier, men bare én sann vei. Det er mange ord, men lite sannhet; mye skinn, men lite vesen og liv blant menneskene, fordi det er så få som har Kristus som sitt ett og alt. Man vil ikke stå helt og alene i Kristus, av frykt for at man da også må vandre i ham den veien som er han selv, og som han selv har vandret.

Man lærer ordene uten å gripe sannheten. Man taler om sannheten, men vandrer ikke i sannheten. Man vil ha Kristus på tungen til sin trøst, men ikke i hjertet som sitt liv og vesen.

Er dette kristendom? Langt derifra! På den måten kommer man ikke til Faderen; på den måten går man ikke inn til livet. For man har ikke den sanne veien, sannheten og livet. Man står og går ikke i ham og har ikke livet i seg, men bare på tungen og i innbilningen. En innbilt reise, en vei man ikke har gått, fører oss ikke til målet.

Er Kristus din vei, så vandre på den; ellers kommer du heller ikke videre med ham. Er Kristus din sannhet, så la den frigjøre deg fra synden (Joh 8,32.36). For det kan den, det vil den, og det må den; ellers blir du ikke fri og kommer ikke til Faderen.

Er Kristus ditt liv, hvor lever han da? I deg? Og lever du ved ham? Hvis ikke, er du død mens du lever, og får ikke se Faderen.

Så grip da det evige liv og vandre på sannhetens vei, så du ved Sønnen kan komme til Faderen!

Mel.: Alene Gud i himmerik.

Du er min sikre himmelvei
til livsens land å vinne;
hvem det forstår, han vandrer ei
med verdens flokk i blinde.
Ak, la meg ei innbilde meg
å kunne himlen uten deg,
min søte Frelser, finne!

Du, du er sannhet selv, hvorpå
jeg fast og stadig bygger;
i deg er liv og kraft å få,
alt uten deg kun skygger;
befest min sjel i livsens trinn,
at jeg ei på det bare skinn
og løse grunner bygger!

Du er mitt liv; ved deg jeg kan
i Gud mitt levnet føre;
din Ånd mitt hjertes tørre land
kan skjønt og fruktbart gjøre
ved himlens dugg og livsens saft;
ak, la dog denne livskraft
i sjelen ei opphøre!

Juli

1. juli

«Vær frimodig og sterk! Frykt ikke og vær ikke redd!» (1 Krøn 22,13).

«Og jeg, jeg sa i min angst: Jeg er støtt bort fra dine øyne! – Men du hørte mine inderlige bønners røst da jeg ropte til deg» (Sal 31,23).

«Hør på meg og svar meg! Mine sorgfulle tanker farer hit og dit, og jeg må stønne» (Sal 55,3).

Frykt, om du ikke kan annet – men mist ikke motet.

Profetene fryktet og jamret seg, det ser vi av versene ovenfor, men de jublet også igjen. Apostlene var trengt på alle vis, men de mistet ikke motet (2 Kor 4,8). Frelseren begynte å bli bedrøvet og grepet av angst, men han overvant frykten og gikk uforferdet sine mordere i møte (Matt 26,37; Joh 18,4). Hedningene, de vantro som er uten Gud, mister motet, men ikke de kristne.

Ofte kommer det riktignok så vidt med dem at de må bære Guds redsler og fortvile (Sal 88,16). Men Herren trøster dem når tålmodigheten svikter (Sir 17,24).

Annerledes er det med dem som lar sitt håp og sin tillit synke helt, eller kaster dem fra seg, så de ikke lenger tror det Gud har lovt i sitt ord. De faller fra Gud, de taper den åndelige kampen, de rømmer og overlater slagmarken til fienden. Deres del skal være i sjøen som brenner med ild og svovel (Åp 21,8).

Derfor må en kristen aldri la seg ta til fange av tungsinn og motløshet, om det enn ser aldri så ille ut. Han kan jamre seg med David, han kan klynke og klage for Gud som Jeremia – bare han ikke gir opp håpet. For hjelpen kommer sikkert, når han ikke fortviler og ikke holder opp med å be og påkalle, håpe og vente.

Ofte har det jo virket for Guds kjæreste barn som om han hadde forkastet dem, som om det var forbi med hans miskunn for alltid og ingen hjelp ville komme. Også for dem drøyde Herren med hjelpen så lenge at de nesten mistet tålmodigheten. Men til slutt – til slutt kom hjelpen likevel, trøsten og kraften, og Gud gledet dem desto mer.

La så grunnen til din frykt og angst være hva den vil: lidelser, ulykke, forfølgelse eller fristelser, eller kjødets skrøpelighet, som du så gjerne ville overvinne uten noen gang å klare det – mist likevel ikke motet.

Vent og håp til hjelpen kommer. Den kommer ganske visst, selv om du må kjempe og vente helt til enden. For gir du deg over til fortvilelsen, vet du

allerede hvor du hører hjemme – da er du visselig fortapt. Men så lenge du ennå venter, er det ennå håp om redning, ennå mulig at du kan bli salig.

Mel.: Far dog fort! Far dog fort!

Uforsagt, uforsagt,
Sion, uforsagt i strid!
Bort med sorgens klagetone!
Hold deg kjekk en liten tid.
Se kun hen til livsens krone;
Sion, merker du enn fiendens makt,
uforsagt! Uforsagt!

Treng herinn, treng herinn,
Sion, treng herinn til Gud,
mot og kraft og lys å finne;
la din lampe ei gå ut;
fatt i Jesu mot å vinne;
Sion, ut fra verdens hyklersinn;
treng herinn, treng herinn!

Bryt herut, bryt herut,
Sion, bryt herut med makt;
ser du ei hva andre hender?
Står du fast i nådens pakt?
Nu, vel an, så la det kjennes;
Sion, vis at du er Jesu brud;
bryt herut, bryt herut!

Til din død, til din død,
Sion, til din død stå fast;
la deg aldri mer forblinde;
tiden endes med en hast,
kronen hist du snart skal vinne;
Sion, vær kun tro, som Jesus bød,
til din død, til din død!

2. juli

«Og nå, barn: Bli i ham, for at vi kan ha frimodighet når han blir åpenbart, og ikke bli til skamme for ham når han kommer» (1 Joh 2,28).

«Den som holder fast på hans bud, blir i ham, og han i ham. Og på dette kjenner vi at han blir i oss: av den Ånd som han ga oss» (1 Joh 3,24; 4,13).

«Den som er ond, får ikke bo hos deg» (Sal 5,5).

«Hver den som slår inn på avveier og ikke blir i Kristi lære, har ikke Gud» (2 Joh 9).

Når en er kommet til Jesus og er i Jesus, er ennå ikke alt gjort. Bare den som blir i ham inntil enden, blir salig.

Når en og annen har smakt noe av Jesu nærhet, regner de seg allerede som berget for evig. De blir trygge og stolte, ja til slutt helt lunkne og kalde. I stedet

for å bli i Jesus blir de i innbilningen om hans nåde og rettferdighet, i en falsk tilegnelse av den, eller i den tomme rosen over at de en gang eide og kjente Jesus.

Bli, sier Johannes – bli skal dere i ham! Dere må uavbrutt ha del i ham, merke ham i hjertet hver dag og ha ham nær. Daglig må dere vekke og fornye troen på ham, kjærligheten til ham og samfunnet med ham, og alltid søke å holde det levende og brennende hos dere. Til det trengs den uopphørlige bønnen som Jesus og Paulus så sterkt anbefaler, og alle som er blitt i Jesus, har også vært tro og utholdende i den.

Akk, en blir nok fort vakt og gleder seg over at Jesus kommer inn i hjertet. Men en holder ham ikke fast og blir ikke i ham. En har funnet skatten, men tar ikke vare på den. En vil ikke gi alt for den. En vil gjerne beholde både Jesus og verden, nyte sanselige gleder, gods og ære ved siden av ham – bli i Jesus og samtidig i seg selv.

Men det går ikke. Blir du i deg selv og ditt gamle vesen, da blir ikke Jesus i deg. Du må gå ut av deg selv, fornekte deg selv helt og nagle ditt gamle menneske til korset. Ellers kan du ikke være Jesu disippel og ikke bli i ham.

Mel.: O hode, høyt forhånet.

I Jesus rett å blive,
det sjelens himmel er;
sitt hjerte ham å give
alt under tiden her,
ei kjenne annen glede
og annet ei attrå
enn i hans fotspor trede,
det salig kalles må.

Når morgenen frembryter,
man seg på fredens vei
i Kristi vennskap fryder,
og ondt man frykter ei;
man hungrer, eter, drikker
i kjærlighetens ånd,
og alt hva Gud tilskikker,
man tager av hans hånd.

Når dagen den går under,
sin gjerning man har endt,
i Kristi fred man blunder,
til ham er sinnet vendt;
man ville helst i drømme
seg se sin Frelser nær
og søvnens tid innrømme
ham som man har så kjær.

Rens deg for dine synder
i Jesu Kristi blod,
da hellighet begynner

av Kristi overflod;
hos ham du barnlig blive,
ham følge ut og inn,
så vil din sjel han give
sitt rene Jesu-sinn.

3. juli

> «Å, om jeg hadde det som i de månedene som er forbi, som i de dagene da Gud vernet om meg. Da skinte hans lampe over mitt hode, da vandret jeg gjennom mørket ved hans lys. Slik hadde jeg det i min modne manndoms dager, da Guds vennskap hvilte over mitt telt» (Job 29,2–4).

«Vi venter på lys, og se, det er mørke. Vi venter på solskinn, og vi må ferdes i dypeste natt» (Jes 59,9).

«Det folket som vandrer i mørket, skal se et stort lys. De som sitter i dødsskyggens land, over dem skal lyset stråle» (Jes 9,2).

Veiene Herren fører sine egne på, er ofte svært mørke. En ser knapt et skritt foran seg og vet ikke hvor en skal sette foten. Svart natt omgir sjelen på alle kanter. Ingen stjerne skinner, sol og måne er gått ned, og veien er ujevn, steinete og farlig.

Da tenker en som Job på de forrige månedene og årene med deres deilige, herlige lys. Den gang vandret en i lyset som ved høylys dag, i rettferdighetens sol, og selv i mørket hadde en lys nok til å gå trygg og glad.

Men Job måtte likevel gjennom denne natten, og Herren hjalp ham også gjennom den. Jobs Gud er også din Gud. Overgi deg bare til ham! Ser du ingenting, så hold deg fast ved hans skjulte hånd i troen. Den holder deg, selv om du ikke merker den. Den slipper deg ikke.

Kanskje må du si med Jesaja: Vi venter på lys, og se, det er mørke. Lyset du ventet på, kommer ikke og gleder deg; i stedet bryter det inn stadig mer mørke. Vær likevel uforferdet! For det folket som vandrer i mørket, skal få se et stort lys – når det bare venter på det i troen.

Herren er i går og i dag den samme, ja til evig tid. Slik han var i min tros ungdom, da hans vennskap hvilte over mitt telt, slik er han den dag i dag, selv om mørket nå dekker teltet mitt. Han forandrer seg ikke. Han forblir kjærlighet, trofasthet og sannhet om natten som om dagen, i storm som i stille og klart solskinnsvær.

Forandre bare ikke du din tro og tillit – han forandrer seg ikke.

Mel.: O store Gud, din kjærlighet.

Når tvil og angst omspenner meg,
når håpet vil forsage,
jeg ser, min Frelser, hen til deg
og dine smertens dage.
Vel gråter øyet vemodsgråt
når jeg dem overveier;
men frykten mistet har sin brodd,
for du har vunnet seier.

Der følge kan på solklar dag
en mørk skjærtorsdagsaften,
da onde menneskers bedrag
vil prøve hjertekraften;
men, Jesus, du har nådig sagt:
Min fred jeg giver eder;
mot den har verden ingen makt,
den vel om hjertet freder.

Den jevne sti kan bli steil
og motgangs berg seg høyne;
men trettes jeg og treder feil,
jeg kan dog hjelpen øyne;
la Herren føre som han vil,
han rette vei må vite;
jeg går ad Oljeberget til
med Kristus ved min side.

Ja, Kristus, i ditt tornespor
jeg fred og kraft meg sanker;
den legeurt på veien gror
som styrker mine tanker;
som morgendugg på vissent strå
min tåre da skal være,
og hjertets kraft igjen oppstå
og troens frukter bære.

4. juli

> «Månens lys skal bli som solens lys, og solens lys skal bli sju ganger klarere, som lyset for sju dager, på den dagen når Herren leger sitt folks skade og forbinder såret av det slaget det fikk» (Jes 30,26).

«For hadde fordømmelsens tjeneste (den fordømmende lovens tjeneste) sin herlighet, hvor mye rikere på herlighet må da rettferdighetens tjeneste (evangeliets tjeneste) være!» (2 Kor 3,9).

I den gamle pakt hadde de også lys, for Messias, Jesus, skinte gjennom alle århundrer. Men det var likevel bare morgengryet, morgenrøden. Nå i den nye pakt skinner solen i full middagsglans. Vi har sett ham bli født som menneske, henge på korset og stå opp. Vi vet at han sitter ved Guds høyre hånd, og han døper med Ånd og ild. Siden da er det helt annerledes, og vi ser mer på korset enn israelittene så på kobberslangen.

Gud talte riktignok også før til menneskene, men bare gjennom sine tjenere. Nå taler han til oss gjennom sin Sønn. Det går bedre til hjertet, for hans korspreken er det herligste en kan ønske seg på denne syndige jord. Den korsfestede Sønnen roper til himmelen: Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør! (Ellers hadde de ikke korsfestet herlighetens Herre.) Den oppstandne viser oss sine sår og sier: Fred være med dere! Ta imot Den Hellige Ånd! Det er da noe helt annet enn når Moses sier: Forbannet er den som ikke holder alle ordene i denne loven!

Fra Jesu ord stråler altså det klareste og gladeste lys inn i hjertene våre. For det fører nåde, fred, rettferdighet og glede med seg inn. Mose lykt derimot leter bare fram overtredelsene og misgjerningene og lyser opp dommen og helvete for å skremme oss – men også til vårt gagn, for å drive oss til korset.

Derfor takker vi for begge deler, men holder oss likevel bare til korset, inntil vi får se ham som han er. Hvordan vil det ikke bli da!

Mel.: Vi takker deg, o Gud, vår Fader kjære.

Selv fedrene, de så i lovens skygge
det offerlam hvorpå vår tro vi bygge,
så Mose lov med avmakt til det gode;
de ba og trodde.

Gud tordnet, og Israel må beve
og skjelve ved: Gjør det, så skal du leve.
Befal, min Skaper, for du er rettferdig;
din lov er verdig.

Men Jesus gikk i borgen for vår brøde;
han gikk for oss forbannelsen i møte;
hva vi din lov og guddoms ære skyldte,
han, han oppfylte.

O miskunns under, kjærlighet som døde,
o høye glans fra nådens morgenrøde,
bønnhør mitt sukk; o gi du selv meg styrke
deg rett å dyrke!

I troens kamp jeg ved din kraft meg vover;
vekk meg at jeg i døden ei hensover;
send meg din Ånd og styrk meg alle tider,
mens her jeg strider!

5. juli

«Herren, hærskarenes Gud er med oss. Jakobs Gud er vår faste borg» (Sal 46,12).

«Er Gud for oss, hvem er da imot oss? Hvem vil anklage Guds utvalgte? Gud er den som rettferdiggjør» (Rom 8,31.33).

Den som blir i Gud, står fast og trygt, urokkelig som en klippe i havet, som alle bølger og brenninger forgjeves prøver å rikke. Dette gjelder de utvalgte, som Herren har utvalgt av verden og satt Den Hellige Ånds segl på, så de er hans eiendom. Ved Guds Ånds vitnesbyrd vet de at de er hans barn, fordi de drives av hans Ånd og hans Ånd vitner med deres ånd om at de er barn.

Disse utvalgte, som har gitt seg helt og uten forbehold til Herren for å leve og dø for ham, kan ingen ramme. Gud tar vare på dem som sin øyesten.

Verken verden eller djevelen kan anklage dem, for Gud tar seg av dem, forsvarer dem og tar dem i sin beskyttelse. Hvem vil stå fram og holde stand mot ham? De frykter ingen – hvem skulle vel kunne gjøre dem noe, når Gud dekker og verner dem? De vet helt sikkert at det ligger Gud på hjertet å være deres tillit,

deres klippe, borg og festning. For han sparte ikke engang sin egen Sønn, men ofret ham for dem.

Den som vet dette, den som har sett det klart i Guds lys, og som har dette skrevet i hjertet: «Gud har for din skyld, ja for din skyld, ikke spart sin egen Sønn, men gitt ham for deg» – han kan ikke lenger vakle i tilliten til sin Gud.

Hva mer skal jeg be om? tenker han. Jeg har jo allerede fått så mye av min Gud at jeg ikke kan få mer. Hvordan skal jeg kunne romme og nyte alt det jeg allerede eier? Guds Sønn er min. Hjerte, utvid deg! Hvordan kan du romme denne gaven?

Den som nå forstår å holde fast på denne gaven og ta vare på den, er ikke redd for å mangle noe annet han trenger. Ja, i denne ene finner og eier han allerede alt annet. Men hver og en må se til at han virkelig har ham, og ikke bare innbiller seg å ha del i ham. Den som har Sønnen, har også Faderen for seg og i seg.

Og han kan si med Paulus: «For jeg er viss på at verken død eller liv, verken engler eller krefter, verken det som nå er, eller det som komme skal, eller noen makt, verken høyde eller dybde eller noen annen skapning skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus, vår Herre» (Rom 8,38–39).

Egen melodi.

Vår Gud han er så fast en borg,
han kan oss vel bevare;
han er vår hjelp i all vår sorg,
vårt vern i all vår fare;
den gamle fiende hard
til strid mot oss står;
stor makt og argelist
han bruker mot oss visst;
på jord er ei hans like.

Vår egen makt ei hjelpe kan,
lett kan oss fienden felle;
men med oss står den rette mann,
omgjordet med Guds velde;
det er den Herre Krist,
og seier får han visst;
der er ei annen Gud;
han drar med oss ut,
han marken skal beholde.

Om verden full av djevler var,
som oss oppsluke ville,
når vi blott Jesus med oss har,
det skal vel frykten stille;
la rase mørkets drott
med mord og løgn og spott!
Han har dog alt sin dom,
da Krist til jorden kom;
et ord ham nå kan felle.

Det ord de vel skal la stå
og dertil utakk have;
for Herren selv vil med oss gå
alt med sin Ånd og gave;
og ta de vårt liv,
gods, ære, barn og viv,
la fare i Guds navn;
vi føler ei det savn;
Guds rike vi beholde.

6. juli

«Med hjertet tror en til rettferdighet, og med munnen bekjenner en til frelse» (Rom 10,10).

«For dersom vi synder med vilje etter at vi har lært sannheten å kjenne, da er det ikke lenger tilbake noe offer for synder, men bare en forferdelig gru for dom, og en nidkjærhetens brann som skal fortære de gjenstridige» (Hebr 10,26–27).

Mange tror og tilegner seg dristig Kristi rettferdighet. Men de tror ikke med hjertet, bare med munnen. Med hjertet tror en. Hjertetroen gjør rettferdig – den gjør hjertet rettferdig og gjør livet, sinnet og ferden rettferdig. Og med munnen bekjenner en, og det gjør salig, så sant hjertet og munnen stemmer overens.

Men bekjenner munnen din Kristi rettferdighet og tilegner seg den, mens hjertet ditt elsker urettferdighet, da regner du feil. Gud vil sette en strek over regnestykket og si: Jeg har aldri kjent deg. Gå bort fra meg, du som legger deg etter urett! Når en slik død tro tilegner seg Kristi fortjeneste, kan den fortjene seg helvete og Guds vrede.

For se på den som sier at han tror på Kristus og er rettferdiggjort ved ham, og likevel frivillig og uten frykt lever i lyst og kjærlighet til verden. Han lar seg styre av sine lidenskaper og overgir seg utemmet til vrede, vellyst, ærgjerrighet, misunnelse, hat, gjerrighet, fornøyelsessyke, adspredende verdensgleder, drikk eller umåtelighet av hvilket som helst slag. Han kan lese sin dom i Hebr 10,28–29.

Abraham trodde, og det ble regnet ham til rettferdighet, fordi hans tro var lydig mot Gud.

Du tror og er ulydig, og regner det selv for rettferdighet. Men Gud vil regne det for urettferdighet. For den som Gud tilregner rettferdighet, eier rettferdigheten – han er rettferdig, slik Gud er rettferdig. Johannes sier: «*Mine barn, la ikke noen forføre dere! Den som gjør rettferdighet, er rettferdig, likesom Han er rettferdig*» (1 Joh 3,7).

Mel.: Kom hit til meg, enhver især.

Hør, menneske, ditt kristennavn
kan deg ei gjøre noe gagn
om ei for Krist du lever!
Hvi smykker du din onde sak
og gjør dog ei på nådens dag
hva Gud av deg utkrever?

Du roser deg av dåpens pakt,
men ille tar du iakt
at du i nåden bliver;
ennå du ikke fare lot
synd, Satan, verden, kjøtt og blod,
det onde du bedriver.

Du hører vel Guds sanne ord,
du kommer og til Herrens bord
og tager Kristi gaver;
men hvor er dog den søte lukt,
der er din bedrings gode frukt,
som sanne kristne haver?

Din bønn går spilt utav din munn
om den ei går av hjertets grunn
og ut av troens kilde.
Ditt «Herre! Herre!» nytter ei
når du vil gå din egen vei,
som er å gjøre ille.

Hvor herlig er du bryllupskledd?
Hvor er din tro, rettferdighet
og et tålmodig hjerte?
Hvor er vel en saktmodig ånd,
din kjærlighet og hjelpehånd
udi din nestes smerte?

O Jesus, kjære Herre Gud!
All syndens lyst driv fra oss ut,
opplys oss alle sammen;
regjer oss med din Helligånd
og led oss ved din nådes hånd
til himlens glede! Amen!

7. juli

«Du er Israels lærer, og vet ikke dette?» (Joh 3,10).

«For noen har ikke kjennskap til Gud. Til skam for dere sier jeg det» (1 Kor 15,34).

«For jeg vet hvem jeg tror på» (2 Tim 1,12).

«Men jeg, jeg vet at min gjenløser lever» (Job 19,25).

Akk, om de visste, om de innså hva som tjener til deres fred! sa Jesus med tårer i øynene da han nærmet seg Jerusalem. Det samme kunne en jo si om mange som kaller seg kristne, ja, som regner seg blant de vakte. For selv om de snakker mye om saken, vet mange likevel ikke hvordan det står til med dem.

De har ingen guddommelig visshet, ingen kunnskap av egen erfaring, ingen hjertets kunnskap – om en kan si det slik. De har bare en kunnskap i hodet og i hukommelsen, noe utenatlært, hørt og etterplapret. De har slett ikke smakt,

eller altfor lite smakt, hvor god Herren er. De har ordene i munnen, men ikke sannheten, ikke det ordene står for, ikke sannhetens kraft i hjertet.

Slik er det mye tale om gjenfødelse, omvendelse og vekkelse, men det finnes bare få gjenfødte, omvendte og vakte. Mange kan snakke mye om gjenfødelsen. Bare sin egen gjenfødelse og åndelige fornyelse kjenner de ikke, og derfor forstår de i grunnen like lite av den som Nikodemus.

Paulus klaget også over noen av sine korintere. De kunne nok snakke, dømme og fordømme, stifte partier og visste mye – men det de burde vite, visste de ikke. Dere har ikke kjennskap til Gud, sa Paulus. Det vil si: De hadde ingen levende, virksom kunnskap og kjente ikke sannheten av egen erfaring. Hjertet visste ingenting om ham.

Paulus hadde levende kunnskap og kjennskap til ham som han trodde på. Job visste, ja, erfarte i sannhet, at hans gjenløser levde – han hadde erfart den levende Guds kraft i sitt hjerte. Slik har det vært med alle sanne kristne. De har visst det en bør vite. De har eid det de visste, merket livet i det de trodde, og båret ham i seg som de trodde på. De har levd i ham og han i dem.

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Lyset er i verden kommet;
vet du også om du tror?
Har du noen tid fornummet
at din Jesus i deg bor?
Har hans nådestrålers kraft
i din sjel sin virkning hatt?
Kan du i ditt hjerte finne
at der er et lys der inne?

Hvordan går man dog og drømmer
i en sådan viktig sak,
og i sikkerhet forsømmer
nådens dyrebare dag!
Det er tid å sanse vel
og å sørge for sin sjel;
det er tid å forekomme
Herrens strenge vredesdomme.

Gud, som lyset lot oppklare
nådetidens blide år,
vil og ingenlunde spare
den som dette lys forsmår.
Vil du vende ryggen til,
Gud deg fra seg støte vil;
den som ei vil lyset kjenne,
han skal seg på lyset brenne.

La din nådes glans opprinne,
søte Jesus, at jeg må
derved alltid veien finne

som jeg bør å vandre på;
vær min formann, at jeg ei
kommer på den brede vei,
eller fra ditt fotspor viker
til jeg inn i himlen stiger!

8. juli

«Jeg har utvalgt ham for at han skal befale sine barn og sitt hus etter seg at de skal følge Herrens vei» (1 Mos 18,19).

«Ett rettferdig barn er bedre enn tusen andre» (Sir 16,4).

«Dere fedre: Gjør ikke barna deres bitre, slik at de mister motet» (Kol 3,21).

Gud lovte Abraham at alle folk skulle velsignes i ham. Hvorfor? Det sier den gode Gud deg selv: fordi han forutså at Abraham ville lære sine barn og sitt hus Herrens vei og føre dem på den. Se, den troen som bar fram slike gjerninger, var Abrahams rettferdiggjørende tro. Slik viste han sin tro, og denne virksomme troen ble regnet ham til rettferdighet.

Også du tror. Men hva gjør du for dine barn og ditt husfolk? Gud vet om du lærer dem Herrens vei og leder dem ved ditt eksempel. Gud ser ikke bare på den troen du fører i munnen, men først og fremst på den troen som viser seg i ditt liv og levnet og i hvordan du oppdrar barna dine.

Din tro kan ikke frelse deg dersom du lar barna dine gå fortapt. Du vandrer ikke på Herrens vei, den saliggjørende troens vei, hvis du ikke også leder dine barn og dem som er under deg, på den rette vei.

Kanskje har du tidligere forsømt det, mens du selv gikk på onde og forvendte veier. Og kanskje makter du nå ikke lenger å føre barna tilbake på den rette vei – du har jo selv ført dem vill – enda så ivrig og omhyggelig du prøver. Hold likevel ikke opp med å formane, advare og be dem!

Bli ikke trett av å våke og be til Herren. Fortvil ikke! Han som har frelst deg, vil også frelse dine barn, når du bare for din del ikke forsømmer noe. Kunne du ønske å bli salig uten dine barn? Det var jo bedre at de aldri var født deg, enn at de skulle gå fortapt.

Men på den annen side må du heller ikke gjøre dem bitre ved å ville tvinge dem til å la seg frelse. Frelsen kan du ikke tvinge fram, men du kan nok hindre den. Går du fram slik, kan du lett styrte dem enda dypere i fordervelsen.

Oppdra og led dem slik Gud har ledet deg. Gjør mot dem det Herren har gjort mot deg. Ha tålmodighet – ikke Elis tålmodighet, men den inderlige kjærlighetens tålmodighet, Guds tålmodighet, som gjerne vil lede hver og en til omvendelse. (Det samme gjelder for barn som har uomvendte, vantro foreldre.)

Mel.: Kom hit til meg, enhver især.

O dere foreldre, ser dog på
hvor Josef og Maria gå
hen opp til Herrens tempel
og føre barnet Jesus med
til Herrens hus og boligsted!
O, tar her eksempel!

De kjære barn, de planter små,
som dere av Gud til gave få!
Om dere dem gagn vil gjøre,
da sørg for at dere dem kan
ved godt eksempel og forstand
i Jesu fotspor føre!

Det er ei nok om de enn får
nødtørftighet i ungdoms år,
mat, varetekt og klæder;
den unge gren, den bøyes vil,
her hører tukt og age til,
gudsfrykt og gode seder.

O, vokter, vokter eder vel
at ingen ung, uskyldig sjel
av dere skal forføres;
men la dem i eders trinn
omstråles udi dyders skinn
og til Guds ære røres!

9. juli

> «Elsk ikke verden, heller ikke de ting som er i verden! Om noen elsker verden, da er ikke Faderens kjærlighet i ham. For alt som er i verden, kjødets lyst og øynenes lyst, og hovmodig skryt av det en er og har, er ikke av Faderen, men av verden» (1 Joh 2,15–16).

«Våk og be for at dere ikke må komme i fristelse!» (Matt 26,41).

Sover dere fremdeles? sa Frelseren til disiplene. Han kom tilbake fra sin første bønn på Oljeberget og fant dem tynget av søvn, enda han så kraftig hadde advart dem mot den. Han forutså faren og kjente deres skrøpelighet, derfor ba han dem våke og be. Men de sov bort begge deler, og alle sammen falt skammelig.

Sover du fremdeles, menneskebarn? Du har jo ennå tre hovedfiender i deg og omkring deg. For inne i deg har du verden, og i verden er det ikke annet enn kjødets lyst og øynenes lyst og et hovmodig levnet. Det er tre veldige fiender som du umulig kan overvinne, om du ikke søker forsterkning ovenfra og alltid står på din post.

Den som ikke våker, den som er søvnig i sin kristne øvelse, gir selv disse fiendene våpen i hånden. Han skaffer motstanderen mat og hjelpetropper, så fienden kan holde seg desto lenger i sin festning og til slutt blir uovervinnelig. Du har fienden, tyven, i huset, og sover likevel rolig, som om det ikke var noen fare på ferde. Hvor lett gjør du det ikke for ham å seire og plyndre!

Å falle har vi lett for. Vi er født som falne. Fra mors liv har vi med oss tilbøyeligheten til å falle, og vi kan ikke lære å stå fast og gå rett fram uten ved nåden og ved at det indre menneske daglig fornyes. Det må skje ovenfra, ved Ånden.

Den som ikke daglig ber Gud om denne kraftens Ånd og ikke alltid våker i denne Ånd, ligger og sover i fiendens fang. Hvilken skrekkelig oppvåkning, når en til slutt vekkes av det dype fallet ned i avgrunnen!

Mel.: Kom hit til meg, enhver især.

Løft hodet opp, all kristendom;
våk flittig nå og tenk deg om
og hør Guds ord og lære;
skikk deg deretter av all makt;
stå opp av søvne og gi akt,
om du vil salig være!

I himlen er ditt hjertes skatt;
derfra med ære kommer bratt
den venn du ei kan glemme.
O, vær ham tro, så er du glad
og venter snart og stunder ad
å være hos ham hjemme.

Du gruer ei for dommedag;
du vet, han selv har ført din sak
og den med ære vunnet;
så lengter du hvert morgengry
at Herren komme skal i sky,
når natten er utrunnet.

10. juli

«De som sår med gråt, skal høste med fryderop. De går gråtende og bærer den sæden de sår ut, de kommer hjem med fryderop og bærer sine kornbånd» (Sal 126,5–6).

«Og en av de eldste tok til orde og sa til meg: Disse som er kledd i de lange hvite kappene – hvem er de? Og hvor er de kommet fra? Jeg sa til ham: Herre, du vet det! Og han sa til meg: Dette er de som kommer ut av den store trengsel, og de har vasket sine kapper og gjort dem hvite i Lammets blod» (Åp 7,13–14).

Uten tåresæd ingen gledeshøst. Uten stor trengsel ingen stor glede. Uten kors ingen krone, uten kamp ingen seier, uten veer ingen fødsel.

Ikke slik at vi skulle fortjene gleden og saligheten med lidelse, kors og kamp. Langt derifra! Spør apostelen Paulus, som også vet noe om dette. Han vil si deg at vi blir rettferdiggjort og frelst av nåde, uten gjerningenes fortjeneste – og likevel kan vi ikke gå inn i Guds rike uten trengsel, forfølgelse og store lidelser.

Les gjennom hele Skriften, så finner du begge deler. Skill ikke det som ikke lar seg skille!

Din tro på Kristi rettferdighet duger ikke om den ikke er prøvd sju ganger i trengselens smeltedigel, slik gullet prøves i ilden. Og hvem kan vite at du elsker din Frelser, når du ikke lider noe for ham, men vil gå på roser til himmelen? Spør alle sanne kristne i alle århundrer om de ikke har lidd mye og sådd med tårer før de kunne høste med frydesang.

Seeren Johannes så lenger fram enn både jeg og du, og etter det han forteller, er det heller ikke noe annet å si om livet der hinsides, der Lammet og dets følge vandrer i hvite klær med palmer og kroner, enn dette: Alle som der er hvitkledde, ble her godt solbrent i trengslenes hete. Alle som der er gått inn til herligheten, gikk ikke på roser her, men måtte gå inn til sin Herres glede over torner og steinete veier, gjennom ild og sverd, spott og vanære.

Vil du gå disse veiene, skal du av nåde bli salig og få kaste din krone ned for Lammet.

Mel.: Jeg roper fast, o Herre.

Vår trengsel, hvor besværlig
den også synes kan,
er for Guds folk en herlig
og uskattelig stand.
Vår trengsel er en ære
som Gud oss dertil ga:
vår Jesus lik å være,
det roser vi oss av.

Hvem ville da ei lide
og gjerne takke til?
Hver skynde seg å stride
som visst til himlen vil.
Så skal dere selv finne
hva de for ære få
som her i verden vinne,
når kronen settes på.

11. juli

«Alle min krigstjenestes dager vil jeg vente, til min avløsning kommer» (Job 14,14).

«Hvorfor er du nedbøyd, min sjel? Hvorfor bruser du i meg? Sett ditt håp til Gud! Jeg skal ennå prise ham, mitt åsyns frelse og min Gud» (Sal 42,12).

Den kristnes liv består i at han overgir seg med sjel og legeme til Gud og venter på den fullkomne forløsning, den fullendte befrielse fra alt ondt, all synd, all lidelse og all kamp – fra alt som kan formørke sjelens himmel. Denne ventingen og dette håpet blir oss ofte for tungt, så vi kommer i kamp med oss selv. En ville så gjerne at det en gang ble annerledes. En lengter etter den store forandringen: å bli flyttet fra det timelige til det evige, fra striden til hvilen.

Men når det faller tungt, gjør en som tapre krigsmenn. Selv om de har en overmektig fiende mot seg, løper de ikke sin vei og lar seg heller ikke ta til fange. De verger seg mannhaftig i det sikre håp at overbefalingsmannen nok i rette tid vil sende dem hjelpetropper og forsterkning, så de ikke skal bukke under.

Og hvem kan og bør håpe dette mer enn en kristen? Hans overbefalingsmann har selv kjempet her nede. Han holder alltid øye med kampen til hver av sine stridsmenn og er alltid selv nær, ja, til stede i striden, selv om han ikke lar noen merke det.

Foruten denne trøsten ser den kristne fram til herlighetens krone, som skal bli ham gitt dersom han holder ut til enden.

Han tenker: Nå må jeg sukke og lide. Men en gang, en gang skal jeg takke og lovprise – og nettopp mest for det som her i livet volder meg størst nød og sorg. Ja, nettopp det skal bli min største glede. Han som nå skjuler sitt ansikt for meg, skal likevel bli mitt åsyns frelse og min Gud. Jeg skal se ham, eie og nyte ham, og det er da vel noe som er verdt å kjempe for.

Mel.: Jeg roper fast, o Herre.

Hos Gud er idel glede;
men før jeg kommer der,
jeg sukke må og græde
og gå nedbøyet her;
her trykker mange plager,
her strider Jesu brud,
her blandes fryd med klager;
kun gleden er hos Gud.

De fromme have sorger,
mens verdens dårer ler;
en verdig himlens borger
hver dag sin møye ser
og kjempende seg nærmer
til gledens faste borg,
og nåden ham beskjermer,
og lett han bær sin sorg.

Jeg bytter ei med dårer
som have gleden her;
jeg heller mellom tårer
og sukke sæden bær;
når jeg med fryd må høste
ved enden av min vei,
la dåren seg forlyste;
med ham jeg bytter ei.

Jeg Jesus skal beskue,
det er mitt håpes grunn;
la korset meg nedkue,
det varer kun en stund;
snart intet meg bedrøver,
snart ingen motgang mer
min glede meg berøver,
snart jeg min Jesus ser.

12. juli

> «For gjennom ham har vi begge (både jøder og omvendte hedninger) adgang til Faderen i én Ånd. Så er dere da ikke lenger fremmede og utlendinger, men dere er de helliges medborgere og Guds husfolk» (Ef 2,18–19).

Hver den som har ikledd seg Kristus og i sannhet er og lever i Kristus, har sitt navn skrevet opp i himmelen. Der kan ingen viske det ut, unntatt menneskets egen hånd – dersom han igjen strekker den ut etter verden og synden og drar den tilbake fra Kristus. Men den som blir i ham, har ganske visst en plass i himmelen som ingen kan ta fra ham.

Og den som er overbevist om dette – vil han ikke glede seg over å ha borgerrett i himmelen? Vil han ikke alltid heve seg over det jordiske? Vil han ikke med sitt hjerte være mer der oppe enn her nede? En kristen er ingen gjest og fremmed i himmelen, i Guds rike, i den usynlige verden. Hans ånd er allerede som hjemme der. Han kjenner sin Frelser godt, og han vet vei og sti dit.

Den som ikke er hjemme der, men ennå oppfører seg som en fremmed, en gjest som bare sjelden kommer dit og bare med møye vender tankene dit, kan neppe høre til Guds sanne husfolk og de helliges medborgere. Kanskje er det bare noe han innbiller seg, noe han har hørt om og sier etter.

Husfolket kjenner sitt hus, enten det er stort eller lite. Skulle ikke Guds husfolk kjenne Guds hus og rike? Skulle de være fremmede der og ikke hjemme?

Kjære, på hvordan du lever, skal du kjenne hvilket rike du er borger av, om du er verdensborger eller himmelborger. Verdensborgerens hjerte henger ved verden og vandrer i verden. Himmelborgerens ånd vandrer i himmelen og henger ved sitt hjem.

Mel.: Se solens skjønne lys og prakt.

Jeg er, o Gud, din vandringsmann,
hva bedre kan jeg sige?
Er verden meg et fremmed land,
mitt hjem er himmerige;
er graven trang og sort,
den er dog himlens port!
I reisedrakt med vandrestav
jeg ganger trøstig til min grav.

Der finner jeg mitt hvilested,
der har min vandring ende;
min reisestav jeg legger ned,
får palmegren i hende;
for jordens sorg og savn
har himlen intet navn;
var stien tung og veien trang,
der takker jeg med frydesang.

13. juli

«Må han selv, fredens Gud, hellige dere helt igjennom, og må deres ånd, sjel og legeme bevares fullkomne, ulastelige ved vår Herre Jesu Kristi komme! Han er trofast som kaller dere, han skal òg gjøre det» (1 Tess 5,23–24).

En helliggjørelse helt igjennom, en helliggjørelse av hele mennesket, av ånd, sjel og legeme – det er det apostelen vil ha. Den kristnes ferd skal prydes av

ulastelighet inntil Kristi dag, inntil Herren kommer. Ellers kan han ikke bestå når Herren kommer.

Men her i verden er det mange farer og mye fordervelse i oss selv, og det er umulig for oss å trenge igjennom og nå fram til denne helliggjørelse og ulastelighet. Derfor viser apostelen oss den rette kilde og den riktige vei dit.

Han sier at fredens Gud skal hellige oss, og det vil han også. Derfor gir han oss rikelig sin Hellige Ånd. Ånden kan gjøre ånd, sjel og legeme helt igjennom hellige og ubesmittede og bevare dem slik – ikke bare utvortes, ikke bare overflatisk og på fariseisk vis, men i deres vesen.

Veien dit er troende bønn og øvelse i gudsfrykt, sammen med tillit til Herrens trofasthet: at han visselig vil hjelpe og styrke oss, når vi bare ikke hindrer ham, når vi daglig overgir oss til ham for dette.

Den han en gang har kalt, den han en gang i nåde har begynt å ta seg av, hos ham vil han også fullføre sin gjerning. Den han har rettferdiggjort, vil han også hellige og herliggjøre, så han blir formet etter Guds Sønns bilde. Men ingenting står ham så mye i veien som når vi er lite troende og mistroiske, når vi tenker at dette er noe som umulig lar seg gjøre – så langt kan en da ikke komme, og så videre. Slike tanker lammer oss og stenger inngangen til hjertet vårt for nåden. De bedrøver Den Hellige Ånd og fører til at vi til slutt mister all nåde.

For den som ikke vil bli helt ren og hellig, er ikke skikket for Guds rike. Halve hellige, overflatisk helliggjorte kan en ikke bruke i himmelen. Helt igjennom – eller slett ikke.

Tenk deg om! Gud er trofast. Han, han – legg merke til det – han skal gjøre det. Din skrøpelige tro skal ikke hindre ham.

Mel.: Gud Faders Sønn enbårne.

I Kristi død er livet
og frukt til renselse;
han er av Gud oss givet
til helliggjørelse;
Immanuel alene
er den ved hvem vi rene
fra synden vorde kan.

Først hjertet ham må gives,
at han det lege må;
det ellers ei kan trives,
ei renselse oppnå;
hvo legedom ei finner
i Kristi sår, han vinner
visst ei et kristent sinn.

Men hvo sin skade kjenner
og uten opphold seg
med den til Kristus vender,
han finner visselig
alt hva han kan behøve,

et kristent sinn å øve
i kraft av Jesu blod.

Kun med et våkent øye
han stadig vandre må
og seg ransake nøye
i hjertets dype krå;
med hva han der oppdager
som enn av synden smaker,
skal han til korset gå.

Det deg for høyt vil tykkes;
men har du prøvd det?
Det visselig skal lykkes,
hvis du det prøver rett;
hvo Kristus seg hengiver,
en gren på ham han bliver,
som får av treet liv.

14. juli

«Og skikk dere ikke lik denne verden, men bli forvandlet ved at deres sinn fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som han har behag i, det fullkomne» (Rom 12,2). (Eller: hva som er Guds gode, velbehagelige og fullkomne vilje.)

«Dette sier jeg da og vitner i Herren: Vandre ikke lenger slik som hedningene vandrer, som følger sitt tomme sinn …» (Ef 4,17–24).

Det finnes ikke noe mer selvmotsigende og skammelig enn dette: at noen roser seg av Kristus, den korsfestede, av hans fortjeneste og nåde, og samtidig ennå elsker verden så høyt – den verden som har korsfestet Herren og daglig korsfester ham – at han skikker seg lik den og handler stikk imot den korsfestedes sinn.

Slik er det når en søker ære og blir så krenket og såret av hver tilsidesettelse eller ringeakt for sin person at en føler seg ulykkelig og grubler på hevn eller på å heve seg selv, og når en trakter etter jordiske goder, som Jesus forsmådde.

Slik er det når en elsker de kjødelige lyster, makelighet og et uvirksomt liv, enda Jesus tok på seg så mange slit her i verden for å frelse oss. Og slik er det når en ennå nærer hat, fiendskap, uvilje og nag i hjertet og lar det komme fram i sin oppførsel mot sine fiender – enda Jesus ba for sine fiender og mordere, kysset sin forræder og befaler oss å gjøre det samme.

Slik er det når en ikke vil stå tilbake for verden i noe, men etterligne den i alt, for ikke å vekke oppsikt, for ikke å bli foraktet, for å beholde sin ære og anseelse, og når en ikke vil bekjenne Jesus og hans hellige lære i ord og liv, men i alle deler skammer seg over å opptre som Jesu sanne og tro disippel. Hva gjør en da annet enn det hedningene gjør, og det en selv gjorde før, da en ennå ikke kjente Jesus?

Jeg ber og besverger dere, kjære: Hold opp med å rose dere av Jesus Kristus, om dere ikke vil holde opp med å skikke dere lik verden og legge av alt hedensk

vesen! Frykter dere da mer for den forgjengelige verdens spott enn for Jesu evig uforanderlige ord: Jeg har aldri kjent dere?

Mel.: Forfengelig er alt hva verden giver.

Det går ei an ditt hjerte her å dele;
en liten surdeig syre kan det hele;
en liten lyst det hele verdslig gjør.
Vil du i ett deg etter verden føye,
må du i alt deg under åket bøye,
en trell som før.

Vel derfor den som alle ting forsaker,
som selger alt og kjøper seg den aker
som gjemmer himmerikes perleskatt;
hans skip er trygt i alle motgangs bølger,
er ei, hvor sterkt enn stormen det forfølger,
av Gud forlatt.

O Jesus, du vårt lys i vår elende,
vedbli din visdoms Ånd til oss å sende;
vær med din nåde stadig hos oss nær,
at vi i håpet her alt se og kjenne
hva du oss skjenke vil når vi fullende
vår pilegrimsferd!

15. juli

> «For så sier Herren: Både skal fangene bli tatt fra kjempen, og voldsmannens hærfang skal slippe unna. Jeg vil gå i rette med din motpart, og dine barn vil jeg frelse. Jeg vil la dine undertrykkere ete sitt eget kjøtt …» (Jes 49,25–26).

«Frykt ikke for menneskers hån, og vær ikke redd for deres spottende ord» (Jes 51,7).

Kjenner dere kjempen, helvetes Goliat, tyrannen, røveren og drapsmannen fra begynnelsen? Frykt ikke for ham! Men spøk heller ikke med ham! Det er ikke for ingenting at Skriften kaller ham tyrannen, kjempen.

Hele Israel skalv for Goliat. Bare David våget å ta opp kampen med ham og overvant ham med en flintstein. For han stolte ikke på Sauls rustning, ikke på sin egen arm og ikke på flintsteinen, men på Herren, han som er sterkere.

Den kristne har ingenting å frykte når han er i Kristus. For Kristus er gitt oss av Gud for at han skal ta oss fra kjempen, selv om vi allerede er i hans klør, og rive oss løs fra ham, selv om vi allerede er helvetes bytte. Enda mindre skal vi frykte mennesker, selv om de også ofte er satt i brann av helvete og drevet av Satan.

Om de raser aldri så djevelsk, overlater vi saken til Herren i inderlig bønn. Han har lovt å stride med dem som strider mot oss, å la dem som raner fra oss, ete sitt eget kjøtt, å fange dem i deres egne snarer og la dem falle i de gravene de graver for Guds barn.

Hvordan skulle vi kunne frykte, når Herren roper til oss fra himmelen: Frykt ikke for menneskers hån, bli ikke redd for deres spottende ord! For ham er de

alle sammen bare som en dråpe i et vannspann. Lær bare, kjære sjel, å se bort fra menneskene her nede på jorden, å vende ørene bort fra deres hån og å se opp og lytte til ham som ser ned fra det høye og taler sitt «Frykt ikke» inn i vår sjel. Glem ikke disse to små ordene! De er et kobberskjold som du kan slukke alle Satans brennende piler med.

Mel.: Vår Gud han er så fast en borg.

Vår Jesus over oss nå står,
og fred og frelse lyser;
oss rører Satan ei et hår,
hvor heftig han enn fnyser;
for Jesus ned har lagt
hans hele vold og makt.
Prøv all den kunst du vet;
vår Jesus slår deg ned
med all din list og velde.

Ta med deg all din helvedharm
og slå til begge sider;
med oss er Herrens sterke arm,
vår Jesus for oss strider;
han endrer helt vårt sinn
og tager hjertet inn;
den del du stoler på,
vårt hjertes mørke krå,
opplyser han med nåde.

O Jesus, som er kommen at
forstyrre Satans rike,
hjelp at vi aldri dag og natt
fra Ordets veier vike,
og gjør oss alle fri
fra Satans tyranni;
vær hos oss hvor vi gå,
stå med oss hvor vi stå,
og la oss alltid vinne!

16. juli

> «Hele dagen bredte jeg ut mine hender til et gjenstridig folk, som går på den veien som ikke er god, og følger sine egne tanker» (Jes 65,2).

«Alltid farer de vill i sitt hjerte» (Hebr 3,10).

«Å, bare du ville akte på mine bud! Da skulle din fred bli som floden, og din rettferdighet som havets bølger» (Jes 48,18).

«Hva skal jeg gjøre med deg, Efraim? Hva skal jeg gjøre med deg, Juda? For deres kjærlighet er som en morgensky, lik duggen som tidlig går bort» (Hos 6,4).

Frelseren bredte ut sine hender til et gjenstridig folk, som alltid vakte hans harme uten å kunne gjøre ham trett. Han bredte ut hendene for å holde armene åpne for dem hele dagen, det vil si alle deres levedager. Hva vil han da ikke gjøre

for dem som rekker sine hender mot ham, de som har all sin lengsel og trang vendt mot ham, og som sier med salmisten: Hvem har jeg ellers i himmelen?

Elsket han de hardnakkede jødene så høyt, hvor høyt vil han da ikke elske de kristne som har overgitt seg helt til ham! Lengtet han etter dem som gikk etter sine egne tanker på villsomme stier, hvor inderlig vil han da ikke lengte etter dem som bare går etter ham i sine tanker, på troens og kjærlighetens velsignede vei!

Ville han gjøre så vel mot Efraim og Juda, som han likevel fører så mange klagemål mot i samme kapittel – sjel, hvor mye godt vil han da ikke gjøre mot deg, om du bærer fram ditt hjerte for ham som offer og kaster deg i hans armer med alt du er og har!

Hvilke strømmer av guddommelig fred ville ikke flyte inn i din sjel, som tørster etter ham! Hvilket hav av nåde og rettferdighet, av fryd og frelse ville ikke strømme ut i ditt hjerte, om du akter på hans bud: Elsk meg av hele ditt hjerte, bli i meg, kom til meg, du som strever og har tungt å bære!

Å, når du ser opp til ham, så tenk deg ham aldri annerledes enn han selv framstiller seg i det første av skriftstedene ovenfor. Mal ham aldri annerledes for ditt indre øye enn med armene utbredt mot deg og med åpent hjerte, som det strømmer fred, nåde og rettferdighet ut fra, og som vil trenge inn i ditt hjerte. Lag deg ikke noe annet bilde av ham! Mal etter det bildet han selv har tegnet for deg her, så treffer du ham.

Mel.: Alle folk som navn av Kristus bære.

Hør den stemme som med lengsels smerte
kaller: «Kom dog hit til meg!»
Hør, o hør det kall fra Jesu hjerte,
som i døden brast for deg!
Hvor du vanker, kan han ei deg glemme;
kunne du den kjærlighet fornemme
som han har til deg ennu,
glad ble han, og frelst var du.

Ei skal du ham noen gave bringe;
nei, det kun er hans begjær
at hen inn du under nådens vinge
flykter nettopp som du er.
Bedre enn du selv din nød han kjenner;
derfor han av kjærlig medynk brenner,
roper: Kom, du arme sjel,
kom, her skal du fare vel.

Ei vil han for deg din synd oppregne;
se, den var deg altfor svær;
nei, fra vrede fri han deg vil tegne;
selv han din misgjerning bar.
Er du svak, han deg vil vederkvege;
er du såret, se, han deg vil lege;

er du fattig, han er rik;
hva han har, han skjenker deg.

17. juli

> «Glemmer jeg deg, Jerusalem, så la min høyre hånd glemme meg! Må min tunge henge fast ved min gane om jeg ikke kommer deg i hu, om jeg ikke setter Jerusalem høyere enn min største glede!» (Sal 137,5–6).

«Når jeg kommer deg i hu på mitt leie, tenker jeg på deg gjennom nattevaktene» (Sal 63,7).

Hva? Dere Israels barn kunne ikke i det fremmede landet glemme deres Jerusalem, deres tempel, deres ytre helligdom, som likevel bare var en skygge av de goder som skulle komme! Jerusalem var deres største glede. Hjertet deres hang helt ved det stedet der herlighetens Herre åpenbarte seg i skyer og ildglans. Heller ville dere slutte å leve, tenke og tale enn å glemme Jerusalem og tie om det. Så høyt kan en elske en ytre helligdom!

Og dere, den nye pakts barn, som overalt bærer med dere Jerusalem, deres tempel, deres helligdom, deres paktsark, Herrens herlighet og nærhet – dere skulle henge mindre ved det? Dere skulle kunne glede dere mer over noe annet, heller tenke på noe i himmelen eller på jorden enn på ham som vil bo og vandre i oss og være vårt hjertes hjerte og vårt livs liv? Skulle ikke han, nettopp han, være vår største glede, vår siste tanke om kvelden og vår første om morgenen?

Skulle tungen vår kunne tale om noe annet, og ikke henge fast ved ganen når den taler om noe annet enn ham? Skulle ikke vår sjel, vårt hjerte, vårt sinn og alle våre evner henge ved ham som hang på korset og ble utøst som vann for oss? Skulle da en jøde kunne elske sin herlighet av stein høyere enn vi kristne elsker den levende Gud?

Skulle loven, som bare forkynte forbannelse og død og bare virket straff, ha større makt over fedrenes hjerter enn evangeliet, som gir liv og salighet og virker fred, har over de kristnes hjerter? Skulle Moses gjøre et dypere inntrykk enn Frelseren med sine sår og sin Ånds salvelse?

Opp, brødre, opp! La oss elske ham, for han har elsket oss først. Jødene i Babylon må jo gjøre oss til skamme og stå fram i dommen mot oss, om vi ikke elsker ham av hele vår sjel og ikke uopphørlig og hjertelig tenker på ham. Han elsket oss da vi ennå var fiender. Av bare nåde og kjærlighet har han dratt oss til seg, og nå vil han i all evighet være vår sjels alt.

Mel.: Hjertelig kjær haver jeg deg, Herre.

Deg, Jesus, har jeg hjertekjær;
o Frelser, vær meg alltid nær
med nådens søte gave!
Ei hele verden gleder meg,
ei himlen selv foruten deg,
min Jesus, vil jeg have;
og når mitt hjerte briste må,
så skal mitt håp til deg kun stå;
du som så dyrt meg har forløst,

du være skal mitt hjertes trøst,
o Herre Gud, Immanuel,
o Herre Gud, Immanuel,
o, aldri slipp min arme sjel!

18. juli

«Vend om til ham som dere er falt fra så dypt, dere Israels barn!» (Jes 31,6).

«For jeg er nådig, sier Herren, jeg vil ikke være vred til evig tid» (Jer 3,12).

«Vend om til meg, sier Herren, hærskarenes Gud, så vil jeg vende om til dere» (Sak 1,3).

«Så sant jeg lever, sier Herren Herren: Jeg har ikke behag i den ugudeliges død, men i at den ugudelige vender om fra sin ferd og lever» (Esek 33,11).

«Slik skal det være større glede i himmelen over én synder som omvender seg, enn over nittini rettferdige som ikke trenger til omvendelse» (Luk 15,7).

Satan sier til deg, du troløse, du falne bror: Gud bryr seg ikke lenger om deg, og Guds barn vil heller ikke lenger kjennes ved deg. Det sier djevelen. Men Gud sier: Vend om, vend om til meg! Jeg hjelper deg, jeg gjenløser deg. Vil du nå heller tro løgneren og din sjels fiende enn sannheten og kjærligheten, som heller vil se deg frelst og salig enn fortapt og fordømt?

Gud, din Frelser, tar seg ikke bare av deg – det blir til og med gledesfest i himmelen. Mine kjære engler, sier Jesus, gleder seg like mye, ja enda mer over deg enn over nittini som ikke er falt, men har holdt seg tro etter sin omvendelse.

«Men jeg har syndet altfor grovt, jeg har allerede så ofte forlatt min Frelser.» Desto større blir hans og englenes glede når de finner igjen den som så ofte var tapt, og når du en gang vender om til ham slik at ingenting lenger kan skille deg fra ham. Desto mer nåde vil han denne gangen gi deg, for at du kan bli stående fast, og for at han ikke på nytt skal miste sitt gjenfunne får.

Det som holder den falne synderen tilbake fra å vende om igjen, hindrer vanligvis også den gudfryktige i å søke Herrens ansikt på nytt og vende tilbake til samværet med ham, når han har latt tankene spre seg eller glemt seg selv. «Slik jeg nå er, med et så splittet og utro hjerte, tør jeg ikke komme til ham,» tenker han. «Jeg må vente til det blir bedre med meg.»

Min venn, det er den samme løgneren og morderen som hvisker deg dette inn, og som bedrar den frafalne og holder ham borte fra en sann omvendelse. For Frelseren sier alltid: Kom, alle sammen, kom til meg! Jo lenger du blir borte, desto verre blir du.

Frelseren vil ikke at noen skal gå fortapt, men at alle skal vende om til ham – det skriver han til deg i 2 Pet 3,9. Vend om til meg, du som har vendt deg bort, du som er splittet! Så samler jeg deg og hjelper deg ut av splittelsen, så vender jeg om til deg. Slik taler han til deg i Jes 44,22 og Sak 1,3. Lær da hva Herren her skriver til deg!

Egen melodi.

Jesus, han er synderes venn,
vil seg inderlig forbarme,
strekker ut mot synderen

sine milde nådesarme.
Haster, løper til ham hen!
Jesus, han er synderes venn.

Jesus, han er synderes venn,
vet så søte ord å give,
vil at alle nå igjen
skal med Gud forsonet blive.
Haster, løper til ham hen!
Jesus, han er synderes venn.

Jesus, han er synderes venn;
arme synder, la deg sige!
Kom, for alvor deg omvend,
du skal finne nådens rike.
Haster, løper til ham hen!
Jesus, han er synderes venn.

Jesus, han er synderes venn;
ingen mer i synden dvele!
Hør, her roper Frelseren:
Hit til meg, dere arme sjeler!
Haster, løper til meg hen!
Jesus, han er synderes venn.

Jesus, han er synderes venn!
Hør det, alle jordens ender;
vender om til Gud igjen,
som utbreder sine hender!
Haster, løper til ham hen!
Jesus, han er synderes venn.

19. juli

> «Med glede kan dere da takke Faderen, som gjorde dere skikket til å få del i de helliges arv i lyset. Han er den som fridde oss ut av mørkets makt og satte oss over i sin elskede Sønns rike. I ham har vi forløsningen, syndenes forlatelse» (Kol 1,12–14).

«Hvordan skal jeg gjengjelde Herren alle hans velgjerninger mot meg? Jeg vil løfte frelsens beger og påkalle Herrens navn» (Sal 116,12–13; jf. Sal 103,14).

En takknemlig sjel har glede av å kalle tilbake i sinnet de velgjerninger og velsignelser den har fått av Gud i sine levedager. Den glemmer ikke hva godt Herren har gjort mot den, for hjertelig takk er en ny og høylydt bønn.

Den som har fått sine synder tilgitt, bør jo aldri glemme renselsen fra sine tidligere synder, for at han ikke skal falle i nye. Den som er blitt et Guds barn og er beseglet med Guds Ånd, må ikke bedrøve denne Ånd ved utakknemlighet og uaktsomhet. Tvert imot må han hver dag glede seg over det med rørt og ydmyk takk. Da vil hans nådestand bli stadig fastere.

Den som tør påkalle Gud som Far og har lært Jesus å kjenne som talsmann, forsoner og frelser, må ikke forsømme å påkalle Faderen barnlig, med inderlig takk og pris til sin redningsmann. Han må be ham om å bevare denne nåden for mellommannen Jesu skyld, for at han ikke skal miste nåden uten å ha brukt den.

Sannelig, den som alltid oppriktig gleder seg over sin barmhjertige Guds og Frelsers kjærlighet og miskunn, hans gunst og nåde, og som takker for det med rørt hjerte og stadig på nytt stiller seg denne ufortjente nåden for øye og grunner på den i sitt hjerte, han lever i den. Og ingenting skal kunne skille ham fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus.

Egen melodi.

Nå takker alle Gud
med hjerte, munn og hender,
som overflødig godt
oss uforskyldt tilsender,
som alt fra fødselsstund
har ført oss faderlig
og oss vår tarv og trang
tildelt så nåderik.

Den evig rike Gud
han oss fremdeles unne
sjels glede, ro og fred,
han give at vi kunne
i nåde alltid stå
hos ham og ved vår bønn
få hjelp i nød og død,
til sist en nådelønn!

Gud Fader og Gud Sønn
skje evig pris og ære;
den verdig Helligånd
derhos høylovet være;
velsignet Guddom,
som forblir, var og er,
vi deg i ydmykhet
vårt takkeoffer bær.

20. juli

> «Øv deg heller i gudsfrykt. For kroppslig øving er nyttig til lite, men gudsfrykt er nyttig til alt. Den har løfte både for dette livet og for det som kommer» (1 Tim 4,7–8).

For å være salig i Gud må du være i Gud og Gud i deg. Kjærligheten er visselig salig i Gud, for den blir i Gud, og Gud blir i den. Elsk derfor Gud av hele ditt hjerte, så vil du straks erfare hva det vil si å være salig i Gud.

Søk hans nåde og tilgivelse for dine synder ved din Frelser. Eller har du allerede fått dette store gode, så bli i ham som har tilgitt deg, og fryd deg i ham. Da vil du være usigelig salig og nyte en glede og fred som ingen kan ta fra deg.

Det som tjener til å holde ved like og øke denne gleden, må du øve deg i. Og hva skulle kunne gjøre deg saligere i Gud enn det barnlige samværet med ham i Ånden og et liv som er virksomt i kjærlighet til din neste? (*Det vanlige tyske ordet for vårt «gudfryktig» er «gottselig», salig i Gud. Hele denne betraktningen bygger i originalen på det som ligger i det tyske ordet, og oversettelsen har derfor måttet rette seg etter det, ellers ville betraktningen blitt uforståelig.*)

Gud, Kristus, er saligheten selv, kilden til all salighet. Den som av hele sitt hjerte holder seg til denne kilden, alltid øver seg i å komme den nær, tørster og lengter etter den, skal også få drikke rikelig av den og bli mettet av det gode i Guds hus.

Og den som kjenner sin salighet i Gud og samtidig søker å gi andre del i denne gleden og fører dem til kilden, blir enda saligere. For de andres glede blir nå også hans glede og øker hans egen.

Slik har gudsfrykten det løftet at den både her og hisset skal gi en vinning så stor at ikke noe gode eller hell på jorden kan måle seg med den. Den er salig, alltid salig, i livet og i døden, i denne og i den kommende verden. For ingenting makter å skille den fra Gud, dens opphav og kilde.

Egen melodi.

Vil du ha ro, min sjel,
vil du leve glad og vel,
ønsker du i all din møye
deg å glede og fornøye,
elsk din Jesus, intet mer;
så skal du og se det skjer.

Jesus er vår største skatt;
ham å elske dag og natt,
rett å elske, det kan give
varig glede her i live;
Jesu kjærlighet vår tid
gjør oss himmelsøt og blid.

Ønsker du deg da en gang,
fri for denne verdens trang,
all din møye å forglemme
og en liflig ro fornemme,
ha din Jesus ene kjær,
så er sjelens hvile der.

21. juli

«Land! land! land! Hør Herrens ord!» (Jer 22,29).

«Det er min trøst i min elendighet at ditt ord har holdt meg i live. Dersom din lov ikke hadde vært min lyst, var jeg omkommet i min elendighet» (Sal 119,50.92).

Hør hvordan profetene roper ut over landet for å vekke kjærlighet til Herrens ord og gjøre folk oppmerksomme på det! Er dette da noe så viktig? Ja, visselig, mer enn noen profettunge kan si. Hadde vi ikke Guds ord, måtte vi gå til grunne i vår elendighet – det sier David oss.

Hvor ofte kommer vi ikke nær fordervelsens og fortvilelsens avgrunn før vi kan gripe Guds ord levende og med tro og tillit holde fast ved Guds sannhet og trofasthet! Dette, bare dette, river oss ut av alt igjen.

Om helvete allerede hadde oss i sitt gap, Satan i sine klør og synden i sitt garn – kan vi nå fram og i troen gripe den evige, allmektige Guds ord, vår Frelsers ord, da må død, djevel og helvete, synd og verden og alle våre fienders hærer utlevere oss igjen, slippe oss og sette oss fri. Fuglefangerens snare er revet i stykker, heter det da, og vi er fri.

Herrens ord er som et tau som er sluppet ned fra himmelen til jorden. Hver menneskehånd, hvert hjerte som bare vil tro, kan gripe det og holde det fast. Den som virkelig griper tauet og ikke slipper, er hjulpet – selv om hele verden prøver å hindre ham, spotter ham eller med makt vil rive ham bort. Med det svinger han seg opp over alle fjell, og han blir dratt opp av alle avgrunner og inn i himmelen.

For hånden som har sluppet det ned, trekker det også opp igjen. Den slipper det ikke og lar det ikke falle. Vær ubekymret! Tauet ryker ikke. Det er sterkt og godt og holder i all evighet. Det er tredobbelt: Fader, Sønn og Ånd holder det, og en tredobbel tråd kan ikke så lett slites av (Fork 4,12).

Mel.: Hva kan oss komme til for nød.

Gid Jesu glede i oss bo,
og bønnens Ånd oss røre,
at vi vår Gud med fryd og ro
takksigelse kan gjøre
og aldri stå hans ord imot,
men tro hans ord av hjerterot,
det elske, ære, høre!

Gi oss, o Gud, din Helligånd,
hvorved vi rett kan prøve
hver lærdom, og med sunn forstand
oss i den sanne øve,
og sky all ondskaps skam og skinn,
at ei i usunn lærdoms trinn
Guds Ånd vi skal bedrøve!

22. juli

«Strid troens gode strid! Grip det evige liv» (1 Tim 6,12).

«Men om også noen kjemper, blir han likevel ikke kronet uten at han kjemper på rett måte» (2 Tim 2,5).[1]

[1] NB: «Og den som kjemper på idrettsbanen, får ikke seierskransen uten at han følger reglene.»

Hvem vil nekte for at det finnes fiender som på alle kanter står den gudfryktige imot og vil rane hans klenodium fra ham? Vil han holde på det, må han kjempe – men ikke med knyttneven. Han må kjempe med sverd og kårde, ikke med menneskelig arm, men med troens skjold og Guds ords sverd, med bønn og påkallelse til ham – bare ved ham, med ham og i ham kan vi stride og overvinne fiendene. Uten ham makter vi det på ingen måte.

Den som kjemper mot sine sjelefiender ved egen kraft, holder ikke stand i kampen. Han bygger festninger av sandkorn – av alle slags menneskelige midler han selv har funnet på – og forskanser seg og tror seg trygg i dem. Fiendene spotter festningene hans. Men der de får øye på Herren, den rette helt i striden, der viker de tilbake og flykter.

Skjelver du for fiendene dine når du ser på din egen svakhet og deres styrke? Dra da ikke i felten mot dem med dine egne tropper. Kast deg heller ned på ditt ansikt for ham som har et navn helvete skjelver for. Be ham stride for deg og samtidig lære dine hender å stride. Stol på ham! Han skal gjøre det og føre din kamp fram til seier.

Stol slett ikke på deg selv og dine egne forsetter eller våpen, men bare og alene på ham. Hold derfor stadig ut i bønnen og i en levende tro på ham, til du har seiret.

Dette er troens kamp og den troende, utholdende bønnens kamp, som Paulus anbefaler. Slik griper en Kristus, det evige liv. Den som kjemper, men ikke slik, kjemper ikke på rett måte og blir ikke kronet. For han seirer ikke, og han kan ikke seire.

Mel.: Sorgen og gleden de vandrer tilhope.

Hjelp meg, o søteste Jesus, å vinne;
ofte jeg strider med skrøpelig makt;
se dog hvor synden kan hendene binde,
så jeg i kampen er svak og forsagt;
Frelsermann blid,
før du min strid,
at jeg kan seire i trengselens tid!

Hjelp meg, o søteste Jesus, å vinne;
lite formår kun min skrøpelig tro,
om ei din nåde som solen vil rinne
opp i mitt hjertes formørkede bo;
mørket fordriv!
Styrke meg giv,
gudsfrykt oppvarme mitt hjerte og liv!

Hjelp meg, o søteste Jesus, å vinne;
gjør dog min kristendom lutret og ren;
la alt hva hedensk er, hos meg forsvinne;
bortta av veien forargelsens sten;
rens i sin grunn
hjerte og munn,
gjør meg i troen rettsindig og sunn!

23. juli

> «Så legg nettopp derfor all vinn på at deres tro viser seg i rett liv, og i det rette liv kunnskap, og i kunnskapen selvbeherskelse, og i selvbeherskelsen utholdenhet, og i utholdenheten gudsfrykt, og i gudsfrykten broderkjærlighet, og i broderkjærligheten kjærlighet til alle. … Vær derfor desto mer ivrige, brødre, etter å gjøre deres kall og utvelgelse fast! For når dere gjør dette, skal dere aldri noen gang snuble» (2 Pet 1,5–10).

Det finnes såkalte vakte som har en liten bibel. I den står det ikke annet enn det som kan berolige og trøste deres late kjød. Det vil si: De river bare ut noen trøsteord av Bibelen, ord som ikke gjelder dem – for de vil ikke vite noe av alt det andre som står i Bibelen.

Slik blir Bibelen for dem et gjerde som holder dem innestengt, så de ikke kan komme fram over kjøtt og blod og bort til Kristus. Den burde i stedet være en spore som drev dem hver dag nærmere sin Frelser.

En slik spore er også dette stedet hos Peter. Det må leses i sin helhet og tas alvorlig. Først har han satt fram Guds herligste løfter, og etter dem lar han disse nyttige formaningene følge. Ingen må se på dem som overflødige, selv om han skulle ha vært med Peter på Tabor eller med Paulus i paradis.

Du kan allerede ha fått mange beviser på Guds nåde – takk ham for dem! Men gjør du deg ikke flid med å gjøre fast ditt nådevalg – som jeg ikke vil bestride – og ditt kall til den sanne kristendom?

Strever du ikke etter å forene ditt «Jeg tror på Gud Fader, jeg tror på Jesus, vår Frelser» og så videre med kristen dyd og sann gudsfrykt, tålmodighet og selvbeherskelse og alt det Jesu øye gjerne vil se hos hans egne?

Hør da hva Peter sier til deg: Du er blind, du lukker øynene og har glemt renselsen fra dine tidligere synder. Du kommer til å falle, eller du har allerede falt dypt, fordi du har glemt å følge Kristus tro og bli ham lik.

Har du derimot alt dette som Peter krever, og er du ikke uvirksom eller ufruktbar i kunnskapen om Jesus, da er du en sann Jesu disippel og vet hvordan en skal omgås Bibelen.

Nå liker de fleste likevel Bibelen best i lommeformat. Men selv i den ville det stå nok som kunne såre og lege dem – om de bare ville la seg såre og lege.

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Hjelp, Gud, jeg all min tid
må kjødets lyster drepe
og Åndens gjerninger
rett flittig etterstrebe,
og så forfremmes i
tro, håp og kjærlighet,
at jeg når fram en gang
til seier søt og fred.

24. juli

> «Min mat er å gjøre hans vilje som har sendt meg, og å fullføre hans gjerning» (Joh 4,34).

«For dem som han forut kjente, dem har han også forut bestemt til å bli likedannet med hans Sønns bilde, for at han skulle være den førstefødte blant mange brødre» (Rom 8,29).

«For jeg har gitt dere et forbilde, for at også dere skal gjøre slik som jeg har gjort mot dere» (Joh 13,15).

Hvordan skulle en sann kristen daglig kunne ta imot nåde over nåde fra Jesus, stadig la seg elske så ufortjent av ham, leve bare av hans fortjeneste og svette, vaske seg i hans blod og øse liv av hans død – uten å kjenne ønsket i seg, den alvorlige lengselen og streben etter å bli lik sin Mester og være slik i denne verden som han var?

Hver disippel former seg etter sin lærer og legger merke til hans munn og hånd. Og den kristne skulle våge å bli i sin naturlige fordervelse? Han skulle være født av Gud og ha Kristus boende i sitt hjerte ved troen, og likevel ikke føre et gudfryktig liv som sin Mester og ikke søke å bli lik ham?

Nei, selv en venn søker å ligne sin venn i alle ting. Den som elsker, hviler ikke før han har gitt den elskedes bilde hedersplassen hos seg. Kjærligheten viser seg nettopp i at en gjør som den en elsker.

Slik er også vi bestemt og utvalgt av Gud før verdens grunnvoll ble lagt, til å bli lik ham i kjærlighet (Ef 1,4).

Hans livrett (Joh 4,34) må også være vår. Hans sinn og vesen må bli vårt sinn og vesen, ellers har vi ingen del i ham. Vårt øye må alltid være vendt mot ham og hans hellige liv, så vi alltid tenker, taler og handler slik han ville tenke, tale og handle om han var i vårt sted. Det ble sagt til Moses: Se til at du gjør alt etter det bildet som ble vist deg på fjellet (2 Mos 25,40; Apg 7,44). Slik heter det også for den kristne: Se på forbildet som ble vist deg på Golgata-fjellet, og innrett hele ditt liv og levnet etter det.

Mel.: I Jesu navn.

O Jesus, bli
min vandrings rettesnor;
meg nåde gi
at jeg i dette liv
aldri miste skal ditt spor.
Ta, Jesus, meg
ved din hånd;
la din Ånd
opplyse mine trinn
med nådens sol og skinn;
la i dine fjed meg gå,
at jeg under korset må
evig liv og ære få!

25. juli

«Som en drøm, som et syn om natten, blir de borte, den store mengden av hedningefolk … Det skal gå som når den sultne drømmer og synes at han spiser: Når han våkner, er han tom» (Jes 29,7–8).

«Hvorfor sover dere? Stå opp og be!» (Luk 22,46).

«Herren skuer fra himmelen ned på menneskenes barn for å se om det er noen forstandig, noen som søker Gud» (Sal 14,2).

«Herren er god mot den som venter på ham» (Klag 3,25).

De falske kristne, de som bare ser ut til å være vakte, går omkring i søvndrukken sikkerhet. De mater seg bare med ord og nærer seg med tanker og innbilninger. De er som de som drømmer. Blir de en gang skremt opp av søvnen, da ser og kjenner de først hvor tomme, magre og åndløse de har vært.

Lær deg selv å kjenne! Ransak deg selv, så du får vite om du spiser i drømme eller våken – om du har og nærer deg av levende ord eller av bare døde bokstaver. Levende mat nærer og styrker. Den som spiser i drømme, blir liggende tom, kraftløs og som død.

Er du en slik trygg og søvndrukken vakt, som nok har navn av å våke, men likevel sover og bare drømmer? Så stå opp og hør det ordet som Herren vekket sine søvnige disipler med!

Se opp til himmelen. Herren skuer ned derfra for å se om du er våknet og spør etter ham. Han er rede til å svare deg. Han er god mot hver den som spør alvorlig etter frelse og salighet.

Er samvittigheten din vakt, eller våkner den en gang, så vit at Herren lenge har våket over deg. Han har lenge ventet på deg, og nå gleder han seg over at du endelig hungrer etter hans frelse og lengter etter å nyte livets ords kraftige mat.

Fortvil ikke over den tiden du har tapt og drømt bort, men begynn i dag å bruke hvert øyeblikk til din frelse. Så skal den bli deg til del.

Mel.: Hva kan oss komme til for nød.

Betenk deg dog, du sikre sjel,
la angerstårer rinne,
så kan i gråt og bot du vel
ennu Guds hjerte finne;
be; du av ham vil bli hørt;
Guds milde hjerte lett er rørt
når du det trofast mener.

Vend om til Gud, så vil han seg
med nåde til deg vende;
hans kjærlighet skal følge deg
til livets siste ende;
det forsett fatt av ganske hu
at du vil aldri mere nu
din lyst i synden søke!

26. juli

«Det er fullt opp både av halm og fôr hos oss. Og husrom til å overnatte har vi også» (1 Mos 24,25).

«Kom, for nå er det ferdig. … Herre, det er gjort som du bød, og det er ennå rom. … Gå ut på veiene og ved gjerdene og nød folk til å komme inn, så mitt hus kan bli fullt» (Luk 14,17–23).

Rebekka og Laban bød Abrahams tjener så gjestfritt inn, tok imot ham og ga ham husly, for det var rom nok i farens hus. Like gjestfri, ja uendelig mer gjestfri er Sønnen til den evige Far. I hans hus er det like mange rom som det er mennesker som vil bli salige, og flere til.

Eller skulle det noen gang kunne sies om Guds umåtelige bolig, når et stakkars syndig, men angrende og nådehungrig menneskebarn banker på for å bli sluppet inn og tatt imot: Huset er fullt, det er ikke mer rom for deg?

Frelseren lærer oss noe annet. Det er ikke bare rom for dem som selv melder seg frivillig, eller som kommer straks ved første innbydelse. Selv om alle som er kalt og innbudt, er kommet, er det likevel ennå rom for dem som må nødes og tvinges ved kjærlighetens makt. Selv om alle hederlige folk allerede sitter til bords, er det likevel ennå rom for krøplingene, de halte og blinde og alle dem som ingen gjerne vil ha i sitt hus.

Og selv når også alle disse er ført inn, er det likevel ennå rom for dem som ligger ynkelig langs landeveiene, så synet av deres elendighet sårer dem som går forbi. Det er ennå rom for dem som ligger bak buskene og gjerdene, og som ikke akkurat pleier å høre til de fornemme og dannede menneskene.

Ja, også for dem er det rom, og Herren vil med vold og makt ha dem ved sitt bord. Han ville bli vred om de ikke kom. Han ville brenne dem opp med ild om de forsmådde hans hus og hans bord, slik som de andre, som lot seg holde borte fra hans nattverd av oksene, åkrene og hustruene sine. Så alvorlig vil Herren at alle skal bli salige.

Så mange plasser er gjort i stand i hans hus, så mye rom er det der, at ingen vil bli vist bort og alle vil bli tatt imot.

Frykt altså ikke for at du ikke skal bli tatt imot. Frykt heller for at du ikke selv skal komme – at du skal bli igjen ved egen skyld, til sorg for ham som har kalt deg.

Mel.: Guds Sønn er kommet til oss ned.

O kjære sjel, hvi går du så
i sorg og jammers sukke?
Kom hit, her er jo plass å få;
be Gud, han vil opplukke.
Så sant Gud lever, vil han ei
til dine sukke si nei,
men kjærlig mot deg tage.

Du sier: Kan Guds kjærlighet
vel sådan en mottage?
Ja, Herren såre harmes ved
om du vil stå tilbake;
men kommer du i hjertens bot,
så skal du se, han er så god
som Ordet ham beskriver.

27. juli

«For alt det som er født av Gud, seirer over verden» (1 Joh 5,4).

«Den som tror på meg, han skal også gjøre de gjerningene jeg gjør. Og han skal gjøre større gjerninger enn disse» (Joh 14,12).

Troen er veien og døren og nøkkelen til alle Guds skatter. Alt er mulig for den som tror, sier Frelseren (Mark 9,23). Det Frelseren gjorde og maktet, kan troen også gjøre. Ja, den kan gjøre enda større gjerninger, etter det Herren har lovt de troende.

Det er utrolig – men hvem vil motsi sannheten? Jesus sier ikke at han selv ikke kunne ha gjort større gjerninger, bare at han vil la dem som tror på ham, gjøre større gjerninger. Det er jo han alene som virker i den troende, og derfor er det også hans gjerninger.

Den største gjerningen er utvilsomt å overvinne seg selv og verden i seg. Det har vært verdenserobrere som har overvunnet alt utenfor seg. Men seieren over seg selv er forbeholdt de kristnes tro. Den finner en ikke noe sted utenfor troen.

Men også i andre og for andre seirer den kristne troen. Når den kjemper i bønnen og ber uopphørlig for dem, erobrer den de mest uovervinnelige og forherdede hjerter og legger dem under Kristus. Den driver alle syndens og ondskapens djevler ut av menneskenes hjerter, når den i sin kraft løfter seg til Herren, som har dødens og helvetes nøkler.

Hva er sterkere enn døden? Hvem kan tvinge den? Men troen frykter ikke for døden. Den sluker døden, gjør de døde levende og skaper en ny og levende verden av bare døde ben (Esek 37). «Om noen ikke kan annet enn tro, så kan han gjøre alt.»

Men en slik tro er en bønnens kraft som alltid lever og rører seg, og som alltid står i den inderligste forbindelse med allmakten – en forbindelse som ingen tro er mulig uten. Tro er Gud i oss. Salig er den som kan bevare ham og holde ham fast.

Mel.: Jeg vil din pris utsjunge.

Vår tro, er den enn liten,
så er den dog av Gud
og derfor sterk i striden
mot alle Satans skudd;
vår tro er dog den seir
som verden overvinner,
som alle lyster binder
og spotter Satans leir.

Det er en sak å merke
til trøst i kampens tid:
de svake blive sterke
i allerstørste strid;
jo verre det går til,
des vissere du vinner,
des større kraft du finner,
når du kun stride vil.

O du min lyst og ære,
min Gud og Frelser søt,

din vil jeg evig være,
det gjelde liv og død;
la komme hva der vil,
jeg vil det overstride
og intet annet vite
enn høre Jesus til.

28. juli

«For i Kristus Jesus betyr det ikke noe om en er omskåret eller uomskåret, her gjelder bare tro, virksom ved kjærlighet» (Gal 5,6).

«Det som betyr noe, er ikke om en er omskåret eller uomskåret, men at en holder Guds bud» (1 Kor 7,19).

«Du har tro … Vis meg din tro … av dine gjerninger» (Jak 2,18). «For likesom legemet er dødt uten ånd, slik er også troen død uten gjerninger» (Jak 2,26).

Den levende troen planter Kristus, livets tre, i hjertet, så treet blir sterkt grunnfestet og rotfestet i ham og bærer frukt til evig liv. Der det ikke er noen frukter, der er ikke det gode treet, hvor mye snakk det enn kan være om det. Skal du kunne skille kjærligheten og kjærlighetens gjerninger fra den sanne tro, må du først kunne skille lyset fra solen og varmen fra ilden. Hva en sol er uten lys, en ild uten hete, det er troen uten gjerninger.

Hva hjelper det deg å ha en rettferdighet når du likevel blir uten rettferdighet, uten rettferdige gjerninger? Hva hjelper det deg med en Kristus som levde, led og sonet for atten hundre år siden, men som nå lar deg bli tom og død i synden? Hva hjelper det deg med et klesplagg som du ikke har på kroppen?

Har Kristus ved troen gitt deg sin rettferdighets kjortel, bryllupskledningen, hvor har du den da? Vis deg i den, ta den på deg, vandre i den! Ellers blir du ikke sluppet inn til bryllupsmåltidet, eller du blir kastet ut igjen.

Er Gud vår, er Kristus vår, da må han også være i oss. En Gud, en Kristus utenfor meg er ikke min Gud, ikke min Kristus. Det som ikke er smeltet sammen med mitt vesen, er ikke mitt. Det hører ikke meg til, og jeg hører ikke det til. Jeg kan ikke regne det som mitt når jeg ikke tilegner meg det og tar det inn i mitt sinn, mitt hjerte og min ånd.

Det som lever i meg, er mitt liv. Har noen ikke Kristi Ånd, hører han ikke ham til. Har noen ikke Kristi rettferdighet, hører den heller ikke ham til.

Hva hjelper det deg om noen har gitt deg en anvisning på en stor pengesum, når du ikke gjør papiret om til penger, hever summen og bruker den? Den som Gud og Kristus gir noe, får det for å nyte det og eie det.

Prøv derfor dere selv om dere har det dere tror – om Kristus virkelig er for dere det Gud har villet gjøre ham til for dere (1 Kor 1,30)!

Egen melodi.

Forunn meg kraft å elske deg,
o du som først har elsket meg,
at du mitt alt kan være;
gi lydighet mot dine bud
og la min tro, o store Gud,

de rette frukter bære;
tenn hellig varme i mitt bryst,
at jeg med virksomt mot og lyst
utbrede må din ære!

Mitt borgerskap i himlen er;
kanskje det øyeblikk er nær
som meg derhen skal føre.
Da skal min sjel oppsvinge seg
fra støv og vorde engle lik
og engles gjerning gjøre.
Hjelp at jeg være må beredt
i gudsfrykt og i hellighet
ditt kall med fryd å høre.

29. juli

> «Samme natt sto Jakob opp … Jakob ble så alene tilbake. Da kom det en mann og kjempet med ham helt til morgenen grydde. Da mannen så at han ikke kunne overvinne ham, rørte han ved hofteskålen hans, og Jakobs hofteskål gikk av ledd mens han kjempet med ham. Og han sa: Slipp meg, for morgenen gryr! Men Jakob sa: Jeg slipper deg ikke uten at du velsigner meg» (1 Mos 32,22.24–26).

Mannen som kjempet med Jakob, var Guds Sønn. Det skjønte Jakob senere, da han fikk hans velsignelse (v. 29–30). De kjempet med hverandre så støvet føk. Det var en heftig kamp, som du ikke kan forstå uten at du selv erfarer den.

Gud setter seg ofte kraftig mot sine troshelter og vil at de skal overvinne ham med makt og alvorlig kamp. Det skjer visselig ikke av noen annen grunn enn at vi skal bli øvd i troen, og at vi skal verdsette det vi med møye har kjempet oss til, desto høyere og ta desto bedre vare på det. Uten slik kamp vil en ikke få mye fra Gud.

Du bør heller ikke overse hvordan Jakob forberedte seg. Han sto opp om natten, når en i den største stillhet kan be og omgås Gud. Han lot hustruene og barna sine dra over bekken, for å kunne være alene hos Gud. Å kjempe med Gud er en stor gjerning, som vi bør rydde alt annet til side for.

Han holdt ikke opp med å kjempe før Gud ba ham: La meg gå, for morgenen gryr – før Gud vred hofteskålen hans av ledd – før Gud velsignet ham – før han fikk det han ville.

Lær her å be og kjempe i bønnen, om du mener det alvorlig med din salighet!

Frelseren lot mer enn én gang andre kjempe med seg, for eksempel i Matt 15,22. Han kjempet selv med dødsangsten (Luk 22,44). Paulus stred under mange lidelser i bønnen ved hans kraft, som virket mektig i ham (2 Tim 4,7; Kol 1,29). Han forteller om Epafras at han strider i sine bønner for kolosserne (Kol 4,12). Han formaner og ber brødrene ved Herren Jesus Kristus om å stride sammen med ham i bønn for ham til Gud (Rom 15,30).

Bønnen er derfor ikke bare og bart en mumling med munnen, heller ikke en gave til veltalenhet, men en mektig kamp med Gud i Ånden.

Herre, lær oss å be og kjempe med deg slik dine venner har kjempet med deg! Styrk meg, så jeg aldri slipper deg uten at du har velsignet meg!

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Faller på deg motgangs hete,
nød og jammer, spe og spott,
o, da må du flittig bede;
bønnen er for alting godt;
midt igjennom korsets ve
kan du da i Ånden se
hvordan Jesu milde hjerte
ser og føler all din smerte.

Ingen blir dog til skamme
som forlater seg på Gud;
la kun hva der vil, deg ramme,
be og tro og hold kun ut;
synes det, han ser deg ei,
o, han kjenner all din vei;
all din brøst for ham du klage
og i ingen nød forsage!

Bede, banke, rope, græde
er de kristnes største kunst;
trøstig fram for Gud å trede
finner frelse, trøst og gunst!
Hvo kun fast vår Herre tror,
i ham fred og trygghet bor;
han skal alltid redning finne;
intet kan ham overvinne.

Lær vår Herres vei og måte
som han fører sine på;
han vil styrke dem i nåde
når han synes tungt å slå.
Herren lever jo ennu;
tier han, så tal kun du;
treng med makt til himlens voller;
Gud kan intet deg forholde.

Gud skje lov for all sin nåde,
som meg gir en sådan makt
at jeg kan i alskens våde
frejdig gå og uforsagt!
Derfor vil jeg daglig på
Herrens lovsangsharpe slå
og i sorg så vel som glede
mitt halleluja ham kvede.

30. juli

«Det er et troverdig ord, fullt verdt å motta: Kristus Jesus kom til verden for å frelse syndere» (1 Tim 1,15).

«Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere til omvendelse» (Mark 2,17).

«… han som vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse» (1 Tim 2,4).

Det er sant som Paulus sier, at dette er et ord som er fullt verdt å motta. Det er et så deilig ord at en ikke vil finne noe deiligere, lifligere og mer trøsterikt ord, om en så gransker alle boksamlinger og bøker i verden og lytter til alt de vise og dårene sier. Dette dyrebare ordet lyder: Kristus Jesus, Guds enbårne Sønn, kom til denne verden for å gjøre syndere salige. Når dette ordet faller i de rette ørene, gjør det virkelig hele mennesket rikere enn om en ga det tusen verdener, og saligere enn om alle store og små mennesker på jorden forsikret det om sin gunst.

Og det apostelen skrev, har Frelseren på forhånd stadfestet og ropt inn i denne verden full av syndere: Ja, ja, jeg er virkelig kommet til denne verden bare for å kalle syndere til omvendelse, til salighet. Legg merke til at jeg ikke leter etter hellige, ikke etter rettferdige på jorden. Jeg vet godt at verden er full av syndere. Men nettopp for deres skyld er jeg her, sendt av kjærlighetens Gud, han som ikke vil at noen menneskesjel skal gå fortapt, men ønsker at alle, alle skal bli salige.

Her burde jo hele verden falle ned på sitt ansikt og tilbe. Gjør ikke verden det, kjære leser, så gjør du det! La først dette ordet falle riktig ned i ditt hjerte, så vil du sikkert falle på ditt ansikt. Forstår du dette ordet riktig, vil det kaste deg til jorden, selv om ingenting i verden makter å bøye deg.

Salige er de ørene som er åpnet til å høre deg, du livets ord!

Mel.: *Jesus annammer syndere*.

Se, Jesu store kjærlighet
drev ham fra himlen ned til jorden;
for å forhverve syndre fred
er han for oss forbannet vorden;
han tok på seg vår store nød,
led vår fortjente straff og død.
For oss han lot på korset livet,
har til et offer seg hengivet,
som oss med Gud forsonede;
se, han annammer syndere.

O, kjente du den Frelser mild,
som etter arme synder lenges.
Han leder dem som farer vill,
og hjelper hvem av synden trenges!
Sakkeus han besøke vil
og salighet ham sier til;

hun som med gråt hans føtter væter,
hun ei for ham forgjeves græder,
men får sin synds forlatelse;
for han annammer syndere.

Nå drag du oss, Jesus mild,
til deg og til ditt nådes rike;
med lengsel etter deg oss fyll
og alle Adams barn tillike.
Når sjelen full av pine er,
så vis oss hvor du har oss kjær;
når oss vår nød ei levner hvile,
la oss ei stille stå, men ile,
inntil vi kunne hver for seg
bevitne: Jesus frelser meg.

31. juli

«Det er ingen som du, Herre! Stor er du, stort og mektig er ditt navn» (Jer 10,6).

«Jeg, jeg er Herren, og uten meg er det ingen frelser» (Jes 43,11).

«På den tiden skal de si: Se, der er vår Gud, ham som vi ventet på, at han skulle frelse oss. Dette er Herren som vi ventet på. La oss fryde og glede oss i hans frelse» (Jes 25,9).

Jesus er alt for oss. Han er helt slik som vi syndige, skrøpelige, blinde mennesker trenger ham. Det han gjør for oss, kan ingen gjøre for oss. Den hjelp, trøst og kraft, den nåde, det liv, den fred og salighet som vi kan finne hos ham, søker vi forgjeves alle andre steder. Intet menneske ville kunne finne sann fred og ro for sin sjel, intet menneske bli rent og godt.

Ingen kunne bestå for Gud i dommen, ingen gjøre seg håp om et bedre liv, ingen bli salig, ingen trøste en annen, ingen vente noe godt for seg og sine – om ikke Jesus var den han er: Frelser, gjenløser, saliggjører, han som visker ut synden, som vekker opp de døde, vårt lys, vår sannhet, vårt liv, Evig Far, Fredsfyrste, Veldig Gud, Rådgiver, Under.

Hvor skulle hele menneskeflokken ta en hyrde fra, som kunne se etter dem, fø, verne og bevare dem? Hvor skulle offeret komme fra som var nok til å viske ut alle synderes synd og skyld, fra Adam til den siste som var født av en kvinne? Hvor skulle den lege, det legemiddel, den fylde av Ånd, kraft og salvelse finnes, som trengs for å lege all skrøpelighet, alle laster, alle sjelens skader og sykdommer, og skape hele mennesket nytt igjen? Hvor skulle en finne det havet som alle menneskehjerter som trenger glede og tørster etter salighet, kunne øse av og drikke seg mette i?

Hvem ville ha den tålmodighet og trofasthet, den ømhet og hjertelighet som trengs for å vekke, omvende, oppdra og hellige de skrøpelige skapningene, uten å bli trett av dem, fortvile og forkaste dem?

Men nå har vi funnet ham, mannen som forener alt i seg, og enda mer enn noen menneskelig tunge kan si, mer enn vi trenger. Nå kan vi si det som er for-

utsagt: Se, der er vår Gud, ham som vi ventet på, at han skulle frelse oss. Dette er Herren som vi ventet på. La oss fryde og glede oss i hans frelse! (Jes 25,9).

Mel.: Kriste, du er den klare dag.

Med rett du kalles underlig;
du hviler i en krybbe deg;
du, barn i kluter, evig stor,
du bærer himmel, hav og jord.
Halleluja!

Du, evig av din Fader fød,
i tidens fylde blir du kjød;
du selv all gledens kilde er
og lider hjerteangest her.
Halleluja!

I armod stor du kom herned
å give syndre salighet;
jeg derfor setter håp til deg
og tror du ei forskyter meg.
Halleluja!

Jeg synder er, og derfor kan
du meg ei slippe, Frelsermann;
jeg deg befale vil min sjel
og vet at du den gjemmer vel.
Halleluja!

Du er mitt hode, jeg ditt lem;
du etter deg meg drager hjem;
der skal jeg evig bo hos deg,
fordi du døden led for meg.
Halleluja!

August

1. august

«… og vandre i kjærlighet, likesom også Kristus elsket oss og ga seg selv for oss som en gave og et offer, en vellukt for Gud» (Ef 5,2).

«Omgås i visdom med dem som er utenfor» (Kol 4,5).

«Kom, la oss vandre i Herrens lys!» (Jes 2,5).

«… at ingen må legge noen anstøtsstein eller felle for sin bror» (Rom 14,13).

«Den som elsker sin bror, blir i lyset, og det er ikke anstøt i ham» (1 Joh 2,10).

Den yndigste vellukt for Gud er kjærligheten. Det var først og fremst for kjærlighetens skyld at Gud hadde behag i Kristus, han som i kjærlighet ofret seg for oss mennesker. For dens skyld har Gud også behag i alle som omgås andre i kjærlighet, slik Kristus har gjort mot oss.

Han har behag i dem som ofrer seg for sine brødre og for sin neste, som har lært å gi avkall på det de har kjærest, og som skyr selv skinnet av det onde, så de ikke skal vekke anstøt hos noen. Han har behag i dem som ved nåden gjør alt de makter for å oppbygge sin neste, gjøre ham salig og berge ham fra fortapelsen.

Vil du tenne en søt røkelse for Herren, så la kjærlighetens flamme brenne i deg og blusse opp i kjærlighetens gjerninger. Hold den ved like, gi den næring og la den vokse ved inderlig bønn og påkallelse og ved stadig øvelse i kjærlighet – ved å vandre i kjærlighetens lys, uten anstøt og forargelse.

Hva var det hedningene ble så oppbygget av hos de første kristne? Deres kjærlighet til hverandre og til alle mennesker. «Se hvor de elsker hverandre!» sa hedningene når de så dem møte hverandre eller være samlet.

Intet lys skinner så klart, intet lys stråler slik inn i øynene som kjærlighetens lys. I det finnes ingen skygge, ingen flekk av forargelse eller anstøt. Hvert lys som ikke er ren kjærlighet, er bare et malt lys – det er mørke. All kjærlighetens søthet og ytre framferd er flau og en vond lukt for Gud hvis den ikke oppbygger, ikke er virksom og ikke driver oss til å omgås andre i kjærlighet, etter Kristi sinn og eksempel.

Forakter noen et eneste menneske eller unnlater å akte ham – selv om han, som Paulus sier, er utenfor, utenfor Kristi fellesskap, et verdens barn eller et Satans barn – da er hans lys mørke. Hans kjærlighet er et kaldt skinn, et nordlys som nok glimrer, men ikke varmer.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

Det er Guds sanne Israel,
som både tror og lever vel,
en slekt av Gud, ved Ordet født,
en deilig brud i nådens skjød,
på jorden en forborgen skatt
og dog et lys i verdens natt.

Men det er rett det tegn hvorpå
de ufeilbarlig kjennes må,
at de innbyrdes og især
hverandre har så hjertekjær;
på dette sikre merke man
vår Jesu brødre kjenne kan.

De føler nok det onde sinn,
men demper det og trenger inn
i Jesu søte kjærlighet;
så synker hjertets tåke ned,
at mellom dem alt mer og mer
i Gud en nær forening skjer.

Hver gren på Jesus har sin kraft,
dog ikke like mye saft,
som forskjell er på sted og tid,
på hvers erfaring og hans flid;
dog er de alle ett i Gud
og følger kjærlighetens bud.

O Jesus, du som kom herned
å stifte fred og kjærlighet,
utbre ditt rike vidt og bredt,
forbind oss alle rett til ett,
at vi med deg og dine må
til evig tid i samfunn stå!

2. august

> «Så står det da en sabbatshvile tilbake for Guds folk. … La oss da gjøre oss umak for å komme inn til denne hvilen, for at ikke noen skal falle etter samme eksempel på vantro» (Hebr 4,9.11).

«De skal ikke hungre mer, heller ikke tørste mer. Solen skal ikke falle på dem, eller noen hete. … Og Gud skal tørke bort hver tåre fra deres øyne» (Åp 7,16–17).

Da Israels barn ble ført gjennom ørkenen, fikk de løfte om at de skulle komme inn til hvilen, det vil si: få Kanaans land i rolig eie. Men de trodde ikke og adlød ikke Guds røst. De lot seg bedra av onde lyster og forherdet sine hjerter mot ham. Da sverget Gud i sin hellige vrede: «De skal ikke komme inn til min hvile.» Han lot dem alle dø i ørkenen og førte bare deres barn og etterkommere dit.

Nå sier Paulus: Også vi har et løftets land, et Kanaan – «det står en sabbatshvile tilbake for Guds folk». Her er det Guds rike inne i oss, og hisset er det himmelen, Guds rike i den evige herlighet. Dit vil og skal Herren føre oss inn.

Men Paulus innskjerper med ettertrykk (Hebr 3,12 flg.) at vi ikke må la våre hjerter bli forherdet, ikke falle fra den levende Gud og ikke la oss bedra av synden. Vi må ikke miste vår del i Kristus, men søke å bevare vår første faste visshet like til enden.

Vi må ikke bli uvirksomme, late, søvnige og kalde. Ingen må bli trett og la seg skremme av trengsler, lidelser og kamper. Ingen må av latskap slå seg til ro i ørkenen fordi han ikke gidder kjempe seg gjennom fiendene fram til denne sanne hvilen, og fordi han elsker kjødets hvile for høyt. Paulus formaner oss at ingen av oss må vike eller bli tilbake og forsømme inngangen til den evige hvilen, til det himmelske Kanaan.

For hva hjelper det oss at vi vet om det, at det blir forkynt for oss, og at noen kanskje kan si og skrive enda mer om Guds rike og tiden da det skal bryte fram, om stedet og omstendighetene ved det? Det hjelper oss ingenting om vi ikke adlyder Herrens røst, ikke våker og ber, så ingen faller etter samme eksempel, og Gud ikke igjen skal sverge i sin vrede: «De skal ikke komme inn til min hvile!»

Les og tenk grundig gjennom tredje og fjerde kapittel i Hebreerbrevet!

Mel.: Herre, jeg har handlet ille.

Savn og møye
må vi døye
mens vi her på jorden bo;
mens vi lider,
mens vi strider,
finner vi ei sjelero;
hvor er freden da herneden?
Jesus, kun hos deg er freden.

Synder smerter
titt vårt hjerte!
I vårt kjød er ingen fred;
og vi bløder
oss til døde,
er ei du til hjelp bered;
freden finnes kun, Forsoner,
der hvor du i hjertet troner.

Bitre piler
uten hvile
seg inntrenger i vår sjel;
du dog skjermer
hver som nærmer
seg med tro til nådens væld;
fredens fylde du har funnet
og til oss for evig vunnet.

Hat og jammer
titt oss rammer
utenfra i støvets land;
men ved troen
hjerteroen
vi hos deg oss hente kan;
du i nåde vil bortjage
alt hva hjertet her kan plage.

Ja, oss hisset
er forvisset
evig fred i himlens by;
der er salmer,
der er palmer,
lov og pris høyt over sky;
dypt til deg, vår Gud, vi sukke:
Fredens ly du oss opplukke!

3. august

> «Gud er vår tilflukt og vår styrke, en hjelp i trengsler, funnet overmåte stor. Derfor frykter vi ikke om jorden vakler, om fjell skakes i havets hjerte, om dets bølger bryter og bruser, og om fjell skjelver ved dets overmot. En strøm – dens bekker gleder Guds by, Den Høyestes hellige bolig. Gud er midt i den, den skal ikke rokkes. Gud hjelper den når morgenen bryter fram» (Sal 46,2–6; jf. Sal 48).

«En sterk by har vi, frelse setter han til mur og vern» (Jes 26,1).

Guds by er Kristi kirke, de helliges samfunn, de troendes forsamling. Den er alltid i stor nød her i verden, men kan likevel ikke gå til grunne. Den blir alltid beleiret, truet, forfulgt, jaget og spottet av sine fiender – av kjødet, verden og djevelen. Likevel blir den stående som en fast og uovervinnelig by, hvor svak den enn ser ut utenfra: uten voller, skyts og våpen, utsatt for alle fiendens angrep og midt i fiendens leir.

Hvorfor frykter den da ikke? Hvorfor tør den til og med være glad? Herren er midt i den. Jesus bor i sine troende; de er alle sammen Guds bolig i Ånden (Ef 2,22; 3,17).

Derfor tør og kan den være glad. Den har elvens bekker, ja, strømmer av levende vann i sitt indre (Joel 3,23; Joh 7,38; Esek 47,1). Den Hellige Ånds trøst gleder, styrker og bærer den oppe, så den blir stående om så verden går under og fjellene styrter i havet. Den er en klippe i havet; alle vann og bølger brytes mot den. Den seirer over alt ved ham som er hos den. Han forlater den aldri og gjør den sterk og veldig.

Mist derfor ikke motet, dere troende sjeler! Så lenge dere har Herren hos dere, skal dere aldri i evighet rokkes. Se bare til at han er og blir der inne hos dere. Viker han fra dere, eller dere fra ham – henger dere ikke fast ved ham, er dere ikke lukket inne i ham som i en festning og omgitt av ham som av en vognborg – da blir dere til skamme.

Men den som blir i ham, synger: «Rundt omkring Jerusalem er det fjell, og Herren hegner om sitt folk fra nå av og til evig tid» (Sal 125,2).

Mel.: Maria, hun er en jomfru ren.

Din kirke, ditt Jerusalem,
din sanne flokk på jorden,
som har i himmelen sitt hjem,
hvor den er tegnet vorden,
den følger Jesus i hans ord
og derved går
befridd fra lovens torden.

Imidlertid Guds kirke må
med tålmod det lide
at list og ondskap væpnet gå
mot hver en blottet side,
snart prøve kunst, snart sverd, snart dolk
ved onde folk
som mot Guds ære stride.

Den tid vil komme da den skal
sin frihets krone bære
og udi himlens gledessal
en evig fryd få lære,
da når vantroens Ismael
og lovens trell
skal dødens fange være.

4. august

«For meg er det å leve Kristus, og å dø en vinning. … Jeg har lyst til å bryte opp herfra og være med Kristus» (Fil 1,21.23).

«Og så skal vi for alltid være sammen med Herren. Trøst da hverandre med disse ordene» (1 Tess 4,17–18).

De kristne har aldri sett på det å gå ut av dette livet som noe annet enn en hjemreise, en vending tilbake til hjemmet. Et barn som oppholder seg i utlandet, tar med fryd og glede imot beskjeden om at det skal vende tilbake til farshuset, til hjemlandet. Slik gleder også den kristne seg til den siste stunden, som skal føre ham over til hans evige hjem, til hans Fars hus.

På dette og mange andre måter er døden en stor vinning, ja, den største – så sant Kristus er vårt liv. Dette må ikke overses. Den som i sannhet kan si det første ordet etter apostelen: «Kristus er mitt liv», vil også av fullt hjerte kunne si det andre: «og å dø en vinning».

Når Kristus lever i deg, skal du ikke dø, men vinne uendelig ved det som kalles å dø. Du skal ikke lenger stå i fare for noen gang å miste igjen det livet du begynner her i Kristus. Du skal bli brakt i sikkerhet, så du i evighet kan leve herlig og salig i Kristus og hos Gud.

Hele verden frykter døden. Men den som ser den i denne deilige og yndige skikkelsen, skulle ikke han med Paulus ha lyst til å bryte opp herfra? Skulle han

ikke allerede nå leve mer hisset, der han er viss på å få bli i all evighet, enn her, der han bare vandrer som en pilegrim og ikke har noe blivende sted?

Riktignok må det skje i full overgivelse, slik som hos Paulus, så en for Herrens og brødrenes skyld gjerne blir her så lenge det kan være til noe gagn.

Men uten hjemlengsel, uten liv i himmelen, er ingen en kristen. Det glade og levende håpet om en gang å få være hos Herren for alltid river den kristne allerede nå ofte med seg over til fredens hjemlige boliger.

Mel.: Aldri er jeg uten våde.

Allevegne hvor jeg vanker,
jeg min Jesus har i tanker;
hvor jeg ligger, sitter, går,
etter ham min lengsel står.

Bort fra verdens land å ile,
mett av møye, hjem til hvile,
er jeg reiseferdig til
når min Herre Jesus vil.

Da skal munn og hjerte klinge
og min Frelser lovsang bringe;
å, hvor jeg vil være glad
i den gylne himmelstad!

5. august

«Jeg bønnfalt deg av hele mitt hjerte: Vær meg nådig etter ditt ord!» (Sal 119,58).

«Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det bli lukket opp for dere. For hver den som ber, han får, den som leter, han finner, og den som banker på, skal det bli lukket opp for» (Matt 7,7–8).

Vi har fått lov og rett til å tre fram for Guds ansikt og be. Det er en nåde uten like, og intet menneskebarn erkjenner og verdsetter den nok. Den er et privilegium over alle privilegier, en rikdom og en skatt som vi bør sette langt over all annen rikdom og alle andre skatter, over alt som kan nevnes.

Om en gullgruve, et sølvbergverk eller et hav fullt av perler og edelstener sto til din rådighet, burde de likevel ikke være deg så kjære og dyrebare. De skulle ikke kunne gjøre deg så lykkelig, rik og herlig som nåden å få be: å få komme til Gud og hans nådeskatt og ta av den det du trenger.

Å, om alle mennesker forsto dette – om de visste hva som er gjemt her for dem som gjør bruk av det og nærmer seg Gud i bønnen! Hver den som vet det, går alltid først og fremst dit, og så ofte som mulig. For ham er hvert minutt han kan bruke til det, kostbart.

Andre tenker: «Jeg må og vil gå dit eller dit, der jeg finner fordeler, gunst, ære eller fornøyelse.» Men den som kjenner bønnen, tenker: «Jeg vet ikke om noe bedre sted, ingen lykkeligere gang, ingen rikere kilde til all rikdom, ære og glede enn bønnen, samværet med Gud. Der blir jeg rik, æret, begunstiget, glad og herlig, mer enn på noe annet sted og hos noe annet vesen i himmelen eller på

jorden.» Derfor går han også helst og oftest dit. Ingen lykke, ingen lokkemat og ingen pris kan holde ham borte.

Mel.: Kom, Hellig Ånd, med skapermakt.

Vel den som vet i Jesu navn
å løpe rett vår Gud i favn;
han får i sannhet hva han vil,
som Jesus selv har sagt ham til.

Er Gud din Fader, tro ham til
at han deg hjelpe kan og vil;
men den som går på syndens vei,
ham hører Gud, vår Fader, ei.

Kun den som bort fra synden går
og Jesus i sitt hjerte får,
han kan alene be så smukt
i Jesu navn med salig frukt.

Så be ei med den bare munn,
men rett av ganske hjertens grunn,
og tvil så aldri mere på
det som du ber om, å få.

Men, søte Jesus, selv meg lær
din Fader rett å komme nær,
at jeg kan alltid få ved deg,
min Jesus, hva som gagner meg!

6. august

«Ved Babylons elver, der satt vi og gråt når vi kom Sion i hu. På vidjene der hengte vi våre harper. … Hvordan skulle vi kunne synge Herrens sang på fremmed jord?» (Sal 137,1–2.4).

«Gråt ikke!» (Luk 7,13).

«Gråt ikke! Hun er ikke død, hun sover» (Luk 8,52).

«Dere skal gråte og klage, men verden skal glede seg» (Joh 16,20).

«Gråt ikke! Se, løven av Judas stamme … har seiret» (Åp 5,5).

Skulle ikke Israels barn gråte når de var revet bort fra sitt Sion og måtte sitte ved Babylons elver, i et fremmed land? Skulle de ikke gråte når det kjæreste de hadde, var tatt fra dem, og de var kastet bort blant babylonerne? De må gjøre det, for de kan likevel ikke annet, og Herren har selv sagt dem det på forhånd: «Dere skal gråte.» Og likevel hadde Babel, som gleder seg og ler over at Guds barn blir straffet, større grunn til å gråte.

De må gråte, Guds barn, når de blir trykket og trengt av Babel. Men de må likevel ikke være trøstesløse eller motløse, og de må ikke gi opp håpet. De får gråte over den tiden som er nå, men samtidig glede seg over framtiden og dens løfter. For «Herrens forløste skal vende tilbake og komme til Sion med frydesang. Evig glede er det over deres hode. Fryd og glede skal de nå» osv. (Jes 51,11 flg.).

Bør ikke en enke gråte når hun har mistet sitt eneste barn? En lærer når han har mistet sine disipler? En menighet når den har mistet sin sjelesørger og er blitt enke og farløs? Nei! «Gråt ikke!» sier den Gud som er en Gud til mye frelse, og hos hvem det er utgang fra døden.

Bør en ikke gråte når en ser inn i den mørke framtiden og ikke ser noe? Når ingen makter å åpne boken med Guds skjulte rådslutninger og lese i den? Når svarte netter og harde lidelser står truende rundt en på alle kanter, og det ikke er en eneste stråle av hjelp og trøst å få øye på? Bør en ikke gråte da? Nei! «Gråt ikke!» sier røsten. «Løven av Judas stamme har seiret.» «I verden har dere trengsel. Men vær frimodige! Jeg har overvunnet verden» (Joh 16,33).

En kan nok ikke la være å gråte. Men den kristne gråter likevel helt andre tårer i sin sorg enn verden gråter i sin. De er blandet med trøst og håp, og derfor tørker de lett og snart.

Mel.: O Fader, frels meg, døm min sak.

I korsets skole ble jeg satt
fra først jeg verden kjente;
mitt liv det er som idel natt,
som ei har sol å vente;
vil enn en stjerne rinne opp,
straks skjuler skyens mørke kropp
det håp som stjernen tente.

Dog venter jeg din salighet,
min Gud, til hvem jeg roper;
om hele verden var meg vred,
jeg på din frelse håper;
igjennom motgangs tykke sky
skal dagen en gang for meg gry
med nådedoggens dråper.

7. august

«Men for meg er det godt å holde meg nær til Gud» (Sal 73,28).

«Gå derfor ut fra dem (de vantro og ugudelige) og skill dere fra dem, sier Herren, og rør ikke noe urent! Da vil jeg ta imot dere» (2 Kor 6,17).

«Den som ikke er med meg, han er imot meg. Og den som ikke samler med meg, han sprer» (Luk 11,23).

Gud holder seg bare til dem som holder seg til ham. Den som ikke blir samlet med Kristus i Ånden, han sprer. Den som ikke samler alle hjertets, legemets og sjelens tanker, lengsler og rørelser og alltid vender dem mot Kristus, han er utøst som vann og spredt som agner for vinden. Hvordan kan han da eie og nyte Kristus? Hvordan kan han ha del i ham?

Kristus vil at menneskets hele hjerte og vesen, alle sjelens evner, skal være samlet og forent i ham og hos ham. Den som ikke på denne måten er med ham og samler med ham, han er mot ham. Han sprer og splitter sin kraft og kaster seg selv bort.

Å skille seg fra verden, fra de onde menneskene som hater Gud og Guds ord, som forakter all oppbyggelse, bønn og andakt og bare liker flau underholdning, nyheter og tidsfordriv – det er et vesentlig vilkår som Gud Herren setter både for predikanter og tilhørere.

Og det har samtidig et løfte: Når en standhaftig holder seg til det og ikke slutter seg til verden og de onde menneskene, så skal heller de slutte seg til oss og vende om til det gode (Jer 15,19). Lar ikke du deg vende bort av det onde, så lar de onde seg omvende ved deg. Vær standhaftig, så den ugudelige verden heller blir gudfryktig ved deg enn du ugudelig ved den!

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Hvem vil med til himmerike?
Kommer, Jesus roper nu;
kommer, fattige og rike,
vender hjerte, sinn og hu
fra den usle verden bort!
Tiden er herefter kort;
her er annet å bestille
enn med verdens lyst å spille.

Har I drevet eders dage
hen i syndig sikkerhet,
hva vil det for ende tage?
Det går jo til helved ned;
vender om og søker råd
i oppriktig angers gråt!
Søker udi slik en smerte
Jesus rett av ganske hjerte!

Jesu fotspor er alene
vei til himlens herlighet,
og hvem dette ei vil mene,
han av gudsfrykt intet vet;
all hans kunst og visdomsvei,
all hans gjerning duger ei;
vil man vei til himlen vite,
da må verden først til side.

Opp da, kristne, samler krefter,
fatter mandig mot i bryst,
rett å følge Jesus etter,
rett å følge ham med lyst!
Holder eder til ham nær!
Får ham alltid mere kjær!
Elsker inderlig eders neste,
søker troligen hans beste!

Snart vi skulle herfra vandre,
evigheten er oss nær;

la oss be med hverandre,
la oss strebe hver især;
hit, I store! Hit, I små!
Tager Jesu kors kun på;
følger alle, ingen svike!
Veien går til himmerike!

8. august

> «Så ligger nå rettferdighetens krans rede for meg, den som Herren, den rettferdige dommer, skal gi meg på den dagen – ja, ikke bare meg, men alle som har elsket hans komme. … Herren skal fri meg fra all ond gjerning, og frelse meg inn i sitt himmelske rike» (2 Tim 4,8.18).

For en deilig utsikt! Så mørkt som det ofte er under skyene, så klart og vakkert er det over dem. Den som står på et høyt fjell, har uværet og skyene under føttene og ser himmelen skyfri over seg. Slik er det med den som i troen hever seg over denne verdens sorger og lidelser og holder seg til Guds ord og løfter. Han ser den klare himmelen foran seg. Med skyfritt øye ser han kransen og herligheten som hans Frelser holder fram for ham i sitt ord og gjemmer til ham hisset i sitt rike.

Han tenker: «Den er i sikre hender; av dem skal ingen rive den ut. Hvem kan ta fra meg det han har lagt til side for meg?»

Den som har dette levende håpet, kan ikke annet: Han må lengte etter at det blir oppfylt, og trøste seg med det. Han kan ikke holde sitt hjerte her nede. Det smetter ofte fra ham og dveler hisset, der hans evige hjem og kommende herlighet er. For dette styrker den gamle, trette pilegrimen. Det gjør føttene hans lette og er den beste leskedrikk og den kraftigste fotsalve for vandringsmannen.

Det er gledelig at Paulus sier så bestemt: Herren skal gi meg rettferdighetens krans, *ja, ikke bare meg*, men alle som har elsket hans herlige komme. Den som venter på ham fra den ene morgenvakten til den neste, som knapt kan vente til han kommer, som helst ville se ham i dag og ikke først i morgen – den som lever slik i brennende lengsel etter ham, skal like visst få kransen og herligheten av hans hånd som Paulus.

Egen melodi.

Stille er min sjel til Gud,
til min Gud, som hjelpe kan;
verdens trøst kan snart gå ut,
flyter hastig bort som vann;
løp, min sjel, fra verdens bo,
treng deg inn til Gud i ro.

Tordner det av verdens sky,
oventil er luften klar;
hos vår Herre er det ly,
himlen ingen torden har!
Sinnet må til himlen gå,
der er fred og ro å få.

9. august

«Dersom jeg nå har funnet nåde for dine øyne, så lær meg din vei, så jeg kan kjenne deg. … Dersom ditt åsyn ikke går med, da la oss ikke dra opp herfra! Hvordan kan jeg da vite at jeg har funnet nåde for dine øyne, jeg og ditt folk, hvis ikke du går med oss?» (2 Mos 33,13.15–16; jf. 34,9).

Herren sa til Moses: «Gå, dra opp herfra, du og folket … og jeg vil sende en engel foran deg.» Men Moses sa: «Dersom du ikke går med oss, så la oss bli der vi er. Uten deg går vi ikke.»

Slik hang Moses ved Herren og hans ansikt, som et barn henger ved sin mor. Han ville ikke ta et skritt uten ham og ville ikke føre folket selv. Herren skulle lede ham og folket med sitt ansikt. «Hvordan kan vi vite veien?» sa også Jesu disipler (Joh 14,5).

Slik tenker og sier hver Jesu disippel. Han våger ikke ta et eneste skritt uten Herren. Han vil ikke nøye seg med en engel; nei, han vil ha Herren selv.

Lot Herren seg bevege av Moses til å gå med ham og det hardnakkede folket, som så ofte gjorde ham vred – vil han da avslå din bønn når du like alvorlig som Moses ber om å få ham med deg?

Han har lovet: «Jeg skal ikke etterlate dere farløse, jeg kommer til dere.» «Jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» «Der to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.» Skulle han da la deg være alene?

Hvor deilig og trygt vandrer vi ikke når han går foran oss, når hans ansikt lyser for oss!

Men den som stoler på seg selv og fører seg selv, eller lar seg lede av mennesker, han kommer til å ta mangt et surt skritt. Han kommer til å gå mer tilbake enn fram og falle i mang en grøft. Men den som flittig ser hen til sky- og ildstøtten – Herrens nærvær i hjertet – og bare retter seg etter den i alt han gjør, slik Israels barn gjorde, han skal også gå trygt og frimodig gjennom dette livets ørken og finne fredens lovede land.

Skulle den gamle paktens folk ha hatt en bedre ledelse enn Herrens folk i den nye pakt? Skulle ikke også vi ha en ildstøtte som går foran oss? Skulle Herren bare gå med lovens treller og ikke med fredens barn?

Mel.: O Hellig Ånd, du skatt så skjønn.

Hvor Gud meg fører, går jeg glad;
han, ikke jeg, skal råde;
jeg kaller alle tider hva
han meg tilskikker, nåde.
Gud fører meg dog like hjem;
så går jeg alltid trøstig frem
og på hans hjerte stoler.

Hvor Gud meg fører, vil jeg meg
ham ganske overgive,
og synes saken underlig,
han vet dog nok å drive
hva han med meg nå føre har;

fra mors liv han ømt meg bar;
jeg er og ei min egen.

Hvor Gud meg fører, er i tro
og håp mitt hjerte stille;
i meg hans egen kraft vil bo;
hva kan meg fra ham skille?
Så fatter jeg et trøstig mot,
fordi Guds vei er alltid god,
ja visst den allerbeste.

Hvor Gud meg fører, vil jeg gå,
om foten skulle brenne;
kan jeg det forut ei forstå,
tilsist jeg dog skal kjenne
at det er ene trofasthet,
hvor han meg fører opp og ned;
det er mitt trøstens anker.

10. august

«Jeg har vært ung og blitt gammel, men jeg har ikke sett den rettferdige forlatt eller hans avkom lete etter brød» (Sal 37,25).

«… forfulgt, men ikke forlatt» (2 Kor 4,9).

«For sitt store navns skyld vil ikke Herren forlate sitt folk» (1 Sam 12,22).

David hadde sett og erfart alt i verden, bare ikke at Gud hadde forlatt den som satte sin lit til ham, eller sluppet hånden hans. «Mange er den rettferdiges ulykker», sier han. Men det er ikke det samme som å være forlatt av Gud. Det er heller det samme som å bli elsket og besøkt av Gud. Og han legger til: «Men Herren frir ham fra dem alle» (Sal 34,20). Da han var i en slik klemme at han ikke kunne se trøst noe sted, sa han: «Mitt håp står til deg» (Sal 39,8).

Det er falskt å tenke og si at Gud har forlatt oss fordi han lar lidelser og forfølgelser komme over oss. Tvert imot: Han har besøkt oss ved dem. De skal være et bevis for oss på at han tenker på oss. Det er nettopp i lidelser og forfølgelser at en merker ham mest – hans nærhet, hans underfulle hjelp og inngripen. En burde heller si: «Herren har glemt og forlatt meg» når en ikke blir forfulgt og ikke har noen lidelse.

Spør en som lider og blir forfulgt i Kristus, om Gud noen gang har vært ham nærmere enn da alle mennesker og djevler var mot ham og rasende gikk løs på ham. Når alle mennesker, både venner og fiender, reiser seg mot oss, når far og mor forlater oss, da tar Herren oss opp, som det står i Sal 27,10.

Denne salmen viser hvordan den som er forfulgt og forlatt av mennesker, har det når han kjenner Herren, og Herrens lys skinner for ham.

Mel.: Nu vel an, vær frisk til mote.

All ting tjener dem til gode
som i sannhet elsker Gud.
Å, det gjør meg glad til mote;
alt han fører herlig ut;

er hans råd enn underlig,
fatter kjøtt og blod ei slikt,
gagn av alt han dog utleder
og til himlen meg bereder.

Skal jeg enn i kjødet lide,
det meg gagner visselig,
driver meg fra synd i tide,
tvinger meg, o Gud, til deg.
Å, så vorder jeg bered,
modnes til en evighet;
dertil sol og regn ei ene,
men og storm og tørke tjene.

Fordrer enn min siste fiende
jeg for ham skal gi meg tapt,
skal jeg ham dog overvinne
ved min Frelsers, Jesu, kraft;
han meg her forlater ei,
åpner meg en himlens vei;
døden tjene må til gode,
derfor er jeg vel til mote.

11. august

> «La derfor ikke synden herske i deres dødelige legeme, så dere lyder dets lyster» (Rom 6,12).

«De som hører Kristus Jesus til, har korsfestet kjødet med dets lidenskaper og lyster» (Gal 5,24).

«Fly fra ungdommens lyster!» (2 Tim 2,22).

Vi blir ikke fri for å bli fristet av alle slags onde lyster. Men fra lystenes herredømme må vi være fri eller bli fri ved troen på Kristus. For når Kristus hersker i oss, kan ikke synden med sine lyster herske i oss på samme tid. Er synden ennå husbond i huset, så er ikke Kristus i oss.

Likevel må en skjelne godt mellom anfektelse og herredømme. Du kan bli anfektet og fristet til alt ondt og likevel være fri – ja, nettopp ved anfektelsen bli stadig mer fri for alt ondt.

Mange gode sjeler tenker at når de er i Kristus, skal de ikke merke noen fristelse mer. Men nettopp da har en mest å stri med den, så lenge en ennå bor i syndens hus, kjødet.

Ved omvendelsen til Kristus har synden mistet sin krone og sitt septer i deg. Det kan den ikke se likegyldig på. Hvem lar seg gjerne berøve sin rett og sitt herredømme, om det så bare er en innbilt rett? Derfor prøver synden stadig å fortrenge Kristus og rive til seg igjen sin gamle makt. Det holder den ikke opp med før den blir båret til graven sammen med legemet.

Vær derfor aldri trygg! Synden skjuler seg ofte, som slangen i gresset, og overfaller deg plutselig når du minst venter det.

Men er du i Kristus, og blir du i ham uten opphold, da kan den nok anfekte deg, men ikke overvinne deg. Den kan bare øve din tro, din hengivenhet og din kjærlighet til Kristus. Den kan bare styrke deg i striden og gjøre deg stadig mer til dens fiende og motstander.

Mel.: Herren, han er min hyrde god.

Du dyrekjøpte, se deg for;
se til, du ikke faller;
tro ikke at du sikkert står
i hver en tid og alder;
ditt hjerte mange fiender har,
som hemmelig og åpenbar
din troes kraft bestormer.

En verden, ond og syndig nok,
som alltid vil forføre,
så Satan og hans hele flokk,
som byder deg å høre,
ditt syndbefengte kjøtt og blod,
hvis sans så fiendsk står Gud imot –
å, hvilke onde makter!

Men Gud er trofast, og vi vet
at han oss kraft forlener;
han visdom og barmhjertighet
med trofasthet forener;
vår Gud er oss så tro en venn;
han tåler ei at fristelsen
går over våre krefter.

Gud smelter oss med prøvelser,
vår hjertes tro forsøker;
og om enn harde ting oss skjer,
vår tro han derved øker,
men støter ei vår lengsel ned
fra seg til uformuenhet
når vi hans bistand søker.

Og fristes vi av mørkets ånd,
så la oss ei forsage;
han sitter selv ved kraftens hånd,
som mektig er i svake;
ved denne Herres hjelp vi må
med seier ut av kampen gå;
for han har seier vunnet.

12. august

«Da min vrede strømmet over, skjulte jeg mitt åsyn for deg et øyeblikk, men med evig miskunnhet forbarmer jeg meg over deg, sier Herren, din gjenløser.

> … For fjellene kan vel vike, og haugene rokkes, men min miskunnhet skal ikke vike fra deg, og min fredspakt skal ikke rokkes, sier Herren, han som forbarmer seg over deg» (Jes 54,8.10).

Den gode Gud taler selv om sin vrede. Han sier rett ut at han iblant blir vred, og at han i sin hellige og rettferdige vrede vender sitt ansikt bort – selv fra dem han elsker og forbarmer seg over med evig miskunnhet.

Nå kan vi riktignok ikke tenke oss at Gud har en lidenskapelig vrede, slik vi mennesker har. Hos Gud er alt bare kjærlighet og visdom – selv hans mishag og hans misnøye med vår utroskap.

Når vi viker av, ikke er tro og bedrøver hans Ånd, vender han sitt vennlige ansikt bort fra oss. Det merker et Guds barn like sterkt som om Guds ansikt var forvandlet til bare unåde og vrede.

Gud er Far, det vet vi. Men han er ingen Eli. Når barna ikke holder seg i det rette sporet, lar han dem kjenne det med en gang.

Vår tid tenker seg en Gud av samme slag som Eli, en Gud som ikke kan bli vred på sine barn, om de så er aldri så slemme knekter. Men den gode Gud sier oss noe annet. Og den som har kjent ham og kjenner ham av erfaring og samvær, vet at han ofte setter opp et så surt ansikt at en knapt kan holde det ut.

Mist likevel ikke motet om du mang en gang må kjenne Farens vrede. Han blir ikke vred på deg for å tilintetgjøre deg. Hans vrede skader deg ikke; den er like velgjørende som hans vennlige kjærlighet. Hans slag gagner deg mer enn hans kyss, og snart vender han seg til deg igjen. Hans miskunnhet mot deg varer evig – bare du alltid vender tilbake til ham og lar hans vrede tjene til at du blir bedre.

Mel.: Jeg roper, Herre Jesus Krist.

O Gud, hvor lenge glemmer du
meg i min store kvide?
O Gud, hvor lenge vil du nu
meg mere lade lide?
Jeg beder deg, o Herre søt,
du vil meg ihukomme,
meg til fromme;
hjelp meg av all min nød;
bortvend din vredes domme!

O Gud, på din barmhjertighet
vil jeg meg rett fortrøste;
mitt hjerte gleder seg, det vet
at du meg selv forløste
og gjerne hjelper hver en stund;
og derfor vil jeg sjunge
med min tunge
deg lov av hjertens grunn;
gjør så, I gamle, unge!

13. august

«Men om noen av dere mangler visdom, da må han be til Gud – for Gud gir alle, villig og uten bebreidelse – og så skal han få den» (Jak 1,5).

«Hvem er vis og forstandig blant dere? Han må ved god ferd vise sine gjerninger i ydmyk visdom» (Jak 3,13).

«Å frykte Herren er visdommens fylde» (Sir 1,14).

Det Gud regner for dårskap, regner verden for visdom. Og omvendt: Den som er vis for Gud, er en dåre i verdens øyne. Derfor sier Paulus: «Mens de ga seg ut for å være vise, ble de dårer» (Rom 1,22), og: «Hvis noen av dere regner seg for å være vis i denne verden, la ham da bli en dåre, for at han kan bli vis!» (1 Kor 3,18).

Han sier også rett ut at ikke mange vise etter kjødet er kalt, men nesten bare dårer for verden (1 Kor 1,26 flg.). For å bli en kristen og å bli en tosk eller en dåre er ett og det samme i verdens øyne.

Å strebe etter visdom vil altså si å strebe etter den sanne kristendom, og å være vis betyr å være en kristen. For alle visdommens skatter er skjult i Guds og Jesu Kristi mysterium (Kol 2,2–3). Kristus er blitt oss visdom fra Gud. Den som har ikledd seg Kristus, har ikledd seg visdommen. Men den som er uten Kristus, er en dåre og vet ingenting, hvor mye han enn måtte vite.

Ordet om korset er den sanne guddommelige visdoms skole, selv om det for verden er bare dårskap og skrøpelighet (1 Kor 1,23–24).

Når du holder deg selv for den største dåre og synder, griper Jesus med hele din sjel som din eneste frelse, forlater deg på ham alene og har ham for øye i hver tanke og hvert skritt – da er du den viseste mann på jorden.

Ikke å vite av noe uten Jesus Kristus og ham korsfestet, det er den nye paktens visdom, og det skal være og bli den evige paktens visdom.

Mel.: Nu vel an, vær frisk til mote.

Kommer, hvem vil visdom lære,
kommer hit i hopetall!
Rette, vise folk å være
er hva her man lære skal.
Hver vil ha et navn derfor;
få kun finner visdoms spor,
og just de som visdom finne,
ses av andre an som blinde.

Vise er i sannhet alle
som seg intet bilder inn,
de som selv seg dårer kalle,
viljen død, forstanden blind,
da de ikke Gud har kjent,
men seg ganske fra ham vendt,
som sin dårlighet fortryte
og i angers gråt henflyte.

Vise er de som vil trenge
seg i Jesu vunder inn,

seg ved ham i troen henge
med et fullt hengivent sinn,
verdens visdom kaste bort
og hva verden akter stort,
ense ingen gunst og gave
når de kunne Jesus have.

Vise er de som vil bede
stadig om Guds Ånd å få
og av ham seg lade lede
på den rette vei å gå.
Hvem av Ånden føres ei,
vandrer på den brede vei,
skjønt han vet om nådens rike
mange store ting å sige.

Vise er de som seg speile
i Guds ord ved hvert et trinn,
at de ikke skulle feile
i å skille kraft fra skinn;
hvem kan den bedra så lett
som vil følge Ordet rett?
Ordet sviker ingenlunde,
står når alting går til grunne.

Vise er de som seg skamme
aldri ved vår Jesu spott,
gladere hans kors annamme
enn det beste herreslott;
Kristi kors har herremakt,
lyser med en himmelsk prakt;
hvem til visdom seg vil skynde,
skal ved Kristi kors begynne.

Gud, hvis visdom ei innspennes
i all verdens snevre egn,
la dog klarlig hos meg kjennes
disse visdoms rette tegn,
at jeg ser mitt mørke sinn,
finner vei til Jesus inn,
etter din opplysning higer
og fra Ordet aldri viker.

Verden jeg for intet selger,
kaller deg min beste skatt,
Kristi spott og kors utvelger,
ser til himlen dag og natt!
Fader, hør meg, hør, Guds Sønn,
hør, o Hellig Ånd, min bønn,

at jeg dog må her i livet
vorde visdomsskatten givet!

14. august

> «… da gjør min glede fullkommen, så dere har det samme sinn og den samme kjærlighet, ja, med én sjel har det ene sinn. Gjør ikke noe av ærgjerrighet eller av lyst til tom ære, men akt hverandre i ydmykhet høyere enn dere selv» (Fil 2,2–3).

«Hver den som hater sin bror, er en morder, og dere vet at ingen morder har evig liv værende i seg» (1 Joh 3,15).

Jesus ba så inntrengende til sin Far om enighet (Joh 17). Derfor må det være svært viktig å ha den og holde den ved like, og svært farlig å miste den.

Den som ikke våker og ber, vil ikke beholde den. Det koster ofte mye strid, en alvorlig kamp i Ånden, å felle djevelen og drive ham bort med bønner. For han går alltid ut på å så splid mellom brødrene.

Der det hersker uenighet, er Satan helt sikkert med i spillet. For der det er splid, der er hans rike – der hersker han. Han prøver alltid å skille det Gud forener. Hans grunnsetning er: *divide et impera* – splitt, så skal du herske.

Vær derfor årvåkne, og be uten opphør kjærlighetens Gud, den treenige, om at han vil holde enigheten ved like blant dere, knuse Satan under deres føtter og ikke la kjærligheten, fullkommenhetens bånd, bli revet i stykker.

Når ingen søker sitt eget, men det som gagner andre, når hver og en kjemper mot all forfengelighet, ærgjerrighet og innbilskhet i sitt indre og bare trakter etter å ha Jesus i hjertet, da skal kjærligheten aldri vike bort. Da skal freden aldri bli forstyrret, og Gud skal alltid bo blant dere.

Unn ikke Satan den helvetesgleden å få dere skilt fra hverandre og fra Kristus. For er dere ikke enige med hverandre, så er dere det heller ikke med Kristus.

Den som har mistet kjærligheten og ydmykheten, samdrektigheten og freden, han har mistet Kristus og det evige liv. Splid avler hat, og der det er hat, kan ikke Kristus, det evige liv, bli værende. Der hersker døden og helvete.

Mel.: Guds godhet vil vi prise.

O, skulle jeg vel glemme
de kristnes broderbånd
og døve Herrens stemme
og lyde tvedrakts ånd?
Nei, om enn vold og svik
til bitre sukk meg driver,
jeg ved din hjelp tilgiver,
som du tilgiver meg.

La Jesu Ånd og lære
rett hellige min sjel;
la all min gjerning være
å fremme alles vel!
Jeg da ydmykelig
skal i hans fotspor trede.

Å, det er salig glede,
det er et himmerik!

15. august

«Jeg hater de ondes forsamling og sitter ikke hos de ugudelige. Jeg vasker mine hender i uskyld, og vil ferdes om ditt alter, Herre» (Sal 26,5–6).

«Ja, forgjeves har jeg renset mitt hjerte og vasket mine hender i uskyld» (Sal 73,13).

Her er det ikke tale om den uskylden vi burde ha for Gud, men ikke har. For Gud er intet menneske uskyldig; vi er alle sammen syndere (Rom 3,23; Job 14,4). Bare sammenlignet med de ugudelige, som er uten Gud og uten hans bud i verden, kan den gudfryktige kalles uskyldig – den benådede synderen som holder seg til Guds ord og flykter fra synden, så langt han makter det ved Guds nåde. Og slik mener også salmisten det når han sier: «Jeg vasker mine hender i uskyld; jeg vil ikke ha noen del i verdens ugudelighet.»

Han så at det gikk den ugudelige så godt, og at den rettferdige måtte lide så mye. Da var han nær ved å komme i villrede med sine tanker om Gud, så han spurte: «Ja, forgjeves har jeg renset mitt hjerte og vasket mine hender i uskyld», siden jeg likevel har så mye motgang og plage. «Slik hadde jeg nær talt. Men dermed hadde jeg dømt alle dine barn, alle de gudfryktige som noen gang hadde levd. For de hadde jo alle sammen måttet ha plage og lidelse og se de ugudelige leve lykkelig ved siden av seg.

Men da jeg ga akt på deres endelikt og så hvor brått de ble ødelagt, fant jeg likevel at det var bedre å leve ustraffelig og lide enn å leve lykkelig, men ugudelig, og så gå til grunne.»

Dette er viktige tanker. De fortjener å bli grundig overveid, så en kan styrke seg ved dem.

Verden er falsk. Den spotter alltid gudsfrykten, skryter av sin lykke, ser ned på den rettferdige og forakter ham som en dåre og svermer. Den må ikke få berøve deg den enfoldigheten som fører til Kristus. Bry deg ikke om den! Se du på ham. Hans bifall skal være din del i evighet og gjøre deg evig lykkelig. Verden forgår med sin lykke, men Herren blir evig. Og den som henger ved ham, skal være salig når hele verden hyler og skjærer tenner.

Mel.: Frisk opp, min sjel, og gi deg ei.

Mitt sinn og hjerte jeg til Gud
og i hans hånd har givet;
til godt det onde faller ut,
ja, døden selv til livet;
som Kristi lem
til himlens hjem
jeg en gang skal oppstige;
om jeg enn her
på korset bær,
han meg dog ei skal svige.

Min Fader jo meg elske må,
det kan ei annet være;
og vil han meg med riset slå,
så skjer det til hans ære;
han dermed vil
meg venne til
meg i hans bud å føye;
står jeg kun fast,
hans hånd med hast
meg herlig skal opphøye.

Jeg vil meg glede høyt derved
om du meg solskinn sender;
men gir du meg kors og fortred,
jeg dertil og meg venner;
og vil ditt råd
min livsens tråd
i noen tid fremdrage,
jeg følger deg,
alt som du meg
på veien vil ledsage.

Og når jeg skal på dødens sti
i mørke grav nedstige,
vel an, så skikker jeg meg i
hva du meg vil tilsige:
Du, Herre kjær,
min hyrde er,
som alting så kan vende
at jeg deg skal
i himlens sal
lovsynge uten ende.

16. august

> «Gå til mauren, du late, se dens veier og bli vis. Enda den ikke har noen fyrste, oppsynsmann eller herre, sørger den for mat om sommeren og samler inn føde om høsten» (Ordsp 6,6–8).

Dette er en formaning til flid og virksomhet i de timelige ting, til selv å tjene til sitt brød. Den formaningen er nok svært nødvendig og verdt å ta vare på, for visse dyr gjør alle mennesker til skamme med sin arbeidsomhet. Men bør vi lære av dem i jordiske ting, hvorfor da ikke så mye mer i åndelige?

Se for eksempel på biene. Hele deres levevis er et bilde på en sann troende. Saften som de lager honning og voks av – disse behagelige og nyttige tingene, som de også bygger sine boliger av – henter de fra markens blomster. De senker seg så dypt som mulig ned i blomsterbegrene og suger ut så mye som de kan bære.

For den kristne er Guds ord den yndigste, søteste og rikeste blomsterhage. Der setter han seg snart på den ene, snart på den andre blomsten. Han senker seg så dypt som mulig ned i begeret med Jesu lidelse og kors og henter ut en saft og en kraft som han i sitt indre, ved bønn og øvelse, tilbereder til oppbyggelse og frelse for seg selv og andre.

Så blir hans ord og gjerninger ikke bare vennlige, søte og yndige, men også gagnlige, til velsignelse og rike på velsignelse. Han skaper glede og gagn rundt omkring seg.

Ved å tenke over Guds ord og oppholde seg under Kristi kors blir han fylt med velsignelse og kraft, like rikt som bien vender tungt lastet tilbake fra blomstene. Den som blir fylt slik, blir en velsignelse for landet han bor i, og et lys for dem som er omkring ham.

Bienes hengivenhet for sin dronning er ikke mindre gledelig for den kristnes hjerte. Han kan ikke leve og bestå uten Kristus; han følger ham overalt og dveler bare der han dveler.

Men mest av alt fortjener deres skjulte virksomhet å bli etterlignet. Under arbeidet vil de på ingen måte at noen annen skal se dem sammen med dronningen. De er utrettelige i sitt arbeid og dekker det omhyggelig til; de stenger alle vinduer og åpninger som noen kunne se dem gjennom. Slik vil heller ikke den kristne la sin venstre hånd vite hva den høyre gjør. Det er nok for ham at han som ser i det skjulte, vet om det. Han stiller ikke sine gjerninger ut til skue og gjør ikke det gode for å bli sett av menneskene.

Dessuten spinner ikke bien ut av seg selv, slik edderkoppen gjør. Den søker det Gud har gitt. Slik søker heller ikke den kristne noe i seg selv, men der den rette saften er å finne: i Kristi ord og i samfunnet med hans lidelser.

Mel.: Jeg beder deg, min Herre Gud.

Det piner meg i sjel og sinn,
jeg kan det ikke dølge,
at jeg har ei lagt bedre vinn
på Jesus rett å følge;
ak, gid mitt liv en liten tid
dog lenger måtte vare;
da ville jeg alvorlig flid
til døden aldri spare.

Min Jesus, se hvor syk jeg går
for deg igjen å finne;
se hvor mitt svake hjerte slår
og mine øyne rinne;
tenk, det er deg, min sjelevenn,
jeg ene lengter etter;
men hvordan når til deg jeg hen
med mine ringe krefter?

Jeg intet har i sjel og sinn
foruten disse sukke:
Ak, ville Jesus meg dog inn

i sine vunder lukke!
Se, nå begynner troens glød
meg innentil å varme;
jeg finner ham, min Frelser søt,
i mine troesarme.

Nå, Gud skje lov, den søte tid
er alt igjen opprunnet,
at Jesus Kristus, mild og blid,
jeg til min trøst har funnet;
å, la meg da av hjertens grunn
deg så i troen favne
at jeg deg til min siste stund
skal aldri mere savne!

17. august

«Dere tenkte ondt mot meg, men Gud tenkte det til det gode, for å gjøre dette som vi ser i dag, og berge livet for mange mennesker» (1 Mos 50,20).

«Fullkomment er hans verk, for rettferd er alle hans veier. En trofast Gud, uten svik, rettferdig og rettvis er han» (5 Mos 32,4).

«Det er for tuktens skyld dere tåler lidelser. Gud handler med dere som med sønner. For hvem er vel den sønn som hans far ikke tukter?» (Hebr 12,7).

Vi glemmer så lett at Gud er Far. Han mener det godt og farslig med alt han lar komme over oss, og han kan ikke mene det ondt. Hvordan skulle han som er evig god, gjøre oss noe ondt eller tillate noe som skader oss – så sant vi elsker ham?

Mennesker kan mene det aldri så ondt med oss, slik Josefs brødre gjorde da de solgte ham til Egypt. Men når Gud tillater noe slikt, mener han det likevel aller best. Alt mens broren blir solgt, ser Gud allerede brødrene komme for å kjøpe korn hos ham, og ser at Josef med sitt forråd redder dem og deres far fra å dø av sult. I det øyeblikket Josef blir kastet i brønnen, ser Gud at den brønnen er veien til tronen.

Noe lignende skal enhver som stoler på Gud, få erfare. Til slutt skal han kunne si til alle sine forfølgere: «Dere tenkte ondt mot meg, men Gud tenkte det til det gode for meg.» Gud bruker menneskenes ondskap som et ris til å tukte sine barn og gjøre dem gode.

Murr derfor ikke, mist ikke motet, og bli ikke tvilrådige om Gud når han tillater ting som ingen menneskelig fornuft kan begripe!

Tenk alltid som Josef, som Moses: «Fullkomment er hans verk, rettferd er alle hans veier.» Gud er trofast. Han er Far og oppdrar oss som sine barn, og barn trenger tukt.

Var vi ikke onde, ville ikke Gud la noe ondt komme over oss. Men på denne måten vil han rette på det onde inne i oss ved det onde utenfor oss. Og ved lidelser – som i hans hus alltid er gode og velgjørende for oss – vil han fri oss fra lidelser.

Mel.: Jeg roper, Herre Jesus Krist.

Bruk du, o Gud, din faderrett
og vise tuktemåte;
det ville gå oss altfor slett
om kjødet skulle råde;
grip hjertet an, og gi oss ei
i verden noen hvile,
før vi ile
til deg ad troens vei
for trengslens jammerpile.

Ja, før oss ved din egen hånd,
som du det best kan finne,
og la din gode Hellig Ånd
oss alle tider minne
at hvordan du oss føre vil,
så er din vei og måte,
oss å råde,
hvor hardt det enn går til,
dog idel nåde, nåde.

18. august

> «Om jeg taler med menneskers og englers tunger, men ikke har kjærlighet, da er jeg en lydende malm eller en klingende bjelle» (1 Kor 13,1).

Apostelen taler så mye om troen og gjør den til den eneste betingelse for saligheten. Men i dette kapitlet, som i alle sine brev, viser han tydelig nok hva slags tro han mener. Han viser at tro og kjærlighet hos ham er ett og det samme, at en tro uten kjærlighet er et skall uten kjerne, og at all tale om tro som ikke er forent med kjærlighet, er en klingende bjelle, et lik uten sjel.

Gid de som taler så ubetinget om troen og så gjerne påberoper seg Paulus, ikke ville overse og glemme dette: Den samme apostelen knytter her troen så fast til kjærligheten og gjør troen så avhengig av den at en tro uten kjærlighet ikke duger til noe og blir til skamme for Gud!

Når en har hørt et slikt skriftord, er en straks ferdig til å slå seg til ro med det og tenke: «Det kan jeg finne meg i. Trenger jeg ikke gjøre annet enn å tro, så blir jeg snart ferdig med det.»

En glemmer å se etter og å spørre: Hvilken tro er det apostelen mener? Den sanne tro må jo være noe stort, siden den virker så store ting. Den kan ikke være alles sak, siden den vanlige troen virker så lite.

Kort sagt: Om alle de innbilte troens helter ville tenke riktig over dette kapitlet, skulle de nok snart lide skipbrudd på sin tro eller oppdage at troen deres sitter fast på en sandbanke, og at de egentlig slett ikke har noen tro, fordi de ikke har kjærlighet.

Ak, hvor mange selvbedrag er det ikke i menneskets helligste og viktigste anliggende! Hvor må vi ikke våke, be og prøve oss for Guds åsyn, så egenkjærligheten ikke skal bedra oss og erklære oss salige uten at kjærligheten – det sanne

og sikre kjennetegnet på Guds salige barn – finnes hos oss! Alt er jo tomt, ja, alt godt er forfengelig når det ikke blir helliget ved kjærlighet.

Kom, kjærlighet, kom og fyll oss helt og fullt!

Mel.: Fryd deg, du Kristi brud.

Vit, om du kunne enn
som høyt opplyste menn,
ja som en engel tale –
er kjærlighet i dvale,
da er din tro ei annet
enn boblene på vannet.

Som bjellens sterke klang
og liflig klokkesang
beveger dem som høre,
har selv dog intet øre,
så lite den tale gagner
som kjærligheten savner.

Og hadde du forstand
så dyp som havets vann,
ja tro som kunne felle
og flytte store fjelle,
det dog for intet skattes
hvor kjærligheten fattes.

O Jesus, la meg så
din kjærlighet forstå
at hva jeg foretager,
av kjærligheten smager,
at alt mitt liv må være
din kjærlighet til ære!

19. august

«Da de ikke kjente Guds rettferdighet, men søkte å grunnlegge sin egen rettferdighet, ga de seg ikke inn under Guds rettferdighet» (Rom 10,3).

«Og alle menighetene skal kjenne at jeg er den som gransker nyrer og hjerter» (Åp 2,23).

«Jeg er din tjener. Lær meg, så jeg kan kjenne dine vitnesbyrd!» (Sal 119,125).

Hvorfor kjenner ikke menneskene den rettferdighet som Gud ved Kristus vil skape i oss? Fordi de ikke kjenner og ikke vil kjenne sin egen urettferdighet og syndighet. En lyver seg selv rettferdig og dydig og tror derfor ikke at en trenger å bli rettferdiggjort ved Kristus.

Det faller tungt for menneskene å tro at de alle sammen i aller høyeste grad mangler den ære de skulle ha for Gud, og at de ikke har det aller minste å rose seg av for Gud.

Gud gransker nyrer og hjerter. Han ser dypere enn noe menneskeøye; han ser de skjulte drivfjærene bak handlingene, og de er som regel mer eller mindre urene og altså urettferdige.

Derfor er menneskenes mest høyt priste rettferdighet en stygg urettferdighet i Guds øyne, et tilsølt klesplagg. Og det desto mer fordi skiltet utenfor er så vakkert og verten der inne så dårlig, og fordi varen er så pent stelt til utenpå og så fordervet innvendig.

Den som kjenner seg selv godt ved hjelp av Guds lys, fordi han ber med David: «Lær meg, så jeg kan kjenne dine vitnesbyrd» – det du vitner om min og din rettferdighet – han stoler ikke på sin egen rettferdighet. Han ber om å bli rettferdiggjort ved Kristus, om at hans synder må bli tilgitt ham, og at hans sjel må bli leget og renset fra all urenhet på kjød og ånd.

Mel.: Til deg alene, Herre Krist.

Gud har meg seg til ære skapt,
men ak, hva er jeg bleven?
Ve meg, Guds bilde er tapt,
jeg bort fra ham er dreven,
jeg fra min skaper vendt meg har,
her står jeg naken, blott og bar;
o Gud, mitt hjerte frykter deg;
du kaller meg,
men ei jeg tør adlyde deg.

Så er ei heller noen mann
blant Adams barn å finne
som i min nød meg hjelpe kan;
de alle går i blinde;
oss fattes Guds rettferdighet,
og ingen den å finne vet;
Guds velbehag ei hvile kan
på noen mann
udi den nakne syndestand.

Dog en jeg ser blant Adams kjønn
Guds bilde å bære,
ja deg, Guds og Marias Sønn,
som vil min bror være;
du har påtatt deg min sak,
du skjenker meg Guds velbehag,
som her på jorden fulgte deg;
så mildelig
du tålte korsets død for meg.

Til meg du kjøpte med ditt blod
en plass på ærens sete;
her ligger ved ditt korses fot
mitt skitne arveklede.

Du gir meg den kledning på
hvori jeg kan for Gud bestå,
din blodige rettferdighet;
alt hva du led,
skal vorde meg til salighet.

20. august

«Hør min bønn, Herre! Vend øret til mitt rop, og ti ikke til min gråt! For jeg er en gjest hos deg, en fremmed som alle mine fedre. Ta ditt blikk fra meg, så jeg kan få gleden tilbake før jeg går bort og ikke er mer» (Sal 39,13–14).

«For vi har ikke her en by som forblir, men søker den som kommer» (Hebr 13,14; jf. 1 Krøn 29,15).

De kjente alle sammen at de ikke var hjemme her. De så på seg selv som fremmede og gjester, som bare ble tatt imot og tålt en tid på fremmed grunn, og de kunne ikke la være å lengte etter fedrelandet. Den som elsker sitt fedreland, trives aldri så godt som på hjemlig grunn, hvor godt det enn går ham. Det kan han ikke glemme.

Salig er den som føler seg som en utlending her på jorden. Salig er den som aldri trives helt her, unntatt så langt han allerede lever i himmelen.

Om aldri så mange gleder smiler til en himmelens arving her nede, tenker han: «Hisset er det likevel helt annerledes. Her er jo alt ingenting. Var jeg bare hjemme!» Her er egentlig alt sammen ikke annet enn tukt og prøvelse. Bare med tanke på det vil han gjerne være her en stund til – for ingen som ikke er prøvet, intet barn som har vært uten tukt, blir tatt imot og sluppet inn hisset.

Men likevel trenger sukket seg fram hos ham: «Ta ditt blikk fra meg» – hold litt inne med refselsen – «så jeg kan få gleden tilbake før jeg går bort herfra.» Han sukker etter et og annet glimt av nåde og lengter etter at solen av og til skal bryte gjennom skyene, så han i det minste kan få se litt av den lyse himmelen, av sitt hjem.

Slik henger hjertet ved hjemmet når det er sikkert på sin barnerett og sin arverett.

Mel.: O hjertens ve.

Drag, Jesus, meg
opp etter deg;
så følger jeg med lengsel,
siden du, o Jesus, gikk
ut av verdens trengsel.

Drag, Jesus, meg
opp etter deg
fra verdens maurtue,
at jeg ikke mere skal
all dens jammer skue.

Drag, Jesus, meg
opp etter deg
til himlens frydebolig;

verden er for dine barn
villsom og urolig.

Drag, Jesus, meg
opp etter deg
til himlen opp å fare,
der å stå med frydesang
i de frelstes skare.

21. august

> «Å forstå dette er for underlig for meg, det er for høyt, jeg makter det ikke» (Sal 139,6).

«Når jeg har talt til dere om de jordiske ting, og dere ikke tror, hvordan kan dere da tro dersom jeg taler til dere om de himmelske?» (Joh 3,12).

David kunne ikke begripe at Gud er allestedsnærværende og allvitende. Likevel stilte han seg det levende for øye og levde i gleden over den hemmeligheten han ikke forsto. Og det gjorde han rett i.

Nikodemus ville ha gjenfødelsen forklart på en mer fattelig måte og begripe den før han grep den. Men det tok Frelseren ille opp og bebreidet ham at han ikke trodde det på hans vitnesbyrd alene, enda han likevel aldri ville kunne begripe det.

Esra brøt hodet med å utgrunne hvor det onde kommer fra, og med Guds underlige veier og førelse, til han hadde svunget seg altfor høyt. Da hjalp Uriel ham ned igjen ved å legge fram for ham tre oppgaver: «Vei meg ilden, mål meg vinden, hent meg dagen i går tilbake.»

Da Esra svarte: «Hvem under himmelen kan det?», sa Uriel: «Når du ikke forstår det som vokser opp med deg og er deg så nær, hvordan kan du da tenke deg å forstå det som ligger høyt? Hvordan kan du tenke deg å begripe Den Høyestes vei?» (Se Fjerde Esrabok, 4. kapittel.) (*Fjerde Esrabok er en apokryf bok som bare finnes på latin.*)

La dette være en advarsel for deg, så du ikke krever å begripe det som er for høyt eller dypt for deg. Søk heller å begripe det Gud har lagt deg så nær. For han vil selv ved sin Ånds lys forklare alle frelsende sannheter i ditt hjerte og gjøre deg salig i gleden over dem.

Grubl ikke over uransakelige hemmeligheter – over utvelgelsen, forutbestemmelsen, at alle ting skal gjenopprettes, og lignende. Bruk heller all flid, alle dine evner og hvert øyeblikk av din tid på å tenke, tale og handle som en utvalgt, forutbestemt og gjenløst kristen. Grubl ikke over hvor det onde kommer fra. Driv heller det onde ut av ditt hjerte, og stopp kilden til det hos deg ved det inderlige samfunnet med det gode, som du ved Kristus er blitt innlemmet i.

Grubl ikke over at helvetes straffer er evige. Bli god og salig ved din Forbarmers nåde, så du kan bli verdig til og viss på den salige evigheten og flykte fra den kommende vrede. For de øyeblikkene du har fått til det, er korte, og du har ikke ett eneste av dem til overs til andre ting. Vil du bli frelst, så kast ikke bort en eneste time! Skynd deg og frels din sjel!

Mel.: Jeg roper, Herre Jesus Krist.

La verden i sin klokskap le,
i visdom seg fordype;
Guds dårlighet er viser;
til korset vil jeg krype;
der finnes redning fra all nød
og trøstens kilder rene;
Jesus ene
tilintetgjør min død,
hva verden enn vil mene.

Min Jesus, troens mål og med!
Du skal min Herre hede;
så vil jeg deg i evighet,
min Frelsermann, tilbede.
Fra deg skal intet skille meg,
ei liv, ei helveds makter;
deg jeg akter
å leve, dø i deg
og så til himlen trakter.

22. august

«Hvorfor skal jeg gå i sørgeklær mens fienden undertrykker meg?» (Sal 42,10; 43,2).

«Derfor jubler dere av glede, selv om dere nå en liten stund, nødvendigvis har sorg i mange slags prøvelser» (1 Pet 1,6; jf. Hebr 12,11 og 2 Kor 7,10).

«Om kvelden kommer gråt som gjest, om morgenen er det frydesang» (Sal 30,6).

De første erfaringene av nåde gjør hjertet så salig at en tror seg flyttet inn i himmelen og holder det for umulig at en noen gang kan bli tungsindig igjen. Hjertet kjenner bare glede i Jesus og over Jesus og regner alt annet for ingenting. Alle lidelser synes søte og behagelige for det, og det gleder seg over å bære dem for Jesu skyld.

Men så blir det annerledes igjen, og det vil ikke hjertet finne seg i.

Det stakkars hjertet er ennå ikke mottakelig for den fullkomne, uavbrutte gleden. Det ligger ennå mangt og mye skjult i det som først må drives ut ved lidelser. I gleden er det ennå mye urenhet, som bare smelter bort i trengslenes hete, lik slagget fra gullet.

Men overgir sjelen seg som et barn til smelteren, så føder hver lidelse bare en ny og større glede for den.

I gleden kjenner en ikke seg selv og holder seg allerede for helt hellig og god. Men lidelser og anfektelser avslører den onde bunnen og gir oss innsyn i vårt indre. Der ser vi ting som vi aldri hadde funnet hos oss om ikke Herren hadde lyst opp vårt hjerte med korsets lykt.

Intet lys er renere og klarere enn korsets lys, trengslenes hete. Ved det ser en det en ikke ser ved høylys dag. I anfektelsene synes det som om alle lys var

slukket, som om det nå var blitt mørkt. Og likevel ser en mer i dette mørket enn ved gledens lys.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

Forsmekter enn mitt liv, min sjel,
du, Herre, blir dog min del;
jeg har alene udi deg
alt hva som kan fornøye meg;
jeg deg alene hører til
og derfor ei forsake vil.

Slik trofasthet er ei på jord
som den jeg finner i ditt ord;
jeg vet du ei forlate kan
ditt barn som holder ved din hånd;
du er den hyrde trygg og tro
hos hvilken jeg skal evig bo.

Så vil jeg ingen tid unnslå
meg for ditt kors å ta på;
gjør meg, min Gud, derved bered;
det tjener meg til salighet;
hjelp meg mitt løp å ende vel;
jeg deg befaler liv og sjel.

Hjelp meg å tvinge kjøtt og blod;
la ondskap ei hos meg få rot;
opphold min sjel i troen sann
til deg, o verdens Frelsermann;
belønn meg, Herre, nådelig,
omsider ta meg selv til deg!

23. august

«Om noen vil komme etter meg, da må han fornekte seg selv» (Luk 9,23).

«Den som ikke bærer sitt kors og følger etter meg, kan ikke være min disippel. … Slik kan ingen av dere være min disippel uten at han oppgir alt han eier» (Luk 14,27.33).

«Bli derfor Guds etterfølgere som hans elskede barn» (Ef 5,1).

«… så dere ikke blir sløve, men følger etter dem som ved tro og tålmod arver løftene» (Hebr 6,12).

Kristus har ved sin fortjeneste forløst oss *fra* synden, men ikke fra å følge ham – tvert imot, til å følge ham.

Den som tror at han ved Kristi fortjeneste og rettferdiggjørelse ikke bare er løst og satt fri fra syndens straff og forbannelse, men også fra dens makt, vold og herredømme, han har den rette troen på forløsningen. Han tror at han ikke lenger må tjene synden som en lenket trell, men at han ved Kristus har fått og hver dag kan få nåde, kraft og liv, lyst og frimodighet. Så henger han nå fritt ved Frelseren, følger ham og blir ham lik.

De andre blir sittende i fengselet, i syndens, kjødets og verdens lenker, og roper: «Vi er forløst!» Hvem vil tro slike dårer når de forsikrer at de er forløst, så lenge de ennå bærer sine lenker og sitter i fengsel?

Kristus har uttrykkelig satt som vilkår for å være hans disippel at en følger hans hellige liv, fornekter seg selv og er tålmodig. Den som river seg løs fra det, sier fra seg Kristus, hans Ånd og hans evangelium. For evangeliet er en Guds kraft til å frelse hele mennesket.

Mange skryter av læren om rettferdiggjørelsen og ler av det å følge Kristus, eller hever seg over det som over noe som hører loven til. Det er som om Kristus var død for syndene for at de skulle leve lovløse for synden og verden, og ikke for ham som døde for dem.

Etter Paulus skal du ikke arve løftet ved en tro som gjør Kristus til syndens tjener, men ved tro og tålmod. Det vil si: ved en tro som virker tålmod og gir deg kraft til å bære ditt kors, fornekte deg selv og bli Kristus lik, en Guds etterfølger.

Mel.: Jeg vil din pris utsynge.

Hvis det var tro med munnen
å si kun: Jeg tror,
når hjertet ei i grunnen
er renset ved Guds ord,
da var det fromme nok
og troende i tiden,
da var den ei så liten,
den rette troens flokk.

Nei, det er, skal du vite,
det sanne tegn på tro:
mot verdens lyst å stride,
ei unne kjødet ro,
sin Jesus ha kjær,
ham ei å kunne miste –
før skulle hjertet briste;
det tegn på troen er.

O Jesus, hjertemilde
og yndigste Guds Lam,
å tenk dog hvor det ville
meg være for en skam
om jeg, som er for deg
med kamp og møye vunnet,
så troløs ble funnet
at jeg ble tapt for deg!

Nei, nei, min lyst og ære,
du er meg altfor søt;
din vil jeg evig være,
det gjelde liv og død.
La komme hva det vil,

jeg vil imot det stride
og intet annet vite
enn høre Jesus til!

24. august

«Du lite troende! Hvorfor tvilte du?» (Matt 14,31).

«Men på Guds løfte tvilte han ikke i vantro» (Rom 4,20).

Den som tviler med vilje, har ingen tro og tillit. Eller han har et falskt og svikefullt hjerte som ikke er oppriktig for Gud. Han vil ikke erkjenne, ikke angre og ikke bekjenne sin synd eller sin utroskap mot sin Frelser, for da måtte han legge den av.

Men den som riktignok er skrøpelig, og likevel ærlig bekjenner og angrer sin synd for Gud og ber om nåde og miskunn for Jesu, sin forsoners, skyld, han bør aldri tvile på Guds miskunnhet og trofasthet. Ellers fornekter han at Gud er sannferdig, vanærer hans ord og motsier de klare ordene og løftene der Gud lover og forsikrer oss alt vi ber om med oppriktig hjerte og tillitsfull tro i Jesu navn.

Likevel finnes det også skrøpelige, anfektede sjeler som tviler til tross for all ærlighet i hjertet, eller som i alle fall plages av tvil som kommer uten at de vil det, og som de hater. Slik tvil kommer fra helvete. Men klarer de ikke å holde den borte, enda de flittig ber og våker, og gir de den likevel ikke medhold med vilje, men straks forkaster og fordømmer den, da skader den dem så lite at den tvert imot øver deres tro enda mer.

Likevel må en alltid prøve og ransake seg selv: Ligger ikke grunnen til tvilen i ens eget hjerte, og stiger den ikke opp av en urenhet i hjertet?

Be alvorlig, be vedholdende om å få lys til å se om det skjuler seg noe i ditt hjerte. Vær bare ærlig, så trenger du ikke tvile på at Herren vil bønnhøre deg. *For det har han sagt.*

Mel.: Mitt håp og trøst og all tillit.

Til nådegavers herlighet
anfektelser bevare!
De bøyer oss for Herren ned;
vår svakhet vi erfare.
Hva vår kraft er,
vi nøye ser
når i anfektnings hete
vi intet vet
til vår fred,
men må om bistand bede.

Da virker ene bønnens Ånd
usigelige sukke,
og troen, den får overhånd,
og fristeren må bukke;
o sjel, som tror!
Din fryd er stor;

la mørkets fyrste beve;
du seier nøt;
i Kristi død
må Satan se deg leve.

25. august

«Hvor vakker du er, min elskede, hvor vakker du er!» (Høys 1,16).

«Hvor stor din godhet er, som du har gjemt til dem som frykter deg» (Sal 31,20).

«Jeg har elsket dere, sier Herren» (Mal 1,2).

Når Gud krever at vi skal elske ham av hele vårt hjerte, av hele vår sjel og av all vår evne og kraft, så krever han ikke for mye. Han fortjener det, og vi skylder ham å elske ham over alt annet. Han alene er verdig til å bli elsket av oss. For det er ingenting på oss eller i oss, ingenting utenfor, over eller under oss – det er ingenting i alle verdener og alle himler – som ikke hans kjærlighet og godhet ufortjent har skapt for oss, gitt oss eller lovet oss.

Og om ikke alt dette skulle kunne bevege oss til å elske ham, så måtte jo dette alene være nok til å stille ham fram for oss som den mest elskverdige av alle: at han har sendt og gitt oss Jesus, han som sletter ut våre synder og er kilden til det evige liv.

Det er denne nåden og velgjerningen som først gir alle Guds andre kjærlighetsgjerninger deres sanne verdi. For hva var alt annet, himmel og jord, for oss om det ikke fantes noen Jesus som forsonte oss med Gud, rettferdiggjorde, renset og helliget oss?

Da kunne vi verken nyte Gud eller noe guddommelig. Vi kunne ikke nyte noe og ikke glede oss over noen glede om ikke Jesus hadde gjort oss skikket og mottakelige for det. Vi var og ble døde i synder. Hvordan skulle de døde kunne elske, og hvordan glede seg? Men nå er Jesus vårt liv, og da er han også vår glede og vår kjærlighet, og vi setter ingenting over ham.

«Ja, min elskede», sier sjelen, «du er vakker, du er yndig. Det finnes ingenting vakrere og ingenting yndigere enn du. For først ved deg blir alt vakkert vakkert og alt yndig yndig.»

Men denne miskunnheten og kjærligheten, denne salige kunnskapen, er skjult. Hans elskverdighet og skjønnhet kjenner bare de hjertene som frykter ham. Det vil si: som frykter for hans ord, som er engstelige for å krenke ham, som er bekymret for at de skulle elske noe utenfor ham, og som har gitt ham hele sitt hjerte fordi han har tilgitt dem alle deres synder og tatt bolig i deres hjerter.

De kan ikke glede seg nok over å elske ham; de kan ikke elske seg mette på ham. Jo mer de elsker ham, desto vakrere og yndigere synes han dem. De finner himmelen, den høyeste salighet, i å elske ham.

Mel.: Ei livets kummer, jordens møye.

Den sjel som Gud i sannhet kjenner,
som fant sin fred i livsens ord,
som ganske seg fra verden vender
og med sitt sinn i himlen bor,

sin Gud med hjertensfryd der skuer
og ser ham i hans gjerning all,
og intet annet så den huer
av alle skapningenes tall.

For hva for verden herlig skinner,
som blus og røk det snart forgår;
det er en lyst som hurtig svinner,
en skatt som ingen med seg får,
en trøst som dog er falsk i grunnen,
et liv som helt er uten fred;
men den som er med Gud forbunden,
har nok for tid og evighet.

For han som sjelens skatt vil være,
han selv er idel kjærlighet;
all verden bringer ham sin ære,
skal gjøre det i evighet.
Han av sin kjærlighet oss skapte;
hans kjærlighet et middel fant
å bringe oss, som var fortapte,
tilbake til den fred som svant.

26. august

> «Ta på dere Guds fulle rustning, så dere kan holde stand mot djevelens listige angrep. For vi har ikke kamp mot kjøtt og blod, men mot maktene, mot myndighetene, mot verdens herskere i dette mørket, mot ondskapens åndehær i himmelrommet» (Ef 6,11–12).

Var Satan og hans innflytelse og angrep på oss bare noe en syk fantasi hadde funnet på, da ville ikke Paulus – og Den Hellige Ånd gjennom ham – advare oss så omhyggelig mot ham. Da ville han ikke rekke oss en slik våpenrustning mot ham og ikke oppfordre oss så ettertrykkelig til å stå imot ham og kjempe mot ham.

Jo, mine kjære, denne fienden finnes visselig. Han er fryktelig, listig og sterk. Hans renker og angrep er grundig og kunstferdig uttenkt og lagt an i det skjulte. Det er bare altfor sant.

Men en merker ingenting til det før en har grepet Kristus og ikledd seg ham. For så lenge vi henger ved verden og tjener kjøtt og blod, har han slett ingenting mot oss. Tvert imot: Da lever vi i hans gunst, under hans vern og beskyttelse.

Men forsak verden og kjødet, så har du alle djevler mot deg. Med åndelig ondskap og svik setter de opp garn for deg og skyter glødende piler mot deg.

Er du ikke ikledd Guds rustning, som Paulus beskriver i de følgende versene i sjette kapittel av Efeserbrevet, og kjemper du ikke tappert mot disse mørkets åndelige fyrster og veldige herskere, da kommer du ikke til å holde slagmarken. Du blir trett, du ligger under, du mister motet og overgir deg til verden og Satan. Du blir overvunnet og tatt til fange. De gamle lystene våkner i deg; du gir etter for dem og lar deg rive med av dem.

Derfor gjelder det her: «Våk og be for at dere ikke må komme i fristelse!»
Mel.: Store profet med den himmelske lære.

Jesus, gi seier i alle tilfelle;
skjenk meg din rustning, og rekk meg ditt sverd;
lær meg å stride, så titt det skal gjelde,
trøstig mot Satans den mektige hær;
midt udi helvedes grusomste mørke
vis meg, o Jesus, ditt lys og din styrke.

Jesus, gi seier, og la meg ei synke;
løgnerens krefter titt skjulte fremstå
og seg med sannhetens farge oppsminke;
hjelp meg at aldri meg svike de må;
lær meg i Ordet meg flittig å øve,
inderlig bede og åndene prøve.

Jesus, gi seier når alting forsvinner
og jeg kun syndens forgift i meg ser,
når ingen styrke til bønnen jeg finner,
hjertet mistrøstig og bange seg ter;
la da, o Jesus, din Ånd seg forbinde
med mine sukk, så jeg seier må vinne.

Jesus, gi seier, og la meg omsider,
prøvet i kampen, klenodiet få;
så skal med lovsang til evige tider
salig jeg hist i din helligdom stå;
å, hvor ditt navn da med pris og med ære
av dine frelste velsignet skal være!

27. august

«Sannelig, sannelig sier jeg dere: Alt det dere ber Faderen om, skal han gi dere i mitt navn. Hittil har dere ikke bedt om noe i mitt navn. Be, og dere skal få, for at deres glede kan være fullkommen» (Joh 16,23–24).

«De som kjenner ditt navn, stoler på deg» (Sal 9,11).

«For ditt navns skyld, Herre, forlat meg min misgjerning!» (Sal 25,11).

Vår hjelp og vår frelse er altså helt og fullt i Herrens navn, som David sier (Sal 124,8). Dette er også forutsagt ved Sefanja: «Da (i den nye pakt) vil jeg gi folkene nye, rene lepper, så de påkaller Herrens (Kristi) navn» (Sef 3,9). Og: «Det skal skje: Hver den som påkaller Herrens navn, skal bli frelst» – frelst og salig (Joel 3,5).

Salig er altså den som kjenner Jesu navn. Det betyr ikke bare de to stavelsene Je-sus, men kraften og frelsen i denne personen, i dette vesenet som er Gud fullkommen lik. Det er han som hele guddommens fylde bor i, og som har fått Ånden uten mål. Det er han som er vår med alt han er og har, fordi han døde og ga seg selv for oss.

Derfor er hans navn og alt det rommer, all hans fortjeneste og verdighet, all hans kraft og alt Guds velbehag som hviler på ham – alt sammen vårt. Vi kan påberope oss det for Gud, holde Gud fast på det og komme fram for Gud innhyllet i ham og hans navn, ikledd ham og hans navn.

Den som trer fram for Gud på den måten, må bli tatt imot, bønnhørt og benådet. Han skal og må få alt han på denne måten ber Gud om. Den som står slik for Gud, står fast og urokkelig.

Men den som uten rett påberoper seg Jesu navn, som de djevelutdriverne det fortelles om i Apg 19,13 flg., blir verken aktet av Gud eller djevelen. Da vil det lyde: «Jesus kjenner jeg, men dere, hvem er dere?» Du hører ikke Jesus til, og han hører ikke deg til.

En må derfor virkelig ha ikledd seg Jesus og ha hans navn skrevet i sitt hjerte. Da kan en be i Jesu navn og vente å bli bønnhørt. Men den som har Jesus på tungen og verden og djevelen i hjertet, han påberoper seg forgjeves Guds Sønns navn for Gud.

Mel.: Nu rinner solen opp av østerlide.

Med bønn jeg, støv og muld,
for Gud fremtreder;
jeg ber ei om gull
og verdens gleder;
men jeg har større ting min Gud å sige,
ei mindre enn som så:
Jeg ber om å få
alt himmerike.

Jeg kommer her til deg,
min kjære Fader!
For Jesus sender meg
og hilse lader
at du for hans skyld meg vil nådig høre;
jeg kommer i hans navn;
det vil udi din favn
som barn meg føre.

Jeg kysser på din hånd,
om nåde beder,
at du ved sannhets Ånd
rett vei meg leder,
mitt hjertes mulm og mørke mer oppklarer
og sender lyset inn,
som alle mine trinn
fra fall bevarer.

Mitt hjerte vides ut
av takk og bønner;
du selv, o kjære Gud,
dem ser og skjønner;

jeg legger meg inn til
ditt hjerte milde;
der er jeg glad og still;
gjør med meg hva du vil,
all nådens kilde!

Når du et reisebud
til meg vil sende,
når lyset slukkes ut,
mitt liv har ende,
da la din Ånd den søte trøst meg give
at jeg i himmerik,
som Jesus kjøpte meg,
skal evig blive!

Da kan med ro og fred
jeg gå til hvile,
i dødens kalde sved
forklaret smile;
da kan med fryd jeg mine hender folde
og gå med vunnen sak
en evig sabbatsdag
å helligholde.

28. august

«Lovet være du, Herre, vår Far Israels Gud, fra evighet og til evighet! Herre, din er storheten og makten og æren og herligheten og høyheten, ja, alt i himmelen og på jorden! Herre, ditt er riket, og du er opphøyet over alt og har alt i din makt. Rikdom og ære kommer fra deg. Du råder over alle ting, og i din hånd er styrke og makt …» (1 Krøn 29,10–12).

Slik ba kong David da folket brakte ham gaver til tempelbyggingen, mange tusen talenter gull og sølv, edelstener osv. De ga det med glede og frivillig, av et oppriktig hjerte. Da gledet den gudfryktige kongen seg og lovet og priste Gud, Israels konge. Av dette ser en hvor fylt hans hjerte var av å kjenne Guds, Messias', storhet og herlighet.

Han bekjenner at alt i alle himler og verdener hører Gud til. Han er den øverste over all øvrighet, over alle fyrster og mektige, over høy og lav, og alt er i hans hånd og blir holdt, ledet og styrt av ham.

Vår Herre er konge i tre riker som omfatter alt som var, alt som er, og alt som skal bli. Han er konge over himmelen og jorden, det såkalte naturens rike. Han er konge over nådens rike. Og han er konge over den evige herlighets rike, som det ikke skal være noen ende på, fra evighet til evighet.

Ja, Kristus hersker over alle ting, slik han selv sa: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord» (Matt 28,18).

Hvor gleder de seg ikke i hjertet, de som kjenner ham, har ham og eier ham som sin Herre, sitt hode, sin hyrde, sin bror og venn! Hva de enn ser eller tenker på – på himmelen, i himmelen eller på jorden – kan de tenke og si om alt

sammen: «Det hører min Herre og bror til.» «Jorden hører Herren til – og alt det som fyller den» (Sal 24,1). «Himmelen er min trone, og jorden er en skammel for mine føtter» (Jes 66,1).

Hvor hever seg ikke hjertet hos den som er denne Herres og Konges får, tjener og barn! Hva skulle jeg frykte når jeg vet at alt er i hånden til ham som har elsket meg og gitt seg selv for meg? Han er vår; er da ikke også alt som hører ham til, vårt, til vår frelse? Derfor sier Paulus: «Alt hører dere til.»

Når han bare bor i oss og har opprettet sitt nåderike i våre hjerter, da er alle hans riker og alle ting våre. Legg derfor vinn på å ha ham boende i deg!

Mel.: O kjære sjel, fall ydmyk ned.

Kom, store livets Fyrste, kom!
Vi være vil din eiendom;
se, våre knær vi bøye;
tilbedt og velsignet vær
av alle jordens slekter her
og hisset i det høye!

29. august

> «Vis din miskunnhet i underfulle gjerninger! Dem som tar sin tilflukt til deg, frelser du med din høyre hånd fra motstanderne deres» (Sal 17,7).

«Herren tar liv og gir liv, han fører ned i dødsriket og fører opp derfra» (1 Sam 2,6).

«Han slår, og hans hender leger» (Job 5,18; Hos 6,1–2).

«Han er underfull i råd, stor i visdom» (Jes 28,29).

Ingen menneskelig fornuft kan finne seg til rette i Guds førelse, i de veiene han leder sine hellige og utvalgte på. For det meste synes de underlige, ubegripelige, urimelige og bakvendte, og helt i strid med målet. Men likevel ender de helt salig, herlig og i triumf.

Se bare på Golgata! Den som skal gjøre alle levende, dreper han. Han som skal bringe alle frelse, velsignelse og barnerett, lar han bli fordømt, forbannet og forstøtt. Han lar hyrden bli revet i stykker av ulvene for å samle sauene. Ved hans død lar han mørke komme over hele jorden, for at det skal gå opp et lys for alle menneskers øyne.

På denne måten fører han alle sine kjære. Golgata er forbildet, og alle de andre bildene blir formet etter det.

Legg merke til det, og se flittig dit, på den veien som Guds Sønn, Farens elskede, vandrer. For denne veien må også du gå, innvortes og utvortes, så sant du lar deg føre av Herren og ikke fører deg selv.

Ditt hjerte vil ofte kjenne seg helt knust, såret, mørkt og forlatt, ja dødt, så du tror at det er ute med deg, og at du allerede ligger i helvete. Men viker ditt hjerte likevel ennå ikke fra Herren, forlater det seg ennå på ham og strekker armene ut etter ham, så vil han igjen gi deg liv, lyse opp og glede deg og liksom sette deg inn i himmelen. Han legger igjen en ny sang i din munn.

Vær likevel ikke stolt og ikke trygg. Solen går ned igjen; himmelen blir overskyet igjen, men den blir også klar igjen. Bli ikke forferdet over denne vekslingen. Det går nå en gang ikke annerledes til her nede.

Bli du bare hengende ved ham i troen. Gjennom alt, gjennom lys og mørke, gjennom liv og død, gjennom himmel og helvete, fører han deg da sikkert til målet.

Mel.: Se solens skjønne lys og prakt.

Den vei du gikk i kors og trang,
i bønn og strid og møye,
min Jesus, livets snevre gang,
la meg den kjenne nøye;
om også kjøtt og blod
vil sette seg imot,
jeg dog frimodig iler frem
og strever kun til himlen hjem.

O, la meg, som din nådes kar,
av nåde overflyde!
Den arme verden intet har
som sjelen rett kan fryde.
Mitt liv, mitt himmerik,
å, drag meg etter deg,
at jeg deg trolig følge må
og ei i verden stille stå!

Ditt lys bestråle korsets dal
og alltid for meg brenne,
på det at jeg fra dines tall
meg aldri lader vende,
men følger opp og ned
med stor frimodighet
og tenker på hvor hardt det var
for deg da du min pine bar!

Hvor vil jeg gledes da en gang
når jeg deg tro er blevet,
at ingen møye, spott og trang
har meg tilbake drevet,
at jeg ditt ord, din røst
har ene fulgt med lyst
og framfor alting satt meg for
å trede kun i dine spor!

30. august

«Sannelig, sannelig sier jeg dere: Den som tror, har evig liv! … Jeg er det levende brødet som er kommet ned fra himmelen. Om noen eter av dette brødet, skal han leve i evighet» (Joh 6,47.51).

«Jeg vil la elver velle fram på bare hauger og kilder midt i daler» (Jes 41,18).

«Guds bekk er full av vann» (Sal 65,10).

Det er ingen tvil om at Herrens nattverd er det mest velsignelsesrike middel til stadig å gjøre oss delaktige i ham og holde ved like vårt inderlige samfunn med ham, så han blir i oss og vi i ham (Joh 6,56). Men det er like lite tvil om at en også utenom nattverden kan ha ham like nær. Ved tro og inderlig kjærlighet kan en få like stor del i ham. For han vil jo gjerne i hvert øyeblikk meddele seg til hver hungrende og lengtende sjel.

Også utenom sakramentet, til enhver tid, er han livets brød, som nærer sjelens evige liv. Hver dag og hver time er han uunnværlig for oss til å bevare, styrke og fremme vårt åndelige liv.

Et sunt og friskt menneske må ha noe å spise hver dag; det kan ikke klare seg uten daglig brød. Den som ikke finner Jesus like uunnværlig som det daglige brød, som daglig mat og drikke, han lever helt sikkert ikke i Kristus, slik han selv sa (Joh 6,56). Uten Herrens mat er det ikke noe Herrens liv i oss.

Derfor gjør ikke den hellige nattverden i sakramentet den åndelige, uopphørlige, daglige nattverden unødvendig. Tvert imot gjør den den nødvendig og uunnværlig.

Den som en gang virkelig har nytt ham, hungrer daglig og tørster stadig etter ham. Og å hungre og tørste etter ham, å lengte og stunde etter ham, det er å ete ham, å holde hans liv ved like i seg og gi det næring.

Også denne åndelige kommunion, denne daglige nattverd, har han innstiftet i Joh 6, der han i hvert fall ikke bare taler om sakramentet. Eller han har i det minste gitt løfte om den (Åp 3,20): «Jeg vil gå inn til ham og holde nattverd med ham, og han med meg.»

Følgelig kan han alltid holde nattverd med oss, og vi med ham. Hvordan det skjer, må han selv lære oss. Selv David taler jo allerede om det (Sal 23).

Og alle tiders hellige, før og etter at Kristus ble åpenbart på jorden, har spist av ham og levd ved ham. De har drukket seg mette av det fete i hans hus og fått ny kraft ved elvene og kildene han lot velle fram på høydene og midt i dalene, ja overalt der de tørstet etter dem. Guds bekk, som er så full av vann, kjente de godt.

Kom, kom, alle dere som tørster, kom hver dag og øs vann med glede av frelsens kilder!

Mel.: Ei livets kummer, jordens møye.

Det er det dype og det høye
av kjærlighet at Gud har vendt
til dem så nådefullt et øye
som kun hans vrede har fortjent;
så søker han og nå å drage
deg, hjerte, til seg inn så nær
at du i troens kraft kan smake
hvor inderlig han har deg kjær.

Han overøser deg med nåde,
bespiser deg med himmelbrød,

hans øye vil din vandring råde,
han redder deg fra synd og død;
mot alle dem som vil deg ille,
hans kjærlighet deg skjenker ly;
han lesker deg av livsens kilde.
Hver morgen er hans nåde ny.

Jo mer av denne Åndens gave
en nådehungrig sjel har smakt,
jo mer den ønsker den å have
og blir ei trett på bønnens vakt!
Den kjenner verdens lysters jammer,
hvis ende heter evig ve;
den gledes til sitt sovekammer
og ønsker kun sin Gud å se.

31. august

«Men han må be i tro, uten å tvile» (Jak 1,6).

«For deres Far vet hva dere trenger til før dere ber ham» (Matt 6,8).

«Og jeg sier dere ikke at jeg skal be Faderen for dere. For Faderen selv elsker dere, fordi dere har elsket meg og trodd at jeg er utgått fra Gud» (Joh 16,26–27).

En troende, frimodig, barnlig tillit er bønnens sjel. Uten den er bønnen død og uten frukt, en pine og en plage.

Den som ber, må først vite hva han gjør. Han går til Gud, som har kalt ham og befalt ham å komme og be til ham i all trang og nød, ja om alt det som ligger ham på hjertet (Fil 4,6). Allerede i dette ligger det en god grunn til tillit.

For det andre kommer troen og overbevisningen om at Gud vet hva som feiler meg og hvor skoen trykker, før jeg sier det til ham – at det som ligger barnet på hjertet, også går Faren til hjertet. Og for det tredje kommer Sønnens forsikring: «Faderen elsker dere; min forbønn trengs ikke engang.» Likevel ber han for oss, til overmål, så vi ikke skal nære den minste tvil.

Det er grunnen til Jakobs formaning ovenfor om at vi ikke skal tvile. For den som tviler på løftesordet fra Den sannferdige og Trofaste, vanærer og spotter Gud. Hans bønn er altså snarere synd og spott enn gudsdyrkelse og tilbedelse.

Gud har sagt at jeg skal be, og at han vil gi. Jesus har sagt at Faren vil gi oss, at han kjenner vår nød, at han elsker oss. «Til det holder troen seg, og tvilen sender den til djevelen, som den er kommet fra.»

Ja, kjære du som ber, du må gripe Gud og hans trofasthet med begge armer og ikke slippe, om så alle djevler ville rive deg løs. «Jeg slipper deg ikke uten at du velsigner meg» (1 Mos 32,26). Slik taler allerede israelitten.

Hva bør da ikke en kristen gjøre, han som har Gud til bror i kjødet? Den ene broren må ikke forlate den andre, og ingen sine egne lemmer. Det skal Kristus stå inne for.

Mel.: Hvem vet hvor nær meg er min ende.

De ord som du meg lar høre,
dem kysser jeg i hjertets grunn:

at du, o store Gud, ditt øre
vil bøye til min tiggermunn;
jeg fritt min sak skal si frem
og bære hjelpen fra deg hjem.

Ditt råd jeg da vil trøstig følge,
til nådestolen trede inn;
jeg vil den minste ting ei dølge
som tynger meg udi mitt sinn,
enskjønt du forut vet så vel
min trang til legem og til sjel.

September

1. september

> «For det er hans verk at dere er i Kristus Jesus, han som for oss er blitt visdom fra Gud, rettferdighet og helliggjørelse og forløsning, for at – som skrevet står: Den som roser seg, han rose seg i Herren!» (1 Kor 1,30–31).

«Dere er mine venner dersom dere gjør det jeg pålegger dere» (Joh 15,14).

Er dere i Kristus Jesus, så er Jesus Kristus i dere. Da hører han dere til, og dere hører ham til. Den som har ham, må holde fast ved det han har, så ingen tar kronen fra ham! Den som har, skal få, og han skal få overflod.

Er han blitt visdom fra Gud for oss, og rettferdighet og helliggjørelse og forløsning, da er all hans visdom og rettferdighet gitt oss, og all hans kraft til å hellige og forløse. Slik hører han oss til med alt han er og alt han kan. Han er vår. For et ord, fullt av lykke og glede: Han er vår!

Kunne vi få og ta imot noe mer? Nei, visst ikke. Det er en avgjort sak.

Men nå kommer alt an på om vi forstår å verdsette og bruke denne store gaven fra Faderen etter dens store og uendelige verdi. Ellers blir den tatt fra oss igjen. Nå gjelder det bare at vi virkelig lar ham gjøre oss vise og rettferdige, og lar oss hellige og forløse av ham. Det er derfor han er gitt og skjenket oss. Det er derfor Guds hånd rekker ham fram til oss.

Men da må vi også ta ham ut av den hånden, holde fast ved ham og la ham gjøre den gjerningen i oss som han er sendt for. Vi må bære fram for ham vår dårskap, vår syndighet, vår urettferdighet og alt som holder oss bundet og fanget, og la Sønnen gjøre oss fri og forløse oss.

Da er vi virkelig fri. Da er han ikke bare blitt alt dette for oss i Guds tanke, men han er også virkelig blitt det i oss.

Mel.: Gud skal alting mage.

Jesus er min broder,
alle himlens goder
han meg skjenke vil.
Akk, skal da jeg svage
ei imot ham tage,
rekke hender til?
Opp, min sjel, han vil ditt vel!

Han meg frir fra syndenøden,
skjenker fred i døden.

Jesus, broder kjære,
du mitt alt skal være,
ta meg inn til deg.
La meg hos deg smage
nådens blide dage
under livets vei.
Og når hist hos deg, o Krist,
evighetens lys opprinner,
salig fryd jeg finner.

2. september

«Og verden forgår og dens lyst, men den som gjør Guds vilje, blir til evig tid» (1 Joh 2,17).

«For alt kjød er som gress, og all dets herlighet som blomsten på gresset … Men Herrens ord blir til evig tid» (1 Pet 1,24–25).

Verdens lyst river mange bort fra Kristus og hans ord. De kan ikke tro at Kristus gir dem som elsker ham, større gleder enn verden har å by. De ser på fellesskapet med ham som det sørgeligste av alt, noe som bare gjør dem til hengehoder, for da tror de at de aldri mer kan ha en glad stund.

Men hvor de bedrar seg, disse blinde! De vil ikke vite at det er «fylde av glede for ditt åsyn, livsalighet ved din høyre hånd i evighet» (Sal 16,11).

De skjønner ikke hjertets sanne glede og rene lyst og har ingen smak for den. Ellers kunne de ikke regne verdens lyst og glede for noen lyst og glede. Den er jo like forgjengelig og like lite tilfredsstillende som gledene i en drøm, som er borte når vi våkner, eller som såpebobler, som forsvinner når en griper etter dem.

Det er lettere å tilgi at den som ikke kjenner Kristi glede, heller ikke søker den, enn at du som har smakt og kjent den, forlater den igjen, revet med av verdens svikefulle og forgjengelige lyst.

Gå derfor av veien for verden, kjære venner! Kom ikke nær dens lystige lag, men la dere heller baktale og spotte, slik Peter sier om de første kristne (1 Pet 4,1–4)! La det Gud vil og det som behager Kristus, være deres lyst og glede, for den lysten og gleden kan ingen ta fra dere.

Det som ikke vil glede dere i døden, og det som ikke følger dere over graven, skal dere heller ikke regne for verdt å trakte etter i livet. Forakt det! La gleden i Herren være deres styrke, for den varer i evighet.

Mel.: Hvo ene lader Herren råde.

Bort, verden, fra mitt sinn og øye!
Din lyst du selv beholde må,
som meg ei mere kan fornøye
enn støvet som jeg treder på.
Hver elske hva hans hu står til!
Jeg kun min Jesus elske vil.

Han er min rikdom og min ære,
min hjertens lyst og tidsfordriv;
i ham jeg rett kan salig være,
for Jesus han er selv mitt liv.
Hver elske hva hans hu står til!
Jeg kun min Jesus elske vil.

I svakhet blir han min styrke
og gjør meg min trengsel søt;
han er mitt liv i dødens mørke,
han svikter ei i liv og død.
Hver elske hva hans hu står til!
Jeg kun min Jesus elske vil.

La meg kun her foraktet være
og leve i en ringe stand,
jeg skal i himlen kronen bære
og herske med min Frelsermann.
Hver elske hva hans hu står til!
Jeg kun min Jesus elske vil.

3. september

«Mine øyne ser etter de trofaste i landet, for at de kan bo hos meg» (Sal 101,6).

«La oss holde urokkelig fast ved bekjennelsen av vårt håp, for han er trofast som ga løftet» (Hebr 10,23).

Den trofaste Gud vil ha trofaste hjerter. Den som faller fra, har Gud ingen glede i. Den som har fått nåde, må ta vare på den og løpe på dens bane.

De troløse holder ikke ord og løfter. Av lettsinn eller kjærlighet til verden ringeakter de Guds barmhjertighet, den skatten og det klenodiet som var gitt dem, og kaster den bort. De skal få en mer forferdelig straff enn om de aldri hadde kjent nåden.

La oss derfor våke og be Herren, den trofaste Gud, om å bevare oss og gjøre oss faste i hans nåde, i hellig frykt for å miste nåden og bli troløse!

Den som venter noe av seg selv og tror at han av seg selv kan være standhaftig og trofast inntil enden, blir helt sikkert utro. Men den som mistror sitt eget vaklende hjerte og derfor henger desto fastere ved Herren og daglig ber ham om et trofast hjerte, han blir bevart.

Å, søk ofte de øynene som ser ned ovenfra etter de trofaste i landet – søk dem! Du vil snart merke på dem om de finner i deg den trofaste de søker etter.

Bare de trofaste skal bo hos ham. Og de troløse da? I ildsjøen (Åp 21,8).

Mel.: Kom hid til meg enhver især.

Tenk ikke at vår Frelsermann
i slikt et hjerte bli kan,
hvor kjøtt og blod vil råde.
Hvor ei hans Ånd har kjøtt og blod
og Satans rike under fot,
der føles ei hans nåde.

Si, hva du makter av deg selv?
Hver dag som går, du merker vel
hvor sterkt deg synden lenker.
Jag den dog av ditt hjerte ut
og søk din hvile kun i Gud,
så han deg nåde skjenker.

Så la kun verdens blinde flokk
seg ofre Satan lenge nok
og gi ham sitt hjerte;
den tjeneste ei annet kan
enn lønnes hist med evig brann
og dommens bitre smerte.

Men hvo som går i templet inn
og som en Simeon i sinn
sin Jesus favnetager,
full av Den Hellige Ånd og tro,
og venter på Guds fred og ro,
hans offer ham behager.

Han og med Simeon engang
skal fare bort med jubelsang
til evig fryd og ære.
Hvo Jesus vil som Frelser se,
kan midt i dødens smerte le
og siden kronen bære.

4. september

«Vi er jo den levende Guds tempel, som Gud har sagt: Jeg vil bo hos dem og ferdes iblant dem, jeg vil være deres Gud, og de skal være mitt folk» (2 Kor 6,16; 3 Mos 26,12). (*Etter den tyske oversettelsen: «bo i dem og vandre i dem».*)

«For hvor finnes det et folk, om det er aldri så stort, som har guder som er så nær dem som Herren vår Gud er nær oss, hver gang vi kaller på ham?» (5 Mos 4,7).

For en herlig menighet, den som er den levende Guds tempel! En levende Gud må ha et levende tempel. De døde avgudene bor i døde steinhus.

Så dypt Gud bøyer seg ned til oss! Hvor skamfulle burde ikke denne kjærligheten gjøre oss! Og vi som er Guds tempel, hvor burde vi ikke hellige både legeme og ånd for Herren!

Sjel, hvordan kan du noen gang glemme hvem som bor i deg, og hvem du er hus og tempel for? Hjertet ditt er helliget Herren ved Kristi blod, som du er kjøpt med. Ødelegg ikke det tempelet som er viet Gud. Vanhellig og krenk det ikke med uverdige tanker og følelser!

Nei, tanken «Gud bor og vandrer i meg» bør vekke deg og alltid holde deg utrettelig våken. Da vandrer du, tenker, taler og handler verdig den Gud som bøyer seg så dypt ned til deg, som blir deg så nær, og som opphøyer og ærer deg så høyt ved å velge hjertet ditt til sin bolig og sin trone.

Alt dette ville vi ha vanskelig for å tro, for det er for stort, for mye, for nådig. Men Kristus har selv sagt det (Joh 14,23). Og allerede i den gamle pakt har Herren forkynt og lovet det så høytidelig.

Og hver gudfryktig sjel som går inn i sitt hjerte og søker Herren i sitt indre med tro og ydmykhet, finner ham virkelig og får nyte samværet med ham. Derfor kan vi ikke tvile. Vi har det vi tror, det som han, den sannferdige, har lovet oss.

La oss bare være hans folk, det vil si: være trofast hengitt til ham og holde fast ved ham med liv og gods. Da vil han aldri slutte å være vår Gud, vår Immanuel.

Mel.: Kom, du folkefrelser sann.

Jesus Kristus, jeg er din;
evig skal du være min;
du det kjærlighetens bånd
bandt med din den sterke hånd.

Du barmhjertig til meg så,
søkte meg til deg å få,
mens jeg ville fly fra deg;
å, hvor har du elsket meg!

Vantro meg med blindhet slo;
Faderen til deg meg dro;
som en lønn han hadde meg
for din smerte lovet deg.

Ei jeg dog hans kall forsto;
dog det aldri meg forlot,
og da jeg deg, Frelser, fant,
du mitt hjerte til deg bandt.

I ditt blod du lot meg se
syndenes forlatelse,
sa til meg: Trøstig vær;
jeg din broder Jesus er.

Ærens klesdrakt er for meg,
Kristus, alt beredt ved deg;
med den hedersdrakt jeg må
i ditt bryllupshus inngå.

Dra meg, mens jeg vandrer her,
i ditt samfunn mer og mer,
at i deg jeg finnes må,
annet vil jeg ei attrå!

Intet annet glede meg
enn å være ett med deg!
Å, min Frelser, bli meg nær
hver en stund jeg vandrer her.

5. september

«Gråt sakte over en død, for han er kommet til ro» (Sir 22,12).

«Og Gud er ikke de dødes Gud, men de levendes. For de lever alle for ham» (Luk 20,38).

«Salige er de døde som dør i Herren fra nå av. Ja, sier Ånden, de skal hvile fra sitt besvær, for deres gjerninger følger dem» (Åp 14,13).

Slik roper Skriften til oss om de døde, og hvilken bedre trøst kunne den gi oss? Egentlig gråter vi heller ikke over de døde som lever i Herren, men over oss selv, som ennå må bli igjen i dette dødens liv.

Det ville jo være tåpelig om du, som ennå bærer dagens byrde og hete, skulle gråte over den som allerede har fullført dagsverket sitt. Han hviler fra sitt arbeid og er hjemme hos Herren. Der skal ingen hete falle på ham og ingen sol stikke ham, og der er og blir hver tåre og all svette tørket bort i all evighet.

Det er galt at vi kaller dem døde. De lever, men vi er ennå i dødens legeme. De lever for sin Gud, og nå lever Gud helt og fullt i dem. For han er de levendes Gud. Dem han tar til seg, både kan og vil han holde levende i evighet.

Tanken på dem som er gått hjem og lever hos Herren, skal derfor ikke ta livet av deg eller slå deg til jorden. Den skal gi deg nytt liv og reise deg opp.

Den skal ikke bøye deg ned i graven, til den hensovnedes legeme som går i oppløsning. Den skal løfte deg opp over grav og forråtnelse, til udødelighetens land, til Frelserens favn, til Faderens boliger.

Der hviler de, der lever de og er herlige. Derfra vinker de ned til oss og kaller oss til seg. De oppmuntrer oss til å holde ut til enden, så vi kan bli samlet med dem og nyte samme herlighet.

Mel.: Jesu Krist, du seier vant.

Stirr ei i graven ned
med de tårefylte blikke;
for i graven er han ikke,
han er hist i evighet.

Bøyer Gud deg blidt i arm,
legg deg rolig da til hvile;
dobbelt vennlig vil du smile,
når du våkner ved hans barm.

Gi ham da din gamle drakt;
mens du slumrer under løvet,
mens vi stirrer ned på støvet,
virker han en ny med prakt.

6. september

«Jeg er døren. Om noen går inn gjennom meg, skal han bli frelst. Og han skal gå inn og gå ut og finne føde … Og jeg gir dem evig liv, de skal aldri i evighet gå fortapt, og ingen skal rive dem ut av min hånd» (Joh 10,9.28).

«Men duen fant ikke noe sted å hvile sin fot, og den kom tilbake til ham i arken … Da rakte han ut hånden og tok den inn til seg i arken» (1 Mos 8,9).

Den som er Kristi sau, hører hans røst og følger ham som sin hyrde. Han hører ikke på en fremmeds røst – på kjøtt og blod, verden og Satan. Hvorfor skulle han frykte døden?

Hyrden hans har ikke bare vist ham døren til livet og åpnet den for ham. Allerede her nede gir han ham begynnelsen på det evige liv. Og hyrden har forsikret ham om at han vil bevare livet for ham der borte i evighet, og aldri la ham gå til grunne eller bli revet ut av sin hånd.

Se, i hans hånd er du nå. I sin hånd vil han bære deg i evighet, og selv gi deg føde og styrke.

Den som ikke har tillit til denne hånden, må være mistroisk helt til bunns. Hva er du da redd for? At den skal slippe deg og la deg bli et bytte for Satan og helvete? Den hånden som er gjennomboret for din skyld – som for din skyld var i helvete og i dødens gap?

Nei, kjære sjel! Hvis du ikke selv river deg ut av hans hånd og selv løper bort, så slipper den deg sannelig ikke.

Skulle ikke han elske deg, sin dyrekjøpte sau, høyere enn Noah elsket duen sin? Jo, så visst! Finner du, som den duen, ikke lenger noe sted på jorden der foten din kan hvile, og flyr du til himmelens ark – å, tro det bare fullt og fast – da rekker din gode hyrde ut hånden og tar deg inn til seg.

Det er den hånden du allerede nå ligger i og alltid skal ligge i, og den trekker seg aldri tilbake fra deg. Rekk nå bare ofte hånden ut til ham, og legg deg hver dag med tillit i hans hender. Da skal det ikke ha noen nød til slutt.

Herren, han er min hyrde god,
min vokter og min nærer;
for faller alting meg for fot;
alt godt han meg beskjærer;
jeg skal ei fattes sjelens mat
og hva som gjør mitt hjerte glad;
vel meg for slik en herre!

Som hyrden driver sine får
på engene de grønne
og fører dem til klare år
og til vannstrømmer skjønne,
så gjør min hyrde, Jesus Krist,
han føder sjel og legem visst;
hver får sin mat og drikke.

Hvi skulle jeg da engste meg,
mens du meg har ved hånden
og leder meg så tryggelig
med Ordet og med Ånden?
Trass motgang og all verdens nød,
trass helvete og evig død,
din kjepp og stav meg trøster.

7. september

«Alle Herrens stier er miskunn og trofasthet» (Sal 25,10).

«Hvor stor din godhet er, som du har gjemt til dem som frykter deg … Lovet være Herren! For han har på underfull måte vist sin miskunnhet mot meg» (Sal 31,20.22).

«Den som setter sin lit til Herren, omgir han med miskunn» (Sal 32,10).

Den som har fått erfare Herrens miskunn, kan ikke rose den nok. Slik gjør David i alle sine salmer. Mang en gang syntes det riktignok som om den var slutt, så han ropte: «Er det for all tid slutt med hans miskunnhet? … Har Gud glemt å være nådig?» (Sal 77,9–10).

Men så kom han Herrens gjerninger i hu, de undrene han før hadde vist ham og folket hans. Da kunne han ikke la være å prise Herrens miskunn straks igjen og fryde seg i den.

Herren blir alltid den samme, alltid overvettes miskunnelig – også når vi synes han er annerledes. Glem ikke det, kjære venn! For selv om du har kjent ham og hans miskunn i all dens storhet, skal han likevel igjen la deg komme i slike indre og ytre kår at det holder hardt for deg å tro at han fortsatt er miskunnelig. I det minste vil du bli sterkt fristet til å tvile på om han ennå er miskunnelig mot deg.

Gjør da som David: Husk de undrene han før har vist i sin miskunn, mot ditt hjerte eller mot andre.

Men så sant du elsker ham oppriktig og inderlig, trofast og stadig, vil han ofte vise seg så miskunnelig mot deg at du har vondt for å tro at han virkelig er så god. Du spør deg om det ikke er innbilning eller bedrag, for du kan ikke fatte hvorfor han er så miskunnelig og vennlig mot deg.

Og jo mer du bøyer deg for ham og regner deg uverdig til hans miskunn, desto mer vil han overøse deg med nåde og miskunn.

Vær derfor ydmyk når han er vennlig og nådig mot deg, og vær uforsagt og full av tillit når han er unådig og uvennlig.

Mel.: Alenest Gud i himmerik.

All lov og pris og ære bør
all godhets Gud og Fader,
den Gud som alle under gjør,
den Gud som nådig later
oss finne trøst i største nød
og gjør selv surest jammer søt.
Å, gi da Herren ære!

I nøden ropte jeg til Gud:
Akk, Herre, merk min klage!
Da dro du meg av nøden ut
og endte all min plage.
Og derfor deg jeg takke vil;
men hjelp nå alle, hjelp til
å gi vår Herre ære!

Han aldri har sitt folk forlatt
i noen nød og fare,
han våker trofast dag og natt
sin arme hjord å vare;
han har dem som ved mors hånd
i kjærlighetens ledebånd.
Å, gi da Herren ære!

8. september

> «Og håpet gjør ikke til skamme … For mens vi ennå var skrøpelige, døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige. For knapt nok vil noen gå i døden for en rettferdig – skjønt for en som er god, kunne kanskje noen ta på seg å dø» (Rom 5,5–7).

«For også Kristus led én gang for synder, en rettferdig for urettferdige» (1 Pet 3,18).

Den korsfestede må stadig på ny tre fram for øyet ditt. Dette bildet av Guds aller største kjærlighet må være malt i sjelen din med så levende farger at ingen menneskehånd, ingen helvetesmakt, ingen tid og ingen død lenger kan viske det ut.

Gå derfor igjen og igjen til Golgata. Se i dag som i går og i forgårs, se i dag og i morgen og hver dag på den rettferdige. Hans kjærlighet til de urettferdige drepte ham. Den hellige ble gjennomboret og dødelig såret av sin medlidenhet med syndere.

La ham ikke gå forbi øyet ditt i denne aller herligste skikkelse, men bli stående ved den. La øyet ditt uavlatelig hvile på ham, og ha ham alltid i hjertet, så du ikke lenger kan komme løs fra ham, selv om du ville.

Dette stedet under korset forlater ingen sann kristen noen gang. Der møtes de alle, og der blir de liksom støpt sammen med ham og naglet enda fastere til ham. Kjærligheten fester og binder sterkere enn jernnagler.

Akk, den som så lett mister av syne og glemmer ham som henger på korset, må gråte over sitt kalde hjerte. Han må se på seg selv som den elendigste av alle og skynde seg, skynde seg til korset, til han får plantet det i sitt hjerte som en levende plante. Den skal vokse og leve med ham, uten noen gang å visne eller dø mer!

Mel.: Opp, alle som på jorden bor.

Min Jesus, la mitt hjerte få
en slik en smak på deg,
at natt og dag du være må
min sjel umistelig!

Da skrider nådens tid og stund
så søtt og salig frem,
til du meg kysser med din munn
og tar til deg meg hjem.

Mitt hjerte i den grav du lå,
knust av min syndenød,

la, når det kvelder, hvile få
og smile av sin død!

Før så meg arme synder hjem
med din rettferdighet
til ditt det nye Jerusalem,
til all din herlighet!

9. september

«For jeg ville ikke vite av noe blant dere, uten Jesus Kristus, og ham korsfestet» (1 Kor 2,2).

«Brødre, vær mine etterfølgere! Og akt på dem som vandrer etter det forbildet dere har i oss. For som jeg ofte har sagt dere, og nå igjen sier med tårer: Mange vandrer som fiender av Kristi kors» (Fil 3,17–18).

Den som kjenner den korsfestede slik at han glemmer all annen kunnskap og viten for hans skyld og ikke vil kjenne og vite noe annet enn ham, han kjenner Jesus slik Paulus kjente ham. Han har funnet himmelnøkkelen til all kunnskap om Gud og til alle Guds hemmeligheter. For den kjærligheten fra Gud som ofret seg for oss på korset, åpner alt det som ellers ville vært skjult for oss i evighet.

Denne kunnskapen om den korsfestede er likevel ingen vanlig kunnskap, slik en kjenner og tror en avisnyhet som virker sannsynlig. Den må være en levende kunnskap som trenger gjennom ånd, sjel og legeme, som griper hele mennesket og helliggjør det.

For Paulus taler med tårer om noen filippere som sikkert også kjente Jesus, den korsfestede, og hans fortjeneste, og som roste seg av det og stolte på det: «De vandrer som fiender av Kristi kors … De ender i fortapelsen.»

Hvorfor? Fordi de, tross alt de visste om den korsfestede, likevel hadde buken til sin gud og søkte sin ære i det som var deres skam.

Derfor må kunnskapen om den korsfestede og troen på ham virke slik på hjertet ditt at han, den korsfestede, blir din Gud og Herre. Da er det ham du dyrker, og ikke lenger buken din. Da tjener du ikke lenger verden og synden eller ditt kjød, men den levende Gud.

Kjærlighet føder kjærlighet. Vet du at Kristus har ofret seg for deg, så bør du også ofre deg for ham. Har han elsket deg helt inn i døden på korset, og kjenner og tror du denne kjærligheten, hvordan kan da hjertet ditt være helt uten oppofrende kjærlighet til ham?

Kan du da si med sannhet: Jeg vet og kjenner ikke noe annet enn Jesus, den korsfestede? Ve deg om det bare er tungen din som sier dette, mens sinnet og livet ditt viser deg fram som en fiende av Kristi kors!

Mel.: Du, o Gud, vårt håp skal være.

Kristus er for meg korsfestet,
intet mer enn det jeg vet;
støvets barn Guds Sønn har gjestet
og for dem han døden led;
korsets evangelium
er min kunnskaps fulle sum;

kan jeg lite ellers lære,
dette skal min visdom være.

Trett og lei av livets møye
ser jeg korsets døde tre
skyte krone for mitt øye,
rekke grener ut til le.
Trøst og hvile, håp og mot
finner jeg ved korsets fot;
Kristus led med himmelsk glede,
hans disippel vil jeg hete.

Lærte jeg ved navn å kalle
alle nattens blanke lys,
dødens redsler dog vil falle
på min sjel ved nattens gys;
men høyt over stjerner opp
peker korset med sin topp;
det er tankens himmelstige
opp til salighetens rike.

La så dødens time komme;
jeg kan møte den med ro;
frykten for de strenge domme
stiller jeg med korsets tro;
ser jeg klart mitt hjertes brøst,
ser jeg også Jesu trøst;
for den angerfulle synder
paradiset han forkynner.

10. september

> «Og når han har funnet den, legger han den på skuldrene sine og gleder seg … På samme måte, sier jeg dere, blir det glede blant Guds engler over én synder som omvender seg» (Luk 15,5.10).

«Den som har bruden, han er brudgommen. Men brudgommens venn, som står og hører på ham, er full av glede over å høre brudgommens røst. Denne min glede er nå blitt fullkommen» (Joh 3,29).

Johannes så sauene komme til hyrden og bruden til brudgommen. Kunne han da, som brudgommens trofaste venn, gjøre annet enn å glede seg? Disipler samlet seg om Jesus, og det gledet hans forløper, han som innbød til bryllupet.

Når de innbudne – om de så er krøplinger, lamme eller blinde – skynder seg fra gjerdene og landeveiene til festen, når de bare kommer, så Herrens hus blir fullt, da gleder de trofaste tjenerne seg. Det gjør dem bare vondt for dem som blir igjen og unnskylder seg med oksene, hustruene og åkrene sine.

Skulle det da ikke glede en lærer når tilhørerne hans spør etter Jesus, søker ham og finner ham?

Englene gleder seg jo over det! Og hva angår det dem? Jo, de elsker ham. Derfor kan de ikke være kalde og likegyldige når han får sin lønn, lønnen for de smertene han led da han søkte sin fortapte eiendom.

Hva angår det dem? spør du. Og selv gleder du deg ikke!

La det da angå deg og ligge deg på hjertet at hyrden får sine sauer. La ropet ditt lyde ut til alle verdens ender og kroker, så bruden hører brudgommens røst og skynder seg til ham!

Hele verden, alle menneskesjeler, er hans brud. Men hvor mange er ennå en bortløpt, omflakkende og troløs brud! Likevel vil han ha dem alle. De skal kalles til ham.

Akk, sov da ikke før brudgommen har fått i eie alt som er hans, så Satan ikke skal beholde som sitt rov det som tilhører deres brudgom!

Mel.: Kom hid til meg enhver især.

Dere arme syndere, kom hit!
Akk, kom nå snart, i nådens tid!
Dere er i stor våde.
Se, Jesu hjerte åpner seg
for alle dem som inderlig
påkaller ham om nåde.

Se, syndere mottar han;
kom, Jesus frelse vil og kan,
du skal ei gå til grunne.
Kom med din hjertens gråt og bot,
i troen fall ham ned til fot,
han vil seg visst miskunne.

Sitt får forlater hyrden ei,
når det går på den vrange vei;
med hjertens flid han leder;
de andre får han lar stå,
ja, fra seg hen i ørken gå,
at han det ene redder.

Så søker Krist, vår Herre kjær,
det får som tapt og borte er,
inntil at han det finner.
La finne deg, du arme får,
fly til hans favn, som åpen står,
før nådetiden svinner.

11. september

> «Sett din lit til Herren av hele ditt hjerte, og stol ikke på din forstand! Kjenn ham på alle dine veier! Så skal han gjøre dine stier rette» (Ordsp 3,5–6).

Kan ikke Herren, Frelseren, klage over mange kristne slik David klaget over sine naboer: «Jeg er glemt og ute av hjertet som en død» (Sal 31,13), en som for lenge siden er ute av øye og ute av sinn? Ja, mange tenker like lite på ham som på

en som døde for atten hundre år siden og som de aldri har kjent. Han kan også si: «I døden kommer ingen deg i hu» (Sal 6,6).

Når det ikke er liv fra Gud i hjertet, men bare død, så tenker hjertet ikke på sin Frelser. Det kan heller ikke tenke på ham.

Men der Herren lever i hjertet, der lever også minnet om ham. Der tenker en ikke bare på ham, der lever en i ham. Der er hjertet fullt av glede over ham. Der ser det hans milde åsyn, der kjenner det at han er nær, og blir henrykt over det. Det glemmer alt annet og sier til ham: «Jeg grep fatt i ham, og jeg slipper ham ikke» (Høys 3,4).

Er morgenstjernen gått opp i et hjerte, stråler den alltid slik inn i øyet at en ikke lenger kan glemme den. For den skinner natt og dag og går aldri ned – så sant vi ikke selv vender øyet bort fra den eller kaster sand i våre egne øyne, og så sant vi holder oss rene for det som formørker blikket vårt på den og legger skyer over sjelens himmel.

Den som for alvor vil være ren av hjertet og salig i Herren, vet også at han ikke kan klare seg uten ham et øyeblikk. Han våger ikke ta et skritt uten ham. Han kan jo like lite gå rett og holde seg i det rette sporet som et nyfødt barn.

Og hvem kan lide uten ham? Derfor skal vi holde desto fastere om ham jo flere lidelser som trenger seg inn på oss, og ikke slippe ham. For hvert kors knuser oss og gjør oss helt ulykkelige hvis ikke han er i oss og styrker de svake, reiser opp dem som synker, leger de sårede og trøster de bedrøvede.

Å, kjære sjel, hold fast på ham og slipp ham ikke, for uten ham er all din lykke borte.

Mel.: Hjertelig kjær haver jeg deg, Herre.

Deg, Jesus, ene jeg attrår;
den hele verden ei formår
min arme sjel å nære;
ja, fantes himlen uten deg,
så kunne ingen lyst for meg
i tusen himler være.
Hvis deg jeg ei i hjertet bar,
et helvete meg jorden var;
for uten deg, du Gud og mann,
slett intet meg fornøye kan.
O Herre Krist,
hvor du ei er,
mitt øye ingen glede ser.

Deg, Jesus, jeg meg holder til;
du og til meg deg holde vil;
det er mitt hjertes glede.
Jeg all min lit til deg vil slå,
så skal jeg alltid vel bestå,
må jeg enn stundom græde.
Du kjenner mine dagers tall;
i din den gode stund jeg skal

deg, som du er, med øyne se.
Å, når du vil at det skal skje,
da, Herre Krist,
ved dine sår,
helbredet hjem til deg jeg går.

12. september

«Unge løver lider nød og sulter, men de som søker Herren, skal ikke mangle noe godt» (Sal 34,11). (*Etter Luthers bibeloversettelse: «De rike».*)

«Herren er nær hos dem som har et nedbrutt hjerte, og han frelser dem som har en knust ånd» (Sal 34,19).

De åndelig rike, som er fulle av stolte innbilninger om seg selv, er gjerne svært trengende og fattige på Frelserens gode gaver og lider nød i sitt indre. De er uten levende erfaring av Herren og uten hans kjærlighet, selv om de kan snakke mye om det og alltid har hodet og munnen full av det.

Men de som kjenner seg fattige, elendige og trengende, og som derfor ikke søker noe i seg selv, men alt i Herren – som bare søker Herren, samler sinnet og venter på ham og hans gaver – de blir alltid mettet, trøstet, opplyst og gjort lykkelige. Ingenting kan mangle dem, for de har ham.

Hvordan har en ham, og hvordan får en ham? Et nedbrutt hjerte og en knust ånd har ham alltid, så ofte de ønsker det. En hovmodig ånd, et oppblåst sinn, et mett, adspredt og lettsindig hjerte fjerner ham stadig mer fra seg, eller seg fra ham.

Ønsker du ham? Vil du gjerne alltid ha ham nær hos deg? Vel, så gå den veien der han møter hjertene. Bered ham det herberget der han gjerne tar inn og blir: en knust ånd og et nedbrutt hjerte.

Men hvordan kan jeg alltid være så knust og nedbrutt? Den som ikke får hjertet sitt knust hver gang han nærmer seg Gud, har ennå aldri sett på seg selv, på hjertets indre skikkelse, i sannhetens speil.

Det er ingen kunst å knuse sitt hjerte og sin ånd. En trenger bare å se på seg selv i sin sanne skikkelse med øyne som Lammet gir. Da knuses hjertet av seg selv. Og dette drar ham sterkere til hjertet enn alle tiltak, forberedelser, tjenester, åndelige øvelser og så videre.

Hvordan? Hele verden vet nå, eller kan vite, hvor og hvordan han er å finne. Likevel er det så få som har ham, ja, til og med så få såkalt vakte og gudfryktige hjerter!

Måtte vi søke ham langt borte, hadde vi i alle fall noe å unnskylde oss med. Men en kan jo ha ham i sitt hjerte – så nær! – og det i et nedbrutt hjerte, ikke i en rikt begavet ånd, men i en knust ånd.

Og likevel! Og likevel! Hvor langt borte er du ikke, Herre, fra hjertene!

Mel.: Hvo ikkun lader Herren råde.

Du, Jesus, kjenner all min smerte;
du ser jo hva det fattes meg:
å søke deg av ganske hjerte
og, som du lover, finne deg.

Hva er det deg å søke så?
O, lær meg selv det å forstå.

Jeg tror det, hvis du kunne finne
ei annen tanke i min sjel
enn denne ene: deg å vinne,
da ble det snart med meg så vel;
for da, o Jesus, fant jeg deg,
og intet kunne fattes meg.

Kun dette ene kan meg trøste,
at du for meg ble dødens mann;
den sjel som du med blod forløste,
du dog visst aldri slippe kan.
O Jesus, se da ei på meg,
men se hva jeg har kostet deg.

O, din langmodighet meg drive
å søke deg og intet mer;
de bånd du selv må sønderrive,
med hvilke du meg bunden ser.
O Jesus, så du dog hos meg
en tanke kun: å finne deg!

Din Ånd la stadig til meg rope
at jeg for deg er dyrebar,
at du ditt blod til siste dråpe
meg å forløse øst ut har.
Den stemme vil jeg høre på;
la meg ei annen tanke få!

13. september

> «Om en liten stund ser dere meg ikke lenger. Og om en liten stund igjen skal dere se meg … Men når hun har født barnet, minnes hun ikke sin trengsel mer» (Joh 16,16.21).

«Et lite øyeblikk forlot jeg deg, men med stor barmhjertighet vil jeg samle deg» (Jes 54,7).

Slik Frelseren førte disiplene sine, slik fører han alle sine kjære som henger ved ham av hele sitt hjerte og lar seg føre av ham uten forbehold. For de som fører seg selv, går sine egne veier og kjenner ikke Herrens vei, fredens vei.

Disiplene var alltid salige og liksom i himmelen når de så ham og hadde ham midt iblant seg. Men mistet de ham av syne, ble hjertene deres fulle av sorg. Og hadde de trodd at han var helt død og tapt, ble gleden desto større da de så ham igjen.

Slik fører Jesus ennå de gudfryktige, inderlige sjelene. En stund åpenbarer han seg for dem i stor vennlighet, og da er de som i himmelen. Så trekker han seg bort fra øynene deres igjen, og da er de som i helvete, i den dypeste trøstesløshet. Han kommer igjen, og himmelen deres blir enda herligere – stadig herligere jo

oftere han på ny gir seg til kjenne for hjertet deres og viser at han er nær og vennlig.

Men på den andre siden blir også helvetet deres, bedrøvelsen og smerten deres, stadig større og tyngre jo oftere han skjuler seg, og de ikke kan vite eller tro at de skal finne ham og se ham igjen.

Hvorfor vil de ikke vite det? Han har jo selv sagt: Om en liten stund skal dere se meg igjen og glede dere. Det tror og håper den stakkars sjelen nok også, men ikke så levende og frimodig at den ikke skulle kjenne smerte når han ser ut til å være borte.

Og denne smerten må den også kjenne, som veer når de høyere gledene som er beredt for den, skal fødes. Veer og smerter må jo gå foran og følge med hver fødsel.

Skulle da ikke sjelen kjenne veer ved denne aller gledeligste og aller saligste fødsel, når Kristus – det beste, det eneste evige og sanne liv – skal fødes i den og få skikkelse?

Den korsfestede kan ikke plantes i hjertet ditt uten kors. Smertenes mann kan ikke bli din uten smerte.

Mel.: Jeg roper, Herre Jesus Krist.

Min Jesus, du min sjeletrøst,
mitt liv, min sol og glede,
akk, vil du i min sorg og brøst
bort fra mitt åsyn trede;
vil du meg ensom la gå
i verdens sorg og møye,
så ditt øye
jeg ikke skue må?
Hvor kan jeg dette døye?

Skal for min motgangs vintervei
maimåned aldri dages?
Skal enn ved himlens stråler ei
min tåresky bortjages?
Skal ingen honningdråpe meg
udi mitt beger falle?
Skal kun galle
iskjenkes dem som deg
tilbe og påkalle?

O kjære sjel, ditt kors på jord
du ei så svart bør tegne!
Har du da ei din Frelsers ord?
Deretter kan du regne:
«En liten stund» det vare skal,
så får alt ditt elende
herlig ende
og skal i himlens sal
til evig fryd seg vende.

La da kun verden glede seg
og sine barn oppamme
i deres korte himmerik,
og la dem ikkun bramme
av høyhet, makt og hva som mer
dem lykken her kan skjenke!
Jeg vil tenke:
Når Jesus til meg ser,
kan resten meg ei krenke.

Kom, kors og kummer, kom da, hva
den onde verden giver!
Så snarlig vi skal skilles ad;
for Jesus, han oppliver
min sjel med en så kraftig trøst
at mens øyet gråter,
hjertet kvæder:
Gud høre vil min røst;
det håp meg stadig gleder.

14. september

«For Gud bestemte oss ikke til vrede, men til å vinne frelse ved vår Herre Jesus Kristus» (1 Tess 5,9).

«For dere skylder vi alltid å takke Gud, fordi han fra begynnelsen har utvalgt dere til frelse, ved Åndens helliggjørelse og ved tro på sannheten» (2 Tess 2,13).

Salighet, salighet har Gud tiltenkt oss fra evighet av. Hvem kan takke ham nok for det?

Men hva er denne saligheten? Ikke noen ren og skjær innbilning. Frelseren forklarer oss i Matt 5,3–11 hva den sanne saligheten er. Dette er den ekte prøvesteinen som ikke bedrar, og på den skal en prøve sin salighet.

Det er påfallende at Frelseren setter Guds barns salighet på jorden i noe som er stikk motsatt av den lykken verden priser så høyt. Fattigdom, sult, sorg, forfølgelse og et rent hjerte er ting som gjør hele verden ulykkelig. Og nettopp disse tingene gjør Guds barn salige.

En rik mann kan ikke bli salig i Guds rike uten at han blir fattig i ånden – uten at han river hele sitt hjerte løs fra all timelig og åndelig rikdom og flyr fattig og trengende til Jesus for å få del i hans nådes uransakelige rikdom.

En som er mett og lykkelig og lever i overflod, kan ikke bli salig i Gud uten at han fornekter all sin vellyst og hungrer og tørster etter den rettferdighet som Gud gir ham i troen ved Jesus Kristus. En lystig, lettsindig synder kan ikke bli salig uten at han sørger over sitt lystige liv og søker gleden og freden i Kristus.

En vellystning med sinnet fullt av alle slags lyster kan ikke bli salig uten at han forviser alle urene begjær som han søker å tilfredsstille med kjødets lyst, hevn eller andre sanselige nytelser, og søker sin eneste fryd i Kristus og fellesskapet med ham.

Til denne saligheten er vi kalt. Den hører bare hjemme i åndelig fattigdom, i hunger etter rettferdighet, i et hjerte som er dødt fra verden og synden. Den er bare å finne når vi i troen henger trofast ved Kristus.

Han er blitt opphavet til vår sanne salighet. Han ble fattig for at vi skulle bli rike ved hans fattigdom. Han hungret og tørstet for å mette oss. I stedet for den himmelske gleden han kunne ha valgt, led han korset, for at vi ved hans smerte kunne nå den sanne saligheten.

Mel.: Jesus, Frelser, saliggjører.

Verdens barn har mange venner,
lysets barn kun søker en;
å, men denne ene kjenner
all din nød og alt ditt men;
sukker du til ham i lønn,
ei han glemme vil din bønn;
hvor den fromme stille græder,
Jesus med sin trøst inntreder.

Verdens barn har mange veier,
lysets barn kun søker en;
men den ene har i eie
nådens hovedhjørnestein;
derfor skremmer tornen ei
som omgjerder denne vei;
for den vei gikk selv herneden
Jesus inn til evigheten.

Verdens barn har mange gleder,
lysets barn kun søker en;
men som bekk blant blomsterbredder
flyter denne klar og ren;
kilden til den frommes lyst
springer ut av Jesu bryst;
derfor selv på trengsels veier
kan du ha den i eie.

Verdens barn har mange riker,
lysets barn kun søker ett;
men når alt i verden viker,
evig er og blir det;
for den frelste slekt på jord
synger nådens englekor;
fred og fryd foruten like
finnes kun i Jesu rike.

15. september

«Ja, han elsker sitt folk!» (5 Mos 33,3).

«Hvem er en Gud som du, en Gud som tar bort misgjerning og går overtredelse forbi … Du skal kaste alle deres synder i havets dyp» (Mika 7,18–19).

«Men det behaget Herren å knuse ham. Han slo ham med sykdom … Ved at de kjenner ham, skal den rettferdige, min tjener, rettferdiggjøre de mange, og deres misgjerninger skal han bære» (Jes 53,10–11).

Det mest ufattelige og tilbedelsesverdige under av alle er Guds kjærlighet i Kristus. Til den bør vi alltid vende tilbake, ved den bør vi alltid stanse, og den må bli ny for oss hver dag.

Allerede Moses brøt ut: Herren er den som elsker sitt folk – et folk som slett ikke fortjente det. Han kjente det hardnakkede folket og så hvor høyt Gud elsket det. Men om han i tillegg hadde sett Guds Sønn henge på korset, såret og blodig, knust og pint, ja, liksom knust av Gud selv – hva ville han da ha tenkt og følt?

Det sårer våre samtidiges dannede og ømfintlige ører når Skriften sier at Herren har slått og pint sin Sønn. Men jeg kan ikke hjelpe dem. For meg er det herlig, selv om det er uutgrunnelig, at Gud knuste den rettferdige for de urettferdige. Han gjorde det ikke for å slå og plage ham, men for at han skulle rettferdiggjøre mange, for at han skulle se etterkommere, for at han skulle mettes, for å gi ham del blant de mange – for at vi alle skulle bli hans.

Derfor har Gud brakt så stort et offer. Den som var ham kjærest, og den han hadde mest behag i, behandlet han liksom i vrede, for å vinne dem som hatet ham og hadde fortjent hans vrede, og for å fri dem fra dom og vrede.

La oss ikke prøve å utgrunne dette kjærlighetens under, for det kan vi ikke. Men la oss nyte det, for det skal vi og kan vi ved Guds nåde.

Mel.: O Fader vor i himmerik.

O hjertekjære Jesus Krist,
som frelste oss fra Satans list,
du som et fromt, uskyldig lam
led hjertens angst og verdens skam,
og endelig ved korsets død
forløste meg fra evig nød.

Jeg takker deg av hjertens grunn
for pinen din så mangelund
og ber deg nå ydmykelig,
du vil min synd forlate meg,
for hvilken du, o Jesus søt,
har lidd og stridd inntil din død.

La meg betenke all min tid
din død og takke deg med flid!
Din sjelekamp, din angstesved
la bli meg til salighet.
Ditt fengsel og ditt harde bånd
meg fri av mine fienders hånd.

Og når den time kommer da
at sjelen skilles skal herfra,

da stå meg bi, o Jesus Krist,
og vokt meg vel for Satans list,
at han med all sin vold og svik
dog intet skal formå mot meg.

Jeg er din eiendom og arv;
du kjenner best min trang og tarv;
du har kjøpt meg med ditt blod,
som du på korset flyte lot;
så kan du ei forlate meg;
all min fortrøstning står til deg.

16. september

«Men det er menneskets ånd og Den Allmektiges åndepust som gjør forstandig» (Job 32,8).

«Og gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg, han som dere har fått som segl til forløsningens dag» (Ef 4,30).

«Men dere er ikke i kjødet, dere er i Ånden, så sant Guds Ånd bor i dere» (Rom 8,9).

Ingen mennesker er mer uten Ånd enn den hovmodige. Bare de ydmyke gir Gud sin nåde og sin Ånd. De hovmodige står han imot, for de har Satans ånd.

«Bli fylt av Den Hellige Ånd» betyr altså det samme som: Bli virkelig ydmyke! Bøy dere virkelig dypt for Gud i hjertet! Så bøyer han seg ned til dere og fyller dere med sin Ånd.

Dette er alle hemmeligheters hemmelighet. De enfoldige kjenner den, men for de hovmodige er den skjult. De er uten Ånd, og altså uten sant lys. De lærer aldri det som tjener til deres fred, enda de alltid lærer.

Men den som har Den Hellige Ånd, må se til at han bevarer ham på samme måte som han tok imot ham. Jo høyere Gud har løftet ham over andre ved denne store gaven, desto dypere bør han også bøye seg under andre.

Ingenting gjør Ånden så sorgfull og driver ham så lett bort som selvgodhet og selvopphøyelse, når en ikke akter på hans røst og ikke følger hans ledelse. En kan lett synke fra Ånden ned i kjødet igjen hvis en ikke vandrer i Ånden med tro og ydmykhet.

Dere Guds barn, som drives av Guds Ånd fordi dere har ham boende i dere: Å, ta vare på dette uforlignelige gode! Verden kan ikke gjøre dere noe verre enn når dere lar Ånden bli tatt fra dere og lar ham bli slukket i dere.

Be uavlatelig om Den Hellige Ånd! Bli alltid i fellesskapet med ham, og la dere lede, irettesette, undervise, trøste og bevare av ham som barn!

Mel.: O Fader vor i himmerik.

O guddomssol, la i din glans
meg vandre frem med Åndens sans,
så det i livet kjennes kan
at du har klaret min forstand!
Ja, alle mine fjed og trinn
la lyse av din nådes skinn.

Og når det går mot dødens natt,
udi din favn min sjel da fatt,
at den fra denne verdens land
til himmelen oppfare kan,
hvor i Guds skjød den hvile får
og salighet som ei forgår!

17. september

«Jeg setter alltid Herren for meg. Han er ved min høyre hånd, jeg skal ikke rokkes» (Sal 16,8).

«For den som tviler, ligner en bølge på havet, som drives og kastes av vinden … slik en tvesinnet mann, ustø på alle sine veier» (Jak 1,6.8).

«Gjør alt uten knurr og tvil» (Fil 2,14).

Gift, pest og død for troen er vankelmod og tvil. De kommer av et ustadig, vaklende sinn som gjerne tviler – ikke fordi det blir fristet, men fordi det ikke elsker sannheten og selv lager seg tvilen.

Men når tvilen bare er anfektelser, selv om de melder seg ofte, er de ikke å regne for annet enn mygg som en slår fra seg.

Når hjertet derimot selv oppsøker tvilen og frivillig gir den næring, da er det ute med troen. Et slikt menneske trenger en alvorlig omvendelse og sinnsforandring. Det må begynne forfra igjen og be om et nytt hjerte.

Er tvilen Satans anfektelser – når han vil gjøre deg motløs med hundre betenkeligheter, peker inn i fremtiden og bare viser det nedslåtte hjertet dets skrøpelighet og farene, men ikke Guds kraft og nåde – da kreves ikke noe annet enn at du vender øret bort fra løgneren og til Gud og Guds ord. Det gir deg mot og trøst. Det lover den trette kraft og gir den rikelig styrke som ingen krefter har.

Tillit til ham som har sin kraft fullkommen i skrøpelighet, er det skjoldet som en kan overvinne alle fristelser til mismot og nedslåtthet med.

Et blikk på den korsfestede, som har lidd for oss, dratt oss til seg og hittil vist oss så mye nåde – et troens blikk på den trofaste hyrden, som bærer sauene, styrker det syke og forbinder det som er brutt – det gjør en modig og uforferdet, og all tvil må flykte.

Han som begynte forløsningens og helliggjørelsens gode gjerning i deg, vil også fullføre den. Han så på forhånd hvem du er og hvor skrøpelig du er, og har likevel begynt.

Det er ikke skrøpeligheten din som hindrer ham i å frelse deg. Bare din egen vilje og din vantro kan hindre ham i det – når du ikke for alvor vil bli frelst, ikke stoler på ham uten forbehold, ikke overgir deg til ham på nåde og unåde og ikke vil høre ham til helt og uten forbehold.

Mel.: O Helligånd, du skatt så skjønn.

Jeg vet på hvem min tro er satt;
ham får man meg å unne;
den som har Gud til hjerteskatt,
skal aldri gå til grunne;
vel den som bygger fast på Gud;

la det så tumles inn og ut;
han står når alting faller.

Så vil jeg da i denne tro
mitt ganske levnet føre;
i den jeg søke vil min ro,
i den min gjerning gjøre;
Guds Ånd er meg et pant derpå
at jeg i denne tro skal få
en søt og salig ende.

18. september

«Herre, jeg har deg hjertelig kjær, du min styrke!» (Sal 18,2).

«Den som ikke elsker, kjenner ikke Gud, for Gud er kjærlighet … Den som blir i kjærligheten, blir i Gud, og Gud i ham» (1 Joh 4,8.16).

«Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand» (Matt 22,37).

Du vil jo selv at din bror, dine barn og dine venner skal elske deg, ikke med tungen og ikke bare med ord, men i gjerning og av hjertet. Og så skulle Gud nøye seg med en kjærlighet som sitter på leppene og tungen, som ikke er noen kjærlighet, men bare en klingende bjelle?

Nei, den som kjenner Guds inderlige barmhjertighet, Kristi kjærlighet og nåde – han som har ofret seg helt for oss med legeme og sjel og alle sine krefter – han betenker seg ikke et øyeblikk. Han gir seg selv så fullt til Guds og Jesu Kristi kjærlighet, av hele sitt hjerte, sin sjel og alle sine krefter, at han ikke holder noe tilbake for seg selv.

Da hører han helt og fullt sin Gud og Frelser til. Han lever og dør for ham, glemmer seg selv, mister sitt eget jeg helt av syne og av minne og blir full av Gud, full av sin Frelser. Han ånder, går og står, våker og sover, arbeider og hviler bare for ham.

Det er heller ikke lønnen som driver og gir liv til kjærligheten, ikke den sødme og fryd som kjærligheten fører med seg allerede her eller lover for fremtiden. Det er ikke noe annet heller, verken frykt eller håp, verken straff eller lønn, verken tap eller vinning. Det er bare kjærlighet, ren kjærlighet, som får kjærligheten til å elske.

Det er Guds og Jesu Kristi indre skjønnhet, herlighet, godhet, uforlignelighet og elskverdighet som vekker sjelen til kjærlighet, holder kjærligheten ved like og stadig gjør den større – jo mer sjelen lærer ham å kjenne, desto mer lærer den å elske ham.

For øynene dens er alltid vendt mot ham. Den er alltid i Gud og Gud i den. Den bor alltid i Kristus, og Kristus alltid i den. De ser alltid på hverandre og blir derved stadig mer opptent av kjærlighet til hverandre.

Kjærligheten vokser etter hvert som sjelen ser og kjenner den elskede bedre og får øynene opp for hvor elskverdig han er.

Derfor sier Johannes så sant: Den som ikke elsker, kjenner ikke Gud, for Gud er kjærlighet – elskverdighet. Den som kjenner ham, må elske ham.

Et blikk på Gud, på Kristus, river en med til kjærlighet. Sjelen kan ikke lenger annet – den må elske ham. Han er for herlig, for yndig. Den vet ikke hvordan den skulle bære seg at for ikke å elske ham.

Mel.: O store Gud, din kjærlighet.

Vår Gud er idel kjærlighet,
i ham jeg fast vil blive;
da vet jeg at hans miskunnhet
meg også trøst vil give,
full tro og trøst;
basunens røst
meg ikke gjør forskrekket
på dommedag,
fordi min sak
er alt med nåde dekket.

O Gud, din kjærlighet opptenn!
O, la din Ånd det gjøre,
og kraftig nåde til meg send,
jeg så mitt liv kan føre
at når jeg må
til graven gå,
jeg dør da til mitt beste,
i hjertens fred
og kjærlighet
til deg og til min neste!

19. september

> «For av nåde er dere frelst, ved tro. Og dette er ikke av dere selv, det er Guds gave. Det er ikke av gjerninger, for at ikke noen skal rose seg» (Ef 2,8–9).

Ingenting er lettere enn å bli frelst, og likevel er det noe bare de færreste mennesker når fram til.

Tenk deg et menneske som sitter i fengsel for gjeld og spør: Hvordan skal jeg få betalt gjelden min og komme fri? Og så sier en til ham: Mannen du skylder pengene, er en snill mann. Klag din nød for ham, ydmyk deg for ham, gi ham gode ord og be ham, så ettergir han deg all gjelden, setter deg fri og gir deg store rikdommer attpå.

Da vil han tro det. Han vil gjerne gjøre det han har å gjøre, og samtidig si: Ikke annet? Det er jo så godt som ingenting. Det har jeg lett for å gjøre. Og når han har gjort det og er blitt fri og rik, vil han jo ikke tenke noe så vanvittig som: Jeg har fått friheten ved egen fortjeneste.

Nei, alle sine dager vil han bekjenne: Akk, den gode mannen har av bare nåde og for ingenting ettergitt meg alt jeg skyldte ham, og overøst meg med gaver attpå. Hvordan skal jeg kunne takke ham nok?

Slik tenker og slik handler menneskene i det timelige. Men i det åndelige, med sin syndegjeld og med Kristus, vet de ikke hvordan de skal forholde seg.

Det letteste av alt er og blir for dem det vanskeligste når de skal gjøre det. Og når de har gjort det, regner de det for den største gjerning og fortjeneste, rett som om de selv hadde fortjent sin frelse.

Nå sier Paulus riktignok ikke i ordene ovenfor at en ikke har noe å gjøre for å bli frelst. Han sier bare at den som er blitt frelst, ikke skal tilskrive det sine egne gjerninger og sin egen virksomhet, og ikke rose seg som om han hadde fortjent det med sine gjerninger.

Du må sannelig gjøre alt det du kan med hjelp av den forekommende nåden: gråte, be, sukke, vente, kjempe – kort sagt gjøre alt det den gode Ånd som leder deg til omvendelse og tro, lærer deg.

Men når du har gjort det, må du regne det for like lite og rose deg like lite av det som om du slett ikke hadde gjort noe. Du må se på saligheten som gitt deg, ikke for disse gjerningenes skyld, men for ingenting og av nåde. For det du har gjort, er også hans nåde og hans gjerning i deg. Slik er jo alt hans, og du selv sitter ikke igjen med noe annet enn – nåde.

Mel.: Kom hid til meg enhver især.

O kjære sjel, fall ydmyk ned,
erkjenn din uformuenhet
på vilje og på krefter;
i alle ting som Gud angår,
i dem du intet selv formår,
hva enn du strever etter.

Den tid da du i Adam falt,
ble alt det gode hos deg kvalt;
nå rinner du av rote
som den der ond og syndig er
i tanker, ord og gjerninger,
ja, død udi det gode.

Men Krist med sin rettferdighet
tildekke vil din synd så led
og livet deg tilsige;
om du i troen stadig står
med tillit til hans død og sår,
da får du himmerike.

O søte Jesus, Frelsermann,
jeg uten deg dog intet kan
til salighet utrette;
styrk selv min tro og trøst meg mot
min synd ved kraften av ditt blod,
som skal min synd avtvette!

20. september

«Men til dere, mine venner, sier jeg: Frykt ikke for dem som slår legemet i hjel» (Luk 12,4).

«Derfor skammer han seg ikke ved å kalle dem brødre» (Hebr 2,11).

«For vi er lemmer på hans legeme, av hans kjød og av hans ben» (Ef 5,30).[1]

«Og nå, så sier Herren, som skapte deg … Frykt ikke! Jeg har gjenløst deg, kalt deg ved navn, du er min. Når du går gjennom vann, er jeg med deg … Når du går gjennom ild, skal du ikke svies» (Jes 43,1–2).

Hva kan vel måle seg med denne kjærligheten? Han kaller oss venner og brødre. Han sier til hver enkelt: *Du er min*. Han vil stå hos oss i ild og vann. Vi er lemmer på hans legeme, av hans kjød og av hans ben.

Sjel, gjenta dette for deg selv sju ganger og sytti ganger sju ganger, og gled deg hver gang mer inderlig og hjertelig over det, og øs av det alt du kan!

Hvilken bror tar seg ikke broderlig av sine brødre? Hvilket menneske tar ikke vare på sine lemmer, sitt eget kjøtt og ben, framfor alt annet? Hva skulle vi være redde for når vi har en så opphøyet venn og bror, et slikt hode?

Hvor er din tillit, din tro og din kjærlighet til denne store broren, som likevel bøyer seg så dypt ned til deg?

Men står du også virkelig i et så nært, broderlig, vennlig og hjertelig fellesskap med ham? Er han virkelig det for deg som han vil og kan være? Lar du ham være det? Fra hans side mangler det sikkert ingenting.

Har du ingen erfaring av at han er det, å, så forbarm deg over deg selv! Gå ikke glipp av denne usigelig store lykken et øyeblikk lenger. Forsøm ikke denne uvurderlige, makeløse nåden: å ha Gud i det høye til venn og bror og nyte hans kjærlighet som bror og venn!

La ham være den kjæreste blant alle dine kjære, den første, største og beste venn blant alle dine venner! Han vil jo gi deg seg selv. Å, så ta ham da også imot!

Mel.: Kom, du folkefrelser sann.

Jesus, kom dog selv til meg;
jeg kun lenges etter deg;
du som er min sjel så nær,
du er ene mitt begjær.

Tusen ganger ønskes du,
som er ene i min hu;
tusen ganger jeg til deg
roper: Jesus, vær hos meg!

Verdens lyst og herlighet
gir sjelen ingen fred;
at du, Jesus, er meg nær,
sjelens ro alene er.

Hjertet deg skal åpent stå;
ingen annen skal det få,
du det har forhvervet deg,
ditt det er evindelig!

Deg alene, o Guds Sønn,
kaller jeg min brudgom skjønn;

[1] NB: «For vi er lemmer på hans legeme.»

all min glede, all min trøst
er at du meg har forløst.

21. september

«Da foreldrene kom inn med barnet Jesus … Hvert år dro foreldrene hans til Jerusalem» (Luk 2,27.41).

«Og de bar små barn til ham for at han skulle røre ved dem … La de små barna komme til meg, hindre dem ikke! For Guds rike hører slike til» (Mark 10,13–14).

Jesu foreldre bar Jesus som barn inn i templet og tok gutten med seg til Jerusalem til høytidene. De gudfryktige mødrene bar barna sine til Jesus for at han skulle legge hendene på dem og velsigne dem.

Disse vakre eksemplene er en sann hånd- og husbok for foreldre når det gjelder barneoppdragelsen. Av dem kan de lære alt de skal gjøre for at barna deres skal bli gode og salige.

Før dem til Jesus! Bring dem inn i sannhetens og kjærlighetens tempel! Ofre dem til Gud. Legg dem med bønn og påkallelse inn til Frelserens hjerte, for han trykker dem virkelig inn til sitt hjerte.

Gudfryktige foreldre kunne ikke gjøre ham noen større glede enn når de bar barna sine til ham for at han skulle velsigne dem. Som den gang, så nå. Han er den samme. At en ikke ser ham, endrer ingenting. Barnevennen lever og velsigner usett, like så vel som da en så ham.

Hans glede er like stor nå når du, kjære mor og kjære far, fører barnet ditt til ham i bønnen, legger det inn til hans hjerte og tror: Nå velsigner han det, nå legger han sine gjennomborede hender på det, nå trykker han det inn til sitt bryst, som er fullt av kjærlighet. Nå strømmer velsignelse og fred, ånd og liv fra hans fylde inn i den lille barnesjelen.

Se, det skjer deg som du tror. Barna dine er og blir velsignet, så sant du ikke lar det mangle på formaninger, veiledning og undervisning i det gode.

Frelseren har uttrykkelig og rett ut lovet barna himlenes rike da han sa: Guds rike hører slike til.

Og dette bør foreldre tenke på: I barna sine har de himmelrikets borgere foran seg. Over dem skal de våke som Guds engler, så de ikke røver himmelen fra dem og overgir dem til helvete.

Disiplene viste mødrene og barna uvennlig bort og ville ikke la dem komme til Jesus. Det er et bilde på vår tid, som ikke vil la barna komme til Gud og til Kristus. «De forstår det ikke,» sier folk, «det er for tidlig.»

Nei, sier Jesus, de skal komme til meg. Hindre dem ikke! Mellom dem og meg er det fremfor alt et nært bånd. Jeg er kommet fra himmelen, og himlenes rike er deres. De er mine kjæreste himmelske borgere.

Salige er de foreldre som fatter det og gjør etter det.

Mel.: Enhver som tror og blir døpt.

Deg takker vi, o Herre Krist,
som ga små barn den ære
og la dem inn til ditt bryst;
du ved din Ånd oss lære

å bære våre barn til deg,
opptukte dem rett kristelig
og aldri dem forarge!

22. september

«Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen» (Matt 5,12).

«Den ugudeliges håp er som et fnugg … Men de rettferdige skal leve evig, og i Herren er deres lønn» (Visd 5,15–16).

Slik trøstet Frelseren oss i sitt ord med denne lønnen når vi lider og blir forfulgt. Sannelig, om det ikke var noen annen lønn, så var det allerede en stor lønn å se ham som han er, og høre ham til i all evighet. «All tukt synes vel, mens den står på, ikke å være til glede, men til sorg. Men siden gir den dem som ved dette er blitt oppøvd, rettferdighets salige frukt» (Hebr 12,11).

Og da får en se det en her ikke alltid frimodig kan tro: at den nåværende tids lidelser ikke er for noe å regne mot den herlighet som skal åpenbares på oss når vi får se ham ansikt til ansikt.

Allerede ett blikk på ham som han er, må forandre hele vår natur og gi oss en himmelsk og evig forklarelse. Hvordan blir det ikke da når vi får eie ham og se ham i evighet!

Å, dere mennesker, hvorfor ser dere dere så nysgjerrig omkring på denne jorden, der dere likevel ikke finner ham som kan glede sjelen deres i evighet? Hvorfor ser dere ikke i troen opp til ham, han som med sitt blikk kan gjøre dere evig tilfredse og lykkelige?

Vi alle som er kalt til den himmelske arven – hvor stor grunn har vi ikke til å glede oss til vi skal herfra og ta denne arven i eie! Hvor stor grunn har vi ikke til å juble! For lønnen er ubeskrivelig stor, større enn selve himmelen.

Her gleder vi oss så inderlig når vi uventet ser igjen venner vi lenge har savnet, eller blir kjent med en mann vi lenge har ønsket å treffe. Hvordan blir det ikke da når vi får se med egne øyne, når vi får lære å kjenne ham som englene faller ned på sitt ansikt for!

Og hva skal vi finne hos ham og i ham? Alle dem som fortjener å bli kjent og elsket, og som kjerubene gleder seg over å ha fellesskap og samvær med.

Hvor langt borte vil da ikke alle fiender, alle fristelser og sorger være! «Fylde av glede er det for ditt åsyn, livsalighet ved din høyre hånd i evighet» (Sal 16,11).

Egen melodi.

De som med tårer så,
som gjennom trengsel gå
og evig liv attrå,
de høste skal med frydesang
når alting blir nytt engang.
Amen, halleluja! Halleluja!
Amen, halleluja!

De Jesus skue skal
udi hans bryllupssal,
og deres store tall

lovsynge skal i evighet
Guds Lam, som døden for oss led.
Amen, halleluja! Halleluja!
Amen, halleluja!

Den dag alt troen ser
i dette hus av leir,
da døden er ei mer.
Det rop alt troen hører her:
Den siste fiende felt er!
Amen, halleluja! Halleluja!
Amen, halleluja!

Gi, Frelser, at vi må
i lengselsfull attrå
med deg her vandre så
at hjertet kun til deg er vendt,
som kjærlig har vår jammer endt,
som døde og oppsto
og oss opplot
Guds rike ved ditt blod!

23. september

«Og Enok vandret med Gud. Så ble han borte, for Gud tok ham til seg» (1 Mos 5,24).

«Noah var en rettferdig mann, ulastelig blant sine samtidige. Noah vandret med Gud» (1 Mos 6,9).

«For han holdt ut som om han så den usynlige» (Hebr 11,27).

Å vandre med Gud betyr å leve et gudfryktig liv: å vandre for Guds øyne, i hans kraft og nåde, å stå i fellesskap med ham, å få del i det han virker, i hans nærhet og hans fred, og la hjertet leve i det.

Slik levde disse stamfedrene. De var den levende Guds templer.

Herren var alt for hjertene deres. Guds kjærlighet var utøst i hjertene deres ved hans Ånd. Gud var i dem og de i Gud. De var så inderlig forent med ham ved kjærlighetens bånd at ingenting på jorden kunne skille dem fra ham.

Dette er den levende troen. Den holder seg så fast til Gud, den usynlige, som om den så ham legemlig, som om han sto foran oss.

Den Kristus som skulle komme, var dem like nær i troen som om han allerede var til stede. Skulle da ikke også den Kristus som har vært her, og som usynlig blir her alle dager inntil verdens ende, være oss like nær i troen som om vi allerede så ham lyslevende foran oss?

Jo, sannelig, og ikke bare det. Herrens åndelige nærvær bør være oss uendelig nærmere enn hans legemlige nærvær. I vårt indre er han oss langt nærmere enn om han sto foran oss i det ytre.

Den som ikke er saligere i troen på den usynlige enn om han kunne se ham med øynene, har ennå ikke en slik tro som Herren vil ha (Joh 20,29).

Mel.: Nu velan, vær frisk til mode.

Før meg, Jesus, det til minne
at du allevegne er.
Det skal synden lenkebinde,
når jeg tenker: Du er nær.
Kom, o Jesus, ta ditt sted
i min sjel og hjerte med;
du skal midt udi min glede,
midt i sorgen ha ditt sete.

La din fred min frelse blive
hvor jeg er på verdens ø;
gid min ånd jeg opp må give
i din fred når jeg skal dø.
Vis meg dine sting og sår,
at min tro ny styrke får
ved din død og all den kvide
som du for meg ville lide!

24. september

> «Ja, med evig kjærlighet har jeg elsket deg. Derfor har jeg latt min miskunn mot deg vare ved» (Jer 31,3).

«Din miskunnhet og din sannhet vil alltid bevare meg» (Sal 40,12).

«Men jeg – ved din store miskunn går jeg inn i ditt hus» (Sal 5,8).

Dette skal være svaret ditt når hjertet spør, fullt av undring: Hvordan kan Herren elske et så ondt, så syndig og uverdig vesen så høyt? Av bare godhet, uten din fortjeneste, sier Herren. Jeg har elsket deg fra evighet, da jeg så deg i dine synder.

Før vi ennå var til, sto det jo for hans øyne hvor onde og utakknemlige vi ville bli. Og likevel forsikrer han oss selv at han har elsket oss i denne elendige, avskyelige tilstanden, og av kjærlighet, miskunn og godhet dratt oss til seg.

Hva er da dette for en godhet? Hvordan kan den elske det onde? Akk, den elsker ikke det onde som bor i oss, men det gode som den vil virke og skape i oss. Den elsker å gjøre det onde godt.

Kjenner du deg derfor helt igjennom ond og uverdig til hans godhet, så støt ikke hans gode hånd tilbake av den grunn. Tro og vær fast overbevist om at denne gode hånden er over deg for å gjøre deg god, ren og hellig, slik den vil at du skal bli.

Hindre den derfor ikke med en uforstandig ydmykhet. Men elsker du det gode, så la Guds gode nådehånd gjøre deg god og berede, styrke og grunnfeste deg.

Ønsker du å forbli ond? Det vil du forbli i all evighet hvis du ikke griper hans godhet og lar den virke i deg.

Be heller med David, som ovenfor i Sal 5,8. Han følte seg også uverdig og som en stor synder. Bestem deg som han, nettopp på grunn av din skrøpelighet: Jeg vil gå inn i ditt hus, søke din nærhet og ditt ansikt, fordi jeg stoler på din store miskunn.

Å komme til hans hus betyr å gå inn i sitt hjerte. For i hjertet bor han som i sitt hus. Den som ber der i ånd og sannhet og blir hos ham, kjenner hans miskunn og sannhet. Der lar han sitt ansikt lyse over oss.

Mel.: O store Gud, din kjærlighet.

Si, hva har dog beveget deg,
o hjerte Gud og Fader,
så inderlig å elske meg,
enskjønt min synd du hater?
Hva mon du i mitt hjerte så,
hva var der vel å finne
som hadde minste fordring på
din kjærlighet å vinne?

Det ikke var vår deilighet
og ei vår byrd og stamme;
den var elendig, som du vet;
vi kan med intet bramme;
vår dyd og gode gjerninger,
om noe slikt vi eide,
de gjaldt aldeles intet her,
for deg de intet veide.

Nei, milde Gud, din miskunnhet,
ditt bunnløst gode hjerte,
så til oss der vi ille led
i syndens ve og smerte.
O glede over glede stor:
Jeg deg kan hos meg finne
udi den fryd som i meg bor
og har sjelen inne.

O fromme Jesus, la din Ånd
meg herudi bekrefte
i dødens stund, at troens hånd
så fast kan ved deg hefte,
at sjelens siste sukk må
fremtrenge til Guds trone;
da skal en nådig Gud jeg få
og livets seierskrone.

25. september

> «Hvem blant dere frykter Herren og hører på hans tjeners røst? Når han vandrer i mørke, og intet lys skinner for ham, skal han sette sin lit til Herrens navn og stole på sin Gud!» (Jes 50,10).

«Du arming, du som er herjet bort av storm, du som ingen trøst har funnet! Se, jeg legger dine byggesteiner i spydglans … og dine barns fred skal være stor» (Jes 54,11.13).

Slik trøster Herren sine bedrøvede, forfulgte, foraktede og undertrykte troende sjeler her på jorden. Det er en trøst som kommer fra himmelen, fra Frelserens munn gjennom hans Ånd, og hans ord vender ikke tomt tilbake. For vår Gud taler ikke tomme ord og spotter oss ikke i vår elendighet. Det han lover, holder han sikkert.

Sitter du derfor i mørke, og skinner ikke gledens og trøstens lys for deg, men elsker du likevel Herren og lyder hans røst, og er alle hans ord deg dyrebare og hellige – da vet du nå fra hans egen munn at han tillater deg, ja, befaler deg å stole på ham. Så sant han lever og har talt dette, like sant skal trøstens og hjelpens lys gå opp for deg igjen.

Søk bare ham, ham, ikke trøsten! Så finner du begge deler, både ham og trøsten. For den som har ham, hva mer trenger han?

Se hvordan han i medynk kaller deg «du arming, du som er herjet bort av storm». Han vet godt hvordan det går hans kirke, de troendes menighet, hans kjære sauer. Akk ja, de er nok prisgitt alle forfølgelsens stormer.

Men han vet det og ser det, og til gjengjeld lover han også alle Guds barn store ting, ting som ikke kan uttales: De skal ha stor fred. Ja, trengselens stormer bringer en fred som de ikke kjenner, de som ikke har vært utsatt for dem.

Mel.: Alene Gud i himmerik.

Halleluja! Gud er min del
i ve og velstands dage;
tungt var mitt sukk, trett var min sjel,
vemodig var min klage;
men Herren, han har hørt min røst;
halleluja! Han er min trøst,
mitt håp, min sang, min glede.

I sorgen sender han min ånd
sin frelse fra det høye;
på hans den nåderike hånd
jeg festet mitt øye;
da skilte seg den mørke sky;
min sjel fikk kraft, min fryd ble ny,
mitt sukk i lovsang endte.

Halleluja! Gud Herren er
den vi vil ene dyrke;
han er hos alle sine nær
med miskunn og med styrke;
han skaffer den fortrengte rett
og til enhver utdeler det
som til hans frelse tjener.

Du er vår Gud; velsign din arv,
vokt du oss selv, vår hyrde;
avhjelp vår trang, se til vår tarv,
og bær du all vår byrde;

opphøy ditt folk med tro og fred,
til tid engang for evighet,
Gud, på ditt vink forsvinner!

26. september

> «Arbeid på deres frelse med frykt og beven … så dere kan være uklanderlige og rene, Guds ulastelige barn midt i en vrang og forvendt slekt. Dere skinner blant dem som lys i verden, idet dere holder fast ved livets ord, til ros for meg på Kristi dag, at jeg ikke løp forgjeves eller arbeidet forgjeves» (Fil 2,12.15–16).[2]

Kan det være likegyldig for en lærer, en far eller en mor om strevet deres for dem de arbeider med, lykkes eller ikke?

For en glede er det ikke for en gartner når plantene hans vokser og trærne bærer frukt! For en glede for bonden når åkrene han har pløyd og sådd med svette og møye, gir en rik avling!

Men en gleder seg likevel med beven. Som Paulus ber filipperne, ber en dem en arbeider med: Frykt for dere selv! Skjelv for deres skrøpelighet og for at dere så lett faller i søvn, blir trygge og late.

Men denne sunne frykten, denne bevingen som nåden har vakt, må ikke gjøre dere motløse – trellefrykt være langt fra dere! La den tvert imot drive dere til å stole desto fastere på Herren, han som kan og vil virke i dere både å ville og å virke.

Da blir dere virkelig lys i den mørke verden. Da er dere like forskjellige fra de vrange i gudfryktig og ulastelig ferd som solen er fra natten.

Der dere står – i hjemmet, i familien, i omgivelsene og i den kretsen dere lever i – skal dere stå som et lys på lysestaken. Dere skal la lyset deres skinne slik at det faller de mørke og blinde vantro i øynene, så de spør: Hvor kommer dette lyset fra? Da peker dere på ham som er deres lys, og som opplyser hvert menneske som kommer til verden.

Hold fast ved livets ord, så skal dere leve og skinne.

Der det er liv, der det er et levende ord, der ordet lever i hjertet, der er det lys. Der bryter det fram og skinner.

Men der det døde ordet bare ligger i hodet og svever på leppene, der er det verken livslys eller livsvarme, men bare død og stivhet. Der er det ingen oppbyggelse, ingen gjerning, intet arbeid på ens frelse. Slike bør begynne å søke og arbeide på sin frelse, med frykt og beven over sitt døde vesen.

Mel.: Jeg ber deg, min Herre og Gud.

Den salighet som Jesu blod
så dyrt for oss fortjente,
er uten daglig kamp og bot
umulig rent å vente;
forsiktig og arbeidsom bør
en kristen alltid være;
for troen, som oss salig gjør,
må alltid frukter bære.

[2] NB: «idet dere holder fram livets ord».

Du vet jo, Satan løper om,
deg, når han kan, å sluke;
hvor bør du i din kristendom
da all din flid ei bruke,
i bønnen stride dag og natt
og ingen møye spare!
For ellers er den dyre skatt,
din arme sjel, i fare.

27. september

«Hvor uransakelige hans dommer er, og hvor usporlige hans veier» (Rom 11,33).

«Jeg er Herren, og det er ingen annen. Det er jeg som er lysets opphav og mørkets skaper, som gir lykken og skaper ulykken. Jeg, Herren, gjør alt dette» (Jes 45,6–7).

Underlig, ja, svært underlig, men likevel salig og herlig fører Herren sine egne. Ingen vei er som Herrens veier.

De kan være fulle av torner som ofte trenger gjennom fotsålene og stikker en til blods, så en er nær ved å skrike og mang en gang virkelig skriker. Likevel har de noe dragende ved seg som en ikke vil bytte bort for all verdens lykke, glede og rikdom.

Verden lar han vandre på sine lystige veier. Sine egne kaster han snart i vannet, snart i ilden. Snart fører og løfter han dem over fjell, og så kaster han dem ned i avgrunner der ingen redning synes mulig.

Snart omgir han dem med ære og herlighet, som Jesus på Tabor. Snart dekker han dem igjen med skam og spott, så ikke engang en hund vil se på dem, og så den verste og mest samvittighetsløse forbryter synes mer hederlig enn et slikt barn som Gud har i sitt fang.

Hjertet deres er ofte så fullt av ham at det er som om hele himmelen har senket seg ned i dem. Men så blir de så forlatt og nedstemt som om alle helvetes ånder hadde tatt inn hos dem.

Ofte tror de at de står i solskinn, og snart vandrer de igjen i egyptisk mørke. Snart har de hele allmakten i sine hender, og en annen gang er de så bundet og lammet at de ikke kan løfte et halmstrå, ja, knapt bære seg selv.

Og hvorfor det? Svaret står i Jes 45,6–7, som er sitert ovenfor.

Takk være ham! Når bare han fører deg, så bry deg ikke om hvordan det skjer, men bare om hvem det skjer ved. Si med David: «For ditt navns skyld vil du føre og lede meg» (Sal 31,4). La det gå hvor det vil, når bare hans hånd fører oss!

Mel.: Vær nu glad og vel til mode.

Midt igjennom nød og fare
veien går til paradis;
o du Lammets brudeskare,
du må gjennom torneris,
du må over berg og dal
hjem til Sions brudesal;

dog, det blir lett å glemme
første øyeblikk der hjemme.

Ei, så la deg intet trykke,
Jesu brud på denne jord,
ettersom den er din lykke,
så forunderlig og stor;
er du dog så salig her,
hvor langt mer evig der!
Få minutter om å gjøre,
kan man deg for tronen høre.

Derfor, Fader uten like,
sendte du din Sønn herned
oss å vinne himmerike,
som mot syndenøden stred;
ham vi favner frydelig,
og vår munn skal takke deg
her og hist med mange, mange
evig søte brudesange.

28. september

«Men ikle dere Herren Jesus Kristus» (Rom 13,14).

«Jeg dør hver dag» (1 Kor 15,31).

«Jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg» (Gal 2,20; jf. Fil 3).

Fikk vi ikke noen ny kledning, måtte vi bli i syndens og dødelighetens gamle kledning og gå til grunne i den. Men en slik ny kledning er gitt oss av Gud og blir tilbudt oss gjennom evangeliet. Den blir rakt fram og kledd på oss når vi bare rekker hendene ut etter den, når vi bare gjerne kler av oss den gamle og villig slipper den.

Men den som elsker sitt gamle menneske med dets lyster og begjær så høyt at han ikke kan skille seg fra det, han kan ikke få det nye mennesket, Kristus.

Paulus sier i Gal 3,27: «For dere, så mange som er døpt til Kristus, har ikledd dere Kristus.» Og likevel sier han i Rom 13,14 til mennesker som allerede er døpt: «Ikle dere Herren Jesus Kristus!»

Trenger en da å kle seg i det en allerede har kledd seg i? Ja, sannelig! For svært ofte kler en av seg igjen det en tok på seg i den første iveren. En har ennå ikke ikledd seg ham så uadskillelig at en alltid blir i ham.

Den som blir i ham, trenger ikke stadig å ikle seg ham på ny. Han trenger bare å holde fast på ham og bevare hjertet og tankene sine i hans fred.

Slik sier også Paulus: «Jeg er korsfestet med Kristus» (Gal 2,19), og likevel sier han: «Jeg dør hver dag.» Å kle av seg det gamle mennesket og kle på seg det nye – det gamle menneskets død og livet i Kristus – er derfor noe selv apostlene ikke ble ferdige med så fort.

Så mye mindre tør vi regne oss som fullkomne. Vi må alltid strebe etter å dø daglig og daglig leve oss inn i Jesus.

Hvis vi så og skjønte helt klart hvor dårlig det gamle menneskets skitne klesplagg kler oss og hvordan det vansirer oss i Guds øyne, da ville vi hate kjødets besmittede kjortel. Vi ville skynde oss å bli kvitt den, heller i dag enn i morgen.

Hadde vi et virkelig klart begrep om det nye menneskets skjønnhet og herlighet – var Kristus virkelig åpenbart for oss – trodde vi at han er gitt oss for at vi skal ikle oss ham, bli i ham og leve i ham, da ville vi ikke bli så lenge utenfor ham og uten ham. Da ville vi gripe ham og skynde oss inn i ham, slik den nakne skynder seg i klærne når han skammer seg over sin nakenhet.

Mel.: Min Salomo, så vennlig du regjerer.

Korsfestede, jeg det kun vil begjære,
å vorde her i troen ett med deg
og finne kraften av din død i meg.
La, Jesus, meg med deg korsfestet være!
Mitt gamle menneske la drepes så
at jeg ved deg fra synden kan oppstå!

29. september

> «Når dere ber, skal dere ikke ramse opp mange ord likesom hedningene, for de tror at de blir bønnhørt når de bruker mange ord» (Matt 6,7).

«Jeg er trett av mine sukk. Med tårer væter jeg mitt leie hver natt, min seng er våt av mine tårer» (Sal 6,7).

«Mine tårer er min mat dag og natt, fordi man hele dagen sier til meg: Hvor er din Gud? Dette må jeg minnes og utøse min sjel i meg» (Sal 42,4–5).

Mange mennesker mener at bønn bare består i å bruke mange ord – at den som snakker mye for Gud med rappe tunge, ber desto bedre jo mer han sier.

Kristus sier at det ikke er gjort med ord, og at det er hedensk og ikke kristent å bruke mange ord. Og likevel skal en be lenge, ja, uavlatelig og på alle steder?

Hvordan vil han da ha det, når en ikke skal bruke ord, i alle fall ikke mange? Spør David! Han svarer deg på vegne av alle som ber i sannhet, på de stedene som er sitert ovenfor (Sal 6,7 og 42,4).

Jesaja sier at vilkåret for å få hjelp og kraft er at en er stille og stoler på Gud og ikke fører ordstrid med ham (Jes 30,15). Og Kristus selv – hvor få ord brukte han ikke i sin heteste bønn, i sin dypeste angst! Han gjentok de samme ordene tre ganger.

Folk farer vill fordi de tror at bønnen er en sak for tungen og ikke for hjertet. Riktignok må tungen stå i hjertets tjeneste når en trenger den. Men det er hjertet som må be, stride, vente, håpe, tro og sukke.

Ofte må tårer si mer enn ord. Uten tvil var Frelserens blodsvette og tårer et sterkere rop i Faderens øre enn hans få og korte ord.

Også Moses ropte til Gud uten å åpne munnen (2 Mos 14,15). I Salmene hører en ofte David *rope*, og jeg skulle nesten tro at det alltid er et slikt indre rop som er ment.

Likevel har jeg ikke noe imot at du ofte roper høyt, når du vil og må det. Alt til sin tid.

Av dette kan en også slutte seg til hva en skal mene om bønnebøker og de bønnene som blir bedt etter dem.

Jeg vil likevel ikke uten videre forkaste eller forby gode bønnebøker. Den som forstår å be, kan også bruke dem riktig. Men ellers er de som regnetabellene, der en straks kan finne alt uten møye, uten selv å regne ut stykket eller forstå seg på regning. I mitt fedreland kalles de *latsabber* (Faulenzer).

Mel.: Hvo ene lader Herren råde.

Når meg min siste venn forlater,
når ingen hjelpe meg formår,
jeg be kan: Min Gud og Fader!
Og bønnen til Guds himmel når;
har sjelens tanke ingen ord,
i stille sukk den flyr fra jord.

Hva dypest seg i hjertet rører,
hva ingen tunge nevne kan,
hva intet jordisk øre hører,
det du å høre er i stand.
Til deg, o Fader, ropet når;
mitt sjelesukk du, Gud, forstår.

30. september

«Ta dere i vare for fariseernes surdeig, som er hykleri» (Luk 12,1).

«Legg derfor av all ondskap, all svik og hykleri» (1 Pet 2,1).

«Mistvil ikke på Herrens frykt, og kom ikke til ham med et dobbelt hjerte!» (Sir 1,26).

Hyklerne sier: «Vi har gjort løgn til vår tilflukt og svik til vårt skjul» (Jes 28,15). Men for et dårlig skjul, for en elendig tilflukt! For Herren kjenner deres hykleri (Mark 12,15).

Les de åtte veropene Frelseren har uttalt over hyklerne i Matt 23, og se at det ikke finnes noen last som Gud avskyr og forbanner som denne. Den er den skammeligste av alle laster, og den drives snart på en grov, snart på en fin måte.

En vil synes gudfryktig, enda en selv innrømmer at en ikke er det, og enda en med et syndig liv også viser andre tydelig nok at en ikke kan være det. Likevel vil en i andres øyne se ut som om gudsfrykten ligger en på hjertet. Dette er det grove hykleriet.

Et mer kunstferdig og finere hykleri er det når en virkelig smigrer seg selv med innbilningen om at en er gudfryktig, og andre også regner en for det. Men i det skjulte lever en i synder som en ikke regner for synder, for ikke å såre seg selv. En regner dem bare til de menneskelige skrøpelighetene. Eller en dekker det hele til med en falsk tillit til Guds barmhjertighet og Kristi fortjeneste, farer lett over det, beroliger seg selv og gjør seg trygg.

En annen slags hykleri finner vi hos de falske nidkjære. Drevet av lidenskap forfølger de andre og tror de gjør Gud en tjeneste og er ivrige for ham. Men den egentlige drivkraften er bare naturlig hissighet og blindt raseri for å tilfredsstille lidenskapene.

De verste hyklerne er de falske apostlene, disse djevelens barn. De er født av hykleriets far og tar på seg skikkelse av lysets engler bare for å gjøre så mange som mulig til helvetes barn (2 Kor 11,14).

Vokt deg for det fine like så vel som for det grove hykleriet! For Herren prøver hjerter og nyrer og har behag i oppriktighet (Sal 7,10; 1 Krøn 29,17).

Mel.: O glade budskap for mitt hjerte.

Hvo Jesus med sin munn bekjenner
og nekter ham i gjerningen
og vil med Jakobs lodne hender
tilvende seg velsignelsen,
han kan den Fader ei bedrage
hvis øyne aldri blir svage.

Skjelv for hans åsyn, hver som treder
på urettferdighetens vei,
som hyller seg i fåreklæder
og tror at Gud ham kjenner ei!
Vit, ilden skal hvert tre fortære
som blader kun, ei frukt vil bære.

Om jeg og stundom overvinnes
og rives hen til feil og fall,
Gud, la meg dog oppriktig finnes
og lydig mot ditt nådekall!
Du da oppreise skal meg arme
og deg for Jesu skyld forbarme.

Ransak meg, Gud, og prøv mitt hjerte;
her breder jeg det for deg ut;
er der en vei som bringer smerte,
før meg på rette vei, min Gud!
Min gjerning, ord og tanke være
forent til din pris og ære!

Oktober

1. oktober

«Den Gud som omspenner meg med styrke og gjør min ferd ulastelig. Han gir meg føtter som hindene og setter meg på mine høyder» (Sal 18,33–34).

«Noen priser vogner, noen hester, men vi priser Herrens, vår Guds navn» (Sal 20,8).

«Han skal vende seg til de hjelpeløses bønn, han vil ikke forakte deres bønn» (Sal 102,18).

«For han vet hvordan vi er skapt, han kommer i hu at vi er støv» (Sal 103,14).

Det naturlige mennesket tror at det kan alt, og likevel kan det ikke gjøre noe riktig. Alt det tar fatt på, alt det gjør, blir forvendt, fordi hjertet og sinnet er forvendt.

Den som har fått nåde og er blitt opplyst, erkjenner til enhver tid sin fullstendige avmakt. Derfor stoler han ikke på vogner og hester – på sin egen kraft – men alene på Herrens navn. Han ber, kjemper og venter på Gud, for i ham makter han alt. For Gud omspenner med kraft hver den som ber ham om det, og bevarer ham fra feiltrinn.

Ja, Herren kan styrke og gi liv selv til den skrøpeligste som stoler på ham alene. Da vandrer han modig og brennende på Herrens veier, lik en hjort; han iler over trengslenes og besværlighetenes høyder og fjell og trenger fram til målet.

Ingen som virkelig føler seg skrøpelig og elendig, skal miste motet. Han skal bare be flittig og tillitsfullt om kraft. For Herren kjenner vår elendighet og skrøpelighet bedre enn vi selv. Han vet bedre enn vi at vi ikke makter noe, slett ingenting, uten ham, og at vi må bukke under og gå fortapt hvis han ikke hjelper oss.

Nå er det hans alvorlige vilje at vi ikke skal gå fortapt, men bli salige og herlige. Da må han jo hjelpe oss når vi vil bli hjulpet og ber ham om hjelp. Dette må du tro fullt og fast, for det er sannhet, og denne sannheten gjør deg sterk og gir deg føtter som hindene.

Mel.: O Fader vor i himmerik.

Jeg løfter høyt til Herrens borg
mitt syn når jeg er stedt i sorg;
når all min trøst forsvunnen er,

til Gud om hjelp er mitt begjær;
jeg tror på hannem visselig;
han vil og kan forsvare meg.

På egen styrke, ros og makt,
på visdom, venner, pral og prakt
vil verdens barn forlate seg;
jeg på min Gud fortrøster meg;
han skapte himmel, hav og jord,
han er min hjelp, det er hans ord.

Frykt Gud, og fast din fot skal stå;
alting i ham du skal formå;
i sorgen du ei synde skal,
ei fare vill i trengslers dal;
Gud holder deg på sannhets sti;
der skal du vandre frisk og fri.

2. oktober

> «Da skal den rettferdige stå med stor frimodighet overfor dem som trengte ham … Når de ser det, skal de gripes av gru og forferdes over en slik frelse» (Visd 5,1–6).

«For det er i sannhet rettferdig av Gud å gi trengsel til gjengjeld for dem som fører trengsel over dere, men dere som lider trengsel, skal han gi ro sammen med oss. Dette skal skje når Herren Jesus åpenbarer seg fra himmelen … Han kommer med flammende ild, og tar hevn over dem som ikke kjenner Gud og over dem som ikke er lydige mot vår Herre Jesu evangelium» (2 Tess 1,6–10).

Jeg ber deg: Les hele dette femte kapitlet i Visdommens bok, og tenk grundig over det. Her ser du hvor herlige, uanfektede og forklarte de skal stå der hinsides, alle som her har lagt vinn på helliggjørelse og derfor har måttet lide vanære, spott og forfølgelse fra verden.

Her ser du også hvilken anger som der hinsides skal komme over dem som her spottet gudsfrykt og tro og forfulgte de gudfryktige. Der skal de skrifte og ærlig bekjenne hva de har vært her, og hvordan.

Nå innbiller de seg at de er vise og opplyste. Nå skjeller de ut de gudfryktige og kaller dem dårer, svermere og overspente, formørkede hoder. Men der skal de innse at de selv har vært alt dette – at de har tatt feil av den rette vei, vandret i mørket og ikke kjent det sanne lys.

Da skal de se de spottede og foraktede gudfryktige blant Guds barn og seg selv blant djevelens og mørkets barn. De skal se hvor tomt, unyttig og forvendt det var, det travle livet som de mente gjorde verden så store tjenester.

Slik forutsier Den Hellige Ånd hvordan det skal gå de gudfryktige og de ugudelige der hinsides: til oppmuntring og styrke for de første, til advarsel og vekkelse for de andre, så de skal omvende seg og spare seg selv for denne evige anger og skam.

Kjære dere som lider spott og forfølgelse for rettferdighets skyld: Vær ved godt mot, og legg dere godt på hjerte det som holdes fram for dere i dette

kapitlet! Men se til at dere også virkelig jager etter helliggjørelse og i sannhet lider for rettferdighetens skyld og ikke for deres egne synders skyld!

Den som lider for det godes skyld, skal være uforferdet! Hans glede og herlighet skal snart bli stor og evig.

Mel.: Guds godhet vil vi prise.

Her lignes trengselstiden
kun ved en stakket stund;
så følger trøsten siden;
så taler sannhets munn.
O sjel, bli derfor ved,
bli ved å kjempe, rope,
bli ved å tro og håpe
i all tålmodighet!

Se, stunden snart skal komme
da Jesus vil sin brud,
til de utvalgte fromme,
av trengsel føre ut
og hente til det sted
hvor synd og død ei mere,
ei gråt og skrik skal være,
men evig, evig fred.

Min sjel, så vær da stille
og bli i troen ved;
la ingen nød deg skille
fra Kristi kjærlighet!
Du vet jo til din trøst:
Guds barn, som sår med tåre,
dem visselig står fore
en salig gledeshøst.

Så trøst deg da, mitt hjerte,
med disse dyre ord,
og vit at all den smerte
du lider her på jord,
ei verd å lignes er
med all den glede hisset
deg Jesus har forvisset;
vårt borgerskap er der.

3. oktober

«Dere som elsker Herren, hat det onde! Han bevarer sine frommes sjeler, han frir dem ut av de ugudeliges hånd» (Sal 97,10).

«Men jeg har noen få ting imot deg …» (Åp 2,14.20).

«Ta ikke del i mørkets ufruktbare gjerninger» (Ef 5,11). «Hva samfunn har lys med mørke?» (2 Kor 6,14).

David sier: «Et falskt hjerte skal vike fra meg, det onde vil jeg ikke vite av … Uhederlige krokveier hater jeg, de skal ikke få henge ved meg» (Sal 101,4.3). Hvordan skulle da Den Høyeste og Helligste ville bo i et hjerte som ennå elsker synden – som ikke helt sier fra seg alt som er en vederstyggelighet for hans øyne?

Den som sier at han elsker Frelseren, men ikke elsker det han elsker og ikke hater det han hater, han er en løgner og har aldri kjent ham.

Man tenker og sier: «Det er jo bare småting. Hvordan skulle Herren ta oss det ille opp eller ikke unne oss det? Han er ikke så streng, han tar det ikke så nøye.» Å, for en falsk og dårlig tanke! Du tar det da selv nøye nok med andre, om de bare forser seg mot deg med et ord eller et blikk.

Legg så merke til hvordan Herren tar det nøye med småting (Åp 2,14.20). Merker han noe ubetydelig hos noen, refser han det straks og søker å rette det med skarpe trusler.

Det som krenker en slik majestet og kjærlighet som han er, bør du ikke kalle lite. Og regner du det så ringe – er det så lite og smått i dine øyne – da er det desto verre at du ikke kan ofre ham denne ubetydeligheten. Hvordan skal du kunne gi slipp på store ting når du ikke kan bli herre over småting?

Det øyet som skal se klart og forbli friskt, tåler ikke engang et støvkorn. Ilden vil være helt ren; den fortærer alt som kommer den nær. Lyset tåler ingen flekker, ingen dunkelhet; det må være helt rent.

Mel.: Med sorgen og klagen hold måte.

Guds salige godhet og nåde,
som haver ei mål eller måte,
seg alle tilkjenne har givet,
innbyr oss alle til livet.

Oss alle den driver og tukter
å bære omvendelsens frukter
og synden å sky og forlate,
som helvete selv den å hate.

All verdslig begjæring forsage,
så Herren vi kunne behage
og leve vårt høye kall verdig,
gudfryktig og tuktig, rettferdig.

Den store Guds komme forvente,
når han de utvalgte vil hente
med ånder og englenes skare,
sin herlighets kraft åpenbare,

som led for oss pine og smerte
å rense vårt syndige hjerte,
all ondskap fra oss å bortskjære,
at vi må hans eiendom være,

og stadig i sinn og ånd rene
av hjertet ham troligen tjene,

Den Hellige Ånd ikke bedrøve,
i alt godt oss idelig øve.

Det gi oss, o nådige Fader,
som ei dine venner forlader,
så vi deg evindelig kunne
lovsynge med hjerter og munne!

4. oktober

«Jeg vet, Herre, at et menneske ikke selv råder for sin vei, at det ikke står til vandringsmannen å styre sin gang» (Jer 10,23).

«Mitt åsyn skal gå med, og jeg vil føre deg til hvile» (2 Mos 33,14).

«Send ditt lys og din sannhet, la dem lede meg!» (Sal 43,3).

De ugudelige tenker ikke på Guds førelse og tror at de gjør som de vil. Men mennesket spår, Gud rår. Mennesket har ondt i sinne med sine gjerninger, men Gud leder det til det gode for dem som forlater seg på ham.

Gud legger ikke menneskets frihet i tvang, men han lar det ikke nå hensikten og målet med sine onde anslag og gjerninger, så sant de ikke tjener hans rikes beste. Mennesket vil nok handle fritt, men å utføre og fullbyrde det står ikke i dets makt og frihet. Gud kan hindre eller fremme det etter sitt velbehag.

Men den gudfryktige skal aldri ville lede og styre seg selv. Han skal ikke ta et eneste skritt uten å la seg lede av Herrens åsyn, slik som Moses (2 Mos 33,15), og uten å be som David: «Send ditt lys og din sannhet, la dem lede meg!» Den som ikke søker Herrens åsyn i alle sine gjerninger, slik Moses gjorde, vandrer utvilsomt omkring i dette livets ørken uten å finne veien til fredens land.

Den som ikke ber om lys og om å kjenne Guds vilje i alt han tar seg fore, for ham lykkes planene visselig ikke. Og lykkes de likevel, blir det ikke til velsignelse, men til fordervelse for ham. Han tar selv æren for det, blir stolt og opphøyer seg, så det hadde vært bedre om planene ikke hadde lyktes.

Herren har lovet å gi oss råd med sitt øye (Sal 32,8) og alltid kunngjøre oss sin vilje. «Med gråt skal de komme og med ydmyke bønner, og jeg vil lede dem» (Jer 31,9). Se, der har du hans ord.

Når du er i riktig knipe – når du ikke vet råd – så gråt for Herren. Klag din nød for ham med tårer, så han kan lede deg. For han har lovet det.

Mel.: Hva kan oss komme til for nød.

Gid jeg, o Jesu, følger deg
og håpet til deg setter,
da vet jeg visst du hjelper meg
og så min lodd innretter
at jeg i mine korte år
min del med Gud og æren får;
det håp min byrde letter.

Del derfor til meg hva du ser
meg kan gagnlig være;
jeg takker og vil intet mer
i verden her begjære;

du rammer selv mitt beste tarv
og gir meg himmelen til arv
med evig fryd og ære.

5. oktober

> «Bare god er Gud mot Israel, mot de rene av hjertet. Men jeg – nær hadde mine føtter snublet … For jeg ble harm over de hovmodige, da jeg så at det gikk de ugudelige vel. For de er fri for lidelser inntil sin død, og kroppen deres er velnært … Hvor de ble ødelagt i et øyeblikk!» (Sal 73,1–4.19).

Dette er for mange, også gode sjeler, den vanlige anstøtssteinen. Noen er nær ved å snuble over den, andre faller virkelig: De har ikke tålmodighet nok til å vente på utgangen.

Les hele salmen nøye, og se hvor sant hvert ord er! Gud lar det virkelig gå de ugudelige, vantro og urettferdige vel, rett som om han var deres venn og beskytter. De gudfryktige må derimot lide og la seg undertrykke, som om Gud var deres fiende og motstander.

Se, dette er en gammel historie. Allerede Asaf og alle fortidens gudfryktige visste å fortelle om det. Slik var det for årtusener siden, slik er det ennå, og slik vil det bli så lenge denne verden er i sin nåværende tilstand.

Du forkaster og ringeakter kanskje gudsfrykt og tro på Gud og Kristus, eller du blir til og med redd, fordi det ikke går de troende like vel som de ugudelige. Da forkaster og fordømmer du alle tiders hellige og rettferdige, som Gud har utvalgt og elsket.

Alle, alle ble de prøvd ved mye trengsel, men deres ende var herlig. Der hinsides skinner de som solen, og Den Høyeste er deres lønn. Men de ugudelige, som er lykkelige her, får en forferdelig ende, og deres lodd vil i all evighet bli forferdelig (Visd 5,15–16).

Vil du da ikke heller lide en kort tid med de rettferdige og så bli herlig i evighet, enn å glemme Gud her sammen med de ugudelige, fråtse og svire og så bli kastet i helvete? «Jo», sier du, «jeg blir alltid hos deg! … Hvem har jeg ellers i himmelen?» (Sal 73,23 flg.).

Mel.: Gud Herre, jeg er i din makt.

Som klippen Herrens løfter stå,
og før skal himlen selv forgå
før han sitt ord skal ei håndheve;
den kommer da, den store dag;
engang ved domsbasunens brak
skal denne jord og himmel beve,
og Frelseren i herlighet
som verdens dommer stige ned.

All hyklerskjul bortfaller her;
Gud Herren rettferds dommer er,
og dommens ord er sannhets stemme;
han skuffes og bedrages ei;
han kjenner all din livsens vei

og vil slett intet kunne glemme;
men etter sin rettferdighet
han dømmer deg i evighet.

O skrekk og redsel da for hver
som troløs hadde synden kjær
og lot sin lyst alene råde!
En navnløs kval skal pine dem
når de for Herren stilles frem,
som vennlig her tilbød dem nåde;
og straffedommen lyde skal:
Gå bort til de fordømtes kval!

Men himmelsk fred og salig ro
skal i de frommes hjerter bo,
som seg i tro til Herren vendte,
som syndens veier her forlot
med anger og med ydmyk bot
og her sitt løp i Gud fullendte;
for Herren vil velsigne dem
med salig lyst i himlens hjem.

6. oktober

«Frykt ikke og vær ikke redd!» (Jos 8,1; jf. 1,9).

«Han dømmer verden med rettferdighet, han feller dom over folkene med rettvishet» (Sal 9,9).

«Stor er vår Herre, han er rik på kraft, hans forstand er uten mål» (Sal 147,5).

«Judas døtre fryder seg over dine dommer, Herre!» (Sal 97,8).

Den som frykter, har glemt at Gud er med ham, og at Gud styrer alle ting, så ikke et hår kan falle av hans hode uten at Faderen vil det. Fryktsomhet springer ut av at man ikke kjenner Gud eller har glemt ham og Frelseren, som har lovet å være med oss alle dager inntil verdens ende.

Den som kjenner ham og tror levende på ham og på hans guddommelige egenskaper – hans visdom, allmakt, kjærlighet, tålmodighet og allestedsnærvær – vet og glemmer aldri at han alltid, alle dager, har hos seg en allmektig, allvitende, allgod og vennlig Gud og Frelser. Denne Gud hører ham før han roper, og har forsikret oss at han selv vil bo i oss.

Den som levende tror dette, må ikke og kan ikke frykte, hvordan det enn går – ja, selv om det skulle se ut som om det ikke fantes noen Gud, som om ingen visdommens og kjærlighetens Gud styrte verden.

Han styrer likevel. Men hans tanker og veier er ikke våre tanker og veier. For som himmelen er høyere enn jorden, slik er hans tanker og veier høyere enn våre (Jes 55,8–9).

Troen griper og holder fast den allmakt og kjærlighet som alltid er den nær. Den står uten frykt og gru, er full av takk og tilbedelse og gleder seg over at den aller viseste kjærlighet styrer.

Troen makter kanskje ikke å begripe hvordan han styrer. Det var ubegripelig for David, og det har alltid vært ubegripelig for alle Guds venner, selv de mest opplyste – men verdt å tilbe. Likevel hviler troen tillitsfullt i armene til Faderen, som i sin kjærlighet styrer alle ting rettferdig og underfullt.

Mel.: Min sjel, hvi vil du gremme deg.

O Gud, du er min Fader sann;
ditt barn du ei forlate kan,
hvor mørkt det enn ser ut;
jeg tror og vet det visselig
at hjelp du vil tilskikke meg.

Elias, si, hvem næret deg
da regn forholdtes underlig
og hungeren ble svar?
I Sidons land, i enkens hus
gav Gud deg brød og oljekrus.

Til fremmed land ble Josef brakt;
i lenker ble med vold han lagt
for sin gudfryktighet;
men Gud hjalp ham til herrenavn,
og det ble mange folk til gavn.

Min Gud, du er ennå så rik,
så mektig og miskunnelig
som du det alltid var;
bevar min sjel og gjør den rik,
så har jeg nok evindelig.

7. oktober

«Men Den Høyestes hellige skal få riket og ha det i eie til evig tid, ja, i evigheters evighet» (Dan 7,18).

«Omsorgen for de rettferdige er hos Den Høyeste; derfor skal de få et meget herlig rike og en deilig krone av Herrens hånd» (Visd 5,16–17; jf. Åp 2,10).

De hellige som vier og helliger seg helt til Herren – som har ikledd seg Jesus Kristus, Guds frelse og rettferdighet – som vandrer i ham her og blir bevart ulastelige inntil hans dag, de skal ta imot hans rike og eie det i evighet.

De som med Paulus strider den gode strid, fullender løpet og bevarer troen, de skal få et meget herlig rike og en deilig krone, rettferdighetens krone, som Herren, den rettferdige dommer, skal rekke dem med sin hånd (2 Tim 4,7–8).

Å, du deilige krone! Du herlige rike! Den som aldri mistet deg av syne, for ham ville ingen lidelse i denne tiden være så tung at han ikke gjerne bar den. For ham ville ingen glede, ingen ære, ingen rikdom i denne verden være så lokkende at han ikke gjerne fornektet den.

For ham ville veien til deg ikke være for bratt, for knudret, for besværlig. På kjærlighetens og lengselens vinger ville han svinge seg opp over alle ting. Han ville allerede ha sitt hjerte der hvor du er, du deilige krone, du herlige rike.

Han ville glemme det som er her nede, og bare tenke på det som vinker til ham derfra.

Kjære dere, la oss ikke glemme hva som venter oss hos Herren! Det er stort, det er deilig, det er herlig. Sammenlignet med det er alt vi gjør og lider, ingenting, ikke verdt å snakke om. La oss gjøre enda mer, lide enda mer! Det er likevel ingenting mot den kronen.

Mel.: Min sjel og ånd, oppmuntre deg.

I hvitkledde vitner, som
stod hos da til sitt herredom
min Jesus mon oppfare,
I minner meg, jeg skal oppstå
og frem i hvite klæder gå
når han meg vil forklare
blant himlens engleskare.

Til himlen fór mitt hode hjem,
og jeg, som er hans legems lem,
vil glad i ånden være
at jeg og engang komme kan
til himmerikets Kanaan,
min krone der å bære
i evig fryd og ære.

Jeg vet og i mitt hjerte tror
at som han opp til himmels fór,
så skal igjen han komme.
Å kom da, søte Jesus, kom
og opplukk himlens helligdom
for alle dine fromme!
Å gid den tid var omme!

O verden, ha du da god natt!
I himlen er mitt hjertes skatt,
jeg vil fra jorden hige;
din lyst, ditt gull, din høyhet ei
skal legge hindring på min vei;
farvel vil jeg deg sige;
kom, søte himmerige!

8. oktober

> «Jeg rekker ut mine hender til deg, min sjel lengter etter deg som et uttørket land tørster etter regn» (Sal 143,6).

«Gled din tjeners sjel, for til deg, Herre, løfter jeg min sjel» (Sal 86,4).

Slik står det skrevet i de gudfryktiges hjerter. Slik roper hver sjel som elsker Herren, tusen ganger. Slik roper hele dens vesen, uten ord, uten ytre lyd, til den usynlige, nære, men skjulte Gud.

Den som har smakt hvor god han er, kan ikke lenger leve uten ham. Det er en evig lengsel og trang, en sult og tørst etter ham i sjelens innerste. Av og til blir den hørbar og bryter ut i slike salmer som David, Asaf og andre venner av den levende Gud har sunget.

Hva de enn finner i verden, hva man enn legger fram for dem, ingenting av det har noen tiltrekning for dem. Ingenting smaker dem slik som han. De har, som en har sagt, en «passion», og det er ham, bare ham. («*Passion» betyr lidenskap*.)

Noen ganger gir Herren seg til dem, så de får nyte ham. Da drikker de av det evige livs strømmer som veller fram fra Guds paradis.

Andre ganger skjuler han seg for dem. Å, da er det som om de var kastet fra himmelen ned i helvete. De kjenner denne prøvelsen som den strengeste og mest bitende luttringsild.

Men den vekker en enda mer brennende tørst etter ham, så sjelen lengter langt mer inderlig etter ham og søker hans ansikt med desto større glød. De holder fast ved ham i troen og slipper ham ikke, hvordan han enn bærer seg at med dem. Ingenting makter å skille dem fra ham.

Sjel, hvordan står du med ham? Er du slik forbundet med ham? Henger du slik ved ham?

Fortjener han det kanskje ikke? Vet du om andre ting som du med rette kunne foretrekke framfor ham? Kan noen kjærlighet være for stor for ham, kan man gjøre for mye for ham? Er det fare for at du henger altfor mye ved ham, lengter altfor inderlig etter ham? – Jeg tviler på det. Tilgi meg min vantro.

Mel.: Gud Faders Sønn enbårne.

Som tørstige hjort monne skrike
alt etter det rinnende vell,
så monne og etter deg hige,
o Herre, min tørstige sjel;
for du er den levende kilde,
og drikke så gjerne jeg ville,
for aldri å tørste igjen.

De dager og netter henskride,
og sjelen kun leskes med gråt;
av sorgen jeg hender må vride;
jeg vet ingen frelse og råd.
Ak, når vil dog Gud seg forbarme?
Ak, når må jeg usle og arme
inngange for Herren å stå?

Dog, hvi vil, min sjel, du forsage?
Hvi bøyes, hvi bruser du så?
La skride de netter og dage,
og bi på din Gud, som du må;
engang skal den morgen opprinne
da frelst du så glad uti sinne
skal takke og love din Gud.

9. oktober

«Jeg vil prise deg fordi du svarte meg og ble meg til frelse» (Sal 118,21).

«Du er den som har latt oss se mange trengsler, og ulykker lot du oss se. Du vil gjenopplive oss … Du vil øke min storhet og vende om og trøste meg» (Sal 71,20–21).

Gud ydmyker oss med lidelser, fristelser, mørke, ulykke og andre prøvelser og hjemsøkelser. Så lenge de varer, er det sannelig tungt for det stakkars menneskehjertet. Da vet det verken råd eller hjelp.

Men så ser det opp til ham som ordner alt – uten ham kan ingenting hende oss. Det tenker tilbake på hvor ofte han allerede har fridd det ut av nøden, trøstet den engstelige sjelen, sendt glede etter sorg og alltid latt en stor velsignelse følge etter store lidelser. Da kan det ikke fortvile, og holder det ut, vil det til slutt takke for den store vinningen sjelen har fått av det.

Lidelser ydmyker, gjør sjelen liten og bøyd og fører til at vi erkjenner og bekjenner synden. Og Gud gir de ydmyke nåde, men de overmodige står han imot (1 Pet 5,5). Derfor må han først kue vårt hovmod og overmot, så han kan vise de ydmykede nåde og reise dem opp.

Når hovmodet stenger veien til våre hjerter, søker og baner han seg en vei dit ved lidelser og kors.

Han har altså bare hatt nåde, fred og herliggjørelse i sinne, selv om han har kastet deg til jorden, slått deg eller ydmyket deg. Han vil gjøre deg stor og herlig; derfor har han gjort deg liten og ringe.

Vil du ikke tillate ham det, vil du forby ham det? Da kan han ikke gjøre noe med deg, og du blir værende en stolt dåre, fordi du flykter fra veien til din sanne opphøyelse.

Mel.: Jeg roper fast, o Herre.

Sørg ei om enn du tynges
av kors og kummer ned!
Guds klare dag forynges
med Herrens lys og fred.
Husk, gjennom kval og trengsel
går du i Jesu navn
til hvile for all lengsel,
til trøst for alle savn.

Og over deg hans nåde
hver morgen blir ny;
så la kun Herren råde,
og dine sorger fly!
De stjerner som forsvunne,
det håp som slumret hen,
de gleder som utrunne,
alt finner du igjen.

10. oktober

«Vær ikke bekymret …!» (Matt 6,25).

«Kast all deres bekymring på ham, for han har omsorg for dere» (1 Pet 5,7).

«Vær ikke bekymret for noe, men la i alle ting bønneemnene deres komme fram for Gud i påkallelse og bønn med takk» (Fil 4,6).

Når et Guds barn lar seg overvelde og plage av sorger og bekymringer, har det sluttet å tro på Gud som sin Far og på Jesus som sin Frelser og Hyrde. Nettopp med denne vantro sorgen fornekter det troen på Gud og Jesus, og det er verre enn en hedning. For en hedning vet ingenting om Gud og hans ord og kan derfor ikke tro.

Du arme sjel, våkn opp! Har du glemt at Gud er din kjærlige Far og sørger for deg slik som selv den aller kjærligste og ømmeste far på jorden umulig kan sørge for sitt barn? Har du glemt at Jesus er din bror, din hyrde og frelser, som har lovet deg et evig liv og allerede har gitt deg en forsmak på det? Skulle han ikke gi deg det du trenger her?

Har du sluttet å tro at han har kjøpt deg med sitt blod? Skulle han nå forlate deg for småtings skyld og vende fra deg de hendene som ble gjennomboret for deg?

Se bare enda en gang inn i hans øyne eller i hans hjerte, så skal du se at din yppersteprest ennå ikke har kastet deg bort, at høna ikke har tråkket i hjel sin kylling, og at hyrden ikke har jaget sitt får fra seg. Du skal se at han ennå bærer deg som en mor i sitt fang.

Men se opp til ham! Ellers kan du ikke se dette. Se ikke bare ned på jorden og det jordiske, ikke bare inn i deg selv og omkring deg på det ytre og på dem du har rundt deg! Opp, opp til ham med hjerte og sinn!

Han sørger og må sørge for deg; han kan ikke annet. Du er hans, og han kan ikke slippe deg.

Mel.: Jeg vil din pris utsynge.

Vil du det ærlig mene
med Gud å tjene her,
så være han alene
deg over alting kjær!
Men er deg verden stor
og alt i dine tanker,
du mistet har ditt anker
og seiler uten ror.

Men har I Gud til Fader –
han er å lite på –
så gledes kun og lader
all verdens jammer gå!
Hva skal unyttig sorg,
om næring tungt å spørge,
så lenge Gud vil sørge
og være eders borg?

Kun frisk, I fromme hjerter,
og senker eder ned
med alle eders smerter
i Jesu kjærlighet!
Du Guds utvalgte flokk,
strev kun av alle krefter
å følge Jesus etter,
så har og får du nok.

11. oktober

«Jeg kaller dere ikke lenger tjenere, for tjeneren vet ikke hva hans herre gjør. Men dere har jeg kalt venner, for alt det jeg har hørt av min Far, har jeg kunngjort dere» (Joh 15,15).

«Jeg vil opprette en evig pakt med dem, at jeg ikke vil dra meg tilbake fra dem … Jeg vil glede meg over dem og gjøre vel mot dem» (Jer 32,40–41).

«Jeg er med ham i nøden» (Sal 91,15).

Siraks bok og enhver venn krever visse egenskaper av en venn. Ingen i himmelen eller på jorden har dem så fullt forent som Jesus, vår hjertens- og sjelevenn. «En trofast venn er et sterkt vern … En trofast venn kan ikke betales med noe annet … En trofast venn er livets legedom», men «han kjennes i nøden» (Sir 6,15–17; 12,11).

Om hvilket menneske kan vi si alt dette mer enn om Jesus? Nettopp i nøden er han helst hos oss, og han vil rive oss ut av den – og det i all slags nød, i syndenød og dødsnød, når ingen av våre venner makter å hjelpe oss.

Når det i Ordspråkene heter: «Det finnes venner som henger fastere ved en enn en bror» (Ordsp 18,24), så gjelder heller ikke dette med så stor sannhet om noen som om vår venn ved Guds høyre hånd.

Han har sverget oss vennskap og kjærlighet til evig tid og har forpliktet seg til ikke å slutte å gjøre oss godt. Det er hans store lyst ikke bare å gjøre vel mot oss, men også å være og bli hos oss. Han betror oss sin Fars hemmeligheter, holder ingenting tilbake av alt han har hørt av sin Far, men øser det ut i sine venners fang.

Å venn, vær en Jesu venn, og regn det for den største lykke å kunne bli en Jesu venn! Vilkåret står i Joh 15,14. Og i vers 13 leser du det største beviset på hans vennskap for deg. Derfor ville det være den mest skammelige synd å tvile på om han er eller vil bli din venn, så sant du selv vil. For den som dør for meg, kan jo ikke være min fiende og kan ikke trekke hånden tilbake når jeg vil gripe den.

Tre fram til hans kors og se din venn inn i hjertet. Hva leser du der?

Mel.: Alenest Gud i himmerik.

Immanuel, velkommen vær,
vær hilset av meg arme!
Takk at du hadde meg så kjær
og ville deg forbarme!
Å frelse meg du kom herned;

jeg fatter ei slik kjærlighet,
men deg med takk lovpriser.

Jeg vandrer her i fremmed land;
min sti med gråt jeg væter;
men når ditt navn jeg minnes kan,
mitt hjerte dog seg gleder;
du heter jo Immanuel;
så kan du ei min arme sjel
til noen tid forglemme.

Jeg vil i min utlendighet
av annen trøst ei vite
enn at du av din kjærlighet
for meg har villet lide;
jeg vet at du med denne trøst
meg, som så dyrt du har gjenløst,
til himlen vil ledsage.

Gå du kun med meg hvor jeg går,
så går jeg deg til ære.
Min legedom i dine sår
la daglig ny meg være!
Og når jeg tårer felle må,
skal hjertet etter deg kun slå,
til du igjen meg trøster.

12. oktober

«Dette har jeg talt til dere for at min glede kan være i dere, og deres glede bli fullkommen» (Joh 15,11; 16,24).

«Kom igjen til din ro, min sjel! For Herren har gjort vel imot deg» (Sal 116,7).

«Men disiplene ble fylt av glede og Den Hellige Ånd» (Apg 13,52).

Den sanne gleden og den evige freden som ingenting kan forstyrre, kommer først inn i menneskets hjerte når Den Hellige Ånd tar bolig der, når Herren selv taler til hjertet og gjør vel mot det. De ugudelige og vantro, de uomvendte og de lunkne kristne har ingen fred og ingen ren, varig glede. Det er ufred og uro i hvert hjerte der fredens Gud ikke bor, der Kristus ikke bor ved troen.

Selv den troende har mistet freden så snart han viker fra troen eller faller i lunkenhet og treghet, så han ikke blir i Jesus, men mister Jesus av syne og av hjertet.

Kom derfor, alle dere hjerter som søker fred og glede – kom til Jesus, Fredsfyrsten! Ta imot ham med kjærlighet i hjertet ved troen. Han vil slå opp sitt fredstelt der, ta bolig hos dere og bringe dere bare glede. Med ham drar himmelen inn i deres sjel.

Men så lenge vi lever her, er dette ikke noe sikkert eie. Vi bærer denne skatten i et skrøpelig leirkar og må være meget årvåkne og trofaste for ikke å miste den.

Tar Herren den fra oss for en tid i en vis hensikt, med eller uten vår egen skyld, skal vi ikke miste motet av den grunn. Vi skal bare gå desto mer inn i vårt

eget hjerte og vente desto ivrigere utenfor hans dør, inntil han igjen forbarmer seg over oss.

Mel.: Et lite barn så lystelig.

Kom, sannhets konge, Kristus, kom
inn i min sjel å drage;
min hjertefred det gjelder om
i disse stridens dage.
Så tidt er sinnet altfor trygt,
så tidt det føler syndens frykt,
og verden gjør det bange;
ak, løs meg ut av syndens bånd,
la palmen grønnes i min hånd,
ta verdens frykt til fange!

Kom, sorgens lege! Drag du inn;
jeg åpner deg mitt hjerte;
forgjeves kun det tunge sinn
hos verden fred begjærte.
Går all min tanke kledd i sort,
du reiser, som i Nains port,
mitt håp fra dødens båre;
jeg ser igjen min tapte trøst;
mitt hosiannas fryderøst
frembryter med min tåre.

Kom, livets fyrste, for min sak
mot gravens mørke hære;
er du meg nær, skal dødens dag
en palmesøndag være.
O Kristus, vær meg god og mild
når hisset mellom skyens ild
i herlighet du kommer;
for deg har ingen ros og rett;
gjør du mitt tunge regnskap lett;
o vær en nådig dommer!

13. oktober

«Hvem er du?» (Joh 1,19).

«Trakt ikke etter det høye, men hold dere gjerne til det lave! Vær ikke selvkloke!» (Rom 12,16).

«For dersom noen synes at han er noe, men ingenting er, da bedrar han seg selv» (Gal 6,3).

«Hvem er du?» spurte prestene og fariseerne Johannes. Men de hadde gjort bedre i å stille seg selv dette spørsmålet. Det spørsmålet burde hvert menneske stille seg selv og svare på sju ganger om dagen. Da ville det være mindre innbilskhet og mer ydmykhet og kjærlighet blant de kristne.

Hvem er du? Er du noe i dine egne øyne? Da er du ikke bare ingenting, slik vi alle er; da er du i tillegg en oppblåst dåre og selvbedrager, eller en som er bedratt.

Se på deg selv i lys av eksemplet til Kristus og hans etterfølgere, apostlene, martyrene og andre mennesker som utmerket seg ved sin gudsfrykt. Da skal du finne at du ennå står langt tilbake. Se bare på deg selv i lys av de kristne pliktene i din stand og ditt kall, så vil du nok erkjenne at du er en stor skyldner og overtreder.

De som trakter etter høye ting – høy kunnskap, dyp innsikt og særegne ting som andre ikke vet om og ikke kjenner – kjenner seg selv aller minst, og det gjelder særlig de gudfryktige. For de går seg så vill at de ikke lenger kan finne veien tilbake til seg selv.

Vokt deg! Se ikke opp mot høydene. Gud vet hva det er, og skal du se og vite det, vil han vise deg mer på et øyeblikk enn du kan utforske på hundre år.

Se ikke opp mot høydene; se inn i deg selv! Stig ned til de ydmyke og ringe, og hold deg nede i selvkunnskapens og selvfornedrelsens dal. Da vil Gud opphøye deg og åpenbare deg ting som du aldri kan finne på svimlende høyder, men bare på den ydmyke troens vei.

Mel.: O hjertens ve.

Jeg ligner ei,
min Jesu, deg!
Ak, dypt jeg det beklager;
jeg bekjenner det med skam:
jeg meg selv behager!

Ifør du meg,
min Frelser, deg,
min skam å overdekke;
meg din store ydmykhets
klædebon du rekke!

Lær meg i bot
mitt overmot
å rive ut av hjerte;
drep du min selvrådighet,
skjer det enn med smerte!

Ja, gjør meg så
at hist jeg må
hos deg meg hjemme finne,
der hvor kun et ydmykt sinn
kan en bolig vinne!

14. oktober

> «Han er lik en trell som stønner etter skygge, og lik en dagarbeider som venter på sin lønn. Slik har jeg fått i eie måneder fulle av nød, og netter fulle av elendighet er falt i min lodd» (Job 7,2–3).

«Du sender mørke, og det blir natt» (Sal 104,20).

Vil vi ikke tre i fotsporene til alle troens og tålmodighetens helter – vil vi ikke innrømme at selv den opplyste, troende kristne må føres inn i dypt mørke og svarte netter for å bli riktig opplyst og erfaren – da må vi forkaste Guds førelser med dem.

Var ikke Job en mann som behaget Gud, og som Herren førte? Hør hva han har å fortelle deg om hvordan han ofte hadde det i flere måneder! Ingen dagarbeider lengter slik etter hvile, ingen arbeider i solsteken slik etter skygge, som sjelen som vandrer på mørke veier, lengter etter lys og trøst fra Herren.

Legg merke til dette ene ordet av Job: «Netter fulle av elendighet er falt i min lodd.» Det var nok ikke slike netter som de lidenskapelige, de gjerrige og de som er bekymret for det jordiske, har. De plages og holdes våkne av sine lyster, av hevngjerrighet og annet, og av de unødige sorgene som vinnesyke og vantro fører med seg.

Nei, det tunge ved disse nettene var de indre kampene mot åndens mørke. I det mørket skjuler Herren seg med sitt lys og overlater sjelen til seg selv, inntil den bryter fram i sukk og trenger igjennom med bønn og påkallelse, og Herrens klart strålende ansikt igjen skinner for den.

David sier at Herren sender dette mørket, så det blir natt. Han gir lyset og tar det bort av vise grunner. Han gjør det mørkt og lyst i sjelen for at den skal vite hvor den skal vende seg for å få lys. Herre, la ditt åsyn lyse over oss, så blir vi frelst! (Sal 80,4).

Mel.: Jeg roper, Herre Jesus Krist.

Når sjelen sitter kald og svak
i stor anfektnings mørke,
da just på denne prøvens dag
du, Gud, er all dens styrke.
Vi tenker ofte i vår ve
at du oss helt forstøter,
knuser, døder;
ved enden kan vi se
ditt hjerte mot oss bløder.

Og når vi da din kjærlighet,
ditt milde hjerte finne,
så mange gledestårer ned
av våre øyne rinne;
når den bortvendte sjel igjen
i Jesus Kristus havner,
ham omfavner,
da svinner verden hen
som drømmer, røk og avner.

Så bruk din Fader-rett i alt,
din vise tuktemåte;
det ville gå oss altfor galt
om kjødet skulle råde;
grip hjertet fatt, og gi oss ei

i verden noen hvile
før vi ile
til deg på troens vei
fra korsets jammerpile.

Ja, før oss ved din egen hånd
som du det best kan finne,
og la din gode Helligånd
oss alle tider minne
at hvordan du oss føre vil,
så er din vei og måte
oss å råde,
hvor hardt det enn går til,
dog ene nåde, nåde!

15. oktober

«Vær tro inntil døden, så vil jeg gi deg livets krone» (Åp 2,10).

«Jeg kommer snart! Hold fast på det du har, for at ingen skal ta din krone» (Åp 3,11).

Å være tro er noe som bare gagner oss selv, og som Gud ikke vinner noe ved – og likevel lover han oss en krone for å være det! Men bare få bekymrer seg om denne kronen. Å være tro er heller ikke mulig for oss uten at han selv virker det i oss – og likevel kroner han det som en gjerning vi selv hadde gjort! Så trofast og miskunnelig er Herren.

Fortjener han ikke troskap? Han var selv tro for oss inntil døden på korset. Da er det heller ikke mer enn rimelig at han også krever en slik troskap av oss, en troskap som jo bare setter kronen på oss.

Men du utro hjerte, som daglig bryter tro og løfter, hvor vil du hente troskap inntil døden fra? – Der hvor jeg henter all nåde og dyd: fra den trofaste Gud. Han har lovet meg alt, og i sin trofasthet og sannhet gir han meg det også daglig, ja, tusen ganger daglig om jeg trenger det, uten å bebreide.

Alle de tro tjenere og tjenerinner som noen gang har levd her, har han gjort trofaste og bevart trofaste inntil enden. Han forblir tro om vi enn blir utro (2 Tim 2,13). Han kan langt mindre glemme og forlate oss enn en mor sitt barn, en høne sin kylling.

Har du denne tilliten i ditt bryst og denne iveren etter å be til Herren hver gang du lider mangel, så vil du holde fast på det du har, og ikke overlate din krone til noen annen. Hold fast på denne kronen din, som din Frelser har vunnet deg så dyrt, og tilskriv den likevel ikke din egen troskap, men hans nåde alene. Da vil han også gi deg den.

Å krone i vår mellommanns hånd! Stråle riktig ofte inn i våre øyne, så vi griper etter deg, holder fast ved deg og ikke slipper deg! Herre, styrk de svake!

Mel.: Min ånd ved deg, allgode Gud, seg hever.

Det koster mer enn man fra først betenker
å være tro i det som Gud oss skjenker,

i kjærlighetens første kraft å stå,
til man oss ser fra kampens plass å gå.

Snart lunkenhet seg søker inn å snige;
den trette fot vil ut av veien vige;
den synes hard; en annen vei man seg
da velger til å vandre makelig.

O Jesu, du som stadig tro er blevet,
hvem kjærlighet til død og grav har drevet,
gi meg den kraft at jeg til gravens muld
må være deg av hjertet tro og huld!

Når jeg er svak, og meg så mye hindrer,
så la meg se hvor kronen hisset tindrer,
som meg engang din egen hånd skal by;
så får jeg kraft og mot og lyst på ny.

16. oktober

«Følg meg! Og han sto opp og fulgte ham» (Matt 9,9).

«Mine får hører min røst, jeg kjenner dem, og de følger meg» (Joh 10,27).

«Jeg formaner dere altså: Bli mine etterfølgere … likesom jeg etterfølger Kristus!» (1 Kor 4,16; 11,1).

Den som har tatt imot nåde, levendegjørende nåde fra Kristus – den som virkelig er vekket opp av syndesøvnen – hvordan skulle han kunne bli liggende og ikke stå opp og følge ham som vekket ham, og som stadig roper: «Følg meg! Følg meg!»?

Hvordan skulle en som virkelig er vakt, kunne annet enn følge Kristus? Kunne han kalles et Kristi får dersom han ikke så på Kristus, ikke hørte hans røst og ikke fulgte ham?

Jesus kalte på Matteus og de andre disiplene. De sto opp og fulgte ham, ikke bare til fots, men også i ånd, i sinn og i sin ferd. De la merke til hvordan han tenkte; de talte og handlet og formet seg etter ham.

Hvem andre vil du da følge enn Kristus? Hvem andre vil du bli lik enn ham? Vil du følge Paulus? Nå vel! Se, han fulgte Kristus.

Om Kristus synlig ferdedes med deg, ville du da ikke gi nøye akt på alle hans miner og fakter og gjøre alt slik du så ham gjøre? Se nå slik på ham i ånden – se i hans bok, i hans liv – så vil han vise deg hvordan du i alle ting skal tenke, tale og handle for å bli ham helt lik.

Følger du ikke Kristus, da har du aldri tatt imot noen nåde fra ham, eller du har kastet bort nåden og Kristus igjen. Da er du ikke et Kristi får, men et verdens barn og utestengt fra Israels borgerrett.

Egen melodi.

Når kun vi i vår Frelser blive,
og han den nåde oss vil give
at ham vi stadig følge må,
hva skulle vi da mer attrå?

Å have Jesus ved sin side,
når han så vil, med ham å lide,
det er på jorden salighet
og ender hist i evig fred.

Om vi enn her må stundom græde
imens vi i hans fotspor træde,
den trøst at han for oss er død,
den veier opp mot all vår nød.

17. oktober

«Salig er du, Israel! Hvem er som du, et folk som har sin frelse i Herren. Han er ditt hjelpende skjold og ditt høye sverd» (5 Mos 33,29).

«Salig er det folket som har Herren til sin Gud» (Sal 33,12).

«Salig er det mennesket som har sin styrke i deg … Salig er det mennesket som setter sin lit til deg» (Sal 84,6.13).

Moses priste Israels folk salig fordi Herren tok seg av dem i krigene mot andre folkeslag og overvant alle deres ytre fiender. Hvor mye mer bør da ikke vi prise oss selv salige – vi og alle som sammen med oss tror på Jesus og elsker ham av hele hjertet, som bærer hans frelsende nåde og kjærlighet i hjertet og har fått syndenes forlatelse og ånd og liv av ham, så de tjener ham i et levende håp om det evige liv!

Ja, salig er du, du folk som er frelst i Herren, du som har Jesus Kristus til Herre og Gud. Salig er du, du folk som har din styrke i ham, som stoler på ham alene og bare bygger på hans fortjeneste og hans nåde! Han skal være ditt hjelpende skjold og ditt høye sverd.

Henger du ved ham alene og elsker ham av hele din sjel, da skal du avverge alle Satans brennende piler med den levende troen på ham, som med et skjold. Med hans levende ord, som med et tveegget sverd, skal du slå alle din sjels fiender, seire i alle åndens kriger og vinne livets krone.

Å, salig er du, Guds Israel; hvem er som du? Hvor er et folk som har en slik konge, et slikt hode, slike rettigheter, slike skatter og rikdommer, slike håp og utsikter for evigheten? Din konge er hos deg og i deg. Han er din, og alle ting er dine med ham.

Mel.: Min Salomo, så vennlig du regjerer.

Jeg takker Gud at jeg har frihet vunnet,
at jeg, som var i syndens trelldom født,
nå gjenløst er ved Jesu Kristi død.
Hva jeg så lenge søkte, har jeg funnet;
på Golgata mitt liv jeg vant;
av Kristi død min salighet opprant.

Han hyrden er som meg så kjærlig leder;
med livets brød min sjel han mette vil,
og i den kilde han meg fører til
er livets vann; han hvile meg bereder,

at ingen fiende meg forskrekke må;
alt hva meg fattes, jeg hos ham kan få.

Så vil jeg nå til ham meg overlade;
han gi meg, mens jeg lever her,
hver dag den trøst at jeg hans egen er,
at han avvende vil hva meg kan skade,
og skjenke meg alt hva jeg trenger til,
at på sitt hjerte han meg bære vil!

Jeg skal ei dø; med Kristus skal jeg leve
og prise ham og se hva han har gjort,
og kjenne at det alt er godt og stort.
For dommen jeg behøver ei å beve;
for syndsforlatelse uti sitt blod
han for sin egen skyld meg finne lot.

18. oktober

> «Sion sa: Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg. Glemmer vel en kvinne sitt diende barn, så hun ikke forbarmer seg over sitt livs sønn? Om også de glemmer, så glemmer ikke jeg deg. Se, i begge mine hender har jeg tegnet deg, dine murer står alltid for meg» (Jes 49,14–16).

«Herren kommer oss i hu og velsigner oss» (Sal 115,12).

«Han kom oss i hu i vår fornedrelse» (Sal 136,23).

Hvem har noen gang forsikret oss slik om sin kjærlighet og trofasthet? Hvem har noen gang irettesatt oss slik for vår mistillit? Hvor finnes en kjærlighet som hans?

All morskjærlighet er bare en skygge mot hans kjærlighet. Bevis på det er sårene på hans hender og føtter og hans gjennomborede hjerte, der vi og våre navn står skrevet. Mer overbevisende bevis finnes ikke, og ingen er lettere å tilegne seg. Ville vi bare gi mer akt på dem – noe han jo selv oppfordrer oss til – så kunne vi umulig dra hans kjærlighet i tvil et eneste øyeblikk, selv ikke i den største hjertesorg.

Men vi henger med hodet og ser uavlatelig på det synlige, på tingenes skall og det ytre skinnet. Det skjuler hans sår og dekker for oss den flammende skriften av hans kjærlighet.

Opp, opp i høyden med blikket! Opp til Golgata! Der ser du hvor du er skrevet opp, hvor dypt du er skrevet inn i hans hjerte, han som ikke glemmer spurven på taket eller ravneungene i redet. Hvordan skulle han kunne glemme deg, du lite troende?

Gud sender deg ikke trengsler for å slå deg til jorden, men for å reise deg opp; ikke for at du skal henge med hodet, men for at du skal se opp til ham som de kommer fra.

Faller noe ned i hodet på deg, ser du fort opp for å finne ut hvor det kom fra, og hvem som kastet det. Hvorfor gjør du ikke det samme når Herren sender et kors ned til deg fra himmelen? Hvor forskrekket ser du ikke på Guds hjemsøkelser og lidelser, fordi du tror at nå har Herren glemt deg!

Det er stikk motsatt! De skal være et bevis for deg på at Gud kommer deg i hu, at han har besøkt deg og tatt bolig hos deg, at han elsker deg og vil utvelge deg i elendighetens ovn (Jes 48,10), så du skal se opp til ham.

Mel.: Hvo ene lader Herren råde.

Hvo seg fortrøster til Guds nåde,
forhvervet oss ved Kristi død,
og vil av Gud seg lade råde,
ham frelser han av sorg og nød.
Betro deg til din Herre Gud,
han frir deg av all trengsel ut.

Det gjelder om å være stille,
om enn det mot ditt ønske går;
det gjelder intet selv å ville,
men vite at du ei forstår
hva til ditt sanne vel der skjer,
men at din Gud din velferd ser.

Han gledens rette time kjenner;
hvis han kun finner at du deg
fra all unødig omsorg vender,
så vil han ei unndra seg.
Så skal hans hjelp tilrede stå
når minst du venter den å få.

Imidlertid din omsorg være
å vandre her i Kristi tro,
at ham i hjertet du må bære
og i ditt kall ham tjene fro
og håpe på din frelsermann,
som aldri deg forlate kan.

19. oktober

«Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk» (Fil 4,13).

«Våre våpen … er mektige for Gud til å bryte ned (djevelens) festningsverker» (2 Kor 10,4).

«Ved min Guds hjelp springer jeg over murer» (2 Sam 22,30).

Slik talte og handlet Kristi stridsmenn og helter. De stolte på Gud og kjente sin egen skrøpelighet bedre enn alle de som unnskylder seg med den menneskelige skrøpelighet og gjør den til en kappe for sin treghet og feighet i kampen.

Vet du at du er skrøpelig, at fienden er mektig og sterk, og at han truer deg, så søk hjelp, kraft og styrke, så du kan overvinne ham. Ellers er og blir du hans trell.

Satan, synden og verden – denne tredobbelte fienden – slutter ikke å anfekte deg selv om du er skrøpelig og gjemmer og forskanser deg bak unnskyldninger om skrøpelighet. Nei, nettopp fordi han er sikker på seier når han finner deg alene, våger han seg inn på deg.

Er du derimot i Kristus og Kristus i deg, la da tusen helvetes hærer, alle kjødets fristelser, alle lokkemidler og trusler fra millioner av verdener storme løs på deg. La dem tårne opp festningsverker av de mest besnærende overtalelseskunster mot deg – du skal likevel seire over dem; de skal ikke makte noe mot deg.

Vår strid er mektig for Gud når vi er i Gud og Gud i oss. Utenfor ham er vi forferdelig svake og helt sikkert straks fortapt. Strev derfor etter å være og bli i Jesus, din Gud og Frelser, og våg ikke engang å ta et skritt uten ham!

Mel.: Hva kan oss komme til for nød.

Jeg trindt omkring omgiven er
av mange skjulte snarer;
selv gleder vorder fristelser
og leder meg i farer;
min ånd er svak; for kjød og blod
lett svekke kan min tro, mitt mot;
da vakler jeg som røret.

O lær meg, Herre, ved din Ånd
den rette vei å kjenne,
og før meg ved din Faderhånd
selv frem til banens ende;
styrk du meg under fristelser;
du, ene du min styrke er,
min Gud, på hvem jeg håper.

Jeg fast som klippen da skal stå,
og intet skal meg rokke;
for kraft til motstand skal jeg få
når synden vil meg lokke;
og når din himmel bliver min,
da skal min takk for kraften din
til evig tid deg prise.

20. oktober

«Han talte, og det skjedde» (Sal 33,9).

«For jeg, Herren, taler det ord jeg taler, og det skal skje. Det skal ikke lenger utsettes» (Esek 12,25).

Stoler du på Herren, kan du være helt rolig med tanke på alt som skal komme, og slippe all bekymring for hvordan det skal gå deg. Det Herren har utsett og besluttet for deg, det vil og må skje i sin tid og bli din lodd, uten at noen kan hindre det, verken du eller noe annet menneske.

Vær du tro i ditt, og overlat resten, det som ikke avhenger av deg, helt til ham som vil gjøre alle ting vel.

Eller hvor er din tro på hans ord? Har han ikke lovet deg at han vil være din Far og forsørger og bære deg inntil du får grå hår (Jes 46,4)? Har han ikke sagt deg at alle dine hår er talt av ham – at ikke et eneste av dem skal gå tapt uten hans

vilje – og at han selv vil ta seg av det minste som angår deg, som en far, og lede alt til det beste for deg, når du bare elsker ham?

Hvor er din tro på Guds ord? Hvorfor plager du deg med unødige tanker? Med dem kan du ikke gjøre et eneste hår svart eller hvitt. Elsk du ham, og tvil ikke på at han også elsker deg!

Med din frykt og sorg beskylder du ham for løgn, som om han i sitt ord hadde lovet deg noe han ikke ville eller ikke kunne holde. Hva? Vil du bli en slik synder at du i dine tanker stadig gjør Gud til en løgner?

Si heller: Har han sagt det, og skulle han ikke gjøre det? Har han talt, og skulle han ikke holde det? (4 Mos 23,19).

Mel.: Guds godhet vil vi prise.

Fra Gud vil jeg ei vike;
han viker ei fra meg;
hans løfter aldri svike,
oppfylles sikkerlig;
han rekker meg sin hånd
fra aften inntil morgen;
han utfrir meg av sorgen
og styrker selv min ånd.

Som vind og strøm seg vender,
forandrer verden seg;
min Gud, i dine hender
jeg overgiver meg;
for du forandres ei;
du alltid er vår Fader,
du aldri oss forlader
på livets trange vei.

Om jeg da enn skal lide
sorg og gjenvordighet,
vil verden mot meg stride
og gjøre meg fortred,
den glede trøster meg
som hvert Guds barn tør vente
når Herren ham vil hente
hjem til sitt himmerig.

21. oktober

> «Han sverget Herren en ed … Jeg vil ikke gå inn i mitt hus, jeg vil ikke legge meg i min seng, jeg vil ikke unne mine øyne søvn eller la øyelokkene hvile, før jeg har funnet et sted for Herren, en bolig for Jakobs Veldige!» (Sal 132,2–5).

Du, kjære David, hvor ivrig var du ikke for å finne en bolig for Herren! Og vi kan sove og slumre så rolig før vi har funnet og bygd en bolig i vårt indre for vår sjels Frelser!

Herren vil jo ikke lenger bo i templer bygd med menneskehender (Apg 7,48). Han vil nå velge seg våre hjerter til sitt tempel, som det står skrevet: «Vi er jo

den levende Guds tempel, som Gud har sagt: Jeg vil bo hos dem og ferdes iblant dem» (2 Kor 6,16).

Hvem er du, om du tror denne forjettelsen og ikke holder Gud for en løgner – hvem er du, om du fra denne dag av ennå kan sove rolig en eneste natt før du har søkt og funnet en bolig for Den Høyeste i ditt hjerte, så han ennå i dag kan komme til deg og ta bolig hos deg? Han står jo allerede for døren og banker for å bli sluppet inn og holde nattverd med deg (Joh 14,23; Åp 3,20).

Hvordan kan du tro at Gud ennå i dag vil komme og bo hos deg, når du blir værende så kald og likegyldig og ikke vil gjøre noe for å ta imot ham – for å gi ham rom i ditt hjerte – for å be ham: «Kom inn, du Herrens velsignede! Hvorfor står du her ute?» (1 Mos 24,31).

Sannelig, du burde ikke få mer søvn på øynene før denne dyrebare forjettelsen var oppfylt på deg. Hvis ikke, så si ikke mer at du har tro – at Gud og din salighet ligger deg på hjertet.

Mel.: Herre Jesus Krist, min Frelser du est.

Nå vil jeg være,
o Jesu kjære,
hvor du meg helst vil have.
Jeg lukker deg inn
i mitt hjerte og sinn,
o Herre min,
med all din nåde og gave.

Så inderlig
forlater jeg meg
alt på din gunst og nåde;
o Jesus søt,
hjelp meg av nød
for din harde død!
Frels meg av alskens våde!

All min tillit
nå og all tid
har jeg til deg, o Herre;
du er min trøst;
ditt ord, din røst
i all min brøst
min hjertens glede skal være.

Nå vet jeg visst,
Herre Jesus Krist,
du vil meg aldri forlate;
du sier jo så:
Kall du meg på,
hjelp skal du få
i all din sorg og våde.

O give det Gud,
vi etter dine bud
kunne oss så stifte tilsammen
at vi med deg
evindelig
i himmerik
kunne leve i salighet! Amen.

22. oktober

«Herren er min tilfalne del og mitt beger. Du bevarer min arvedel. En arvedel er tilfalt meg på fagre steder. Ja, jeg har en herlig arv!» (Sal 16,5–6).

«Om en liten stund, så er den ugudelige ikke mer … Men de nedbøyde skal arve landet og glede seg over rik fred» (Sal 37,10–11). (*Den tyske bibeloversettelsen har her: de elendige.*)

Rik, lykkelig og herlig er den som har funnet Jesus. En skjønnere lodd kan ingen sjel få her; en rikere arv kan ikke tilfalle deg. Alt det verden regner for stort, skjønt og rikt, forsvinner som skygger ved siden av ham og forgår som en røyk i luften.

Men Herren blir værende som en evig arv for de troende. Den som eier ham, mangler ikke noe godt; han er blitt rik på alt (1 Kor 1,5).

De ugudeliges lykke farer fort bort. Men de som de ugudelige regner for elendige fordi de ikke setter sitt håp til det synlige, men til det usynlige, de skal arve det lovede land, fredens hvile. Det er de elendige, som føler seg fattige og syndige i seg selv og derfor bare og alene holder seg til Kristi rike nåde.

Deres arvelodd kan døden ikke røve fra dem. Tvert imot begynner den først da virkelig å bli deres evige eiendom.

Salig er den som ikke lar seg blende av denne verdens skinngoder og skinngleder og dens innbilte ære, men ser bort fra alt og fester sitt troens øye på Herren alene og ser og finner alt i ham, så han med sannhet kan si: «Herren er min tilfalne del og mitt beger»; han alene er meg nok.

Egen melodi.

Hvor salig er den lille flokk
som Jesus kjennes ved!
I ham, sin Frelser, har den nok
nå og i evighet.
I kjærlighet, i håp og tro
den vandrer her og hist skal bo
med ham når håp og tro forgår,
men kjærlighet består.

Men, Jesu, er jeg en av dem?
Vil du meg kalle din?
Står jeg for deg som hine fem
med bluss i lampen min?
O, la meg ei til hvile gå
før jeg kan herom visshet få,

før du kan få det svar av meg:
Du vet jeg elsker deg.

Og måtte det med gråt enn skje
at dette svar jeg gav,
så vil du nådig til meg se
og tørke tåren av;
ja, når kun du, som alting vet,
hos meg kan finne kjærlighet
og kjenne meg iblant din flokk
som din, så har jeg nok.

23. oktober

> «Men er vi barn, da er vi også arvinger. Vi er Guds arvinger og Kristi medarvinger, så sant vi lider med ham, for at vi også skal herliggjøres med ham. For jeg er overbevist om at den nåværende tids lidelser ikke er for noe å regne mot den herlighet som skal åpenbares på oss» (Rom 8,17–18).

Er bare det første i orden, skal det slett ikke mangle noe på det øvrige. Er du et sant Guds barn, født av Gud, utrustet og beseglet med hans Ånd, drevet av hans Ånd, full av hans kjærlighet, barnlig lydig mot din Far, så ingen kan frakjenne deg et Guds barns kjennetegn, og så Guds Ånd selv vitner om det – da er du også Guds arving og Kristi medarving.

Da venter det deg en herlighet som ikke alle denne verdens lidelser kan sammenlignes med. Man ville ikke være verdig til den om man så led alle martyrenes smerter og alle de fordømtes pine. Man kan ikke fortjene den ved noen lidelse og ikke kjøpe den for noen pris. Gud gir den bare til sine barn, til dem som av hele sitt hjerte tror på hans Sønns navn og ved tro og kjærlighet blir lik hans bilde.

Trøst deg med dette om du her, som et Guds barn, blir forfulgt og plaget, om verden hater deg fordi du ikke er dens barn.

Ut med blikket mot den andre verden når denne verden blir deg for trang! Den andre tilhører deg, ikke denne. Krev og vent derfor ikke noe av verden unntatt fri gjennomgang til ditt fedreland. Og blir også den gjort tung for deg, slik det jo pleier, så trøst deg med at alt som møter deg på veien gjennom denne verden, skal tjene til å øke din herlighet der hinsides.

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Hva intet øre nådde,
hva intet øye så,
hva aldri er oppstået
i noe hjertes vrå,
det haver Gud forvaret
til dem ham elske her;
det blir åpenbaret
hvor Gud i lyset er.

Så skal I ei forsage,
som nå bær sorgen stor

og lide tungsom plage
på denne arme jord.
Seg trøste alle fromme!
De stunder skrider fort;
vår Herre snart vil komme
og tage sorgen bort.

O Herre, for din ære
før oss den rette vei!
Bevar oss, Jesu kjære,
at vi forvilles ei.
Hold oss i troen faste
i denne tåredal;
så vil du engang haste
med oss til himlens sal.

24. oktober

> «Vårt livs dager er sytti år, og når styrken er stor, åtti år. Dets stolthet er strev og tomhet. Hurtig farer de, vi flyr av sted … Lær oss å telle våre dager, så vi kan få visdom i hjertet!» (Sal 90,10.12).

Hjemgangen er mer ønskelig og bedre enn pilegrimsvandringen; det sier seg selv. Hvem reiser ikke heller hjem enn å vandre i et fremmed, ukjent og usikkert land?

Men slik er det ikke med alle mennesker. Det finnes nok av dem som ikke elsker hjemmet, som heller vil vanke omkring i skogen og vade i sanden i ørkenen enn gå hjem. Hvorfor er de så avsindige? Fordi de elsker mørket mer enn lyset og nytelse mer enn Gud, og fordi de vet at de ikke har noe godt å vente hjemme.

Men kunne de da ikke alle sammen få alt godt der? Jo, men de vil ikke. Nå, da er det ingen råd for dem. Den som vil komme til Gud, må tro at han er til, og at han lønner dem som søker ham (Hebr 11,6).

De lever sine år til ende som et sukk (Sal 90,9). De blomstrer som gresset, som snart visner og tørker bort. Ak, om de ville tenke på at de skal tørke bort og så kastes ut!

Dere rikets barn, dere er da blitt kloke og har for lenge siden tenkt over at dere ikke må, men får dra herfra – at dere har lov til snart å vandre bort fra legemet og være hjemme hos Herren (2 Kor 5,8). Dere er glade fordi dere elsker deres hjem, fordi hjertet deres allerede er hos ham som vinker til dere derfra og sier: «Kom over hit!»

Her har dere ikke noe godt unntatt Herrens nåde. Livet er en plage for dere, og det ville være uutholdelig om ikke kjærligheten til Herren gjorde det lettere. Men hvem legger ikke gjerne byrden av seg? Hvem lengter ikke etter aftenens hvile?

Mel.: Kjemp alvorlig nå, Guds nåde.

Hjem jeg lenges! Ak, i verden
er så kaldt, så mørkt, så ødt;

måtte snart min arme ferden
være endt og sorgen bødt!

Hjem jeg lenges! Ei jeg trives
her i jordens jammerdal;
til Guds Salem hjertet drives,
opp til Lammets bryllupssal.

Hjem jeg lenges! Nåderike
Fader, la meg hjem få gå,
bort fra synd og sorger vike;
la meg snart mitt hjemland nå!

Hjem jeg lenges! Der er sommer,
sol og sang så videnom;
ja, du sier: Se, jeg kommer!
Amen. Herre Jesu, kom!

25. oktober

«Når dere forlater Herren og dyrker fremmede guder, da vil han vende seg bort og la det gå dere ille» (Jos 24,20).

«Dersom du forlater ham, skal han forkaste deg for alltid» (1 Krøn 28,9).

«Dersom hans barn forlater min lov … da vil jeg hjemsøke deres synd med riset» (Sal 89,31.33).

«Meg har de forlatt, kilden med det levende vann, og de har hogd seg ut brønner, sprukne brønner som ikke holder vann» (Jer 2,13.17).

Den som holder seg til Herren, er én ånd med ham (1 Kor 6,17) og kan altså nyte alt det hans Herre har. Skulle han kunne finne noe mer et annet sted enn hos ham? Det måtte da være om han bare er ute etter å eie og nyte, og Herren selv ikke er mer for ham enn alt han eier og gir – ikke tusen ganger mer enn alle himler og verdener kan gi.

Men den som en gang har lært Herren å kjenne og så forlater ham igjen og vender seg fra den levende kilden for å hogge seg ut sprukne brønner som ikke kan holde vann, ham vil han ikke la gå ustraffet. Først vil han hjemsøke ham med tuktens gagnlige ris. Får ikke dette ham til å gå i seg selv og vende tilbake til sin Frelser, og holder han fast ved sin forvendthet, da vil Herren også vende seg fra ham og la det gå ham ille og til slutt forkaste ham i evighet.

Den som altså har smakt hvor god Herren er, og likevel viker fra ham og søker sin frelse et annet sted, hos avgudene, han har ikke noe godt å vente. Med ham blir det siste verre enn det første. Gud vil refse ham skarpere og til slutt straffe ham hardere enn den blinde verden, som ikke kjente Gud.

Bli derfor hos Herren, som har forløst dere og kalt dere til sitt himmelske rike! Hvorfor skulle dere forlate ham? Hva har dere å klage over hos ham? Hva er det han ikke har gjort riktig for dere? Hvor finner dere en bedre herre?

Verden, kjødet og djevelen er de tre tyrannene dere faller i hendene på om dere viker fra Jesus. Først fyller de ørene deres med vakre løgner, men de holder ikke ord. Så lønner de dere med smerter og sykdommer, skam og elendighet, nød og død, dom og helvete.

Mel.: Et trofast hjerte, Herre min.

I Jesu søker jeg min fred;
all verden har kun smerte;
hans vunder er mitt blivested;
der hviler seg mitt hjerte;
der kan jeg bo i stille ro,
der finnes alt det som min tro
så lengselsfullt begjærte.

Ak, måtte jeg kun idelig
ved deg, min Jesu, henge!
Ak, måtte kun min sjel i deg
seg daglig dypt inntrenge!
Så fikk jeg fred, så fant jeg sted
for duens trette fotefjed,
endog det varte lenge.

26. oktober

«Lov alltid Herren, og be ham om at dine veier må bli rette, og at alle dine stier og dine råd må få god fremgang» (Tob 4,26).

«La Kristi fred råde i hjertene deres! Til den ble dere jo kalt» (Kol 3,15).

«La meg få høre om din miskunnhet om morgenen, for til deg setter jeg min lit. Kunngjør meg den veien jeg skal vandre … led meg på den rette sti for mine fienders skyld … for til deg løfter jeg min sjel» (Sal 27,11; 143,8.10).

For et kristent, fromt sinn som inderlig elsker sin Frelser, er ingenting så viktig som å treffe Herrens vilje og veier i alle ting og ved hvert skritt. Det vil ikke ta et eneste skritt mot Guds velbehag. Herrens bifall er alt for det, den eneste drivkraften bak alle dets tanker og gjerninger.

Fordi vi ikke alltid kan vite Guds vilje og velbehag med sikkerhet, ber et slikt elskende hjerte uavlatelig om at Herren vil kunngjøre det sine veier og lede det på den jevne stien han har velbehag i – at det må bli styrt av ham og hans Ånd.

For ellers kan vi ikke bevare Guds fred, som forsikrer oss om hans velbehag og er pant og segl på hans kjærlighet. Denne freden viker fra oss eller avtar så snart vi går ut av den veien som hans evige, hellige vilje foreskriver og byr oss å gå på.

Den som vandrer på egne veier og følger sin egen vilje, kan umulig ha sann fred. Han bedrar seg selv om han tror at han nyter Guds fred. Den fred som ikke kommer fra Gud, er sikkert en falsk fred.

Be derfor, be uavlatelig om at Guds fred, som overgår all forstand, må seire i hjertene deres og bevare dere i Kristus Jesus! Er denne freden gått tapt, så bekjenn deres synder og søk å vinne den tilbake ved omvendelse og troende bønn!

Mel.: Jesu, din søte forening å smake.

«Fred» var det første Immanuel brakte
da han oppstanden for sine fremstod;
fred er den gave som Kristus oss rakte,
fred har han stiftet for oss med sitt blod;

fred er hvor Ånden i hjertet regjerer,
han som fra Faderen Kristus har sendt;
fred har kun den som sin Jesus begjærer;
Kristus bød fred, og all ufred var endt.

Kristus den fred oss forhvervet med smerte;
ak, den enbårne av Gud var forlatt;
dette vi burde rett ta til hjerte,
hva han utstod i hin angestens natt.
For at vi syndere fred skulle finne,
tok den utvalgte Guds vrede på seg;
skulle slik kjærlighet evig ei binde
fast våre sjeler, o Jesus, til deg?

Derfor, min sjel, du hans egen skal være,
følge hans fotspor, hvor enn han går hen,
lære hans kors og hans byrde å bære.
Han, din saktmodige, ydmyke venn,
vil deg, besværede, hvile forunne
når du hans gagnlige åk tager på;
fri fra den byrde du bære ei kunne,
skal du hans byrde, den lette, da få.

Vel deg når ham du i alle ting lyder,
gir på Åndens påminnelser akt,
flyr fra hva Kristus i Ordet forbyder;
da du ham elsker, så haver han sagt.
Da han hos deg vil sin bolig inntage,
deg åpenbare sitt kjærlige råd
og, når du ender de jordiske dage,
av dine øyne avtørre all gråt.

Jesu, du fredens og salighets fyrste,
drag meg alt mer og mer til deg,
etter rettferdighet hungre og tørste,
den du på korset forhvervet meg.
Dette om dagen min gjerning la være!
Dette om natten oppfylle mitt sinn!
Til jeg skal seierens palme frembære
når du meg tar i himmelen inn!

27. oktober

«Men jeg har imot deg at du har forlatt din første kjærlighet» (Åp 2,4).

«For vi har fått del med Kristus, så sant vi inntil enden holder fast ved den første, fulle visshet» (Hebr 3,14; Matt 24,13).

«Den som seirer, ham vil jeg gi å ete av livets tre» (Åp 2,7).

Ingenting er deiligere enn et nyfødt Guds barn som står i den første kjærligheten. Men den som holder ut til enden, han skal bli frelst.

Den som Kristus meddeler seg til, er nok svært brennende i kjærligheten. Men bevarer ikke en slik sjel den første, faste vissheten, den første kjærligheten, som er Kristi vesen og natur, men lar den slukne ved sikkerhet eller selvopphøyelse, da finnes det heller ikke noe sørgeligere enn slike to ganger døde trær, en slik ødelagt Guds hage.

Ak! Den som har den første kjærligheten, burde ikke for alt i verden la seg berøve den. Han burde heller lide alt og våge alt bare for å bevare dette klenodiet. Den som merker at den holder på å avta og slukne, må be og kjempe og søke å vekke den til live og vinne den tilbake.

Han må krype til Kristi kors! Korsets tre er den beste næringen for denne ilden og det rette middelet til å blåse liv i den igjen og sette den i full fyr og flamme når den er på vei til å slukne.

Fortvil derfor ikke, kjære sjel, om du har mistet den første kjærligheten! Se, Frelseren kaster deg ennå ikke bort for det. Men han minner deg om det og sier: «Husk derfor hva du er falt fra. Omvend deg, og gjør de første gjerninger!» (Åp 2,5).

Begynn forfra igjen. Gjør igjen som i begynnelsen, da du fikk den første kjærligheten; på den samme veien vil den møte deg igjen.

La dette ligge deg på hjertet! Hvis ikke, blir din lysestake flyttet fra sitt sted, ditt lys helt slukket og du et mørkets barn.

Men lar du Frelseren inngyte deg mot – har du et øre å høre med – og overvinner du din treghet og sikkerhet, da vil han gi deg å ete av livets tre. Her vil han komme deg til hjelp med styrkende mat, og der hinsides vil du finne full metthet.

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Min Gud, du kalte meg
til Jesu Kristi rike,
hvor jeg ved Åndens kraft
fra synden ut skal stige.
Jeg navn av kristen bær,
men hva er dette navn
når det ei viser seg
i gjerning og i gavn?

I kirkens helligdom
ditt sannhets ord jeg hørte;
dets guddomskraft meg der
til tro og andakt rørte;
men snart i lysters sverm,
av verdens tant forført,
jeg aktet ikke deg,
ei ordet som ble hørt.

Tidt ved ditt nådebord
min sjel i andakt brente;
jeg knelte ned og bad
og Jesu navn bekjente;

men til å lyde ham,
å følge ham i alt,
dertil var jeg for svak;
jeg vaklet og jeg falt.

Min Gud, som kalte meg,
gi du meg mot og krefter
at jeg i Jesu tro
går stadig frem herefter
og vandrer på den vei
som meg min Frelser bød,
og trolig følger ham
i liv som og i død.

28. oktober

«La dette sinn være i dere, som òg var i Kristus Jesus» (Fil 2,5).

«Ta mitt åk på dere og lær av meg, for jeg er saktmodig og ydmyk av hjertet» (Matt 11,29).[1]

Kunne vi kalle oss hans disipler og ham vår mester og herre om vi ikke ville lære av ham og ikke ha samme sinn som han? Han krever jo heller ikke at vi skal lære av ham å skape en verden, gå på sjøen, vekke opp døde, by over storm og vind, men bare at vi skal være ydmyke og saktmodige.

Krevde han av oss at vi skulle etterligne hans allmaktsgjerninger, ville vi kanskje ha en unnskyldning – enda han også sa: «Alt er mulig for den som tror» (Mark 9,23), og at tro som et sennepsfrø kan flytte fjell (Matt 17,20), og at den som tror på ham, skal gjøre større gjerninger enn han (Joh 14,12).

Men lærer vi ikke dette, vil han gjerne ettergi oss det. Ydmykhet og saktmodighet derimot kan ikke ettergis.

«Ja», sier du, «men nettopp dette er vanskeligere for vårt stolte og utålmodige sinn enn å flytte fjell og stille havets stormer eller vekke opp døde.» Søker du kraften til det i deg selv, makter du nok like lite det ene som det andre. Men ber du ham om det, skal du ikke mangle noe godt (Sal 34,11).

Han som gir budet, gir deg også kraften. Den saktmodige og ydmyke Jesus vil selv komme til deg og bo i ditt hjerte. Og når han bor i deg, hva vil da være umulig for deg?

Vi kan ikke ha hans sinn om vi ikke har ham. Men den som har ham, har også hans sinn. Den som ikke har hans sinn, har aldri sett ham eller kjent ham.

Mel.: Jesu, sjelens lyse dag.

Jesu, hjelp at verden seg
må til deg omvende
og i nådens rike deg
retteligen kjenne.
Djevlens makt du sønderslå!
La hans list bortvike,

[1] NB: «for jeg er nedbøyd og ydmyk av hjertet».

la oss i ditt fotspor gå
inn i himmerike.

Jesu, styrk med veldig hånd
meg og alle fromme,
at jeg her i verden kan
tro og til deg komme,
følge deg og i all nød
stadig ved deg henge,
og igjennom nød og død
inn i himlen trenge!

29. oktober

«Men jeg blir alltid hos deg» (Sal 73,23).

«Vi vil aldri tenke på å forlate Herren for å dyrke fremmede guder!» (Jos 24,16).

«Ve … vanartede barn! De har forlatt Herren» (Jes 1,4).

Da Josva hadde ført Israels folk inn i det lovede land og holdt den siste folkeforsamlingen, sa han blant annet til folket: «Så frykt nå Herren og tjen ham i oppriktighet og troskap. … Men synes dere ikke om å tjene Herren, så velg i dag hvem dere vil tjene, enten de gudene deres fedre dyrket på den andre siden av elven, eller de gudene amorittene dyrket … Men jeg og mitt hus, vi vil tjene Herren.»

Da svarte folket og sa: «Vi vil aldri tenke på å forlate Herren …»

Josva gikk dem enda nærmere inn på livet og sa: «Dere vil ikke makte å tjene Herren, for han er en hellig Gud …» Da folket likevel gjentok sin forsikring, sa han: «Så er dere da vitner mot dere selv at dere har valgt Herren … Så skill dere nå av med de fremmede gudene som dere har hos dere, og bøy hjertene til Herren!»

Stans her, min kjære, og tenk nøye over hele denne beretningen (Jos 24). Spør ditt hjerte om det bøyer seg for Herren – om det ikke henger ved andre guder ved siden av Herren. For dette arme folket forlot likevel senere nesten alltid Herren.

Et løfte er fort gitt. Men man må prøve seg selv om man har kraft til å holde det, og ikke love det man ikke makter. Man må i ydmykhet og med vedvarende iver trygle Herren om at han vil dra hjertet vårt til seg, holde det fast hos seg og gi oss troskap og standhaftighet inntil enden.

Skjønn og stor er Josvas erklæring. Uten å se på hva hele folket ville gjøre, bekjenner han seg fritt og høyt til Herren med hele sitt hus. Så fast må ditt hjerte henge ved Herren, enten én eller ingen deler ditt sinnelag og holder med deg.

Heng du sammen med ditt hus ved Herren, om så hele verden tjener fremmede guder!

Mel.: Jesus er mitt håp, min trøst.

Jeg min Jesum slipper ei;
Jesus seg for meg har givet;
han er lyset på min vei;
ham jeg følge vil i livet;

dette kun jeg vil attrå,
at i ham jeg finnes må.

Hele verden ei forstår
uten ham min sjel å trøste;
ingen annen trøst består
enn at Jesus meg forløste,
at han villig tok på seg
vreden som var over meg.

Jeg min Jesum slipper ei;
han meg gir den beste gave;
fred og trøst og glede jeg
kan ved Jesu nåde have.
At min Jesus har meg kjær,
derved kun jeg salig er.

Meg min Frelser gav en fred,
av hans dype sår opprunnen,
og jeg ble ved kjærlighet
til min brudgom Jesus bunden;
han har meg, jeg ham har kjær;
min er han, og hans jeg er.

30. oktober

«For dere trenger til tålmodighet, for at dere kan oppnå det som er lovt, etter at dere har gjort Guds vilje» (Hebr 10,36).

«Bevar deres sjeler ved deres tålmodighet!» (Luk 21,19).[2]

«La oss … løpe med tålmodighet i den kampen vi har foran oss» (Hebr 12,1).

Frelseren har anbefalt tålmodigheten så sterkt og gjort den til en betingelse som ikke kan ettergis: Uten tålmodighet kan vi ikke bevare våre sjeler og oppnå saligheten. Like inntrengende viser Paulus hvor nødvendig tålmodigheten er, når han forsikrer at vi uten tålmodighet ikke kan få Guds løfter og ikke gjøre Guds vilje.

Han setter den fram for Timoteus som et mål å jage etter (1 Tim 6,11). Han formaner Titus til å si til de eldre at de skal være like sunne i tålmodigheten som i troen (Tit 2,2). For den som skranter i tålmodigheten, har visselig ikke en sunn tro.

Han sier til korinterne at vår frelse åpenbarer seg i at vi lider med tålmodighet, og formaner dem til å vise seg som Guds tjenere i alle ting, i stor tålmodighet (2 Kor 1,6; 6,4).

Men særlig er tålmodighet nødvendig når forfølgelsens og fristelsens stund kommer over de troende. Da hjelper ingen makt – ingenting unntatt de helliges tålmodighet og tro (Åp 13,10).

Denne dyden, som framfor alle andre er nødvendig, skjønn, sjelden, vanskelig, sterk og edel – hvor finner vi den? Der hvor vi finner alt: ved Jesu kors.

[2] NB: «Hold ut, så skal dere vinne deres sjeler».

Den som har lært å dvele hos ham, den tålmodigste og helligste korsbærer av alle, og som ufravendt ser inn i hans tålmodige, elskende hjerte, han lærer og får selv av Lammet et lams natur.

Mel.: Av dypsens nød, o Gud, til deg.

Lukk øyne opp, o kristenhet,
for Jesus vil deg lære
hvordan du from og vel beredt
kan ved hans tilkomst være,
at lys og lampe brenne må,
så du kan med din brudgom gå
til evig fryd og ære.

I Skriften har vi trøst og håp
tålmodelig å lide,
om enn med trengselssukk og rop
vi tiden skulle slide;
den tid er dog så ganske kort;
den farer som en skygge bort;
med den skal sorg henskride.

Tålmodighets og trøstens Gud,
han give at vi kunne
med ett sinn holde stadig ut
og lenges allestunde
den Herre Krist med fryd å se
i skyen, da vår nød og ve
skal evig gå til grunne!

31. oktober

> «Sett din lit til Herren og gjør godt … Han skal la din rettferdighet bryte fram som lyset og din rett som lyset midt på dagen … Vent på Herren og ta vare på hans vei! Så skal han opphøye deg … Herren hjelper dem og redder dem» (Sal 37,3 flg.).

Den som forlater seg på Herren, blir ikke til skamme. Denne sangen har alle tiders gudfryktige mennesker stemt i, og den er ennå aldri blitt funnet falsk.

Du ville bli den første gudfryktige som Gud forlater, og som gjør hans ord til løgn. Bli du bare hengende ved ham, så står du så lenge han står, og du vil ikke falle uten at han faller. Men at det skal skje, venter du ikke. Det du derimot sikkert venter, er hjelp, trøst og redning. Det Gud har lovet, kommer jo helt sikkert en gang og kan ikke utebli for alltid.

Alt tar en ende, også din nød, din jammer, din klage. Bare Gud og hans hjelp, hans trøst tar ingen ende, men blir til evig tid. Kjærligheten faller aldri bort.

«På all fullkommenhet har jeg sett en ende, men ditt bud strekker seg meget vidt», sier David (Sal 119,96). «Jeg ventet, ja ventet på Herren. Da bøyde han seg til meg og hørte mitt rop» (Sal 40,2). Det skal også du komme til å bekjenne om Herren dersom du venter inntil enden.

Ingenting under solen blir værende som det er; alt forandrer seg. Himmel og jord skal eldes som et klesplagg, men Herren din Gud er uforanderlig og blir evig den samme (Hebr 1,11–12). Er himmelen din aldri så skyet, blir den likevel klar igjen når uværet er over.

Vent på Herren! Vær ved godt mot! Ditt hjerte være sterkt! Ja, vent på Herren! For så skal han opphøye deg til å arve landet (Sal 27,14; 37,34).

Mel.: O Fader vor i himmerik.

Meg tjene alle ting til gavn
når jeg kun frykter Herrens navn.
Det onde virke skal til godt,
til evig ære verdens spott;
jo mer min uvenn gjør meg harm,
dess mer jeg tyr til Herrens barm.

Hva armod, svakhet, daglig brøst
Gud sender meg, så er min trøst:
han vet hva best meg tjene kan,
brød eller nød, vin eller vann;
jeg får hva han meg tjenlig ser;
hva vil jeg da begjære mer?

Og om jeg ei mitt ønske får
i samme time, dag og år
som hjertet dårlig fordre vil
og kjødets tanke sier til,
jeg dog, når Herrens time slår,
i tide hva jeg trenger, får.

Så frykt din Gud av hjertens grunn!
O kjære sjel, la hånd og munn
og hjerte følges alltid ad;
vær til Guds gjerning frisk og glad;
frykt Gud og vit at alting må
til gavn og glede for deg gå!

November

1. november

> «Hør på meg! Så skal dere ete det gode, og deres sjel skal glede seg over de fete retter. … Søk Herren mens han er å finne, kall på ham den stund han er nær!» (Jes 55,2–6).

«Du skal bli som en vannrik hage, som et kildevell der vannet aldri svikter» (Jes 58,11).

Herren kaller på hele verden, og hele verden stopper ørene for hans kall. Han roper utenfra og roper innenfra, og alltid og overalt møter han døve ører.

Han kaller ikke for å kreve, dømme eller straffe. «Et det gode som jeg har gjort i stand for dere!» roper han. Ellers er det lett å få mennesker til bords. Bare det gode som Herren gir alle som hungrer etter det, for ingenting – det bryr de seg ikke om. Det vil de ikke ha.

Hør da, kjære sjel, hør hvor vemodig han kaller på deg og byr deg sitt gode i ditt indre! Gå så inn til ham.

Han gir deg en mat som gjør sjelen din fet, så den kan leve evig. Han lover mye, men gir mer enn han lover. Andre steder finner du bare skrinn kost for din fattige sjel – en kost som verken kan styrke den eller holde den i live.

Det er underlig: Herren ber oss ikke om å lage maten, bare om å ete det gode han allerede har gjort i stand for oss. Hvem setter ikke pris på god mat?

Så lett gjør Frelseren det for oss. Han har gjort alt i stand for at vi skal nyte det. Det står ferdig på bordet og koster ingenting – vi skal bare ta og nyte. Og det vil vi ikke?

Det samme sier han i liknelsen om gjestene som ble kalt til bryllup (Matt 22,4). Han sendte bud til dem og lot si: «Alt er ferdig» – men de ville ikke komme.

Dette velsignede bordet er dekket og ferdig i ditt hjerte. Går du sulten inn dit, skal du bli fet og leve. Å, måtte sjelen din bli sulten etter den gode maten som Frelseren har gjort i stand, mat som styrker hjerte, sjel og legeme! Måtte du hver dag komme til ham og spise deg mett hos ham – hvor salig skulle du ikke da leve!

Mel.: Jesus er mitt liv i live.

Jesus, livets rike kilde,
himlens ære, glans og lyst,
som vår Fader sende ville

oss til frelse, hjelp og trøst,
hvorfor vil så mange sige
nei til nådens himmerige?
Hva er verdens lyst som best
dog mot din bryllupsfest?

Liflig er det høytidssete
ved ditt eget bryllupsbord;
fred, rettferdighet og glede
flyter til oss på ditt ord;
der er bot for alle smerter,
salighet for alle hjerter;
der i deg så inderlig
liv og sjel forlyster seg.

Du som til din bryllupsglede
nådig kalte også meg
og anviste meg et sete,
hvor det enn er rom hos deg,
gi meg all tid deg til ære,
meg til salighet å bære
sjelens rene bryllupsdrakt,
som din Ånd meg selv har brakt.

Lover alle og tilbeder
den miskunnelige Gud,
som til himmerik oss leder
ved sin nådes sendebud,
inntil alle bord blir fylte
og med himlens glans forgylte,
når vår Herre seierrik
fører bruden hjem til seg!

2. november

«Gråt ikke over en død og klag ikke over ham!» (Jer 22,10).

«For så sant vi tror at Jesus døde og sto opp, så skal Gud ved Jesus også føre dem som er sovnet inn, sammen med ham» (1 Tess 4,14).

«Han går inn til fred. De hviler på sine leier, alle de som går sin vei rett fram» (Jes 57,2).

Frelseren sa til Jerusalems gråtende døtre: «Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og over barna deres!» Det samme kunne enhver avdød si til dem som gråter over ham – når han er gått salig ut av tiden i troen.

For hvem er det egentlig mest grunn til å gråte over? Dem som ennå farer over det farlige havet og kastes hit og dit av storm og bølger, eller dem som allerede lykkelig er kommet i havn i den evige hvilen og har nådd det bedre landet?

De som er døde i Herren, er å misunne. De har nådd fram og fått det som vi ennå venter på, omgitt av farer. (*De som ikke er døde salige, ikke døde i Herren, er det sannelig grunn til å gråte og klage over.*)

Derfor dveler en kristen så gjerne på kirkegårdene. Stillheten som de hensovne brødrene hviler i, løfter sinnet opp over grav og tid, opp til den salige, stille evigheten. Der har all lidenskapenes krig og all uro som kunne forstyrre Guds fred, tatt slutt.

Kjære, gå aldri forbi en kirkegård uten å besøke dine hensovne brødre. Bli stående ved sovekamrene deres, og gi deg over til de tankene som av seg selv trenger seg på der.

Føler du trang til å gråte der, så gråt – men ikke over dem. Gråt over deg selv og over dine brødre som ennå er på pilegrimsvandringen.

Se heller med lengsel etter de salige som har gått hjem. Rekk hendene ut etter det usynlige, grip det evige liv som ligger på den andre siden av graven, og ta så mye av det inn i hjertet som du kan romme her. Ved graven ser en morgengry og kjenner vårluft – og det skal være svært sunt.

Mel.: O Herre, frels meg, døm min sak.

Når vi vårt øye lukker til
i dødens bitre stunde,
når verdens larm forstumme vil,
og vi skal rolig blunde,
da går i grav vi ned med fred,
og støvet har sitt hvilested,
hvor det er tyst og stille.

Vi sås som frø i blomsterbed
i Herrens urtegårde;
der legges vi til hvile ned
for vinteren, den harde;
men våren kommer lys og grønn;
av jordens skjød i klesdrakt skjønn
Guds blomst til liv utspringer.

Når da en kristen slumrer hen,
med håp vi skulle græde;
for vi skal se ham hist igjen
på Herrens dag med glede.
O Herre, hvilken høytid stor
når evig alle dine bor
der det er godt å være!

3. november

«Velt din vei over på Herren og stol på ham! Han skal gjøre det» (Sal 37,5).

«For vi vet at alle ting samvirker til gode for dem som elsker Gud, dem som etter hans råd er kalt» (Rom 8,28).

Det kan ikke tenkes noen lidelse, ulykke, nød eller elendighet – ingenting som møter deg, kan skade deg, så sant du elsker Gud. Når nøden din har nådd det høyeste, når du ligger i elendighetens dypeste avgrunn, så tenk deg det enda verre, så ille du kan.

Og så sant du bekjenner en allmektig og god Gud og Frelser: Tro at han likevel kan hjelpe og redde og vende alt til det gode. Ingen nød blir for stor for Gud. Intet onde er så ille at Gud ikke kan og vil vende det til det gode.

I et hjerte som elsker Gud og stoler på ham, er den første tanken i all nød og plage: «Gud vil likevel vende det til det gode.»

Kan du ikke lenger håpe og tro det, da har troen din brukket et bein eller lidd skipbrudd. Skynd deg da til Bibelen og bønnen, og let opp en planke som du ennå kan berge deg på og svømme i land – til sinnsroens og tillitens land.

Herren vil reise opp troen din igjen og vil nok også vende dette til det gode. Den byrden du velter over på Gud, blir løftet – og det slik at du skal undre deg.

Vil du derimot ordne det selv, eller tar du din tilflukt til mennesker og stoler på dem, da blir det verre til slutt enn i begynnelsen. Du kommer til å vikle deg inn og bli forvirret, så du ikke lenger finner noen utvei.

Men griper du Herrens hånd, som gjør alt og alltid er rakt fram mot deg, da løfter den deg opp over alle fjell og legger denne lovsangen i munnen din: «Herren er underfull i råd og stor i sitt vesen.»

Mel.: Jesus, du min glede.

Gud skal alting mage;
la den gamle drage
fnyse hva han kan;
la kun havet bruse,
alle vinder suse,
Gud er styresmann;
Jonas så
bevis derpå;
om enn Gud til jorden bøyer,
han opphøyer.

Gud skal alting mage;
mektig i de svake
han seg alltid ter;
skulle eller kunne
noen gå til grunne
som på Herren ser?
Allsteds da
vel tilfreds!
Alle ting står i hans hender;
all din trang han kjenner.

Gud skal alting mage,
selv når du skal smake
dødens beske skål;
da vil han det gjøre,
selv vil han deg føre
til ditt rette mål.
La den pakt
kun stå ved makt

at du skal til graven drage;
Gud vil sjelen tage.

4. november

«… deres orm skal ikke dø, og deres ild skal ikke slokkes» (Jes 66,24; Mark 9,44).

«Røken av deres pine stiger opp i all evighet» (Åp 14,11).

«Og de skal pines dag og natt i all evighet» (Åp 20,10).

«Mørkets natt er rede for dem» (2 Pet 2,17).

Heller ikke dette står i Bibelen for ingenting. Gjelder det ikke deg, slik du kanskje tror, kan det likevel gjelde din bror eller nabo. Kanskje har du ikke grunn til å frykte for evigheten, og kanskje trenger du ikke ofte tanken på den for å bli vekket av søvnen og bevart mot syndens lokkemidler.

Tenk likevel på dette: Tusener av dine brødre iler i blinde og uten stans den usalige evigheten i møte, den uslokkelige ilden og den evige pinen.

Tenk over disse ordene av Jesus! Mange vil av ømhet forkorte evigheten og la ilden slokne, i alle fall etter en rekke år. De vil la ormen som Jesus har gjort udødelig, dø før tiden – for slik å gi seg selv og sine brødre en søt trøst.

Gjør ikke det! La deg heller, sier jeg, vekke opp til bønn og påkallelse for deg selv og dine brødre: at Gud vil ryste, omvende, opplyse og frelse deg og dem, så dere ikke kommer til pinen.

Den pinen kunne nemlig likevel bli for langvarig. Abraham sa jo til den rike mannen at det ikke fantes noen vei og ingen dør som førte nedenfra og opp, og at ingen kunne komme over den store kløften som var satt fast.

Be, sier jeg, be og gjør hva du formår for å redde deg selv og dine brødre fra undergang!

Det er i alle fall best aldri å falle i denne ilden og aldri å komme nær denne ormen. Det gjelder også om det skulle være slik noen mener: at evigheten ikke er evig, at den uslokkelige ilden likevel kan slokkes og den udødelige ormen dø, og at Jesus og disiplene hans ikke uttrykte seg helt nøyaktig etter vår tids medlidende smak.

Det som er bedre, sier jeg, er nå en gang bedre. Redd deg selv og din neste før ilden begynner å brenne og røken å stige opp!

Mel.: O *Fader vår i himmerik*.

Tenk, menneske, på enden vel!
Se, døden skiller kropp og sjel.
Adlyd din Gud, gjør hjertens bot,
med synd besvær ei sinn og mot!
Her blir du ei, men bort du går,
og som du lever, lønn du får.

Hvor er nå verdens barn? Hvor er
alt det som her de hadde kjær?
Hvor er de som med stolte mot
kun spottet både bønn og bot?
De er nå døde; håpet sank
og ble til gravens støv og stank.

Se, legemet blir ormens mat,
og sjelen blir ei heller glad;
så kommer Herrens dommedag;
da står de der med evig nag
og styrtes ned med vredens hånd
til djevlene i mørkets bånd.

For når de har for syndens lyst
forherdet seg mot Herrens røst,
ei tatt nådens tid i akt
og ikke tenkt på Herrens pakt,
så må de jo evindelig
fra Gud forstøtes jammerlig.

Hva hjelper dem nå deres gods,
pral, ære, velstand, mot og trods?
Hvor er nå deres lek og rop,
skjemt, latter, stolte sinn og håp?
Det er vendt om til akk og ve
i det fæle helvete.

Hvo verden elsker mer enn Gud
og spott kun driver med hans bud
og lever som den rike mann
i verdens lyst så godt han kan,
han tjener djevelen åpenbar
og like straff med ham han har.

O Jesus Krist, du som meg
fra syndens mørke nådelig
har kalt til din den sanne vei,
akk, hjelp at jeg meg skikker ei
den onde verdens vesen lik,
som fylt er av syndens svik!

Gi at jeg ved din kraft og Ånd
må sønderrive lystens bånd
og trakte etter himmerik,
hvor jeg skal være engler lik,
hvor dine barns den glade lyd
forkynner seierns søte fryd!

5. november

«… men de rettferdige til evig liv» (Matt 25,46).

«For vår trengsel er kortvarig og lett, og virker for oss en evig fylde av herlighet i overmål på overmål» (2 Kor 4,17).

«Vi roser oss av håp om Guds herlighet» (Rom 5,2).

«For han skal gi enhver igjen etter hans gjerninger. Til dem som med utholdenhet i god gjerning søker herlighet og ære og uforgjengelighet, skal han gi evig liv» (Rom 2,6–7).

Slik evigheten er et tordenord for de vantro og ugudelige, de lunkne og troløse, er den et gledesord for de gudfryktige, rettferdige og benådede – så lenge de blir i nåden og tar vare på troens, kjærlighetens og tålmodighetens dyrebare skatt.

Når din Frelsers kjærlighet og den evige glede og krone som han selv har gjort i stand for deg, drar deg så sterkt at du glemmer synden, verden og deg selv, da trenger du ikke tenke på dom og helvete, evig straff og pine.

Fryd deg da i Guds barns herlighet! Lev i himmelen, som du er kalt til, og la hjertet ditt alltid være fullt av den gleden som Herren allerede her gir sine egne som en forsmak.

Vil ikke dette virke på hjertet ditt, eller skulle det gjøre deg treg og sikker, så la tanken på det motsatte vekke deg: tanken på den usalige evigheten, på fortapelsen bort fra Guds ansikt, som blir de troløse, sikre og lunkne til del. La den gi deg ny lyst til å tenke alvorlig på himmelen og den salige evigheten.

Men er himmelen i hjertet ditt, skal ingen kunne skremme deg med helvete. Og er helvete i hjertet ditt, så skynd deg ut av det mens det ennå er tid!

Søk nåde og tilgivelse i Kristus, han som forløser fra død og helvete. Søk et levende håp om arverett og barnerett hos Gud, så du kan tenke med glede på evigheten.

For den som vil hjelpe seg ved å slå evigheten helt ut av tankene og verken vil tenke på den usalige eller den salige, er sannelig ikke hjulpet med det. Ved å glemme evigheten kan du verken slokke helvete eller vinne himmelen. Evighet blir evighet, og du må inn i den, enten du gidder tenke på den eller ikke.

Mel.: *Av høyheten opprunnen er.*

Du vantro, skjelv! Den siste dag
utføre skal Guds æres sak
og hevnens harde domme.
«Jeg kommer, og med meg min lønn,»
så vitner Guds enbårne Sønn,
og veldig er hans komme.
Beder,
leter
om en hule
som kan skjule
dødens sønner! –
Men da hører Gud ei bønner.

«O ve meg, syndens sold er død;
jeg nådens tilbud før forskjøt!» –
så skal fordømte klage.
For sent, akk! Du arme nu
med redsel kom din synd i hu
og de forlorne dage!

«Viker!»
sier
han som døde
for din brøde,
«hen å smake
helveds ild og evig plage!»

Men du, forløste sjel, skal da
istemme ditt halleluja
og kjenne din forsoner.
Du skal med egne øyne se
hvordan han ditt akk og ve
med bryllupsglede kroner.
Strid du!
Her nu
lønnen kommer,
når din dommer
deg skal sige:
«Kom og arv et evig rike!»

6. november

> «Strid for å komme inn gjennom den trange døren! For mange, sier jeg dere, skal søke å komme inn og ikke være i stand til det» (Luk 13,24).

«Ikke enhver som sier til meg: Herre, Herre! skal komme inn i himlenes rike, men den som gjør min himmelske Fars vilje» (Matt 7,21).

Dette er Herrens egne ord. Han sa dem til disiplene da de spurte ham om det var få som ble salige, og han formante dem til selv å trakte og strebe alvorlig etter å bli salige.

Hva ville han svare om du spurte ham: «Herre, blir jeg salig?» Se, her leser du svaret hans. Det er sagt til deg, ikke bare til Peter og Johannes. Til deg, ja, til deg sier Herren: «Strid!»

For mange tror at de allerede har himmelen i fanget, og de skal likevel ikke få se den. «De skal søke å komme inn,» sier Herren, «og ikke være i stand til det.» Hvorfor? Fordi de ikke søker den på den rette veien.

«Det er forferdelig,» sier du. Ja, måtte det forferde deg til frelse! Herren sier det for at du ikke skal ta lett på himmelen og leke med den.

Du tror på Kristus, og den som tror på ham, blir salig. Men er troen din av det slaget at den fører deg på den smale veien og inn gjennom den trange døren? River den deg løs fra verden, lystene og synden, og driver den deg til å strebe framover og oppover?

Mange søker å komme inn, men de søker å gå inn på egne veier og gjennom selvvalgte dører. De går ikke den smale veien som Herren har vist, og ikke gjennom den døren han har nevnt. Den er trang og skraper av alt som henger ved en av verden og synden, ja, den river til og med bort ens eget jeg.

Andre søker å komme inn med mye møye og anstrengelse, men ved egen kraft: ikke i levende tro på Kristus, ikke i fellesskap med ham, ikke med hjertet, men med hodet.

Andre igjen tar for mye med seg på veien. De lesser så mye av det timelige på seg at de, nedtrykt av byrden, ikke makter å svinge seg opp til det himmelske. Derfor er de ikke i stand til det.

Jesus er veien og døren. Den som vandrer i ham og streber ved hans hjelp, skal gå inn og finne beite.

Mel.: *Jeg vet et evig himmerik*.

Det er så svært, det ene punkt:
Gå ei på verdens veie!
Det faller kjøtt og blod så tungt
kun himmerik å eie.

Det går så lett, det er så nemt
å ære Gud med munnen,
men sjelen er for synden stemt
og hjertet ondt i grunnen.

Man snor og vender seg, vil ei
rett dyrke Gud alene;
de fleste går den brede vei,
vil tvende herrer tjene.

Sin buk de gjør til sin gud;
for kjødets lyst de knele;
dog taler de om Herrens bud
som hellig lov for sjele.

De øver svik mot sin venn,
i hjertet nesten hate
og håper nåde dog av den
som hevner broderskade.

De tumler seg i syndens rus
som om de Gud ei kjente;
dog gjester de hans bord og hus
som de som frelse vente.

Men kan det stiftes sanndru pakt
imellom lys og mørke?
Kan jeg, i syndens lenke lagt,
den Hellige vel dyrke?

Gud stilte hen sin rike fred
og fryd for mine blikke;
men gjør jeg urettferdighet,
da kjenner han meg ikke.

Den vei er trang som målet når,
hvor vi skal kronen eie;

vend om, vend om, hver sjel som går
på syndens brede veie!

7. november

> «Sett ikke lit til fyrster, til et menneskebarn som ikke kan frelse! … Salig er den som har Jakobs Gud til sin hjelp, og som setter sitt håp til Herren, sin Gud, han som skapte himmel og jord, havet og alt som i dem er, han som er trofast til evig tid. Han hjelper de undertrykte så de får rett» (Sal 146,3–7; 118,8–9).

La Jakobs Gud være din Gud! Er Jakobs tro din tro, da er også Jakobs Gud din Gud. Se på hele Jakobs historie, hvordan troen og tilliten til Gud overalt reddet ham, velsignet, trøstet og holdt ham oppe.

Jakobs Gud har en stige som når fra himmelen til jorden og fra jorden til himmelen. Ved den er han å nå for oss og står i den inderligste forbindelse med oss, så våre bønner stiger opp og hans hjelp kommer ned langs den.

Jakobs Gud er nær og til stede overalt der du påkaller ham. Selv i lidelsens ørken og natt, hvor du enn er, kan du finne himmelens port og Guds hus – om du så står alene i den store, vide verden, forlatt og utstøtt av alle mennesker.

Jakobs Gud lar seg overvinne ved kamp og bønn i tro og sender deg aldri fra seg uten velsignelse. Han makter å verne deg mot din forfølger Esau og gjøre ham vennlig sinnet mot deg. La ham være din Gud, og stol på ham!

Men gjør ikke mennesker, hva de enn heter, til dine guder og hjelpere! For de kan ikke eller vil ikke hjelpe. Gud kan nok hjelpe ved dem, men æren blir likevel hans. Han alene fortjener vår tillit, og til ham må også vår bønn være vendt.

Burde du ikke skamme deg over at den Gud som har skapt himmel og jord og alt annet, ikke er mektig nok for deg? Over at du mistror ham, som om han ikke kunne hjelpe deg? For Gud skal ingen ting være umulig, og løftene hans svikter aldri. Kan du nevne ett eneste tilfelle der han ikke har lovet sikker hjelp til dem som stoler på ham?

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Du er alene verd,
o Gud for alle guder,
at man fra slekt til slekt
din trofasthet bebuder
og breder ut din lov
i verdens vide land,
du som oss sender hjelp
når ingen hjelpe kan.

O, gi meg, milde Gud,
jeg tenke må helt nøye
på alt ditt råd, din dåd
og ha det vel for øye
hvordan så tidt jeg ei
et tegn til redning ser,
og hjelpen alltid dog
til rette tider skjer.

Her står jeg nå i sorg
for deg, min Gud, til skamme;
hvor tidt du hjelper meg,
så er det dog det samme:
Så snart du setter meg
på prøve litt igjen,
da vet jeg ikke hvor
jeg vil for kummer hen.

Akk, la din Ånd meg til
frimodighet oppvekke
når kjødet lar seg så
fullt av frykt forskrekke,
når korsets mørke på
meg faller som en natt,
og sjelen tenker at
den er av deg forlatt.

Jo større korset er,
jo mer la meg fatte
ditt ord, at aldri så
man dine rent forlatte;
din milde faderhu
forglemmer ei min trang,
og bier det enn litt,
det kommer dog en gang.

8. november

«Jeg er den gode hyrde. Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg» (Joh 10,14).

«Han har skapt oss, ikke vi selv, til sitt folk og til den hjord han før» (Sal 100,3).

«Jeg har fart vill. Oppsøk din tjener som et tapt får!» (Sal 119,176).

Det gode kjennskapet mellom Kristus og fårene hans har de ham alene å takke for. «Vi fór alle vill som får» (Jes 53,6; 1 Pet 2,25). Men han har lett oss opp og ført oss til seg.

Er vi da virkelig alle sammen helt hos ham? Kjenner vi ham som vår hyrde, han som har gitt sitt liv for oss og skjenket oss et evig liv? Er det nettopp derfor vi hører hans røst? Følger vi vinket hans, og går vi på hans beite?

Mang en gang kan det nok trengs at han setter hundene på oss. Slik driver han oss sammen og tvinger oss til å ty til ham og søke vern under hyrdestaven hans. Blir vi hos ham og lar oss styre av hans kjepp og stav, da har han ikke bruk for hundene.

Det er svært vakkert å se hvor nyttige hundene er ved en saueflokk når noen av fårene har spredt seg og kommet for langt bort fra flokken. Så snart de hører hundene gjø, løper de lynraskt sammen og skynder seg til hyrden. Hundene får ikke skade noe får; det tåler ikke hyrden. Gjøingen skal bare drive fårene til hyrden og flokken.

Er fårene spake og blir hos Herren på det gode beitet, har hundene ingenting å gjøre. Da trenger ikke hyrden dem, men holder dem borte så de ikke skal forstyrre fårene.

Ofte forviller et får seg bort fra flokken og mister hyrden helt av syne. Men når det lengter hjem igjen og roper: «Herre, jeg er et villfarent og tapt får, oppsøk din tjener!» – da vil Herren visselig ikke nøle.

Han har hvert eneste får så nær hjertet. Han som selv kaller dag og natt på alle fortapte, vil snart høre røsten til fåret som roper. Hvor må det ikke glede ham når en fortapt roper til ham og lengter tilbake til ham!

Mel.: Hvor godt det er i Jesu armer.

Du Frelser, som er lyset, livet,
min hyrde god, Immanuel,
deg har jeg en gang meg hengivet,
på deg forlater seg min sjel;
jeg vil meg selv ei mere føre;
nei, ene deg min sjel skal høre.
Så gå nå med meg hvor jeg går,
og led meg, så hvert fjed må være
alene rettet til din ære;
fullfør du det jeg ei formår.

De gode gressganger du kjenner,
så og hva meg er skadelig;
gi fåret seg fra føden vender
som lokker det bedragelig!
O, la meg ei mer forvilles
og ei den gode føde spilles,
endog ved det beste skinn;
akk, fest min sjel på deg, min klippe;
hold meg, og la meg deg ei slippe
til jeg i himlen får gå inn!

9. november

«Han er underfull i råd, stor i visdom» (Jes 28,29).

«Alle hans gjerninger er sannhet og hans stier er rettferdighet» (Dan 4,37).

«Gud! Din vei er i hellighet» (Sal 77,14).

Ofte fører Herren barna sine på så trange veier at også de må si: «Sengen er for kort til å strekke seg ut i, og teppet er for smalt til å svøpe seg i» (Jes 28,20). Hvert øyeblikk synes de at det ikke er til å holde ut. Men de holder det likevel ut, for hans skjulte hånd holder dem oppe.

Han kjenner også den rette tiden og det rette målet. Han vet når han skal føre dem inn i nøden og ut av den, hvor langt han kan gå, og hvor mye han kan legge på dem.

For en tresker ikke dill med treskeslede og ruller ikke vognhjul over karve. Dill banker en ut med stav, og karve med kjepp. Brødkornet må knuses, men en

tresker det ikke for alltid, og en knuser det ikke hardt med vognhjul og hester (Jes 28,27–28).

Slik går også Herren fram med sine kjære. Om han synes å fare hardt fram med dem, er det likevel ikke for hardt; men det som må til, kan han ikke spare dem for. Uten slag kan en ikke skille hveten fra agnene.

Men hvilken menneskehånd slår så voldsomt at den knuser hveten? Og det skulle Herrens hånd gjøre? Nei, han renser bare gullet fra slagget. Han er underfull i råd, stor i visdom.

Til slutt gir en ham dette vitnesbyrdet: «Alle hans gjerninger er sannhet, alle hans stier er rettferdighet» – og ikke bare rettferdighet, men hellighet. Da tilber en og fryder seg. En ønsker vel ingenting av det tilbake, men takker evig for det en har gått gjennom. En beklager bare at en ikke tidligere satte pris på det og holdt seg rolig mens det sto på.

Mel.: Min Salomo, så vennlig du regjerer.

Du fører dog, o Herre, dine egne
rett salig, skjønt de sjelden det forstå.
Det er en lyst å gi akt derpå
hvordan du regjerer allevegne.
For oss din vei rett ofte selsom er;
for stykkevis vi kun den skuer her.

«Hva nå jeg gjør, det kan du ei utgrunne,
men dog herefter skal du det forstå» –
slik tidt til oss du si det må.
O, salig var da hver som barnlig kunne
på mørke veier stille følge deg
og i din førelse hengi seg.

De blinde du den vei de ikke kjenne
jo føre vil; akk, den som var så blind
og uten omsvøp i din vei gikk inn,
ham brakte du visst til en salig ende.
Du som den mørke vei i lydighet
her vandret, jeg vil følge ditt fjed.

Ja, salig hvo din time oppebier
og ei sitt eget valg fremtvinge vil,
som vandrer mot det mål han settes til,
som knurrer ei, men når du taler, tier!
O, la oss se på deg som lydig var,
som på din Faders bud selv korset bar!

10. november

«Hevn dere ikke selv, mine kjære, men gi rom for vreden. For det står skrevet: Hevnen hører meg til, jeg vil gjengjelde, sier Herren» (Rom 12,19).

«Se til at ikke noen forspiller Guds nåde. La ingen bitter rot få vokse opp og volde skade, så mange blir smittet av den» (Hebr 12,15).

«… forlik deg med din bror … Skynd deg å være føyelig overfor din motstander» (Matt 5,24–25).

Den som hevner seg på sin fiende eller på den som har krenket ham, griper inn i det som er Guds sak, og tar seg en rett som tilhører Gud. Gud har forbeholdt seg selv å hevne hver urett som blir gjort, og å frelse (Ordsp 20,22). «Gi derfor rom for Guds vrede og dom,» vil Paulus si, «han vil nok dømme og hevne.»

Men dette er ikke nok for et sinn som elsker. Det vil forlikes, det vil vinne motstanderens hjerte. Selv vil det ikke bære nag til andre. Men det kan heller ikke tåle at noe som strider mot kjærligheten og enigheten, får bli hos andre.

Derfor søker det å rykke opp hver *bitter* rot av hevn, uvilje og hat, ikke bare i sitt eget hjerte, men også i andres.

Den kristne rekker gjerne fram hånden igjen og gir seg ikke før også den andre parten rekker fram sin. Så kan de igjen, hånd i hånd, tilbe og elske ham som rekker ut hendene hele dagen mot sine fiender – han som lot hendene sine gjennombore for oss alle, og som har tegnet oss alle i sine hender.

Se inn i Jesu gjennomborede hånd! Der står du tegnet, og der står din fiende tegnet. Hans hånd bærer dere begge, for han bærer alle ting med sitt mektige ord.

Skulle dere da være uenige og ikke rekke hverandre hånden? En og samme hånd er jo rakt ned til dere fra himmelen for å frelse dere – en hånd som en gang også skal tørke hver tåre av øynene våre og løfte oss alle opp til seg.

Mel.: O Fader vår i himmerik.

Bort vrede, skjellsord, dårlig harm!
I bør ei huses i den barm
hvor Gud vil fred og salig ro,
vil sin velsignelse skal bo.
Bort derfor alt som der er sæd
til tvedrakt og uenighet!

Gid tunge, lepper, sinn og munn
dog kunne rett av hjertens grunn
forsake treskhet, list og svik
og gjøre seg et himmerik
i Åndens enighet og fred
med hvermann i Guds kjærlighet!

O søte Gud, o gid jeg må
mitt hjerte ved deg dannet få,
så du kan helliges i meg,
til jeg i himmerik ser deg,
hvor «Hellig, hellig, hellig!» da
jeg synger med halleluja!

11. november

«Mot håp trodde han med håp … uten å bli svak i troen» (Rom 4,18–19).

«Dersom dere vender om og holder dere i ro, skal dere bli frelst. I stillhet og i tillit skal deres styrke være» (Jes 30,15).

«Sett deres lit til ham til enhver tid, dere folk! Utøs deres hjerte for hans åsyn! Gud er vår tilflukt» (Sal 62,9).

Det guddommelige håpet, som blir født av en levende tro, holder seg til det usynlige, som om det så det. For av troen vet det at Gud kaller på det som ikke er, som om det var, og at det ikke koster Gud mer å gjøre ingenting til noe enn å gjøre noe til ingenting.

Likevel bygger det på Guds løfter, ikke på noen innbilning. Sitt ord holder Gud helt sikkert. Det ordet er håpets grunnvoll og hjørnestein; på den hviler det, og den gjør det ikke til skamme.

Den som ikke håper det Gud har lovet, gjør Gud til en løgner. Han setter ikke sin lit til den mest pålitelige av alle og tviler på om ikke sannheten selv kunne ha løyet. For en skrekkelig tanke – å tvile på om Gud er sannferdig, om ikke hans ord er løgn!

Bort fra sjelen din med dette helvetesbarnet! Bannlys det, og gi det ikke husly et øyeblikk i ditt indre. For det er den lede Satan, den samme gamle slangen som sa til din mor Eva: «Skulle Gud ha sagt …?» (1 Mos 3,1).

Nei, vend deg raskt bort fra ham! Gå inn i lønnkammeret ditt, klag din nød for Herren, øs ut hjertet ditt for ham, la det bli stille og sterkt for ham!

For når du venter i stillhet for Herrens ansikt, vil troen og håpet ditt få liv og føtter. Da tramper du slangen på hodet, står på en klippe og kan rolig vente på alt Herren har lovet. La det være så mørkt og storme så mye det vil utenfor – det vil snart klarne opp igjen.

Mel.: O ansikt, høyt forhånet.

Skal kors og motgang blive
min lodd på denne jord,
så hold min sjel ved live
ved ditt det dyre ord.
Der får jeg trøst og lise,
der får jeg fred og ro,
der lærer jeg deg prise,
der lærer jeg å tro.

Å tro, enskjønt du bukker
meg dypt i støvet ned,
å prise, skjønt jeg sukker
i mørk elendighet.
Snart, snart skal jeg fullendes;
det er mitt store håp;
da skal min klage vendes
til lyst og fryderop.

Da skal jeg, trett av jammer,
omsider hvile meg;
min sjel du blidt annammer
inn i ditt himmerik.
Da skal jeg deg velsigne
for tidens lidelser;

de er dog ei å ligne
mot herligheten der.

Jeg salig og skal høre
de gylne harpers slag
og all min gråt avtørre
på denne seierns dag,
og se Guds hele rike
og se hans elskte Sønn
og høre ham å sige:
«Nyt her din trengsels lønn!»

12. november

> «Derfor bøyer jeg da mine knær for Faderen … Jeg ber om at han etter sin herlighets rikdom, ved sin Ånd må gi dere å styrkes med kraft i det indre menneske, at Kristus må bo ved troen i deres hjerter … I ham har vi frimodighet, og ved troen på ham har vi adgang med tillit» (Ef 3,14.16–17.12).

Ja, når Kristus bor i hjertet, kan det gå fritt og tillitsfullt fram for Gud. Den som eier Sønnen, har også Faderen på sin side.

Men den som viser Sønnen bort fra sitt hjerte, hvordan skal han kunne komme til Faderen? «Det går ingen annen vei til ham enn gjennom meg,» sa Sønnen. Den som ikke vil gå den veien, kommer ikke gjennom.

Akk, hvorfor vil dere da ikke eie ham, dere menneskebarn, når dere så lett kan få ham?

Si ikke: «Skal vi fare opp til himmelen og hente Kristus ned? Skal vi …» Nei, ingenting, ingenting av alt det dere kunne finne på å si og innvende, skal dere gjøre.

Dere syndere, til hjertet deres, til dere selv skal dere vende tilbake. «Ordet er deg nær, i din munn og i ditt hjerte» (Rom 10,8). Han venter allerede på deg der inne. Herren er nær hos alle dem som kaller på ham i sannhet.

Det er utilgivelig og uforsvarlig å la ham – ham! – vente, å vende ham ryggen og lukke sitt hjerte for den som har skapt og gjenløst det (Åp 3,20). Hva skulle vel kunne gjøre hjertet ditt lykkeligere enn han, om du ga ham rom der?

O, bøy dine knær med Paulus, så ditt indre menneske kan bli styrket ved hans Ånd til å ta imot Kristus og ved troen la ham ta varig bolig i deg. Gjennom ham står himmelen åpen for deg i livet og i døden. Gjennom ham har du fri adgang til alle Guds skatter. Ved ham blir du rik i alt, ved ham blir alle ting gitt deg.

Akk, la ikke Jesus også om deg måtte si: «Hvor ofte ville jeg ikke komme og ta bolig i ditt hjerte, og du ville ikke!»

Egen melodi.

Nå vil jeg være,
o Jesus kjære,
hvor du meg helst vil have;
jeg lukker deg inn
i mitt hjerte og sinn,

o Herre min,
med all din nåde og gave.

Da vet jeg visst,
o Jesus Krist,
du vil meg ei forlate;
du sier jo så:
«Kall du meg på,
hjelp skal du få,
og intet skal deg skade.»

O gi det Gud,
vi på ditt bud
må leve så tilsammen
at vi hos deg
evindelig
i himmerik
kan leve i salighet! Amen.

13. november

> «La alle dem som søker deg, fryde og glede seg i deg! La dem som elsker din frelse, alltid si: Høylovet være Gud!» (Sal 70,5).

«Dere som søker Gud, må deres hjerte leve!» (Sal 69,33).

Hvilke løfter har ikke enhver som søker Herren og setter sitt håp til ham alene! Gi da Herren hjertene deres, alle sammen, helt og uten forbehold! Hvordan vil han ikke da fylle dem med glede og salighet! Hvem skulle være glad og prise Gud om ikke de som har Gud med seg, og som Kristus lever i?

Og hvem skulle ha Gud med seg og ha Kristus boende i seg om ikke de som søker og elsker ham? Hans hjerte bøyer seg straks mot hvert hjerte som bøyer seg mot ham.

O dere hjerter, hva søker dere utenfor ham, hjertevennen? Hjertet deres kan ikke leve og ikke være salig når dere ikke søker ham og ikke vender om til ham av hele hjertet.

Vet dere ikke at dere ellers overalt finner hjertesorg? Hjertets fred og ro kan dere bare finne hos ham som har skapt hjertet deres, og som både vil og kan skape det om.

Hans rike er et hjerterike. Han drar gjerne inn i hjertene og gjør dem salige; det er hans lyst. Har dere først fått ham i hjertet, har dere en uuttømmelig kilde til glede i deres indre. Hva skulle da kunne gjøre dere bedrøvet?

For en himmel er ikke et slikt hjerte! For en himlenes himmel er det ikke når flere slike hjerter som har Herren i sitt indre, kommer sammen! Hvem vil forstyrre deres glede? Men alle som ikke eier ham og ikke søker ham – hvor skal ikke de bli engstet og falle!

Evig salig er den sjel som Gud, Jesus, bor i. Hvert hjerte som er i Kristus, er salig og herlig som himmelen. Men elendig, jammerlig og fattig er hver sjel som lever uten Gud, uten Jesus, uten nåde.

Egen melodi.

Vil du have ro, min sjel,
vil du leve glad og vel,
ønsker du i all din møye
deg å glede og fornøye,
ha din Jesus ene kjær,
så skal du og se det skjer.

Ingen haver det begrædt
at han elsker Jesus ret;
ingen som seg hadde bundet
til ham, derav ve har funnet;
Jesus blott å have kjær
er å være salig her.

Jesus er den største skatt;
ham å elske dag og natt,
det den rette glede giver,
som og evig hos oss bliver;
Jesu kjærlighet vår tid
gjør på jorden søt og blid.

O, hvor blir ei hjertet lett
når det elsker Jesus rett,
akter ingen annen gave
når det må sin Jesus have;
da forlanger det ei mer,
for i ham det alting ser.

14. november

«Reis deg, Herre! Løft din hånd, Gud! Glem ikke de elendige!» (Sal 10,12).

«… han glemmer ikke deres skrik» (Sal 9,13).

«Gå ikke fra meg, Herre! Min Gud, vær ikke langt borte fra meg!» (Sal 38,22).

«For Herren skal ikke forkaste sitt folk» (Sal 94,14).

«For Herren forkaster ikke til evig tid» (Klag 3,31).

Svar på disse bønnene og løfter om svar finner vi nok av i Herrens ord. Om det ikke fantes andre enn dem i Jesaja 49,15 og Johannes 6,37, ville allerede disse være nok til å trøste alle bedrøvede og sorgfulle, alle engstelige og tvilende. De må bare gripe dem i troen og stole på at den gode Gud ikke lyver og ikke spotter de stakkars menneskene, men ubrytelig holder det han har lovet dem i sitt ord.

Ville vi bare alltid be slik og holde ut i disse barnlige og inntrengende bønnene, ville vi bare riktig ofte tenke på hans farshjerte – da skulle det aldri mangle svar. Hva skulle kunne overgå vår brudgoms morslige trofasthet, ømme kjærlighet og omsorg? Hva, hva kunne og burde vi ikke vente av ham?

O, vi lite troende! Sto vi riktig fast på hans ord, skulle vi stå fastere enn fjell og aldri vakle.

For himmel og jord skal nok falle sammen og forgå, men hans ord og hans trofasthet faller aldri og forgår aldri.

Gud har skrevet til deg med blod, med sin Sønns blod på Golgatas kors. Gå dit! Hva leser du der? Om du ikke lenger kan lese ett ord eller tro ett ord mer, skal du likevel kunne lese og tro dette håndskriftet av Gud Fader i Sønnens sår og blod.

For tydeligere, kraftigere, mer overbevisende og levende kan ingen skriver skrive og ingen taler tale. Der står det skrevet med så store bokstaver som mulig: «Jeg glemmer dere ikke, jeg forlater dere ikke, jeg støter dere ikke bort.»

Mel.: Hvor godt det er i Jesu armer.

Hvor salig dog fra all sin møye
i Jesu favn å hvile ut,
seg som et lite barn fornøye
derved at man har fred med Gud,
og til hver sorg alene svare:
Den Fader som ei ville spare
sin Sønn, men gav ham for meg hen,
hvor skulle han meg kunne glemme?
Alt får jeg som mitt vel kan fremme;
for Gud i Kristus er min venn.

Min sjel, du derfor ei forsage
i noen trengsel eller nød;
la ingen smerte fra deg jage
den trøst du har av Kristi død,
den trøst: Han har min sykdom båret;
jeg er i ham til liv utkåret.
Min Gud, som meg det største gav,
han skjenker meg og som sin gave
alt hva jeg her på jord skal have,
og livsens håp i stille grav.

15. november

«Min sønn! Gi meg ditt hjerte, og la dine øyne ha lyst til mine veier!» (Ordsp 23,26).

«… men hellige Kristus som Herre i deres hjerter» (1 Pet 3,15).

«Salige er de rene av hjertet, for de skal se Gud» (Matt 5,8).

«For det hjertet flyter over av, det taler munnen» (Matt 12,34).

Å gi Gud sitt hjerte, det betyr å holde hjertet rent for alt som ikke er Gud. Det betyr at hjertet ikke henger ved noe utenom Gud og Kristus, at en bare vil det samme som Gud, liker alt som behager ham, og avskyr alt som mishager ham.

Noen er alltid fulle av Gud og fulle av kjærlighet til Kristus. I alle ting lar de seg bare drive og tvinge av kjærligheten til Kristus. De spør ikke: «Hva vil menneskene, hva vil verden si til det?» men: «Hva ønsker min elskede? Hva har mitt hjertes Gud velbehag i? Hva er hans gode vilje? Hvordan skal jeg best treffe den?» En slik helliger Gud, helliger Kristus i sitt hjerte.

Den som ikke tillater seg den minste urett, ja, ikke engang det som ellers er tillatt, selv om han kunne vinne en hel verden ved det – fordi han vet at Gud,

Kristus, ikke ønsker det, eller ikke vil at det skal skje nå eller ved ham – han har gitt Gud sitt hjerte og helliget det for ham.

Hans hjerte er rent, og et slikt hjerte ser Gud. Når hjertet er så fullt av kjærlighet til Gud, kan munnen ikke bære fram annet enn det som er av Gud.

Munnen forråder hjertet. Men den er også ofte en bedrager og løgner, for hos hyklere kan den tale om Gud og kjærligheten til Kristus uten at Gud og kjærligheten til Kristus bor i hjertet. Men ikke alltid: Fra tid til annen røper den likevel hva som bor i hjertet. For munnen til dem som ikke står på rett fot med Gud i hjertet, skifter og er ikke alltid seg selv lik.

Egen melodi.

Mitt hjerte ta
samt alt hva er hos meg;
o Jesus, ta det hen fra meg til deg!
Kun være din
jeg vil med sjel og sinn:
du på din vei meg føre,
din vilje helt å gjøre.

Men også min
du være skal igjen
og i det hjerte bo som du tok hen,
min trøst i nød,
min Gud i liv og død!
Ja, gi meg, Frelser kjære,
én ånd med deg å være!

16. november

«Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord» (Joh 6,68).

«Og desto fastere har vi det profetiske ord, som dere gjør vel i å akte på. Det er som en lampe som lyser på et mørkt sted, inntil dagen lyser fram og morgenstjernen går opp i deres hjerter» (2 Pet 1,19).

Alle mennesker som ikke har Guds ord eller ikke tror, som ikke hører Jesus, er i det tetteste mørke og den største blindhet. De er uten sann trøst og uten frelse i livet og i døden, elendige og usalige, selv om de ennå ikke føler det.

Det vet enhver som har lært Jesus og hans levende ord å kjenne. Før visste han ikke hvor elendig han var. Men nå vet han det, etter at han har smakt den saligheten en får kjenne i Jesus.

Først når vekkelsens og omvendelsens dag bryter fram, blir Herrens ord ubetalelig og uvurderlig for oss – når morgenstjernen, Kristus, den levende Gud, det sanne lys, går opp i vårt indre. Da ser en lyset i hans lys, da blir alt lyst og klart, da blir det levende.

Men det dere da har fått, må dere også holde fast i hjertet og bevare i et *levende* minne, så ingenting mer skal føre dere bort fra Jesus.

Det kommer alle slags fristelser og prøvelser over de troende. Men når de minnes Jesus Kristus, når de har smakt den kommende verdens krefter og lært å kjenne Guds levende ord, som har ført sjelen fra død til liv, fra mørke til lys

– når de alltid søker å bevare dette lyset og livet, da kan de ved hver anfektelse som vil dra dem fra Kristus, si med Peter: «Hvem skal vi gå til? Vi vil bli hos deg, for du har det evige livs ord.»

Mel.: Søte Jesus, vi er her.

Herre Gud, vi priser deg
for ditt ords den klare stjerne,
den som lyser på vår vei;
hjelp oss den å følge gjerne!
Uten den vi går i blinde,
kan ei vei til livet finne.

Alle skapningenes tall
vitne om din visdom bære;
men kan sjelen i sitt fall
vel av skapningene lære
hvi den i brøstfeldig hytte
bor, og hvor den hen skal flytte?

At jeg fred med Gud ei har,
meg mitt hjerte vel kan sige;
men jeg blir det ikke var
hva meg kan med Gud forlige;
min forstand kan ei utgrunne
hvorved Gud forsones kunne.

Såret ved slangens brodd,
vi jo døden i oss bære;
kun i Ordet finnes råd;
det alene kan oss lære
at en legedom er funnen,
av din kjærlighet opprunnen.

I vår sjels den store nød
kommer Ordet oss imøte
om Guds Sønn til verden født,
som for våre synder døde
og, idet han døden smakte,
evig liv for lyset brakte.

Skap, o Gud, mitt hjerte så
at for deg det rent må være!
La det navn vi døptes på
vorde deg og oss til ære.
La oss gjennom livet skride
frem ved Jesu Kristi side!

17. november

«Se, Gud er min hjelper! Herren er den som holder min sjel oppe» (Sal 54,6).

«La meg bo i ditt telt i all evighet, la meg finne ly i dine vingers skjul!» (Sal 61,5).

«For din skaper er din ektemann, Herren, hærskarenes Gud, er hans navn. Og Israels Hellige er din gjenløser, all jordens Gud kalles han» (Jes 54,5).

Gud har gitt oss seg selv. «Jeg vil være deres Gud, og dere skal være mitt folk,» sier han ofte i sitt ord (2 Mos 29,45; 3 Mos 26,12; Esek 37,27). «Jeg vil forlove meg med deg for evig tid. Jeg vil forlove meg med deg i rettferdighet» (Hos 2,19–20).

Derfor heter det: «Din skaper er din ektemann» (Jes 54,5 flg.). Han er din forlovede og din brudgom, som har tatt seg av deg slik en mann tar seg av en forlatt hustru.

Han har gitt deg så rike gaver og vil så helt tilhøre deg at du kan påberope deg det og si til ham: «Du er min Gud. Du må ta deg av meg som en brudgom tar seg av sin brud.»

«På deg ble jeg kastet fra mors liv» (Sal 22,11). «På deg har jeg støttet meg fra fødselen av» (Sal 71,6). «Du formet meg i mors liv» (Sal 139,13). Slik talte de som stolte på Gud, til ham. Slik må også din tro tale.

Gud er din Gud, og alt som er hans, er ditt. Hans kjærlighet har gitt deg alt det han er. Han er til for deg, som om han var Gud bare for deg – allmektig, barmhjertig, nådig og allestedsnærværende for deg alene. Alt det han er og formår, har han lovet deg og tilsverget deg i sitt ord.

Du må enten fornekte at Gud er til, eller bekjenne at han er den Gud som aldri kan forlate deg og aldri fornekte seg selv. For han er din skaper og din ektemann. Han har påtatt seg og med ed bekreftet denne forpliktelsen: «Jeg vil ikke slippe deg og ikke forlate deg» (Jos 1,5; 5 Mos 31,6.8).

Vi kan altså trygt si: «Til Gud setter jeg min lit, jeg frykter ikke. Hva skulle et menneske kunne gjøre meg?» (Sal 56,5.12; jf. Hebr 13,6).

Mel.: På Gud alene.

Til Gud alene
jeg setter håp og lit;
Gud vil jeg tjene
min hele levetid.
Han ei avlater
å sørge for min sjel;
alt hva meg skader,
bortvender han så vel,
den gode Fader,
min Gud Immanuel.

Du kan meg trøste
i alskens sorg og nød;
din Sønn forløste
meg ved sitt liv, sin død.
O, hva oppveier
vel denne salighet?
Alting jeg eier
når jeg kun har din fred;
Jesus vant seier,
og jeg vant seier med.

O Jesus fromme,
o du på hvem jeg tror,
did la meg komme
hvor du i ære bor!
La døden true;
til liv den leder frem;
jeg vil ei grue,
jeg vandrer til mitt hjem;
hist skal jeg skue
ditt ny Jerusalem.

Fryd uten like!
Der kommer jeg til deg
og ser ditt rike,
hvortil du kalte meg;
der skal jeg være
hos deg i evighet;
der himlens ære
og fred er meg bered.
O Jesus kjære,
o hvilken salighet!

18. november

> «Slik skal dere la lyset deres skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerningene dere gjør og prise deres Far i himmelen» (Matt 5,16).

«Du tror at Gud er én. Du gjør vel! Også djevlene tror det – og skjelver» (Jak 2,19).[1]

«Men når Menneskesønnen kommer, mon han da vil finne troen på jorden?» (Luk 18,8).

Hvor mye tro finnes det ikke i verden – men hvor lite skinnende og varmende troslys! Troen skal være et lys fra Gud og himmelen, som lyser opp alt mørket omkring seg. Ved rettferdighetens gjerninger skal den bevise sin ild, sin kraft og at den kommer fra Gud.

Ellers er den et dødt, kaldt skinn som bare bedrar og ikke duger til noe. Da er den en djevletro, en ren og skjær erkjennelse av at en ting er sann.

Djevelen kan ikke nekte for at Gud er til. Ja, han tror så fast at Gud er til, at han skjelver for ham – og det er mer enn mange troende gjør. Derfor kan en nok si at djevelen har en bedre tro enn de. Men en slik tro gjør en verken rettferdig eller salig. For dugde en slik skjelvende tro til noe, måtte djevelen for lenge siden ha blitt rettferdig og salig.

Se her hvor lavt apostelen Jakob vurderer din hykler- og munntro! Og likevel blir ikke menneskene forferdet.

Allerede Jesus selv klaget over de siste tider og lot tydelig forstå at han ved sitt komme bare ville finne lite sann tro. Strev derfor, min kjære, av all makt etter å være blant de få som Herren skal finne troen hos!

[1] NB: «Også de onde åndene tror det – og skjelver».

Jeg ønsker meg og deg den troen romerne hadde på Paulus' tid, den som det ble talt om i hele verden (Rom 1,8). Hvor herlig må ikke den troen ha vært, hvor levende og kraftig, så den gjorde dem til helt nye mennesker, slik Paulus beskriver det i Rom 8. Prøv din tro etter det! For uten sann, levende, virksom tro er det umulig å behage Gud (Hebr 11,6).

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Ransaker dere selv
om dere i troen ere,
om dere ved troens kraft
i hjertet Kristus bære,
og om dere følger ham
i kors tålmodig inn
med kjærlig ydmykhet
og troens rene sinn!

Ved troen lærer man
sin egen avmakt kjenne,
i bønnen natt og dag
til Jesus seg å vende,
forakter da seg selv,
forbanner verdens lyst
og søker trøst og kraft
av Jesu milde bryst.

Man holder seg til det
som Jesus oss fortjente,
får derved kraft det pund
Gud gav oss, å forrente,
avstår fra verdens skikk
og kjødets frekke sinn
og ser kun hen til Gud,
hvor man går ut og inn.

Prøv om til slikt et liv
du har de rette krefter;
for det er Kristi liv
som troen strever etter.
Den gjør rettferdig først,
så hellig, giver lyst
til godt; er dette nå
å finne i ditt bryst?

O Jesus, gi, jeg meg
i troen daglig øver;
så vet jeg intet meg
et hellig liv berøver.
Hvor lyset er, der må
jo glansen vise seg.

O, lær meg at jeg rett
og alltid følger deg!

19. november

«Og hvem kan gjøre dere ondt, hvis dere legger vinn på det gode?» (1 Pet 3,13).

«Herren er mitt lys og min frelse, hvem skulle jeg frykte? Herren er mitt livs vern, hvem skulle jeg engstes for? … For han gjemmer meg i sin hytte på den onde dag, han skjuler meg i sitt skjermende telt. På en klippe fører han meg opp» (Sal 27,1.5).

David hadde bare én bønn til Herren (Sal 27,4), bare én lengsel: å få bo i Herrens hus alle sitt livs dager, skue Herrens prakt og grunne i hans tempel.

Men David hadde bare en utvortes helligdom, det tempelet som var bygd med hender. Likevel merket han Herrens nærvær så sterkt der at han ikke fryktet for noe.

Der fant han ly og vern mot alle fiender og fryktet verken kriger eller hærer som ville reise seg mot ham og fortære ham. «De skal snuble og falle,» sier han, «for Herren gjemmer meg i sin hytte, han skjuler meg i sitt skjermende telt, han fører meg opp på en klippe» – en klippe som de ikke kunne bestige. I den utvortes helligdommen søkte, fant og nøt han også den innvortes, i ånden, og det gjorde ham så sterk og salig.

Det David maktet og eide, må en kristen langt mer makte og eie.

Du Herrens hus, du Herrens telt! Skal du ikke lenger være å finne? Det er sant: Det tempelet som David besøkte utvortes, er for lenge siden ødelagt. Men den helligdommen det var et forbilde på – Guds telt blant menneskene, som det var en spådom om – er til, og vil være til så lenge det finnes hjerter som søker Gud i ånd og sannhet.

Du kan finne og besøke Herren selv, ikke bare hans hytte. Du kan alltid ha Jesus hos deg og i deg.

«Jeg er med dere alle dager inntil verdens ende» – dette ordet har han gitt deg, og han har for skikk å holde ord. Himmel og jord skal forgå, men ikke hans ord – altså heller ikke dette ordet.

Er det med deg som med David, så du sier: «Én ting har jeg bedt Herren om, det søker jeg etter: at jeg må bo i Herrens hus», innvortes i ånden hos ham, alle mitt livs dager?

Ber du om at han så uavlatelig må bo i deg og du i ham at ingenting lenger kan skille dere, og at du kan si: «Jeg har grepet ham og vil ikke slippe ham»?

Da kan du også være like fryktløs som David. Da er du like dekket, skjult og vernet mot all fare som han. Da står du på en klippe som ingen arm, ingen makt, ingen ulykke og ingen storm kan nå.

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Er Gud for meg, så trede
meg hva der vil imot;
jeg kan i bønnens glede
det trine under fot;
vil Gud meg gjerne høre,

har Faderen meg kjær,
hva kan meg Satan gjøre
med all sin helvedshær?

Den grunn hvorpå jeg bygger,
er Kristus og hans død.
I Jesu pines skygger
er sjelens hvile søt;
der har jeg funnet livet,
selv er jeg intet verd,
hva Jesus meg har givet,
gjør meg for Gud så kjær.

La hele verden briste;
min Jesus er ved makt;
hvo vil hans hånd oppvriste
og bryte himlens pakt?
Ei hunger, sverd og lue,
ei pine, ve og verk
fra Jesus meg skal true;
vår pakt er altfor sterk.

Ei englers kraft og evne,
ei fyrstedømmers makt,
ei hva man vet å nevne
av skjensel og forakt,
ei stort og ei det ringe,
ei skade eller gavn,
ei noen ting skal tvinge
meg ut av Jesu favn.

20. november

> «Jeg glemmer det som ligger bak og strekker meg ut etter det som er foran, og jager mot målet, til den seiersprisen som Gud har kalt oss til der ovenfra i Kristus Jesus» (Fil 3,13–14).

«Ja, jeg akter i sannhet alt for tap … for at jeg kan vinne Kristus og bli funnet i ham» (Fil 3,8–9).

Du søker så mye, du strever etter så mangt. Men én ting mangler du likevel: den ene seiersprisen som rommer alt. Søker og finner du ikke den, vil du til slutt ikke eie noe, fordi du ikke eier det ene – uten det er alt annet ingenting.

Vet du ikke at «ingen som legger hånden sin på plogen og ser seg tilbake, er skikket for Guds rike»? Fram! Foran deg ligger seiersprisen. Se deg ikke om etter det som ligger bak deg. «La alt ligge og følg meg!» roper en til deg der ovenfra, han som holder dette ene fram for deg.

Akt alt som kalles vinning på jorden, for tap. Det finnes bare én vinning: Kristus vunnet, alt vunnet; Kristus tapt, alt tapt.

Hvor mangt og mye ligger ikke ennå i sinnet ditt og i lengselen din! Den som løper mot et mål, har alltid bare dette målet for øye. For så snart han mister

målet av syne, står han i fare for å fjerne seg fra det i stedet for å nærme seg det, eller for å komme inn på sideveier og ta skritt som er forgjeves.

Vårt kall er himmelsk og guddommelig. Derfor bør også sinnet vårt, strevet vårt, hele vår tilværelse og virksomhet være vendt mot himmelen, mot Gud, mot Kristus!

Bort, verden, bort, synd, bort, ære og vellyst, bort alt fra mitt sinn og hjerte! Kristus! Kristus! Vær du alene mitt mål og min seierspris, som jeg strever etter, til jeg eier deg helt og fullt og blir funnet helt og fullt i deg!

Egen melodi.

På jorden vel ennå mitt legeme er,
men sjelen i himmelen finnes;
did stunder mitt ønske og alt mitt begjær,
did lengter jeg mer og mer;
et glimt jeg i tankene ser
av gleden som hisset skal vinnes.

Jeg verden og verdens forfengelighet
for skade og skarn ikkun akter;
det synlige mettes mitt hjerte ei med,
men etter den evige fred
som meg er histoppe bered,
med fyrighet stadig jeg trakter.

Den salighet som de hellige skal
hos Herren evindelig nyte,
meg svever for øye; er veien enn smal,
jeg dog inn i himmerikes sal
skal gjennom torner og all
gjenvordighet lykkelig bryte.

21. november

«Mine barn, det er den siste time» (1 Joh 2,18).

«For ennå er det bare en ganske liten stund igjen, så kommer han som komme skal, og han skal ikke dryge» (Hebr 10,37).

«Dere vet jo selv godt at Herrens dag kommer som en tyv om natten» (1 Tess 5,2).

Slik tenkte apostlene seg Herrens komme. De regnet seg ikke trygge et eneste øyeblikk, de våket dag og natt og holdt seg alltid rede til å ta imot ham.

Var den siste time allerede begynt den gang, for atten hundre år siden, hvor mye kan det da være igjen av den nå? Hvem kan regne med så mye som en tusendels sekund?

Hvor burde vi da ikke legge vinn på å vente og lengte etter at Guds dag skal komme, i hellig ferd og gudsfrykt, slik 2 Pet 3,11–15 formaner oss! Hvor ivrig burde vi ikke strebe etter å bli funnet uten flekk og lyte for ham, om han kom i morgen! Frelseren selv advarer oss i Luk 21,34.36. Alt dette bør vi tenke godt over i våre dager.

For vi er atten hundre år nærmere denne dagen, som sikkert ikke vil utebli, enn de første kristne, som allerede håpet å oppleve den og daglig forberedte seg til den. Akk, hvem vet hvor nær oss de skrekkelige dommene er, de som skal gå forut for denne dagen? Ingen tror det før den kommer over menneskene som en snare, som en tyv om natten.

Dere lysets barn, slumre ikke! Våkn opp! Dere Lammets døtre og bruder, brudgommen er nær, han står for døren. Vi er ikke trygge en eneste time. Han kan komme over oss fort og plutselig.

Salig er den som da er våken og lengter med bruden etter hans komme og roper ham i møte: «Kom, Herre Jesus!» Prøv dere selv daglig om dere tillitsfullt kunne rope slik – om dere kunne bestå for ham!

Han har øyne som ildsluer, øyne som vil oppdage og bringe fram i lyset all uredelighet og all troløshet, hvor skjult den enn er i hjertet. Nøl ikke med å rydde bort fra hjertene deres alt som hans øyne ikke kan tåle!

Mel.: Av dypsens nød, o Gud, til deg.

Det er forvisst på tiden snart
at Krist, Guds Sønn, skal komme
i skyene med lynets fart
til frelse for de fromme;
stor skrekk skal være da forsann,
når alle ting smeltes bort i brann,
som Peter derom lærer.

Da ve den som i syndig id
sitt levnet har fortæret
og ikke her i nådens tid
Guds ord og lemmer æret!
Han meget ille da består;
i helveds avgrunn ned han går
til evig dom og plage.

O Jesus, hjelp meg i den stund,
alt for din død og pine;
vekk her meg opp av syndens blund
og sett meg hist blant dine;
o, derom ingen tvil jeg bær',
for du jo, min Gjenløser kjær,
for all min synd har bedet.

Hvi tøver du, o Herre kjær,
å komme hit til dommen?
De sanne kristne plages her
og venter på din kommen;
o kom, o kom dog, Frelser blid!
Gjør ende på all syndig id
og på all jammer! Amen.

22. november

> «Den vise skal ikke rose seg av sin visdom … Men den som vil rose seg, la ham rose seg av at han er forstandig og kjenner meg, at jeg er Herren, som gjør miskunn, rett og rettferdighet på jorden» (Jer 9,23–24).

«Min sjel, lov Herren, og alt som i meg er, love hans hellige navn!» (Sal 103,1).

Menneskene bruker vanligvis alt de har, i sin egen tjeneste. Alle legemets og sjelens evner og krefter bruker de til eget beste: til å holde seg selv oppe og løfte seg selv opp, til egen fornøyelse, egen ære og egen nytte. Og de tror at de ikke kan gjøre noe bedre.

Det vil si: De står under lemmenes lov, egenkjærlighetens lov, og holder strengt dens bud: «Du skal elske deg selv av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din styrke.»

Var dette budet Guds bud, ville verden være full av store hellige og fullkomne kristne. Men nå er det helt annerledes. Guds bud går rett løs på egenkjærlighetens selvforgudelse og selvtilbedelse og sier: «Den som ikke hater seg selv og elsker Herren sin Gud av hele sitt hjerte og av all sin styrke, han er ingen Kristi disippel.»

Når den vise, forstandige og lærde roser seg av sin visdom – det vil si bruker den bare til egen ære og fordel – da håner han sin Gud og gjør seg selv til gud. Når den sterke og mektige roser seg av sin makt – eller, som er det samme, bare bruker den for seg selv – da trosser han sin Gud, støter ham fra tronen i sitt hjerte og setter seg selv på den.

Når den rike roser seg av sin rikdom, er rik bare for seg selv og ser på alt han har som sin eiendom og ikke som noe han har fått betrodd å forvalte og må gjøre Gud regnskap for, da er han selv sin gud. Til slutt vil han få mammons lønn; han kommer til å gå til grunne sammen med avgudene sine.

Den som vil rose seg uten å bli forfengelig, skal rose seg av at han kjenner Gud og vet at han selv er ingenting, men Gud alt – at han bare er til for Gud og ved Gud.

La alt i deg og på deg prise Herren! La alt som er i deg, bare søke å herliggjøre Herren, han som alle ting er av og ved og til!

Mel.: O *Fader vår i himmerik*.

Om lykken enn var meg så huld,
om den meg gav all jordens gull,
om jeg var mer enn andre vis,
og hver forkynte høyt min pris,
om jeg enn ble en helgen kalt,
hva var det dog, hva er det alt?

Lær meg, o Gud, med ydmykhet
å følge i min Jesu fjed,
at aldri av mitt sinn det går
fra hvem dog alle ting jeg får!
Akk, av meg selv jeg intet er;
o Gud, meg synder nådig vær!

23. november

> «Den som sitter i Den Høyestes ly, som bor i Den Allmektiges skygge, han sier til Herren: Min tilflukt og min borg, min Gud som jeg setter min lit til!» (Sal 91,1–2).

«Salige er alle som tar sin tilflukt til ham» (Sal 2,12).

«For du, Herre, er god og tilgir gjerne. Du er rik på miskunn mot alle dem som påkaller deg» (Sal 86,5).

Herren er vern og skjold, en skygge i trengselens hete. Han tar fra oss trettheten og kveger og styrker oss når vi tyr inn under hans skygge.

Det menneskelige hjertets fryktsomhet er kilden til alle lidelser; vantro er mor til all angst og redsel i lidelser. Den som har Gud til venn og tror på hans vernende hånd – den hånden som natt og dag er rakt ut for å dekke oss, og uten den krummes ikke et hår på hodet vårt – den, sier jeg, som i troen griper denne hånden, hva skulle han frykte for?

Vi søker vern hos mennesker, og de kan likevel ikke verne oss. Men med sitt vern kan de nok svekke vår tillit til Herrens vern og til slutt la oss i stikken. Derfor uttrykker Jeremia seg så sterkt (17,5): «Forbannet er den mann som setter sin lit til mennesker og holder kjød for sin arm» – og, vel å merke – «som vender sitt hjerte fra Herren.»

Den som stoler så helt på menneskers hjelp at han slett ikke venter noe av Gud, eller ikke tror at det er Gud som hjelper ham ved mennesker, han er forbannet. Han får ikke se at det kommer noe godt, men er som et ensomt tre på den øde mark.

Men velsignet er den mann som stoler på Herren og lar Herren være sin tillit. Han er som et tre som er plantet ved vann og skyter røttene ut ved en bekk. Bladene visner ikke engang i trengselens hete, men holder seg alltid grønne.

Ja, sannelig, tilliten til Herren er et tre som alltid er grønt, et tre som bærer frukt til enhver årstid. Verken hete eller kulde kan ødelegge fruktbarheten. Det trosser alle stormer og alle farer og står når alt annet går til grunne.

Mel.: Nu vel an, vær frisk til mote.

Jesus Kristus er min klippe;
ham jeg blott vil bygge på;
verdens fred og trøst kan glippe,
troens håp må fast bestå;
er enn veien til ham steil,
aldri dog den leder feil;
gjennom tvil og strid og møye
når jeg hvilen i det høye.

Trøstig fra de høye steder
ser jeg over jorden ned;
ringe synes meg dens gleder,
ringe blir og dens fortred;
borger med palasser stå
for meg kun som tuer små;

alle savn jeg kan forglemme,
har jeg rett hos Kristus hjemme.

Jesus, du er livets klippe,
er meg himmelfartens berg;
dødens hånd meg vel må slippe;
kjempen er mot deg en dverg;
veldig vrister du min ånd
ut av alle fryktens bånd,
og min tanke kan opp stige
med fritt mot til livets rike.

Når meg frykt og angst vil kue,
Jesus, Frelser, da jeg får
glansen fra din trone skue;
der min sjel sin styrke når;
ser jeg helved åpent stå,
ei dets redsler kan meg nå;
ei dets fyrste glansen tåler
av din himmelkrones stråler.

24. november

«Og hvor er det på jorden et eneste folk som ditt folk, som Israel? Et folk som Gud kom og fridde ut, så det skulle være hans eget folk» (2 Sam 7,23).

«Og hvor finnes det et folk, om det er aldri så stort, som har så rettferdige lover og bud …?» (5 Mos 4,8).

«Slik har han ikke gjort mot noe hedningefolk, hans lover kjenner de ikke» (Sal 147,20).

Slik priste israelittene seg lykkelige framfor alle folkeslag på jorden. Og det var de også – i alle fall alle sanne Israels barn. For de eide guddommelige fortrinn og hadde sin Gud så nær som det var mulig etter Guds ordning i den gamle pakt.

Men snart het det: «Det folk som skal bli skapt, skal prise Herren» (Sal 102,19). «Det som ikke er mitt folk, vil jeg kalle mitt folk, og henne som ikke er elsket, vil jeg kalle min elskede» (Hos 2,23; Rom 9,25). Det vil si: Jeg vil forkaste jødefolket og samle meg et folk av hedningene. Og om dette folket heter det: «Jeg vil bo hos dem og ferdes iblant dem, jeg vil være deres Gud, og de skal være mitt folk» (2 Kor 6,16). «Og hele ditt folk skal være rettferdig» (Jes 60,21).

Da han nå hadde samlet dette nye folket, het det: «Dere er en utvalgt ætt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk til eiendom, for at dere skal forkynne hans storhet, han som kalte dere fra mørket til sitt underfulle lys, dere som før ikke var et folk, men nå er blitt Guds folk, dere som før ikke hadde funnet miskunn, men nå har fått miskunn» (1 Pet 2,9–10).

Ingenting kan sammenlignes med denne herligheten i den nye pakt, i kristendommen. Måtte en bare også vandre i den slik en bør, og virkelig nyte den nåde og salighet som et Guds barn kan eie!

La dette være det du har omsorg for og strever etter. Ros deg ikke av det du ikke har eller er. En tilegner seg så lett de deilige, herlige ordene en leser i Bibelen, og glemmer så å søke selve saken.

Salig, herlig og stor er den som er en sann kristen, som virkelig eier og nyter det som er lovet den kristne.

Mel.: Av høyheten opprunnen er.

Betenk ditt kår, o kristensjel!
Betenk den herlighet dog vel
som Jesus deg har givet;
hold den trass verden vel i akt;
vær derved glad og uforsakt
i døden og i livet,
og stå
derpå
som en klippe;
til å slippe
denne ære
la deg slangen ei besnære!

25. november

> «Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjerte! Prøv meg og kjenn mine mangfoldige tanker, se om jeg er på fortapelsens vei, og led meg på evighetens vei!» (Sal 139,23–24).

«Herre, la meg kjenne dine veier! Lær meg dine stier!» (Sal 25,4).

«Prøv meg, Herre, og gransk meg, ransak mine nyrer og mitt hjerte» (Sal 26,2).

Det finnes ikke noe bedrag vi stakkars mennesker er så utsatt for som selvbedrag. Dessverre bedrar vi oss altfor ofte selv i det aller viktigste, det som gjelder vår frelse. Dette følte salmisten dypt; ellers var neppe Salme 139 blitt til, der vi finner den beste veiledning til selvprøvelse.

Vi synes at vi mener det godt med oss selv. Men det er likevel klokere å spørre Gud og be ham ransake hva vi mener, og granske hvordan vi i grunnen mener det.

Ja, den som for alvor har sin salighet kjær og nødig vil se seg bedratt av sitt eget hjerte til slutt, han bør ofte stille seg fram for Guds altseende øyne og be: «Akk, Herre, du kjenner meg bedre enn jeg kjenner meg selv. Du vet hva som bor i mitt indre. Du ser inn i mitt hjertes folder, som mitt partiske øye ikke trenger inn i. Åpenbar for meg alt som ikke behager deg!»

Det kan ikke tenkes noe så skrekkelig som at et menneske bedrar seg selv, og likevel skjer det så ofte.

Tenk da en gang riktig alvorlig over hva du gjør! Stol ikke på deg selv! Legg hjertet ditt åpent fram for Gud med inderlig, brennende bønn om at han vil ta seg av deg.

Be ham avsløre alt falskt og svikefullt som finnes hos deg, alle sidehensyn og alt bedragersk vesen, og føre deg inn på sannhetens og renhetens vei. Ingen

gudfryktig må tro at han er unntatt fra dette. For ingen er fri for det, med mindre Herren gjør ham fri ved stadig årvåkenhet og bønn.

Egen melodi.

Herre, hvem vi alle tjene,
om i ånden,
det er ene
deg bekjent;
ja, hvordan vi det mene,
om vår attrå
er til deg alene vendt,
det ditt øye
skuer nøye.
La du oss ei være trygge
hvis du kjenner
at vårt hus på sand vi bygge.

La med bevelse oss spørge
om i sannhet
etter deg vi vandre så
at vi ene derfor søge,
Jesus Kriste,
at i deg vi finnes må;
du oss lære
om vi ere
dine får, som deg kun følge!
La oss ikke
for oss selv vår tilstand dølge!

Du vårt hjerte så ransake
at vår skade
rett må bli åpenbar,
at du oss i nådens dage
må helbrede;
legedom for oss du har.
La oss vite
her i tide
om vi deg, som for oss døde,
når du kommer,
kan med glede gå i møte!

Du oss i din død begrave
og avføre
oss det gamle menneske!
Med det nye du oss begave,
at vi finner
kraft av din oppstandelse!
Du jo døde

for vår brøde
og oppsto oss liv å give.
Hør oss, Kriste,
gi oss ett med deg å blive!

26. november

«Herre, din kraft ligger ikke i mengden» (Jdt 9,13).

«Det høres fryderop om frelse i de rettferdiges telt, Herrens høyre hånd gjør storverk» (Sal 118,15).

«Han skal ikke knuse et knekket siv, og ikke slokke en rykende veke, inntil han har ført retten fram til seier» (Matt 12,20).

Du har fienden i ditt indre; du er selv din verste fiende. For i grunnen kan ikke fienden skade sjelen din når du ikke selv vil – når du ikke selv går over til ham.

Men i ditt indre har du også ham som seirer over og overvinner alle dine fiender. Han tar alltid ditt parti, bare du også tar hans parti og holder deg til ham. Har du bare liten kraft, så har han desto større; han slår alt til jorden. Er du skrøpelig, så er han sterk nok til å overvinne alt.

«Jeg i dem,» sier han – hvem vil tenke på å overvinne dem han bor i? «Ved ham vinner vi mer enn seier,» sier Paulus (Rom 8,37).

For ham kommer det ut på ett om han strider med få eller med mange, i en skrøpelig eller i en sterk. Han kan gi seier uten mange krefter. Er din kraft bare liten, bare som en rykende veke, som et knekket siv, så vil han likevel føre din rett fram til seier og stå seierrik i deg, bare du blir i ham og stoler på ham.

La bare ditt hjertes porter og dører løfte sine hoder, så herlighetens konge kan dra inn! «Hvem er denne herlighetens konge? – Herren, sterk og veldig. Herren, mektig i strid» (Sal 24,7–8).

Uten ham må du ikke innlate deg med noen fiende. Men «ved Gud skal vi gjøre storverk! Han skal tråkke ned våre fiender» (Sal 108,14). Hans høyre hånd gjør storverk. Og når en lar hans høyre hånd råde og alltid kaster seg i den med legeme og sjel, da synger en alltid med frydefull røst om seier og frelse i de rettferdiges telt.

Mel.: O kjære sjel, fall ydmyk ned.

Forferdes ei, du lille hop,
skjønt dine fienders larm og rop
fra alle sider gjalle;
de jubler ved din undergang,
men deres fryd ei blir lang;
for la ei motet falle!

Din sak er Guds; gå i ditt kall,
og i hans hånd deg anbefal;
så er det ingen fare.
Han vekker kjemper enn på jord
som Herrens folk og Herrens ord
skal mandig forsvare.

I Jesu navn vårt håp er visst
at våre fienders vold og list
til skam og spott skal blive;
vi står med Gud og Gud med oss!
Med ham vi byr døden trass;
han vil oss seier give.

27. november

Første søndag i advent.

«Ja, jeg kommer snart! Amen, ja kom, Herre Jesus!» (Åp 22,20).

«Salige er de som vasker sine kapper og gjør dem hvite i Lammets blod, så de må få rett til livets tre og til å gå gjennom portene inn i byen» (Åp 7,14; 22,14).

«Se, jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, da vil jeg gå inn til ham og holde nattverd med ham, og han med meg» (Åp 3,20).

Kristus kommer på tre måter; det er tre slags advent. Han er kommet, han kommer, og han skal komme. Det sier han som er og som var og som kommer (Åp 1,8). Da han ble menneske og ble født, kom han til verden og var her for menneskene.

Han kommer daglig inn i menneskene ved troen og ved at det indre menneske blir født på ny; han bor og lever i hjertet (Åp 3,20; Joh 14,23). På sin åpenbarelses dag vil han komme mot verden og de vantro for å dømme og straffe dem og lønne de gudfryktige.

Hans første komme vil ikke hjelpe oss, og det tredje vil bli fryktelig for oss, hvis vi ikke får del i det andre. Kommer han ikke inn i oss, så er han fra først av ikke kommet for oss og vil til slutt komme mot oss.

Alt avhenger derfor av at han kommer inn i oss, slik Paulus sier: «Eller kjenner dere ikke dere selv at Kristus Jesus er i dere? Det måtte da være at dere ikke består prøven» (2 Kor 13,5).

Nå synes hans tredje komme å være svært nær, og dessuten vet vi aldri hvor fort og plutselig han vil komme over jorden, for han vil komme som en tyv om natten. Derfor bør vi framfor alt legge vinn på hans andre komme, i våre hjerter.

Hvem vil kunne bestå for hans vrede uten å ha Kristus selv boende i seg? Ikke noe menneske vil kunne holde ut de siste prøvelsene, fristelsens store stund, uten at han har tatt Kristus inn i hjertet og blir holdt oppe av ham.

Ingen ugudelig, ingen som er uten Gud og uten Kristus, vil kunne bestå for Guds vrede. Ikke på tungen, ikke i hodet, men i hjertet må han bo, ellers hjelper han deg ikke for sin domstol.

Den som ikke har ham i seg, vil som et skall uten kjerne bli funnet for lett og kastet i ilden. Den som ikke har ham boende i seg, kan ikke si: «Kom, kom, Herre Jesus!» uten å kalle Kristi ildsluer over seg, så de fortærer ham.

O Herre Jesus, kom først inn i våre hjerter, så vi også med glede kan se deg komme til dom og gjengjeldelse!

Mel.: O Herre, frels meg, døm min sak.

Gud, når du byder, skal det skje
at tidens ende kommer;
da skulle jordens slekter se
all verdens store dommer,
han som på korset døde her,
som rettvis dømmer en og hver
for gjerning, ord og tanke.

Den stund ei noen skapning vet
da evighet begynner;
men det er visst: med lette fjed
seg fra oss tiden skynder;
o, la ei døden føre meg
i mine synder fram for deg;
styrk selv meg til å våke!

Styr, Herre, hvert av mine trinn
på dine gode veie.
Da skal mitt støv gå rolig inn
til gravens stille leie;
la jorden synke og forgå;
når alt forgår, skal jeg bestå,
beskjermet av din nåde.

28. november

> «Jeg vil opphøye deg, min Gud … Jeg vil love ditt navn for evig og alltid. … Herren er nådig og barmhjertig, langmodig og stor i miskunnhet. … Alles øyne vokter på deg. … Herren vil oppfylle de gudfryktiges lengsel» (Sal 145, hele salmen).

Den som kjenner Herren og alltid gir akt på hans gjerninger og førelser, må alltid ha et hjerte fullt av takk og en munn full av Guds pris. Han kan ikke nok beundre Guds storhet, makt og godhet, for ved hvert skritt støter han på spor og fotefar av Gud, som vandrer allesteds og velsigner.

En ville gjerne gjøre ham kjent for alle mennesker. Alle skulle vite det, så alle kunne love og prise ham. Alle skapninger venter på at han skal holde dem oppe, gi dem liv og føde.

Det han ikke holder oppe, kan ikke holde seg selv oppe. Han åpner sin hånd, sin store, rike hånd, og velsigner og fyller alt, himmel og jord, med liv, kraft og glede.

Ofte ser det ut som om ett og annet ikke burde være som det er, og en kan ikke fatte hvordan Gud kan tillate dette eller hint. Likevel kan en uten betenkning si om ham: «Herren er rettferdig i alle sine veier og miskunnelig i alle sine gjerninger.» Ingen skapning vil kunne anklage ham for noen synd eller noen feil.

Og for en hjerteløftende sannhet er ikke dette: «Herren er nær hos alle dem som kaller på ham … Herren vil oppfylle de gudfryktiges lengsel, han hører deres rop og frelser dem»! Herrens øyne er vendt mot dem som frykter hans ord

og vokter seg for å bryte det, selv i de minste ting, og han oppfyller visselig hvert ønske i hjertet deres. «Herren verner alle som elsker ham.»

Det er ikke til å beskrive hvilke fortrinn hans elskede har – hvor mye hans øyne er vendt mot dem som har øynene vendt mot ham. Men den som er ugudelig nok til ikke å akte ham, blir selv foraktet og utryddet.

Mel.: *Lover den Herre, den mektige konge med ære.*

Lovsynger Herren, den evige konge med ære!
Lov ham, min sjel, og stem i med de himmelske hære!
La nå din sang,
båret av harpenes klang,
jublende pris ham frembære!

Lovsynger Herren, som alting miskunnelig leder,
som med de mektige hender sin skapning omfreder!
Takk ham, o sjel!
Styrke og glede og hell,
alt han deg nådig bereder.

Lovsynger Herren! Velsignelse kom fra det høye,
kom til vårt arbeid og styrket oss i vår møye;
synlig vi kan
spore i stad og i land
Herrens det våkende øye.

Lovsynger Herren, som bærer den evige krone!
Jorderik er kun hans skammel, men himlen hans trone;
hans er all makt;
ære og pris være brakt
ham, om hvem himlene tone!

Lovsyng da Herren, min sjel, med de himmelske hære!
Hva som har ånde, opphøye hans navn og hans ære!
Han er deg god!
Akk, gjør ham aldri imot!
Amen, hans Ånd deg det lære.

29. november

> «Fremfor alle ting formaner jeg derfor til at det blir gjort bønner, påkallelser, forbønner og takk for alle mennesker, for konger og for alle som er i høy stilling, så vi kan leve et stille og rolig liv i all gudsfrykt og ærbarhet. Dette er godt og til behag for Gud, vår frelser, han som vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse» (1 Tim 2,1–4).

«Men den som ikke har omsorg for sine egne, og særlig for husets folk, han har fornektet troen og er verre enn en vantro» (1 Tim 5,8).

En sann kristen har alle menneskers frelse på hjertet. I hvert menneske ser han hva Kristi dyrebare blod er verd, og hvilken pris det er betalt med.

Når han ser et menneske, faller det ham inn: «Akk, også for denne døde min Frelser på korset! Også denne er kjøpt med hans blod, også for denne er frelse og salighet gjort i stand, også denne er innbudt og kalt til Lammets nattverd.»

Og hvordan skulle et hjerte som elsker Jesus og hans rike, kunne nære slike tanker uten samtidig å anbefale sine medmennesker i bønn og påkallelse til ham som har nøklene til alle hjerter, som har en hammer som knuser klipper, og som kan lede menneskenes hjerter som bekker?

Framfor alt må hvert gudfryktig sinn ha ungdommen på hjertet – ungdommen, som Satan og verden særlig søker å dra i fordervelse.

O du blomstrende ungdom! Når jeg ser deg, ønsker jeg så gjerne å legge deg i Herren Jesu armer. Han ville føre deg så herlig, han ville gjøre det så godt for deg. Hvorfor skulle da Jesu blod gå til spille på deg? La det bli fanget opp! La meg legge det i ditt hjerte! Det vil gi deg en fred og glede som verden ikke kan gi deg.

Men har den kristne alle menneskers frelse på hjertet, hvor mye mer må han da ikke ha på hjertet at hans barn, husfolk og venner blir berget? Hvordan skulle han kunne redde andre og se sine egne gå fortapt? Paulus tar det så nøye med dette at det å forsømme husfolket i hans øyne er en fornektelse av troen og verre enn vantro.

Vil du ikke fornekte all tro eller spille bort all din bønn, sang og lesning, all din kunnskap, all din tro og tillit til Kristus? Vil du ikke stå der verre enn en vantro?

Så strev med større alvor enn hittil for din egen og dine egnes frelse, og hvil ikke før du har gjort deg selv og ditt hus salige!

Mel.: Jeg ber deg, min Herre og Gud.

O Gud og Fader, kom i hu
dem du din Sønn har givet;
før verden var, utvalgte du
i Kristus oss til livet.
O, rens oss, Fader, hver en,
at vi må frukter bære;
la ingen en ufruktbar gren
på ham, ditt vintre, være!

Guds Lam, din kjøpte menighet
du i ditt ord bevare!
Du så til vår elendighet
da vi fortapte vare;
for vitne vi om deg, Guds Sønn,
som verdens synd har båret
og for din død oss deg til lønn
av verden har utkåret.

Du som oss drog av mørket ut,
lær oss i lyset vandre,
med glede holde dine bud
i samfunn med hverandre!
Gi oss at vi i kjærlighet

hverandres byrde bære;
for du jo bad om, før du led,
at ett vi måtte være.

Du Guds og Jesu Kristi Ånd,
vi syndre deg anrope:
Opphold i evighetens bånd
dem du har brakt tilhope.
La oss i kjærligheten så
vår hele vandring føre
at verden derved kjenne må
den Herre vi tilhøre!

Og når vi vitne om Guds Lam,
så gi oss åpent øre;
du selv i oss forklare ham
og lær oss rett fremføre
det ord at Gud i Kristus var,
at Kristi blod alene
på syndere den virkning har
at de kan vorde rene!

30. november

«Våk derfor! For dere kjenner ikke dagen eller timen» (Matt 25,13).

«I dette er kjærligheten blitt fullkommen hos oss, at vi har frimodighet på dommens dag» (1 Joh 4,17).

Den som ikke lever i sanselighetens rus, men har våknet av den søvnen som verdens og nattens barn sover – og sover altfor trygt – han kan ikke annet: Han må telle dagene sine for å bruke dem rett til det de er gitt ham til. Det gjør han også med glede, fordi hver dag bringer ham nærmere det herlige målet som hjertet, sjelen og legemet hans lengter så inderlig etter.

Den kristne er et evighetens barn, en himmelens borger og en av Guds husfolk. Så lenge han vandrer her på jorden, forbereder han seg alltid til sin bryllupsdag, til den stunden da han som Lammets brud skal bli ført inn i brudgommens kammer. Han våker alltid og står for døren, så han straks kan gå inn med brudgommen når han kommer og lukker opp.

Han er alltid en døende som daglig dør bort fra dette livet, og alltid en oppvakt som blir mer levende for hver dag og griper stadig fastere om det evige liv som han er kalt til (1 Tim 6,12).

Det han kan makte i døden, har han lært i livet: å finne døren til det evige liv. Han bærer døren og veien i sitt indre; for ham er livet Kristus og døden en vinning.

Dette er den sikreste veien til å bli salig. På dette kjenner en Guds barn: De har Guds kjærlighet i seg, og denne kjærligheten gjør at de ikke skjelver for grav, død og dom. For den fullkomne kjærlighet driver frykten ut.

Egen melodi.

Hvo vet hvor nær meg er min ende?
Se, tiden meget hastig går;
hvor lett og snart kan det ei hende
at jeg mitt vandrebudskap får!
Min Gud, gjør dog for Kristi blod
min avskjedstime blid og god!

Lær meg å telle mine dage
og rettelig å bruke dem;
gi meg i visdom å tiltage,
på gudsfrykts vei å vandre frem!
Min Gud, gjør dog for Kristi blod
min avskjedstime blid og god!

Fra verdens gleder, sorg og fare
la meg betids unndra meg,
at når du kaller, jeg kan svare:
Meg skje som det behager deg!
Min Gud, gjør dog for Kristi blod
min avskjedstime blid og god!

La himmelhåpet søtt meg være,
men verden besk som gallebær;
la meg i tanke stadig bære
hvor liflig saligheten er!
Min Gud, gjør dog for Kristi blod
min avskjedstime blid og god!

Så la mitt endelikt kun komme;
jeg går tilfreds av verden ut;
min Frelser lever meg til fromme;
ved ham er du meg nådens Gud
og gjøre vil for Kristi blod
min avskjedstime blid og god.

Desember

1. desember

«Gjør med oss det du finner for godt, bare du vil frelse oss denne gangen!» (Dom 10,15).

«… så får Herren gjøre det som er godt i hans øyne!» (2 Sam 10,12).

«Derfor har vi heller ikke holdt opp med å be for dere … Vi ber om at dere må fylles med kunnskap om Guds vilje … så dere kan vandre verdig for Herren, til behag for ham i alle ting» (Kol 1,9–10).

Den kristnes kompass på livets hav er Guds, hans Frelsers, vilje og velbehag. Etter det setter han kursen, på det gir han alltid akt, og uten det våger han ikke ta ett skritt.

For han vet at så snart han vender øynene bort fra Guds vilje og velbehag, eller med vitende og vilje handler mot den, lider han skipbrudd, går på grunn eller slår inn på helt gale veier, som fører bort fra frelsen og målet hans.

Derfor er ingenting helligere og viktigere for ham på jorden og i himmelen enn denne hellige og gode Guds vilje. Den er mer for ham enn all menneskevisdom, mer enn englers forstand. For den ofrer han all egen og fremmed klokskap. Han kan ikke slå seg til ro før han vet at han er på den banen og i den retningen som Guds vilje, kompasset hans, viser ham.

Slik var det også med Paulus. Derfor ba og bønnfalt han uavlatelig Gud for kolosserne, som allerede var opplyst, at han ville fylle dem med kunnskap om sin vilje. For ham kom alt an på at de vandret verdig, så de behaget Herren i alle ting.

For hele vår kristendom, all vår kunnskap, alle våre dydige og kraftige gjerninger er uten verdi hvis vi ikke har Herrens vilje og velbehag for øye i dem – om vi ledes av et annet hensyn, for eksempel av å behage oss selv eller mennesker.

Å behage Gud, det er tungen på vekten som du må gi akt på. Den skal alltid stå rett og verken helle til høyre eller venstre. Oppover, oppover!

Mel.: O kjære sjel, fall ydmyk ned.

Gi, Jesus, Frelser, at jeg må
deg høre, lyde, følge så
i alle mine dage
at jeg med sann oppriktighet

og kristen tro og kjærlighet
deg, Frelser, kan behage.

Og når jeg her har vandret så,
da gi at i ditt navn jeg må
med håp mitt løp fullende;
da skal jeg se din herlighet
og i en salig evighet
din frelses fylde kjenne.

2. desember

> «Herren er min klippe og min festning, min frelser. Min Gud er min klippe, som jeg setter min lit til, mitt skjold og min frelses horn, min borg. Dødens rep omspente meg … Han førte meg ut i fritt rom. Han frelste meg» (Sal 18,3.5.20).

«Han dro meg opp av fordervelsens grav, av den dype gjørmen. Han satte mine føtter på en klippe, han gjorde mine trinn faste. Han la i min munn en ny sang» (Sal 40,3–4).

Dette er ord av en som er reddet, utfridd og benådet. Lenge har han stridd og kjempet mot kjøtt og blod, mot verden og djevelen, for å rive seg løs fra syndens makt og herredømme. Til slutt har han funnet frelse i troen på Jesus, sin forsoner, og fått ro og kraft til å seire. Nå henger han ved Herren av hjertens lyst, full av glede og takknemlighet.

For nå er han ikke lenger tvunget til å tjene synden og djevelen. Syndetvangens lenker og driverens åk er brutt i stykker, og nå finner hjertet hans sin lyst og glede bare i å tjene Herren og la seg lede av hans Ånd.

Er det slik med deg også, kjære leser? Er du virkelig kommet opp av gjørmen, opp av de onde lysters brusende grav?

Eller har du kanskje bare hoppet fra den ene graven ned i den andre, kastet deg fra den ene gjørmen ut i den neste? Se etter i hjertet ditt: Er det ikke gjørme der? Er Jesus alene der inne? Står du på en klippe? Er du innenfor denne festningen og så omsluttet av den at fiendene dine ikke lenger kan styrte deg?

Ta deg i vare, min kjære! Syng ikke den nye sangen for høyt, og trå ikke for sikkert ennå – du kunne kanskje snuble igjen. Det vil si: La ingen selvtillit og intet selvbehag bo sammen med tilliten til Gud i ditt indre! Vær ydmyk samtidig som du gleder deg over frelsen din.

Men vær likevel uten frykt. Din Herre er virkelig en klippe som du trygt kan stå på. Vokt deg bare for deg selv; vokt deg for å holde deg selv for en klippe!

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Jeg vet på hvem jeg bygger,
jeg vet hva fast består
når denne verdens skygger
som røk og støv forgår;
jeg vet hva ei vil svinne,
hva aldri vakle kan,
når undergang må finne
hva bygget er på sand.

Det er den faste klippe
som trosser makt og list,
den hånd som ei vil slippe,
det er min Herre Krist;
hans Ånd er livets kjerne,
hans ord kan aldri dø;
han er den faste stjerne
og vei på livets sjø.

Han som med dødens klede
kun ble i graven lagt
for atter frem å trede,
av Herrens Ånd oppvakt –
han har min synd forsonet,
hans død har meg gjort glad,
hans nåde har meg kronet
med liv i Salems stad.

Jeg vet på hvem jeg bygger,
jeg vet hva fast består
når denne verdens skygger
som røk og støv forgår;
selv i min dødningskjorte
det kan meg røves ei;
høyt over himlens porte
det smykke skal min vei.

3. desember

> «Løft hodene, dere porter! Og dere evige dører, løft dere, så herlighetens konge kan dra inn!» (Sal 24,7).

«Lukk opp rettferdighets porter for meg! Jeg vil gå inn gjennom dem, jeg vil prise Herren» (Sal 118,19).

«Si til Sions datter: Se, din frelse kommer! Se, hans lønn er med ham, og hans gjengjeldelse går foran ham» (Jes 62,11).

«Rop med fryd, Sions datter! … Se, din konge kommer til deg. Rettferdig er han og full av frelse» (Sak 9,9).

Slik ble Guds Sønn kunngjort for de gudfryktige israelittene. Slik ventet og lengtet de etter ham. Nå som han er her, bryr få eller ingen seg om ham. Den gang gjorde de portene sine høye og slo hjertets dører vidt opp i lengsel, så han kunne dra inn. Nå, etter at han er kommet, stenger folk dør og port for ham.

Ikke slik, kjære sjel! Gjør hjertet ditt vidt! Lukk derimot sansenes dører mot verden utenfor, og åpne dem innover for ham som kommer, for Forløseren som banker! Lengt etter ham av hele ditt hjertes trang.

Han banker jo på hos deg også, ved sitt ord i Skriften og sin Ånd i ditt indre, og sier: Lukk opp for meg; gjør portene dine høye og vide!

Han lar seg melde hos deg ved sine sendebud. På hans befaling må de rope til deg: Sions datter! Din konge kommer til deg.

Vil du ikke høre? Vil du fortsatt stenge hjertet ditt sammen med hele verden og stadig la ham vente, til hans tålmodighet og barmhjertighet er slutt og din besøkelsestid er forbi?

Lengt etter ham – åpne hjertet ditt for ham nå, nå mens han lar seg melde, nå mens han banker på! Så vil han gå inn til deg, han, den Rettferdige, og gjøre deg rettferdig. Han, Frelseren, vil frelse deg og hjelpe deg i alt det du ikke kan hjelpe deg selv med: i helliggjørelsen og saliggjørelsen, i kampen mot synden, verden og djevelen.

For det står: Hvem er denne herlighetens konge (som jeg skal gjøre portene mine høye for)? Svar: Det er Herren, sterk og veldig, Herren, mektig i strid (Sal 24,8). En slik konge trenger du; uten ham kan du ikke seire.

Mel.: Fra himlen høyt jeg kommer her.

Gjør døren høy, gjør porten vid!
Den ærens konge kommer hit;
han hersker over alle land
og er all verdens frelsermann.

Rettferdig kommer han herned
og yter fred og salighet;
saktmodig fremmer han sin akt
og herske vil med miskunns makt.

Han oss bebuder gledens år,
vår nød ved ham en ende får;
derfor av røster uten tall
en frydesang ham møte skal.

Å, salig er den stad forvisst
hvis konge er den Herre Krist,
og hell det hjerte og det sinn
hvor denne konge drager inn!

Jeg hjertets dør vil åpne deg;
å Jesus, drag dog inn til meg!
Ja, ved din nåde la det skje
at jeg din kjærlighet må se!

Og ved din Hellig-ånd oss led
på veien frem til salighet,
at her vi deg lovsynge må
inntil vi for ditt ansikt stå!

4. desember

> «Men da tidens fylde kom, utsendte Gud sin Sønn, født av en kvinne, født under loven, for at han skulle kjøpe dem fri som var under loven, så vi skulle få barnekår» (Gal 4,4–5).

«Kyss Sønnen, for at han ikke skal bli vred og dere gå til grunne på veien! For snart kunne hans vrede bli opptent. Salige er alle som tar sin tilflukt til ham» (Sal 2,12).

Da vi lå nedtråkket i vårt eget blod, kom Sønnen for å oppsøke oss, for å kysse, omfavne, trøste og frelse oss, sine elendige brødre. Han skammet seg ikke over vår elendighet.

Vil du da skamme deg over ham og ikke kysse hans hender og føtter, som ble gjennomboret for deg? Det vil si: Vil du ikke underkaste deg ham helt, ikke hylle ham med hele din sjel og la deg frelse og gjøre salig av ham?

Da vil hans vrede til slutt bli opptent, etter at han langmodig har båret over med deg hele livet. Og den vil brenne desto sterkere og heftigere jo lenger han har gått etter deg og forgjeves søkt deg for å kunne kysse deg.

Når vi tenker på at han skal få navnet Under, Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far, Fredsfyrste (Jes 9,6), bør hjertet vårt fryde seg og hoppe av glede over at vi får kysse ham, den Høye og Opphøyde. Det vil si: nærme oss ham barnlig og tillitsfullt som en bror, kaste oss i armene hans og vente alt av ham.

Fortjener ikke den som forakter dette, til slutt hans vrede?

Dette Lammet kan bli fryktelig vredt når man misbruker og forakter hans tålmodighet. Og nå som verden synder stadig dristigere på hans tålmodighet og slett ikke lenger akter på Lammet, kan Lammets vrede snart bli opptent.

Det er på høy tid. Den som vil frelse seg, la ham kysse Sønnen og nærme seg ham mens det er dag!

Det kommer en tid da han ikke lenger viser seg som Fredsfyrste, Far og Rådgiver, men som Dommer og Hevner, som tar hevn med flammende ild over alle som ikke trodde hans evangelium (2 Tess 1,8).

Dere menneskebarn, hvorfor vil dere ikke kysse ham, han som nå viser seg så vennlig mot dere og en gang skal bli så fryktelig for dere?

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

I dag er nådens tid,
i dag er Gud å finne;
nå kan alvorlig flid
hans milde hjerte vinne.
Opp, opp til angers gråt
og etter Jesus jag!
Men snart! det er mitt råd;
nå heter det: I dag.

Se, hvor behagelig
fremskinner nådens stråle!
Men det å bedre seg
kan ei forhaling tåle;
kanskje din klokke slår
i dag sitt siste slag;
nå leges sjelesår,
nå heter det: I dag.

Treng i Guds armer inn
og grip din Jesu hjerte!
Det koste i ditt sinn
i hva det vil for smerte;

til himlen går man ei
udi sin gode mak;
treng inn, nå er der vei,
nå heter det: I dag.

Ennå er hjelp å få
for knuste hjerters råben;
ennå er Gud å nå,
ennå er himlen åben;
ennå er nåden stor
i Jesu favnetak;
enn hører du hans ord;
nå heter det: I dag.

Akk, evig evighet!
Den burde nok betenkes,
hvor de fordømte ned
i vredens sjø skal senkes.
Se salighet hos Gud!
Å, kom da, hjerte, ta
mot nådens søte bud
i dag, i dag, i dag!

5. desember

> «De som setter sin lit til Herren, er som Sions berg, som ikke rokkes, men står for evig. Rundt omkring Jerusalem er det fjell, og Herren hegner om sitt folk fra nå av og til evig tid» (Sal 125,1–2).

«Herrens engel slår leir rundt omkring dem som frykter ham, og han frir dem ut» (Sal 34,8).

For en festning, for en borg! Ubevegelig og urokkelig som Sions berg, som bar templet og Davids borg, står den kristne som stoler på Gud – evig og urokkelig! Guds fjell står rundt omkring ham, slik de står rundt Jerusalem. Ja, Herren, Herren selv, som holder himmel og jord i sin hånd, står rundt omkring ham og rundt alle som setter sin lit til ham.

Dessuten omgir Guds engler ham som en forskanset leir, de veldige i kraft som fullbyrder hans ord. Når verdens hærførere stoler på leirene, festningene og hærene sine, skulle da ikke den kristne stole på denne Herrens makt og miskunn, som omgir ham på alle kanter? Skulle han frykte?

For en festning et kristent hjerte altså er! Og for en leir når flere slike troende hjerter er samlet og ber og kjemper sammen! Hvor fryktelig må den ikke være for fienden, hvor uovervinnelig, hvor skrekkelig for helvete og alle mørkets barn!

Akk, hadde vi øyne til å se hva som omgir den troende og hvem som er i ham, da ville vi se fjell som ingen helvetes makt kan flytte, og en borg, en festning som får Satan til å skjelve.

For i de troende bor Herren. Hvem vil overmanne ham? Hvem vil overvinne det hjertet, den festningen, der Den Høyeste bor, som Den Allmektige omgir og som englene slår leir omkring?

Mine kjære, når frykten vil komme over dere, når Satan vil skremme og fiendene true dere, så glem ikke ham som er i dere, og som er større og sterkere enn han som er i verden (1 Joh 4,4)! Glem ikke hvem det er som omgir dere!

Mel.: Se solens skjønne lys og prakt.

Jeg går i fare, hvor jeg går,
min sjel skal alltid tenke
at Satan allevegne står
i veien med sin lenke;
hans skjulte helvedbrann
meg lett forville kan
når på min post jeg ikke står;
jeg går i fare, hvor jeg går.

Jeg går i trengsel, hvor jeg går;
mot synden skal jeg stride;
at Gud med korsets ris meg slår,
skal jeg tålmodig lide;
tidt ingen vei jeg ser
hvor jeg kan vandre mer,
når motgangs tåke om meg står;
jeg går i trengsel, hvor jeg går.

Jeg går til døden, hvor jeg går,
og vet meg ikke sikker,
ei noen dag og time når
den har meg alt i strikker;
et lite åndefang
kan ende all min gang,
så jeg i evigheten står;
jeg går til døden, hvor jeg går.

Jeg går blant engler, hvor jeg går;
de skal meg vel bevare;
slett intet Satans makt formår
mot sådan himmelskare;
den er min trygge borg;
bort, verdens sukk og sorg!
Tør noen krumme meg et hår?
Jeg går blant engler, hvor jeg går.

Jeg går med Jesus, hvor jeg går,
jeg har ham ved min side;
han skjuler meg med sine sår
og hjelper meg å stride;
hvor han sitt fotspor lot,

der setter jeg min fot,
tross alle som meg ille spår:
Jeg går med Jesus, hvor jeg går.

Jeg går til himlen, hvor jeg går;
frimodig da, mitt hjerte!
Kun dit hvor du en ende får
på all din synd og smerte!
Bort, verdens lyst og prakt!
Til himlen står min akt;
all verdens eie jeg forsmår;
jeg går til himlen, hvor jeg går.

6. desember

> «Du dekker bord for meg like for mine fienders øyne. Du salver mitt hode med olje, mitt beger flyter over. Bare godhet og miskunnhet skal etterjage meg alle mitt livs dager, og jeg skal bo i Herrens hus gjennom lange tider» (Sal 23,5–6).

Dette ba David alltid om; hans eneste ønske var å bo i Herrens hus alle sitt livs dager (Sal 27,4).

Hva fant han så der? Godhet og miskunnhet. Hva mangler vel mennesket mer enn dette? Mennesket er helt fattig på det gode og svært rikt på det onde, og ingenting trenger det mer enn miskunnhet. Og miskunnhet finner det bare hos Herren, bare i Herrens hus, ikke i de ugudeliges telt.

Derfor ville David heller være dørvokter, portner, den minste i Guds hus, enn den fornemste i de ugudeliges telt. Hva mer fant han? Et bord dekket for ham med mat som styrket og væpnet ham, så han ble fryktinngytende og uovervinnelig for fiendene sine. Hva mer fant han? En oljekilde, en salve for hodet. Den ble skjenket fullt opp for ham, og han skulle aldri mangle den.

Det ser man av hans salvede salmer; av dem kan vi den dag i dag øse olje og salvelse i fullt mål.

Kan vi da ikke lenger komme til dette bordet, til denne salvelseskilden? Jo, visselig – nå langt mer enn den gang! Nå er kilden åpnet for alle; nå er alle innbudt til dette bordet; nå er alt gjort ferdig for alle i Kristus Jesus (Luk 14,17).

Hver dag og hver time kan du spise ved dette bordet og øse av denne oljekilden. Den som tror på Jesus, er selv en kilde; strømmer av levende vann flyter fra ham (Joh 7,38). Den som tror på Jesus, har livets brød i seg; han skal ikke hungre eller tørste (Joh 6,35).

Akk, hvorfor tror da ikke alle på ham? Fordi Satan, denne verdens gud, har forblindet øynene deres, så de ikke ser evangeliets klare lys (2 Kor 4,4). Fordi de elsker ære fra mennesker mer enn ære fra Gud (Joh 5,44; 12,43).

Mel.: Enhver som tror og blir døpt.

I Herrens hus er godt å bo;
på klippen er det bygget;
der hviler sjelen trygt i ro,
av Åndens fred omskygget;
der mettes vi med livsens brød,

der flyter gledens olje søt,
der ser vi himlen åpen.

Vår Fader, takk for hva vi fant
i dine helligdomme,
og takk for Åndens dyre pant
på hva der enn skal komme!
Å, led i tro og håp oss frem
ved Ordets lys, at vi vårt hjem
i himmerik kan finne!

7. desember

> «Gud, i stillhet priser de deg på Sion. … Du som hører bønner, til deg kommer alt kjød» (Sal 65,2–3).

«Kom og se Guds gjerninger! Forferdelige er hans gjerninger mot menneskenes barn. … Du lot mennesker fare fram over vårt hode, vi måtte gå gjennom ild og vann. Men du førte oss ut til forfriskelse» (Sal 66,5.12).[1]

Ja, hvor mange stille lovsanger stiger ikke opp til Gud fra hjertene til dem som setter sin lit til ham og påkaller ham i nøden! Å, de vet hvor gjerne, hvor herlig og hvor underfullt han hjelper. Som salmisten kan de vitne om det og innby menneskene: Kom og se Herrens underfulle gjerninger mot menneskenes barn!

Han fører oss uskadd gjennom nød i ild og vann. Han lar mennesker fare fram over hodet vårt, men holder oss likevel oppe, ja, forfrisker oss samtidig. Sannelig, den som har Herren hos seg i lidelsene – og den som påkaller ham, har ham hos seg – kjenner stor forfriskelse selv i trengselens hete.

Derfor roper hele verden, alt kjød, til Herren i nøden. Nøden kan drive dem til ham som alene kan fri dem ut av nøden, og som de ikke tror de trenger når de ikke er i nød.

Men hva ville han ikke gjøre for dem om de ikke bare kom til ham tvunget av nød, men drevet av kjærlighet og lengsel! Hvordan ville han ikke da forfriske dem!

Han kaller jo på alle som strever og har tungt å bære, for å kunne gi dem hvile. La dette ordet gjøre vår tro og tillit til ham levende, så vi aldri fortviler om hans hjelp! Han, han fører inn, fører gjennom, fører ut, fører over.

Egen melodi.

Herre Jesu Krist,
min Frelser du est;
på deg håper jeg alene;
jeg tror på deg,
å bli hos meg
evindelig
alt med ditt ord det rene!

[1] NB: «Men du førte oss ut og ga oss overflod».

Så inderlig
forlater jeg meg
alt på din gunst og nåde;
å Jesus søt,
hjelp meg av nød,
ja, for din død
frels meg fra synd og våde!

Går sorgen på,
din sjels attrå
er alltid å husvale;
hva nød er der
hvor du er nær,
å Herre kjær?
Deg vil jeg meg befale.

8. desember

> «Om en hær leirer seg imot meg, frykter ikke mitt hjerte. Om krig reiser seg imot meg, enda er jeg trygg. Én ting har jeg bedt Herren om, det søker jeg etter: At jeg må bo i Herrens hus alle mitt livs dager …» (Sal 27,3–4).

Hele denne salmen vil vi se på i dag, for den er full av troens mot og av følelsen av Guds nærhet.

Den som frykter Gud, har ingenting å frykte. Den som Guds lys skinner for, den som Guds frelse trøster, behøver ikke å være redd. Og om de onde drar mot ham for å fortære ham levende, skal de snuble og falle. For de har med Gud å gjøre, han som verner de gudfryktige og er en glødende mur omkring dem.

Ja, om hele hærer av fiender og djevler går løs på den troende, skal hjertet hans likevel ikke forferdes. For alle sammen er de ingenting mot Gud, og de som strider for oss, er alltid flere enn de som slår leir mot oss. Gud forlater ingen som setter sin lit til ham.

Men den som vil stole slik på Gud og i alle ting sette sin lit til hans makt og godhet, må heller ikke ha noe annet ønske enn å vandre i Herrens nærhet. Han må alltid ha Gud for øye og i hjertet, leve med Gud som en av hans husfolk og søke ham på nytt hver gang han har mistet ham av syne.

Dette er det eneste han ber Herren om og søker etter. Hans glede og lykke er dette ordet og budet fra Gud: Søk mitt åsyn! (Sal 27,8). Dette budet er mer for ham enn tusen verdener. Han er barnlig, ja, kongelig glad over at det ikke bare er tillatt ham, men til og med befalt ham å søke Guds åsyn, og at han altså har fått håp om å finne ham.

Derfor søker han også bestandig Guds åsyn, Herrens nærhet. Når denne ildstøtten lyser for ham i hans indre, hva skulle han da frykte? Han er trøstig og ved godt mot, for Herren går foran og baner vei for ham.

Mel.: Lovsynger Gud, den veldige, den vise.

Hvor er en redsel som kan oss forferde
når vi bevarer Kristi Ånd?
Trygt bor vi bak hans nådes sikre gjerde,

vår lodd er i hans sterke hånd;
som i en stormvind skogens stammer,
så skjelver verdens barn i verdens jammer;
men vi, all synd og sorg til tross,
tør synge fritt: Gud er med oss.

Se, en Immanuel til tegn oss sattes
i Jesus Krist til evig tid,
at aldri skal oss hjelp og redning fattes
i troens kamp og gode strid;
vår sterke Fader i det høye
ved ham har tatt bort vår sorg og møye
og lar oss større fryd få
enn hva vi ber og forstå.

Ved deg, Immanuel, skal vinnes freden;
Gud var med oss i kraftens bliv,
hvorved det støv du vandret i herneden
ble dannet i din moders liv.
Du skyldfri Sønn av Davids datter,
ved deg vår salighet skal vinnes atter,
du rene skudd av Davids rot,
av deg vi drager styrke god.

Gud var med oss i all din dåd og tale,
i hver en tanke av din Ånd,
i hvert av dine fjed i syndens dale,
i underkraften av din hånd,
i hvert ditt sukk, i all din kvide,
i dine sår, i blodet fra din side
og i din død på korsets pæl,
uskyldige Immanuel!

Gud var med oss i glansen fra det høye
da graven brast på tredje dag,
og i ditt seierstog fra kampens møye
til hjemmet etter vunnen sak.
Gud er med oss til verden svinner,
i dåpens pakt og i din nattverds minner,
i Åndens vern mot synd og sorg,
Immanuel, du klippeborg!

9. desember

> «Men tro er full visshet om det en håper, overbevisning om ting en ikke ser» (Hebr 11,1).

«Jeg vet hvem jeg tror på, og jeg er viss på at han er mektig til å bevare det som er betrodd meg, til dagen kommer» (2 Tim 1,12).

«Han [Abraham] var fullt viss på at det Gud hadde lovt, det var han òg mektig til å gjøre» (Rom 4,21).

Er troen din en gjerning av Gud, da er du guddommelig sikker; da kan troen din like lite vakle som Gud vakler. Har den Gud – hans vitnesbyrd og kraft i hjertet – til grunnvoll, da står den like fast som Gud selv.

Er den derimot bare innbilning eller en mening som støtter seg på menneskelige grunner, en selvlaget overbevisning, da er den underlagt den samme forandringen som alt menneskelig.

Den troen som Gud virker i hjertet, kan ingen rive ned, og den er en stor nådegave fra Gud.

Mange lager seg troen sin selv, og derfor er den like ustø, skrøpelig og vaklende som de selv er, for den er helt avhengig av humøret deres og av været. Er det fint vær, er troen deres stor. Men stormer det, tar vinden troen fra dem, slik det gikk med Peter på sjøen.

Nei! Troen skal utrette så mye hos mennesket. Den skal seire over verden, kjødet og djevelen, overvinne døden og gripe himmelen og evigheten, ja, Gud selv. Den skal skape et helt nytt menneske og føre det over i det himmelske rike med Kristus og gi det del i Kristus og hans guddommelige natur.

Den skal gjøre det til Guds barn og arving, til medborger med de hellige og en av Guds husfolk, hellig og rettferdig, herlig og salig som Gud selv. Derfor må den være mer enn menneskets egen gjerning. Den må være av guddommelig natur, født av Gud, lagt ned i menneskehjertet av Gud selv og helt besjelet, levendegjort og holdt oppe av Guds kraft.

Og derfor har vi grunn til å be: Herre, øk vår tro! (Luk 17,5).

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Der er et hellig verge
imot all verdens nød:
den tro som flytter berge,
bekjemper sorg og død.
Å, kunne jeg bevare
den tro i fromme sinn,
da Herrens engleskare
bar meg i himlen inn.

Å, kunne jeg det finne,
det ydmykhets klenod
hvormed hin salig kvinne
for frelsens Herre stod,
jeg skulle og fornemme
hva ydmyk tro formår;
den store Frelsers stemme
til alle sjeler når.

Vær trøstig! Ordet toner
igjennom evighet;
ved Herrens hånd han troner
som all vår trengsel vet.

Hans navn jeg vil påkalle
med tro i nød så svar;
hans makt jeg vil bønnfalle,
som hjelpen lovet har.

Hans navn jeg frelst skal love
i tro med evig trøst;
de døde her kun sove,
de vekkes av hans røst.
Å du, mitt skjold, mitt verge
imot all verdens nød,
den tro som flytter berge,
skjenk meg i liv og død!

10. desember

> «For jeg frykter for at jeg kanskje ikke skal finne dere slik jeg ønsker, når jeg kommer – og at dere skal finne meg slik dere ikke ønsker, at det skal være strid, misunnelse, vrede, selvhevdelse, baktalelse, sladder, oppblåsthet, uorden … og at jeg skal måtte sørge over mange av dem som tidligere har syndet …» (2 Kor 12,20–21).

Mye kan snike seg inn, og mang en synd kan våkne på nytt hos vakte kristne når de ikke våker. Alt det Paulus nevner, kommer til syne igjen.

Og når man da tar lett på det og likevel regner seg for troende, vakt og omvendt, uten å sørge over det, gjøre bot og rydde det ut, da vandrer man forblindet og på avveier, og det er verre enn om man aldri hadde hørt noe om Kristus.

Man holder fast ved andaktsøvelsene, ved salmesang, muntlig bønn, lesning, oppbyggelsesmøter og alt det som er skikk og bruk, men forandrer og forbedrer seg ikke, og regner seg likevel for en kristen. Og så står man der som det sies i 2 Pet 2,20–22.

Mine kjære, tenk alltid på dette: Om Paulus, ja, om Kristus kom inn iblant oss og så alle våre gjerninger – ville de da finne oss slik de ønsket, eller ville vi finne dem slik vi ønsket?

Har Paulus møtt så skammelige ting i sine menigheter, kunne han da ikke også finne dem i våre? Og hvilken mine ville han vel da sette opp?

Skal jeg rose dere? Eller skal jeg komme til dere med ris? For Guds rike består ikke i ord, men i kraft (1 Kor 4,20–21). La ingen som har behag i seg selv, bedra seg, men la ham se seg i Ordets speil og prøve sin vandel etter sannhetens rettesnor!

Mel.: Jeg vil din pris utsjunge.

Å sjel, som haver svoret
Gud Herren troskapsed
og kristennavnet båret
fra dåpens tvettested,
hva tenker du dog på,
som tør i lysters vane

på syndens brede bane
så trygg og sikker gå?

Du glemmer barndomspakten,
du glemmer himlens Gud,
så all din akt og trakten
går kun i verden ut;
du glemmer at du svor
engang til korsets fane
og på din Frelsers bane
å følge ham på jord.

Du glemmer at ditt hjerte
skal høre Herren til,
du glemmer hvilken smerte
din Jesus ga seg til;
du glemmer at det var
for deg han lot seg føde;
du glemmer at han døde
for deg i pinsel svar.

Du glemmer evigheten
hvori du snart går inn;
du glemmer at herneden
må flittig legges vinn
på god beredelse
til dødens visse komme,
om du blant Herrens fromme
skal saligheten se.

Å sjel, hvi vil du glemme
ditt eget sanne vel?
Du er så flink å fremme
ditt timelige hell;
du handler viselig
i andre mindre saker,
men heri du bedrager
deg selv så skammelig.

Hva nytter det å drømme
seg i Guds himmel inn
når man på syndens strømme
vil gå for Satans vind;
når alting tyder på,
i gjerning, ord og fakter,
at man ei nåden akter
den stund den er å få?

Gud selv så klart det siger
i sitt, det sannhets ord,

at den som ei avviger
fra syndens vei på jord,
den som ei fødes ny
og Åndens liv utviser,
den ganske visst forliser
sin plass i Salems by.

Gid da vi alle ville
det tage vel i akt!
Ei nådens tid forspille,
ei glemme dåpens pakt,
all Satans gjerning fly
og tro på Gud og lyde
det han oss monne byde,
foruten hykleri!

11. desember

«Det skal komme en gjenløser for Sion og for dem som omvender seg fra overtredelse i Jakob» (Jes 59,20).

«Se, jeg kommer – i bokrullen er det skrevet om meg – for å gjøre din vilje, Gud» (Hebr 10,7).

«For Menneskesønnen er kommet for å søke og frelse det som var fortapt» (Luk 19,10).

Det var lovt at han skulle komme, og se, han kom! Og han kom ikke for å dømme og fordømme verden, men for å søke og frelse alle mennesker som var fortapt.

Hvem hadde kunnet tvinge ham til å komme til de fortapte? Ingen og ingenting unntatt hans kjærlighet. Den drev og tvang ham. Da han så menneskenes fordervelse, elendighet og evige jammer, sa han til seg selv og til sin Far: Se, jeg kommer; spar dem! Jeg vil gjøre din vilje.

Slik var det også Farens vilje at han skulle komme og frelse de fortapte. Han ble ikke sendt i vrede og kom ikke i vrede, men i ren kjærlighet.

Kjærligheten sendte ham til oss. Kjærligheten må vi tilbe, for den har vi å takke for denne store himmelgaven. Kjærlighet rev ham ned fra tronen; kjærlighet naglet ham her til korset.

Men hvem har nytte av at han kom? For hvem er han kommet? For Sion, for dem som omvender seg fra syndene sine. Den som ikke vil skille seg fra synden og verden, kan ikke glede seg over at han kom.

Til Sion hører enhver som av hele sitt hjerte vender seg til Herren sin Gud, som kjenner at han trenger sin Gjenløser, og som derfor sukker og ber til Gud om at han vil sende ham hjelp fra Sion.

Alle som vender ansiktet mot Sion og lengter etter å bli utfridd av syndens trelldom – for dem er han kommet. For dem er han blitt visdom fra Gud, rettferdighet og helliggjørelse og forløsning (1 Kor 1,30).

Mel.: Gud Fader elsket verden så.

Jesus Kristus, han som selv er livet,
all vår sykdom tok seg på,
har seg selv oss til en lege givet;
legedom er nå å få,
kun at vi vår sjelesykdom kjenne
og med all vår nød til ham oss vende;
hvo det gjør, tilvisse får
legedom i Jesu sår.

Er du syk, velan, du ikke spørge:
Men hvorledes går det til?
Jesus nok for legedom skal sørge;
det kun gjelder om du vil;
la da ham den hele sak utføre;
selv du intet har derved å gjøre;
han alene råde må,
hvis du skal din helbred få.

Jesus Kriste, ved den svare smerte
du for meg på korset led,
leg du mitt stakkars syke hjerte!
Hva det piner, du jo vet;
ingen skade jeg for deg vil dølge;
hva du råder meg, det vil jeg følge;
for jeg dør jo visselig
hvis ei du helbreder meg.

Kom, alle dere som syke ere,
hit til denne lege sann!
Hver en syk skal ham velkommen være;
hver han hjelpe vil og kan.
Hvo til denne lege seg begiver
og i alt hans forskrift lydig bliver,
hist den fulle helbred når,
hvor han ham å skue får.

12. desember

> «Ham som Moses har skrevet om i loven, og som profetene har skrevet om, ham har vi funnet: Jesus, Josefs sønn fra Nasaret» (Joh 1,45).

«Jeg elsker dem som elsker meg, og de som søker meg, skal finne meg. … For den som finner meg, finner livet og får nåde hos Herren» (Ordsp 8,17.35).

Job brøt ut: «Bare jeg visste å finne ham!» (Job 23,3). Disiplene sa: «Vi har funnet ham!»

Hva sier du, kjære? Frelseren er kommet for å la seg finne; han er blitt menneske for å la seg finne av mennesker. Har du ikke funnet ham, eller søker du ham ikke, da har du gått glipp av det du ble skapt til som menneske.

Søker og finner du ikke Gud og Frelseren, han som ble menneske, da hadde det vært bedre for deg om du aldri var blitt født som menneske. Da er et dyr lykkeligere enn du!

Å, dere menneskebarn, Gud er blitt et menneskebarn for at dere desto lettere skal finne ham – og likevel vil dere ikke komme til ham for å få livet av ham?

Guds visdom og kjærlighet står personlig og levende for dere i deres egen menneskeskikkelse og roper: Jeg elsker dem som elsker meg, og de som søker meg, skal finne meg, og den som finner meg, finner livet. Den som ikke tror på meg, blir i døden og skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham.

Hvilken menneskesjel kan høre en slik innbydelse og fortsatt holde seg tilbake og nøle med å søke ham?

Hadde ikke Gud sendt sin Sønn som en gave ned til verden, kunne vi ha lett oss i hjel uten å finne noe som gjorde oss helt rolige og salige. Nå er han her, han som vil gi alle hvile for sjelen, frelse alle og gjøre dem salige – og hvem har funnet ham?

Mel.: Du, o Gud, vårt håp skal være.

Kjenner du den livsens kilde
hvorfra nådens strøm går ut?
Om all verden øse ville,
intet år den tørres ut;
fra Guds egen hjerterot
strømmer ut den nådeflod;
hen mot alle jordens sider
salig søtt dens vande glider.

«Kommer!» lød en hellig stemme
i forjettelsenes tid;
Herren ei sitt folk vil glemme;
hver som tørster, komme hit!
Kjøp av dette kildevell
legedom for syke sjel!
Hvi betenker du deg lenge?
Kom og kjøp foruten penge!

Tidens fylde er opprunnet;
hva Gud lovet, skjedd det er;
ham de søkte, nå er funnet,
verden nå sin Frelser ser;
hen til ham de fromme gikk,
øste nådens leskedrikk,
vitnet årle, vitnet silde:
Jesus Krist er livsens kilde.

Kommer da! Vi vil oss samle
om det livsens kildevell;
kommer, unge! kommer, gamle!
Komme hver en modig sjel!

Ennå er det nådens tid;
derfor kommer, kommer hit!
Tenk dog på at dagen helder!
Lett oss natten overvelder.

13. desember

«Men vår Gud er Herren, og vi har ikke forlatt ham. … Se, i spissen for oss er Gud og hans prester» (2 Krøn 13,10.12).[2]

«Ved Gud skal vi gjøre storverk! Han skal tråkke ned våre fiender» (Sal 108,14).

«Hadde ikke Herren vært med oss da mennesker sto opp imot oss, så hadde de slukt oss levende da deres vrede brant imot oss. Da hadde vannet skyllet over oss …» (Sal 124,2–4).

Les hele kapitlet som er nevnt, om Abias strid mot Jeroboam (2 Krøn 13)! Med fire hundre tusen stridsdyktige menn – halvparten så mange – seiret Abia over Jeroboam og hans åtte hundre tusen. For Jeroboam hadde jaget bort Herrens prester og innført avgudsdyrkelse. Abia kunne si: I spissen for oss er Gud og Herrens prester. Denne Ene er sterkere enn åtte hundre tusen mann.

Den som har ham på sin side, i spissen for sine stridskrefter, vil alltid seire, selv om han ligger under.

Det som gjelder i verdslig strid, gjelder enda langt mer i den åndelige kampen mot kjødet, verden og djevelen. Om så synden, de onde begjærene, Satan eller Kristi og sannhetens fiender forfølger oss og forsterker seg med hele helvetes makt, kan de likevel ikke overvinne oss, så sant Kristus er hos oss og i oss.

Men den som forlater Herren og søker et annet vern – hjelp hos mennesker – blir slukt. Bare Herren er sterk og mektig i denne krigen. Han alene kan seire. Ingen må sette sin lit til sin egen arm. Hver og en må gi opp alt håp om seg selv og henge ved Herren!

Ved Gud skal vi gjøre storverk og tråkke ned fiendene våre. Den Allmektige, den Uovervinnelige, han som seirer over alt, er med oss og er vårt skjold og vern. Hvem vil da være mot oss?

Men la det være sannhet at Herren er med oss og vi med ham. La det ikke bare være en tanke og en innbilning! For en innbilt tanke om at Guds vern er vårt, verner oss ikke mot en eneste fiende, langt mindre mot tusen.

Skal Herren være med deg, må du være med ham og bli i ham ved tro, håp og kjærlighet og ved inderlig, uavlatelig samfunn med ham i bønn. I denne festningen må du alltid bli; for finner fienden deg utenfor den, er du fortapt.

Mel.: Jeg vil din pris utsjunge.

Godt håp, I gode kristne!
Vær trøstig, Herrens små!
La vennehender visne
og mannemakt forgå;
vi haver Jesus her,
den sterke Gud, i følge;

[2] NB i v. 12: «Sannelig, Gud er med oss, han er vår fører! Vi har hans prester …».

så hvelver ingen bølge
den kirkebåt oss bær.

Gi deg i Herrens vilje
om været bryter hardt,
om sjø går over tilje
og døden stunder snart;
der over er vårt hjem;
når vi Guds følge have,
la ryke rok og have;
han hjelper oss nok frem.

Ja, når som mest du gruer
og stormen hyler vilt,
vår Herre været truer,
og der blir ganske stilt,
så liflig, lyst og lunt;
at vår makt intet duger
når Herren sin ei bruker,
det lærer vi så tungt.

Der er en liten fare,
den tykkes deg så stor;
vår Herre tager vare,
han sitter selv ved ror;
deg tyktes at han sov;
nå tar han til orde,
og bølgene rundt borde,
de senkes, Gud skje lov!

Og på den annen side
der er en fager by;
dit skal vår snekke skride
og legge seg i ly;
der skal det blive klart
hvorfor vi så mon stevne;
Guds store makt og evne
skal skues åpenbart.

Å Gud, når arken dukker
i vrede bølgers brus,
når dine venner sukker
i synkeferdig hus,
Gud styrke oss vår tro,
Gud høre hjerteropet!
Gud feste seiershåpet!
Gud hjelpe oss til ro!

14. desember

> «Herre, du ransaker meg og kjenner meg. Enten jeg sitter eller står opp, så vet du det. Langt bortefra forstår du min tanke. Enten jeg går eller ligger, ser du det, du kjenner nøye alle mine veier …» (Sal 139,1–3).

Den som tror på Gud, er fylt av slike tanker som denne salmen uttrykker.

Den som sier at han tror på en Gud, men ikke tror at Gud ser – ser alt som er i menneskets hjerte, på tungen og i hånden – og som ikke frykter dette allseende øyet, han er en løgner. Det er ikke sant at han tror på Gud.

Måtte Davids tro gjøre oss levende! Forlat oss aldri, du Allseende, du Allmektige, du Hellige og Rettferdige! La oss ikke et øyeblikk glemme at du ser og kjenner oss, at du alltid og overalt omgir oss, at ingen av våre tanker kan skjule seg for deg og intet ord på vår tunge unngå deg!

Hvem kan flykte fra deg, flykte fra din Ånd? Farer jeg opp til himmelen, så er du der. Og vil jeg rede mitt leie i dødsriket, se, da er du der. Tar jeg morgenrødens vinger, og vil jeg bo ved havets ytterste grense, så fører også der din hånd meg, og din høyre hånd holder meg fast. Mørket kan ikke skjule meg for deg, for hos deg er selve natten lys.

Den som aldri hadde annet for øye enn denne sannheten, levende i Jesu Ånd, og vandret i dette gudfryktige sinnet – hvor hellig, hvor rettferdig, hvor sønderknust og ydmyk, hvor tillitsfull og barnlig ville han ikke alltid leve og vandre!

Men den som helt glemmer denne sannheten og glemmer Frelseren, han som ser alt og vet alt, som ransaker alt og er til stede overalt – hvordan kan hans tro og gudsfrykt bestå for Guds øyne? Hans kristendom er tom, hans gudsdyrkelse ugudelig, hans dyd hykleri, hans rettferdighet synd og last.

Mel.: Avvend din vrede, Herre Gud, i nåde.

Allvitende, ditt øye meg ransaker,
min hemmelige tanke du oppdager;
du følger meg på alle mine veie,
står ved mitt leie.

Gud, hvor kan jeg meg for ditt åsyn dølge?
Hvor flyr jeg hen hvor du kan ikke følge?
Fór jeg til himlen, der er du til stede,
der er ditt sete.

Og fór jeg ned i havets dype huler,
da er du der; forgjeves jeg meg skjuler;
ja, gikk jeg dit hvor morgenrøden rinner,
jeg deg dog finner.

Og kunne jeg meg inn i natten svøpe,
den skulle meg som middagslyset røpe;
for mørket, som du over natten henger,
du gjennomtrenger.

Ransak meg, Gud! Prøv meg til alle tider
og hold meg fast der hvor du ser jeg glider,

at når engang meg evighet omfavner,
jeg deg ei savner.

15. desember

«Lid ondt med meg som en god Kristi Jesu stridsmann!» (2 Tim 2,3).

«Enhver som deltar i idrettstevling, er avholdende i alt – de altså for å vinne en forgjengelig krans, men vi en uforgjengelig» (1 Kor 9,25).

«Den som seirer skal … bli kledd i hvite klær. … Den som seirer, ham vil jeg gjøre til en støtte i min Guds tempel …» (Åp 3,5.12).

Det er ingen tvil om at den som lever i Kristus, ikke får fred verken for djevelen, for verden eller for sitt eget kjød. Disse tre fiendene har sluttet et svart forbund mot deg. Vil du holde stand og ikke falle i deres hender igjen, må du slutte et hellig forbund med Kristus og hans Ånd mot dem.

Du må ikle deg Guds fulle rustning og alltid gå fram i den, alltid væpnet med rettferdighetens våpen på høyre og venstre side, alltid årvåken, alltid rede til å slå tilbake og tråkke ned alt det verden, kjødet og helvete byr deg eller vil friste deg til.

Men vokt deg for slag i luften, som verken skader fienden eller gagner deg selv! Paulus sier: Jeg kjemper ikke som en som fekter i løse luften (1 Kor 9,26).

Man strider ofte heftig mot fiendene utenfor huset uten å akte på fienden inne i huset. Man nekter seg ytre ting, men nærer og pleier indre fiender uten betenkning.

Den som kjemper rett, er avholdende i alt. Han fornekter seg selv og sin egenkjærlighet, sin ærgjerrighet, i hvilken form den enn viser seg, sin vinningssyke og bløtaktighet, kjødets lyst, enten den er grov eller fin, sin stolthet og selvgodhet, enten den er åndelig eller verdslig.

Den som overvinner alt, også seg selv, blir kronet. Men er det så mye som én eneste fiende du ikke seirer over, er du ingen seierherre og skal ikke få kronen.

Lar du så mye som én eneste tilbøyelighet herske i ditt indre, har du likevel en tyv i huset, en fiende innenfor ditt rikes grenser. Han tar roen og freden fra deg og lar deg ikke vinne en full seier og nå fram til triumfen og kronen.

Mel.: *Hvo vet hvor nær meg er min ende.*

Å du som sannhet er og livet,
min Jesus, du meg daglig lær
at ordet som du oss har givet,
det Ånd og liv for sjelen er,
skjønt verdens barn det ei vil se,
men Åndens kraft og liv bele.

Kun Jesu barn i korsets møye
får skatten som er hist lagt ned,
og ingen uten troens øye
kan se den store herlighet
som Gud dem gjemmer i sitt skjød
som følger ham i liv og død.

Meg verdig gjør med deg å lide;
legg på meg korsets søte åk
og hjelp meg i din kraft å stride;
mitt navn står jo i livsens bok;
i hånden har du tegnet meg,
og jeg er din evindelig.

La i ditt navn meg seier vinne,
du som for meg først seier vant,
og når jeg dør, da la meg finne
din døds kraft meg til seierspant!
Kom, milde Jesus, du er min;
kom når du vil; jeg er og din.

16. desember

> «Skam deg derfor ikke ved vår Herres vitnesbyrd … Han er den som har frelst oss og kalt oss med et hellig kall … etter sin egen rådslutning og nåde … Nå er denne nåden blitt åpenbart ved vår frelser Jesu Kristi åpenbaring. Han har tilintetgjort døden og ført liv og uforgjengelighet fram i lyset ved evangeliet» (2 Tim 1,8–10).

Hele verden skammer seg ved Kristus og hans evangelium om vår gjenløsning. Vil du være en kristen, så skam deg aldri ved dette aller helligste og aller herligste verk!

Djevelen har drevet det så langt at man ikke bare skammer seg ved Kristus, men til og med ved Gud og alt guddommelig. Man vil være helt vanhellig, verdslig og jordisk, sanselig og kjødelig. Så dypt er verden sunket, så langt har den veket bort fra Gud.

Hvem vil frelse den? Den barmhjertige Gud fortsetter likevel stadig å forkynne og tilby den sitt frelsende evangelium, hvor mye den enn forakter det.

Røsten til dem som vitner om Guds frelse i Kristus, har ennå ikke forstummet; den lyder fortsatt overalt. Ennå prises den nåden som er åpenbart ved at Jesus ble menneske, ved hans liv og lidelse.

Ennå forkynnes det høyt: Kristus har ved døden tilintetgjort døden og ført liv og uforgjengelighet fram i lyset. Han har forlikt oss med Gud, gjenløst oss og kjøpt oss til Gud og vunnet oss en evig og uvisnelig arv i himlene.

Har du fått del i denne nåden, så skam deg ikke ved den, men la hjertet ditt glede seg over den!

Bekjenn og pris ham og hans gjenløsningsverk for hele verden! For han fortjener det, og det stakkars mennesket kan nå engang ikke få hjelp av noen annen enn ham som ble født i stallen, som døde på korset og nå sitter ved Guds høyre hånd.

Men bekjenn og pris kristendommen ikke bare med munnen, men også med hele ditt vesen og liv, så vil du snart telle flere som har del i den samme nåden og gleden.

Mel.: *Av høyheten opprunnen er.*

Med høy og festlig jubelklang
skal de gjenløstes frydesang
deg, Jesus Kristus, ære;
du steg fra himlens herlighet
til jordens falne slekter ned;
ditt navn velsignet være!
Ned du kom nå
å utbrede
håp og glede
og din hele herlighet med oss å dele.

Nedsendt til oss fra sannhets Gud,
du spredte lysets stråler ut
i mørkets skumle rike;
du lærte oss miskunnelig
å kjenne ham som sendte deg,
med ham oss å forlike.
Høre, gjøre,
så vi lyder
hva du byder, –
pris deg være
for din dyrebare lære!

Din Faders store mål og med
standhaftig du med lydighet
i liv og død fullendte;
ved deg det falne Adams-kjønn
fra synd og syndens bitre lønn
befrielse kan vente.
Du fant, du vant
dødens seier;
jeg nå eier
ved deg, Herre,
arverett til himlens ære.

Med høy og festlig jubelklang
skal de gjenløstes frydesang
deg, Jesus Kristus, ære;
opp til din himmels herlighet
du gikk herfra, men bliver ved
iblant ditt folk å være.
Jesus Kristus,
vår Forsoner,
du som troner
i det høye,
alles kne for deg seg bøye!

17. desember

«Kom inn, du Herrens velsignede! Hvorfor står du her ute? Jeg har jo gjort huset i stand … Mannen kom da inn i huset» (1 Mos 24,31–32; 26,29).

«Jeg skal komme …» (Matt 8,7).

«Om noen elsker meg, da holder han fast på mitt ord, og min Far skal elske ham, og vi skal komme til ham og ta bolig hos ham» (Joh 14,23).

Gid du ville ta like gjestfritt og villig imot ham som står ved ditt hjertes dør og banker på hos deg! Gid du ville by ham inn og føre ham inn i hjertet ditt like vennlig og hjertelig som Laban tok imot Abrahams tjener da han så de vakre gavene, armbåndene og ringene, som tjeneren hadde med til søsteren hans. Gid du like inderlig ville lengte etter å eie din Frelser!

For han ville ha med seg langt mer til deg enn Elieser hadde med til Rebekka og Laban. Han ville like villig gå inn til deg, og se, han ville ta sin Far med seg. Ga han deg ikke armbånd og ringer, ville han likevel legge fullkommenhetens bånd, den evige kjærlighet, den himmelske fred, det evige liv og himmelens rike ned i ditt hjerte.

Høvedsmannen ba Frelseren bare si et ord så tjeneren hans ble helbredet, og våget ikke be ham komme selv. Likevel fikk han dette svaret: Jeg skal komme (Matt 8).

Skulle han da ikke komme til deg når du dag og natt roper til ham: Herre Jesus, kom selv til meg! Jo, han kommer til hver sjel som lengter hjertelig etter ham. Han blir sannelig ikke borte.

Han er jo blitt menneske nettopp fordi det er hans lyst å være hos menneskenes barn. Han vil ikke etterlate oss farløse; han kommer til oss og blir hos oss alle dager. Det har han selv sagt, og ikke bare én gang, men mange ganger. Skulle ikke han holde ord, han, det sannferdige og trofaste vitne?

Egen melodi.

I prektige himler og jorden tillige
skal samstemme med meg og vitne og sige
at alt det et hjerte kan glede og gavne,
er Jesus å elske, å eie og favne.

Den høyeste ære hvoretter jeg stunder,
består i å hvile ved Frelserens vunder;
den høyeste lykke som sjelen kan finne,
vil hisset i himlen hos Jesus opprinne.

La verden kun true og våde meg vise;
jeg vil min livsaligste Jesus dog prise;
la lyne og tordne og larme tillige,
jeg aldri dog tenker fra Jesus å vige.

For Jesus har øye til engstede hjerter,
forsøter med glede de bitreste smerter;
det vet jeg, så vil jeg ham aldri forsake,
men stadig hans liflighet søke og smake.

Min tanke og gjerning til ham ikkun sikter;
til ham jeg meg ganske og evig forplikter!
Ham har jeg utvalgt meg for alle å have,
den søteste rose og yndigste gave.

Når leber og kinner i døden skal blekne,
da vil jeg til slutning med sukke betegne
at Jesus, kun Jesus min Jesus skal være,
ham ene og evig å elske og ære.

18. desember

> «Rydd i ørkenen vei for Herren! Gjør i ødemarken en jevn vei for vår Gud! Hver dal skal heves …» (Jes 40,3–4; Matt 3,3).

«Se, jeg sender min budbærer, han skal rydde vei foran meg. Brått skal han komme til sitt tempel, Herren som dere søker» (Mal 3,1).

Herren oppfordrer oss til å berede veien for ham, og lover samtidig å sende sin engel for å berede veien. Derfor er det ikke vi alene som gjør det, og derfor skal vi heller ikke miste motet og spørre: Hvordan skal jeg kunne berede veien for Gud, den Høyeste?

Du skal bare ville det og gjerne se at Herren kommer til deg også, inn i ditt hjerte.

Gi bare hjertet ditt til, lengt bare etter ham, og si bare farvel til dem som til nå har bodd i hjertet ditt: din stolthet, din motløshet, din kulde, din treghet og så videre. La det bare være din vilje, fordi det er Herrens vilje; by deg bare fram!

Herren vil sende deg sin engel i møte, sin forekommende nåde til bot, kraften til sinnsforandring. Ved den jevnes alle stier for Herren, og den vakreste vei banes til ditt hjerte.

Herren gir oss også selv det han krever av oss, det han forutsetter hos oss når han kommer inn i hjertet. Når han sier: Bered meg veien, så jeg kan komme til deg, betyr det det samme som: La meg berede veien til ditt hjerte; la meg komme til deg; lukk opp for meg når jeg banker på; hør min røst når jeg kaller på deg; løp ikke av veien for meg; steng ikke veien for meg; vend deg ikke bort fra meg når jeg vender meg til deg!

Vær ikke mett i deg selv; stol ikke på din egen dyd og kraft – for det er et fjell i veien, og det må bæres bort. Fortvil ikke om min nåde og miskunnhet – for å tvile på den er den dalen som må fylles opp med tillit til meg. Søk ikke deg selv eller ære eller fornøyelse eller noe som helst annet ved siden av meg – for det er krokete veier, og de må bli rette ved et oppriktig ønske om å behage meg. Alle knudrete fordommer må bli jevne og forvandles til den reneste lengsel, til trang etter å bli ett med meg.

Mel.: Frykt, mitt barn, den sanne Gud.

Herrens vei berede hver
som har Jesu komme kjær;
stolte sinn, ydmyket bliv;
Gud for alting hjertet giv!
Snart vi skal ved krybben se

jord og himmel smilende,
Jesus Gud og menneske.

Snart din Herres vei bered!
Knel i støvet og tilbed;
vent med lengsel englebud
fra din Fader og din Gud
at en Frelser, født for deg,
svøpt i kluter, nåderig,
kjød og blod iførte seg.

Møt da til den glade fest,
som din armod den kan best!
Møt i åndens fattigdom;
møt og be: Å Jesus, kom!
Velg i knuste hjerte sted;
bli meg liv og salighet!
Så er Herrens vei beredt.

19. desember

> «Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja, til evig tid. La dere ikke føre på avveier ved mange slags forskjellige og fremmede lærdommer. For det er godt at hjertet blir styrket ved nåden» (Hebr 13,8–9).

«Men Herrens miskunnhet er fra evighet til evighet over dem som frykter ham» (Sal 103,17; 117,2).

Vantroen støtter seg stadig på denne sandgrunnen: Det er ikke lenger som i gamle dager; Gud gjør ikke lenger slike under og åpenbarer seg ikke lenger slik som i fordums tid.

Men var dette sant, måtte han, den Uforanderlige, ha sluttet å være menneskenes Gud, Frelser, Gjenløser og Far. Da måtte han ha forandret sin natur og sitt vesen.

Har du bare de gamles tro og gudsfrykt, så har du også den gamle Gud og kjenner ham. Alle hans løfter i Skriften gjelder evige tider, alle dager inntil verdens ende (Matt 28,20). Hans navn skal bli til evig tid; så lenge solen skinner, skal hans navn skyte friske skudd (Sal 72,17). I ham skal alle jordens slekter velsignes (1 Mos 12,3).

Til alle tider, i alle århundrer, på alle steder og kanter er og blir han den samme. Han gjør de samme undrene og viser den samme nåden, når han bare blir tatt imot med åpent hjerte og tro.

Den som ikke har den samme Gud som de gamle, har heller ikke den samme troen; han er falt fra den levende Gud. Den som ikke har den samme Kristus som apostlene og de første kristne og kjenner ham slik de gjorde, har heller ikke den samme troen som de hadde; han er falt fra den kristne, apostoliske tro.

Enten kan Kristus aldri ha vært slik han blir framstilt i evangeliet, eller han er ennå den samme og blir den samme i all evighet.

Hvorfor gjorde han ikke så mange kraftige gjerninger i sin fedreneby som i Judea? På grunn av deres vantro (Matt 13,58). Hvorfor synes han ikke lenger å være den samme i vårt århundre? På grunn av vantroen i vår tid.

Tro som Paulus, elsk som Johannes! Så har du også Paulus' og Johannes' Kristus.

Mel.: O Gud, du fromme Gud.

Du bliver alltid dog,
som jeg deg har befunnet,
den aller beste venn
som seg til meg har bundet;
når i den største nød
en venn kan kjennes best,
så har du, Jesus, vist
at du den beste est.

Det er din største lyst
ditt tapte får å finne;
du bær det varlig hjem
og haver godt i sinne;
hvor stor er ei, min venn,
din kjærlighet og trøst!
Jeg er nå ved ditt blod
fra skyld og straff forløst.

Din bistand gjøre og
at jeg bestandig bliver!
La aldri kjølne mer
min ny begynte iver;
og om jeg enn ei her
fullkommenhet kan nå,
så ta til takke med
min vilje og attrå!

20. desember

«Salige er de som er innbudt til Lammets bryllupsmåltid!» (Åp 19,9).

«Venn, hvordan er du kommet inn her uten bryllupsklær?» (Matt 22,12).

Lammets bryllup blir herlig beskrevet (Åp 19). For en jubel, for et fryderop man hører der (v. 6–7)! Som en lyd av en stor skare, som en lyd av mange vann og som en lyd av sterke tordendrønn lyder det der: La oss glede oss og fryde oss! For Lammets bryllup er kommet, og hans brud har gjort seg rede – hun er smykket til bryllupet.

Og hvordan er hun smykket? Bruden trer fram ved hans bryllupsmåltid kledd i skinnende, kostelig lin – hans kostelige lin, hans rettferdighet.

Denne drakten blir gitt henne, og hun tar den og ikler seg den. Hvordan vil ikke Lammets brud glitre og stråle her! Hvor salig er ikke den som er innbudt til dette måltidet, og som møter i det skinnende linet av hans rettferdighet, i høytidsdrakten!

For snyltegjesten (Matt 22), som ikke hadde bryllupsklær på og derfor ble kastet ut igjen, er uten tvil skytshelgen for dem som tilegner seg Kristi rettferdighet uten å ikle seg den og uten virkelig å tre fram i dens glitrende prakt.

Det står: Det er henne (bruden) gitt å kle seg i rent og skinnende, kostelig lin. For det kostelige linet er de helliges dyder (Åp 19,8).[3]

Her skal vi legge godt merke til to ting. For det første at denne drakten må gis, skjenkes og rekkes oss uten noe vederlag, og at intet menneske selv kan veve den av egen kraft.

For det andre at de hellige tar imot den, tilegner seg den, ikler seg den og vandrer i den. Derfor kalles Kristi dyder eller rettferdighet også de helliges dyder. De har nemlig ikledd seg og tilegnet seg Jesus Kristus, hans sinn og Ånd, og alt de ivrig strever, tenker og trakter etter her på jorden, går ut på stadig å smykke seg med brudens kostelige lin for å behage ham, inntil Lammets, Brudgommens, dag kommer.

Egen melodi.

Hvor det er godt å lande
i himlens søte havn
fra verdens ville strande,
fra fremmed land og stavn,
fra djevlebo
til engles ro,
fra svinesti til Faders favn!
Hvor det er godt å lande
i himlens søte havn,
i Brudgoms skjød,
fra strid og støt,
ja, alt hva har av sorrig navn!
Hvor det er godt å lande
i himlens søte havn!

Hvor det er søtt å smake
hva huset der formår,
sin arv blant dem å tage
som hist for tronen står!
Å, hvilken lønn!
Gud, Ånd og Sønn
å se, det all ting overgår!
Hvor det er søtt å smake
hva huset der formår!
Å herlighet
som ingen vet
før han de søte grenser når!
Hvor det er søtt å smake
hva huset der formår!

[3] NB: «For det fine linet er de helliges rettferdige gjerninger».

Hvor det er stort å prydes
med livets brudekrans
og se hva skatt der bydes
Guds hellige, og hvilken glans!
Å høre lyd
av englefryd,
som overstiger sinn og sans!
Hvor det er stort å prydes
med livets brudekrans,
å sitte der
Guds Sønn så nær
i så utrolig himmelglans!
Hvor det er stort å prydes
med livets brudekrans!

21. desember

«Jeg er kommet som et lys til verden, for at hver den som tror på meg, ikke skal bli i mørket» (Joh 12,46).

«For Guds nåde er åpenbart til frelse for alle mennesker» (Tit 2,11).

«... Guds, vår frelsers godhet og kjærlighet til menneskene ble åpenbart» (Tit 3,4).

Hans fødsel var som den oppgående sol for en verden som lå begravet i natt og mørke. Ja, han er lyset fra det høye som har gjestet oss i dødens skygge (Luk 1,78–79). I ham var liv, og livet var menneskenes lys.

Derfor roper apostlene så frimodig: Livet ble åpenbart, og vi har sett det og vitner og forkynner dere livet, det evige, som var hos Faderen og ble åpenbart for oss (1 Joh 1,2).

Dette livet, dette lyset er fullt av nåde og sannhet (Joh 1,14), fullt av miskunnhet og menneskekjærlighet.

For en natt var ikke den natten da Kristus ble født! Da skinte den klareste sol. Det var ikke for ingenting at Kristus ble født om natten. Av det skal du se at med ham ble lyset født og kom inn i denne verdens natt, og at alt i alle mennesker bare er mørke og svart natt hvis ikke Kristus, verdens lys, går opp og blir født i dem.

Den som ikke eier dette livslyset, er og blir død og mørk i all evighet. Et dødt lys hjelper ikke de døde. Et levende og levendegjørende lys har alle måttet ha, og det må vi også ha. Dette lyset slokner ikke når alle himmelens og jordens lys slokner.

Men det er åpenbart for at det skal skinne for deg, og for at du skal la deg opplyse av det og vandre i dets lys. For vandrer du ennå i mørket og elsker mørkets gjerninger, hører du til nattens og dødens barn, som elsker mørket mer enn lyset (Joh 3,19).

Mel.: Vær nå glad og vel til mote.

Lyset er i verden kommet;
vet du også om du tror?

Har du noen tid fornummet
at din Jesus i deg bor?
Har hans nådestrålers kraft
i din sjel sin virkning hatt?
Kan du i ditt hjerte finne
at der er et lys der inne?

Hvordan går du dog og drømmer
udi sådan viktig sak
og i sikkerhet forsømmer
nådens dyrebare dag!
Det er tid å stanse vel
og å sørge for sin sjel;
det er tid å forekomme
Herrens grumme vredesdomme.

La din nådes glans opprinne,
søte Jesus, at jeg må
derved alltid veien finne
som jeg bør å vandre på.
Vær min formann, at jeg ei
kommer på den brede vei
eller fra ditt fotspor viker,
til jeg inn i himlen stiger!

22. desember

> «Menneskesønnen er ikke kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv til en løsepenge i manges sted» (Matt 20,28).

«... for å løse oss ut fra all lovløshet, og rense for seg selv et eiendomsfolk, som med iver gjør gode gjerninger» (Tit 2,14).

Sannelig, han har tatt en tjeners skikkelse på seg! Han som var i Guds skikkelse og av guddommelig natur, han som alle Guds engler tilba, og som de sto rede til å lyde lynsnart på et vink – han blir åpenbart på jorden for å bli menneskenes tjener og gi seg helt til tjeneste for menneskene.

Man så heller ingen ytre herlighet på ham så lenge han vandret på jorden. Han var den minste og den aller mest foraktede.

Selv om han var alle herrers Herre, gikk han frivillig i fangenskap for å løse tjenerne ut av deres fangenskap. Om et menneske som kalles herre, gjorde dette for sine tjenere, ville man beundre ham. Og likevel var det ingenting mot det Guds Sønn har gjort for oss. For han er ikke blitt tjener for sine likemenn; Skaperen er blitt det for sine skapninger, ja, for falne, troløse, syndige og ugudelige skapninger.

Still deg nå ved Herrens krybbe og se på ham i forhold til deg selv. Se, kjære sjel, himmelens og jordens Gud ligger der for deg og for din skyld i tjenerskikkelse, i slik fattigdom og fornedrelse, svøpt i kluter som et avmektig barn. For din skyld tjente han som en trell i trettitre år her på jorden for å gjøre deg fri fra trelldommen.

Og likevel vil du ikke overgi deg helt til ham, nå som han er opphøyet over alt og har all makt i himmelen og på jorden i sin hånd? Vil du ikke regne det for den største ære å tjene denne Herren, som så lenge har vært tjener for deg? Tenk vel over dette!

Egen melodi.

Vår Jesus kan ei noe herberg finne
i Betlehem, sin egen fødeby;
han lader der i ringe svøp seg binde
hvor ellers får og fe går inn i ly;
en krybbe er hans første eie,
det tørre gress og strå hans første barneleie.

Seg fattigdom den Herre har tilegnet
som alle gode gaver har i hånd;
den Hellige blant syndere er regnet
inntil han sønderriver Satans bånd;
nå er der liv for alle døde,
idet Guds egen Sønn på jorden lot seg føde.

Velsignet være Herrens store nåde,
hans guddomsmakt, til evig minne satt,
som visste på vår jammer bot å råde
i denne underfulle nådens natt!
Velsignet mørke uten like,
da lyset selv brøt frem av høye himmerike!

Så vil vi oss tross alle fiender fryde;
Gud har oss givet det ham kjærest var,
og later alle nådestrømme flyde;
hva er der som han ei oss givet har?
Så være ham da også livet
og hva vi er og har til evig offer givet!

23. desember

«Se, du skal bli med barn og føde en sønn … Han skal være stor og kalles Den Høyestes Sønn» (Luk 1,31–32).

«Og Ordet ble kjød og tok bolig iblant oss» (Joh 1,14).

«… stort er gudsfryktens mysterium: Gud åpenbart i kjød» (1 Tim 3,16).

Derfor skammer han seg ikke ved å kalle oss sine brødre (Hebr 2,11). For siden barna som han ville føre til Faderen, hadde del i kjøtt og blod, ville han på samme vis få del i det (Hebr 2,14), for å fri dem ut. Hans kjærlighet drev ham til å ville ha alt felles med oss, unntatt synden alene.

Det er en hemmelighet som aldri kan beundres og tilbes nok: «Ordet ble kjød» – et ord som de gamle tok av seg hatten og bøyde kne for hver gang de uttalte det. Vil du ikke gjøre det samme, så la i det minste hjertet ditt bøye seg.

Vi hadde jo aldri kommet til Gud om ikke Gud hadde kommet til oss. Vi lå for dypt i fordervelsen. Gud måtte stige ned fra sin høyde; ingen hånd nådde så dypt ned, ingen makt og ingen kjærlighet var stor nok til å hjelpe oss opp.

Men nå er vår lykke usigelig, og bare tanken – Gud et menneske! Gud i kjød! – burde løfte oss over alle ting og gjøre sjelen vår fullkomment lykkelig.

Likevel kan ikke Kristus, åpenbart i kjød utenfor oss, være det han skal og vil være for oss. Han må åpenbares i vårt kjød, det vil si: i oss. Det har han også lovt hver enkelt (Joh 14).

Om dette sier også Paulus, som om det var en kjent sak blant kristne: Da det behaget Gud å åpenbare sin Sønn i meg … (Gal 1,15–16). Hvor lite man enn vil vite av denne sannheten nå til dags, er og blir den likevel helt uunnværlig, slik at et menneske umulig kan behage Gud uten at det selv er åpenbart i Kristus og Kristus i det.

Mel.: Maria, hun er en jomfru ren.

Nå kom der bud fra englekor
at Gud herned vil stige;
hans Sønn, som i det høye bor
og eier ærens rike,
vil vår natur seg tage på
og blant oss gå;
det nytt er uten like.

Til Nasaret det budskap går
som Gud sin engel byder;
en jomfru der en hilsen får,
vidunderlig den lyder;
som lyn inntreder Gabriel
med et hilsæl,
som skremmer, skjønt det fryder.

Velsignede blant Evas kjønn,
Gud så til deg i nåde;
og se, du føde skal en sønn
som haver alt å råde,
som strekker ut sin kongestav
fra hav til hav,
til alle slekters båte.

Guds kraft deg overskygge skal,
og Ånden fra det høye
med nåde uten mål og tall
seg over deg skal bøye;
og Jesus er hans søte navn,
som du i favn
skal se med moderøye.

Å Herre Jesus, la din Ånd
meg kraftig overskygge;

bered mitt hjerte ved din hånd
at du deri kan bygge,
så også jeg kan åndelig
unnfange deg
og aldri fra deg rygge!

Så skal din himmel i meg her
ved Åndens kraft begynne;
mitt hjerte og alt mitt begjær
seg opp til Gud skal skynde,
inntil jeg bliver engle lik
i himmerik
og aldri mer skal synde.

24. desember – julaften

> «For det som var umulig for loven, fordi den var maktesløs på grunn av kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Sønn i syndig kjøds lignelse … for at lovens krav om rettferdighet skulle bli oppfylt i oss, vi som ikke vandrer etter kjødet, men etter Ånden» (Rom 8,3–4).

Av oss var ingenting godt å vente før han kom. Men nå venter Gud alt av oss, etter at han har gitt oss sin Sønn og alle ting med ham. Men han venter likevel ikke mer av oss enn det han har gitt oss.

Jesu bilde og vesen skal formes i oss; vi skal bli ham like. Til det er han gitt oss. Den som ikke bruker ham til det, skal også få tatt fra seg det han har eller synes å ha.

Jesus vil selv prege seg – sitt bilde og vesen – inn i oss. Han vil bli født, vokse og nå fram til den fullkomne manns alder i oss (Ef 4,13).

Bare få mennesker vet hva Jesus er gitt dem til – hva han vil, skal og kan være for dem. Den som vet og innser det, kan ikke beundre Guds nåde og menneskekjærlighet nok; han legger all flid i å nå dette målet, Guds kjærlige hensikt.

Faderen har sin Sønn så kjær at han gjerne vil se avtrykk av ham i alle mennesker og se hans bilde stråle fram hos dem og fra dem. Intet menneske kan behage ham, intet menneske vil i evighet kunne behage ham, hvis han ikke ser Jesus, sin Sønn, sitt bilde og vesen, i det.

Vet du nå, min kjære, hvorfor du er til, hvilken oppgave du har? Det er på tide at du begynner å ta Jesus inn i ditt hjerte, ditt sinn og hele ditt vesen. Ellers blir han tatt fra deg igjen, slik det betrodde pundet ble tatt fra den late tjeneren.

Egen melodi.

Gud Fader elsket verden så
at han sin Sønn den sendte;
til dem som under vreden lå,
han Faderhjertet vendte.
Å nåde stor, å kjærlighet!
Så er hans råd fra evighet:
hans Sønn, hans hjertes glede,
skal i vårt kjød seg klede.

Hvorledes skal jeg synder deg,
å Fader, derfor prise,
at sådan kjærlighet du meg
i Jesus ville vise?
For verden, som gjenstridig var,
det aller kjæreste du har,
din Sønn, i døden stiger
og den med deg forliger.

Akk, hvor vi dypt oss skamme må
når vi vår synd betenke,
at vi så lite skjønner på
hva Gud oss ville skjenke!
Så mange, akk, Guds Sønn forsmå
og trede som med føtter på
Guds egen største gave
og ville den ei have.

Mitt hjerte sige må hertil:
Jeg vil hos Sønnen blive;
meg, hva jeg er og har, jeg vil
til eiendom ham give.
Han er min skatt, mitt liv, min fred;
meg kleder hans rettferdighet;
den trøst hans død meg giver,
min sjeleføde bliver.

Jeg vil den Fader meg betro
som meg sin Sønn har givet,
at med hans Sønn jeg skulle bo
hos ham og arve livet;
den største gave Gud meg gav;
i trengsel slutter jeg derav:
Han som den samme bliver,
meg visst det mindre giver.

Utvalgt av deg til salighet,
å Fader i det høye,
jeg i din varetekt meg vet
som øyesten i øye.
Jeg i meg selv er intet verd;
men i din Sønn har du meg kjær
og vil med ham meg skjenke
mer enn jeg her kan tenke.

25. desember – første juledag

«Og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, fordi det ikke var rom for dem i herberget» (Luk 2,7).

«Den som gjør seg liten som dette barnet, han er den største i himlenes rike» (Matt 18,4).

«Han som reiser den ringe av støvet, og løfter den fattige fra søppelhaugen» (Sal 113,7).

Guds enbårne blir en fattig jomfrus førstefødte. Han ligger i en stall, i en krybbe, svøpt i usle kluter – han som brer ut himmelen som et klede og omfatter havet og alle jordens ender som med et spann.

For en storhet! For en litenhet! Guds Sønn i svøp! Her ser vi jo hva Gud vil.

Om Gud, som de sier, bare har sendt sin Sønn til verden for at han skulle være et eksempel og forbilde for den – nå vel, så kom hit og se hvilket eksempel som ligger i krybben! Kom hit og lær ydmykhet og litenhet av dette Guds forbilde! Lær her å legge av deres stolthet, hovmod, innbilskhet, ærgjerrighet, forfengelighet og selvgodhet og alle deres høytflyvende tanker og planer, og bær det fram som offer for denne Lille!

Himmelens og jordens Skaper har knapt rom nok til å bli født, og for deres tykke og brede stolthet er verden for trang. Dere har ikke rom noe sted til å bre dere ut nok og gjøre dere så store som dere gjerne ville.

Nå vel, la oss si at Jesus bare skal være deres eksempel; men la ham da også være det! Bli så små som han! Da blir dere de største i himlenes rike.

Prøv det bare, så skal dere snart finne at han må bli og være noe enda mer for dere – at dere uten ham ikke engang makter det minste, nemlig å bli små. Hvordan skulle dere da bli store?

Begynn først med A, med å bli små slik som Jesus! Bli ringe i deres egne øyne, fattige i ånden! Så vil dette lille, fattige barnet legge seg i hjertet deres, løfte dere opp av støvet og søppelhaugen og gjøre dere store.

For hva er vel hovmodet og de stolte innbilningene deres annet enn støv og søppel? Bort med det! Hen til barnet! Se rett på det! Overgi dere til det! Så blir det noe av dere – ellers ingenting i all evighet.

Mel.: Jeg vil meg Herren love.

Mitt hjerte alltid vanker
i Jesu føderom;
der samles mine tanker
som i en hovedsum;
der er min lengsel hjemme,
der har min tro sin skatt;
jeg kan deg aldri glemme,
du søte julenatt!

Men akk, hva skal jeg sige
når jeg vil tenke på
at Gud av himmerige
i stallen ligge må,
at himlens lys og ære,
det levende Guds ord,
skal husvill hos oss være
som armods sønn på jord?

Hvi lot du ei utspenne
en himmel til ditt telt
og stjernefakler brenne,
du store himmelhelt?
Hvi lot du ei fremtrede
en mektig englevakt,
som deg i dyre klede
så prektig kunne lagt?

En spurv dog har sitt rede
og sikre hvilested;
en svale ei skal lede
om nattely og fred;
en løve ved sin hule,
hvor den sin ro kan få;
skal seg min Frelser skjule
udi en stall på strå?

Nei, kom! Jeg vil opplukke
deg hjerte, sjel og sinn
med tusen lengselssukke;
kom, Jesus, kom her inn!
Det er ei fremmed bolig,
du har jo selv den kjøpt;
her skal du hvile rolig
i kjærligheten svøpt.

26. desember – annen juledag

> «Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe. … De skyndte seg av sted, og de fant både Maria og Josef, og barnet som lå i krybben» (Luk 2,12.16).

«For et barn er oss født, en sønn er oss gitt» (Jes 9,6).

Akk, Gud forbarme seg! Guds Sønn et svøpebarn! Og i hvilket fattig, usselt svøp! Og i en krybbe! Akk, Gud forbarme seg! – slik må de gode gjeterne ha tenkt da de så barnet.

Og dette skulle være tegnet de skulle kjenne Guds Sønn, Messias, på. Ingen av alle Israels tegntydere har visst tenkt på dette tegnet. Men de fattige gjeterne visste det nå, for Herren hadde sagt det til dem i rette tid.

Vær bare gudfryktig og tro mot Herren, så skal han nok si deg tegnet. Bry ikke hodet ditt, og plag ikke hjertet ditt med hvordan du skal berede barnet en bolig, en krybbe og kluter; barnet vil nok komme og si deg hvordan og når.

Jeg tror gjerne at hele verden ikke kan finne seg i Guds veier, i klutene, i en Frelser som blir tilbudt den i kluter. Han går jo nettopp bare veier som hele verden tar anstøt av og ikke kan tåle.

Og den som vil finne seg i ham, må helt vende ryggen til verden, dens sinn og vesen. Hvis ikke, tar han anstøt av Gud og Jesus hvert øyeblikk.

Kom, min kjære, vi vil ikke bry oss om verden; la den fare! Bli med til krybben, og ta ikke anstøt av det dårlige svøpet, av krybben, av stallen! Se på det som ligger der.

Hva hjelper det deg med et hus av gull når det bor flaggermus og rovfugler i det? Pynt og mal deg ikke ut på verdens vis; form deg ikke etter menneskenes skikk og bruk, men etter Guds vilje, så du blir ren og liten, fattig og ringe. Da legger Gud sin Sønn i ditt hjerte, og da har du nok.

Mel.: Fra himlen høyt jeg kommer her.

Fra himlen høyt kom engles hær
med nytt til alle fjernt og nær;
godt budskap oss nå føres til,
derom det er vi sjunge vil.

Se, oss et lite barn er født
til bot for verdens synd og nød;
det er den Herre Jesus Krist,
som frelse bringer oss forvisst.

Så la oss merke tegnet rett:
i stallen hist, i krybbe slett,
der vil vi finne barnet lagt
som har all verden i sin makt.

Så går vi da så hjertensglad
med gjeterne til Davids stad
og ser den julegave skjønn,
Guds egen elskelige Sønn.

Å vær velkommen, edle gjest!
For synderes skyld du kommen est
i denne nød herned til meg;
hvordan skal jeg fulltakke deg?

Min kjære Herre Jesus Krist,
gjør deg en vugge i mitt bryst;
ta herberg i mitt hjerte her,
at jeg deg aldri glemmer mer!

Pris være Gud i sang og bønn,
som skjenket oss sin egen Sønn!
Så vil vi glemme sorg og savn
og holde jul i Jesu navn.

27. desember

> «Abraham, deres far, frydet seg til å se min dag. Og han så den og gledet seg» (Joh 8,56).

«Dette er dagen som Herren har gjort, la oss fryde oss og glede oss på den!» (Sal 118,24).

«I de dager og på den tid vil jeg la spire fram for David en rettferdig spire, og han skal gjøre rett og rettferdighet i landet» (Jer 33,15).

«Alle profetene … har også forkynt om disse dager» (Apg 3,24).

Hvor lang tid i forveien frydet ikke Abraham seg til at Guds Sønn skulle bli menneske! Skulle da ikke vi fryde oss, vi som vet at det har skjedd, og som kan kjenne nåden i det i våre hjerter?

Hvor spent var ikke hele den gamle pakt på denne hendelsen! Hvor strakte de ikke alle halsen fram, hvor løftet de ikke hodet og speidet etter denne dagen, om den ikke snart ville komme!

Og likevel gleder så mange kristne seg ikke, enda dagen har grydd for dem! Men den som kjenner og nyter det denne Herrens fødselsdag har brakt ham, kan ikke annet enn glede seg.

Den rettferdige spiren som Jesaja forkynner, er vokst opp. Treet står der, livets tre, som vi alle kan podes inn i, så vi blir rettferdige og salige i det og vokser opp på det til guddommelig storhet.

Kongen er her, han som gjør rett og rettferdighet mot alle som underkaster seg ham som villige undersåtter og overgir seg til ham. For han tvinger ingen til å gå inn i sitt rike. Han kaller nok vennlig på oss og gir oss de aller største løfter.

Men over den som ikke lar seg dra av det, gråter han, og han bærer tålmodig over med ham så lenge som mulig.

Å, for en guddommelig konge! Å, for en herlig dag som brakte oss denne kongen! Men vet du også hvilken dag han ble født for deg og ble din konge?

Mel.: Jeg vil din pris utsjunge.

Å Jesus, vår Forsoner,
som kom til jorderig,
med høye frydetoner
vi glade priser deg.
Å store kjærlighet,
hvert kne for deg seg bøye!
Fra tronen i det høye
steg du til støvet ned.

Gå ut i verdens riger,
I fredens sendebud!
Til alle sjeler siger
hva skjedd er fra Gud!
Oss er en Frelser født;
nå ingen bør forsake,
nå vender fred tilbake,
Guds fred i liv og død.

Å vær til oss velkommen,
du Herrens salvede!
Du åpnet helligdommen
da du ble menneske.
Du den opplot for hver
som seg fra synd omvender
og rettelig bekjenner
ditt navn for mennesker.

Takk, lov og pris og ære
skje deg evindelig!
Gi du oss tro å bære,
at vi må tekkes deg;
da skal vi se deg hist
i herlighetens rike
og evig takk deg sige,
vår Frelser Jesus Krist.

28. desember

«Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden, i mennesker Guds velbehag» (Luk 2,14).

Slik sang Guds engler i skyene på verdens Frelsers fødselsdag. Slik synger nå evig den forløste menneskeheten, alle fredens barn, som virkelig har fått nåde, syndenes forlatelse og fred ved at han ble menneske og døde.

Men de som Kristus, vår fred (Ef 2,14), ennå ikke er født i, kan ikke synge slik. Der synden og verden ennå lever og hersker, er det ikke plass for noen sang om fred og Guds ære.

For så lenge mennesket ikke tar imot ham i sitt hjerte, han som Gud har sendt til dets frelse, gir det ikke Gud æren, og så lenge gir ikke Gud det freden.

Menneskebarn, gi Gud æren, så gir han deg freden, gir deg sin Sønn! Gi Gud æren: Bekjenn for ham at du er en fordømt, forbannet synder, og at Guds Sønn har måttet komme ned fra himmelen for din skyld for å sone din syndeskyld, frelse deg og gjøre deg salig.

Erkjenn og bekjenn dette med et ydmykt, sønderknust sinn, og be Gud om hans Sønn, om at du av nåde må få del i ham. Da gir du Gud æren, og da synger Guds engler også denne lovsangen over deg: Nå har Gud fått sin ære; derfor fred med dette mennesket! Guds velbehag hviler over ham.

Hva hjelper ellers englesangen deg? Hva hjelper den deg så lenge verdens og syndens klang fortsatt lyder i deg, så lenge det ennå ikke er noen fred i deg?

Mel.: Meg hjertelig nå lenges.

Bort syndens natteveie
som verden alltid gikk!
Hver hjelpe å utfeie
den gamle juleskikk
å danse og å stime
i verdens synde-id!
Hvor kunne det seg rime
med Jesu fødselstid?

Hvor kunne noen mene,
som samling har og sans,
at vi vår Gud kan tjene
med syndig drikk og dans?
Skal julefesten være
til Jesu lov og pris,

så la ham få sin ære
på ekte kristen vis.

La oss andektig være
i daglig bønn og bot!
La oss vår Frelser ære
av ganske hjerterot;
hans ord vi overveie
og spege kjødets lyst,
de svake brødre pleie
med kjærlig hjelp og trøst.

Så ville vi oss styrke
i troens kraft og flid
til rett vår Gud å dyrke
i nådens korte tid,
for alting vel betenke
at Gud i evighet
sin Sønn har villet skjenke
til oss på jorden ned.

Hvo det vil trolig gjøre,
får neppe tid engang
om juleløyer høre
for idel bønn og sang;
han setter rent til side
all verdens lyst og prakt
og kun av ham vil vite
som ble i stallen lagt.

Så la deg derfor råde,
du Kristi menighet,
å skjønne på den nåde
som Gud oss har beredt,
hverandre å formane
til hjertens bønn og bot,
at hver en syndig vane
kan rykkes opp med rot.

Velan, vi vil oss samle
i Jesu Kristi navn;
de unge med de gamle
skal løpe ham i favn;
han er vår julegave,
vår glede, lyst, vårt liv;
i ham vi og vil have
vårt juletidsfordriv.

Å Jesus, deg å finne,
det er vår fulle akt;

akk, gi oss rett i sinne
å gå med samlet makt
din krybbe å omringe
med hjertens takk og tro,
at salmene kan klinge
i hvermanns hus og bo.

29. desember

«Mine barn, som jeg igjen må føde med smerte, inntil Kristus vinner skikkelse i dere» (Gal 4,19).

«Vet dere ikke at deres legemer er Kristi lemmer? … Eller vet dere ikke at deres legeme er et tempel for Den Hellige Ånd som bor i dere …? … La da legemet være til ære for Gud!» (1 Kor 6,15.19–20).

Hvorfor skulle Den Hellige Ånd bo i de kristnes hjerter, om det ikke var for å vitne om Kristus og herliggjøre Kristus i dem? Den Hellige Ånd har ikke noe annet embete og ingen annen gjerning hos menneskene enn å gjenopprette det nye mennesket, Jesus Kristus, i alle, så Guds bilde, som er Kristus, blir fornyet og herliggjort igjen i oss alle.

Slik Kristus ble formet legemlig i jomfru Marias liv ved Den Hellige Ånd, slik må han også formes åndelig i hver sann kristen.

Dette var også apostlenes mål; det arbeidet de for. Derfor led de ofte stor angst og mange smerter, inntil Kristus til slutt vant skikkelse i de troende, inntil de helt hadde ikledd seg Jesus og var blitt sinnet som Jesus.

De tok ikke bare på seg en og annen side ved hans sinnelag, slik moralistene vanligvis tenker seg det i sin vanhellige forstand. Nei, de fikk Kristi eget sinn og Ånd, Kristi liv og vesen, natur og egenskaper – ikke på menneskelig vis, ved egen kraft og kunst, men gjenfødt ovenfra, avlet av Den Hellige Ånd, så det ikke lenger var de som levde, men Kristus i dem.

Det er en sann, indre jul; det kan kalles å feire Kristi fødsel.

Den som altså finner og tilber det nyfødte barnet i sitt hjerte, har fått del i Kristus (Hebr 3,6.14), og han kan glede seg over Kristi fødsel.

De andre vet ikke hva de gjør. De feirer Kristi fødselsfest slik man feirer en fyrstes fødselsdag – eller ikke engang slik, for Kristus synes ikke engang å angå dem så mye.

Mel.: Nå takker alle Gud.

Å, gid jeg kunne deg,
min Broder, Gud og Herre,
rett elske inderlig
og deg tilbørlig ære,
fordi du kledde deg
udi mitt kjød og blod,
deg som et barn for meg
til verden føde lot!

Takk at du kom herned,
min frelsermann å blive,

og til min salighet
deg ganske ville give
med legem og med sjel!
Takk for hver dråpe blod
du, Frelser, for mitt vel
på korset flyte lot!

Du mine lemmer bar
og vil dem evig bære;
la hvert et lem jeg har
nå vorde deg til ære,
hver puls, hvert åndedrett
deg til takksigelse,
fordi du valgte det
å blive menneske!

Hva jeg har kostet deg,
det la meg aldri glemme;
nei, la meg idelig
den Åndens røst fornemme:
Det barn, i kluter svøpt,
til verden kom for deg;
deg Jesus dyrt har kjøpt;
for deg hengav han seg.

At for min tapte sjel
du pint ble til døde,
la det, Immanuel,
ved hver en morgenrøde
i hjertet prentet stå,
om dagen følge meg,
at jeg hver aften må
meg legge ned med deg!

Ja, deg, min Frelser kjær,
å se med troens øye,
det skal i livet her
forsøte all min møye.
Jeg vil ledsage deg
hver dag fra krybben av,
til jeg deg ser for meg
beseire død og grav!

30. desember

> «Simeon tok ham i armene sine og lovet Gud og sa: Herre, nå kan du la din tjener fare herfra i fred, etter ditt ord, for mine øyne har sett din frelse, som du har beredt for alle folks åsyn, et lys til åpenbaring for hedningene, og en herlighet for ditt folk Israel» (Luk 2,28–32).

Misunn ikke den gudfryktige Simeon! For du kan ha Jesus like nær, ja, nærmere enn han hadde ham. Han hadde ham på armene; Jesus vil komme til deg i ditt hjerte og bli én ånd med deg, leve, bo og vandre i deg.

Strekk sjelens, troens og kjærlighetens armer ut etter ham, og åpne hjertet ditt for den nyfødte Frelseren, slik Simeon gjorde, han som lengtet etter ham hele sitt liv.

Simeon ventet på ham som Israels trøst og kjente ingen annen glede enn den å se ham, og nå, da han hadde sett ham, ville han gjerne dø. Slike hjerter må få ham, og de får ham helt sikkert.

Er det ingenting i hjertet ditt unntatt den heteste trang, den mest brennende tørst etter ham, da er han visselig i denne tørsten.

Da åpenbarer han seg sikkert for ditt lengtende og tørstende hjerte, slik at du setter gleden over å eie ham over all livets glede, og slik at du ikke lenger lever for verden, ikke lenger for deg selv, ikke lenger for synden, men bare for ham som har gitt deg seg selv.

Dette barnet er jo født for alle (Jes 9,6). Det ligger for alles øyne i Skriftens ord; ved forkynnelsen av evangeliet blir det jo tilbudt oss og innplantet i våre hjerter (Jak 1,21).

Nå vel, så ta det på armene dine – løft det med tro og kjærlighet opp av Ordet, og lukk det inn i hjertet ditt! For det kan og vil frelse din sjel.

Mel.: Jesus, dine dype vunder.

Jesus, se, mitt hjerte lenges
at jeg dog må finne deg;
du jo vet jeg såre trenges
av den nød som er i meg.
Kun til deg står alt mitt håp;
hør, å hør mitt svake rop!
Må ditt blod for meg ei tale,
kan meg ingenting husvale.

Jeg har søkt meg løs å rive
fra de bånd jeg båndtes med,
tenkte ofte fri å blive,
men jeg fant dog ingen fred;
vil ei du med egen hånd
sønderrive mine bånd,
da jeg må en fange være
og min skjensel evig bære.

Dog, det kan ei du tilstede,
thi for meg du døden led;
for min nød du måtte grede
da du falt i haven ned,
hvor du med min byrde på
inntil døden bange lå;
kan jeg det kun rett besinne,
å, da må jeg frihet finne.

For min salighet jeg gruer,
jeg meg ikke selv forstår;
kun at jeg slett intet duer,
det jeg vel å finne får;
det jeg vil bekjenne deg;
gjør nå hva du vil med meg;
jeg meg bringer deg til gave;
du har sagt du vil meg have.

Ei jeg lenger om vil fare;
akk, jeg er derav så kjed;
hjelp du meg av nød og fare,
deg jeg fast vil holde ved.
Ingen du utstøte vil;
det min lit jeg setter til.
Fred ditt øye til meg tale!
Det kun kan mitt sinn husvale.

31. desember

«Jeg tenkte: La alderen tale og de mange år forkynne visdom!» (Job 32,7).

«Herre, la det få stå også dette året, til jeg får spadd opp rundt det og gjødslet det» (Luk 13,8).

Når årene dine taler, hva hører du da? Hva hører Gud, hva hører dine medbrødre om deg? Slutten på denne talen, den slutningen du skal trekke av den, blir vel ingen annen enn: Omvend deg! Alle dine dager roper til deg: Bedre deg! Gartneren kommer i dag til sin hage og leter etter frukt.

Når han stiller seg foran ditt livstre og spør dine dager, og særlig dette årets dager, hva svarer de da? Hva sier dette året om deg? Finner han den frukten han ønsker?

Mye nåde har han kostet på deg, mye har han gitt deg, og den som har fått mye, av ham skal det også kreves mye.

Om nå Faderen sier: I så mange år har jeg kommet og lett etter frukt på dette treet og ikke funnet noe; hogg det ned!

Tenk om dette virkelig ble besluttet i himmelen i dag! Og var ikke det mulig? Hadde du ikke fortjent det? Jeg hadde i hvert fall det. Hva skal vi da gjøre?

Vi vil uten å nøle og av hele vårt hjerte gå til Jesus, kaste oss ned på vårt ansikt for ham som vår eneste mellommann og forsoner, og be ham tre fram i vårt sted for sin Far og gå i forbønn for oss.

Så vil han også for oss, for deg og meg, si til Faderen: La ham stå også dette året, til jeg får spadd opp rundt ham og gjødslet ham; kanskje bærer han frukt da. Hvis ikke, kan du hogge ham ned.

Se, det er Jesu forbønn alene du har å takke for at Gud har gitt deg så mange år.

Men kanskje er det kommende året det siste. Bruk det derfor slik, og hold deg slik til din Gud og Frelser, at han ikke får grunn til å si: Hogg ham ned; hvorfor skal han utarme jorden?

Gud er svært langmodig; det ser vi av hans tålmodighet på Noahs tid. Han ga menneskene lang frist; men jo lengre frist de fikk, desto større ble ondskapen deres. Til slutt brøt han løs med sine dommer. Den gamle Gud lever ennå.

Slutt derfor dette året med inderlig bønn og påkallelse om at Gud ikke vil gå i rette med deg, men ved Jesus fornye ditt hjerte til sann omvendelse og forbedring og gi deg et liv etter sitt velbehag.

Mel.: Jeg roper fast, o Herre.

Til ende året haster;
min Gud, har jeg det brukt?
Har jeg forsaket laster
og aktet nådens tukt?
Har jeg og fremgang vunnet
i visdom som i år?
Har jeg mitt hjerte bundet
til det som ei forgår?

Å Gud, hvo er jeg arme
du førte hit inntil?
I nåde deg forbarme
og vær meg synder mild!
Tilgi de spilte tider
i de henfarne år
og hjelp at vel jeg skrider
det løp som forestår.

Enn lever mangen synder
som spilte nådens tid,
som ender og begynner
med året syndig id.
Hvem er det I forhåner?
Den Guds langmodighet
som eders liv nå skåner,
gjør I av nåde kjed.

Kanskje det år som kommer,
blant eders ei er talt;
kanskje av rettferds dommer
I snart til doms blir kalt.
Å dårer I, som dvele
å søke nådens skatt,
Gud krever eders sjele
kanskje i denne natt.

Om tid er enn tilbake,
kun tidens Herre ser;
han teller våre dage
og ordner hva der skjer.
Si derfor ei: I morgen!

Å synder, kom i hu:
du har for den ei borgen!
Du eier kun et nu.

Om Johannes Gossner

1773–1858

Johannes Evangelista Gossner (1773–1858) ble født i Hausen ved Günzburg i Bayern og ble katolsk prest. Tidlig i prestetjenesten ble han grepet av evangeliet om Kristus korsfestet, og han forkynte det med frimodighet, selv om det førte til forfølgelse og fengsel. Han virket i Bayern, i St. Petersburg og i Berlin, der han gikk over til den evangeliske kirken i 1826 og ble prest ved Betlehemskirken.

Gossner var en bønnens mann. Han grunnla et sykehus og en diakonissetjeneste i Berlin, og fra 1836 sendte han ut over hundre misjonærer, blant annet til India. Gossner-misjonen arbeider fortsatt. Andaktsboka hans, «Schatzkästchen» (1825), med en bibelsk betraktning og et salmevers for hver dag i året, ble lest i hjemmene i Tyskland, Danmark og Norge i over hundre år.